

De Apocalyps Onthuld

Band II

De
Apocalyps
Onthuld

Waarin

worden ontdekt de verborgenheden die daar voorzegd zijn,
en tot nu toe diep verscholen lagen.

BAND II

Vertaling (1964) in opdracht van het Swedenborg Genootschap.

Apocalypsis

Revelata

IN QUA

DETEGUNTUR ARCANA QUÆ IBI PRÆDICTA SUNT,
ET HACTENUS RECONDITA LATUERUNT.

AMSTELODAMI:
MDCCLXVI.

Colofon

Swedenborg Bibliotheek ©2017

De Apocalyps

Twaalfde Hoofdstuk

1. En er werd een groot teken gezien in den Hemel: een Vrouw omgeven met de Zon, en de Maan onder haar voeten, en op haar Hoofd een kroon van twaalf sterren.
2. En, in de baarmoeder hebbende, riep zij, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren.
3. En gezien werd een ander teken in den Hemel; en zie, een grote rossige Draak, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoofden zeven diademen.
4. En zijn staart trok het derde deel der sterren des Hemels, en wierp die op de aarde; en de Draak stond voor de vrouw die baren zou, opdat hij, nadat zij zou gebaard hebben, haar vrucht zou verslinden.
5. En zij baarde een manlijken zoon, die al de natiën zal weiden met een ijzeren roede; en haar vrucht werd weggerukt tot God en Zijn Troon.
6. En de Vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij een plaats heeft, bereid van God, opdat zij haar aldaar voeden duizend twee honderd zestig dagen.
7. En er werd oorlog in den Hemel, Michaël en zijn engelen streden met den Draak, en de Draak streed en zijn engelen.
8. En zij hebben niet overmocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den Hemel.
9. En geworpen is die grote Draak, die oude Slang, genaamd Duivel en Satan, verleidende het algehele wereldrond, geworpen is hij op de aarde, en zijn engelen zijn met hem geworpen.
10. En ik hoorde een grote stem zeggende in den Hemel: Nu is het heil, en de macht, en het koninkrijk geworden onzes Gods en de mogendheid van Zijn Christus, omdat nedergeworpen is de verklager onzer broederen, verklagende hen vóór onzen God dagen en nachten.
11. En zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis; en zij hebben hun ziel niet bemind tot den dood toe.
12. Hierom verheugt u, gij Hemelen, en gij die daarin woont: wee dengenen die de aarde en de zee bewonen, omdat de duivel tot u afgekomen is, hebbende groten toorn, wetende dat hij een geringen tijd heeft.

13. En toen de Draak zag, dat hij geworpen was op de aarde, zo heeft hij vervolgd de Vrouw die den zoon gebaarde had.
14. En gegeven zijn aan de Vrouw twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen tot de woestijn tot haar plaats, alwaar zij zou gevoed worden een tijd, en tijden, en de helft van een tijd, buiten het aangezicht der slang.
15. En de slang wierp achter de Vrouw uit haar mond water evenals een stroom, opdat zij haar door den stroom zou doen verzwelgen.
16. En de aarde kwam de Vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en slokte den stroom op dien de Draak had uitgeworpen uit zijn mond.
17. En de Draak vergrimde tegen de Vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de bevelen Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben.
18. En ik stond op het zand der zee.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Hier wordt gehandeld over de Nieuwe Kerk en haar leer; onder de Vrouw wordt hier verstaan de Nieuwe Kerk, en onder de vrucht die zij baarde, haar leer: en er wordt gehandeld over degenen in de huidige Kerk, die vanuit de leer in een Drievuldigheid van personen geloven, en in een tweeheid van den persoon van Christus, voorts in de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen; dezen worden verstaan onder den Draak: en daarna wordt gehandeld over de vervolging van de Nieuwe Kerk wegens haar leer door genen, en over de bescherming van haar door den Heer, totdat zij van weinigen aangroeit onder velen.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En er werd een groot teken gezien in den Hemel, *betekent* de onthulling uit den Heer aangaande Zijn Nieuwe Kerk in de Hemelen en op Aarde, en aangaande de moeilijke opneming van haar leer, en de bestrijding: een Vrouw omgeven met de zon, en de maan onder haar voeten, *betekent* de Nieuwe Kerk des Heren in de Hemelen, zijnde de Nieuwe Hemel, en de toekomstige Nieuwe Kerk des Heren op Aarde, zijnde Nova Hierosolyma: en op haar hoofd een kroon van twaalf sterren, *betekent* haar wijsheid en inzicht vanuit de erkentissen van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware vanuit het Woord: en, in de baarmoeder hebbende, riep zij, barensnood hebbende, en zijnde in pijn om te baren, *betekent* de leer der Nieuwe Kerk in haar geboorte, en de moeilijke opneming ervan vanwege den tegenstand van de zijde van hen die onder den draak worden verstaan: en gezien werd een ander teken in den Hemel, *betekent* de onthulling door den Heer aangaande hen die tegen de Nieuwe Kerk en haar leer zijn: en zie, een grote rossige draak, *betekent* degenen in de Kerk der Hervormden, die van God er drie, en van den Heer er twee maken, en die de naastenliefde scheiden van het geloof, en het laatstgenoemde en niet tegelijk het eerstgenoemde zaligmakend maken: hebbende zeven hoofden, *betekent* den waanzin vanuit de vervalste en ontwijde ware dingen des Woords: en tien hoornen, *betekent* veel macht: en op zijn hoofden zeven diademen, *betekent* alle ware dingen des Woords vervalst en ontwijd: en zijn staart trok het derde deel der sterren des Hemels, en wierp die op de aarde, *betekent* dat zij door de vervalsingen van de waarheden des Woords alle geestelijke erkentissen van het goede en het ware hebben vervreemd van de Kerk, en door de aanplooiingen aan de valse dingen volledig hebben vernietigd: en de draak stond voor de Vrouw die baren zou, opdat hij, nadat zij zou gebaar

hebben, haar vrucht zou verslinden, *betekent* dat zij die onder den draak worden verstaan, alle moeite doen om de leer der Nieuwe Kerk in haar eerste opkomen uit te blussen: en zij baarde een manlijken zoon, *betekent* de leer der Nieuwe Kerk: die al de natiën zal weiden met een ijzeren roede, *betekent* die allen die in den doden erediensdienst zijn vanwege het van de naastenliefde gescheiden geloof, door de ware dingen vanuit den zin der letter des Woords, en tegelijk door de redelijke dingen vanuit het natuurlijk schijnsel, zal overtuigen, die overtuigd willen worden: en haar vrucht werd weggerukt tot God en Zijn troon, *betekent* de bescherming van de leer uit den Heer, en de bewaking door de Engelen des Hemels: En de Vrouw vluchtte in de woestijn, *betekent* de Kerk eerst onder weinigen: alwaar zij een plaats heeft bereid van God, opdat zij haar aldaar voeden duizend twee honderd zestig dagen, *betekent* den staat dier Kerk alsdan, opdat ondertussen daarin worde voorzien bij meerderen, totdat zij groeit tot aan haar statuut: en er werd oorlog in den Hemel, Michaël en zijn engelen streden met den draak, en de draak streed en zijn engelen, *betekent* de valse dingen der vorige Kerk, strijdende tegen de ware dingen der Nieuwe: en zij hebben niet overmocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den Hemel, *betekent*, dat zij waren overtuigd geworden dat zij in de valse en de boze dingen waren, en nochtans daarin aanbleven, en dat zij derhalve van de verbinding met den Hemel werden losgescheurd, en nedergeworpen: en geworpen is die grote draak, die oude slang, genaamd duivel en satan, *betekent* hen, afgekeerd van den Heer tot zichzelf, en van den Hemel tot de wereld, en vandaar in de boze dingen der begeerten, en in de valse dingen: verleidende het algehele wereldrond, *betekent* dat zij alle dingen der Kerk verdraaien: geworpen is hij op de aarde, en zijn engelen met hem, *betekent* in de Wereld der geesten, die midden tussen den Hemel en de Hel is, waaruit er onmiddellijke verbinding is met de mensen van den aardbol: en ik hoorde een grote stem, zeggende in den Hemel: nu is het heil en de macht en het koninkrijk geworden onzes Gods en de mogendheid van Zijn Christus, *betekent* de vreugde van de Engelen des Hemels, dat nu de Heer Alleen in den Hemel en in de Kerk regeert, en dat degenen gezaligd worden die in Hem geloven: omdat nedergeworpen is de verklager onzer broederen, verklagende hen vóór onzen God dagen en nachten, *betekent* dat door het Laatste Gericht zijn verwijderd degenen die zich verzet hebben tegen de leer der Nieuwe Kerk: en zij hebben hem overwonnen door het bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, *betekent* de overwinning door het Goddelijk Ware des Woords en door de erkenning des Heren: en zij hebben hun ziel niet bemind tot den dood toe, *betekent* dat zij zichzelf niet méér hebben liefgehad dan den

Heer: hierom verheugt u, gij Hemelen, en gij die daarin woont, *betekent* den nieuwen staat des Hemels, namelijk, dat zij in den Heer zijn, en de Heer in hen is; wee dengenen die de Aarde en de Zee bewonen, omdat de duivel tot u afgekomen is, hebbende groten toorn, *betekent* de weeklacht over degenen in de Kerk, die in de valse dingen des geloofs zijn, en daaruit in de boze dingen des levens, omdat zij in verbinding zijn met de drakonisten: wetende dat hij een geringen tijd heeft, *betekent* omdat hij weet, dat de Nieuwe Hemel gemaakt is, en dat zo de Nieuwe Kerk op aarde aanstaande is, en dat hij dan met de zijnen in de Hel wordt geworpen: toen de draak zag dat hij geworpen was op de aarde, zo heeft hij vervolgd de Vrouw die den zoon gebaar had, *betekent* dat de drakonisten in de Wereld der geesten na de nederwerping terstond daartoe overgingen de Nieuwe Kerk vanwege haar leer te bestoken: gegeven zijn aan de Vrouw twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen tot de woestijn tot haar plaats, *betekent* de Goddelijke omzichtigheid ten behoeve van die Kerk, en de bescherming zolang zij nog onder weinigen is: alwaar zij zou gevoed worden een tijd, en tijden, en de helft van een tijd, buiten het aangezicht der slang, *betekent* opdat, ter oorzaak van de geslepenheid der verleiders, omzichtig daarin wordt voorzien dat zij kome onder meerderen totdat zij groeit tot aan haar statuut: en de slang wierp achter de Vrouw uit haar mond water evenals een stroom, opdat zij haar door den stroom zou doen verzwelgen, *betekent* de redeneringen vanuit de valse dingen in overvloed, om de Kerk te vernietigen: en de aarde kwam de Vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en slokte den stroom op dien de draak had uitgeworpen uit zijn mond, *betekent* dat die redeneringen in overvloed tot niets vervallen vanwege de geestelijke ware dingen, redelijk verstaan, welke de Michaëls, vanuit wie de Nieuwe Kerk is, aanvoeren: en de draak vergrimde tegen de Vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de bevelen Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben, *betekent* den ontstoken haat bij hen die geloven dat zij wijzen zijn vanwege de bevestigingen ten gunste van het mystische één-zijn van het Goddelijke en het Menselijke in den Heer, en ten gunste van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, tegen hen die den Allenen Heer erkennen als den God des Hemels en der Aarde, en dat de Decaloog de Wet des levens is, door de nieuwelingen aan te vallen, met het voornemen om hen te verleiden: en ik stond op het zand der zee, *betekent* zijn natuurlijken staat nu.

De Ontvouwing.

532. *En er werd een groot teken gezien in den Hemel, betekent de onthulling uit den Heer aangaande Zijn Nieuwe Kerk in de Hemelen en op Aarde, en aangaande de moeilijke opneming van haar Leer, en de bestrijding.* Onder het teken vanuit den hemel wordt hier de Onthulling aangaande de toekomstige dingen verstaan, en onder het grote teken, gezien in den Hemel, wordt de onthulling aangaande de Nieuwe Kerk verstaan, want de Vrouw omgeven met de zon, over wie in dit Hoofdstuk wordt gehandeld, betekent die Kerk; de manlijke dien zij baarde, betekent haar leer; dat zij gepijnigd werd toen zij baarde, betekent de moeilijke opneming ervan; dat de draak den manlijke wilde verslinden, en dat hij daarna de Vrouw vervolgde, betekent de bestrijding ervan: dit zijn de dingen die worden verstaan onder het grote Tekenen, gezien in den Hemel. Tekenen wordt in het Woord gezegd van de toekomstige dingen, en dan is het de onthulling; en wordt het gezegd van de waarheid, alsdan is het de betuiging; en eveneens wordt het gezegd van de hoedanigheid van een staat en een ding, en dan is het de openbaring. Tekenen wordt gezegd van de toekomstige dingen, zijnde alsdan de onthulling, in de volgende plaatsen: *“Laten zij ulieden de dingen verkondigen die gebeuren zullen, opdat wij het einde daarvan weten; of doet ons de toekomstige dingen horen; wijst aan de TEKENEN VOOR HET TOEKOMSTIGE”,* Jes. xli: 22, 23. *“De discipelen zeiden tot Jezus: Welk zal het TEKEN zijn van Uw komst, en van de voleinding der eeuw”,* Matth. xxiv: 3; Markus xiii: 4; Lukas xxi: 7. *“Er zullen TEKENEN vanuit den Hemel zijn, en TEKENEN in de zon, de maan, en de sterren”,* Lukas xxi: 11, 25. *“En alsdan zal verschijnen het TEKEN van den Zoon des Mensen”,* Matth. xxiv: 30. *“Gezegde tot Koning Hischias: Dit zal u een TEKEN zijn, dat Jehovah dit woord doen zal: De schaduw zal in de graden van Achas teruggetrokken worden. Daarna zeide Hischias: Welk zal het TEKEN zijn, dat ik tot het Huis van Jehovah zal opklimmen”,* Jes. xxxviii: 7, 8, 22, en elders. Dat Tekenen wordt gezegd aangaande de waarheid, en dat het dan de betuiging is, en eveneens aangaande de hoedanigheid van een staat, en dat het dan de openbaring is, blijkt uit andere plaatsen in het Woord.

533. *Een Vrouw omgeven met de zon, en de maan onder haar voeten, betekent de Nieuwe Kerk des Heren in de Hemelen, zijnde de Nieuwe Hemel, en de toekomstige Nieuwe Kerk des Heren op Aarde, zijnde Nova Hierosolyma.* Dat de Nieuwe Kerk des Heren met deze Vrouw wordt aangeduid, staat vast uit de afzonderlijke dingen in dit Hoofdstuk, in den geestelijken zin verstaan; dat met de Vrouw ook elders in het Woord de Kerk wordt aangeduid, zie

men in n. 434; en de Kerk wordt aangeduid, omdat de Kerk de Bruid en de Echtgenote des Heren wordt genoemd: dat zij met de zon omgeven werd gezien, is omdat zij in de liefde tot den Heer is; zij erkent Hem immers, en doet Zijn geboden, en dit is Hem liefhebben, Joh. xiv: 21 tot 24; dat de Zon de liefde betekent, zie men in n. 53. Dat de Maan onder de voeten der vrouw werd gezien, is omdat de Kerk op aarde, welke nog niet met de Kerk in de Hemelen is verbonden, wordt verstaan; met de Maan wordt aangeduid het inzicht in den natuurlijken mens en het geloof, n. 413; en met gezien worden onder de voeten wordt aangeduid, dat zij op aarde zal zijn; anders wordt met de voeten die Kerk zelf aangeduid, als zij verbonden is. Men moet weten, dat er in de Hemelen evenzeer een Kerk is als op Aarde; daar is immers het Woord, daar zijn Tempels, en daarin Predikingen; daar zijn Bedieningen en Priesterschappen; alle Engelen daar zijn immers mensen geweest; en daar is hun heengaan uit de Wereld voor hen slechts de voortzetting van het leven geweest; en daarom worden zij ook in liefde en wijsheid vervolmaakt, een ieder volgens den graad der aandoening van het ware en het goede, die zij uit de wereld met zich dragen. De Kerk bij hen wordt hier verstaan onder de met de zon omgeven Vrouw, en op wier hoofd een kroon van twaalf sterren was; doch omdat de Kerk in de Hemelen geen bestand heeft, tenzij er ook een Kerk op Aarde is, welke in een daarmede samenstemmende liefde en wijsheid is, en deze komen zal, werd derhalve onder de voeten der Vrouw de Maan gezien, waarmede hier in het bijzonder het geloof wordt aangeduid, door hetwelk er, zodanig als het heden is, geen verbinding is. Dat de Kerk in de Hemelen geen bestand heeft, tenzij de Kerk op Aarde met haar is verbonden, is omdat de Hemel, waar de Engelen zijn, en de Kerk, waar de mensen zijn, één handelen zoals het Inwendige en het Uitwendige bij den mens, en het Inwendige bij den mens niet in zijn staat blijft bestaan, tenzij het Uitwendige met hetzelfde wordt verbonden; het Inwendige immers zonder het Uitwendige is zoals zoals een huis zonder fundament, of zoals een zaad op den grond en niet in den grond, aldus zoals iets zonder wortel; in één woord, zoals een oorzaak zonder de uitwerking waarin zij kan zijn: hieruit kan men zien, dat het een volstreekte noodzakelijkheid is, dat er ergens in de Wereld een Kerk is, waar het Woord is, en door hetzelfde de Heer bekend is.

534. *En op haar hoofd een kroon van twaalf sterren, betekent haar wijsheid en inzicht vanuit de erkenningen van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware vanuit het Woord.* Met de kroon op het Hoofd wordt de wijsheid en het inzicht aangeduid, n. 189, 235, 252; met de sterren worden de erkenningen van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware vanuit het Woord aangeduid,

n. 51, 420; en met twaalf worden aangeduid alle dingen der Kerk, welke betrekking hebben op haar goede en ware, n. 348: vandaar nu wordt met de Kroon van twaalf sterren op het hoofd der Vrouw, aangeduid de wijsheid en het inzicht der Nieuwe Kerk vanuit de erkenningen van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware vanuit het Woord.

535. *En, in de baarmoeder hebbende, riep zij, barensood hebbende, en zijnde in pijn om te baren, betekent de leer der Nieuwe Kerk in haar geboorte, en de moeilijke opneming ervan vanwege den tegenstand van de zijde van hen die onder den Draak worden verstaan.* Dat in de baarmoeder hebben de leer in haar geboorte betekent, is omdat met de vrucht, welke zij in de baarmoeder had, over welker baring in Vers 5 wordt gehandeld, de Leer der Nieuwe Kerk aangeduid wordt; niet iets anders immers wordt met in de baarmoeder hebben, in barensood zijn, en baren, in den geestelijken zin des Woords aangeduid dan ontvangen en baren de dingen die van het geestelijk leven zijn, waarover aanstonds; met roepen, in barensood zijnde, en in pijn zijnde om te baren, wordt aangeduid de moeilijke opneming van die leer vanwege den tegenstand van de zijde van hen die onder den Draak worden verstaan; dit blijkt uit hetgeen in dit Hoofdstuk volgt, zoals dat de draak voor de Vrouw stond die zou baren, om haar vrucht te verslinden, en dat hij haar daarna vervolgde in de woestijn. Dat met in de baarmoeder hebben, in barensood zijn, en baren in het Woord niet iets anders wordt aangeduid, blijkt uit de volgende plaatsen: “Jezus zeiden: Tenzij dat iemand opnieuw verwekt worde, hij kan het Koninkrijk Gods niet ingaan; hetgeen geboren is uit het vlees, is vlees, hetgeen echter verwekt is uit den geest, is geest”, Joh. III: 3 tot 6. “Zing, gij onvruchtbare, die niet gebaard hebt, jubel, gij die geen barensood gehad hebt, omdat de zonen der verlatene meer zijn dan de zonen der getrouwde”, Jes. LIV: 1. “Zij hebben opgehouden, totdat de onvruchtbare heeft gebaard zeven, en die vele kinderen heeft gehad, gemis heeft”, I Sam. II: 5; met de onvruchtbare worden de natiën aangeduid, die geen echte ware dingen hadden, omdat zij het Woord niet hadden; met de getrouwde en degene die vele kinderen heeft, worden de Joden aangeduid, die het Woord hadden. “Zij zal verkwijnen, die zeven baarde, zij zal haar ziel uitblazen”, Jerem. xv: 9; deze dingen aangaande de Joden, evenzo. “Wij hebben ontvangen, wij hebben barensood gehad, wij hebben als het ware wind gebaard; wij hebben geen heilen voor het land gemaakt”, Jes. XXVI: 18. “Eer zij barensood had, heeft zij gebaard; eer haar smart overkwam, zo is zij van een manlijke verlost; heeft een land op één enigen dag barensood gehad; zal een natie op één maal verwekt worden; zal Ik breken, en niet verwekken; en zal Ik doende verwekken, toesluiten”, Jesaja LXVI: 7 tot 10. “Heb barensood, gij aarde,

van vóór den Heer, van vóór den God van Israël”, Psalm CXVI: 7. “Ach, deze dag, de zonen zijn gekomen tot aan den mond der baarmoeder, en geen krachten om te baren”, Jes. XXXVII: 3. “Sin zal in barensnood zin, en No zal zijn om door te breken”, Ezech. XXX: 15, 16. “Ik hoorde de stem ener kranke, als het ware van ene die in des eerstenkinds nood is, de stem van de dochter Zions; zij zucht, zij breidt de handen uit: Wee mij, mijn ziel is moede vanwege de doodslagers”, Jerem. IV: 31. “Krampen en weeën grijpen hen aan, zoals een barende zijn zij in barensnood”, Jes. XIII: 6, 7, 8. “Efraïms ongerechtigheid is samengebonden; de smarten ener in barensnood zijnde zullen hem aankomen; hij is een zoon die niet wijs is, omdat hij op den tijd niet staat in de baarmoeder der zonen”, Hosch. XIII: 12, 13. “Efraïm, zoals een vogel zal uw heerlijkheid wegliegen, van de geboorte, en van den buik, en van de ontvangenis af: geef hun, Jehovah, een misdragende baarmoeder, en uitdrogende borsten: ook wanneer zij verwekt zullen hebben, zal Ik de verlangens van hun buik doden”, Hosch. IX: 11, 12, 14, 16; in deze plaatsen wordt ook beschreven de moeilijkheid om de ware dingen der leer vanuit het Woord op te nemen met tal van dingen die tot de pijn van het in barensnood verkeren behoren; evenzo elders meermalen. Bovendien wordt Jehovah, dat is, de Heer, de Formeerder van de baarmoeder af genoemd, Jes. XLIV: 2, 24; Hfdst. XLIX: 1, 5; en onder den Formeerder vanuit de baarmoeder wordt de Hervormer verstaan.

536. En gezien werd een ander teken in den Hemel, betekent de onthulling uit den Heer aangaande hen die tegen de Nieuwe Kerk en haar leer zijn. Met het teken wordt de onthulling uit den Heer aangeduid, zoals boven in n. 532; dat gezegd wordt een ander teken, is omdat het een onthulling is aangaande hen die tegen de Nieuwe Kerk zullen zijn.

537. En zie, een grote rossige Draak, betekent degenen in de Kerk der Hervormden, die van God er drie, en van den Heer er twee maken, en die de naastenliefde scheiden van het geloof, en het laatstgenoemde en niet tegelijk het eerstgenoemde zaligmakend maken. Dezen zijn het die hier en in hetgeen volgt onder den Draak worden verstaan; zij zijn immers tegen de twee Wezenlijke dingen der Nieuwe Kerk, zijnde dat God Één is in wezen en persoon, in Wien de Drieuldigheid is, en dat Die God de Heer is; voorts dat de naastenliefde en het geloof één zijn zoals het wezen en de vorm ervan, en dat geen anderen naastenliefde en geloof hebben dan zij die leven volgens de geboden van den Decaloog, zijnde dat men de boze dingen niet moet doen; en voor zoveel als iemand de boze dingen niet doet door ze te schuwen als zonden tegen God, voor even zoveel doet hij de goede dingen die der naastenliefde zijn, en gelooft hij de ware dingen die des geloofs zijn. Dat zij die van God er drie,

en van den Heer er twee maken, en die de naastenliefde scheiden van het geloof, en het laatstgenoemde en niet tegelijk het eerstgenoemde zaligmakend maken, tegen die twee Wezenlijke dingen der Nieuwe Kerk zijn, kan door een ieder die het overweegt, worden gezien. Gezegd wordt: die van God er drie, en van den Heer er twee maken, en er wordt verstaan: zij die over drie personen als over drie goden denken, en het Menselijke des Heren scheiden van Zijn Goddelijke; en wie denkt anders, en kan anders denken, die bidt naar de geloofsformule, *dat God de Vader terwille van den Zoon den Heiligen Geest zende?* Bidt hij niet tot God den Vader als tot één God, en terwille van den Zoon als aangaande den tweeden, en aangaande den Heiligen Geest als aangaande den derden; waaruit blijkt dat alhoewel iemand in zijn denking van drie personen één God maakt, hij nochtans verdeelt, dat is, zijn voorstelling in drie goden verdeelt, wanneer hij aldus bidt; dezelfde geloofsformule maakt ook van den Heer er twee, aangezien dan alleen over het Menselijke van den Heer, en niet tevens over het Goddelijke van Hem gedacht wordt, want “terwille van den Zoon” is terwille van Zijn Menselijke, dat heeft geleden aan het kruis. Hieruit nu kan vaststaan wie het zijn die onder den Draak worden verstaan, die de vrucht der Vrouw wilde verslinden, en daarna de Vrouw vervolgde om haar vrucht tot in de woestijn. Dat de Draak groot wordt geheten, is omdat alle Kerken der Hervormden God onderscheiden in drie personen, en het geloof enig en alleen zaligmakend maken, behalve enigen hier en daar, die aangaande de Drievuldigheden aangaande het Geloof niet op eendere wijze geloven; zij die God in drie personen onderscheiden, en vastkleven aan deze woorden van de ATHANASIAANSE LEER: *“Eén persoon is des Vaders, een andere des Zoons, en een andere des Heiligen Geestes; voorts aan deze: “De Vader is God, de Zoon is God, en de Heilige Geest is God”*; dezen, zeg ik, kunnen niet één God maken uit drie; zij kunnen weliswaar uitspreken dat zij één God zijn, maar zij kunnen het niet denken. Desgelijks zij die denken over het Goddelijke des Heren uit het eeuwige, als over een tweede persoon der Goddelijkheid, en over Zijn Menselijke in den tijd zoals over het menselijke van een ander mens; dezen kunnen ook niet anders dan van den Heer er twee maken, hoezeer ook in de ATHANASIAANSE LEER wordt gezegd, dat het Goddelijke en het Menselijke van Hem Eén Persoon zijn, verenigd zoals de ziel en het lichaam. Dat de Draak rossig wordt geheten, is omdat het rossige betekent het valse vanuit de boze dingen der begerigheden, zijnde het helse valse. Omdat nu deze twee Wezenlijke dingen der leer in de Kerken der Hervormden valse dingen zijn, en de valse dingen de Kerk verwoesten, zij nemen immers haar ware en goede dingen weg, werden zij derhalve door

den Draak uitgebeeld; de oorzaak hiervan is deze, dat met den Draak in het Woord de verwoesting van de Kerk wordt aangeduid, zoals kan vaststaan uit deze volgende plaatsen: *“Ik zal Jeruzalem stellen tot hopen, een HABITAKEL DER DRAKEN; en de steden van Jehudah zal Ik terugbrengen tot een woestheid”*, Jerem. ix: 11. *“Zie, er komt een groot tumult vanuit het land van het noorden, om de steden van Jehudah terug te brengen tot een woestheid, een HABITAKEL DER DRAKEN”*, Jerem. x: 22. *“Chazor zal worden tot een HABITAKEL DER DRAKEN, een verlating tot in de eeuw”*, Jerem. xlix: 33. *“Opdat het een HABITAKEL DER DRAKEN zij, een voorhof voor de dochteren van den nachtuil”*, Jes. xxxiv: 13. *“In het HABITAKEL DER DRAKEN de legerplaats ervan”*, Jes. xxxv: 7. *“Ik zal beroofd en naakt gaan, ik zal misbaar maken zoals de DRAKEN, en treuring zoals de dochteren van den nachtuil”*, Micha 1: 8. *“Ik schreeuwde, ik ben den DRAKEN een broeder geworden, en een genoot voor de dochteren der oehoe”*, Job xxx: 28, 29. *“Antwoorden zullen de Ijim in zijn paleizen, en de DRAKEN in de tempels”*, Jes. xliii: 22. *“Babel zij een hoop, een HABITAKEL DER DRAKEN, tot aanfluiting en verbijstering”*, Jerem. li: 37. *“Gij hebt ons verpletterd in een plaats der DRAKEN, en Gij hebt over ons gedekt de schaduw des doods”*, Psalm xliiv: 19, 20. *“Ik heb de bergen van Ezau gesteld tot een woestheid, en zijn erfenis voor de DRAKEN DER WOESTIJN”*, Mich. i: 3, behalve elders, zoals Jes. xliii: 20; Jerem. xiv: 6; Psalm cxl: 13, 14; Deut. xxxii: 33. Dat onder den Draak hier degenen worden verstaan die in het geloof-alleen zijn, en de werken der Wet als niet heilbrengend verwerpen, is mij enige malen door levende ondervinding in de geestelijke Wereld bewezen; ik zag verscheidene duizenden van hen in troepen verzameld, en toen werden zij vanuit de verte gezien zoals een Draak met een langen staart, die verscheen bezaaid met stekels zoals met doorns, welke stekels de valse dingen betekenden. Eenmaal werd ook gezien een nog grotere Draak, die na den rug te hebben opgezet, den staart tot naar den Hemel oprichtte met het streven om de sterren daaruit neder te trekken: aldus werd voor mijn ogen geopenbaard, dat onder den Draak geen anderen worden verstaan.

538. *Hebbende zeven hoofden, betekent den waanzin vanuit de vervalste en ontwijde ware dingen des Woords.* Met het Hoofd wordt de wijsheid en het inzicht aangeduid, en in den tegengestelden zin de waanzin; doch met de zeven hoofden wordt hier, omdat zij van den Draak waren, eigenlijk de waanzin vanuit de vervalste en ontwijde ware dingen des Woords aangeduid; van zeven wordt immers gesproken met betrekking tot de heilige dingen, en in den tegengestelden zin met betrekking tot de profane dingen, n. 10; en daarom volgt dat op zijn hoofden werden gezien zeven diademen, en met de

diademen worden de ware dingen des Woords aangeduid, daar de vervalste en ontwijde. Dat met het Hoofd de wijsheid en het inzicht wordt aangeduid, blijkt uit deze dingen: “Ik zal u wijze en inzichtsvolle mannen geven, en ze tot uw Hoofden stellen”, Deut. 1: 13. “Jehovah heeft uw ogen toegesloten, de profeten; en uw Hoofden, de zienden, heeft Hij bedekt”, Jes. xxix: 10. Met het Hoofd van het standbeeld van Nebuchadnezar uit zuiver goud, Daniël 11: 32, wordt ook niet iets anders aangeduid dan de wijsheid der Eerste eeuw, welke was bij de mensen der Oudste Kerk. Met het Hoofd in den tegengestelden zin wordt de waanzin en de dwaasheid aangeduid, bij David: “God zal het hoofd der vijanden stuk slaan, de kruin des haars desgene die in zijn schulden wandelt”, Psalm lxxviii: 22; ook wordt niet iets anders aangeduid met het Hoofd der slang hetwelk zou worden vertreden, Gen. 111: 15, en met het Hoofd slaan over veel land, Psalm cx: 6, 7. Voorts met stof op het Hoofd strooien, en met kaalheid aanbrengen, en met de hand op het Hoofd leggen, wanneer zij beschaamd waren of smart gevoelden daarover dat zij waanzinnig of tegen de wijsheid hadden gehandeld, Jes. vii: 20; Hfdst. xv: 2; Ezech. vii: 18; Hfdst. xxvii: 30; Jerem. 11: 37; Hfdst. xiv: 3, 4; Klaagl. 11: 10; 11 Sam. xiiii: 19. Met de zeven hoofden wordt echter de waanzin vanuit de vervalste en ontwijde ware dingen ook aangeduid in hetgeen in de Apocalyps volgt, Hfdst. xiiii: 1, 3; Hfdst. xvii: 3, 7, 9.

539. *En tien hoornen, betekent veel macht.* De Hoorn betekent de macht, n. 270; en tien betekent veel, n. 101. Dat gezegd wordt dat de Draak veel macht heeft, is omdat de zaliging van den mens door het geloof-alleen zonder de werken der Wet, welk geloof onder den Draak wordt verstaan, de animi pakt, en dan de bevestigingen overreden; zij pakt ze immers, omdat de mens, wanneer hij hoort dat de verdoemenis der wet is weggenomen, en hem de verdienste des Heren door het geloof-alleen daarin wordt toegerekend, zich kan overgeven aan de wellusten van zijn animus en lichaam, en niet enige hel behoeft te vrezem; daarvandaan is de macht, welke met de tien hoornen van den Draak wordt aangeduid; dat hij zulk een macht heeft gehad, blijkt duidelijk uit de aanvaarding van dat geloof in de ganse Hervormde Christelijke wereld.

540. *En op zijn hoofden zeven diademen, betekent alle ware dingen des Woords vervalst en ontwijde.* Met de diademen of de kostbare stenen worden de ware dingen des Woords aangeduid, in het bijzonder de ware dingen van den zin der letter des Woords, hier echter die dingen vervalst en ontwijde, omdat zij gezien werden op de zeven hoofden van den Draak, waarmede de waanzin vanuit de vervalste en ontwijde ware dingen wordt aangeduid, n. 538. Dat met de diademen of de kostbare stenen de ware dingen van den zin der letter des

Woords worden aangeduid, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 43, 44, 45, waar is getoond dat de Goddelijke Ware dingen in laatsten, zijnde de ware dingen van den zin der letter des Woords, werden aangeduid met de *Twaalf kostbare Stenen op den Borstlap van Aharon, welke de Urim en de Thumim was*, Exod. xxviii: 6, 15 tot 21, 30; voorts *met de kostbare Stenen in den Tuin van Eden, waarin de Koning van Tyrus* gezegd wordt geweest te zijn, Ezech. xxviii: 12, 13; alsmede met de *twaalf kostbare Stenen uit welke de fundamenten van den muur van Nova Hierosolyma waren*, Apoc. xxi: 17 tot 20. Dat de ware dingen van den zin der letter des Woords met diademen of kostbare stenen worden aangeduid, is omdat alle dingen van den zin der letter des Woords voor de Engelen doorschijnend zijn vanuit den geestelijken zin ervan, aldus vanuit het licht des Hemels, waarin de geestelijke ware dingen des Woords zijn; de steen immers in het Woord betekent het ware in laatsten, vandaar de kostbare steen dat ware doorschijnend. Dat ook de vervalste en ontwijde ware dingen des Woords diademen worden geheten, is omdat zij vanuit zich licht geven bij wien zij ook maar mogen zijn, zoals de diademen op aarde blinken in wiens hand zij ook maar zijn; het werd gegeven somtijds overspelige vrouwen te zien zodra zij in de Wereld der geesten vanuit de aarde waren gekomen, getooid met diademen, en eveneens Joden verkopende diademen, die zij zich uit den Hemel hadden verschaft; waaruit bleek, dat de boze en de valse dingen bij hen het licht en den glans van de waarheden des Woords niet veranderen. Eendere dingen worden derhalve aangeduid met de *tien diademen op de hoornen van het beest, opklimmende vanuit de zee*, Apoc. xiii: 1, en met de *kostbare Stenen op de Vrouw, zittende op het scharlaken beest*, Apoc. xvii: 3, 4, 5. Dat het de ware dingen des Woords zijn, die met de diademen worden aangeduid, blijkt duidelijk in de Apocalyps, dat gezien werden *op het Hoofd van Hem Die op het witte Paard zat, vele Diademen, Wiens naam was het Woord Gods*, xix: 12, 13.

541. *En zijn staart trok het derde deel der sterren des Hemels, en wierp die op de aarde, betekent dat zij door de vervalsingen van de waarheden des Woords alle geestelijke erkenningen van het goede en het ware hebben vervreemd van de Kerk, en door de aanplooiingen aan de valse dingen volledig hebben vernietigd.* Met den Staart worden daar waar over hen wordt gehandeld die ketterse dingen hebben bevestigd vanuit het Woord, de vervalste ware dingen des Woords aangeduid, n. 438; met de sterren worden de geestelijke erkenningen van het goede en het ware aangeduid, n. 51, 420; met het derde deel worden alle dingen aangeduid, n. 400, 505; en met van den Hemel trekken, en op de aarde werpen, wordt aangeduid van de Kerk vervreemden, en volledig

vernietigen; want wanneer zij van den Hemel worden afgetrokken, worden zij ook van de Kerk afgetrokken, omdat al het ware des Woords uit den Heer door den Hemel aan den mens der Kerk wordt ingeboezemd; ook worden de ware dingen niet door iets anders afgetrokken dan door de vervalsingen ervan in het Woord, aangezien daar en daaruit de ware dingen des Hemels en der Kerk zijn. Dat alle ware dingen van het Woord door hen die onder den Draak worden verstaan, over wie boven in n. 537 is gehandeld, vernietigd zijn, kan niet door iemand in de Wereld geloofd worden; en nochtans zijn zij zozeer vernietigd dat er niet één leerstellig ware over is; dit werd in de geestelijke Wereld onderzocht bij de geleerden uit de Geestelijkheid, en het werd aldus bevonden: ik weet de oorzaken, maar ik zal hier er slechts één zeggen; zij beweren dat al wat vanuit des mensen wil en oordeel voortgaat, niet het goede is, en dat derhalve de goede dingen der naastenliefde of de goede werken, omdat zij door den mens worden gedaan, niets bijdragen tot het heil, maar dat het geloof-alleen het doet; terwijl toch het enige krachtens hetwelk de mens een mens is, en waardoor hij met den Heer verbonden wordt, dit is dat hij het goede kan doen en het ware kan geloven zoals vanuit zich, dat is, zoals vanuit zijn wil volgens zijn oordeel; indien dit enige werd weggenomen, zo zou tegelijk ook al het verbindende van den mens met den Heer, en van den Heer met den mens, worden weggenomen; het is immers dat wederkerige der liefde, hetwelk de Heer geeft aan een ieder die als mens geboren wordt, hetwelk Hij ook bewaart bij hem tot aan het einde van diens leven, en daarna tot in het eeuwige: indien dit den mens werd afgenomen, zo zou hem ook al het ware en het goede des Woords worden afgenomen, en wel dermate dat het Woord niets anders zou zijn dan een dode letter en een leeg boekdeel; want het Woord leert niets anders dan de verbinding van den mens met den Heer door de naastenliefde en het geloof, het ene en het andere uit den mens zoals uit hemzelf. Zij die onder den Draak worden verstaan, over wie boven in n. 537 is gehandeld, hebben dezen enigen band der verbinding verbroken door te beweren dat de goede dingen der naastenliefde, of de goede werken, welke uit den mens en diens wil en oordeel voortgaan, niets anders dan de zedelijke, de burgerlijke, en de politieke werken zijn, door welke de mens verbinding heeft met de wereld, en in het geheel geen met God en met den Hemel; en wanneer die band verbroken is, dan is er niet enig leerstellig ware des Woords over; en indien de ware dingen des Woords worden aangeplooid om te bevestigen het geloof-alleen zaligend zonder de werken der Wet, dan worden alle dingen vervalst: en indien de vervalzing voortgaat tot aan de beaming toe dat de Heer in het Woord de goede werken niet heeft geboden

om de verbinding van den mens met Zich, maar alleen om de verbinding met de Wereld, dan worden de ware dingen des Woords ontwijd; zo immers is het Woord niet langer het Heilige Boek, maar wordt een profaan boek: doch men zie dienaangaande de Ondervinding aan het einde van het Hoofdstuk. Eendere dingen worden met deze over den Bok bij Daniël aangeduid: “*De geitebok wierp met zijn hoorn ter aarde van het Heir des Hemels, en van de STERREN, en hij vertrad ze: en hij wierp de WAARHEID ter aarde*”, VIII: 10, 12.

542. *En de Draak stond voor de Vrouw die baren zou, opdat hij, nadat zij zou gebaard hebben, haar vrucht zou verslinden, betekent dat zij die onder den Draak worden verstaan, alle moeite doen om de leer der Nieuwe Kerk in haar eerste opkomen uit te blussen.* Wie er onder den Draak worden verstaan, zie men boven in n. 537: dat met de Vrouw de Nieuwe Kerk wordt aangeduid, n. 533; dat met baren wordt aangeduid de goede en de ware dingen der leer vanuit het Woord opnemen, n. 535; dat met de vrucht welke zij baren zou, de leer der Nieuwe Kerk wordt aangeduid, zal men in het volgende Artikel zien; dat met verslinden wordt aangeduid uitblussen, is omdat met de vrucht de leer wordt aangeduid, en wanneer aangaande de vrucht verslinden wordt gezegd, wordt aangaande de leer uitblussen gezegd: dat dit in haar eerste opkomen het geval was, is omdat gezegd wordt dat de Draak voor de Vrouw stond, opdat hij, nadat zij zou gebaard hebben, haar vrucht zou verslinden.

543. *En zij baarde een manlijken zoon, betekent de leer der Nieuwe Kerk.* Met den zoon wordt in het Woord het ware der leer aangeduid, voorts het verstand en vandaar de denking van het ware en het goede; met de dochter echter wordt het goede der leer aangeduid, voorts de wil en vandaar de aandoening van het ware en het goede; en met den manlijken zoon wordt aangeduid het ware ontvangen in den geestelijken mens, en geboren in den natuurlijken: de oorzaak hiervan is deze, dat met de verwekkingen en de geboorten in het Woord geestelijke verwekkingen en geboorten worden aangeduid, welke alle in het gemeen betrekking hebben op het goede en het ware, n. 535; er wordt immers niet iets anders verwekt en geboren uit den Heer als Echtgenoot en uit de Kerk als Echtgenote. Omdat nu met de Vrouw die gebaard had, de Nieuwe Kerk wordt aangeduid, n. 533, zo is het duidelijk dat met den manlijken zoon de leer dier Kerk wordt aangeduid. De leer, die hier wordt verstaan, is DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA, te Londen in 1758 uitgegeven; voorts ook DE LEER AANGAANDE DEN HEER, aangaande DE GEWIJDE SCHRIFT, en aangaande HET LEVEN VOLGENS DEN DECALOOG, te Amsterdam uitgegeven; onder de Leer immers worden alle ware dingen der Leer verstaan, omdat de Leer de samenvatting ervan is; toen die Leren

geschreven werden, stonden de Drakonisten rondom mij, en spanden met alle woede samen om ze te verslinden, dat is, ze uit te blussen: dit nieuwe mag worden medegeedeeld, omdat het naar waarheid aldus is geschied; de Drakonisten die rondom stonden, waren vanuit de Hervormde Christelijke wereld overal vandaan. Aangezien vanuit het geestelijk huwelijk geen ander kroost wordt geboren, en het manlijk kroost het ware en het goede met het verstand en vandaar met de denking is, en het vrouwelijk kroost het ware en het goede met den wil en vandaar met de aandoening is, wordt derhalve met den zoon in het Woord het ware aangeduid; ter bevestiging zullen enige plaatsen worden aangevoerd, waaruit men dit enigermate kan zien: “*Zie, de ZONEN zijn de erfenis van Jehovah, loon des buiks vrucht*”; zoals de pijlen in de hand eens machtigen, aldus de ZONEN DER JEUGD”, Psalm CXXVII: 3, 4, 5. “*Maak u kaal, en scheer u, om de ZONEN UWER VERRUKKINGEN, omdat zij van u zijn heenverhuisd*”, Mich. I: 16. “*Ik zag twee olijfbomen naast den kandelaar; en hij zeide: Deze zijn de twee ZONEN VAN DEN OLIJFBOOM, staande naast den Heer der ganse aarde*”, Zach. IV: II, 14. “*Mijn tent is verwoest, MIJN ZONEN zijn van mij uitgegaan, en zij zijn er niet*”, Jerem. X: 20. “*MIJN ZONEN zijn verwoest geworden, omdat de vijand de overhand had*”, Klaagl. I: 16. “*UW ZONEN, Jeruzalem, zijn in bezwijming gevallen, zij liggen ter neder aan het hoofd van alle straten*”, Jes. LI: 17, 18, 20. *De vaders zullen de ZONEN eten in het midden van u, en de ZONEN zullen hun vaders eten; Ik zal uw overblijfselen verstrooien in allen wind*”, Ezech. V: 10. *De ZOON zal verdeeld worden tegen den vader, en de vader tegen den ZOON*, Matth. X: 21; Markus: XIII: 12; Lukas XII: 53. “*Gij hebt de vaten uws sieraads vanuit Mijn goud genomen, en gij hebt u beelden van het MANLIJKE gemaakt, met welke gij hebt gehoereerd*”, Ezech. XVI: 17. “*Jezus zeide: Het zaad zijn de ZONEN DES KONINKRIJKS, en het onkruid zijn de ZONEN DES BOZEN*”, Matth. XIII: 38. Dat de ZOON DES MENSEN *het Goddelijk Ware* des Woords, aldus de Heer is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 19 tot 28. In de aangehaalde plaatsen worden onder de zonen degenen verstaan, die in de ware dingen der leer vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de ware dingen zelf, evenzo elders, zoals in Jes. XIII: 17, 18; Hfdst. XIV: 21, 22, 23; Hfdst. XLIII: 5, 6; Hfdst. XLIX: 17, 22; Hfdst. LI: 17, 18; Hfdst. LX: 9; Jerem. III: 24, 25; Hfdst. V: 17; Ezech. XIV: 16, 17, 18, 20; Hfdst. XVI: 20, 36, 45; Hfdst. XX: 26, 31; Hfdst. XXIII: 37; Hoschea XI: 9, 10, 11; Zach. IX: 13; Psalm CXLIV: 11, 12; Deut. XXXII: 8. Dat met de DOCHTER de aandoening van het ware der Kerk wordt aangeduid, aldus de Kerk ten aanzien van die aandoening, staat vast uit zo vele plaatsen in het Woord, dat het tal van bladzijden zou vullen, indien zij werden aangevoerd;

niet iets anders wordt verstaan onder de DOCHTER ZIONS, de DOCHTER VAN JERUZALEM, de DOCHTER VAN JEHUDAH, de DOCHTER VAN ISRAËL; men zie enige plaatsen aangevoerd aangaande de Dochter Zions in n. 612; wie kan niet zien, dat niet enige Dochter van Zion, Jeruzalem, Jehudah en Israëel, die zo vaak in het Woord zijn genoemd, verstaan kan worden.

544. *Die al de natiën zal weiden met een ijzeren roede, betekent die allen die in den doden eredienst zijn vanwege het van de naastenliefde gescheiden geloof, door de ware dingen vanuit den zin der letter des Woords, en tegelijk door de redelijke dingen vanuit het natuurlijk schijnsel, zal overtuigen, die overtuigd willen worden.* Deze dingen betreffen de leer der Nieuwe Kerk, omdat er sprake is van den manlijken zoon, met wien die leer wordt aangeduid, n. 543; met weiden wordt leren en onderrichten aangeduid, n. 383, hier overtuigen degenen die overtuigd willen worden; met de natiën worden aangeduid degenen die in de boze dingen des levens zijn, n. 483, hier zij die in den doden eredienst zijn vanwege het van de naastenliefde gescheiden geloof, omdat over hen hier wordt gehandeld, en dezen in de boze dingen des levens zijn; want wanneer de naastenliefde wordt afgescheiden, is er niet enig goede des levens, en waar het goede niet is, daar is het boze; dat regeren met een ijzeren roede, betekent door de ware dingen van den zin der letter des Woords, en tegelijk door de redelijke dingen vanuit het natuurlijk schijnsel, zie men boven in n. 148.

545. *En haar vrucht werd weggerukt tot God en Zijn Troon, betekent de bescherming van de leer, omdat zij voor de Nieuwe Kerk is, uit den Heer, en de bewaking door de Engelen des Hemels.* Dat met deze dingen de bescherming van de leer uit den Heer wordt aangeduid, is omdat gezegd wordt dat de Draak stond voor de Vrouw die zou baren, opdat hij, nadat zij gebaard zou hebben, haar vrucht zou verslinden, en met de vrucht en met den manlijken zoon de leer voor de Nieuwe Kerk wordt aangeduid, n. 542, 543; dat ook de bewaking door de Engelen des Hemels wordt aangeduid, is omdat gezegd wordt dat dezelve werd weggerukt tot God en Zijn Troon, en met den Troon wordt de Engellijke Hemel aangeduid, n. 14, 221, 222.

546. *En de Vrouw vluchtte in de woestijn, betekent de Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, eerst onder weinigen.* Met de Vrouw wordt de Nieuwe Kerk aangeduid, n. 533; en met de woestijn wordt aangeduid waar niet langer de ware dingen zijn; dat er wordt aangeduid die Kerk eerst onder weinigen, is omdat er volgt, Waar zij een plaats heeft, van God bereid, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend twee honderd zestig dagen, waarmede wordt aangeduid haar staat alsdan, opdat ondertussen daarin worde voorzien dat zij

onder meerderen zij, totdat zij groeit tot haar Statuut, n. 547. Met de woestijn wordt in het Woord aangeduid: I. de verwoeste Kerk, of de Kerk waarin alle ware dingen des Woords vervalst zijn, zodanig als zij was bij de Joden ten tijde van de Komst des Heren. II. De Kerk waarin niet de ware dingen zijn, omdat er niet het Woord is, zodanig als zij was bij de rechtschapen Heidenen, ten tijde van den Heer. III. De staat der verzoeking, waarin de mens als het ware zonder ware dingen is, omdat hij omsingeld is van boze geesten, die verzoeking en teweegbrengen, en hem dan als het ware de ware dingen wegnemen. I. Dat met de woestijn de verwoeste Kerk wordt aangeduid, of de Kerk waarin alle ware dingen des Woords vervalst zijn, zodanig als zij was bij de Joden ten tijde van den Heer, blijkt uit deze plaatsen: *“Is dit de man die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven; hij heeft het wereldrond tot een WOESTIJN gesteld,* Jes. XIV: 16, 17; deze dingen aangaande Babel. *“Op het land Mijns volks klimt de doorn en de distel op; het paleis zal een WOESTIJN zijn”,* Jes. XXXII: 13, 14. *“Ik zag, en zie, Karmel een WOESTIJN; woestheid zal het ganse Land zijn”,* Jerem. IV: 26, 27; het land [de aarde] is de Kerk, n. 285. *“De herders hebben Mijn Wijngaard verdorven; zij hebben den akker van Mijn verlangen teruggebracht tot een WOESTIJN DER EENZAAMHEID; in de WOESTIJN komen de verwoesters”,* Jerem. XII: 10, 12. *“De Wijnstok is geplant in een WOESTIJN; in een land van dorheid en dorst”,* Ezech. XIX: 13. *“Een vuur heeft de habitakels der WOESTIJN verteerd”,* Joël I: 19, 20. *“De dag van Jehovah komt; zoals de tuin van Eden is het Land voor Hem, maar achter Hem is de WOESTIJN DER WOESTHEID”,* Joël II: 3. *“Gijlieden, ziet het Woord van Jehovah; ben Ik Israël een WOESTIJN geweest, een Land der duisternis”,* Jerem. II: 31. *“Een stem des roependen in de WOESTIJN; Bereidt den weg voor Jehovah; effent in de EENZAAMHEID een pad voor onzen God”,* Jes. XL: 3; behalve elders; zoals in Jes. XXXIII: 9; Jerem. III: 2; Hfdst. XXIII: 10; Klaagl. V: 9; Hoschea II: 2, 3; Hfdst. XIII: 15; Joël III: 19; Mal. I: 3; Psalm CVII: 33, 34; Matth. XXIV: 26, Lukas XIII: 35. Dat zodanig ook de Kerk heden ten dage is, zie men beneden in n. 566. II. Dat met de Woestijn wordt aangeduid de Kerk waarin niet de ware dingen zijn, omdat er niet het Woord is, zoals bij de rechtschapen Heidenen ten tijde van den Heer, blijkt uit deze plaatsen: *“Over u zal uitgegoten worden de Geest vanuit de hoogte; dan zal de WOESTIJN zijn tot een bouwland, en in de WOESTIJN zal het gericht wonen”,* Jes. XXXII: 15, 16. *“In het midden der valleien zal Ik fonteinen stellen, de WOESTIJN tot een poel der wateren; Ik zal in de WOESTIJN den cederboom schittim zetten, en den boom der olie”,* Jes. XLI: 18, 19. *“Hij zal de WOESTIJN stellen tot een poel der wateren, en het dorre land tot watertochten”,* Psalm CVII: 35, 36. *“Ik zal in de WOESTIJN een weg leggen, in de EENZAAMHEID*

rivieren, om Mijn volk, Mijn uitverkorene drinken te geven, Jes. XLIII: 19, 20. “*Jehovah zal haar WOESTIJD stellen zoals Eden, en haar EENZAAMHEID zoals den tuin van Jehovah; blijdschap en vreugde zal in haar gevonden worden*”, Jes. LI: 3. “*De habitakels der WOESTIJD druipen*”, Psalm LXV: 13, 14. “*Laat de WOESTIJD de stem verheffen, laten de bewoners der rots zingen*”, Jes. XLII: II. III. Dat met de woestijn de staat der verzoeking wordt aangeduid, waarin de mens als het ware zonder ware dingen is, omdat hij is omsingeld van boze geesten, die de verzoeking teweegbrengen, en hem dan als het ware de ware dingen wegnemen, blijkt uit Matth. IV: 1, 2, 3; Markus I: 12, 13; Lukas IV: 1, 2, 3; Ezech. XX: 34 tot 37; Jerem. II: 2, 6, 7; Hosch. II: 13 tot 16; Psalm CVII: 4 tot 7; Deut. I: 31, 33; Hfdst. VIII: 2, 3, 4, 15, 16; Hfdst. XXXII: 10.

547. *Alwaar zij een plaats heeft bereid van God, opdat zij haar aldaar voeden duizend twee honderd zestig dagen, betekent den staat dier Kerk alsdan, opdat ondertussen daarin worde voorzien bij meerderen, totdat zij groeit tot aan haar Statuut.* Met de plaats wordt de staat aangeduid, n. 947; en met voeden wordt aangeduid daarin voorzien dat zij groeit, want zo wordt de Kerk gevoed; vandaar wordt met een plaats hebben bereid van God, opdat zij haar voeden, aangeduid de staat der Kerk opdat ondertussen daarin wordt voorzien onder meerderen; met duizend twee honderd zestig dagen wordt aangeduid: tot het einde en den aanvang, n. 491, dat is, tot het einde der vorige Kerk, en tot den aanvang der nieuwe; het eendere als met een tijd en tijden en een halven tijd, Vers 14, n. 562; aldus eveneens tot aan het statuut [of beslag] dat is, totdat zij bestaat gelijk als daarin is voorzien. Dat het vanuit des Heren Goddelijke Voorzienigheid is, dat de Kerk eerst onder weinigen is, en allengs groeit onder meerderen, is omdat eerst de valse dingen van de vorige Kerk verwijderd moeten worden; voordien immers kunnen de ware dingen niet worden opgenomen, want de ware dingen die worden opgenomen en ingeplant vóórdát de valse dingen verwijderd zijn, blijven niet aan, en zij worden ook door de Drakonisten teniet gedaan; evenzo is met de Christelijke Kerk geschied, namelijk, dat zij van weinigen tot meerderen allengs aangroeide: de tweede oorzaak is deze, dat eerst gevormd moet worden de Nieuwe Hemel, welke één zal maken met de Kerk op aarde; en daarom leest men *dat hij zag een nieuwen Hemel, en de Heilige Hierosolyma, nederdalende uit God vanuit den Hemel*, Apoc. XXI: 1, 2. Zeker is dat de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zal ontstaan, omdat zij voorzeggd is in de Apocalyps, Hfdst. XXI, XXII; en eveneens is het zeker, dat de valse dingen der vorige Kerk voordien verwijderd moeten worden, omdat over die valse dingen gehandeld is in de Apocalyps tot aan het Twintigste Hoofdstuk.

548. *En er werd oorlog in den Hemel, Michaël en zijn engelen streeden met den Draak, en de Draak streed en zijn engelen, betekent de valse dingen der vorige Kerk, strijdende tegen de ware dingen der Nieuwe Kerk.* Met den oorlog wordt de geestelijke oorlog aangeduid, zijnde die van het valse tegen het ware, en die van het ware tegen het valse, n. 500; er kan immers geen andere oorlog geschieden in den Hemel, waar deze, naar gezegd wordt, ontstond; ook kan hij niet geschieden in den Hemel die eenmaal uit de Engelen geformeerd is, maar hij is geschied in den vorigen Hemel, welke voorbij is gegaan, waarover wordt gehandeld in Apoc. xxi: 1; over welken Hemel men de Ontvouwing aldaar zie; die Hemel immers is voorbij gegaan door het Laatste Gericht over den Draak en diens engelen, hetgeen ook daarmede wordt aangeduid, dat de Draak werd nedergeworpen, en dat zijn plaats niet langer in den Hemel werd gevonden, zoals volgt. Welke valse dingen onder den Draak worden verstaan, die tegen de ware dingen der Nieuwe Kerk zullen gaan strijden, zie men boven in n. 537. Onder Michaël wordt niet enig Aartsengel verstaan, noch onder Gabriël en Rafaël, maar verstaan worden de Bedieningen in den Hemel; de Bediening welke is Michaël daar, is bij hen die vanuit het Woord bevestigen, dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, en dat God de Vader en Hij één zijn zoals Ziel en Lichaam één zijn; voorts dat men volgens de geboden van den Decaloog moet leven; en dat dan de mens naastenliefde en geloof heeft; Michaël wordt ook genoemd bij Daniël, Hfdst. x: 13, 21; Hfdst. xii: 1; en onder hem wordt een eendere Bediening verstaan, zoals blijkt uit Hoofdstuk ix, x, xi, en uit de laatste Verzen van Hfdst. xii daar. Onder Gabriël echter wordt verstaan de Bediening bij hen die vanuit het Woord leren, dat Jehovah in de Wereld is gekomen, en dat het Menselijke hetwelk Hij daar heeft opgenomen, de Zoon Gods is, en Goddelijk; en daarom wordt de Engel die dat aan Maria verkondigde, Gabriël genoemd, Lukas 1: 19, 26 tot 35. Zij die in deze Bedieningen zijn, worden in den Hemel ook Michaëls en Gabriëls genoemd. Dat onder den Engel in den hoogsten zin de Heer wordt verstaan, en in den betrekkelijken zin de Hemelvanuit de Engelen, voorts ook een Engellijk Gezelschap, zie men boven in n. 5, 65, 258, 342, 344, 415, 465; hier wordt echter een Bediening verstaan, omdat zij met name worden genoemd, en Michaël wordt bij Daniël Vorst genoemd, en met den Vorst wordt in het Woord het voornaamste ware aangeduid, en met den Koning het Ware zelf, n. 20.

549. *En zij hebben niet overmocht, en hun plaats is niet meer gevonden in den Hemel, betekent dat zij waren overtuigd geworden dat zij in de valse en de boze dingen waren, en nochtans daarin aanbleven, en dat zij derhalve van de*

verbinding met den Hemel werden losgescheurd, en nedergeworpen. Opdat deze dingen worden verstaan, zal eerst iets worden gezegd aangaande den staat van hen die na den dood in het andere leven komen: allen worden daar eerst onderricht door de Engelen, en van het ene Gezelschap tot het andere geleid, en zij worden daarnaar onderzocht of zij de ware dingen des Hemels willen opnemen, en volgens die willen leven; maar nochtans nemen al degenen die de valse dingen bij zich in de wereld hebben bevestigd, ze niet op; en daarom worden zij tot Gezelschappen gezonden waar degenen zijn, die in eendere valse dingen zijn; en die Gezelschappen hebben niet enige verbinding met den Hemel, maar met de Hel; en daarom zakken zij na volbrachten tijd in de Wereld der geesten neder tot de Hel, en worden zij naar hun eigen plaatsen verwezen, een ieder volgens zijn boze en het valse daaruit; dit is het wat daaronder wordt verstaan dat zij waren overtuigd geworden dat zij in de valse en de boze dingen waren, en nochtans daarin aanbleven, en dat zij derhalve van de verbinding met den Hemel werden losgescheurd, en nedergeworpen; hoedanig lot hun daar wacht, zie men boven in n. 153, 531.

550. *En geworpen is die grote Draak, die oude slang, genaamd duivel en satan, betekent hen die onder den draak worden verstaan, afgekeerd zijnde van den Heer tot zichzelf, en van den Hemel tot de wereld, en vandaar vanuit het lichamelijke zinlijk geworden, die niet anders kunnen dan in de boze dingen hunner begerigheden zijn en in de valse dingen daaruit, en door de scheiding van den Heer en den Hemel niet anders kunnen dan duivels en satans worden.*

Wie onder den Draak worden verstaan, zie men boven in n. 537; en omdat dezen van God er drie, en van den Heer er twee maken, en omdat zij de geboden van den Decaloog onderbrengen bij de werken door welke niet enige zaliging geschiedt, worden zij de oude slang, duivel, en satan genoemd; en met de Slang wordt aangeduid de mens die vanuit het lichamenlijk zinlijk is, n. 455, die van den Heer is afgekeerd tot zichzelf, en van den Hemel tot de wereld; en met den Duivel worden aangeduid degenen die in de boze dingen der begerigheden zijn; en met den Satan zij die daaruit in de valse dingen zijn, n. 97, 153 einde, 856, 857. Zodanig was ook de Slang die Eva en Adam verleidde, zoals blijkt uit de beschrijving en de vervloeking van haar, Gen. III: 1 tot 5, 14, 15. Hier wordt de Draak duivel en satan geheten, alsof het één enkele was, maar hij wordt aldus geheten, omdat allen in de Hel duivels en satans zijn, en vandaar de Hel in één samenvatting aldus wordt genoemd.

551. *Verleidende het algehele wereldrond, betekent dat zij alle dingen der Kerk verdraaien.* Met verleiden wordt verdraaien aangeduid, en met het Wereldrond wordt de Kerk aangeduid, evenzo als met de Aarde, n. 285; met

het Wereldrond [*Orbis*] wordt niet het aardrijk [*Orbis terrarum*] aangeduid, maar de Kerk in hetzelfde, in de volgende plaatsen: “*Het LAND zal treuren en verward worden, het WERELDROND zal verkwijnen en verward worden*, Jes. XXIV: 4. “*De LANDEN zullen Uw gerichten leren, en de bewoners van het WERELDROND Uw gerechtigheid*”, Jes. XXVI: 9. “*De Maker der AARDE door Uw deugd, bereidende het WERELDROND door Uw wijsheid*”, Jerem. x: 12; Hfdst. LI: 15. “*De fundamenten van het WERELDROND zijn onthuld door het geblaas Uws geestes*”, Psalm XVIII: 16. “*Van Jehovah is de AARDE en haar volheid, het WERELDROND en die daarop wonen; Hij heeft hetzelfde gegrond op de zeeën, en heeft hetzelfde gevestigd op de stromen*”, Psalm XXIV: 1, 2. “*De hemelen zijn Uwe, en de AARDE is Uwe, het WERELDROND en zijn volheid hebt Gij gegrond*”, Psalm LXXXIX: 12. “*Den Troon der heerlijkheid zal Hij hen doen beërven, want van Jehovah zijn de grondvesten der AARDE, en Hij heeft het WERELDROND daarop gezet*”, I Sam. II: 8. “*Babel, gij hebt het WERELDROND tot een woestijn gesteld, gij hebt uw LAND verdorven, en uw volk gedood*”, Jes. XIV: 17, 20; behalve elders, zoals in Jes. XVIII: 3; Hfdst. XXVI: 18; Hfdst. XXVII: 6; Hfdst. XXXIV: 1; Nahum I: 5; Psalm IX: 9; Psalm LXXVII: 19; Psalm XCVIII: 9; Klaagl. IV: 12; Job XVIII: 18; Matth. XXIV: 14; Lukas XXI: 26, Apoc. XVI: 14: doch men moet weten dat wanneer het Wereldrond en de Aarde tegelijk worden genoemd, met het Wereldrond de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van het goede, en met de Aarde [het Land] de Kerk ten aanzien van het ware.

552. *Geworpen is hij op de aarde, en zijn engelen zijn met hem geworpen, betekent in de Wereld der geesten, die midden tussen den Hemel en de Hel is, en waaruit er onmiddellijke verbinding is met de mensen van den aardbol.* Dat onder de aarde, waarvan gezegd wordt dat de draak daarop geworpen werd, de Wereld der geesten wordt verstaan, is omdat deze Wereld onmiddellijk onder de Hemelen ligt, en wanneer iemand uit den Hemel wordt nedergeworpen, valt hij niet terstond in de Hel, maar op het land van deze Wereld het naast daaronder gelegen; die Wereld immers is midden tussen den Hemel en de Hel, of beneden de Hemelen en boven de Hellen: aangaande deze Wereld zie men meer dingen in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL te Londen in het jaar 1758 uitgegeven, n. 421 tot 535. Al degenen die in die Wereld zijn, hebben onmiddellijk gemeenschap met de mensen van den aardbol, bijgevolg de Draak en zijn Engelen met hen die in de valse dingen en daaruit in de boze dingen zijn vanuit de aangenomen ketterij aangaande het geloof-alleen; en daarom wordt in hetgeen volgt, gezegd: *Hierom verheugt u, gij Hemelen; wee den genen die de aarde en de zee bewonen, omdat de duivel tot u afgekomen is, hebbende groten toorn, wetende, dat hij een geringen tijd heeft*, Vers 12 van dit

Hoofdstuk. Voorts, *dat hij de Vrouw vervolgte in de woestijn, en heenging om oorlog te voeren tegen de overigen van haar zaad*, Vers 13 tot 17. Men moet weten, dat ieder mens ten aanzien van zijn aandoeningen en de denkingen daaruit, in Gezelschap is met hen die in de Wereld der geesten zijn, en middellijk door hen met degenen die óf in den Hemel, óf in de Hel zijn; het leven van ieder mens hangt van die verbinding af.

553. *En ik hoorde een grote stem zeggende in den Hemel: Nu is het heil en de macht, en het koninkrijk geworden onzes Gods en de mogendheid van Zijn Christus, betekent de vreugde van de Engelen des Hemels, dat nu de Heer Alleen in den Hemel en in de Kerk regeert, en dat degenen gezaligd worden die in Hem geloven.* Met de grote stem in den Hemel wordt de vreugde van de Engelen des Hemels aangeduid, en daarom volgt er: *Hierom verbeugt u, gij Hemelen, en gij die daarin woont*, Vers 12; de stem wordt ook groot, omdat zij verhoogd wordt tengevolge van de vreugde des harten; geworden is het heil en de macht [*potentia*], betekent dat zij nu worden gezaligd vanuit de Goddelijke macht des Heren; en het koninkrijk onzes Gods, en de mogendheid [*potestas*] van Zijn Christus, betekent, omdat de Allene Heer in den Hemel en in de Kerk regeert, dat onder God wordt verstaan het Goddelijke Zelf *ex Quo*, hetwelk Jehovah Vader wordt genoemd, en onder Christus Zijn Goddelijk Menselijke, hetwelk de Zoon Gods wordt genoemd, zie men boven in n. 520: en omdat het Goddelijke Zelf *a Quo* en het Goddelijk Menselijke des Heren één zijn, gelijkerwijs de ziel en het lichaam, zo volgt dat de Heer Alleen regeert. Dit wordt verstaan onder het EVANGELIE DES KONINKRIJKS en onder HET KONINKRIJK GODS in Matth. III: 2; Hfdst. IV: 17, 23; Hfdst. VII: 21, 22; Hfdst. IX: 35; Hfdst. XI: II; Hfdst. XII: 28; Markus I: 14, 15; Hfdst. IX: I; Hfdst. XV: 43; Lukas IV: 43; Hfdst. VIII: I; Hfdst. IX: 60; Hfdst. X: 8 tot II; Hfdst. XI: 17, 18, 20; Hfdst. XVI: 16; Hfdst. XXI: 30, 31; Hfdst. XXII: 18; Hfdst. XXIII: 50, 51. Dat de Heer alle mogendheid heeft in den Hemel en op de Aarde, blijkt duidelijk bij Mattheus, Hfdst. XXVIII: 18; en bij Johannes, Hfdst. III: 35; Hfdst. XVII: 2, 10. Dat degenen gezaligd worden die in den Heer zijn en in wie de Heer is, en dat het het Goddelijk Menselijke is, in Hetwelk zij zijn, zie men in Joh. Hfdst. XIV, XV, XVII; en dat geen anderen worden gezaligd dan zij die in Hem geloven, staat vast uit deze plaatsen: *“Zo velen Hem aangenomen hebben, dien heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, DIE IN ZIJN NAAM GELOVEN, Joh. I: 12. “Opdat een ieder die IN DEN ZOON GELOOFT, niet verga, maar het eeuwige leven hebbe”, Joh. III: 15. “Alzo lief heeft God de wereld gehad, dat HIJ ZIJN ENIGGEBOREN ZOON gegeven heeft, opdat een ieder die GELOOFT IN HEM, het eeuwige leven hebbe, Joh. III: 16. “DIE GELOOFT IN DEN ZOON*

wordt niet geoordeeld, die echter niet gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in den Naam des Eniggeboren Zoons van God”, Joh. III: 18. Die GELOOFT IN DEN ZOON, die heeft het eeuwige leven; die echter den Zoon niet gelooft, die zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem”, Joh. III: 36. “Die tot Mij komt, zal niet hongeren, en die GELOOFT IN MIJ, zal nimmermeer dorsten. Voorwaar zeg Ik u: Die GELOOFT IN MIJ heeft het eeuwige leven, Joh. VI: 33, 35, 47. Indien gij niet GELOOFT ZULT HEBBEN dat Ik ben, gij zult in uw zonden sterven”, Joh. VIII: 24. “Jezus zeide: Ik ben de Opstanding en het Leven; die GELOOFT IN MIJ, ook al sterft hij, zal leven; een elk die leeft, en GELOOFT IN MIJ, zal niet sterven tot in het eeuwige”, Joh. XI: 25, 26; behalve elders, zoals in Joh. VI: 38, 39, 40; Hfdst. VII: 37, 38; Hfdst. VIII: 12; Hfdst. XII: 36, 46. Geloven in den Heer, is onmiddellijk tot Hem gaan, en vertrouwen hebben dat Hijzelf zaligt; en omdat niemand vertrouwen kan hebben dan alleen hij die goed leeft, wordt derhalve ook dit verstaan onder geloven in Hemzelf; men zie boven n. 67.

554. *Omdat nedergeworpen is de verklager onzer broederen, verklagende hen vóór onzen God dagen en nachten, betekent dat door het Laatste Gericht zijn verwijderd degenen die zich hebben verzet tegen de leer van Nova Hierosolyma. Dat de Draak werd nedergeworpen, betekent dat verwijderd werden degenen die onder den Draak worden verstaan; dat zij verwijderd werden door een nederwerping uit den Hemel tot de Wereld der geesten, en daarna tot de Hel, zijnde het Laatste Gericht over hen, is eerder gezegd; onder de broeders worden verstaan degenen die in de leer van Nova Hierosolyma en in het leven volgens haar zijn; met verklagen wordt aangeduid zich verzetten tegen de leer, haar als vals voorstellen, en laken; en omdat zij dit aanhoudend doen als het ware vóór God, wordt de Draak de verklager der broederen geheten, hen verklagende vóór God dagen en nachten: dit eveneens doet de Duivel wanneer hij verzoekt; hij trekt immers verschillende dingen vanuit den mens te voorschijn, die hij vals noemt, en verdoemt.*

555. *En zij hebben hem overwonnen door het Bloed des Lams, en door het woord hunner getuigenis, betekent de overwinning door het Goddelijk Ware des Woords, en vandaar door de erkenning dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, en dat de geboden van den Decaloog de geboden des levens zijn volgens welke men moet leven. Dat het Bloed des Lams is het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, zijnde het Goddelijk Ware des Woords, zie men boven in n. 379; dat de Getuigenis de Goddelijke Waarheid is, zie men boven in n. 6, 16; en dat het in het bijzonder deze twee dingen zijn: dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, en dat de geboden van den Decaloog de geboden*

des levens zijn, n. 490, 509; en daarom wordt de Decaloog ook de Getuigenis genoemd, Exod. xxv: 22; Hfdst. xxxi: 7, 18; Hfdst. xxxiii: 15; Levit. xvi: 13; Num. xvii: 4; Psalm lxxviii: 5; Psalm cxxxii: 12. Geloofd wordt door de huldigen die in het geloof-alleen zijn, dat onder het Bloed des Lams hier het Lijden des kruises van den Heer wordt verstaan, ter oorzaak vooral hiervan, dat zij het Lijden des kruises van den Heer tot het voornaamste van hun dogma maken, door te zeggen, dat Hij zo op zich heeft overdragen de verdoemenis der wet, den Vader voldoening heeft gegeven, en het menselijk geslacht met Hem heeft verzoend, behalve meer dingen: doch dat het niet zo is, maar *dat de Heer in de Wereld is gekomen om de hellen te onderjucken en om Zijn Menselijke te verheerlijken, en dat het Lijden des kruises de laatste strijd is geweest, waardoor Hij ten volle de hellen heeft overwonnen, en ten volle Zijn Menselijke heeft verheerlijkt*, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 12 tot 14: daaruit kan men zien, dat onder het Bloed des Lams hier niet het Lijden des kruises wordt verstaan volgens het huidige dogma. Dat onder het Bloed des Lams wordt verstaan het Goddelijk Ware, voortgaande vanuit den Heer, zijnde het Goddelijk Ware des Woords, kan men hieruit zien, dat de Heer het Woord is, en dat, omdat Hij het Woord is, het Goddelijk Ware daar Zijn Bloed is, en het Goddelijk Goede daar Zijn lichaam: dit kan tot duidelijke aanschouwing toe aldus geleerd worden: Is niet ieder mens zijn goede en zijn ware? En omdat het goede is des wils, en het ware is des verstands, is ieder mens zijn wil en zijn verstand. Wat anders maakt den mens? Is de mens niet naar het wezen die twee? De Heer echter is het Goede Zelf en het Ware Zelf, dat is, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, welke twee ook het Woord zijn.

556. *En zij hebben hun ziel niet bemind tot den dood toe, betekent dat zij zichzelf niet méér hebben liefgehad dan den Heer.* Met zijn ziel beminnen [*diligere*], wordt aangeduid zichzelf en de wereld liefhebben [*amare*]; met de ziel wordt immers het eigen leven van den mens aangeduid, hetwelk een ieder uit geboorte heeft, zijnde zich en de wereld boven alle dingen liefhebben; en daarom wordt met niet zijn ziel liefhebben, aangeduid: niet zich en de wereld méér liefhebben dan den Heer en de dingen die des Heren zijn; tot den dood toe, betekent liever willen sterven; bijgevolg is het den Heer boven alle dingen liefhebben, en den naaste zoals zichzelf, Matth. xxii: 35, tot 38, en liever willen sterven dan van die beide liefden terugtreden. Iets eenders wordt aangeduid met deze woorden des Heren: “*Wie ZIJN ZIEL wil vinden, zal dezelve verliezen, en Wie de ZIEL zal verloren hebben terwille van Jezus, zal dezelve vinden*”, Matth. x: 39; Lukas xvii: 33. “*Die ZIJN ZIEL liefheeft, zal*

dezelve verliezen; maar die ZIJN ZIEL haat in deze Wereld, zal haar bewaren tot in het eeuwige leven", Joh. XII: 25. "Jezus zeide: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf; wie ZIJN ZIEL zal willen hebben behouden, die zal haar verliezen; wie echter ZIJN ZIEL zal verloren hebben om Mijnentwil, die zal haar vinden: wat baat het een mens, zo hij de gehele Wereld gewint, en lijdt schade ZIJNER ZIEL; of wat zal een mens geven als genoegzamen prijs tot lossing van ZIJN ZIEL", Matth. XVI: 24, 25, 26; Markus VIII: 35, 36, 37; Lukas IX: 24, 25. Onder den Heer liefhebben wordt verstaan Zijn geboden doen, Joh. XIV: 20 tot 24; de oorzaak hiervan is deze, dat Hijzelf Zijn geboden is; immers, zij zijn uit Hem, bijgevolg is Hijzelf in dezelve, aldus in den mens aan wiens leven zij ingeschreven zijn, en zij worden aan den mens ingeschreven door ze te willen en te doen.

557. *Hierom verheugt u, gij hemelen en gij die daarin woont, betekent den nieuwen staat des Hemels, namelijk, dat zij in den Heer zijn, en de Heer in hen is.* Onder de Hemelen wordt de Hemel vanuit de Christenen verstaan, waarin de Heer Alleen als de God des Hemels en der Aarde wordt erkend; met verheugt u, wordt zijn nieuwe staat aangeduid, vol vreugde zijnde; met hen die wonen, worden degenen aangeduid die in het goede zijn, n. 380; en omdat al het goede is uit den Heer, wordt er aangeduid dat zij in den Heer zijn en de Heer in hen is.

558. *Wee dengenen die de Aarde en de Zee bewonen, omdat de duivel tot u afgekomen is, hebbende groten toorn, betekent de weeklacht over hen die in de Inwendige en in de Uitwendige dingen der leer aangaande het geloof-alleen zijn, en vandaar in de boze dingen des levens, aangezien huns gelijken, uit den Hemel geworpen zijnde, in de Wereld der geesten zijn, en vandaar in verbinding met de mensen van den aardbol, die zij vanuit den haat tegen de Nieuwe Kerk aansporen om in hun valse dingen en in de boze dingen daaruit te volharden.* Met wee dengenen die de Aarde en de Zee bewonen, wordt de weeklacht aangeduid over degenen in de Kerk, die in de leer aangaande het geloof-alleen zijn; met wee wordt de weeklacht aangeduid, n. 416; met hen die wonen, worden degenen aangeduid die in de Kerk zijn, wier leer het geloof-alleen is; onder de Aarde worden degenen verstaan, die in de inwendige dingen ervan zijn, en onder de Zee hen die in de uitwendige dingen ervan zijn, n. 470; met den groten toorn wordt de haat tegen de Nieuwe Kerk aangeduid, omdat deze tegen de Vrouw is gericht, n. 525; met tot hen afkomen, wordt aangeduid tot hen die in de Wereld der geesten zijn en omdat dezen in verbinding zijn met de mensen van den aardbol, wordt ook aangeduid tot dezulken op den Aardbol: dat de Draak werd nedergeworpen vanuit den Hemel in de Wereld

der geesten, en dat zij die daar zijn, in verbinding zijn met de mensen van den Aardbol, zie men boven in n. 552. De Draak wordt hier duivel genoemd, omdat degenen worden verstaan die vanuit die ketterij in de boze dingen des levens zijn; en diegenen zijn vanuit die ketterij in de boze dingen des levens, die volgens dit punt van hun geloof leven, dat er voor hen die in vertrouwen tot God den Vader bidden, geen zonden zijn, en dat indien er zijn, dezelve vergeven zijn; omdat dezen zich niet onderzoeken, weten zij niet van enige zonde bij zich, en ten slotte weten zij ook niet wat zonde is; men zie boven n. 531; dat onder den Draak als duivel degenen worden verstaan die in de boze dingen hunner begerigheden zijn, zie men in n. 550. Dat elk mens in verbinding is met hen die in de Wereld der geesten zijn, is omdat de mens ten aanzien van de aandoeningen zijns gemoeds en de denkingen daaruit een geest is; en daarom is hij aanhoudend ten aanzien van dezelve in verbinding met de geesten die in een eendere aandoening en in een eendere denking daaruit zijn; de verbinding is zodanig dat de mens, indien de band ook maar voor één enkel ogenblik werd verbroken, dood zou neervallen: hiervan heeft de Kerk tevoren niets geweten; ook niet, dat de mens na den dood zijn aandoening en de denking daaruit is, aldus zijn naastenliefde en het geloof daaruit, en dat niemand kan zijn een geloof gescheiden van naastenliefde.

559. *Wetende dat hij een geringen tijd heeft, betekent omdat hij weet dat de Nieuwe Hemel gemaakt is, en dat zo de Nieuwe Kerk op aarde aanstaande is, en dat hij dan met de zijnen in de Hel wordt geworpen.* Dat dit wordt aangeduid, is omdat de Draak weet dat de Nieuwe Hemel gemaakt is; hij is immers daaruit nedergeworpen, Vers 8, 9; voorts weet hij dat de Nieuwe Kerk op aarde aanstaande is, vanuit de voorzegging in de Apocalyps, Hfdst. XXI; en eveneens weet hij, dat hij dan met de zijnen in de Hel geworpen moet worden, ook vanuit de voorzegging, Apoc. XX: 1, 2, 10.

560. *Toen de Draak zag dat hij geworpen was op de aarde, zo heeft hij vervolgd de Vrouw die den zoon gebaard had, betekent dat de Drakonisten in de Wereld der geesten na de nederwerping terstond daartoe overgingen de Nieuwe Kerk vanwege haar leer te bestoken.* Toen de Draak zag dat hij geworpen was op de aarde, betekent, toen de drakonisten zagen dat zij waren afgescheiden van den Hemel, en in verbinding met de mensen van den aardbol, n. 552, 558; zo heeft hij vervolgd de vrouw, betekent dat zij terstond daartoe overgingen de Kerk des Heren te bestoken; dat de Vrouw die hij vervolgdde, die Kerk is, zie men in n. 533; die den zoon gebaard had, betekent vanwege de leer; dat de vrucht of de manlijke zoon dien de Vrouw gebaard had, de leer der Nieuwe Kerk is, zie men in n. 535, 542, 543, 545.

561. *En gegeven zijn aan de Vrouw twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen tot de woestijn tot haar plaats, betekent de Goddelijke omzichtigheid ten behoeve van die Kerk, en de bescherming zolang zij nog onder weinigen is.* Met de Vrouw wordt de Nieuwe Kerk aangeduid, n. 533; met de vleugelen wordt de macht en de bescherming aangeduid, n. 245; met den arend wordt het verstandelijk gezicht en de denking daaruit aangeduid, n. 245; met vliegen wordt aangeduid doorzien en rondom zien, n. 245; met de woestijn wordt de verlaten Kerk aangeduid, en zo onder weinigen, n. 546; met de plaats wordt de staat daar aangeduid; uit deze dingen volgt dat met gegeven zijn aan de Vrouw twee vleugelen eens groten arends, opdat zij zou vliegen tot de woestijn tot haar plaats, wordt aangeduid de Goddelijke omzichtigheid ten behoeve van de Nieuwe Kerk, en de bescherming zolang zij nog onder weinigen is.

562. *Alwaar zij zou gevoed worden een tijd en tijden en de helft van een tijd, buiten het aangezicht der slang, betekent opdat, ter oorzaak van de geslepenheid der verleiders, omzichtig daarin wordt voorzien dat zij kome onder meerderen, totdat zij groeit tot aan tot haar statuut.* Met gevoed worden wordt, wanneer van de Nieuwe Kerk sprake is, aangeduid daarin voorzien dat zij komt onder meerderen, zoals boven n. 547; met een tijd en tijden en de helft van een tijd, wordt aangeduid tot het einde en den aanvang, aldus totdat zij aangroeit van weinigen tot meerderen, tot aan haar statuut, zoals eveneens boven n. 547; met het aangezicht der slang wordt de geslepenheid der verleiders aangeduid, met het aangezicht de geslepenheid, en met de slang de verleiders; dat met de slang de verleiders worden aangeduid, blijkt uit de volgende dingen in dit Hoofdstuk: *Geworpen is de grote Draak, de Oude Slang, die het ganse wereldrond VERLEIDT*, Vers 9; en elders: *“Hij greep den Draak, de Oude Slang, en wierp hem in den afgrond, opdat hij de natiën niet meer VERLEIDEN zou,* Apoc. xx: 2, 3; hier wordt iets eenders verstaan als onder de slang die Eva en Adam verleidde, waarvan wordt gezegd: *“En de SLANG IS GESLEPENER GEWORDEN dan alle wilde dier des velds; en de vrouw zeide tot Jehovah: DE SLANG HEEFT MIJ VERLEID*, Gen. iii: 1, 13. Met het aangezicht wordt in het Woord datgene aangeduid wat innerlijk bij den mens is, omdat het aangezicht de afdruk van den animus is, geformeerd tot overeenstemming; vandaar wordt met het aangezicht der slang de toorn, de haat, en de geslepenheid aangeduid. Met een tijd, en tijden, en de helft van een tijd, wordt hier iets eenders aangeduid als met duizend twee honderd zestig dagen, Vers 6, waar deze woorden staan: *“En de Vrouw vluchtte in de woestijn, alwaar zij een plaats had bereid van God, opdat zij haar aldaar zouden voeden duizend twee honderd zestig dagen,* welke dingen men boven in n. 547 ontvouwd zie. Iets eenders ook

als met DRIE DAGEN EN EEN HALVEN, Apoc. XI: 9, II: voorts met de DRIE JAREN EN ZES MAANDEN *toen er hongersnood werd*, Lukas IV: 25: iets eenders ook als bij Daniël met EEN BESTEMDEN TIJD VAN BESTEMDE TIJDEN, EN EEN HELFT, *wanneer Hij zal voleind hebben de hand van het volk der heiligheid te verstrooien*, Hfdst. XII: 7.

563. *En de slang wierp achter de Vrouw uit haar mond water evenals een stroom, opdat zij haar door den stroom zou doen verzwelgen, betekent de redeneringen vanuit de valse dingen in overvloed, om de Kerk te vernietigen.* Met de slang wordt, hier zoals boven, de verleidende Draak aangeduid; met de Vrouw de Nieuwe Kerk, n. 533; met het water worden de ware dingen aangeduid, en in den tegengestelden zin de valse dingen, n. 50, 409; met den stroom worden de ware dingen in overvloed aangeduid, en in den tegengestelden zin de valse dingen in overvloed, n. 409; met uit den mond der slang, worden de redeneringen aangeduid; vandaar nu wordt met water zoals een stroom uitwerpen, de redeneringen vanuit de valse dingen in overvloed aangeduid. De redeneringen van hen die onder den Draak worden verstaan, zijn alle vanuit de begoochelingen en de schijnbaarheden, welke, indien zij bevestigd worden, aan den buitenkant zoals ware dingen verschijnen, maar van binnen valse dingen in overvloed verbergen: dit kan ik mededelen, dat degenen in de Kerk, die na dezen het geloof-alleen bij zich bevestigen, daarvan niet kunnen terugtreden dan alleen door een ernstige boetedoening, omdat zij zich verbinden met de drakonisten, die nu in de Wereld der geesten zijn, en oproer maken, en daar vanuit den haat tegen de Nieuwe Kerk allen bestoken op wie zij stuiten: en omdat zij, zoals boven gezegd is, verbonden zijn met de mensen van den aardbol, dulden zij niet dat degenen die eenmaal door hun redeneringen gevangen waren, van hen terugtreden; zij houden hen immers zoals met ketenen gebonden, en dan sluiten zij hun ogen toe, zodat zij niet enig ware meer in het licht kunnen zien.

564. *En de aarde kwam de Vrouw te hulp, en de aarde opende haar mond, en slokte den stroom op dien de Draak had uitgeworpen uit zijn mond, betekent dat de redeneringen vanuit de valse dingen in overvloed, die de drakonisten voortbrengen, tot niets vervallen vanwege de geestelijke ware dingen, redelijk verstaan, welke de Michaëls, vanuit wie de Nieuwe Kerk is, aanvoeren.* Met de Aarde, die de Vrouw te hulp kwam, wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van de leer, n. 285; en omdat er gehandeld wordt over de redeneringen vanuit de valse dingen, die de drakonisten voortbrengen, zo zijn het de ware dingen vanuit het Woord, waarmede de aarde, dat is, de Kerk, de Vrouw te hulp kwam; met den mond openen wordt aangeduid die ware dingen toevoeren;

met den stroom dien de Draak uit zijn mond had uitgeworpen, worden de redeneringen vanuit de valse dingen in overvloed aangeduid, n. 563; met opslokken wordt aangeduid maken dat zij tot niets vervallen: onder de Michaëls worden de mensen der Nieuwe Kerk verstaan, onder Michaël de wijzen daar, en onder zijn Engelen de overigen. Aangezien in de Nieuwe Kerk dit dogma wordt verworpen dat het Verstand gevangen gehouden moet worden onder de gehoorzaamheid aan het geloof, en in plaats daarvan dit wordt aanvaard dat het ware der Kerk moet worden gezien om geloofd te worden, n. 224, en omdat het ware niet anders dan redelijk kan worden gezien, wordt er derhalve gezegd: vanwege de ware dingen, redelijk verstaan: hoe kan enig mens door den Heer geleid, en met den Hemel verbonden worden, die zijn verstand sluit in zulke dingen die des heils en des eeuwigen levens zijn? Is het niet het verstand dat verlicht en geleerd zal worden? En wat is het door den godsdienst toegesloten verstand anders dan donkerheid, en zulk een donkerheid die het verlichtende licht van zich stoot? Voorts, wie kan enig ware erkennen, en hetzelfde onthouden, indien hij het niet ziet? Wat is een niet gezien ware anders dan een niet verstaan woord, hetwelk bij de zinlijk lichamelijke mensen met het geheugen pleegt te worden vastgehouden, maar dit kan niet bij de wijzen; ja zelfs werpen de wijzen de lege woorden uit hun geheugen, dat is, de woorden die niet vanuit het verstand zijn binnengegaan; zoals dat de ene God Drie is ten aanzien van de personen; voorts dat de uit het eeuwige geboren Heer niet een en dezelfde is met den in den tijd geboren Heer, dat is, dat de ene Heer God is, en niet de Andere; voorts ook, dat het leven der naastenliefde, hetwelk in de goede werken bestaat, en eveneens in de boetedoening van de boze werken, niets tot het heil bijdraagt; de wijze verstaat dit niet, en daarom zegt hij vanuit zijn redelijkheid: Doet dan de Godsdienst niets? Is niet de Godsdienst het boze schuwen en het goede doen? Zal niet de leer der Kerk dat leren, alsmede wat de mens zal geloven, opdat hij de goede dingen van den Godsdienst doe uit God?

565. En de Draak vergrimde tegen de Vrouw, en ging heen om oorlog te voeren tegen de overigen van haar zaad, die de bevelen Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben, betekent den ontstoken haat bij hen die geloven dat zij wijzen zijn vanwege de bevestigingen ten gunste van het mystische Eén-zijn van het Goddelijke en het Menselijke in den Heer, en ten gunste van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, tegen hen die den Allenen Heer erkennen als den God des Hemels en der Aarde, en dat de Decaloog de Wet des levens is, door de nieuwelingen aan te vallen, met het voornemen om hen te verleiden. Al deze dingen zijn bevat in die weinige woorden, omdat zij in een

reeks volgen vanuit de voorafgaande woorden, waar gezegd wordt dat de Aarde de Vrouw te hulp kwam, en haar mond opende, en den stroom opslokte dien de Draak uit zijn mond had uitgeworpen, waarmede wordt aangeduid dat hun redeneringen vanuit de valse dingen tot niets vervielen, n. 564; bijgevolg, dat zij tevergeefs hadden getracht de Nieuwe Kerk te vernietigen; en daarom wordt daarmede dat de Draak tegen de Vrouw vergrimde, die ontstoken haat en de snuivende wraakzucht tegen de Kerk aangeduid; met den toorn van den Draak wordt de haat aangeduid, n. 558; met oorlogvoeren wordt aangeduid door redeneringen vanuit de valse dingen aanvallen en bestrijden, n. 500; onder de overigen van haar zaad, die de bevelen Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben, worden verstaan de nieuwelingen die de leer aangaande den Heer en aangaande den Decaloog opnemen; wat de getuigenis van Jezus Christus is, zie men boven in n. 6, 490. Dat onder den Draak hier degenen worden verstaan die geloven dat zij wijzen zijn vanwege de bevestigingen van het mystische Één-zijn [*unio*] van het Goddelijke en het Menselijke des Heren, en ten gunste van de Rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, is omdat dezen in den trots der wijsheid zijn, en weten te redeneren; en vanuit den trots gaat de haat voort, en vanuit den haat de toorn en de wraakzucht tegen hen die niet eender geloven: onder het mystische Één-zijn, dat ook het hypostatische Één-zijn wordt genoemd, worden verstaan hun verdichtfels aangaande den invloed en de werking der Goddelijkheid in des Heren Menselijkheid zoals in een ander, niet wetende dat God en Mens, of het Goddelijke en het Menselijke in den Heer, niet zijn twee maar één Persoon, verenigd zoals de Ziel en het Lichaam, volgens de in de ganse Christelijke Wereld aanvaarde Leer die van Athanasius den naam heeft; maar het is onnodig om hun verdichtfels aangaande het mystische Één-zijn aan te voeren, omdat zij ongerijmd zijn. Dat onder het zaad der Vrouw hier degenen worden verstaan die van de Nieuwe Kerk, en in de ware dingen van haar leer zijn, kan vaststaan uit de betekenis van het zaad in de volgende plaatsen: “HUN ZAAD zal bekend worden onder de natiën, en hun nakomelingen in het midden der volken; allen die hen zien, zullen, hen erkennen dat zij zijn een ZAAD hetwelk Jehovah gezegend heeft”, Jes. LXI: 9. “Het ZAAD der gezegenden van Jehovah zijn zij”, Jes. LXV: 23. “Gelijkerwijs de nieuwe Hemelen en de nieuwe Aarde, welke Ik maken zal, vóór Mij zullen staan, alzo zal ULIEDER ZAAD staan,” Jes. LXVI: 22. “Het ZAAD dat Hem zal dienen, zal den Heer geteld worden ten geslachte”, Psalm XXII: 31. “Ik zal vijandschap zetten tussen u en de vrouw, en tussen Uw ZAAD en tussen het ZAAD DER VROUW, Gen. III: 15. “Zocht er één het ZAAD GODS”, Malach. II: 15. “Zie, de dagen zullen komen, waarop

Ik zal BEZAAIEN het huis van Israël, en het huis van Jehudah, met ZAAD des mensen", Jerem. XXXI: 27. "Indien Hij Zijn ziel tot schuld gesteld zal hebben, zo zal Hij ZAAD zien", Jes. LIII: 10. "Vrees niet, omdat Ik met u ben; uit het oosten zal Ik Uw ZAAD aanbrengen", Jes. XLIII: 5, 6. "Ter rechter en ter linker zult gij uitbreken, en uw ZAAD zal de natiën erven", Jes. LIV: 3. "Ik had u geplant, een edelen wijnstok, ZAAD DER WAARHEID; hoe zijt gij Mij verkeerd in ranken van een vreemden wijnstok", Jerem. II: 21. "Hun vrucht zal ik van de aarde verdoen, en hun ZAAD van de zonen des mensen", Psalm XXI: 11. "Het ZAAD zijn de zonen des Koninkrijks", Matth. XIII: 38. Iets eenders wordt aangeduid met het ZAAD ISRAËLS, omdat Israël de Kerk is, Jes. XLI: 8, 9; Hfdst. XLIV: 3; Jerem. XXIII: 8; Hfdst. XXXI: 35, 36; iets eenders ook met het ZAAD DAVIDS, omdat David de Heer is, Jerem. XXX: 10; Hfdst. XXXIII: 22, 25, 26; Psalm LXXXIX: 4, 5, 30; Iets eenders ook met het ZAAD DES VELDS, omdat het veld de Kerk aanduidt, in vele plaatsen. Het tegengestelde wordt echter aangeduid met het ZAAD DER BOZEN, Jes. I: 4; Hfdst. XIV: 20; Hfdst. LVII: 3, 4; en door het ZAAD DER SLANG, Gen. III: 15.

565[a]. *En ik stond op het zand der zee, betekent zijn geestelijk natuurlijken staat nu, zodanig als hij is voor hen die in den Eersten of Laatste Hemel zijn.* Met het zand der zee wordt die staat aangeduid, omdat met de Zee het Uitwendige der Kerk wordt aangeduid; deze staat wordt geestelijk natuurlijk genoemd, zodanig als hij is voor hen die in den Eersten of Laatste Hemel zijn: tevoren was hij boven in den Hemel geweest, waar hij den Draak zag, diens strijd met Michaël, dat hij nedergeworpen werd, en dat hij de Vrouw vervolgde; doch thans, nu de draak is nedergeworpen, en er in hetgeen volgt verder over hem wordt gehandeld, werd Johannes in den geest nedergelaten, ter oorzaak hiervan dat hij nog meer dingen zou zien aangaande den draak beneden de Hemelen, en ze beschrijven, in welken staat hij het tweetal Beesten zag, het ene vanuit de Zee en het andere vanuit de Aarde opklimmende, welke hij niet vanuit den Hemel zou hebben kunnen zien, aangezien het niet enig Engel wordt toegestaan, vanuit den Hemel in de lagere gebieden te schouwen; maar het is hem geoorloofd om, indien het hem lust, neder te dalen. Men moet weten, dat in de Geestelijke Wereld de plaats overeenstemt met den staat; niet immers kan wie ook ergens anders zijn dan waar de staat zijns levens is; en omdat Johannes nu stond op het zand der zee, volgt dat zijn staat nu geestelijk natuurlijk was.

* * *

566. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEDEN toevoegen: Er was tussen Geesten een twist opgekomen, of iemand enig leerstellig Theologisch Ware in het Woord kan zien, tenzij uit den Heer; hierin kwamen allen overeen, dat niemand het kan tenzij uit God, omdat *de mens niet wat ook kan nemen, tenzij het hem vanuit den Hemel gegeven is*, Joh. III: 27; weswege erover werd geredetwist of iemand het kan tenzij hij onmiddellijk tot den Heer gaat. Van den enen kant zeiden zij dat men rechtstreeks tot den Heer moet gaan, omdat Hij het Woord is; van den anderen kant zeiden zij dat het leerstellig Ware ook gezien wordt wanneer men onmiddellijk tot God den Vader gaat; en daarom richtte de twist zich eerst op dit punt: of het enig Christen geoorloofd is, onmiddellijk tot God den Vader te gaan, en zo boven den Heer uit te klimmen, en of dit niet een onbetamelijke en onbezonnen vermetelheid en overmoed is, omdat de Heer zegt, *dat niemand tot den Vader komt, dan door Hem*, Joh. XIV: 6. Maar dit lieten zij varen, en zij zeiden, dat de mens het leerstellig ware in het Woord kan zien uit zijn eigen natuurlijk schijnsel. Maar dit werd verworpen: en daarom hielden zij staande dat het gezien kan worden door hen die tot God den Vader bidden; en daarom werd vóór hen iets uit het Woord gelezen, en toen baden zij op de knieën, dat God de Vader hen mocht verlichten; en aangaande de woorden die vóór hen uit het Woord waren gelezen, zeiden zij dat dit en dat waar was daar, maar het was vals; aldus enige malen tot vervelens toe; ten slotte bekenden zij dat zij het niet konden; doch anderzijds zagen zij die onmiddellijk tot den Heer gingen, de ware dingen, en lichtten genen in. Nadat deze twist aldus beslecht was, klommen er enigen vanuit den afgrond op, die eerst zoals sprinkhanen verschenen, maar daarna zoals mensen; het waren degenen die in de Wereld tot den Vader hadden gebeden, en de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen bij zich hadden bevestigd; en zij zeiden, dat zij het zien in het heldere licht en eveneens vanuit het Woord, dat de mens wordt rechtvaardig gemaakt door het geloof-alleen zonder de werken der wet. Het werd hun gevraagd: Door welk geloof? Zij antwoordden: In God den Vader. Maar nadat zij waren onderzocht, werd hun vanuit den Hemel gezegd, dat zij zelfs niet één leerstellig Ware vanuit het Woord weten. Doch zij wierpen tegen, dat zij het nochtans in het licht zien. Toen werd hun gezegd dat zij het in een dwaallicht [*lux fatua*] zien. Zij vroegen: Wat is een dwaallicht? Zij werden daaromtrent ingelicht, dat het dwaallicht het licht van de bevestiging van het valse is, en dat dit licht overeenstemt met het licht waarin de nachtuilen en de vleermuizen zijn, voor welke de duisternis licht is, en het licht duisternis. Dit werd daarmede bevestigd, dat zij, wanneer zij omhoog schouwden tot den Hemel, waar

het licht zelf is, duisternis zagen, en dat zij wanneer zij omlaag schouwden tot den afgrond, vanwaar zij waren, licht zagen. Verontwaardigd over deze bevestiging, zeiden zij dat zo het Licht en de Duisternis niet iets zijn, maar slechts een staat van het oog, van waaruit gezegd wordt dat licht licht is, en duisternis duisternis is. Doch het werd getoond, dat zij het Dwaallicht hadden, dat het Licht van de bevestiging van het valse is, en dat hun licht slechts de werkzaamheid van hun gemoed was, opkomende uit het vuur der begerigheden, niet ongelijk aan het licht der katten, welker ogen vanwege den brandenden lust naar hazelmuizen [*glires*] des nachts in de kelders zoals kaarsen schijnen. Na dit gehoord te hebben, zeiden zij toornig, dat zij geen katten zijn, en ook niet zoals katten zijn, omdat zij kunnen zien indien zij willen; maar omdat zij de vraag vreesden, waarom zij niet willen, trokken zij zich terug, en lieten zij zich neder tot hun afgrond en tot hun licht. Zij die daar zijn, en zij die aan hen gelijk zijn, worden ook Nachtuilen en Vleermuizen genoemd.

Toen zij tot de hunnen in den afgrond waren gekomen, en hadden verteld dat de Engelen gezegd hadden, dat zij niet enig leerstellig ware weten, zelfs niet één, en dat zij hen derhalve met vleermuizen en nachtuilen hadden betiteld, ontstond er een opschudding, en zij zeiden: Laten wij tot den Heer bidden, dat het ons geoorloofd zij op te klimmen, en wij zullen helder aantonen dat wij vele leerstellige ware dingen hebben, welke de aartsengelen zelf zullen erkennen. En omdat zij tot den Heer baden, werd hun de vergunning gegeven, en zij klommen ten getale van omstreeks driehonderd op, en toen zij op de aarde verschenen waren, zeiden zij: Wij zijn in de Wereld beroemd en vermaard geweest, omdat wij de verborgenheden der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen gekend en geleerd hebben; en krachtens de bevestigingen hebben wij niet slechts het licht gezien, maar het zelfs ook zoals een schitterende straling gezien, en evenzo nu in onze cellen; en toch hebben wij van onze genoten, die bij u zijn geweest, gehoord dat dit licht geen licht maar duisternis zou zijn, ter oorzaak hiervan dat wij, zoals gij zeidet, niet enig leerstellig ware vanuit het Woord hebben; wij weten dat al het ware des Woords licht geeft, en wij hebben geloofd dat daarvandaan onze lichtstraling is, wanneer wij in diepe overpeinzing aangaande onze verborgenheden waren verzonken; en daarom zullen wij aantonen, dat wij in groten overvloed ware dingen vanuit het Woord hebben; en zij zeiden: “Hebben wij niet dit ware, dat er een Drievuldigheid is: God de Vader, God de Zoon, en God de Heilige Geest, en dat men in de Drievuldigheid moet geloven? Hebben wij niet dit ware, dat Christus onze Verlosser en Heiland is? Hebben wij niet dit ware, dat

Christus Alleen de Gerechtigheid is, en dat Hij Alleen de Verdienste heeft; en dat degene ongerecht en goddeloos is, die voor zich iets van Zijn verdienste en gerechtigheid wil opeisen? Hebben wij niet dit ware, dat geen sterveling enig geestelijk goede uit zichzelf kan doen, maar dat al het goede dat in zich goed is, uit God is? Hebben wij niet dit ware, dat er het op verdienste gericht goede en eveneens het huichelachtig goede bestaat, en dat die goeden boos zijn? Hebben wij niet dit ware, dat de mens vanuit eigen krachten niet het minste kan bijdragen tot zijn heil? Hebben wij niet dit ware, dat de werken der naastenliefde nochtans gedaan moeten worden? Hebben wij niet dit ware, dat er geloof is, en dat geloofd moet worden, en dat een ieder, al naar hij gelooft, het leven heeft? behalve tal van andere dingen vanuit het Woord. Wie uwer kan iets van die dingen ontkennen? En toch hebt gij gezegd dat wij in onze scholen niet enig ware hebben, zelfs niet één. Hebt gij ons niet ten onrechte zulke dingen voorgeworpen?” Maar toen kregen zij ten antwoord: “Al de dingen waarmede gij zijt komen aandragen, zijn in zich ware dingen, maar gij hebt ze vervalst door ze aan te wenden om een vals beginsel te bevestigen, en vandaar zijn ze bij u en in u vervalste ware dingen, welke het aan het valse beginsel ontleen dat ze valse dingen zijn: dat het zo is, zullen wij ook ogenschouwelijk aantonen: niet ver hier vandaan is een plaats waarin het licht vanuit den Hemel onmiddellijk invloeit; er is in het midden daar een Tafel; wanneer daarop een Papier wordt gelegd waarop een Ware vanuit het Woord is geschreven, zo blinkt dat Papier vanwege het daarop geschreven Ware zoals een ster; Schrijf derhalve uw ware dingen op het papier, en laat het op die Tafel gelegd worden, en gij zult zien”. Zij deden aldus, en gaven het papier aan den wachter, die het op de Tafel legde, en toen tot hen zeide: Gaat achteruit, en kijkt naar de Tafel. En zij gingen achteruit, en keken; en zie, dat papier blonk zoals een ster; en toen zeide de wachter: “Gij ziet, dat het ware dingen zijn die gij op het papier hebt geschreven: maar treedt naderbij en vestigt uw blik op het papier”. En zij deden aldus; en plotseling verdween toen het licht, en het papier werd zwart, alsof het met ovenroet was overdekt. En de wachter zeide verder: “Raakt het papier met uw handen aan, maar past op dat gij niet het schrift aanraakt”. En toen zij aldus deden, sloeg een vlam naar buiten en verteerde het papier. Op het zien van deze dingen namen zij de vlucht; en er werd tot hen gezegd: Indien gij de schrifttekens hadt aangeraakt, zo zoudt gij een geknetter hebben gehoord, en uw vingers verbrand hebben. En toen werd door hen die achter genen hadden gestaan, gezegd: “Gij hebt nu gezien dat de waarheden die gij hebt misbruikt om de verborgenheden van uw rechtvaardigmaking te bevestigen, waarheden in zich zijn, maar dat

zij vervalste waarheden in u zijn”. Toen zagen genen naar boven, en de Hemel verscheen hun zoals bloed, en daarna zoals donkerheid; en voor de ogen der engellijke geesten werden van henzelf er sommigen gezien zoals vleermuizen, sommigen zoals nachtuilen, sommigen zoals mollen, en sommigen zoals oehoe’s, en zij vluchtten weg in hun duisternis, welke voor hun ogen als met dwaallicht lichtte.

De engellijke geesten, die aanwezig waren, verwonderden zich, omdat zij van die plaats en van de tafel daar tevoren niet iets geweten hadden; en toen kwam vanuit de zuidelijke streek een stem tot hen, zeggende: Treedt hierheen naderbij, en gij zult nog iets wonderbaarlijkers zien. En zij traden naderbij, en zij kwamen een Kamer binnen, waarvan de wanden zoals van goud flitsten, en zij zagen daar eveneens een Tafel waarop het Woord lag, omringd van kostbare stenen in hemelsen vorm. En de Engel-wachter zeide: Wanneer het Woord geopend wordt, zo straalt daaruit een licht van onuitsprekelijken blanken glans op, en dan verschijnt tegelijk vanuit de kostbare stenen een regenboog boven en rondom het Woord; wanneer enig Engel vanuit den derden Hemel hierheen komt, en het geopende Woord schouwt, zo verschijnt boven en rondom het Woord een regenboog van verschillende kleuren in een rood vlak; als een Engel vanuit den tweeden Hemel hierheen komt, en schouwt, zo verschijnt een regenboog in een hemelsblauw vlak; als een Engel vanuit den laatsten Hemel komt en schouwt, zo verschijnt een regenboog in een blinkend wit vlak; als enig goede geest komt en schouwt, zo verschijnt een schakering van licht zoals van marmer. Dat het zo is, werd hun dan ook ogenschouwelijk getoond. Verder zeide de Engel-wachter: “Indien iemand nadert die het Woord had vervalst, dan verdwijnt eerst de glans, en indien hij naderbij komt, en de ogen op het Woord vestigt, zo ontstaat er rondom bloed, en dan wordt hij vermaand om heen te gaan, omdat er gevaar is”. Doch een zeker iemand, die in de Wereld een toonaangevend schrijver over de leer van het geloof-alleen was geweest, trad stoutmoedig toe en zeide: Ik heb, toen ik in de Wereld was, het Woord niet vervalst; ik heb tezamen met het geloof ook de naastenliefde verhoogd, en geleerd dat de mens in den staat des geloofs, waarin hij de naastenliefde en haar werken betracht, wordt vernieuwd, wederverwekt, en geheiligd; voorts dat het geloof dan niet op zichzelf alleen bestaat, dat is, zonder de goede werken, zoals een boom niet zonder vrucht, de zon niet zonder licht, en het vuur niet zonder warmte; en eveneens heb ik degenen gelaakt, die zeiden dat de goede werken niet noodzakelijk waren; en bovendien heb ik de geboden van den Decaloog, en eveneens de boetedoening groot gemaakt; en zo heb ik op wonderbaarlijke wijze alle dingen des Woords

aangeplooid aan het Artikel aangaande het geloof, hetwelk ik nochtans heb ontdekt en aangetoond als alleen-zaligmakend te zijn. Hij trad in het vertrouwen op zijn bewering dat hij het Woord niet vervalst had, op de Tafel toe, en raakte tegen de waarschuwing van den wachter in, het Woord aan; doch toen vloede plotseling vuur met rook vanuit het Woord te voorschijn, en ontstond een ontploffing met een ontzaglijken knal, waardoor hij naar een hoek van de kamer werd geworpen, en daar een klein uur voor dood bleef liggen. Hierover waren de engellijke geesten verwonderd, maar er werd hun gezegd, dat die Voorganger meer dan de overigen de goede dingen der naastenliefde had verhoogd als voortgaande vanuit het geloof, maar dat hij nochtans geen andere werken had verstaan dan de politieke, welke ook de zedelijke en de burgerlijke worden genoemd, die terwille van de wereld en terwille van den eigen voorspoed daar gedaan moeten worden, niet echter enige werken die gedaan moeten worden terwille van God en het heil; voorts dat hij ook de onzichtbare werken uit den Heiligen Geest had ondersteld, waarvan de mens niets weet, welke aan de daad des geloofs in den staat ervan worden inverwekt.

Voorts spraken de engellijke Geesten met elkander over de vervalsing van het Woord, en zij kwamen daarin overeen, dat het Woord vervalsen is ware dingen daaruit nemen, en die aanplooiën om valse dingen te bevestigen, hetgeen is de ware dingen vanuit het Woord naar buiten trekken, en ze doden; zoals bij voorbeeld, indien iemand daaruit dit ware neemt, dat men den naaste moet liefhebben, en dat men hem vanuit de liefde het goede moet doen terwille van God en het eeuwige leven; indien hij dan dit punt bevestigt dat het gedaan moet worden, maar niet terwille van het heil, omdat elk goede uit den mens niet goed is, zo trekt hij dat ware vanuit het Woord buiten het Woord, en slacht het af, aangezien de Heer het in Zijn Woord aan ieder mens die gezaligd wil worden, oplegt om den naaste het goede te doen zoals uit zich, en toch te geloven dat het is uit den Heer.

De Apocalyps

Dertiende Hoofdstuk

1. En ik zag vanuit de Zee een Beest opklimmen, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, en op zijn hoornen tien diademen, en op zijn hoofden een naam van lastering.
2. En het Beest dat ik zag, was een luipaard gelijk, en zijn voeten zoals eens beers, en zijn mond zoals de mond eens leeuws; en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote mogendheid.
3. En ik zag een van zijn hoofden als gewond tot den dood, en zijn plage des doods werd genezen; en de ganse Aarde verwonderde zich achter het beest.
4. En zij aanbaden den draak, die het beest mogendheid gegeven had; en zij aanbaden het beest, zeggende: Wie is dit beest gelijk, wie kan strijden met hetzelfde.
5. En hetzelfde werd een mond gegeven sprekende grote dingen en lasteringen, en hetzelfde werd mogendheid gegeven om het te doen twee en veertig maanden.
6. En het opende zijn mond tot lastering gericht tegen God, om te lasteren Zijn Naam, en Zijn Tabernakel, en die in den Hemel wonen.
7. En hetzelfde werd gegeven om oorlog te voeren met de heiligen, en om die te overwinnen en hetzelfde werd mogendheid gegeven over allen stam en tong en natie.
8. En allen die op de aarde wonen, zullen hetzelfde aanbidden, wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams, Hetwelk gedood is van de grondlegging der wereld.
9. Indien iemand een oor heeft, die hore.
10. Indien iemand in gevangenschap zal geleid hebben, die zal in gevangenschap heengaan; indien iemand met het zwaard zal gedood hebben, die moet met het zwaard gedood worden: hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen.
11. En ik zag een ander Beest vanuit de Aarde opklimmen, en het had twee hoornen, het Lam gelijk, en het sprak zoals de draak.
12. En het oefent al de mogendheid van het eerste beest uit vóór hetzelfde, en het maakt dat de aarde en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden, welks plage van zijn dood genezen was.

13. En het doet grote tekenen, zodat het ook vuur doet nederdalen vanuit den Hemel op de aarde vóór de mensen.
14. En verleidt degenen die op de aarde wonen, ter oorzake van de tekenen die aan hetzelfde te doen gegeven zijn vóór het beest, zeggende tot degenen die op de aarde wonen een beeld te maken voor het beest dat de plage van het zwaard heeft, en leefde.
15. En hetzelfde werd gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, en maken dat al wie het beeld van het beest niet aanbidden, gedood worden.
16. En het maakt dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en knechten, een merkteken geve op hun rechterhand en op hun voorhoofden.
17. En dat niemand kan kopen of verkopen, indien hij niet heeft het merkteken of den naam van het beest, of het getal zijns naams.
18. Hier is de wijsheid; die inzicht heeft, rekene het getal van het beest, het getal immers eens mensen is het, en zijn getal zes honderd zes en zestig.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. In dit Hoofdstuk wordt verder gehandeld over den draak, en beschreven wordt de leer en het geloof, welke onder hem wordt verstaan; hoedanig die is bij de Leken, en daarna hoedanig bij de Geestelijken; met het Beest vanuit de Zee opklimmende wordt die leer en dat geloof bij de Leken beschreven, van Vers I tot 10; en met het Beest vanuit de aarde die leer en dat geloof bij de Geestelijken, Vers II tot 17: voorts aangaande de vervalsing van het ware des Woords door dezen, Vers 18.

DE INHOUD DER AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik zag vanuit de Zee een Beest opklimmen, *betekent* de Leken in de Kerken der Hervormden, die in de leer en het geloof van den draak zijn aangaande God en aangaande de Zaliging; hebbende zeven hoofden, *betekent* den waanzin vanuit louter valse dingen: en tien hoornen, *betekent* veel macht: en op zijn hoornen tien diademen, *betekent* de macht van vele ware dingen des Woords te vervalsen: en op zijn hoofden een naam van lastering, *betekent* de ontkenning van het Goddelijk Menselijke des Heren, en de leer der Kerk niet vanuit het Woord, maar vanuit het eigen inzicht uitgebreid: en het beest dat ik zag, was een luipaard gelijk, *betekent* de ketterij vernietigend voor de Kerk, omdat zij vanuit vervalste ware dingen des Woords is: en zijn voeten zoals eens beers, *betekent* vol van begoochelingen vanuit den gelezen maar niet verstanen zin der letter des Woords: en zijn mond zoals de mond eens leeuws, *betekent* de redeneringen vanuit de valse dingen alsof zij vanuit de ware dingen waren: en de draak gaf hem zijn kracht, en zijn troon, en grote mogendheid, *betekent* dat dit ketterse door de aanvaarding door de Leken zich laat gelden en regeert: en ik zag een van zijn hoofden als gewond tot den dood, *betekent* dat de leer aangaande het geloof-alleen niet samenstemt met het Woord, waar zo vaak de werken bevolen worden: en zijn plage des doods werd genezen, *betekent* het geneesmiddel ervoor, waarover [*de qua*]: en de ganse aarde verwonderde zich achter het beest, *betekent* dat die leer en dat geloof toen met vreugde werd aanvaard: en zij aanbaden den draak, die het beest mogendheid gegeven had, *betekent* de erkenning dat zij zodanig is als zij gegeven is door de voorgangers en de leeraars, die haar geldend maakten door de aanvaarding door de grote menigte: en zij aanbaden het beest, *betekent* de erkenning door de grote menigte dat het de heilige waarheid is: zeggende: Wie is dit beest gelijk, wie kan strijden met hetzelfde, *betekent* de voortreffelijkheid dier leer, omdat zij door niemand kan worden tegengesproken: en hetzelfde werd een mond gegeven sprekende grote dingen

en lasteringen, *betekent* dat zij boze en valse dingen leert: en hetzelfde werd mogendheid gegeven om het te doen twee en veertig maanden, *betekent* de gelegenheid om de boze en de valse dingen dier leer te leren en te doen tot aan het einde van die Kerk, als er de aanvang van de Nieuwe is: en het opende zijn mond tot lastering gericht tegen God, om te lasteren Zijn Naam, *betekent* hun uitingen, die ergernissen zijn, tegen het Goddelijke Zelf en tegen het Goddelijk Menselijke des Heren, en tegelijk tegen het geheel der Kerk vanuit het Woord waardoor de Heer vereerd wordt; en Zijn Tabernakel en die in den Hemel wonen, *betekent* de ergernissen tegen de hemelse Kerk des Heren en tegen den Hemel: en hetzelfde werd gegeven om oorlog te voeren met de heiligen, en om die te overwinnen, *betekent* dat zij de Goddelijke ware dingen des Woords bestreden, en ze nedervelden; en hetzelfde werd mogendheid gegeven over allen stam en tong en natie, *betekent* zo de heerschappij over alle dingen van de Kerk, zowel over die welke van haar leer zijn, als over die welke van haar leven zijn: en allen die op de aarde wonen, zullen hetzelfde aanbidden, wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams, *betekent* dat allen dat ketterse als het heilige der Kerk hebben erkend, uitgezonderd zij die hebben geloofd in den Heer: Hetwelk gedood is van de grondlegging der wereld, *betekent* het Goddelijk Menselijke des Heren, niet erkend zijnde van de instauratie der Kerk aan: indien iemand een oor heeft, die hore, *betekent* dat zij die wijs willen zijn, op deze dingen mogen letten: indien iemand in gevangenschap zal geleid hebben, die zal in gevangenschap heengaan, *betekent* dat hij die met dat ketterse anderen ervan afbrengt goed te geloven en goed te leven, door zijn eigen valse en boze dingen naar de hel wordt heengevoerd: indien iemand met het zwaard zal gedood hebben, die moet met het zwaard gedood worden, *betekent* dat hij die met valse dingen de ziel van een ander vernietigt, door de valse dingen wordt vernietigd, en vergaat; hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen, *betekent* dat de mens van de Nieuwe Kerk des Heren door verzoeking van de zijde van genen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven en ten aanzien van het geloof: en ik zag een ander beest vanuit de aarde opklimmen, *betekent* de Geestelijken die in de leer en het geloof van den draak zijn aangaande God en de zaliging: en het had twee hoornen, het Lam gelijk, en het sprak zoals de draak, *betekent* dat zij spreken, leren en schrijven vanuit het Woord, alsof het des Heren Goddelijk Ware was, en evenwel is het het ware vervalst: en het oefent al de mogendheid van het eerste beest uit vóór hetzelfde, *betekent* dat zij de dogma's hebben bevestigd, en dat die dogma's daardoor zich laten gelden: en het maakt dat de aarde en die daarin

wonen, het eerste beest aanbidden, welks plage van zijn dood genezen was, *betekent* dat het krachtens de bevestigingen is vastgelegd dat het als het heilige der Kerk zou worden erkend, wat door de grote menigte was aanvaard: en het doet grote tekenen, *betekent* de betuigingen dat het ware dingen zijn die zij leren, hoewel het valse dingen zijn: zodat het ook vuur doet nederdalen vanuit den hemel op de aarde vóór de mensen, *betekent* de verzekeringen dat hun valse dingen ware dingen zijn: en verleidt degenen die op de aarde wonen, ter oorzaak van de tekenen die aan hetzelfde te doen gegeven zijn vóór het beest, *betekent* dat zij door de betuigingen en de verzekeringen de mensen der Kerk in dwalingen brengen: zeggende tot degenen die op de aarde wonen een beeld te maken voor het beest dat de plage van het zwaard heeft, en leefde, *betekent* dat zij de mensen der Kerk ertoe brengen om als leer te aanvaarden dat het geloof het enige middel des heils is, om de oorzaak waarover [*de qua*]: en hetzelfde werd gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, *betekent* dat het hun werd toegestaan om die leer door het Woord te bevestigen, vanuit hetwelk zij, als het ware levend gemaakt, wordt geleerd: en maken dat al wie het beeld van het beest niet aanbidden, gedood worden, *betekent* dat zij de verdoemenis uitspreken over hen die niet de leer van hun geloof als de heilige leer der Kerk erkennen: en het maakt dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en knechten, *betekent* allen in die Kerk, van onverschillig welken stand, welke ontwikkeling, en welk inzicht zij zijn: een merkteken geve op hun rechterhand en op hun voorhoofden, *betekent* dat niemand als Hervormd Christen wordt erkend dan alleen hij die deze leer met geloof en liefde aanvaardt: en dat niemand kan kopen of verkopen, indien hij niet heeft het merkteken of den naam van het beest, of het getal zijns naams, *betekent* dat het niemand geoorloofd is om vanuit het Woord te leren, dan alleen hij die deze leer erkent, en zweert bij het geloof daaraan en de liefde daarvoor, of bij iets zodanigs dat daaraan gelijkvormig is: hier is de wijsheid, *betekent* dat het van een wijze is om uit de dingen die in dit Hoofdstuk zijn gezegd en ontvouwd, te zien en te verstaan hoedanig de leer en het geloof aangaande God en aangaande de Zaliging is bij de Geestelijken: die inzicht heeft, rekene het getal van het beest, *betekent* dat hij die in de verlichting uit den Heer is, kan leren kennen het hoedanige der bevestigingen van die leer en van dat geloof vanuit het Woord bij hen: het getal immers eens mensen is het, *betekent* het hoedanige des Woords en der Kerk daaruit: zijn getal is zeshonderd zes en zestig, betekend dit hoedanige, zijnde dat door hen al het ware des Woords is vervalst.

De Ontvouwing.

567. *En ik zag vanuit de Zee een Beest opklimmen, betekent de Leken in de Kerken der Hervormden, die in de leer en het geloof van den draak zijn aangaande God en aangaande de Zaliging.* Wat en hoedanig het geloof van den draak is, zie men in n. 537; over hetzelfde geloof wordt in dit Hoofdstuk verder gehandeld; en onder dit Beest, hetwelk gezien werd vanuit de Zee op te klimmen, wordt dat geloof bij de Leken verstaan, doch onder het Beest vanuit de Aarde, waarover in Vers 11, wordt dat geloof bij de Geestelijken verstaan. Dat hier in voortzetting over den Draak wordt gehandeld, blijkt uit deze dingen in dit Hoofdstuk: *dat de Draak aan het Beest opklimmende vanuit de Zee z'n kracht gaf, en den troon, en grote mogendheid, Vers 2: en dat zij den Draak aanbaden, die het Beest mogendheid gegeven had, Vers 4. En aangaande het Beest vanuit de Aarde, dat het sprak zoals de Draak, Vers 11; en dat het al de mogendheid van het eerste Beest oefende vóór den Draak, Vers 12.* Dat het de Leken zijn die onder het Beest vanuit de Zee worden verstaan, en de Geestelijken die onder het Beest vanuit de Aarde worden verstaan, is omdat met de Zee wordt aangeduid het Uitwendige der Kerk, en met de Aarde het Inwendige ervan, n. 398, en elders; en in de uitwendige dingen van de leer der Kerk zijn de Leken, en in de inwendige dingen ervan zijn de Geestelijken; en daarom ook wordt het Beest vanuit de Aarde in hetgeen volgt de Pseudoprofeet genoemd. Dat het degenen zijn die in de Kerk der Hervormden zijn, is omdat over de Hervormden wordt gehandeld tot en met Hfdst. xvi, en over de Rooms-Katholieken in Hfdst. xvii en xviii; en daarna over het Laatste Gericht, en ten slotte over de Nieuwe Kerk. Dat zij zoals Beesten verschenen, is omdat de Draak een Beest is, en omdat het Beest in het Woord den mens betekent ten aanzien van zijn aandoeningen, de onschadelijke en nuttige beesten ten aanzien van de goede aandoeningen, en de schadelijke en onnuttige beesten ten aanzien van de boze aandoeningen; en daarom worden de mensen der Kerk in het algemeen Schapen geheten, en een menigte van hen een Kudde; en wordt hij die leert de Herder genoemd: vandaar is het ook dat het Woord ten aanzien van zijn macht, aandoening, verstand, en wijsheid, boven wordt beschreven met de vier Dieren, welke de Leeuw, het Kalf, de Arend, en de Mens waren, Hfdst. iv; en het Verstand des Woords met Paarden, Hfdst. vi: de oorzaak hiervan is deze, dat de aandoeningen van den mens in de geestelijke Wereld uit de verte zoals Beesten verschijnen, gelijk eerder meermalen is gezegd: en de beesten zijn, in zich beschouwd, niets anders dan de vormen der natuurlijke aandoeningen; de mensen echter zijn niet alleen

de vormen der natuurlijke aandoeningen, maar ook tevens der geestelijke aandoeningen. Dat de mensen ten aanzien van de aandoeningen worden verstaan onder de Beesten, kan vaststaan uit deze plaatsen: “*Gij zult een regen der welwillendheden doen druipen, Gij zult Uw zwoegende erfenis bevestigen, het BEEST, UW MENIGTE, zij zullen daarin wonen*”, Psalm LXVIII: 10, 11. “*Al het WILDE BEEST DES WOUDES is Mijn, de BEESTEN op de bergen der duizenden; Ik ken allen VOGEL DER BERGEN, het BEEST MIJNER VELDEN is met Mij*”, Psalm L: 10, 11. “*Aschur was een ceder op den Libanon; hoog was zijn hoogte geworden; in zijn takken nestelden alle VOGELN DER HEMELN, en onder zijn takken baarden alle BEESTEN DES VELDS, en in zijn schaduw woonden alle grote natiën*”, Ezech. XXXI: 2 tot 6, 10, 13; Dan. IV: 7 tot 13. “*Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met het BEEST DES VELDS, en met den VOGEL DER HEMELN, en Ik zal u Mij ondertrouwen tot in het eeuwige*”, Hosch. II: 17, 18. “*Verheugt u en verblijdt u, vreest niet, gij BEESTEN MIJNER VELDEN, omdat de habitakels der woestijn grazig zijn geworden*”, Joël II: 21, 22. “*Te dien dage zal er een grote opschudding zijn; Jehudah zal tegen Jeruzalem strijden, en er zal de plage zijn van het PAARD, het MULDIER, den KAMEEL, en van alle BEEST; daarna zal een ieder die overig is, tot Jeruzalem opklimmen*”, Zach. XIV: 13, 14, 15, 16. “*Verafschuwen zal hem de VOGEL, en alle BEEST der aarde zal hem verachten*”, Jes. XVIII: 6. “*Gij, zoon des mensen, zeg tot den VOGEL VAN ALLEN VLEUGEL, en tot alle BEEST DES VELDS: Vergadert u tot Mijn slachtoffer op de bergen Israëls; zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën*”, Ezach. XXXIX: 17 tot 21. “*Jehovah vergadert de verdrevenen van Israël, alle gij BEEST MIJNER VELDEN, komt*”, LVI: 8, 9. *Jehovah zal Aschur verdoen; in het midden van haar zal al het WILDE DIER DER NATIE rusten, zowel de ROERDOMP als de EEND op haar granaatappelen*”, Zef. II: 13, 14. “*De SCHAPEN zijn verstrooid, zonder herder, en tot spijze voor al het WILDE DIER DES VELDS*”, Ezech. XXXIV: 5, 8. “*Op de aangezichten des velds zal Ik u heenwerpen, en Ik zal allen VOGEL DER HEMELN op u doen wonen, en Ik zal het WILDE DIER der gehele aarde verzadigen van u*”, Ezech. XXXII: 4; voorts Hfdst. V: 17; Hfdst. XXIX: 5; Hfdst. XXXIII: 27; Hfdst. XXXIX: 4; Jerem. XV: 3; Hfdst. XVI: 4; Hfdst. XIX: 7; Hfdst. XXVII: 5, 6. “*De vijand doet Jehovah smaadheid aan; geef aan het BEEST niet de ziel der TORTELDUIF*”, Psalm LXXIV: 18, 19. “*Ik zag in het gezicht vier BEESTEN opklimmen vanuit de Zee; het eerste was zoals een LEEUW, en het had arends vleugelen; het tweede was gelijk een BEER, het derde zoals een PARDEL, en het vierde was schrikkelijk*”, Dan. VII: 2 tot 7. “*De geest deed, Jezus heendrijvende, uitgaan in de woestijn, en Hij was met de BEESTEN, en de Engelen bedienden Hem*”, Markus I: 12, 13; Hij was niet met de beesten, maar met de duivelen,

die hier onder de beesten worden verstaan; behalve in andere plaatsen, waar beesten en wilde beesten worden genoemd, zoals in Jes. xxxv: 9; Hfdst. xliiii: 20; Jerem. xii: 4, 8, 9, 10; Ezech viii: 10; Hfdst. xxxiv: 23, 25, 28; Hfdst. xxxviii: 18, 19, 20; Hosch. iv: 2, 3; Hfdst. xiii: 8; Joël i: 16, 18, 20; Habak. ii: 17; Dan. ii: 37, 38; Psalm viii: 7, 8, 9; Psalm lxxx: 14; Psalm civ: 10, 11, 14, 20, 25; Psalm cxlviii: 7, 10; Exod. xxiii: 28, 29, 30; Levit. xxvi: 6; Deut. vii: 22; Hfdst. xxxii: 24; in die plaatsen worden met de beesten de mensen ten aanzien van de aandoeningen aangeduid. Met den MENS en het BEEST tegelijk wordt de mens aangeduid ten aanzien van de geestelijke aandoening en ten aanzien van de natuurlijke aandoening, in de volgende plaatsen: Jerem. vii: 20; Hfdst. xxi: 6; Hfdst. xxvii: 5; Hfdst. xxxi: 27; Hfdst. xxxii: 43; Hfdst. xxxiii: 10, 11, 12; Hfdst. xxxvi: 29; Hfdst. l: 3; Ezech. xiv: 13, 17, 19; Hfdst. xxv: 13; Hfdst. xxxii: 13; Hfdst. xxxvi: 11; Zef. i: 2, 3; Zach. ii: 4, 5; Hfdst. viii: 9, 10, Jon. iii: 7, 8; Psalm xxxvi: 7; Num. xviii: 15. Met alle Beesten die geofferd werden, werden de goede aandoeningen aangeduid; evenzo met de Beesten die gegeten werden; en het tegendeel met de Beesten die niet gegeten mochten worden, Levit. xx: 25, 26.

568. *Hebbende zeven hoofden, betekent den waanzin vanuit louter valse dingen,* evenzo als dit met de zeven hoofden van den draak werd aangeduid, n. 538.

569. *En tien hoornen, betekent veel macht;* iets eenders als met de hoornen van den draak wordt aangeduid, welke er ook tien waren, n. 539.

570. *En op zijn hoornen tien diademen, betekent de macht van vele ware dingen des Woords te vervalsen.* Met de hoornen wordt de macht aangeduid, n. 539; met tien wordt aangeduid veel, n. 101; en met de diademen worden de vervalste ware dingen des Woords aangeduid, n. 540; vandaar wordt met op zijn hoornen tien diademen, aangeduid het in zijn macht hebben om vele ware dingen des Woords te vervalsen: van den draak wordt gezegd dat hij op zijn hoofden zeven diademen had, van dit beest van den draak wordt echter gezegd dat het op zijn hoornen tien diademen had; de oorzaak hiervan is deze, dat hier de macht wordt aangeduid van vele ware dingen des Woords te vervalsen, daar echter de vervalsing van alle ware dingen; de Leken immers kunnen het, maar zij doen het niet; immers, zij die in de valse dingen en in het geloof ervan zijn, zijn tegen de ware dingen; en daarom vervalsen zij de ware dingen wanneer zij die in het Woord zien.

571. *En op zijn hoofden een naam van lastering, betekent de ontkenning van het Goddelijk Menselijke des Heren, en de leer der Kerk niet vanuit het Woord, maar vanuit het eigen inzicht uitgebreed.* Met de zeven hoofden wordt de waanzin vanuit louter valse dingen aangeduid, zoals boven n. 568; en deze waanzin

spreekt lastering wanneer hij het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke ontkent; en eveneens wanneer hij de leer der Kerk niet vanuit het Woord neemt, maar die vanuit het eigen inzicht uitbroedt. Wat het EERSTE aangaat, dat het een lastering is, het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke te ontkennen; dit is omdat hij die het ontkent, tegen het geloof is dat in de algehele Christelijke wereld is aanvaard, hetwelk het Athanasiaanse wordt genoemd, waar klaarblijkend wordt gezegd, dat in Jezus Christus God en Mens, dat is, het Goddelijke en het Menselijke, niet twee zijn, maar één, en dat zij één Persoon zijn, verenigd zoals de ziel en het lichaam; en daarom staan zij die het Goddelijke in Zijn Menselijke ontkennen, niet ver van de Socinianen en de Arianen af, namelijk dan, wanneer zij over het Allene Menselijke des Heren zo denken als over het menselijke van een ander mens, en dan in het geheel niets over Zijn Goddelijke uit het eeuwige. Wat het TWEDE aangaat, dat het een lastering is de leer der Kerk niet vanuit het Woord te nemen, maar die vanuit het eigene uit te broeden; dit is omdat de Kerk is vanuit het Woord, en zij zodanig is hoedanig verstand van het Woord zij heeft; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 76 tot 79; en de leer dat het geloof-alleen, dat is, het geloof zonder de werken der Wet, rechtvaardigt en zaligt, is niet vanuit het Woord, maar vanuit één enkel gezegde van Paulus, Rom. III: 28, vals verstaan; men zien. 417; en elk valse van leer leidt nergens anders zijn oorsprong vandaan dan vanuit het eigen inzicht; wat immers wordt er universeler in het Woord geleerd dan het boze te schuwen en het goede te doen; en wat komt daar duidelijker uit dan dat men God en den naaste moet liefhebben; en wie ziet niet, dat niemand den naaste kan liefhebben, tenzij hij leeft volgens de werken der Wet; en wie den naaste niet liefheeft, heeft ook God niet lief, want in de liefde van den naaste verbindt de Heer Zich met den mens, en de mens zich met den Heer, dat is, de Heer en de mens zijn in die liefde tezamen. En wat is den naaste liefhebben anders dan hem niet het boze doen volgens de geboden van den Decaloog, Rom. XIII: 8, 9, 10, 11; en voor zoveel als de mens den naaste niet het boze wil doen, voor even zoveel wil hij hem het goede doen; hieruit blijkt, dat het een lastering is, de werken van deze Wet buiten te sluiten van de zaliging, zoals degenen doen die het geloof-alleen, zijnde het van de goede werken gescheiden geloof, tot het enig en alleen zaligmakende maken. Onder de lastering, Matth. XII: 31, 32; Apoc. XVII: 3; Jes. XXXVII: 6, 7, 23, 24, wordt verstaan het Goddelijke des Heren ontkennen, zoals de Socinianen doen, en het Woord ontkennen; want zij die aldus het Goddelijke des Heren ontkennen, dezen kunnen den Hemel niet binnengaan; het Goddelijke des

Heren immers is het al in alle dingen des Hemels; en wie het Woord ontkent, die ontkent alle dingen van den Godsdienst.

572. *En het beest dat ik zag, was een Luipaard gelijk, betekent een ketterij vernietigend voor de Kerk, omdat zij vanuit vervalste ware dingen des Woords is.* Met de beesten in het algemeen worden de mensen ten aanzien van de aandoeningen aangeduid, n. 567; en met den Luipaard wordt aangeduid de aandoening of de begeerte van de ware dingen des Woords te vervalsen; en omdat het een grimmig dier is, en schuldeloze dieren verscheurt, wordt ook aangeduid een ketterij die vernietigend is voor de Kerk. Dat de vervalste ware dingen des Woords met den Luipaard worden aangeduid, is vanwege zijn zwarte en witte vlekken, en met de zwarte vlekken worden de valse dingen aangeduid, en met het witte daartussen wordt het ware aangeduid; vandaar worden, omdat het een grimmig en verscheurend beest is, daarmede aangeduid de vervalste, en zo vernietigde ware dingen des Woords. Eendere dingen worden met den Luipaard aangeduid in de volgende plaatsen: “*Zal de Aethiopiër zijn huid veranderen en de LUIPAARD ZIJN VLEKKEN; kunt ook gij het goede doen, die geleerd zijt het boze te doen*”, Jerem. XIII: 23. “*De leeuw vanuit het Woud heeft de magnaten verslagen, de Wolf der velden zal hen verwoesten, de LUIPAARD WAKENDE TEGEN HUN STEDEN, een elk die is uitgegaan, zal verscheurd worden, omdat de afkeringen machtig zijn geworden*”, Jerem. v: 6; de Luipaard wakende tegen de steden, betekent tegen de ware dingen der leer; de stad is de leer, n. 194. “*Omdat zij Mij vergeten zijn, daarom werd Ik hun zoals een Leeuw, en zoals een LUIPAARD OP DEN WEG zal Ik loeren*”, Hosch. XIII: 5, 6, 7; de weg duidt ook het ware aan, n. 176. “*De wolf zal met het lam verkeren, en de LUIPAARD met het bokje*”, Jes. XI: 5, 6; daar wordt gehandeld over het komende Rijk des Heren; het bokje is het echte ware der Kerk, de luipaard is dat ware vervalst. “*Het derde Beest opklimmende uit de zee was zoals een LUIPAARD, en het had vier vleugelen op den rug*”, Dan. VII: 6; over de vier Beesten door Daniël gezien, zie men beneden; n. 574.

573. *En zijn voeten zoals eens beers, betekent vol van begoochelingen vanuit den gelezen, maar niet verstanen zin der letter des Woords.* Met de voeten wordt het natuurlijke aangeduid, hetwelk het laatste is waarop die ketterij, welke onder den luipaard wordt verstaan, staat en als het ware wandelt; en dit is de zin van de letter des Woords; en met den beer worden degenen aangeduid die het Woord lezen en niet verstaan, tengevolge waarvan zij begoochelingen hebben; dat dezen met beren worden aangeduid, bleek mij uit de Beren gezien in de geestelijke Wereld, en uit sommigen daar die in een berenvel gestoken waren, en zij allen zijn het geweest die het Woord

hebben gelezen, en niet enig leerstellig ware daar hebben gezien; voorts ook zij die de schijnbaarheden van het ware daar hebben bevestigd, vanwaar de begoochelingen zijn; er verschijnen daar schadelijke beren en niet schadelijke beren, en ook witte beren, maar zij worden onderscheiden door hun koppen; die welke de niet schadelijke hebben, gelijken op de koppen van kalveren of schapen. Dezulken of zulke dingen worden met beren aangeduid in de volgende plaatsen: *“Hij heeft mijn paden omgekeerd; Hij is mij een loerende BEER, een Leeuw in verborgen plaatsen; Hij heeft mijn wegen verdraaid, Hij heeft mij tot verlatene gesteld”*, Klaagl. III: 8 tot II. *“Ik zal hen tegemoet gaan zoals een van jongen beroofde BEER, en hen daar verslinden zoals een woeste Leeuw; het wilde dier des velds zal hen verscheuren*, Hosch. XIII: 7, 8. *“Het kalf en de jonge leeuw zullen nederliggen, en de jonge koe en de BEER zullen weiden”*, Jes. XI: 5, 6. *“Het tweede beest opklimmende vanuit de zee was een BEER gelijk, en het had drie ribben tussen zijn tanden”*, Dan. VII: 5. Met den LEEUW en DEN BEER, die David versloeg, ze vattende bij den baard, I Sam. XVII: 34 tot 37, wordt iets eenders aangeduid; desgelijks in II Sam. XVII: 8. Dat in die plaatsen LEEUW en BEER wordt gezegd, is omdat met den Leeuw wordt aangeduid het valse vernietigende de ware dingen des Woords, en met den Beer worden aangeduid de begoochelingen die ook vernietigen, maar niet in die mate; en daarom wordt bij Amos gezegd: *“De dag van Jehovah, een dag van duisternis en niet van licht; het is zoals iemand die voor een LEEUW vlucht en op een BEER valt*, v: 18, 19. Men leest in het tweede Boek der Koningen *dat Elisa door knapen werd bespot, en kaalkop geheten, en dat daarom 42 knapen door twee Berinnen uit het Woud verscheurd werden*, II: 23, 24; dit is geschied, omdat Elisa den Heer uitbeeldde ten aanzien van het Woord, n. 298, en omdat de kaalheid het Woord zonder den zin der letter betekende, aldus niet iets zijnde, n. 47, en het getal twee en veertig de lastering, n. 583; en de berinnen betekenden den zin der letter des Woords, weliswaar gelezen, maar niet verstaan.

574. *En zijn mond zoals de mond eens leeuws, betekent de redeneringen vanuit de valse dingen alsof zij vanuit de ware dingen waren.* Met den mond wordt de leer, de prediking en het gesprek aangeduid, n. 452; hier de redenering vanuit de valse dingen van leer, omdat met het hoofd, waarin de mond is, de waanzin vanuit louter valse dingen wordt aangeduid, n. 568; met den Leeuw wordt het Goddelijk Ware in de macht aangeduid, n. 241, 471, hier echter het valse in de macht, door de redeneringen verschijnende alsof het het ware was, n. 573; vandaar worden met zijn mond zoals de mond eens leeuws aangeduid de redeneringen vanuit de valse dingen alsof zij vanuit de ware dingen waren. Dat de Luipaard, de Beer, en de Leeuw zulke dingen betekenen, kan vaststaan

uit eendere Beesten gezien door Daniël, waarover aldus: *“Er klommen vier grote Beesten op vanuit de Zee; HET EERSTE ZOALS EEN LEEUW, maar het had arendsveugelen; ik was ziende, totdat zijn vleugelen uitgeplukt waren, en het werd van de aarde opgeheven, en op zijn voeten zoals een mens opgericht, en aan hetzelfde werd eens mensen hart gegeven. HET TWEDE BEEST WAS EEN BEER gelijk, en richtte zich aan de ene zijde op; drie ribben waren in zijn mond tussen zijn tanden; en er werd gezegd: Sta op, eet veel vlees. HET DERDE BEEST WAS ZOALS EEN LUIPAARD; het had vier vleugels, zodanige als de vogels hebben, op zijn rug, alsmede had het beest vier Hoofden, en aan hetzelfde werd de heerschappij gegeven. HET VIERDE BEEST was schrikkelijk en gruwelijk en zeer sterk, en het had grote ijzeren tanden; het at en verbrijzelde, en vertrad het overige met zijn voeten”*, Dan. VII: 3 tot 7; met deze vier Beesten worden de opeenvolgende staten der Kerk beschreven, van haar eerste tot aan haar laatste, totdat zij ten aanzien van al het goede en het ware des Woords geheel en al verwoest is; waarna dan de Komst des Heren plaats vindt: met den LEEUW wordt het Goddelijk Ware des Woords in den EERSTEN staat aangeduid, en door hetzelfde de restauratie van de Kerk, welke daaronder wordt verstaan dat het van de aarde werd opgeheven, en op de voeten zoals een mens opgericht, en aan hetzelfde eens mensen hart werd gegeven. Met den BEER wordt de TWEDE staat der Kerk beschreven, welke deze is dat het Woord weliswaar gelezen, maar niet verstaan wordt; met de drie ribben tussen de tanden worden de schijnbaarheden en de begoochelingen aangeduid, en met veel vlees wordt de zin der letter van het Woord in hoofdzaak aangeduid. De DERDE staat der Kerk wordt beschreven met den LUIPAARD, waarmede wordt aangeduid het Woord ten aanzien van zijn ware dingen vervalst; met de vier vleugels zodanige als de vogels hebben, op den rug, worden de bevestigingen van het valse aangeduid. De VIERDE of laatste staat der Kerk wordt beschreven met het BEEST hetwelk schrikkelijk en gruwelijk was, waarmede de vernietiging van al het ware en het goede wordt aangeduid, en daarom wordt gezegd dat het verbrijzelde en at, en het overige met de voeten vertrad; ten slotte wordt de Komst des Heren beschreven, en dan de vernietiging van die Kerk, en de restauratie van de Nieuwe, van Vers 9 tot het einde. Door Daniël werden die vier Beesten gezien, achtereenvolgens opklimmende vanuit de Zee, maar door Johannes werden de drie eerste Beesten in één lichaam verenigd gezien, ook vanuit de Zee; de oorzaak hiervan is deze, dat bij Daniël met die beesten de opeenvolgende staten der Kerk worden beschreven, doch in de Apocalyps hier wordt beschreven de laatste staat, waarin alle vorige staten tegelijk zijn: en omdat dit Beest naar het lichaam werd gezien zoals een Luipaard, en naar

de voeten zoals een Beer, en naar den mond zoals een Leeuw, worden met den Luipaard en den Beer in de ene en de andere plaats enerlei dingen aangeduid; maar met den mond zoals van een Leeuw worden de redeneringen vanuit de valse dingen aangeduid, omdat er volgt, *dat het Beest vanuit zijn mond lasteringen sprak*, Vers 5, 6, en met zijn hoofden wordt de waanzin vanuit louter valse dingen aangeduid.

575. *En de draak gaf hem zijn kracht en zijn troon, en grote mogendheid, betekent dat dit ketterse door de aanvaarding door de Leken zich laat gelden en regeert.* Met den draak wordt dat ketterse aangeduid, waarover n. 537; met dit beest worden de Leken aangeduid, n. 567, die niet spreken vanuit zich, maar vanuit de leeraars; en omdat zij het volk zelf zijn, is het duidelijk dat dit ketterse zich krachtens de aanvaarding hunnerzijds laat gelden en regeert: dit derhalve is het wat wordt aangeduid met de kracht [*virtus*], den troon, en de grote mogendheid, welke de draak aan dat beest gaf, en met deze volgende woorden in Vers 4: *En zij aanbaden den draak, die het beest mogendheid gegeven had.* De draak laat zich gelden en regeert door hen, vooral door dit dogma van hun Godsdienst: “Dat het verstand gevangen gehouden moet worden onder de gehoorzaamheid aan het geloof; en dat datgene het geloof is wat men niet verstaat, en dat het geloof van iets dat men verstaat in de geestelijke dingen, een verstandelijk geloof is, hetwelk niet rechtvaardigmakend is”. Wanneer deze dingen bij de leken zich laat gelden, zo hebben de Geestelijken mogendheid, verering, en een soort van aanbidding ter oorzaak van de Goddelijke dingen, waarvan zij geloven dat die ze weten, en welke uit hun mond geput moeten worden. Met de kracht wordt de geldigheid aangeduid, met den troon de regering, en met de grote mogendheid de heerschappij.

576. *En ik zag een van zijn hoofden als gewond tot den dood, betekent dat dit punt van leer, zijnde het hoofd der overige dingen, dat de mens rechtvaardig gemaakt en gezaligd wordt door het geloof-alleen zonder de werken der wet, niet samenstemt met het Woord, waar zo vaak de werken bevolen worden.* Met het ene der hoofden wordt het voornaamste en het fundamentele van de ganse leer der Kerk van de Hervormden aangeduid; het beest had immers zeven hoofden, waarmede de waanzin vanuit louter valse dingen wordt aangeduid, n. 568; aldus eveneens alle valse dingen in een samenvatting; met zeven immers worden in het Woord alle dingen aangeduid, n. 10, 391; en omdat alle valse dingen van hun leer aangaande de zaliging van dit ene punt afhangen dat de mens rechtvaardig gemaakt en gezaligd wordt door het geloof-alleen zonder de werken der wet, zo is het dit wat met het ene der hoofden van het beest hier wordt aangeduid: daarmede dat het als gewond tot den dood was, wordt

aangeduid dat het niet met het Woord samenstemt, waar zo vaak de werken worden bevolen; alles immers van de leer der Kerk, dat niet samenstemt met het Woord, is niet gezond, maar het is krank aan een ziekte des doods; want vanuit het Woord, en niet ergens anders vandaan, zal de Leer der Kerk zijn.

577. En zijn plage des doods werd genezen, betekent het geneesmiddel voor het hoofd dier leer door deze dingen, dat niemand een goed werk kan doen uit zich, en de wet vervullen, en dat er deswege in plaats daarvan is voorzien in een ander middel des heils, zijnde het geloof in de gerechtigheid en de verdienste van Christus, Die voor den mens heeft geleden, en daardoor de verdoemenis der wet heeft opgeheven. Dat dit het geneesmiddel voor het gewonde hoofd is, en het ook gegeven is, als onder het gewonde hoofd datgene wordt verstaan wat voorafgaat, n. 576, is bekend; en daarom is het niet nodig om het verder te ontvouwen.

578. En de ganse aarde verwonderde zich achter het beest, betekent dat dat geloof toen met vreugde werd aanvaard, en de leer der ganse Kerk is geworden, omdat zij zo niet knechten onder de wet zouden zijn, maar vrijen onder het geloof. En zij verwonderde zich, betekent de verwondering dat de plage des doods genezen was, en vandaar de aanvaarding met vreugde; met de ganse aarde wordt de ganse Kerk der Hervormden aangeduid; de aarde immers is de Kerk, n. 285; en daarom wordt met de ganse Aarde verwonderde zich achter het beest, aangeduid dat dat geloof met vreugde werd aanvaard, en de leer der ganse Kerk is geworden; de vreugde waarmede zij werd aanvaard, is omdat zij zo niet knechten onder de wet zouden zijn, maar vrijen onder het geloof; niet wetende dat geheel het tegendeel het geval is, namelijk dat zij die van zich geloven dat zij vrij zijn onder het geloof, of vanuit dat geloof, of door dat geloof, slaven onder de zonden zijn, dat is, onder den duivel; de zonde immers en de duivel zijn één en hetzelfde; want zo geloven zij dat de Wet niet verdoemt; aldus geloven zij dat zondigen zonder de verdoemenis der wet het vrije is, als zij slechts geloof hebben; terwijl dit toch het slaafse zelf is; doch wanneer de mens de zonde, dat is, den duivel schuwt, wordt hij van een knecht een vrije. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen: Ik sprak met zekere Geleerden der Kerk in de Wereld der geesten daarover wat zij verstaan onder de Werken der Wet, en wat onder de Wet, onder welker juk, slavernij, en verdoemenis zij zeggen niet te zijn. Zij zeiden, dat het de werken der wet van den Decaloog waren. En toen zeide ik: Wat verordineert de Decaloog? Zijn het niet deze dingen: Gij zult niet doden, gij zult niet hoereren, gij zult niet stelen, gij zult niet vals getuigen? Zijn dit de werken der wet, welke gij scheidt van het geloof, door te zeggen dat

het geloof-alleen zonder de werken der wet rechtvaardig maakt en zaligt; en zijn het deze dingen waarvoor Christus voldoening heeft gegeven? En zij antwoordden dat deze het zijn. En toen werd een stem vanuit den Hemel gehoord, zeggende: Wie kan zo waanzinnig zijn. En terstond werden hun aangezichten gekeerd tot de duivelse geesten, onder wie Machiavelli was, en verscheidenen uit de Jezuïeten-orde, die al die dingen hebben toegelaten, als men zich maar wachtte voor de wetten der wereld; en met die zouden zij zich verbonden hebben, als er niet een gezelschap daartussen was geweest dat hen scheidde. Gezegd wordt dat de ganse aarde zich verwonderde achter het beest; dat achter het beest is het volgen en daaraan gehoorzamen, is duidelijk uit deze plaatsen: “*David hield Mijn geboden, en hij WANDELDE ACHTER MIJ met zijn ganse hart*”, 1 Kon. XIV: 8. “*De zonen van Jischaji gingen ACHTER SAUL in den oorlog*”, 1 Sam. XVII: 13. “*Gij zult niet ACHTER VELEN zijn tot boze dingen; gij zult niet antwoorden over een twist ACHTER VELEN, om te verdraaien*”, Exod. XXIII: 2. “*Gij zult niet gaan ACHTER ANDERE GODEN, die gij niet gekend hebt*”, Jerem. VII: 9. “*Zij gingen ACHTER ANDERE GODEN, om die te dienen*”, Jerem. XI: 10; Deut. VIII: 19. “*Den man die zal gegaan zijn ACHTER BAÄL-PEOR, zal Jehovah verderven*”, Deut. IV: 3.

579. *En zij aanbaden den draak die het beest mogendheid gegeven had, betekent de erkenning van de leer aangaande de rechtvaardigmaking door het geloof zonder de werken der wet, gegeven door de voorgangers en de leeraars, die haar geldend maakten door de aanvaarding door de grote menigte.* Met aanbidden wordt aangeduid als het heilige der Kerk erkennen; met den draak wordt aangeduid de leer aangaande de rechtvaardigmaking en de zaliging door het geloof-alleen zonder de werken der wet, n. 537; met dit beest wordt de grote menigte aangeduid, omdat het de Leken zijn, n. 567; met mogendheid geven wordt aangeduid geldend maken door de aanvaarding door dezen, n. 575.

580. *En zij aanbaden het beest, betekent de erkenning door de grote menigte dat het de heilige waarheid is, dat niemand uit zich het goede werk kan doen, noch de wet vervullen.* Met aanbidden wordt aangeduid als het heilige der Kerk erkennen, zoals vlak boven n. 579; hier, dat het de heilige waarheid is, dat niemand uit zich het goede werk kan doen, en de wet vervullen; en omdat deze twee dingen heilige waarheden zijn, volgt dat de werken der wet verwijderd moeten worden van het geloof als niet zaligmakend; maar dat deze waarheden, tezamen met tal van andere, vervalst zijn, zie men boven in n. 566: met het beest wordt hier iets eenders aangeduid als met den draak, ter oorzaak van de aanvaarding en de erkenning; en daarom wordt er gezegd dat zij den draak aanbaden, en het beest aanbaden.

581. *Zeggende: Wie is dit beest gelijk; wie kan strijden met hetzelfde, betekent de voortreffelijkheid dier leer boven elke andere, omdat zij door niemand kan worden tegengesproken.* Wie is het beest gelijk, betekent de mening aangaande de voortreffelijkheid dier Kerk krachtens haar leer boven elke andere; met het beest wordt de grote menigte aangeduid, aldus de Kerk, en abstract genomen haar leer; wie kan strijden met hetzelfde, betekent wie kan tegenspreken, dat de mens niet enig geestelijk goede uit zich kan doen, behalve meer dingen, waarover boven n. 566; en omdat dit niet kan worden tegengesproken, worden wij zo niet gezaligd door het geloof zonder de werken der wet; maar dat dit besluit ongerijmd is, ja zelfs in zich waanzinnig, kan door een ieder worden gezien die iets weet vanuit het Woord en vanuit hetzelfde wijs is. Wie kan strijden met hetzelfde, betekent ook dat die leer door de voorgangers en door de leeraars die achter hen aan komen, zo vernuftig en spitsvondig met argumenten is bevestigd en op die wijze versterkt, dat zij niet bestreden kan worden.

582. *En hetzelfde werd een mond gegeven sprekende grote dingen en lasteringen, betekent dat zij boze en valse dingen leert.* Met den sprekenden mond wordt de leer, de prediking, en het gesprek aangeduid, n. 452; met grote dingen en lasteringen spreken, wordt aangeduid boze en valse dingen leren; van het grote wordt immers gesproken met betrekking tot het goede, en in den tegengestelden zin met betrekking tot het boze, n. 656, 663, 896, 898; en met de lasteringen worden aangeduid de ware dingen des Woords vervalst, aldus de valse dingen; wat hier met de lasteringen in het bijzonder wordt aangeduid, zie men boven in n. 571; dat zij de boze dingen leert, is omdat zij de werken der wet, aldus de dingen die men doen moet, verwijderd van de zaliging; en wie dit doet, is in de geestelijke boze dingen, zijnde de zonden.

583. *En hetzelfde werd mogendheid gegeven om het te doen twee en veertig maanden, betekent de gelegenheid om de boze en de valse dingen dier leer te leren en te doen tot aan het einde van die Kerk, als er de aanvang van de Nieuwe is.* Met hetzelfde werd mogendheid gegeven om te doen, wordt aangeduid de mogendheid om grote dingen en lasteringen te spreken, dat is, om de boze en de valse dingen te leren en te doen, waarover vlak boven n. 582; met de twee en veertig maanden wordt aangeduid tot het einde der vorige Kerk, als er de aanvang van de Nieuwe is, zoals boven n. 489, iets eenders als met drie dagen en een halven, n. 505, en als met een tijd, tijden, en de helft van een tijd, n. 505; voorts iets eenders als met duizend twee honderd en zestig, n. 491, omdat twee en veertig maanden drie en een half jaar maken.

584. *En het opende zijn mond tot lasteringen gericht tegen God, om te lasteren Zijn Naam, betekent hun uitingen, die ergernissen zijn, tegen het Goddelijke Zelf en tegen het Goddelijk Menselijke des Heren, en tegelijk tegen het geheel der Kerk vanuit het Woord, waardoor de Heer vereerd wordt.* Het opende zijn mond tot lasteringen, betekent de uitingen, welke valse beweringen zijn; met den mond wordt de leer, de prediking, en het gesprek aangeduid, n. 452; vandaar wordt met den mond openen aangeduid dezelve uiten; en de lasteringen betekenen de vervalsingen van het Woord, en meer dingen, zoals boven n. 571, 582; hier ook de ergernissen, omdat volgt, gericht tegen God en Zijn Naam; met God wordt het Goddelijke des Heren aangeduid, zoals meermalen elders in de Apocalyps; en met Zijn Naam wordt aangeduid alles waardoor de Heer vereerd wordt, voorts het Woord, omdat volgens hetzelfde de eredienst is, n. 81. Dat met den Naam van Jehovah of van God het Goddelijk Menselijke des Heren wordt aangeduid, en tevens het Woord, voorts alles waardoor Hij vereerd wordt, kan verder vaststaan uit deze plaatsen: “Jezus zeide: Vader, verheerlijk UW NAAM; en er kwam een stem vanuit den Hemel, zeggende: En Ik heb verheerlijkt, en Ik zal wederom verheerlijken”, Joh. XII: 28. “Jezus zeide: Ik heb UW NAAM den mensen geopenbaard, en Ik heb hun UW NAAM bekend gemaakt”, Joh. XVII: 26. “Zo wat gij begeerd zult hebben in MIJN NAAM, dat zal Ik doen, opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde; zo gij iets begeerd zult hebben in MIJN NAAM, Ik zal het doen, Joh. XIV: 13, 14. “In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God was het Woord; zo velen aangenomen hebben, dien heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, hun die in ZIJN NAAM geloven; en het Woord is Vlees geworden”, Joh. I: 1, 12, 14. “Jezus zeide: Die niet in Hem gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in den NAAM DES ENIGGEBOREN ZOONS VAN GOD”, Joh. III: 18. Onder den NAAM VAN JEHOVAH GOD, welke niet ontwijd zal worden, in het Tweede Gebod van den Decaloog, en onder den NAAM DES VADERS, welke geheiligd zal worden, in het Gebed des Heren, wordt niet iets anders verstaan.

585. *En Zijn Tabernakel en die in den Hemel wonen, betekent de ergernissen tegen de hemelse Kerk des Heren en tegen den Hemel.* Met den Tabernakel wordt bijna het eendere aangeduid als met den Tempel, namelijk in den hoogsten zin het Goddelijk Menselijke des Heren, en in den betrekkelijken zin de Hemel en de Kerk, n. 191, 529. Maar met den Tabernakel wordt in dezen zin de Hemelse Kerk aangeduid, die in het goede der liefde uit den Heer tot den Heer is, en met den Tempel de Geestelijke Kerk, die in de ware dingen der wijsheid uit den Heer is; met hen die in den Hemel wonen, wordt de Hemel aangeduid. Dat met den Tabernakel de Hemelse Kerk wordt aangeduid, is

omdat de Oudste Kerk, welke hemels was, omdat zij in de liefde tot den Heer was, den heiligen eredienst hield in Tabernakels, en de Oude Kerk, welke een Geestelijke Kerk was, den heiligen eredienst hield in Tempels. De Tabernakels waren uit Hout, en de Tempels uit Steen; en Hout duidt het goede aan, en Steen het ware. Dat met den Tabernakel wordt aangeduid het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van de Goddelijke Liefde, voorts de Hemel en de Kerk die in de liefde tot den Heer is, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *“Jehovah, wie zal verkeren in Uw TABERNAKEL; wie zal wonen op den Berg Uwer heiligheid; die ongerept wandelt, de gerechtigheid doet, en de waarheid spreekt”*, Psalm xv: 1, 2. *“Jehovah zal mij versteken in Zijn TENT, Hij zal mij verbergen in het verborgene van ZIJN TABERNAKEL; Hij zal mij verhogen”*, Psalm xxvii: 4, 5. *“Ik zal in Uw TABERNAKEL blijven tot in het eeuwige”*, Psalm lxi: 5. *“Schouwt Zion, laat uw ogen Jeruzalem zien, een kalme Habitakel, een TABERNAKEL, welke niet verstrooid zal worden”*, Jes. xxxiii: 20. *“Jehovah, Die de Hemelen uitbreidt zoals een TABERNAKEL om te wonen, Jes. xl: 22. “Jehovah, den Allerhoogste, hebt gij gesteld tot Uw Habitakel, de plage zal niet naderen tot Uw TABERNAKEL”*, Psalm cxl: 9, 10. *“Jehovah heeft den TABERNAKEL gesteld in het midden van hen; Hij zal wandelen in het midden van hen”*, Levit. xxvi: 11, 12. *“Jehovah heeft opgegeven de TENT van Schilo, den TABERNAKEL waarin Hij gewoond had onder de mensen”*, Psalm lxxviii: 60. *“Ik hoorde een grote stem vanuit den Hemel, zeggende: Zie, de TABERNAKEL Gods met de mensen, Die met hen zal wonen”*, Apoc. xxi: 3. *“Verwoest is mijn TABERNAKEL”*, Jerem. iv: 20; Hfdst. x: 20. *“Hij zal u scheuren vanuit den TABERNAKEL, en Hij zal u ontwortelen aan het land der levenden”*, Psalm lli: 7; behalve elders, zoals in Jes. xvi: 5; Hfdst. liv: 2; Jerem. xxx: 18, Klaagl. ii: 4; Hosch. ix: 6, Hfdst. xii: 9, Zach. xii: 7. Aangezien de Oudste Kerk, welke een Hemelse Kerk was, omdat zij in de liefde tot den Heer was, en vandaar in de verbinding met Hem, den heiligen eredienst in TABERNAKELS hield, werd derhalve op bevel des Heren een TABERNAKEL door Mozes opgericht, waarin alle dingen des Hemels en der Kerk werden uitgebeeld; en deze was zó heilig, dat het niemand geoorloofd was dien binnen te gaan, dan alleen Mozes, Aharon, en diens Zonen, en indien iemand van het volk binnenging, zo zou hij sterven, Num. xvii: 12, 13; Hfdst. xviii: 1, 22, 23; Hfdst. xix: 14 tot 19: het binnenst in dien Tabernakel was de Ark, waarin de beide Tafelen waren, zijnde de Decaloog, waarop de Verzoendeksel en de Cherubim waren; en buiten den voorhang daarin was de Tafel waarop de Broden der aangezichten lagen, het Reukaltaar, en de Kandelaar met de zeven lampen; en al deze dingen waren Uitbeeldend voor den Hemel en de Kerk; hij wordt beschreven in Exod. xxvi:

7 tot 16; Hfdst. xxxvi: 8 tot 37: en men leest dat zijn vorm aan Mozes werd getoond op den Berg Sinai, Exod. xxv: 9; Hfdst. xxvi: 30; en hetgeen vanuit den Hemel wordt te zien gegeven, is uitbeeldend voor den Hemel en vandaar voor de Kerk. Ter gedachtenis van den heiligen Eredienst in Tabernakels door de Oudsten, en van de verbinding met Hem door de liefde, werd het FEEST DER TABERNAKELEN bevolen, waarover in Levit. xxiii: 39 tot 44; Deut. xvi: 13, 14; Zach. xiv: 16, 18, 19.

586. *En hetzelfde werd gegeven, om oorlog te voeren met de heiligen, en om die te overwinnen, betekent dat zij de Goddelijke ware dingen des Woords bestreden, en ze nedervelden.* Met den oorlog wordt de geestelijke oorlog aangeduid, zijnde die van het valse tegen het ware, en die van het ware tegen het valse, n. 500; vandaar is oorlog voeren bestrijden; onder de heiligen worden degenen verstaan die in de Goddelijke ware dingen uit den Heer door het Woord zijn, en vandaar los van personen de Goddelijke Ware dingen, n. 173; en daarom wordt met die overwinnen, aangeduid maken dat de ware dingen niets vermogen, aldus ze nedervellen. Eendere dingen worden met de volgende woorden bij Daniël aangeduid: *“Het vierde beest, opklimmende vanuit de Zee, welks mond grote dingen sprak, VOERDE OORLOG MET DE HEILIGEN, EN OVERMOCHT”*, vii: 21; voorts met deze daar: *“De geitebok liep tegen den ram aan, wierp hem ter aarde, en vertrad hem; en hij verhief zich tegen den Vorst des heirlegers, en het Habitakel Zijns Heiligdoms werd heengeworpen; en HIJ WIERP DE WAARHEID TER AARDE, viii: 5, 6, 7, ii, 12; dat met den Geitebok het van de naastenliefde gescheiden geloof wordt aangeduid, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE HET GELOOF, n. 61 tot 68. Eendere dingen worden verstaan onder deze dingen: “Een koning zal opstaan, hard van aangezichten, verstaande spitsvondige dingen; HIJ ZAL DE STERKEN EN HET VOLK DER HEILIGEN VERDERVEN, en hij zal tegen den Vorst der vorsten opstaan, en het bedrog zal voorspoedig gedijen in zijn hand”*, Dan. viii: 23, 24, 25; dat die Koning de Geitebok is, wordt daar gezegd in Vers 21. Iets even eenders wordt ook daarmee aangeduid *dat het Beest, opklimmende vanuit den afgrond, OORLOG VOERDE MET DE TWEE GETUIGEN, EN HEN OVERWON EN DOODDE”*, Hfdst. xi: 7, n. 500; dat zij overwonnen, is omdat de Leken hun spitsvondigheden, welke zij verborgenheden noemen, niet zien; zij oversluiëren die immers met schijnbaarheden en begoochelingen; en daarom zeiden zij: *Wie is beest gelijk, wie kan strijden met hetzelfde*, Vers 4, n. 579, 580, 581. Dat onder de Heiligen degenen worden verstaan die in de ware dingen uit den Heer door het Woord zijn, kan vaststaan uit de boven in n. 173 aangevoerde plaatsen; en bovendien uit deze: *“Jezus zeide: Vader, HEILIG*

HEN IN UW WAARHEID; UW WOORD IS DE WAARHEID; IK HEILIG MIJZELF, OPDAT ZIJ GEHEILIGD MOGEN ZIJN IN DE WAARHEID; IK IN HEN, EN GIJ IN MIJ”, Joh. xvii: 17, 19, 23. “*Jehovah is vanuit Sinai gekomen, gekomen vanuit de tienduizenden der HEILIGHEID; aan Zijn rechter het vuur der wet voor hen; in Uw hand al ZIJN HEILIGEN; HIJ ZAL ONTVANGEN VAN UW WOORDEN*”, Deut. xxxiii: 2, 3; waaruit blijkt, dat degenen heilig worden geheten, die in de Goddelijke Ware dingen uit den Heer zijn door het Woord; voorts, *dat zij die volgens de geboden leven*, dat is, volgens de ware dingen des Woords, *de HEILIGEN VAN JEHOVAH zouden zijn*, Levit. xix: 2; Deut. xxvi: 18, 19; en *dat zij, indien zij het verbond hielden, een HEILIGE NATIE zouden zijn*, Exod. xix: 5, 6; de Decaloog is het verbond dat zij zouden houden, n. 529; vandaar was het, dat de plaats in den Tabernakel waar de Ark was, waarin de Decaloog lag, het HEILIGE DER HEILIGEN werd genoemd, Exod. xxvi: 33, 34. Heilig worden degenen geheten die volgens de ware dingen des Woords leven; niet dat zij heilig zijn, maar de ware dingen in hen zijn heilig, en die zijn heilig wanneer zij uit den Heer in hen zijn, en de Heer is in hen wanneer de ware dingen van Zijn Woord in hen zijn, Joh. xv: 7. Krachtens de Ware dingen uit den Heer WORDEN DE ENGELEN HEILIG GEHETEN, Matth. xxv: 31; Lukas ix: 26; evenzo de PROFETEN, Lukas i: 70; Apoc. xviii: 20; Hfdst. xxii: 6; evenzo de APOSTELN, Apoc. xviii: 20. Vandaar is het, dat de Tempel wordt geheten de *Tempel der Heiligheid*. Psalm v: 8, Psalm lxxv: 5; en ZION DE BERG DER HEILIGHEID, Jes. lxxv: ii; Jerem. xxxi: 23; Ezech. xx: 40; Psalm ii: 6; Psalm iii: 5; Psalm xv: i; en HIEROSOLYMA DE HEILIGE STAD, Jes. xlvi: 2; Hfdst. lxxiv: io; Apoc. xxi: 2, io; Matth. xxvii: 53; en DE KERK HET VOLK DER HEILIGEN, Jes. lxxii: 12; Hfdst. lxxiii: 18; Psalm cxxlix: i; eveneens het KONINKRIJK DER HEILIGEN, Dan. vii: 18, 22, 27. De oorzaak, dat zij heilig werden genoemd, is deze, dat de Engelen in den abstracten zin de Goddelijke Ware dingen uit den Heer betekenen; de Profeten de Ware dingen der Leer; de Apostelen de Ware dingen der Kerk; de Tempel den Hemel en de Kerk ten aanzien van het Goddelijk Ware, desgelijks Zion, Hierosolyma, het Volk, en het Koninkrijk Gods: dat niet iemand heilig is uit zich, zelfs niet de Engelen, zie men in Job, Hfdst. xv: 14, 15; maar uit den Heer, omdat de Heer Alleen Heilig is, Apoc. xv: 4; n. 173.

587. *En hetzelfde werd mogendheid gegeven over allen stam en tong en natie, betekent zo de heerschappij over alle dingen der Kerk, zowel over die welke van haar leer zijn, als over die welke van haar leven zijn.* Met de mogendheid wordt de heerschappij aangeduid, zoals boven n. 575; met den Stam wordt de Kerk aangeduid ten aanzien van haar ware en goede dingen, en in den

tegengesteld zinnen ten aanzien van haar valse en boze dingen, n. 27, 349; met de Tong wordt haar leer aangeduid, n. 282, 483; en met de Natie wordt het leven volgens die aangeduid, n. 483.

588. *En allen die op de aarde wonen, zullen hetzelfde aanbidden, wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams, betekent dat allen van de Kerk der Hervormden dat ketterse, hetwelk onder den draak en het beest wordt verstaan, als het heilige der Kerk hebben erkend, uitgezonderd zij die hebben geloofd in den Heer.* Met aanbidden wordt aangeduid als het heilige der Kerk erkennen, zoals boven n. 579, 580; met allen die op de aarde wonen, worden allen van de Kerk der Hervormden aangeduid, zoals in n. 558; met wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens des Lams, wordt aangeduid uitgezonderd zij die geloven in den Heer; met de namen worden zij ten aanzien van hun hoedanige aangeduid, n. 81, 122, 165; met het Boek des levens wordt het Woord des Heren aangeduid, en alle leer aangaande Hem, n. 256, 257, 259, 469; en omdat alle leer der Kerk vanuit het Woord betrekking heeft op dit punt dat men in den Heer gelove, wordt derhalve dit hier verstaan onder den Naam geschreven in het Boek des levens des Lams. Aangaande het geloof in den Heer zie men boven n. 67, en 553.

589. *Hetwelk gedood is van de grondlegging der wereld, betekent het Goddelijk Menselijke des Heren, niet erkend zijnde van de instauratie der Kerk aan.* Dat met het gedode Lam wordt aangeduid dat het Goddelijk Menselijke des Heren niet is erkend, zie men boven in n. 59, 269, waar deze woorden zijn ontvouwd: “Ik ben de Eerste en de Laatste, en Die Levend ben, en Ik ben DOOD geweest, en zie, Levend ben ik tot in de eeuwen der eeuwen”, Hfdst. I: 17, 18; voorts dit: “En ik zag, en zie, in het midden van den Troon een Lam, staande evenals GEDOOD: en zij zongen een nieuw Lied, zeggende: Waardig zijt Gij het Boek te nemen, omdat Gij GEDOOD zijt, en ons Gode losgekocht hebt”, Hfdst. v: 6, 9; van de grondlegging der wereld, betekent vanaf de instauratie der Kerk, zowel van de Joodse als van de Christelijke; dat de Joden het Goddelijk Menselijke des Heren niet hebben erkend, is bekend; dat de Rooms-Katholieken het niet hebben erkend, is ook bekend; en dat de Hervormden het ook niet hebben erkend, zie men boven in n. 294. Onder de grondlegging der Wereld wordt hier niet de Schepping der wereld verstaan, maar de instauratie der Kerk; onder de Wereld wordt immers in den breedsten zin de ganse Wereld verstaan, en daar zowel de goeden als de bozen, en somtijds alleen de bozen; doch in den niet breedsten zin wordt onder de Wereld iets eenders verstaan als onder het Wereldrond en onder de Aarde [of het land], aldus de Kerk; dat met het Wereldrond de Kerk wordt aangeduid, zie men in n. 551; en met de Aarde [of

het land], in n. 285; dat met het Wereldrond en de Aarde grondvesten, wordt aangeduid de Kerk instaureren, en met de grondlegging en het fundament ervan de instauratie, kan vaststaan uit Jes. xxiv: 18; Hfdst. xl: 21; Hfdst. xlviii: 12, 13; Hfdst. li: 12, 13, 16, 17; Hfdst. lviii: 12; Jerem. xxxi: 37; Micha vi: 1, 2; Zach. xii: 2; Psalm xviii: 8, 16; Psalm xxiv: 2, 3; Psalm lxxxii: 5; Psalm lxxxix: 12. Dat de wereld ook de Kerk aanduidt, blijkt uit Matth. xiii: 37, 38, 39; Joël i: 9, 10; en dat de Heer krachtens het geloof in Hem de Heiland der Wereld wordt geheten, Joh. iii: 16, 17, 18, 19; Hfdst. i4: 42; Hfdst. vi: 33, 51; Hfdst. viii: 12; Hfdst. ix: 4, 5; Hfdst. xii: 46, 47. Dat de Wereld ook het volk der Kerk is, Joh. xii: 19; Hfdst. xviii: 20. Hieruit kan men zien, wat er wordt aangeduid met de grondlegging der Wereld, ook in Matth. xxv: 34; Lukas xi: 50; Joh. xvii: 24; Apoc. xvii: 8.

590. *Indien iemand een oor heeft, die hore, betekent dat zij die wijs willen zijn, op deze dingen mogen letten.* Dat met een oor hebben te om horen, wordt aangeduid doorvatten en gehoorzamen, en eveneens opletten, zie men boven in n. 87; dat het ook is zij die wijs willen zijn, volgt daaruit. Hier wordt gezegd: indien iemand een oor heeft, die hore, opdat zij mogen letten op de dingen welke voorafgingen, en dat zij anders niet wijs zijn.

591. *Indien iemand in gevangenschap zal geleid hebben, die zal in gevangenschap heengaan, betekent dat hij die met dat Ketterse anderen ervan afbrengt goed te geloven en goed te leven, door zijn eigen valse en boze dingen naar de hel wordt heengevoerd.* Met in gevangenschap leiden wordt aangeduid overreden en naar zijn kant overhalen, opdat men instemt met en aanhanger wordt van die ketterij welke onder den draak en het beest wordt verstaan, en zo ervan afbrengen goed te geloven en goed te leven; met in gevangenschap heengaan wordt aangeduid door zijn eigen valse en boze dingen naar de hel worden heengevoerd: onder de gevangenschap wordt hier de geestelijke gevangenschap verstaan, zijnde verleid worden, en zo van de ware en de goede dingen afgeleid, en in de valse en de boze dingen binnengeleid worden. Dat onder de gevangenschap in het Woord die geestelijke gevangenschap wordt verstaan, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “*Hoort, alle gij volken, en ziet mijn smart; mijn maagden en mijn jongelingen zijn in GEVANGENSCHAP gegaan*, Klaagl. i: 18. “*Jehovah heeft opgegeven Zijn Habitakel en Zijn Tent, waar Hij onder de mensen woonde, en Hij gaf Zijn sterkte in de GEVANGENSCHAP*”, Psalm lxxxviii: 60, 61. “*De wind zal al uw Herders weiden, en uw liefhebbers zullen in de GEVANGENSCHAP heengaan; dan zult gij beschaamd worden vanwege al uw boosheid*”, Jerem. xxii: 22. “*Ik zal Mijn pijlen dronken maken van het bloed des doorboorden en der GEVANGENSCHAP*”, Deut. xxxii: 42. “*Zij zijn ingebogen*

en ingekromd, en hun ziel zal in de GEVANGENSCHAP heengaan, Jes. XLVI: 1, 2. “Jehovah heeft Mij gezonden om te verbinden de gebrokenen van harte, om de GEVANGENEN vrijheid te prediken, en den GEBONDENEN, en den aan de ogen gevatte”, Jes. LXI: 1; Lukas IV: 18, 19. “Ik zal Hem opwekken in gerechtigheid; Hij zal MIJN GEVANGENSCHAP loslaten, niet voor prijs, noch voor geschenk”, Jes. XLV: 14. “Gij zijt opgeklommen in de hoogte, GEVANGEN HEBT GIJ DE GEVANGENSCHAP GELEID”, Psalm LXVIII: 19. “Zal de GEVANGENSCHAP des gerechten afgerukt worden, zal ook de GEVANGENSCHAP des sterken genomen worden, en de VANGST des gewelddadigen afgerukt worden”, Jes. XLIX: 24, 25. “Schud u uit het stof, zit neder, o Jeruzalem, maak u los van de banden van uw hals, gij GEVANGENE DOCHTER VAN ZION”, Jes. LII: 1, 2; behalve elders, zoals in Jerem. XLVIII: 46, 47; Hfdst. I: 33, 34; Ezech. VI: 1 tot 10; Hfdst. XII: 1 tot 12; Obad. 1: II; Psalm XIV: 7; Psalm LIII: 7. Met de gevangenschappen van de zonen Israëls door hun vijanden, waarover in het Boek der Richteren, en in II Kon. XXV, en bij de Profeten, werden de geestelijke Gevangenschappen uitgebeeld, en vandaar aangeduid, waarover elders. Iets eenders als met de gevangenen wordt ook met de gebondenen aangeduid in de volgende plaatsen: “Door het bloed uws verbonds zal Ik de GEBONDENEN uit den kuil uitlaten”, Zach. IX: II. “Laat tot U komen het gezucht van den GEBONDENEN”, Psalm LXXIX: II. “Verzameld zal worden de GEBONDENEN in den kuil, en zij zullen besloten worden in een kluister”, Jes. XXIV: 22. Hij stelde het Wereldrond als een woestijn, hij opende het huis niet voor ZIJN GEBONDENEN”, Jes. XIV: 17. “De Koning zeide: Ik was in den KERKER, en gij zijt tot Mij niet gekomen”, Matth. XXV: 36, 43. “Jezus zeide: Deze dochter Abrahams, die de SATAN GEBONDEN HAD, moest die niet LOSGEMAAKT WORDEN VAN DEZEN BAND, op den dag des sabbaths”, Lukas XIII: 16.

592. Indien iemand met het zwaard zal gedood hebben, die moet met het zwaard gedood worden, betekent dat hij die met valse dingen de ziel van een ander vernietigt, door de valse dingen wordt vernietigd, en vergaat. Met het korte zwaard, het zwaard, en het slagzwaard, wordt het ware aangeduid, en in den tegengestelden zin het valse; het ene en het andere strijdende, n. 52, 836; vandaar wordt met doden en gedood worden aangeduid vernietigen en vernietigd worden, of verderven en vergaan, hetgeen geschiedt door de valse dingen.

593. Hier is de lijdzaamheid en het geloof der heiligen, betekent dat de mens van de Nieuwe Kerk des Heren door verzoeken van de zijde van genen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven en ten aanzien van het geloof. Met de lijdzaamheid wordt hier de lijdzaamheid in de verzoeken

aangeduid, en dan het onderzoek daarnaar hoedanig de mens is ten aanzien van het leven volgens de geboden des Heren, en ten aanzien van het geloof in den Heer; daarom wordt er gezegd: hier is de lijdzaamheid en het geloof; met de Heiligen worden degenen aangeduid die van de Nieuwe Kerk des Heren zijn, in het bijzonder zij die daar in de Goddelijke Ware dingen zijn, n. 586. Van de lijdzaamheid wordt gesproken met betrekking tot de verzoeking, waardoor de mens wordt onderzocht hoedanig hij is, ook elders in de Apocalyps, zoals in Hfdst. I: 9; Hfdst. II: 2, 3, 19; Hfdst. III: 10; dat het is ten aanzien van het leven volgens de geboden des Heren, en ten aanzien van het geloof in Hem, blijkt uit deze dingen daar: *Zij hebben geen rust dag en nacht, die het beest aanbidden en zijn beeld, hier is de Lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die de bevelen Gods bewaren, en het geloof van Jezus*, Apoc. XIV: 11, 12.

594. *En ik zag een ander beest vanuit de Aarde opklimmen, betekent de Geestelijken in de Kerk der Hervormden, die in de leer en het geloof van den draak zijn aangaande God en de Zaliging.* Wat en hoedanig het geloof van den draak is, zie men boven in n. 537; dat het de Leken zijn die worden verstaan onder het Beest opklimmende vanuit de zee, en dat het de Geestelijken zijn die worden verstaan onder het Beest opklimmende vanuit de Aarde, is omdat met de Zee het Uitwendige der Kerk wordt aangeduid, en met de Aarde [het land] haar Inwendige, n. 398, 567; en in de Uitwendige dingen van de leer der Kerk zijn de Leken, en in de Inwendige dingen ervan zijn de Geestelijken. Dat de Geestelijken nu worden beschreven, staat vast uit de afzonderlijke dingen die volgen, in den geestelijken zin verstaan; en klaarblijkend hieruit, dat dit Beest ook de Pseudoprofeet wordt genoemd, Apoc. XVI: 13; Hfdst. XIX: 20; Hfdst. XX: 10; vooral uit deze dingen daar: *“Het Beest werd gegrepen, en met hetzelfde de PSEUDOPROFEET, die de tekenen vóór hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had hen die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en hen die deszelfs beeld aanbaden”*, Hfdst. XIX: 20: dat dit Beest tekenen heeft gedaan vóór het andere, waardoor het hen heeft verleid, wordt in dit Hoofdstuk gezegd met deze woorden: *“En het doet grote tekenen, zodat het verleidt degenen die op de aarde wonen, ter oorzake van de tekenen, die aan hetzelfde te doen gegeven zijn vóór het Beest, zeggende tot hen dat zij voor het Beest een beeld zouden maken, en hetzelfde aanbidden*, Vers 13, 14, 15.

595. *En het had twee hoornen, het Lam gelijk, en het sprak zoals de draak, betekent dat zij spreken, leren, en schrijven vanuit het Woord, alsof het des Heren Goddelijk Ware was, en evenwel is het het ware vervalst.* Met de hoornen wordt de macht aangeduid, n. 270, 443; hier de macht in het spreken, leren, en schrijven, aldus in het redeneren en bewijsvoeren; dat de hoornen gezien

werden het Lam gelijk, betekent dat deze hun dingen aanprezen alsof zij de Goddelijke Ware dingen des Heren waren, omdat zij vanuit het Woord waren: onder het Lam immers wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en eveneens ten aanzien van het Woord, zijnde het Goddelijk Ware vanuit het Goddelijk Goede; vandaar is het, dat op dit Beest, hetwelk ook de Pseudoprofeet is, n. 594, twee hoornen verschenen, het Lam gelijk; dat het echter vervalste Goddelijke Ware dingen waren, wordt daarmee aangeduid dat het sprak zoals de draak; dat door hen die in het geloof van den draak zijn aangaande God en aangaande de Zaliging, alle ware dingen des Woords vervalst zijn, zie men boven in n. 566. Dat dit en dat daarmee wordt aangeduid dat dit Beest twee hoornen had, het Lam gelijk, en sprak zoals de draak, blijkt duidelijk uit deze woorden des Heren bij Mattheus: *Zo iemand tot ulieden zal gezegd hebben: Zie, hier is de Christus, of daar, gelooft het niet: er zullen valse Christussen en Pseudoprofeten opstaan, en zullen grote tekenen en wonderheden geven, opdat zij in dwaling mochten brengen, indien het mogelijk ware, de uitverkorenen; ZIE, IK HEB HET U VOORZEGD*”, XXIV: 23, 24, 25; met Christus wordt iets eenders aangeduid als hier met het Lam, namelijk de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware des Woords; en daarom dat zij zullen zeggen: Zie, hier is de Christus, betekent dat zij zullen zeggen dat dit het Goddelijk Ware des Woords is; dat het echter dat ware vervalst is, wordt met deze woorden aangeduid: Zo iemand u zal gezegd hebben: Hier is de Christus, of daar, gelooft het niet, omdat valse Christussen en Pseudoprofeten zullen opstaan: dat dezen het zijn over wie de Heer voorspelling deed, blijkt hieruit dat er gezegd wordt dat zij grote tekenen en wonderheden zullen geven, en in dwaling zullen brengen, indien het mogelijk ware, de uitverkorenen; iets eenders als aangaande dit beest, zijnde de Pseudoprofeet, in Vers 13, 14 van dit Hoofdstuk, wordt gezegd: de dingen die de Heer in dat Hoofdstuk bij Mattheus heeft voorzeggd, golden den laatsten tijd of staat der Kerk, welke daar onder de Voleinding der eeuw wordt verstaan.

596. *En het oefent al de mogendheid van het eerste beest uit vóór hetzelve, betekent dat zij de dogma's hebben bevestigd die met den draak worden aangeduid, en door de Leken zijn aanvaard, en dat die dogma's daardoor zich laten gelden.* Dat deze dingen worden aangeduid, kan men zien uit hetgeen boven is ontvouwd aangaande de mogendheid die door den draak was gegeven aan het beest dat uit de zee opklom, n. 575, 579; en omdat dit beest, zijnde de Pseudoprofeet, die mogendheid uitoefent vóór den draak, wordt niet iets anders aangeduid dan dat zij die dogma's geldend maakten door bevestigingen.

597. *En het maakt, dat de aarde en die daarin wonen, het eerste beest aanbidden, welks plage van zijn dood genezen was, betekent dat het zo krachtens de bevestigingen is vastgelegd dat het als het heilige der Kerk zou worden erkend, dat omdat niemand een goed werk uit zich kan doen, en de wet vervullen, het enige middel des heils het geloof is in de gerechtigheid en de verdienste van Christus, Die voor den mens geleden heeft, en daardoor de verdoemenis der wet heeft opgeheven.* Er wordt van afgezien, deze dingen te ontvouwen, omdat zij volgen uit hetgeen boven is ontvouwd, n. 566, 577, 578, 579, 580, 581, 582; met de aarde en die daarin wonen, worden de Kerken der Hervormden aangeduid, zoals boven; met aanbidden wordt aangeduid als het heilige der Kerk erkennen, zoals ook boven; hier datgene wat onder het beest vanuit de zee, nadat de plage des doods van hetzelfde was genezen, wordt verstaan, en dit is hetgeen boven is uiteengezet.

598. *En het doet grote tekenen, betekent de betuigingen dat het ware dingen zijn die zij leren, hoewel het valse dingen zijn.* Met de tekenen worden de betuigingen aangeduid dat het ware dingen zijn, omdat oudtijds tekenen werden verricht om de waarheid te betuigen; maar nadat de tekenen en de wonderen hadden opgehouden, is nochtans de aanduiding ervan gebleven, zijnde de betuiging van de waarheid; hier worden echter met de tekenen de betuigingen aangeduid door het beest of door den Pseudoprofeet, dat zijn valse dingen ware dingen waren, ter oorzaak hiervan dat zij na de bevestigingen niet anders verschijnen. Dat de betuigingen dat iets waar is, met tekenen worden aangeduid, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “*In de voleinding der eeuw zullen valse Christussen en Pseudoprofeten opstaan; zij zullen GROTE TEKENEN EN WONDERHEDEN doen, en in dwaling brengen, indien het mogelijk is, ook de uitverkorenen*”, Matth. xxiv: 24; Markus xiii: 22. “*Er zullen ook van den Hemel schrikkelijke TEKENEN zijn; er zullen TEKENEN zijn in de zon, de maan, en de sterren, terwijl de zee en de watergolven zullen dreunen*”, Lukas xxi: 11, 25. “*Jehovah doet de TEKENEN der leugenaars te niet, de waarzeggers maakt Hij waanzinnig, Hij werpt de wijzen achterwaarts terug, en Hij maakt hun wetenschap dwaas*”, Jes. xliv: 25. “*Leert den weg der natiën niet, en ontzet u niet voor de TEKENEN DER HEEMELN*”, Jerem. x: 2, 3. “*Het zijn geesten der demonen, die TEKENEN doen, om hen te vergaderen tot den oorlog van dien groten dag*”, Apoc. xvi: 14. “*Het beest werd gegrepen, en met hetzelfde de Pseudoprofeet, die de TEKENEN vóór hetzelfde gedaan had, en verleid had*”, Apoc. xix: 20. Dat de Tekenen betuigingen waren dat het de waarheid is, blijkt verder nog uit deze dingen: “*De discipelen zeiden tot Jezus: Wat TEKEN doet Gij dan, opdat wij U mogen geloven; wat werkt Gij*, Joh. vi: 30 tot 33. *De*

Joden, de Schriftgeleerden, en de Farizeën vroegen een TEKEN van den Heer, om te weten dat Hij de Christus was”, Matth. XII: 38, 39, 40; Hfdst. XVI: I tot 4; Markus VIII: II, 12; Lukas XI: 16, 29, 30; Joh. II: 16, 18, 19. *De discipelen zeiden tot Jezus: Welk zal het TEKEN zijn van Uw komst, en de van de voleinding der eeuw*”, Matth. XXIV: 3; Markus XIII: 4. *“Indien zij u niet zullen geloofd hebben, noch naar de stem van het eerste Teken zullen gehoord hebben, zo zullen zij toch de stem van het LATERE TEKEN geloven*”, Exod. IV: 8, 9; de stem van het teken is de betuiging, *“Zij stelden onder hen de woorden Zijner TEKENEN*”, Psalm CV: 27. *“Hij zeide tot Achaz: Vraag voor u een TEKEN van Jehovah*”, Jes. VII: II, 14. *“Dit zal u een TEKEN zijn van Jehovah: Zie, Ik zal de schaduw der graden terugtrekken, welke is nedergedaald in de graden van Achaz voor de zon*”, Jes. XXXVIII: 7, 8. *“Hischia zeide: Welk zal het TEKEN zijn, dat ik zal opklimmen tot het huis van Jehovah*”, Jes. XXXVIII: 22. *“Dit zal ulieden een TEKEN zijn, dat Ik in deze plaats over u bezoeking zal doen; opdat gij weet, dat Mijn woorden bestand hebben*”, Jerem. XLIV: 29, 30. *“Jehovah, doe met mij een TEKEN ten goede, opdat mijn haters het zien, en beschaamd worden*”, Psalm LXXXVI: 17. *“Laat hen ons de dingen verkondigen die gebeuren zullen, opdat wij het ter hand nemen; wijst een TEKEN aan voor hetgeen geschieden zal, opdat wij weten dat gij goden zijt*”, Jes. XLI: 22, 23. *“Uw vijanden hebben in het midden van Uw feest gebruld, zij hebben hun TEKENEN tot TEKENEN gesteld*”, Psalm LXXIV: 3, 4, 9; behalve elders, zoals in Jes. XLIV: II, 13; Jerem. XXXII: 20, 21; Ezech IV: 3; Psalm LXV: 7, 8, 9; Psalm LXXVIII: 42, 43; Exod. VII: 3; Num. XIV: II, 22; Deut. IV: 34; Hfdst. XIII 2, 3, 4; Richt. VI: 17, 21; I Sam. II: 34; Hfdst. XIV: 10; Markus XVI: 17, 18, 20; Lukas II: II, 12, 16. Eendere dingen worden aangeduid met de TEKENEN DES VERBONDS, Gen. IX: 13; Hfdst. XVII: II; Ezech. XX: 12, 20. Uit deze dingen kan men helder zien, dat onder de grote Tekenen die dit beest van den draak doet, niet Tekenen worden verstaan, maar de betuigingen van de zijde van hen, dat de dingen die zij leren, ware dingen zijn; iedere ketter immers die zich in de valse dingen heeft bevestigd, verzekert na de bevestiging dat zijn valse dingen ware dingen zijn; hij ziet dan immers de ware dingen niet langer, aangezien de bevestiging van het valse de ontkenning van het ware is, en het ontkende ware zijn licht verliest; en voor zoveel als de valse dingen krachtens het licht der bevestiging, hetwelk een dwaallicht is, schitteren, voor even zoveel wordt het licht van het ware donkerheid; men zie boven n. 566.

599. *Zodat het ook vuur doet nederdalen vanuit den Hemel op de aarde vóór de mensen, betekent de verzekeringen dat hun valse dingen de ware dingen des hemels zijn, en dat zij die ze opnemen, worden gezaligd, en zij die ze niet opnemen, vergaan.* Dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, is aangezien

de grootste Tekenen gedaan zijn door vuur vanuit den Hemel; vandaar was het bij de Ouden een gewone spreekwijze ter bevestiging, wanneer er van de betuiging van het ware sprake was, dat zij vuur konden doen nederdalen vanuit den Hemel, en hetzelfde betuigen; waarmede werd aangeduid, dat zij het tot daaraan toe konden betuigen. Dat ook de Waarheid door vuur vanuit den Hemel werd betuigd, blijkt uit deze dingen; *Dat het Brandoffer, van Aharon gebracht, door Vuur vanuit den Hemel werd verteerd*, Levit. ix: 24; evenzo *het Brandoffer, door Elia gebracht*, 1 Kon. xviii: 38. Het Vuur vanuit den Hemel in den tegengestelden zin was het teken dat betuigde dat zij in de boze en daaruit in de valse dingen waren, en dat zij zouden vergaan; maar dat Vuur was een verterend vuur, zoals *het Vuur vanuit den Hemel, hetwelk de twee zonen van Aharon verteerde*, Levit. x: 1 tot 6; *hetwelk 250 mannen verteerde*, Num. xxvi: 10; *hetwelk de uiteinden van het legerkamp verteerde*, Num. xi: 1 tot 4; *hetwelk tweemaal de vijftig mannen verteerde, die de Koning tot Elia gezonden had*, 11 Kon. i: 10, 12. *Het Vuur en de zwavel vanuit den Hemel op Sodom*, Gen. xix: 24, 25. *Het Vuur vanuit den hemel, hetwelk hen verteerde die het legerkamp der heiligen en de beminde stad omgaven*, waarover Apoc. xx: 9. *De discipelen, vertoornd over de onboetvaardigen, zeiden tot Jezus: Wilt Gij, dat wij zeggen dat Vuur vanuit den Hemel nederdale, en hen vertere*, Lukas ix: 54. Deze dingen zijn aangevoerd opdat men wete dat het Vuur vanuit den Hemel de betuiging aanduidt, ja zelfs de verzekering, dat het ware waar is, en in den tegengestelden zin dat het valse waar is, zoals hier. Bovendien betekent het Vuur de Hemelse liefde, en den IJver daaruit voor het ware, en in den tegengestelden zin de helse liefde, en den IJver daaruit voor het valse, n. 468, 494.

600. *En verleidt degenen die op de aarde wonen, ter oorzake van de tekenen die aan hetzelfde te doen gegeven zijn vóór het beest, betekent dat zij door de betuigingen en de verzekeringen de mensen der Kerk in dwalingen brengen.* Met verleiden wordt aangeduid in dwalingen brengen; met hen die op de aarde wonen, worden de mensen van de Kerk der Hervormden aangeduid, zoals boven n. 578, 588, 597; met de tekenen die aan hetzelfde te doen geven zijn vóór het beest, worden de betuigingen en de verzekeringen aangeduid, n. 598, 599; met het beest vanuit de zee, vóór hetwelk de tekenen geschiedden, wordt het geloof van den draak bij de Leken aangeduid, n. 567; en met het beest, opklimmende vanuit de aarde, hetwelk de tekenen deed, en elders de Pseudoprofeet wordt genoemd, wordt het geloof van den draak bij de Geestelijken aangeduid, n. 594. Iets eeraders wordt door den Heer gezegd bij Mattheus, Hfdst. xxiv: 24, 25, 26.

601. *Zeggende tot degenen die op de aarde wonen, een beeld te maken voor het beest dat de plage van het zwaard heeft, en leefde, betekent dat zij de mensen der Kerk ertoe brengen om als leer te aanvaarden dat het geloof het enige middel des heils is, omdat niemand het goede kan doen uit zich, dan alleen dat wat een op verdienste gericht goede is, en omdat niemand de wet kan vervullen, en zo gezaligd worden.* Onder hen die op de aarde wonen, worden de mensen van de Kerk der Hervormden verstaan, zoals boven n. 600; met het beeld wordt de leer dier Kerk aangeduid, waarover beneden; en met het beeld van het beest, hetwelk de plage van het zwaard heeft en leefde, wordt dit punt der leer aangeduid dat het geloof het enige middel des heils is, omdat niemand het goede uit zich kan doen, of het zij het op verdienste gericht goede, en omdat niemand de wet kan vervullen en zo gezaligd worden; men zie boven n. 576, 577, e.v. Elke Kerk verschijnt vóór den Heer zoals een mens; indien zij in de ware dingen vanuit het Woord is, verschijnt zij zoals een schoon mens; indien zij echter in vervalste ware dingen is, verschijnt zij als een monsterlijk mens; de Kerk verschijnt aldus krachtens haar leer, en krachtens het leven volgens haar; waaruit volgt dat de leer der Kerk het beeld van haar is. Dit kan men eveneens hieruit zien: elk mens is zijn goede en ware, of zijn boze en valse; daarvandaan en niet ergens anders vandaan is de mens mens; bijgevolg is het de leer en het leven volgens haar, welke het beeld van den mens der Kerk maakt, het beeld van een schoon mens, indien de leer en het leven volgens haar vanuit de echte ware dingen des Woords is, doch het beeld van een monsterlijk mens, indien zij is vanuit de vervalste ware dingen des Woords. De mens verschijnt ook in de geestelijke Wereld als een of ander dier, maar aldus verschijnt zijn aandoening vanuit de verte; zij die in de ware en goede dingen uit den Heer zijn, verschijnen als lammeren en duiven; doch zij die in vervalste ware dingen en in geschonden goede dingen zijn, verschijnen als nachtuilen en vleermuizen; zij die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, zoals draken en bokken; zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, verschijnen als basiliken en krokodillen; en zij die zodanig zijn, en nochtans de leerstellige dingen der Kerk hebben bevestigd, zoals vliegende vurige slangen. Hieruit kan men zien, dat de leer der Kerk en het leven volgens haar wordt verstaan onder het beeld van het beest, hetwelk zij maakten voor hen die op de aarde wonen. Maar wat er verder geschied is met hen die het beeld van het beest aanbaden, zie men in Apoc. xiv: 9, 10, 11; Hfdst. xix: 20; Hfdst. xx: 4. Eendere dingen worden in den geestelijken zin aangeduid met de beelden in Exod. xx: 4, 5; Levit. xxvi: 1; Deut. iv: 16, 17, 18; Jes. ii: 16; Ezech. vii: 20; Hfdst. xvi: 17; Hfdst. xxiii: 14, 15, 16. De afgoden en de

gesneden beelden bij de Ouden waren beelden van hun godsdienstige, en daarom worden daarmede de valse en de boze dingen van leer aangeduid, n. 459.

602. *En hetzelfde werd gegeven om het beeld van het beest een geest te geven, opdat het beeld van het beest ook zou spreken, betekent dat het hun werd toegestaan om die leer door het Woord te bevestigen, vanuit hetwelk zij, als het ware levend gemaakt, wordt geleerd.* Met het werd gegeven, wordt aangeduid dat het werd toegelaten; alle valse dingen van de leer immers, evenals de boze dingen des levens, geschieden vanuit toelating, waarover men zie DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 234 tot 274, n. 275 tot 285, n. 296; met het beeld van het beest wordt die leer aangeduid, n. 601; met een geest aan het beeld van het beest geven, wordt aangeduid die leer bevestigen vanuit het Woord; want niet ergens anders vandaan heeft enige leer der Kerk geest en leven; opdat het beeld van het beest zou spreken, betekent dat zij, aldus als het ware levend gemaakt, wordt geleerd. Dat deze dingen worden verstaan onder het beeld van het beest een geest geven, opdat het zou spreken, is omdat in alle dingen des Woords de geest en het leven is; de Heer immers heeft het Woord gesproken; vandaar is Hijzelf in hetzelfde; en Hij heeft het Woord zo gesproken, dat de afzonderlijke dingen daar vergemeenschapping hebben met den Hemel, en door den Hemel met Hemzelf; het is de geestelijke zin daar, waardoor de vergemeenschapping wordt gegeven; en daarom zegt de Heer: “*De woorden die Ik tot ulieden spreek, zijn GEEST EN LEVEN*”, Joh. VI: 63.

603. *En maken dat al wie het beeld van het beest niet aanbidden, gedood worden, betekent dat zij de verdoemenis uitspreken over hen die niet de leer van hun geloof als de heilige leer der Kerk erkennen.* Met het beeld van het beest aanbidden, wordt aangeduid de leer van hun geloof erkennen als de heilige leer der Kerk, want met aanbidden wordt aangeduid als het heilige der Kerk erkennen, 579, 580, 588, 597; en met het beeld van het beest wordt die leer aangeduid, n. 601; met gedood worden wordt aangeduid geestelijk gedood worden, zijnde verdoemd worden, n. 325, en elders; en omdat met gedood worden wordt aangeduid verdoemd worden, wordt er ook aangeduid voor een ketter verklaard worden, en van de kerkgemeenschap buitengesloten worden; deze wordt immers in hun ogen als een verdoemde aangezien. Dit doen de Geleerden vanuit de Geestelijkheid, die zich in de scholen en de gymnasia van de verborgenheden der rechtvaardigmaking hebben doordrenkt; vooral zij die vanwege die verborgenheden in den trots der geleerdheid zijn; dezen verdoemen allen die niet zo denken als zij, en voor zoveel als zij het durven,

gaan zij fel tegen hen te keer. Ik kan dit vermelden, dat zij die zich van deze verborgenheden hebben doordrenkt, en vandaar in den trots der geleerdheid zijn geweest, in de geestelijke Wereld zo fel gebeten zijn op hen die den Allenen Heer aanbidden, en niet het geloof-alleen als enig middel des heils erkennen, dat zij in een ontsteking van toorn en woede komen, als zij hen zien, en eveneens als zij van verre de Goddelijke sfeer des Heren, en de sfeer der naastenliefde rondom dezen voelen; aangezien dezen zodanig zijn wordt derhalve de draak beschreven als de meest op hen gebeten vijand, zoals *dat hij stond vóór de Vrouw die baren zou, om, nadat zij gebaar zou hebben, haar vrucht te verslinden: en dat hij achter de Vrouw vanuit zijn mond water zoals een stroom wierp, om haar door den stroom te laten verzwelgen: en dat hij, vertoorn zijnde tegen de Vrouw, heenging om oorlog te voeren met de overigen van haar zaad*, Apoc. XII: 4, 15, 17. *Dat vanuit den mond van den draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den pseudoprofeet, drie onreine geesten uitgingen, den vorsen gelijk, om de hunnen te vergaderen tot den oorlog van den groten dag van God Almachtig*, Apoc. XVI: 13 tot 16; evenzo Hfdst. XIX: 19, 20, en Hfdst. XX: 8, 9, 10; alsmede *dat het Beest, opklimmende vanuit den afgrond, de twee Getuigen doodde, en hun lichamen wierp op de straat van de grote Stad, welke geestelijk wordt genoemd Sodom en Egypte, en zij niet toelieten dat zij in graven gelegd werden*, Apoc. XI: 7, 8, 9; met niet toelaten om in graven te leggen, wordt aangeduid verwerpen als verdoemden, n. 506.

604. *En het maakt dat het aan allen, kleinen en groten, en rijken en armen, en vrijen en knechten, betekent allen in die Kerk, van onverschillig welken stand, welke ontwikkeling, en welk inzicht zij zijn.* Onder de kleinen en de groten, worden hier degenen verstaan die in minderen en meerderen graad van waardigheid zijn, aldus van onverschillig welken stand; onder de rijken en de armen worden degenen verstaan die meer en minder in erkentnissen zijn, n. 206, aldus van onverschillig welke ontwikkeling; onder de vrijen en de knechten worden degenen verstaan die wijs zijn vanuit zich en die wijs zijn vanuit anderen, n. 337, aldus van onverschillig welk inzicht: vandaar nu worden onder allen, kleinen en groten, rijken en armen, vrijen en knechten, allen in die Kerk verstaan, van onverschillig welken stand, welke ontwikkeling, en welk inzicht. Zulks in den geestelijken zin.

605. *Een merkteken geve op hun rechterhand, en op hun voorhoofden, betekent dat niemand als Hervormd Christen wordt erkend dan alleen hij die deze leer met geloof en liefde aanvaardt.* Met een merkteken geven, wordt aangeduid als Hervormd Christen erkennen, of dat men is van die belijdenis, welke de leer leert; het merkteken is de erkenning dat men zodanig is, alsmede de belijdenis

dat men het is; met de rechterhand wordt het al des mensen ten aanzien van de verstandelijke macht aangeduid, aldus ten aanzien van het geloof; de rechterhand immers betekent des mensen macht, n. 457; met het voorhoofd wordt het al des mensen ten aanzien van de willijke macht aangeduid, aldus ten aanzien van de liefde; het voorhoofd immers betekent de liefde n. 347.

606. *En dat niemand kan kopen of verkopen, indien hij niet heeft het merkteken of den naam van het beest, of het getal zijns naams, betekent dat het niemand geoorloofd is om vanuit het Woord te leren, bijgevolg niemand om in het priesterschap ingewijd, tot magister gelauwerd, met den doctorshoed begiftigd, en orthodox genoemd te worden, dan alleen hij die deze leer erkent, en zweert bij het geloof daaraan en de liefde daarvoor, of bij iets zodanigs dat daaraan gelijkvormig is, of bij iets zodanigs dat niet ermede in strijd is.* Met kopen en verkopen wordt aangeduid zich erkennenissen verschaffen, hier die welke van die leer zijn, en dezelve leren, waarover aanstonds; met het merkteken wordt de erkenning als Hervormd Christen aangeduid, en de belijdenis dat men het is, n. 605; met den naam van het beest wordt het hoedanige der leer aangeduid; met den naam het hoedanige, n. 81, 122, 165, 584; en met het beest wordt de leer aangeduid welke door de Leken, aldus door de grote menigte, is aanvaard, n. 567; en omdat gezegd wordt OF den naam van het beest, wordt er aangeduid het hoedanige of iets zodanigs dat daaraan gelijkvormig is; met het getal wordt het hoedanige van een zaak aangeduid, n. 448; en omdat gezegd wordt OF het getal zijns naams, wordt er aangeduid het hoedanige of iets zodanigs dat er niet mede in strijd is: het wordt aldus gezegd, omdat de leer die met den draak en zijn beest wordt aangeduid, niet eensluitend is in de Koninkrijken waar de Hervormden zijn, doch zij is eensluitend ten aanzien van dit beginsel of dit hoofdpunt der leer, dat HET GELOOF ZONDER DE WERKEN DER WET RECHTVAARDIG MAAKT EN ZALIGT. Dat Kopen en Verkopen betekent zich erkennenissen verwerven, en die leren, evenzo handel drijven, zaken doen, en winst maken, staat vast uit deze plaatsen: “O, alle gij dorstigen, gaat tot de wateren, en gij die geen zilver hebt, gaat, KOOPT, en eet; gaat, zeg Ik, KOOPT zonder zilver wijn en melk”, Jes. LV: 1. “Gijlieden zijt om niet verkocht, derhalve zult gij niet met zilver LOSGEKOCHT worden”, Jes. LII: 3. “In uw wijsheid en uw inzicht hadt gij u schatten gemaakt, en door de veelheid der wijsheid in UW KOOPHANDEL hadt gij uw schatten vermenigvuldigd”, Ezech. XXVIII: 4, 5. Aangezien met Tyrus de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkennenissen van het goede en het ware, worden derhalve van Tyrus deze dingen gezegd: “Alle schepen der zee waren om uw KOOPHANDEL TE VERHANDELEN; Tharschish, UW HANDELAARSTER in zilver: Javan, Thubal,

en Mescheb, dezen uw KOOPLIEDEN, met de zielen des mensen dreven zij uw KOOPHANDEL; Syrië, uw HANDELAARSTER, met chrysopraas: uw schatten, uw KOOPHANDELS, uw MARKTWAREN, Zij die uw KOOPHANDEL VERHANDELEN, zij zullen vallen in het hart der zeeën ten dage van uw val”, Ezech. XXVII: 1 tot het einde. “Huult, gij schepen van Tharschish, omdat Tyrus verwoest is, welker KOOPLIEDEN vorsten zijn, en de HANDELAREN der geëerden der aarde”, les. XXIII: 1 tot 8. Iets eenders wordt onder Handel drijven verstaan in de gelijkenis des Heren *aaangaande den mens die, alvorens buitenslands te reizen, aan zijn knechten talenten gaf om daarmee te HANDELEN EN WINST TE MAKEN*, Matth. XXV: 14 tot 20. En *aangaande den ander die aan zijn knechten tien mina's gaf, om daarmee te HANDELEN*, Lukas XIX: 12 tot 26. En *aangaande den in een akker verborgen Schat, welken een mens vond en verborg, en hij verkocht alle dingen en KOCHT den akker*, Matth. XIII: 44. En *aangaande hem die schone paarlen zocht, die, toen hij er een kostbare had gevonden, alle dingen verkocht, en dezelve KOCHT*, Matth. XIII: 35, 46. “Zodanig zijn geworden uw HANDELAREN van uw jeugd aan; zij zijn, een ieder uit zijn streek, afgedwaald, er is geen die u redt”, Jes. XLVII: 15; behalve meermalen elders.

607. *Hier is de wijsheid, betekent dat het van een wijze is om uit de dingen die in dit Hoofdstuk zijn gezegd en ontvouwd, te zien en te verstaan, hoedanig de leer en het geloof aangaande God en aangaande de Zaliging is bij de Geestelijken.* Gezegd wordt HIER, omdat de dingen worden verstaan die in dit Hoofdstuk zijn gezegd en ontvouwd, in het bijzonder die over het Beest vanuit de aarde, waarmee de leer en het geloof daaruit aangaande God en aangaande de Zaliging bij de Geestelijken wordt aangeduid, n. 594; want aangaande dit beest worden deze dingen gezegd die in dit Vers staan; en omdat het van een wijze, of der wijsheid, is om te zien en te verstaan hoedanig die leer en het geloof daaruit is, wordt er gezegd: hier is de wijsheid.

608. *Die inzicht heeft, rekene het getal van het beest, betekent dat hij die in de verlichting uit den Heer is, kan leren kennen het hoedanige der bevestigingen van die leer en van dat geloof vanuit het Woord bij hen.* Die inzicht heeft, betekent in de verlichting uit den Heer zijn; het getal rekenen, betekent het hoedanige leren kennen; met het getal wordt het hoedanige aangeduid, n. 348, 364, 448; en met rekenen wordt leren kennen aangeduid; en omdat het hoedanige hetwelk met het getal wordt aangeduid, het hoedanige ten aanzien van het ware is, en al het ware van de leer en van het geloof der Kerk is vanuit het Woord, wordt derhalve het hoedanige der bevestigingen vanuit het Woord verstaan; dit ook is het hoedanige hetwelk wordt aangeduid met het getal zes honderd zes en zestig, waarover aanstonds.

609. *Het getal immers eens mensen is het, betekent het hoedanige des Woords en der Kerk daaruit.* Met den mens wordt de wijsheid en het inzicht aangeduid, n. 243, hier de wijsheid en het inzicht vanuit het Woord; aldus eveneens het Woord ten aanzien van de wijsheid en het inzicht bij den mens der Kerk; de Kerk zelf verschijnt ook voor den Heer als mens; vandaar verschijnt de mens der Kerk ten aanzien van zijn geest in den Hemel zoals een mens volgens het hoedanige der Kerk vanuit het Woord bij hem; dit derhalve is het, wat hier met het getal eens mensen wordt aangeduid, omdat het volgt na deze woorden: Die inzicht heeft rekene het getal van het beest, waarmede wordt aangeduid, dat hij die in de verlichting is uit den Heer, kan leren kennen het hoedanige der bevestigingen van de leer en van het geloof aangaande God en de Zaliging bij de Geestelijken: het hoedanige der Kerk vanuit het Woord wordt ook aangeduid met den Mens in n. 920, en eveneens elders.

610. *Zijn getal is zes honderd zes en zestig, betekent dit hoedanige, zijnde dat door hen al het ware des Woords is vervalst.* Met het getal van het beest wordt aangeduid het hoedanige van de bevestigingen van de leer en van het geloof vanuit het Woord bij hen, n. 608, 609; met zes honderd zes en zestig, wordt al het ware van het goede aangeduid, en omdat dit van het Woord wordt gezegd, wordt al het ware van het goede in het Woord aangeduid; hier hetzelfde vervalst, omdat het het getal van het beest is. Dat dit wordt aangeduid, is omdat 6 iets eenders betekent als 3 met 2 vermenigvuldigd; en 3 betekent het volle en alles, en daarvan wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, n. 505; en twee betekent het huwelijk van het ware en het goede: en omdat 6 is samengesteld uit die twee getallen, met elkander vermenigvuldigd, betekent het derhalve al het ware van het goede in het Woord, hier hetzelfde vervalst; dat het ook door hen is vervalst, zie men boven in n. 566. Dat er wordt gezegd het getal 666, is omdat in dat getal 6 wordt verdrievoudigd, en de verdrievoudiging vervolledigt; de vermenigvuldiging met 100, vanwaar zeshonderd, en met 10, vanwaar zestig, verandert niets daaraan, men zie boven n. 348. Dat zes het volle en alles betekent, en gezegd wordt waar over de ware dingen van het goede wordt gehandeld, kan vaststaan uit de plaatsen in het Woord waar dat getal wordt genoemd; maar die betekenis van dat getal verschijnt niet helder dan alleen aan hen die de dingen zien waarover wordt gehandeld in den geestelijken zin, zoals dat de Heer zeide *dat de zaden die in de goede aarde vielen, vrucht gaven tot DERTIG, tot ZESTIG, en tot HONDERD*, Markus iv: 8, 20; Matth. XIII: 8, 23. *Dat de heer des huizes uitging, en arbeiders tot zijn wijngaard huurde omtrent de DERDE ure, en omtrent de ZESDE ure*, Matth. xx: 3, 5. *Dat op de tafel in den Tabernakel broden waren gerangschikt in*

twee rijen, ZES in elke rij, Levit. XXIV: 6. Dat er ZES watervaten gesteld waren naar de reiniging der Joden, Joh. II: 6. Dat de steden der toevlucht of de vrijsteden er ZES waren, Num. XXXV: 6, 7; Deut. XIX: I tot 9. Dat het meetriet, waarmede de Engel alle dingen van den Nieuwen Tempel en van de Nieuwe Stad mat, ZES ELLEN WAS, Ezech. XL: 5. Dat de profeet water zou drinken naar de maat, HET ZESDE VAN EEN HIN, Ezech. IV: II. Dat zij voor befoffer zouden nemen het ZESDE VAN EEN EFA van een homer tarwe, Ezech. XLV: 13. Aangezien zes het volle betekent, is derhalve de uitdrukking zessendelen ontstaan, waarmede in den geestelijken zin datgene wordtaangeduid wat volledig en geheel en al is, zoals dat zij een efa van een homer gerst zouden ZESSENDELEN, Ezech. XLV: 13; en aangaande Gog: Ik zal u doen omwenden, en Ik zal u ZESSENDELEN, Ezech. XXXIX: 2, waarmede wordt aangeduid, dat bij hem al het ware van het goede in het Woord geheel en al vernietigd zou worden; wie onder Gog worden verstaan, zie men in n. 859.

* * *

611. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen. Allen die voorbereid zijn tot den Hemel, hetgeen in de Wereld der geesten geschiedt, welke midden tussen den Hemel en de Hel is, verlangen na volbrachten tijd met enig zuchten naar den Hemel, en weldra worden hun ogen geopend, en zien zij een weg die tot een of ander gezelschap in den Hemel leidt; dezen weg slaan zij in, en zij klimmen op, en bij het opklimmen vertoont zich een poort, en daar staat een wachter; deze opent de poort, en zo schrijden zij binnen; dan komt hun een Ondervrager tegemoet, die hun namens den Bestuurder zegt, dat zij verder naar binnen mogen gaan, en navorsen of er ergens huizen zijn die zij als de hunne herkennen, want voor iederen nieuweling Engel is er een nieuw huis; en indien zij het vinden, zo laten zij dit weten, en blijven daar; doch indien zij het niet vinden, komen zij terug, en zeggen dat zij het niet hebben gezien; en dan wordt er door een zekeren Wijze daar onderzocht, of het licht dat in hen is, samenstemt met het licht dat in het gezelschap is, en vooral of de warmte samenstemt; het Licht des Hemels immers is in zijn wezen het Goddelijke Ware, en de Warmte des Hemels is in haar wezen het Goddelijk Goede, het ene en het andere voortgaande uit den Heer, als de Zon daar; indien een ander licht en een andere warmte dan het licht en de warmte van dat Gezelschap in hen is, worden zij niet opgenomen, dat is, indien een ander Ware en een ander Goede in hen is; en daarom gaan zij van daar heen, en gaan zij langs wegen die geopend zijn tussen de Gezelschappen in den Hemel; en

dit totdat zij een Gezelschap vinden dat geheel en al met hun aandoeningen strookt, en daar gewordt hun een woning tot in het eeuwig; zij zijn immers daar onder de hunnen, gelijkerwijs als onder verwanten en vrienden, die zij, omdat zij in een eendere aandoening zijn, van harte liefhebben, en daar zijn zij in de heilrijkheid huns levens, en in de verkwikkelijkheid van hun ganse borst vanuit den vrede der ziel; er is immers in de warmte en in het licht des Hemels een onuitsprekelijke verrukking, welke wordt vergemeenschaft. Aldus geschiedt met hen die Engelen worden. Maar zij die in de boze en de valse dingen zijn, mogen bij vergunning tot den Hemel opklimmen; maar wanneer zij binnentreden, beginnen zij te zieltoegen of met moeite adem te halen, en spoedig daarop wordt hun gezicht verduisterd, en hun verstand verdonkerd, en het denken houdt op, en de dood zweeft hun voor ogen, en zo staan zij daar als stronken; en dan begint hun hart te bonzen, hun borst benauwd te worden, en het gemoed door angst aangegrepen te worden, en zij worden meer en meer gemarteld, en in dien staat kronkelen zij zich zoals een bij het vuur gehouden slang, en daarom wentelen zij zich van daar weg, en langs een afgrond, die dan voor hen verschijnt, storten zij zich neder, en komen ook niet tot rust dan in de hel bij huns gelijken, waar zij adem kunnen halen, en waar hun hart vrijelijk klopt. Daarna dragen zij den Hemel haat toe, en verwerpen zij het ware, en lasteren zij van harte den Heer, gelovende dat hun martelingen en kwellingen in den Hemel uit Hem waren. Uit deze weinige dingen kan men zien, hoedanig het lot is van hen die in het geheel geen waarde hechten aan de ware dingen, welke toch het licht maken waarin de Engelen des Hemels zijn, en die in het geheel geen waarde hechten aan de goede dingen, welke toch de warmte maken waarin de Engelen des Hemels zijn: voorts kan men hieruit zien, hoezeer degenen dwalen die geloven dat een ieder de hemelse gezegendheid kan smaken, als hij maar tot den Hemel wordt toegelaten: het huidige geloof immers is dat in den Hemel opgenomen worden, vanuit allene barmhartigheid geschiedt, en dat de opneming in den Hemel zo is als iemand die in de Wereld in een bruiloftshuis komt, en dan tevens in de vreugde en de blijdschappen daar; doch laten zij weten, dat er een vergemeenschapping der aandoeningen is in de geestelijke Wereld, aangezien de mens dan een geest is, en het leven van den geest is de aandoening, en vanuit die en volgens die is de denking; en dat de gelijkslachtige aandoening verbindt, en de ongelijkslachtige aandoening ontbindt, en dat het ongelijkslachtige martelt, den duivel in den Hemel, en den Engel in de Hel; weswege zij nauwkeurig gescheiden zijn volgens de diversiteiten, variëteiten, en de verschillen der aandoeningen welke der liefde zijn.

Het werd gegeven over de driehonderd uit de Geestelijkheid der Hervormde Wereld te zien, allen geleerden, omdat zij het geloof-alleen hadden weten te bevestigen tot aan de rechtvaardigmaking toe, en sommigen nog verder; en omdat bij hen ook het geloof was, dat de Hemel slechts een toelating uit genade is, werd hun ook verlof gegeven om tot een Gezelschap des Hemels op te klimmen, hetwelk evenwel niet tot de hogere behoorde; en toen zij tezamen opklommen, werden zij vanuit de verte gezien zoals Kalveren; en toen zij den Hemel binnenkwamen, werden zij door de Engelen beleefd ontvangen, maar toen zij een gesprek begonnen, maakte zich een beving van hen meester, daarna een huivering, en ten slotte een marteling zoals die des doods, en toen wierpen zij zich halsoverkop neder, en bij het nederstorten werden zij gezien zoals dode Paarden. Dat zij bij het opklimmen zoals Kalveren verschenen, was omdat de opspringende natuurlijke aandoening van te zien en te weten vanwege de overeenstemming zoals een Kalf verschijnt; en dat zij bij het nederstorten zoals dode Paarden verschenen, was omdat het verstand van het ware in het Woord vanwege de overeenstemming zoals een Paard verschijnt, en geen verstand van het ware in het Woord zoals een dood Paard.

Er waren knapen beneden die hen zagen nederdalen, en dat zij bij het nederdalen werden gezien zoals dode Paarden; en toen keerden zij de aangezichten af, en zeiden tot hun Meester die met hen was: Wat is dat voor een wonderteken; wij hebben mensen gezien, en nu zien wij in hun plaats dode Paarden, waarvan wij het aangezicht hebben afgekeerd, omdat wij het niet konden aanzien; Meester, laten wij niet op deze plaats blijven, maar heengaan. En zij gingen heen, en onderweg onderrichte de Meester hen toen daaromtrent wat een dood Paard is, zeggende: Het Paard betekent het Verstand des Woords; alle Paarden die gij gezien hebt, betekenden hetzelfde; wanneer immers een mens loopt te overdenken vanuit het Woord, zo verschijnt diens Overdenking vanuit de verte zoals een Paard, edel en levend al naar hij het Woord geestelijk overdenkt; en omgekeerd erbarmelijk en dood al naar hij het stoffelijk overdenkt. Toen vroegen de knapen: Wat is geestelijk en stoffelijk overdenken vanuit het Woord? En de Meester antwoordde: Ik zal dit met voorbeelden toelichten: wie denkt niet, als hij het Woord leest, over God, over den Naaste, en over den Hemel; een elk die over God denkt alleen vanuit den persoon en niet vanuit het wezen, die denkt stoffelijk; voorts, wie over den Naaste denkt alleen vanuit den vorm en niet vanuit de hoedanigheid, die denkt stoffelijk; en wie over den Hemel denkt alleen vanuit de plaats, en niet vanuit de liefde en de wijsheid, vanuit welke de Hemel is, die denkt eveneens stoffelijk. Maar de knapen zeiden: Wij hebben over God gedacht vanuit den persoon, over den

Naaste vanuit den vorm, zijnde de mens, en over den Hemel vanuit de plaats: zijn wij derhalve, toen wij het Woord lazen, aan iemand als dode paarden verschenen? De Meester zeide: Neen; gij zijt nog knapen, en hebt niet anders kunnen denken; maar ik heb bij u de aandoening van weten en verstaan waargenomen, en omdat deze geestelijk is, hebt gij ook geestelijk gedacht. Maar om terug te komen op wat ik tevoren heb gezegd, namelijk dat hij die stoffelijk denkt wanneer hij het Woord leest, of vanuit het Woord overdenkt, vanuit de verte verschijnt zoals een dood Paard, doch hij die geestelijk denkt, zoals een levend Paard, en dat degene stoffelijk denkt over God en over de Drievuldigheid Gods, die alleen vanuit den Persoon denkt, en niet vanuit het Wezen; er zijn immers tal van Attributen van het Goddelijk Wezen, zoals de Almacht, de Alwetendheid, de Alomtegenwoordigheid, de Barmhartigheid, de Genade, de Eeuwigheid en andere; en er zijn de Attributen voortgaande vanuit het Goddelijk Wezen, zijnde de Schepping en de Instandhouding, de Zaliging en de Verlossing, de Verlichting en de Onderrichting; een elk die over God alleen vanuit den Persoon denkt, maakt drie Goden, zeggende dat de ene God de Schepper en de Instandhouder is, de Andere de Heiland en de Verlosser, en de Derde de Verlichter en de Onderrichter; doch een elk die over God vanuit het Wezen denkt, maakt één God, zeggende: God heeft ons geschapen, en houdt ons in stand, Hij verlost en zaligt ons, en Hij verlicht en onderricht ons; vandaar is de oorzaak dat zij die over de Drievuldigheid Gods denken vanuit den Persoon, en zo stoffelijk, niet anders kunnen doen dan vanuit de voorstellingen van hun denken, dat stoffelijk is, uit den énen God er drie maken; maar nochtans worden zij, tegen hun denken in, gehouden om te zeggen dat in ieder de gemeenschap van alle attributen is, en zulks enig en alleen ter oorzake hiervan dat zij zoals door een tralievenster ook over God vanuit het Wezen hebben gedacht; en daarom, mijn leerlingen, denkt over God vanuit het Wezen, en vanuit dit over den Persoon, en niet vanuit den Persoon, en vanuit dezen over het Wezen; immers, denken vanuit den Persoon over het Wezen, is stoffelijk denken ook over het Wezen, doch denken vanuit het Wezen over den Persoon, is geestelijk denken ook over den Persoon: de oude Heidenen hebben, omdat zij stoffelijk dachten over God, en eveneens over de Attributen Gods, niet slechts drie Goden verzonnen, maar zelfs meerdere, tot honderd toe: weet dat het stoffelijke niet in het geestelijke invloeit, maar het geestelijke in het stoffelijke. Iets eenders is het geval met het denken over den naaste vanuit den vorm, en niet vanuit diens hoedanigheid, alsmede met het denken over den Hemel vanuit de plaats, en niet vanuit de liefde en de wijsheid, vanuit welke de Hemel is. Iets eenders is het geval met

alle en de afzonderlijke dingen die in het Woord zijn; en daarom kan hij die een stoffelijke idee aangaande God koestert, en eveneens aangaande den Naaste, en aangaande den Hemel, niet wat ook daar verstaan; voor hem is het Woord een dode letter, en hijzelf verschijnt vanuit de verte, wanneer hij het leest, of vanuit hetzelfde in overdenking is, zoals een dood Paard: zij die gij vanuit den Hemel hebt zien nederdalen, en die voor uw ogen zoals dode Paarden werden, waren degenen die het redelijk gezicht bij zich en bij de anderen hebben toegesloten door dit eigenaardige dogma, dat het Verstand onder de gehoorzaamheid aan hun geloof moet worden gehouden, niet bedenkende dat een door den godsdienst toegesloten Verstand zo blind is als een mol, en in hetzelfde louter donkerheid, en wel zulk een donkerheid die al het geestelijk licht van zich werpt, den invloed ervan uit den Heer en vanuit den Hemel verstoppt, en vóór dien invloed een grendel schuift in het zinlijk lichamelijke, verre beneden het redelijke, in de dingen des geloofs, dat is, dien grendel stelt bij den neus, en hem vastzet in het kraakbeen ervan, tengevolge waarvan hij daarna de geestelijke dingen zelfs niet kan ruiken; waarvandaan sommigen zodanig zijn geworden, dat zij, wanneer zij den geur vanuit geestelijke dingen ruiken, in onmacht vallen; onder den geur versta ik de doorvatting. Dezen zijn het, die van God er drie maken; zij zeggen weliswaar vanuit het Wezen, dat God één is, maar nochtans maken zij, wanneer zij bidden vanuit hun geloof, zijnde dat God de Vader Zich erbarme terwille van den Zoon, en den Heiligen Geest zende, klaarblijkend drie Goden; zij kunnen niet anders, zij bidden immers tot den Eén, dat Hij zich erbarme terwille van den Ander, en den Derde zende. En toen leerde hun Meester hen aangaande den Heer, dat Hij de Ene God is, in Wien de Goddelijke Drievuldigheid is.

De Apocalyps

Veertiende Hoofdstuk

1. En ik zag, en zie, het Lam staande op den Berg Zion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven op hun voorhoofden.
2. En ik hoorde een stem vanuit den Hemel, evenals een stem veler wateren, en evenals een stem van een groten donderslag, en ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers.
3. En zij zongen evenals een nieuw Lied vóór den Troon, en vóór de vier Dieren, en de Ouderen; en niemand kon het Lied leren, dan die honderd vier en veertig duizend, gekocht van de aarde.
4. Dezen zijn het die met vrouwen niet bezoedeld zijn, Maagden immers zijn zij; dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook gaat: dezen zijn gekocht van de mensen, de eerstelingen Gode en het Lam.
5. En in hun mond is geen bedrog gevonden, zij zijn immers onbevlekt vóór den Troon van God.
6. En ik zag een anderen Engel vliegende in het midden des Hemels, hebbende het eeuwige Evangelie, om te Evangeliseren dengenen die op de aarde wonen, en aan alle natie en stam en tong en volk,
7. Zeggende met een grote stem: Vreest God, en geeft Hem heerlijkheid, omdat gekomen is het uur Zijns gericht, en aanbidt hem Die gemaakt heeft den Hemel en de Aarde en de Zee en de Bronnen der wateren.
8. En een andere Engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, omdat zij vanuit den wijn des toorns harer hoerierij alle natiën heeft gedrenkt.
9. En een derde Engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem: Indien iemand het beest zal aanbeden hebben, en zijn beeld, en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand.
10. En die zal drinken van den wijn des toorns Gods, gemengd met louteren wijn in den drinkbeker Zijner ontsteking, en hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige Engelen en vóór het Lam.
11. En de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen, en zij zullen niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld, en indien iemand het merkteken zijns naams zal ontvangen hebben.

12. Hier is de lijdzaamheid der heiligen; hier zijn zij die de bevelen Gods bewaren, en het geloof van Jezus Christus.
13. En ik hoorde een stem vanuit den hemel zeggende tot mij: Schrijf, gezegend zijn de doden in den Heer stervende van nu aan; Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunne arbeiden; hun werken immers volgen met hen.
14. En ik zag, en zie, een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk, hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, en in Zijn hand een scherpe sikkel.
15. En een andere Engel ging van den Tempel uit, roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel, en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde.
16. En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel op de aarde, en de aarde werd afgemaaid.
17. En een andere Engel ging uit van den Tempel, die in den Hemel is, hebbende ook hij een scherpe sikkel.
18. En een andere Engel ging uit van het Altaar, hebbende mogendheid over het vuur, en hij riep met een groot geroep tot hem die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel, en wijnoogst gij de trossen van den wijngaard der aarde, omdat zijn druiven rijp zijn.
19. En de Engel zond zijn sikkel op de aarde, en hij wijnoogstte den wijngaard der aarde, en hij wierp in den groten wijnpersbak des toorns Gods.
20. En getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, en er ging bloed uit van den wijnpersbak tot aan de tornen der paarden, duizend zeshonderd stadiën ver.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Aangaande den Nieuwen Christelijken Hemel; deze wordt beschreven van Vers 1 tot 5. De Evangelisatie aangaande de Komst des Heren, en dan de Nieuwe Kerk, Vers 6, 7, 13. De vermaning dat zij mogen terugtreden van het geloof gescheiden van de naastenliefde, waarin de huidige Kerk is, Vers 9 tot 12. Het onderzoek van dezen, en de openbaring dat hun werken boos zijn, Vers 14 tot 20.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik zag, en zie, het Lam staande op den Berg Zion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, *betekent* den Heer, nu in den Nieuwen Hemel uit de Christenen, die Hem als den God des Hemels en der Aarde hebben erkend, en in de ware dingen der leer uit Hem door het Woord zijn geweest: hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven in hun voorhoofden, *betekent* de erkenning van het Goddelijke en van het Goddelijk Menselijke des Heren bij hen: en ik hoorde een stem vanuit den Hemel, evenals een stem veler wateren, *betekent* den Heer, sprekende door den Nieuwen Hemel vanuit de Goddelijke Ware dingen: en evenals een stem van een groten donderslag, *betekent* en vanuit de Goddelijke Liefde: en ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers, *betekent* de belijdenis van den Heer vanuit de blijdschap des harten door de geestelijke Engelen in de lagere Hemelen: En zij zongen evenals een nieuw Lied vóór den Troon, en vóór de vier Dieren, en vóór de Ouderen, *betekent* de viering en de verheerlijking van den Heer vóór Hemzelf en vóór de Engelen der hogere Hemelen: en niemand kon het Lied leren, dan die honderd vier en veertig duizend, *betekent* dat geen anderen vanuit de Christenen konden verstaan, en zo vanuit de liefde en het geloof erkennen, dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, dan zij die door den Heer in dezen Nieuwen Hemel zijn opgenomen: gekocht van de Aarde, *betekent* dat het degenen zijn die uit den Heer konden worden wederverwekt en zo verlost in de wereld: dezen zijn het die met vrouwen niet bezoedeld zijn, Maagden immers zijn zij, *betekent* dat zij de ware dingen der Kerk niet geschonden, en die niet met valse dingen van het geloof bevuild hebben, maar dat zij de ware dingen hebben liefgehad omdat het ware dingen zijn: dezen zijn het die het Lam volgen waar Het ook gaat, *betekent* dat zij met den Heer verbonden zijn door de liefde en het geloof in Hem, omdat zij hebben geleefd volgens Zijn geboden: dezen zijn gekocht van de mensen, *betekent* hier wat het eerder betekent: de eerstelingen Gode en het Lam, *betekent* het aanbegin van den Christelijken Hemel erkennende één

God in Wien de Drievuldigheid is, en dat de Heer die God is: en in hun mond is geen bedrog gevonden, *betekent dat zij* niet vanuit arglist en opzet het valse en het boze spreken en daartoe overreden: zij zijn immers onbevlekt vóór den Troon van God, *betekent* omdat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer: en ik zag een anderen Engel vliegende in het midden des Hemels, hebbende het eeuwige Evangelie, om te Evangeliseren dengenen die op de aarde wonen, *betekent* de aankondiging van de Komst des Heren, en van de Nieuwe Kerk, welke vanuit den Hemel uit Hem zal nederdalen: en aan alle natie en stam en tong en volk, *betekent* aan allen tezamen die vanuit den godsdienst in de goede dingen zijn, en vanuit de leer in de ware dingen: zeggende met een grote stem: Vreest God, *betekent* de vermaning om de boze dingen niet te doen, omdat dit tegen den Heer is: en geeft Hem heerlijkheid, omdat gekomen is het uur Zijns Gerichts, *betekent* de erkenning en de belijdenis, dat al het Ware des Woords uit den Heer is, volgens hetwelk elk mens zal worden gericht: en aanbidt Hem Die gemaakt heeft den Hemel en de Aarde en de Zee en de Bronnen der wateren, *betekent* dat de Heer Alleen vereerd moet worden, omdat Hijzelf Alleen is de Schepper, de Heiland, en de Verlosser, en uit Hem Alleen de Engellijke Hemel en de Kerk en al hun dingen zijn: En een andere Engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, *betekent* dat nu het Rooms-Katholiek Godsdienstige ten aanzien van zijn dogma's en leerstellige dingen is verstrooid: omdat zij vanuit den wijn des toorns harer hoererij alle natiën heeft gedrenkt, *betekent* omdat het door de ontwijdingen van het Woord, en door de echtbrekingen van het goede en het ware der Kerk, al degenen heeft verleid die het aan zijn heerschappij heeft kunnen onderwerpen: en een derde Engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem, *betekent* verder nog uit den Heer aangaande hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn: indien iemand het beest zal aanbeden hebben, en zijn beeld, en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand, *betekent* wie erkent en opneemt de leer aangaande de rechtvaardigmaking en de zaliging door het geloof-alleen, haar bevestigt, en volgens die leeft: en die zal drinken van den wijn des toorns Gods, gemengd met louteren wijn in den drinkbeker Zijner ontsteking, *betekent* dat die de goede en de ware dingen des Woords vervalsen, en het leven doordrenken van die vervalste dingen: en hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige Engelen en vóór het Lam, en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen, *betekent* de liefde van zich en van de wereld, en de begeerten daaruit, en vanuit deze den trots van het eigen inzicht; en de pijniging in de hel dientengevolge: en zij zullen

niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld, en indien iemand het merkteken zijns naams zal ontvangen hebben, *betekent* den voortdurenden staat in onverkwikkelijke dingen bij hen die dat geloof erkennen en aanvaarden, dat bevestigen en volgens dat leven: hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die de bewaren de bevelen Gods en het geloof van Jezus, *betekent* dat de mens van de Kerk des Heren door verzoeking van de zijde van genen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden des Woords, en ten aanzien van het geloof in den Heer: en ik hoorde een stem vanuit den hemel, zeggende tot mij: Schrijf, gezegend zijn de doden in den Heer stervende van nu aan, *betekent* de voorzegging uit den Heer aangaande den staat dergenen na den dood, die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, dat zij het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid zullen hebben: ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunne arbeiden, *betekent* dat het Goddelijk Ware des Woords leert, dat zij die de ziel verdrukken en het vlees kruisigen deswege, den vrede zullen hebben in den Heer: hun werken immers volgen met hen, *betekent*, zoals zij hebben liefgehad en geloofd, en vandaar gehandeld en gesproken: en ik zag, en zie een witte wolk en op de wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk, *betekent* den Heer ten aanzien van het Woord: hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, en in Zijn hand een scherpe sikkel, *betekent* de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde, en het Goddelijk Ware des Woords: en een andere Engel ging van den Tempel uit, *betekent* den engellijken Hemel: roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel, en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde, *betekent* de smeekbede van de Engelen des Hemels tot den Heer, dat Hij een einde stelle, en Gericht houde, omdat het nu de laatste staat der Kerk is: en Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel, en de aarde werd afgemaaid, *betekent* het einde der Kerk, omdat daar niet langer het Goddelijk Ware is: en een andere Engel ging uit van den Tempel die in den Hemel is, hebbende ook hij een scherpe sikkel, *betekent* de Hemelen van des Heren Geestelijk Rijk, en het Goddelijk Ware des Woords bij hen: en een andere Engel ging uitvan het Altaar, hebbende mogendheid over het vuur, *betekent* de Hemelen van des Heren hemels Rijk, die in het goede der liefde uit den Heer zijn: en hij riep met een groot geroep tot hem die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel, en wijnoogst gij de trossen van den wijngaard der aarde, *betekent* de werking des Heren vanuit het goede Zijner liefde door het Goddelijk Ware Zijns Woords op de werken der naastenliefde en des geloofs, welke bij de mensen der Christelijke Kerk zijn:

omdat zijn druiven rijp zijn, *betekent* omdat het de laatste staat der Christelijke Kerk is: en de Engel zond zijn sikkel op de aarde, en hij wijnoogste den wijngaard der aarde, *betekent* het einde der huidige Christelijke Kerk: en hij wierp in den groten wijnpersbak des toorns Gods, *betekent* het onderzoek daarnaar hoedanig hun werken waren, namelijk dat zij boos waren: en getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, *betekent* dat het onderzoek is geschied vanuit de Goddelijke Ware dingen des Woords, daarnaar hoedanig de werken waren, voortvloeiende uit de leer des geloofs van de Kerk: en er ging bloed uit van den wijnpersbak tot aan de tomen der paarden, *betekent* het geweld het Woord aangedaan door de afgrijselijke vervalsingen van het ware, en waardoor het verstand dermate is toegestopt, dat de mens nauwelijks meer geleerd, en zo geleid kan worden door de Goddelijke ware dingen uit den Heer: duizend zeshonderd stadiën ver, *betekent* louter valse dingen van het boze.

De Ontvouwing.

612. *En ik zag, en zie, het Lam staande op den Berg Zion, en met Hem honderd vier en veertig duizend, betekent den Heer nu in den Nieuwen Hemel, verzameld uit degenen in de Christelijke Kerken, die den Heer Alleen als den God des Hemels en der Aarde hebben erkend, en in de ware dingen der leer vanuit het goede der liefde uit Hem door het Woord zijn geweest.* Met ik zag, worden deze dingen aangeduid, en die welke in dit Hoofdstuk volgen; onder het Lam wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, n. 269, 271; met den Berg Zions wordt de Hemel aangeduid waar degenen zijn die in de liefde tot den Heer zijn, waarover aanstonds; met honderd vier en veertig duizend worden al degenen aangeduid die den Allenen Heer als den God des Hemels en der Aarde erkennen, en in de ware dingen der leer vanuit het goede der liefde uit Hem door het Woord zijn, n. 348 en vervolg. Over dezen is gehandeld in het Zevende Hoofdstuk, maar daar werd gezegd dat zij gezegd waren op de voorhoofden, aldus onderscheiden en afgescheiden van de overigen; hier nu, dat zij zijn verzameld tot één, en dat uit hen de Hemel is. De Hemel waarover hier wordt gehandeld, is de Hemel verzameld vanuit de Christenen van den tijd des Heren in de Wereld aan, en uit degenen daarvandaan die tot den Allenen Heer zijn gegaan, en hebben geleefd volgens Zijn geboden in het Woord, door de boze dingen te schuwen als zonden tegen God: deze Hemel is de Nieuwe Hemel, vanuit welken de Heilige Hierosolyma, dat is, de Nieuwe Kerk, op aarde zal nederdalen, Apoc. xxi: 1, 2; de Hemelen echter vóór de Komst des Heren zijn boven denzelve, en zij worden de oude Hemelen genoemd, in welke ook allen den Allenen Heer als den God des Hemels en der Aarde erkennen; deze Hemelen hebben met dezen Nieuwen Hemel gemeenschap door invloed. Het is bekend, dat met het Land Kanaän de Kerk wordt aangeduid, omdat daar het Woord was, en door hetzelfde de Heer bekend; voorts dat in het midden ervan de Stad Zion was, en onder dezelve de stad Jeruzalem, de ene en de andere op een Berg; vandaar werden met Zion en Jeruzalem de binnenste dingen der Kerk aangeduid; en omdat de Kerk in de Hemelen één maakt met de Kerk op aarde, wordt derhalve onder Zion en Jeruzalem de Kerk zowel hier als daar verstaan, maar onder Zion de Kerk ten aanzien van de liefde, en onder Jeruzalem de Kerk ten aanzien van de leer daaruit. Gezegd wordt de Berg Zion, omdat met den Berg de liefde wordt aangeduid, n. 336. Dat met den Berg Zion de Hemel en de Kerk wordt aangeduid, waar de Allene Heer wordt vereerd, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *“Ik heb gezalfd MIJN KONING OVER ZION; Ik zal van het besluit*

verhalen: *Gij zijt Mijn Zoon; heden heb Ik U gegeneerd; Ik zal de natiën tot Uw erfenis geven: kust den Zoon, opdat Hij niet toorne, en gij vergaat; gezegend zijn allen die op Hem betrouwen*, Psalm II: 6, 7, 8, 12. “*Klim op een hogen Berg, gij VERKONDIGSTER VAN GOEDE BOODSCHAP, ZION; zeg: Zie, de Heer Jehovih komt in den sterke*”, Jes. XL: 9, 10. “*Spring grotelijks op, gij DOCHTER ZIONS, zie uw Koning komt u, de Gerechte en de Heiland*”, Zach. IX: 9; Matth. XXI: 2, 4, 5; Joh. XII: 14, 15. “*Roep luide uit, en jubel, gij INWONERES VAN ZION, omdat de Heilige Israëls groot is in het midden van u*”, Jes. XII: 6. “*De vrijgekochten van Jehovah zullen tot ZION wederkeren met gezang*”, Jes. XXXV: 10. “*Jubel, en verblijd u, gij DOCHTER ZIONS; zie, Ik ben komende om in het midden van u te wonen*”, Zach. II: 10, 11. “*Wie zal Israëls heil in ZION geven*”, Psalm XIV: 7; Psalm LIII: 7. “*De Heer Jehovah zal in ZION een proefsteen grondvesten, en dan zal ulieder verbond met den dood worden afgeschapt*”, Jes. XXVIII: 16, 17, 18. “*Mijn heil zal niet vertoeven; Ik zal in ZION heil geven*”, Jes. XLVI: 13. “*Dan zal de Verlosser tot ZION komen*”, Jes. LIX: 20. *Jehovah Zebaoth zal regeren op den BERG ZIONS*”, Jes. XXIV: 23. “*Jehovah heeft de poorten van ZION lief boven alle habitakels van Jakob, heerlijke dingen moeten in u gepredikt worden, o STAD GODS; deze is daar geboren; al Mijn bronnen zullen in u zijn*”, Psalm LXXXVII: 1, 2, 3, 4, 5, 6, 7. “*Jehovah heeft ZION verkoren, Hij heeft het verlangd, Hem tot een zetel; dit is Mijn rust tot in het eeuwige, daar zal Ik wonen*”, Psalm CXXXII: 13, 14. “*Dat de ZONEN ZIONS opspringen in hun Koning*”, Psalm CXLIX: 2, 3. “*Jehovah, sta op, en ontferm U over ZION; de bestemde tijd komt; in ZION zal de Naam van Jehovah verkondigd worden, wanneer de volken tezamen zullen vergaderd worden, en de Koninkrijken om Jehovah te dienen*, Psalm CII: 14 tot 17, 22, 23. “*VANUIT ZION zal God opglinsteren, onze God komt, en zal roepen tot den Hemel omhoog, en tot de aarde: Verzamelt Mij Mijn heiligen*”, Psalm L: 1 tot 5; behalve elders, zoals in Jes. I: 27; Hfdst. IV: 2, 5; Hfdst. XXXI: 4, 9; Hfdst. XXXIII: 5, 20; Hfdst. XXXVII: 22; Hfdst. LII: 1; Hfdst. LXIV: 10; Jerem. VI: 2; Klaagl. IV: 2; Amos I: 2; Micha III: 10, 12; Hfdst. IV: 1, 2, 3, 7, 8; Zef. III: 14, 16; Joël. III: 16, 17, 21; Zach. VIII: 3; Psalm XX: 3, 6; Psalm XLVIII: 3, 4, 12 tot 15, Psalm LXXVI: 3; Psalm LXXVIII: 68; Psalm CX: 1, 2; Psalm CXLIX: 2, 4; Psalm XCIX: 2, 4; Psalm CXXVI: 1; Psalm CXXVIII: 5, 6; Psalm CXXXIV: 3; Psalm CXXXV: 21; Psalm CXLVI: 10. In vele plaatsen wordt gezegd DE MAAGD EN DE DOCHTER ZIONS, waaronder niet een of andere Maagd of Dochter daar wordt verstaan, maar de Kerk ten aanzien van de aandoening van het goede en het ware, iets eenders als onder de Bruid des Lams, Apoc. XXI: 2, 9; Hfdst. XXII: 17. De Maagd en de Dochter Zions betekent de Kerk des Heren in deze plaatsen: Jes. I: 8; Hfdst. III: 16, 17, 18 tot 26; Hfdst. IV: 4; Hfdst. X: 32;

Hfdst. XVI: 1; Hfdst. XXXVII: 22; Hfdst. LII: 2; Hfdst. LXII: II; Jerem. IV: 31; Hfdst. VI: 2, 23; Klaagl. I: 6; Hfdst. II: 1, 4, 8, 10, 13, 18; Hfdst. IV: 22; Micha I: 13; Hfdst. IV: 8, 10, 13; Zef. III: 14; Zach. II: 10; Hfdst. IX: 9; Psalm IX: 15, en elders.

613. *Hebbende den Naam Zijns Vaders geschreven in hun voorhoofden, betekent de erkenning van het Goddelijke en van het Goddelijk Menselijke des Heren vanuit de liefde en het geloof bij hen.* Onder den Naam des Vaders wordt verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijke *a Quo*, hetwelk de Vader wordt genoemd, en tegelijk ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, hetwelk de Zoon wordt genoemd, aangezien zij één zijn, en één Persoon, verenigd zoals de ziel en het lichaam; en daarom wordt in den Hemel onder God den Vader niet een ander dan de Heer verstaan, en eveneens wordt de Heer in den Nieuwen Hemel Vader genoemd: dat er hier wordt gezegd den Naam des Vaders in hun voorhoofden, is eveneens omdat onder den Vader wordt verstaan het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde des Heren, hetwelk in het Woord der Evangelisten overal wordt verstaan onder den Vader, wanneer Hij door den Heer wordt genoemd, en het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid onder den Zoon; welke twee verenigd zijn zoals de ziel met het lichaam, en het lichaam met de ziel, toen de Heer Zijn Menselijke had verheerlijkt; men zie n. 21, 170; en omdat zij één zijn, wordt derhalve elders gezegd *De Naam Gods en des Lams in hun voorhoofden*, Hfdst. XXII: 4; aangaande dezen derhalve, over wie hier wordt gehandeld, wordt gezegd dat zij den Naam des Vaders geschreven hadden in de voorhoofden, omdat onder de 144 000 gezegelden vanuit de 12 stammen Israëls de Engelen der hogere Hemelen worden verstaan, die allen in het goede der hemelse liefde zijn, en omdat onder den Vader, zoals gezegd is, dat goede wordt verstaan. Dat de Engelen over wie hier wordt gehandeld, de Engelen der hogere Hemelen zijn, zie men in de Ontvouwing van het Zevende Hoofdstuk, in het bijzonder n. 369 daar. Met geschreven in de voorhoofden, wordt de erkenning aangeduid vanuit de liefde en het geloof in hen; met geschreven, of ingegrift, wordt de erkenning in hen aangeduid, en met het voorhoofd wordt de liefde en daaruit het inzicht of het geloof aangeduid, n. 347, 605. Dat het Goddelijke, dat de Vader wordt genoemd, en het Goddelijk Menselijke, dat de Zoon wordt genoemd, één zijn zoals de ziel en het lichaam, en dat men bijgevolg tot den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke moet gaan, en dat men aldus en niet anders gaat tot het Goddelijke dat de Vader wordt genoemd, kan uit zo vele plaatsen in het Woord vaststaan, dat het bladzijden zou vullen indien zij werden aangevoerd; vrij overvloedig zijn zij aangevoerd in DE LEER VAN

NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 29 tot 36, 38 tot 45 en vervolg, waarvan er hier slechts enige ter bevestiging zullen worden aangehaald, zijnde deze: “De Engel zeide tot Maria: Zie, gij zult ontvangen in de baarmoeder, en een Zoon baren, en zult Zijn Naam heten Jezus. Deze zal groot zijn, en de ZOON DES ALLERHOOGSTEN worden genoemd. Maar Maria zeide: Hoe zal dit geschieden, dewijl ik geen man bekenne. De Engel antwoordde: DE HEILIGE GEEST ZAL OVER U KOMEN, EN DE KRACHT DES ALLERHOOGSTEN ZAL U OVERSCHADUWEN; daarom ook, het HEILIGE, hetwelk vanuit u geboren zal worden, zal GODS ZOON genoemd worden”, Lukas 1: 30 tot 35. De Engel des Heren verscheen Jozef in den droom, zeggende: Wees niet bevreesd Maria, uw Bruid, tot u te nemen, want hetgeen in haar geboren is, DAT IS VANUIT DEN HEILIGEN GEEST; EN JOZEF BEKENDE HAAR NIET, totdat zij dezen haar eerstgeboren Zoon gebaar had”, Matth. 1: 20, 25. “In den aanvang was het Woord, en het Woord was bij God, en God WAS HET WOORD, EN HET WOORD IS VLEES GEWORDEN, en wij hebben Zijn heerlijkheid gezien, zoals de heerlijkheid des ENIGGEBORENEN UIT DEN VADER”, Joh. 1: 1, 2, 14. “De Joden zochten Jezus te doden, OMDAT HIJ ZEIDE DAT GOD ZIJN EIGEN VADER WAS, ZICHELVEN GODE EVANGELIJK MAKENDE: Jezus antwoordde: De dingen die de Vader doet, dezelve doet ook de Zoon eender; gelijkerwijs de Vader de doden opwekt en levend maakt, alzo maakt ook de Zoon levend, die Hij wil: voorwaar zeg Ik u, dat de ure komt, wanneer de doden zullen horen de stem des Zoons Gods, en die ze horen, zullen leven”, Joh. V: 18 tot 25. “Gelijkerwijs DE VADER HET LEVEN HEEFT IN ZICHELZELF, alzo heeft Hij gegeven DEN ZOON, HET LEVEN TE HEBBEN IN ZICHELZELF”, Joh. v: 26. “Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; NIEMAND KOMT TOT DEN VADER DAN DOOR MIJ: indien gijlieden Mij gekend hadt, zo zoudt gij ook Mijn Vader gekend hebben. Filippus zeide tot Hem: Toon ons den Vader. Jezus zeide tot hem: Ben Ik zo langen tijd met ulieden, en hebt gij Mij niet gekend, Filippus; die MIJ GEZIEN HEEFT, DIE HEEFT DEN VADER GEZIEN; hoe zegt gij dan: Toon ons den Vader; gelooft gij niet, dat IK IN DEN VADER BEN, EN DE VADER IN MIJ IS; geloof Mij, dat IK IN DEN VADER BEN, EN DE VADER IN MIJ IS”, Joh. XIV: 6 tot 11. “Ik geef aan Mijn schapen het eeuwige leven; IK EN DE VADER ZIJN ÉÉN. En de Joden waren verontwaardigd dat Hij Zichzelf God maakte. En Hij zeide: Ik doe de werken des Vaders; gelooft de werken, omdat gij moogt bekennen en geloven, dat DE VADER IN MIJ IS, EN IK IN DEN VADER”, Joh. x: 28 tot 38. “DIE MIJ ZIET, DIE ZIET HEM DIE MIJ GEZONDEN HEEFT”, Joh. XII: 45. “ALLE DINGEN DIE DE VADER HEEFT, ZIJN MIJNE, Joh. XVI: 15. DAT DE VADER ALLE DINGEN IN ZIJN HANDEN GEGEVEN HAD, Joh. XIII: 3. “VADER,

GIJ HEBT MIJ MOGENDHEID GEGEVEN OVER ALLE VLEES: *dit is het eeuwige leven, dat zij U leren kennen, den Allenen God, en Dien Gij gezonden hebt, Jezus Christus: AL MIJN DINGEN ZIJN UWE, EN UW DINGEN ZIJN MIJNE*”, Joh. xvii: 2, 3, 10. “MIJ IS GEGEVEN ALLE MOGENDHEID IN DE HEMELEN EN OP AARDE, Matth. xxviii: 18. “*Zo wat gij zult gevraagd hebben in Mijn Naam, DIT ZAL IK DOEN, en IK, IK ZAL HET DOEN*”, Joh. xiv: 13, 14. “*De Geest der Waarheid zal niet uit zichzelf spreken, maar hij zal VANUIT HET MIJNE NEMEN, en zal het U verkondigen*”, Joh. xvi: 13, 14. “*Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, omdat GIJ ZONDER MIJ MET WAT OOK KUNT DOEN*”, Joh. xv: 5; behalve elders. Er zijn nog tal van plaatsen in het Oude Testament, waaruit er ook enige zullen worden aangevoerd: “*Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, op Wiens schouder het Oppergezag zal zijn; en Zijn Naam zal genoemd worden Wonderlijk, Raad, GOD, Held, VADER DER EEUWIGHEID, Vorst des vredes*”, Jes. ix: 5. *Een maagd zal een Zoon baren, en Zijn Naam zal genoemd worden GOD MET ONS*”, Jes. vii: 14. *Zie, de dagen komen, dat Ik aan David een gerechte Spruit zal opwekken, Die als Koning zal regeren; en dit zal Zijn Naam zijn, waarmede zij Hem zullen noemen: JEHOVAH, ONZE GERECHTIGHEID*”, Jerem. xxiii: 5, 6; Hfdst. xxxiii: 15, 16. “*Dan zal te dien dage gezegd worden: Zie, deze is onze God, Dien wij verwacht hebben, dat Hij ons bevrijdde, JEHOVAH, DIEN WIJ VERWACHT HEBBEN; laten wij opspringen en ons verblijden in Zijn Heil*”, Jes. xxv: 9. “*Slechts alleen onder U is God, en er is anders geen God; voorzeker, Gij zijt een verborgen God, DE GOD ISRAËLS, DE HEILAND*”, Jes. xlv: 14, 15. “*Ben Ik niet JEHOVAH, en er is geen God meer behalve Mij, EEN GERECHT GOD, EN EEN HEILAND IS ER NIET BEHALVE MIJ*”; Jes. xlv: 21, 22. “*Ik BEN JEHOVAH, EN ER IS GEEN HEILAND BEHALVE MIJ*”; Jes. xliii: 11. “*Ik ben Jehovah, uw God, en gij zult geen God erkennen dan Mij, EN ER IS GEEN HEILAND DAN IK*”, Hosch. xiii: 4. “*GIJ, JEHOVAH, ZIJT ONZE VADER, ONZE VERLOSSER van de eeuw aan is Uw Naam*”, Jes. lxiii: 16. “*Zo zeide de Koning Israëls, EN ZIJN VERLOSSER, JEHOVAH ZEBAOOTH; Ik ben de Eerste en de Laatste, en behalve Mij is er geen God*”, Jes. xlv: 6. “*Zo zeide JEHOVAH, UW VERLOSSER: Ik, Jehovah, doende alle dingen, en Alleen uit Mijzelf*”, Jes. xlv: 24. “*Zo zeide JEHOVAH, UW VERLOSSER, de Heilige Israëls; Ik ben Jehovah, uw God*”, Jes. xlviii: 17. “*O JEHOVAH, mijn rots, en MIJN VERLOSSER*”, Psalm xix: 15. “*HUN VERLOSSER IS STERK, JEHOVAH ZEBAOOTH IS ZIJN NAAM*”, Jerem. l: 34. “*Jehovah Zebaoth is Zijn Naam, en uw VERLOSSER, DE HEILIGE ISRAËLS; DE GOD DER GANSE AARDE ZAL HIJ GENOEMD WORDEN*”, Jes. liv: 5. “*Opdat alle vlees wete, dat IK, JEHOVAH, UW HEILAND BEN, EN UW VERLOSSER, DE STERKE JAKOBS*”, Jes. xlix: 26; Hfdst. lx: 16.

Wat ONZEN VERLOSSER BETREFT, JEHOVAH ZEBAOOTH IS ZIJN NAAM, Jes. XLVII: 4. *Zo zeide UW VERLOSSER JEHOVAH*, Jes. XLIII: 14; Hfdst. XLIX: 7; en elders zoals in Lukas I: 68; Jes. LXII: II, 12; Hfdst. LXIII: I, 4, 9; Jerem. XV: 20, 21; Hoschea XIII: 4, 14; Psalm XXXI: 6; Psalm XLIV: 27; Psalm XLIX: 16; Psalm LV: 18, 19; Psalm LXIX: 19; Psalm LXXI: 23, Psalm CIII: 4; Psalm CVII: 2; Psalm CXXX: 7, 8. En bij Zacharia: “TE DIEN DAGE ZAL JEHOVAH TOT KONING OVER DE GANSE AARDE ZIJN; TE DIEN DAGE ZAL JEHOVAH ÉÉN ZIJN, EN ZIJN NAAM ÉÉN, XIV: 9. Maar dit zijn er slechts weinige.

614. *En ik hoorde een stem vanuit den Hemel evenals een stem veler wateren, betekent den Heer, sprekende door den Nieuwen Hemel vanuit de Goddelijke Ware dingen.* Met de stem vanuit den Hemel wordt de stem of het spreken uit den Heer door den Hemel aangeduid; want wanneer er een stem vanuit den Hemel wordt gehoord, zo is zij uit den Heer; hier door den Nieuwen Hemel vanuit de Christenen, die wordt verstaan onder den Berg Zions waarop het Lam gezien werd te staan, en met Hem honderd vier en veertig duizend, n. 612, 613; met de vele wateren worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, n. 50; evenzo wordt gewaagd van den Heer, sprekende door den Hemel vanuit de Goddelijk Ware dingen, in de volgende plaatsen: “*De stem van den Zoon des Mensen werd gehoord zoals een STEM VELER WATEREN*, Apoc. I: 15. *En een stem vanuit den Troon evenals een STEM VELER WATEREN*, Apoc. XIX: 6. *En de stem van den God Israëls evenals een STEM VELER WATEREN*, Ezech. XLIII: 2. *De Stem van Jehovah op de wateren, JEHOVAH OP VELE WATEREN*, Psalm XXIX: 3. *Het geruis van de vleugelen der Cherubim zoals het GERUIS VAN GROTE WATEREN*, Ezech. I: 24; met de Cherubim wordt het Woord aangeduid, n. 239, aldus het Goddelijk Ware vanuit hetwelk de Heer spreekt.

615. *En evenals een stem van een groten donderslag, betekent den Heer, sprekende door den Nieuwen Hemel vanuit de Goddelijke Liefde.* Dat de bliksemen, de donderslagen, en de stemmen, de verlichting, de doorvatting en de onderrichting betekenen, zie men boven in n. 236; en dat de zeven donderslagen sprekende den Heer betekenen, sprekende door den algehelen Hemel, n. 472. Wanneer de Heer door den Hemel spreekt, zo spreekt Hij vanuit den Derden Hemel door den Tweeden Hemel, aldus vanuit de Liefde door de Goddelijke Wijsheid; de Derde Hemel immers is in Zijn Goddelijke Liefde, en de Tweede Hemel in Zijn Goddelijke Wijsheid; de Heer spreekt nooit anders, wanneer Hij vanuit de hogere Hemelen spreekt; en het zijn deze dingen welke worden verstaan onder de stem evenals van vele wateren, en met de stem evenals van een groten donderslag; de vele wateren zijn de

Goddelijke Ware dingen der Goddelijke Wijsheid, en de grote donderslag is het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde.

616. *En ik hoorde een stem van citerspelers, spelende op hun citers, betekent de belijdenis van den Heer vanuit de blijdschap des harten door de geestelijke Engelen in de lagere Hemelen.* Dat op de citer spelen betekent den Heer belijden vanuit de geestelijke ware dingen, zie men boven in n. 276; dat het uit de blijdschap des harten is, volgt daaruit; vandaar worden met de citerspelers de geestelijke Engelen aangeduid. Dat dezen de Engelen der lagere Hemelen zijn, is omdat de stem des Heren door de hogere Hemelen heen was gehoord evenals een stem veler wateren, en evenals een stem van een groten donderslag, n. 614, 615. Dat zij gehoord werd zoals een stem van citerspelers, spelende op de citers, is omdat het geluid of het spreken neervloeiend vanuit de lagere Hemelen somtijds wordt gehoord zoals de klank van citers; niet dat zij op citers spelen, maar omdat de stem der belijdenis van den Heer vanuit de blijdschap des harten beneden aldus wordt gehoord.

617. *En zij zongen evenals een nieuw lied vóór den Troon, en vóór de vier Dieren en vóór de Ouderen, betekent de viering en de verheerlijking van den Heer vóór Hemzelf, en vóór de Engelen der hogere Hemelen.* Dat met zij zongen een nieuw Lied, de erkenning en de verheerlijking van den Heer wordt aangeduid, dat Hij Alleen de Rechter, de Verlosser, de Heiland, aldus de God des Hemels en der Aarde is, zie men boven in n. 279; dat vóór den troon is vóór den Heer, is omdat Hijzelf Alleen op den Troon zit; dat vóór de vier Dieren en vóór de Ouderen is vóór de Engelen der hogere Hemelen, zie men in n. 369: met als een Nieuw Lied wordt de viering en de verheerlijking van den Heer in den Nieuwen Christelijken Hemel aangeduid, hier in het bijzonder dat Hij erkend is als de God des Hemels en der Aarde, zoals Hij erkend wordt in de Oude Hemelen; deze dingen liggen opgesloten in het woordje EVENALS, want evenals een nieuw Lied is evenals of het nieuw is, terwijl het niet nieuw is. Dat de Nieuwe Hemel, waarvan wordt gesproken in de Apocalyps, Hfdst. XXI: 1, de Nieuwe Hemel vanuit de Christenen is, en dat de vorige Hemelen zijn vanuit de Ouden en vanuit de Oudsten, voorts dat de Heer in deze Hemelen wordt erkend als de God des Hemels en der Aarde, is eerder gezegd.

618. *En niemand kon het Lied leren, dan die honderd vier en veertig duizend, betekent dat geen anderen vanuit de Christenen konden verstaan, en zo vanuit de liefde en het geloof erkennen, dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, dan zij die door den Heer in dezen Nieuwen Hemel zijn opgenomen.* Met dit Lied wordt aangeduid de erkenning en de verheerlijking van den Heer, dat Hij de God des Hemels en der Aarde is, n. 279, 617; met leren wordt

aangeduid innerlijk in zich doorvatten dat het aldus is, zijnde verstaan, en zo opnemen en erkennen; wie anders leert, die leert en leert niet, omdat hij niet onthoudt; onder honderd vier en veertig duizend worden degenen verstaan die den Heer Alleen als den God des Hemels en der Aarde erkennen, n. 612. Dat geen anderen vanuit de Christenen dit Lied konden leren, dat is, konden erkennen, dat de Heer Alleen is de God des Hemels en der Aarde, is omdat zij het van de kindsheid aan hebben ingezogen dat er drie Personen van de Godheid zijn, onderling onderscheiden; want in de Leer der Drievuldigheid wordt gezegd: *Een ander is de Persoon des Vaders, een ander die des Zoons, en een ander die des Heiligen Geestes; voorts: De Vader is God, de Zoon is God, en de Heilige Geest is God*; en hoewel daaraan wordt toegevoegd, dat die Drie Één zijn, hebben zij nochtans in hun denken het Goddelijk Wezen in Drie verdeeld, welk Wezen evenwel niet verdeeld kan worden: en daarom gingen zij tot den Vader, omdat Hij de Eerste in de volgorde is; en bovendien hebben de Voorgangers in de Kerk geleerd, dat zij tot den Vader zouden bidden terwille van den Zoon, dat Hij den Heiligen Geest zende, waarmede hun denkbeeld aangaande Drie is bevestigd; en dan kunnen zij niet over den Zoon als God denken, gelijkwaardig aan den Vader, en één met den Vader, maar over den Zoon als gelijkwaardig aan een ander mens, hoewel Hij, ten aanzien van het Menselijke, Alleen de Gerechtigheid is, en *genoemd wordt* JEHOVAH ONZE GERECHTIGHEID, Jerem. XXIII: 5, 6; Hfdst. XXXIII: 15, 16: tengevolge van die voorstelling van hun denken is het geschied, dat zij niet konden begrijpen dat de Heer als een in de Wereld geborene de God des Hemels en der Aarde kan zijn, en nog minder dat Hij de Allene God is, hoezeer zij ook al die plaatsen welke boven in n. 613 zijn aangevoerd, hebben gehoord en gelezen, en eveneens deze daar: *“Alle dingen welke de Vader heeft, Zijn Mijne*, Joh. XVI: 15; zie ook Hfdst. XII: 45. *“De Vader heeft alle dingen in de hand des Zoons gegeven”*, Joh. XIII: 3. *“De Vader heeft Mij mogendheid gegeven over alle vlees: al Mijn dingen zijn Uwe, en al Uw dingen zijn Mijne”*, Joh. XVII: 2, 3, 10. *“Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde”*, Matth. XXVIII: 18; voorts; dat *Hij ontvangen is uit Jehovah Vader*, en vandaar dat Zijn Ziel uit Hem is, Lukas I: 34, 35, 38; vandaar, dat Hij het Goddelijk Wezen heeft; behalve vele eendere plaatsen elders; dat die dingen zijn gezegd aangaande den Heer geboren in de wereld, kan een ieder zien: alsmede *dat Hij en de Vader één zijn*; en dat *Hij in den Vader, en de Vader in Hem is*; en dat *wie Hem ziet, den Vader ziet*, Joh. X: 28 tot 38; Hfdst. XIV: 6 tot II. Hoewel zij deze dingen gehoord en gelezen hebben, konden zij nochtans niet terugtreden van de voorstelling welke zij in de knapen jaren hadden opgevat, en welke daarna

door de leeraren was bevestigd, welke hun redelijke zozeer heeft toegesloten, dat zij deze woorden des Heren niet konden zien, dat is, verstaan: *“Ik ben de Weg, de Waarheid en het Leven, niemand komt tot den Vader dan door Mij”*, Joh. xiv: 6. *“Wie niet binnengaat door de deur in den stal der schapen, maar van elders inkomt, die is een dief en een rover; Ik ben de Deur; indien iemand door Mij zal binnengegaan zijn, die zal behouden worden”*, Joh. x: 1, 9. Voorts dat de Heer Zijn Menselijke heeft verheerlijkt, dat is, Dit heeft verenigd met het Goddelijke des Vaders, dat is, met het Goddelijke hetwelk in Hem was uit de ontvangenis, ter oorzake hiervan, dat het menselijk geslacht met God Vader in Hem en door Hem verenigd kon worden; dat dit de oorzaak is geweest van de Komst des Heren in de Wereld, en van de verheerlijking van Zijn Menselijke, leert Hij ten volle bij Johannes, Hfdst. xiv, xv, xvii; Hij immers zegt: *“In dien dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader ben, en gij in Mij, en Ik in U”*, Joh. xiv: 20. *“Die in Mij blijft, en Ik in hem, deze draagt veel vrucht; omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen; zo iemand in Mij niet zal gebleven zijn, die is buiten geworpen, zoals de verdorde rank in het vuur”*, Joh. xv: 3, 4, 5, 6. *“Voor hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in de waarheid, opdat zij allen één zijn, zoals Gij, Vader, in Mij, en Ik in U, Ik in hen, en Gij in Mij”*, Joh. xvii: 19, 21, 23, 26; voorts Hfdst. vi: 56, en elders: waaruit helder blijkt, dat de Komst des Heren in de Wereld, en de verheerlijking van Zijn Menselijke, ten doel hadden de verbinding van de mensen met God Vader in Hem, en door Hem, aldus dat men tot Hemzelf moet gaan: dit eveneens bevestigd de Heer daarmede, dat Hij zo vaak zeide *dat men in Hem moet geloven om het eeuwige leven te hebben*, men zie boven n. 553. Wie kan niet zien, dat deze en gene dingen door den Heer zijn gezegd aangaande Hemzelf in Zijn Menselijke, en dat Hij nooit zou gezegd hebben, noch zou hebben kunnen zeggen, dat Hij in de mensen en de mensen in Hem zouden zijn, en dat zij moesten geloven in Hem om het eeuwige leven te hebben, indien niet Zijn Menselijke Goddelijk was geweest? Onder den Vader vragen in Zijn Naam, wordt niet verstaan onmiddellijk tot den Vader gaan, evenmin vragen terwille van Hem, maar tot den Heer gaan, en tot den Vader door Hem, omdat de Vader in den Zoon is, en omdat zij één zijn, zoals Hijzelf leert; in Zijn Naam, betekent dit; zoals ook kan vaststaan uit deze dingen: *“Wie niet gelooft in den Zoon, is alreeds geoordeeld, omdat hij niet heeft geloofd in den NAAM DES ENIGGEBOREN ZOONS VAN GOD”*, Joh. iii: 17, 18. *“Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft dat Jezus Christus is de Zoon Gods, en OPDAT GIJ, GELOVENDE, HET LEVEN HEBT IN ZIJN NAAM”*, Joh. xx: 31. *“Jezus zeide: Wie dezen knaap opneemt IN MIJN NAAM, die neemt Mij op; en WIE MIJ OPNEEMT,*

NEEMT HEM OP, DIE MIJ GEZONDEN HEEFT”, Lukas IX: 48. “*Zo wat gij ZULT GEVRAAGD HEBBEN IN MIJN NAAM, DAT ZAL IK DOEN*”, Joh. XIV: 13, 14; behalve in andere plaatsen, waar gezegd wordt IN DEN NAAM DES HEREN, Matth. VII: 22; Hfdst. XVIII: 5, 20; Hfdst. XIX: 29; Hfdst. XXIII: 39; Markus IX: 37; Hfdst. XVI: 17; Lukas XIII: 35; Hfdst. XIX: 38; Hfdst. XXIV: 47; Joh. I: 12; Hfdst. II: 23; Hfdst. V: 43; Hfdst. XII: 13; Hfdst. XV: 16; Hfdst. XVI: 23, 24, 26, 27; Hfdst. XVII: 6. Wat de Naam Gods is, en dat de Naam des Vaders de Heer is ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, zie men boven in n. 81, 165, 584.

619. *Gekocht van de aarde, betekent dat het degenen zijn die uit den Heer konden worden wederverwekt en zo verlost in de Wereld.* Met de van de aarde gekochten worden de verlost in de Wereld aangeduid; dat de verlossing de bevrijding uit de hel is, en de zaliging door de verbinding met den Heer, zie men in n. 281; en omdat dit geschiedt door de wederverwekking, worden derhalve met de gekochten degenen aangeduid die wederverwekt, en zo verlost zijn uit den Heer; en omdat allen wederverwekt, en zo verlost kunnen worden, indien zij willen, en weinigen het willen, wordt derhalve met de van de aarde gekochten aangeduid dat het degenen zijn die uit den Heer wederverwekt en zo verlost konden worden: hoedanig dezen zijn, wordt nu beschreven in Vers 4 en 5.

620. *Dezen zijn het, die met vrouwen niet bezoedeld zijn, Maagden immers zijn zij, betekent dat zij de ware dingen der Kerk niet geschonden, en die niet met de valse dingen van het geloof hebben bevuild, maar dat zij de ware dingen hebben liefgehad omdat het ware dingen zijn.* Dat de Vrouw de Kerk vanuit de aandoening van het ware betekent, en vandaar in den tegengestelden zin de Kerk vanuit de aandoening van het valse, zie men boven in n. 434, 533; hier de Kerk vanuit de aandoening van het ware, omdat gezegd wordt die met vrouwen niet bezoedeld zijn; met vrouwen bezoedeld worden, betekent iets eenders als echtbreken en hoereren; dat echtbreken en hoereren betekent het Woord schenden (echtbreken) en vervalsen, zie men boven in n. 134; Maagden immers zijn zij, betekent omdat zij de ware dingen hebben liefgehad omdat het ware dingen zijn, aldus vanuit de geestelijke aandoening; de oorzaak dat dezen onder Maagden worden verstaan, is deze dat de Maagd betekent de Kerk als Bruid, die wil worden verbonden met den Heer, en Echtgenote worden, en de Kerk die wil worden verbonden met den Heer, heeft de ware dingen lief omdat het ware dingen zijn, want door de ware dingen, wanneer volgens die wordt geleefd, ontstaat de verbinding. Vandaar is het, dat Israël, Zion en Jeruzalem in het Woord Maagden en Dochteren worden

geheten; met Israël immers, Zion en Jeruzalem wordt de Kerk aangeduid. Dat al degenen die van des Heren Kerk zodanig zijn, om het even of het maagden of jongelingen, vrouwen-echtgenoten of mannen-echtgenoten, knapen of grijsaards, meisjes of oude vrouwen zijn, onder Maagden worden verstaan, kan vaststaan uit het Woord, waar Maagden worden genoemd, zoals MAAGD ISRAËL, Jerem. XVIII: 13; Hfdst. XXXI: 4, 21; Amos v: 2; Joël 1: 8; MAAGD DOCHTER VAN JEHUDAH, Klaagl. 1: 15; MAAGD DOCHTER VAN ZION, II Kon. XIX: 21; Jes. XXXVII: 22; Klaagl. 1: 4; Hfdst. II: 13; MAAGDEN VAN JERUZALEM, Klaagl. II: 10; MAAGD MIJNS VOLKS, Jerem. XIV: 17. En daarom *vergeleek de Heer de Kerk met TIEN MAAGDEN*, Matth. XXV: 1 e.v., en wordt er bij Jeremia gezegd: *“Ik zal u bouwen, opdat gij gebouwd zijt, O MAAGD ISRAËL, opnieuw zult gij uitgaan in de rei der spelenden”*, XXXI: 4, 13; en bij David: *Zij hebben Uw schreden gezien, o God, de schreden Mijns Gods, mijns Konings, in het Heiligdom, in het midden der TROMMELENDE MAAGDEN*”, Psalm LXVIII: 25, 26; en elders: *“DE DOCHTERS DER KONINGEN zijn onder Uw kostelijken; de Koningin stond aan Uw rechter in het beste goud van Ofir: hoor, o DOCHTER, en zie; de Koning zal lust hebben aan uw schoonheid; ook zal de DOCHTER VAN TYRUS een geschenk aanbrengen, de rijken des volks zullen Uw aangezichten aansmeken; GANS KOSTBAAR IS DES KONINGS DOCHTER van binnen; van vlechtsels van goud is haar kleet; in borduursels zal zij tot den Koning geleid worden; DE MAAGDEN achter haar, HAAR VRIENDINNEN zullen komen in het paleis des Konings”*, Psalm XLV: 10 tot 16; aldaar wordt onder den Koning de Heer verstaan, onder de Koningin de Kerk als echtgenote, onder de dochteren en de maagden de aandoeningen van het goede en het ware. Eendere aandoeningen worden elders in het Woord met maagden aangeduid, waar de jongelingen tegelijk worden genoemd, omdat de jongelingen de ware dingen betekenen, en de maagden de aandoeningen ervan; zoals in de volgende plaatsen: *Zie, de dagen zullen komen waarop Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch dorst naar wateren, maar om te horen de woorden van Jehovah; te dien dage zullen de schone MAAGDEN, en de JONGELINGEN van dorst versmachten*”, Amos VIII: 11, 13. *“Bloos Zidon; de Zee heeft gezegd: Ik heb geen barensnood gehad, ik heb ook niet gebaard, en ik heb niet JONGELINGEN opgevoed, niet MAAGDEN doen opgroeien”*, Jes. XXIII: 4. *“Jehovah heeft getreden de wijnpers voor de MAAGD DOCHTER VAN ZION: ziet mijn smart, de MAAGDEN EN DE JONGELINGEN zijn in gevangenschap gegaan”*, Klaagl. 1: 4, 15, 18. *“Hoe groot is Zijn goede, en hoe groot Zijn schoonheid; het koren deed de JONGELINGEN, en de most de MAAGDEN opgroeien”*, Zach. IX: 17. *“De straten der stad zullen vervuld worden met KNAPE EN MEISJES, spelende*

in haar straten”, Zach. VIII: 5. “*Zij zullen op de aarde zitten, DE MAAGDEN VAN JERUZALEM; met wien zal ik u gelijk stellen, gij MAAGD DOCHTER ZIONS; mijn MAAGDEN en JONGELINGEN lagen op de straten*”, Klaagl. II: 10, 13, 21; behalve elders, zoals in Jerem. LI: 20 tot 23; Klaagl. V: 10, II, 12; Ezech. IX: 4, 6; Psalm LXXVIII: 62, 63, 64; Deut. XXXII: 25.

621. *Dezen zijn het die het Lam volgen, waar Het ook gaat, betekent dat zij met den Heer verbonden zijn door de liefde en het geloof in Hem, omdat zij hebben geleefd volgens Zijn geboden.* Dat dezen worden aangeduid, blijkt uit deze woorden des Heren: “*Die Mijn geboden doet, die is het, die Mij liefheeft; en Ik zal hem liefhebben, en Ik zal tot hem komen, en bij hem woning maken*”, Joh. XIV: 20 tot 23. En elders: “*Wanneer de Herder der schapen Zijn eigen schapen heeft uitgeleid, zo gaat Hij vóór hen heen, en de schapen volgen Hem, omdat zij Zijn stem weten: Mijn schapen horen Mijn stem, en Ik ken dezelve, en zij volgen Mij*”, Joh. X: 4, 5, 27.

622. *Dezen zijn gekocht van de mensen, betekent dat zij het zijn die uit den Heer konden worden wederverwekt, en zo verlost in de Wereld, zoals boven n. 619, alwaar eendere woorden staan.*

623. *De eerstelingen Gode en het Lam, betekent het aanbegin van den Christelijke Hemel, erkennende één God in Wien de Drievuldigheid is, en dat de Heer die God is.* Onder de Eerstelingen wordt datgene verstaan wat het eerst wordt geboren; voorts dat wat het eerst wordt verzameld, aldus het aanbegin [*initialementum*], hier van den Nieuwen Hemel uit de Christenen; onder God en het Lam wordt hier, zoals boven, verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijke Zelf *a Quo*, en ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, voorts ten aanzien van het Goddelijke, Voortgaande, aldus de éne God in Wien de Drievuldigheid is. Hier zal iets worden gezegd aangaande de Eerstelingen: In de Israëlietische Kerk was het bevolen, *dat de Eerstelingen der veldvoortbrengselen, van alle koren, olie, en most, van de vruchten des booms, voorts van de vacht, aan Jehovah als heilig gegeven zouden worden; en zij werden door Jehovah aan Aharon gegeven, en na hem aan den Hogepriester*, Exod. XXII: 28; Hfdst. XXIII: 19; Num. XIII: 20; Hfdst. XV: 17 tot 22; Hfdst. XVIII: 8 tot 20; Deut. XVIII: 4; Hfdst. XXVI: 1 e.v.: voorts *dat zij zouden vieren het Feest der Eerstelingen des oogstes en des broods*, Exod. XXIII: 14, 15, 16, 19, 26; Levit. XXIII: 9 tot 15, 21 tot 25; Num. XXVIII: 26 tot het einde. De oorzaak hiervan was deze, dat de Eerstelingen datgene betekenden wat het eerst wordt geboren, en daarna opgroeit, zoals een Kindje tot mens, en een Spruit tot een boom, en vandaar betekenden zij al wat volgt totdat het volledig wordt, want al het volgende is in het Eerste, zoals de mens in het kleine kind, en de boom

in de spruit; en omdat dit Eerste bestaat vóór de opeenvolgingen, evenzo in den Hemel en in de Kerk, waren de Eerstelingen derhalve den Heer heilig, en werd het Feest der Eerstelingen gevierd. Eendere dingen worden met de Eerstelingen aangeduid in Jerem. xxiv: 1, 2; Ezech. xx: 40; Micha vii: 1; Deut. xxxiii: 15, 21.

624. *En in hun mond is geen bedrog gevonden, betekent dat zij niet vanuit arglist en opzet het valse en het boze spreken en daartoe overreden.* Met den mond wordt de spraak, de prediking, en de leer aangeduid, n. 452; en met het bedrog wordt de overreding van het boze door het valse aangeduid, eigenlijk uit arglist en opzet; wie immers iets overreedt vanuit arglist of bedrog, die overreedt ook uit opzet, want de arglist of het bedrog stelt zich een oogmerk, verbergt het, en voert het uit, wanneer de gelegenheid zich voordoet. Met de Leugen wordt in het Woord het valse en de valse bewering aangeduid; met het bedrog wordt aangeduid het ene en het andere uit opzet; dit en dat in de volgende plaatsen: “Jezus zeide van Nathanaël: Zie, waarlijk een Israëliet in wien geen BEDROG is”, Joh. i: 48. “De overblijfselen van Israël zullen niet LEUGEN spreken, noch zal in hun mond de TONG DES BEDROGS gevonden worden”, Zef. iii: 13. “Hij heeft geen geweld gedaan, noch is BEDROG in Zijn mond geweest”, Jes. liii: 9. “De rijken zijn vervuld van geweld, en de inwoners spreken LEUGEN, en wat de tong betreft, BEDROG is in hun mond”, Micha vi: 12. “Gij zult hen verdoen die LEUGEN spreken, den man der bloeden en des BEDROGS zal Jehovah verafschuwen”, Psalm v: 7. “Jehovah, bevrijd mijn ziel van de LIP DER LEUGEN, van de TONG DES BEDROGS”, Psalm cxx: 2, 3. “Zij leerden hun tong LEUGEN spreken, Uw wonen is in het midden van BEDROG; om het BEDROG weigeren zij Mij te leren kennen”, Jerem. ix: 5, 6. “Zij hebben Mij omgeven met LEUGEN, Efraïm, en met BEDROG het huis van Israël”, Hoschea xii: 1. “Indien iemand het OPZET zal gehad hebben, den gezel met BEDROG te doden, van met Mijn Altaar zult gij hem wegtrekken, en hij zal sterven”, Exod. xxi: 14. “Vervloekt zij hij die het werk van Jehovah met BEDROG doet”, Jerem. xlviii: 10; behalve elders, zoals in Jerem. v: 26, 27; Hfdst. viii: 5; Hfdst. xiv: 14; Hfdst. xxiii: 26; Hoschea vii: 16; Zef. i: 9; Psalm xvii: 1; Psalm xxiv: 4; Psalm xxxv: 20, 21; Psalm xxxvi: 4; Psalm l: 19; Psalm lii: 4, 6; Psalm lxxii: 14; Psalm cix: 2; Psalm cxix: 118; Job xiii: 7; Hfdst. xxvii: 4. De arglistigen [*dolosī*] worden in het Woord aangeduid met vergiftige slangen, alsmede met krokodillen en adders, en het Bedrog [*dolus*] wordt aangeduid met hun vergift.

625. *Zij zijn immers onbevlekt vóór den Troon van God, betekent omdat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer.* Met de onbevleeten worden degenen aangeduid die niet in de valse dingen zijn, bijgevolg zij die in de

ware dingen zijn; de vlekken duiden immers de valse dingen aan, eigenlijk de valse dingen vanuit het boze; met den Troon van God wordt de Heer en de Hemel aangeduid, n. 14, 233; en omdat allen die in het goede zijn uit den Heer, verschijnen alsof zij in de ware dingen zijn, wordt derhalve daarmee dat zij onbevlekt zijn vóór den Troon van God, aangeduid dat zij in de ware dingen vanuit het goede zijn uit den Heer: allen immers, die door den Heer worden geleid, worden door Hem in het goede gehouden; en vanuit dat goede gaat niet dan alleen het ware voort; en indien het valse voortgaat, zo is het een schijnbaar valse, en dit wordt door den Heer als eender aan het ware beschouwd, alleen door een modificatie van het licht des Hemels in een andere kleur; het goede immers, hetwelk van binnen in dat valse is, qualificeert het aldus; er bestaat immers het valse vanuit het boze, en eveneens het valse vanuit het goede; het ene en het andere kan in den uitwendigen vorm eender verschijnen, maar nochtans zijn zij volslagen oneender, omdat datgene wat van binnen is, het wezen maakt, en het hoedanige ervan voortbrengt. Aangezien met de vlekken de valse dingen worden aangeduid, *was het derhalve verboden dat iemand uit het zaad van Aharon, in wien een VLEK was, tot het Altaar zou naderen, en binnen den Voorhang binnengaan, Levit. XXI: 17 tot 23; waarmee werd aangeduid, dat zij onbevlekt zouden zijn: en eveneens was het verboden om enig slachtoffer van ossen, kalveren, schapen, geiten, lammeren, waarin een VLEK zou zijn, te offeren, Levit. XXII: 19 tot 25; de Vlekken worden daar ook opgesomd.*

626. *En ik zag een anderen Engel vliegende in het midden des Hemels, hebbende het eeuwige Evangelie, om te Evangeliseren dengenen die op de aarde wonen, betekent de aankondiging van de Komst des Heren, en van de Nieuwe Kerk, welke vanuit den Hemel uit Hem zal nederdalen.* Onder den Engel wordt in den hoogsten zin de Heer verstaan, en vandaar eveneens de Hemel, n. 5, 344, 465; met een anderen Engel wordt aangeduid dat er nu het nieuwe uit den Heer is; met vliegen in het midden des Hemels, wordt aangeduid nederschouwen, doorschouwen, en voorziening treffen, n. 415; hier het nieuwe uit den Heer vanuit den Hemel in de Kerk; met het eeuwige Evangelie wordt de aankondiging van des Heren Komst en van Zijn Rijk aangeduid, n. 478, 553; met hen die op de aarde wonen, worden aangeduid de mensen der Kerk tot wie de aankondiging zal geschieden: dat het ook is aankondigen dat de Nieuwe Kerk nu vanuit den Hemel uit Hem zal nederdalen, is omdat des Heren Komst twee dingen insluit: het Laatste Gericht, en na hetzelfde de Nieuwe Kerk; over het Laatste Gericht wordt gehandeld in Hfdst. XIX, XX; en over de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, in Hfdst. XXI, XXII. Dat

met het Evangelie en met Evangeliseren wordt aangeduid de aankondiging aangaande des Heren Komst en van Zijn Rijk, staat klaarblijkend vast uit de in n. 478 aangevoerde plaatsen, welke men daar zie.

627. *En aan alle natie en stam en tong en volk, betekent aan allen tezamen die vanuit den godsdienst in de goede dingen zijn, en vanuit de leer in de ware dingen.* Met de natie worden degenen aangeduid die in de goede dingen zijn, en abstract genomen de goede dingen, n. 483; met den stam wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van den godsdienst, n. 349; met de tong wordt aangeduid de leer, n. 282; en met het volk worden degenen aangeduid die in de ware dingen zijn, en abstract genomen de ware dingen, n. 483; en daarom wordt met Evangeliseren aan alle natie en stam en tong en volk, aangeduid aankondigen aan allen tezamen die in de goede dingen vanuit den godsdienst, en vanuit de Leer in de ware dingen zijn; dezen immers nemen het Evangelie op, en niet anderen; deze dingen worden aangeduid met die woorden in den geestelijken zin.

628. *Zeggende met een grote stem: Vreest God, betekent de vermaning om de boze dingen niet te doen, omdat dit tegen den Heer is.* Met de grote stem wordt de vermaning aangeduid; en met God vrezen wordt aangeduid niet de boze dingen doen, omdat dit tegen den Heer is; dat God vrezen is Hem liefhebben, door te vrezen het boze te doen, omdat dit tegen Hem is, en dat elke liefde die vrees in zich heeft, zie men boven in n. 527; deze dingen worden nu gezegd tot hen die uit de Nieuwe Kerk op aarde zullen zijn, omdat het eerste der hervorming is, te leven volgens de geboden van den Decaloog, waar de boze dingen worden opgesomd die men niet moet doen; hij immers die deze dingen doet, vreest God niet; wie echter die dingen niet doet, door dezelve te schuwen, omdat zij tegen den Heer zijn, die vreest den Heer, en heeft Hem eveneens lief, zoals Hijzelf leert bij Johannes, Hfdst. XIV: 20 tot 24.

629. *En geeft Hem heerlijkheid, omdat gekomen is het uur Zijns Gerichts, betekent de erkenning en de belijdenis, dat al het Ware des Woords, vanuit hetwelk de Kerk de Kerk is, uit den Heer is, volgens hetwelk elk mens zal worden gericht.* Dat Hem heerlijkheid geven, betekent erkennen en belijden dat al het ware uit den Heer is, zie men boven in n. 249; en omdat al het ware, vanuit hetwelk de Kerk de Kerk is, vanuit het Woord is, wordt derhalve het Ware des Woords verstaan; omdat gekomen is het uur Zijns Gerichts, betekent omdat elk mens zal gericht worden volgens het Ware des Woords; dit wordt aangeduid, omdat met Hem heerlijkheid geven, wordt aangeduid erkennen en belijden dat al het Ware des Woords uit den Heer is, en nu gezegd wordt: Omdat gekomen is het uur Zijns Gerichts, en OMDAT sluit dit in als oorzaak. Dat het Ware des Woords

een ieder zal richten, zie men boven in n. 233, 273; en dat de Kerk is vanuit het Woord, en dat zij zodanig is hoedanig verstand des Woords zij heeft, in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 76 tot 79. Hieruit blijkt, dat de geestelijke zin dier woorden zodanig is. Dat deze zodanig is, is omdat de Engelen des Hemels bij de heerlijkheid niet iets anders doorvatten dan het Goddelijk Ware; en omdat al het Goddelijk Ware uit den Heer is, doorvatten zij bij “Hem heerlijkheid geven”, erkennen en belijden, dat al het Ware is uit Hem; alle heerlijkheid in de Hemelen immers is ook nergens anders vandaan, en voor zoveel als een Gezelschap des Hemels in het Goddelijk Ware is, voor even zoveel glanzen daar alle dingen, en voor even zoveel zijn de Engelen in den glans der heerlijkheid. Dat onder de Heerlijkheid het Goddelijk Ware wordt verstaan, kan vaststaan uit deze plaatsen: “Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg voor Jehovah; DE HEERLIJKHEID VAN JEHOVAH zal onthuld worden, en zij zullen zien, alle vlees”, Jes. xl: 3, 5. “Wordt verlicht, omdat Uw Licht komt, en de HEERLIJKHEID VAN JEHOVAH over U is opgegaan; over U zal Jehovah opgaan, en Zijn HEERLIJKHEID zal over U gezien worden”, Jes. lx: 1 tot het einde. “Ik zal U geven tot een verbond den volke, tot een Licht der natiën, en MIJN HEERLUKHEID zal Ik aan geen ander geven, Jes. xlii: 6, 8. “Om Mijnentwil, om Mijnentwil zal Ik het doen, en Ik zal MIJN HEERLUKHEID aan geen ander geven”, Jes. xlviii: 11. “Van den opgang der zon zullen zij vrezen ZIJN HEERLIJKHEID; voor Zion zal de Verlosser komen”, Jes. lix: 19, 20. “Zoals de dageraad zal Uw Licht uitbreken, DE HEERLIJKHEID van Jehovah zal U verzamelen”, Jes. lviii: 8. “Hij zal komen om alle natiën en tongen te vergaderen, opdat zij MIJN HEERLIJKHEID zien”, Jes. lxvi: 18. “Jehovah zeide: Levend Ik, en de algehele aarde zal vervuld worden met de HEERLIJKHEID VAN JEHOVAH”, Num. xiv: 21. “De volheid der gehele aarde ZIJN HEERLUKHEID”, Jes. vi: 1, 2, 3. “In den aanvang was het Woord, en God was het Woord; in Hetzelve was het Leven, en het Leven was het Licht der mensen; het was het ware Licht; en het Woord is Vlees geworden, en wij hebben gezien ZIJN HEERLIJKHEID, EEN HEERLIJKHEID ALS DES ENIGGEBORENEN VAN DEN VADER”, Joh. i: 1, 4, 9, 14. “Deze dingen zeide Jesaja, toen hij ZIJN HEERLIJKHEID zag”, Joh. xii: 41. “En zij zullen zien den Zoon des mensen, komende in de wolken des Hemels met HEERLIJKHEID”, Matth. xxiv: 3, 30. De Hemelen zullen vertellen de HEERLIJKHEID GODS”, Psalm xix: 2. “En de natiën mogen den Naam van Jehovah vrezen, en de Koningen der aarde UW HEERLIJKHEID, dat Hij Zion gebouwd zal hebben, en in ZIJN HEERLIJKHEID zal verschenen zijn”, Psalm cii: 16, 17. “DE HEERLIJKHEID GODS zal de Heilige Hierosolyma verlichten, en haar Kaars het Lam, en de Natiën die gezaligd

worden, zullen in Zijn licht wandelen”, Apoc. XXI: 23, 24, 25. “*De Zoon des mensen zal komen in ZIJN HEERLIJKHEID, Hij zal zitten op den Troon ZIJNER HEERLIJKHEID*”, Matth. XXV: 31; Markus VIII: 38. *Dat de heerlijkheid van Jehovah den Tabernakel vervulde en overdekte*, Exod. XL: 34, 35; Levit. IX: 23, 24; Num. XIV: 10, 11, 12; Hfdst. XVI: 19; Hfdst. XVII: 7. *Dat zij het huis van Jehovah vervulde*, 1 Kon. VIII: 10, 11. Behalve elders, zoals in Jes. XXIV: 23; Ezech. I: 28; Hfdst. VIII: 4; Hfdst. IX: 3; Hfdst. X: 4, 18, 19; Hfdst. XI: 22, 23; Lukas II: 32; Hfdst. IX: 26; Joh. II: 11; Hfdst. VII: 18; Hfdst. XVII: 24.

630. *En aanbidt Hem Die gemaakt heeft den Hemel en de aarde en de zee en de bronnen der wateren, betekent dat de Heer Alleen vereerd moet worden, omdat Hijzelf Alleen is de Schepper, de Heiland, en de Verlosser, en uit Hem Alleen de Engellijke Hemel en de Kerk en al hun dingen zijn.* Dat met aanbidden wordt aangeduid als heilig erkennen, zie men boven in n. 579, 580, 588, 603; en daarom wordt met aanbidden, wanneer over den Heer wordt gehandeld, aangeduid erkennen als den God des Hemels en der Aarde, en vereren; met den hemel en de aarde en de zee en de bronnen der wateren maken, wordt in den natuurlijken zin aangeduid die scheppen, doch in den geestelijken zin wordt aangeduid den Engellijken Hemel en de Kerk, en al hun dingen maken; met den Hemel immers wordt in den geestelijken zin de Engel lijke Hemel aangeduid, met de aarde en de zee wordt in dien zin de inwendige en de uitwendige Kerk aangeduid, n. 403, 404, 420, 470; en met de bronnen der wateren worden alle ware dingen des Woords aangeduid, welke de Kerk van dienst zijn voor de leer en het leven, n. 409. Dat Jehovah de Schepper is de Heer uit het eeuwige, en dat de Heer de Heiland en Verlosser is de Heer geboren in den tijd, aldus ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke, kan vaststaan uit DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, van den aanvang tot het einde: wie kan niet verstaan, dat er één God Schepper des heelals is, en niet drie Scheppers; voorts, dat de Schepping ten doel heeft gehad den Hemel en de Kerk vanuit het menselijk geslacht, over welke zaak men zie DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 27 tot 45; vandaar is het, dat met den Hemel en de aarde maken, in den geestelijken zin wordt aangeduid den Engellijken Hemel en de Kerk maken. Dat deze dingen zijn gezegd, is om dezelfde oorzaak als waarover boven n. 613, waar wordt ontvouwd wat wordt aangeduid met den Naam des Vaders geschreven hebben op de voorhoofden; en omdat dat gezegd was, wordt derhalve hier gezegd: Aanbidt Hem Die den Hemel, de aarde, de zee, en de bronnen der wateren gemaakt heeft.

631. *En een andere Engel is gevolgd, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, die grote stad, betekent dat nu het Rooms-Katholiek godsdienstige ten aanzien van zijn dogma's en leerstellige dingen is verstrooid.* Met den anderen Engel wordt nu het Nieuwe uit den Heer aangeduid, zoals boven in 626; met Babylon, de grote Stad, wordt aangeduid het Rooms-Katholiek godsdienstige ten aanzien van zijn dogma's en leerstellige dingen; met vallen wordt aangeduid verstrooid worden, want vallen wordt gezegd van de Stad, doch verstrooid worden van het godsdienstige en de leer ervan, welke met de stad Babylon wordt aangeduid; dat met de Stad de leer wordt aangeduid, zie men boven in n. 194. Dat aangaande Babylon deze dingen nu worden gezegd, is omdat nadat de Nieuwe Christelijke Hemel door den Heer is gemaakt, tegelijk een nieuwe is gemaakt met hen die uit het Rooms-Katholiek Godsdienstige waren geweest; de oorzaak hiervan is deze, dat de Christelijke Hemel welke vanuit de Hervormden is verzameld, het middelpunt maakt, en de Pauselijken rondom dit zijn; en daarom geschiedt, wanneer het Middelpunt Nieuw is, het tegelijk dan in de omtrekken nieuw wordt; het Goddelijk licht immers, hetwelk het Goddelijk Ware is, plant zich vanuit het midden als uit het centrum overal in het rond voort in de omtrekken, en brengt de dingen die daar zijn, ook in orde; om deze oorzaak wordt dit weinige nu aangaande Babylon vermeld; in het bijzonder echter wordt daarover gehandeld in Hfdst. XVII en XVIII. Dat de Hervormde Christenen het Middelpunt uitmaken, en dat de Pauselijken daar rond omheen den groten omtrek maken, en dat het geestelijk Licht, zijnde het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer, zich als uit zijn centrum voortplant rondom in alle omtrekken tot aan den laatsten, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 104 tot 113; en in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, n. 48. Hieruit kan men zien, dat deze dingen aangaande Babylon in orde volgen, nadat er gehandeld is over den Nieuwen Christelijken Hemel en aangaande de Evangelisatie; dit wordt ook aangeduid met GEVOLGD.

632. *Omdat zij vanuit den wijn des toorns harer hoererie alle natiën heeft gedrenkt, betekent omdat het door de ontwijdingen van het Woord, en door de echtbrekingen van het goede en het ware der Kerk, al degenen heeft verleid die het aan zijn Heerschappij heeft kunnen onderwerpen.* Met Babylon wordt het Rooms-Katholiek Godsdienstige aangeduid, zoals boven; de wijn betekent het ware vanuit het goede, en in den tegengestelden zin het valse vanuit het boze, n. 316; en de hoererie betekent de vervalsing van het ware, en de toorn der hoererie betekent de echtbreking en de ontwijding, n. 134; alle natiën drenken, betekent al degenen verleiden die zij onder hun heerschappij hebben kunnen

onderwerpen; met vanuit dien wijn drinken, wordt verleiden aangeduid, en met de natiën worden degenen aangeduid die onder hun overheersing zijn.

633. *En een derde Engel is hen gevolgd, zeggende met een grote stem, betekent verder nog uit den Heer aangaande hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn.* Met den derden Engel die hen volgde, wordt aangeduid verder nog uit den Heer hetgeen volgt in orde; want onder den Engel wordt in den hoogsten zin de Heer verstaan, n. 626; de oorzaak hiervan is deze, dat de Engel, wanneer hij het Woord spreekt, zoals hier, niet uit zich, maar uit den Heer spreekt; met zeggen met een grote stem, wordt dat wat volgt aangeduid, zijnde aangaande de verdoemenis van hen die zich met leven en leer bevestigen in het van de naastenliefde gescheiden geloof. Van Vers 1 tot 5 van dit Hoofdstuk is gehandeld over den Nieuwen Christelijken Hemel, en in Vers 6, 7, over de predikingen van het Evangelie, dat is, de Komst des Heren ter instauratie van de Nieuwe Kerk; en omdat zij die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, in den weg staan, volgt nu de bedreiging en de aankondiging van de verdoemenis, gericht tot hen die nog in dat geloof volharden.

634. *Indien iemand het beest zal aanbeden hebben en zijn beeld, en zal ontvangen hebben het merkteken op zijn voorhoofd en op zijn hand, betekent wie erkent en opneemt de leer aangaande de rechtvaardigmaking en de zaliging door het geloof-alleen, haar bevestigt, en volgens die leeft.* Met het beest aanbidden wordt aangeduid dat geloof erkennen, n. 580; met het beeld ervan aanbidden, wordt aangeduid die leer erkennen en opnemen, n. 603; met het merkteken ontvangen op het voorhoofd en op de hand, wordt aangeduid die leer met de liefde en het geloof opnemen, en zich daarin bevestigen, n. 605, 606; en omdat zij die zich daarin met de liefde en het geloof bevestigen, ook volgens haar leven, wordt ook dit daaronder verstaan. Er zijn drie graden van opneming van die leer, welke met die woorden worden beschreven; de Eerste graad is die leer erkennen; de Tweede graad is haar bevestigen bij zich; en de Derde graad is leven volgens haar; die leer erkennen geschiedt met het denken; haar bevestigen bij zich geschiedt met het verstand; en leven volgens haar geschiedt met den wil: er zijn er die in den Eersten Graad zijn, en evenwel niet in den Tweeden en den Derden; en er zijn er die in den Eersten en den Tweeden zijn, en evenwel niet in den Derden; doch zij die in den Derden zijn, welke graad is leven volgens haar, zijn degenen over wie de volgende dingen in Vers 10 en 11 worden gezegd: leven volgens haar is het boze voor niets achten, door te denken dat het boze niet verdoemt, omdat niet de werken der wet zaligen, maar het geloof-alleen; voorts is het het goede voor niets achten, door bij zichzelf te denken dat niemand het goede kan doen uit zich, tenzij het een

op verdienste gerichte goede is; aldus zijn het zij die de boze dingen alleen vermijden om de burgerlijke en de zedelijke wetten, en niet om de Goddelijke wetten; het zijn degenen die de goede dingen alleen doen om zichzelf en om de wereld, bijgevolg vanuit de liefde van zich, en niet om den Heer, bijgevolg niet vanuit de liefde van den naaste. De oorzaak waarom de dingen die nu volgen in Vers 10 en 11, aangaande dezen zijn gezegd, is deze, dat al wat alleen in het denken en in het verstand binnengaat, niet verdoemt, maar wat binnengaat in den wil, dat verdoemt; dit immers treedt het leven binnen, en blijft aan, want niets kan den wil binnentreden, tenzij het ook der liefde is, en de liefde is des menschen leven. Dezen zijn het ook die zich niet onderzoeken, hun zonden niet leren kennen, en niet boete doen, en deswege verdoemd worden; zij zeggen immers in hun hart: Waartoe is onderzoek, erkentenis en erkenning van zonden, en boetedoening nodig, als het geloof-alleen al die dingen insluit? Ik heb tal van dezulken in de geestelijke Wereld gezien, die de boze dingen hadden gemeden, en de goede dingen hadden gedaan alleen vanwege de burgerlijke en de zedelijke wet, en niet tegelijk vanwege de geestelijke wet; en zij werden in de hel geworpen.

635. *En die zal drinken vanuit den wijn des toorns Gods, gemengd met louteren wijn in den drinkbeker Zijner ontsteking, betekent dat die de goede en de ware dingen des Woords vervalsen, en het leven doordrenken van die vervalste dingen.* Deze dingen worden met die woorden aangeduid, omdat met den wijn des toorns Gods, gemengd met louteren wijn, het vervalste ware des Woords wordt aangeduid; en met den drinkbeker Zijner ontsteking wordt het ware aangeduid door hetwelk het goede is, evenzo vervalst; en met drinken wordt aangeduid zich die dingen toeëigenen, of het leven van die dingen doordrenken: dat met den wijn het Ware des Woords wordt aangeduid, zie men in n. 316; met den wijn des toorns Gods, het geschonden en vervalste ware des Woords, n. 632; met gemengd met louteren wijn, wordt het volslagen vervalste aangeduid; iets eenders wordt ook met den drinkbeker aangeduid als met den wijn, omdat de drinkbeker het inhoudende is. Dat drinken betekent het leven daarvan doordrenken, is omdat deze dingen gezegd zijn tot hen die leven volgens de leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen; men zie vlak boven n. 634. Met den wijn mengen en het gemengde wordt de vervalsing van het ware ook aangeduid bij David: “*De beker is in de hand van Jehovah, en Hij heeft met wijn gemengd, gevuld met mengsel, en Hij heeft uitgegoten, en alle goddelozen der aarde zullen drinken*”, Psalm LXXV: 9. In het Woord wordt in vele plaatsen gezegd Toorn, en tegelijk Ontsteking, en daar wordt van Toorn gesproken met betrekking tot het Boze, en van Ontsteking met betrekking

tot het valse, omdat zij die in het boze zijn, toornen, en zij die in het valse zijn, ontsteken; en het ene en het andere wordt in het Woord toegekend aan Jehovah, dat is, aan den Heer, maar daaronder wordt verstaan dat zij van den mens tegen den Heer zijn; men zie boven n. 525. Dat in het Woord Toorn en Ontsteking tegelijk worden gezegd, blijkt uit deze dingen daar: *“Jehovah komt in ONTSTEKING EN TOORN: de aarde zal bewogen worden van haar plaats ten dage der ONTSTEKING ZIJNS TOORNS”*, Jes. XIII: 5, 9, 13. *“Aschur, de roede Mijns TOORNS; Ik zal hem zenden tegen het volk MIJNER ONTSTEKING”*, Jes. X: 4 tot 7. *“Ik zal tegen u strijden met TOORN en met ONTSTEKING”*, Jerem. XXI: 5. *“DE TOORN VAN JEHOVAH tegen alle natiën, en de ONTSTEKING tegen al hun heir”*, Jes. XXXIV: 2. *“Jehovah zal vergelden in Zijn ONTSTEKING en in Zijn TOORN”*, Jes. LXVI: 15. *“Ik heb de volken vertreden in MIJN TOORN, en ik heb hen dronken gemaakt in MIJN ONTSTEKING, Jes. LXIII: 6. MIJN TOORN EN MIJN ONTSTEKING is uitgestort over deze plaats”*, Jerem. VII: 20. Behalve elders, zoals in Jerem. XXXIII: 5; Ezech. v: 13; Deut. XXIX: 27; en *Ontsteking des Toorns* in Jes. XIII: 13; Psalm LXXVIII: 49, 50; Deut. VI: 14, 15. Doch bij Jesaja: *“Slechts alleen in Jehovah is gerechtigheid en sterkte en zij zullen beschaamd worden allen, die ontstaken tegen Hem, XLV: 24.*

636. *En hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel vóór de heilige Engelen en vóór het Lam, en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen, betekent de liefde van zich en van de wereld, en de begeerten daaruit, en vanuit deze den trots van het eigen inzicht; en de pijniging in de hel dientengevolge.* Met het vuur wordt de liefde van zich en van de wereld aangeduid, n. 494; met zwavel worden de begeerten vanuit die beide liefden aangeduid, n. 452; en omdat alle pijniging in de hel vanuit die drie is, wordt derhalve gezegd, hij zal gepijnigd worden met vuur en zwavel, en de rook van hun pijniging zal opklimmen tot in de eeuwen der eeuwen; gezegd wordt, vóór de Engelen en het Lam, omdat die liefden zijn tegen de Goddelijke Ware dingen en tegen den Heer, Die het Woord is; met de Engelen immers worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, omdat zij de recipiënten zijn, n. 170; en met het Lam wordt aangeduid de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, en tegelijk ten aanzien van het Woord, n. 595; dat de pijnigingen in de Hel zijn vanuit de bovengenoemde liefden, en dat degenen daarin zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, zie men boven in n. 421, 502, 591.

637. *En zij zullen niet rust hebben dag en nacht die het beest aanbidden en zijn beeld, en indien iemand het merkteken zijns naams zal ontvangen hebben, betekent den voortdurenden staat in onverkwikkelijke dingen bij hen, die dat geloof erkennen, en de leer ervan opnemen, haar bevestigen en volgens haar leven.*

Met niet rust hebben dag en nacht, wordt aangeduid hun voortdurende staat in onverkwikkelijke dingen na den dood, omdat vlak te voren gesproken werd van hun pijniging: met dag en nacht wordt aangeduid te allen tijde, en in den geestelijken zin in elken staat, aldus voortdurend; want dag en nacht betekenen in dien zin de staten des levens, n. 101, 476. Dat met het beest aanbidden en zijn beeld, en het merkteken zijns naams ontvangen, wordt aangeduid dat geloof erkennen, de leer ervan opnemen, haar bij zich bevestigen en volgens haar leven, zie men boven in n. 634, waar eendere dingen worden gezegd.

638. *Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die bewaren de bevelen Gods en het geloof van Jezus, betekent dat de mens van de Kerk des Heren door verzoeken van de zijde van genen daarnaar wordt onderzocht hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden des Woords, en ten aanzien van het geloof in den Heer.* Dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, zie men boven in n. 593; met de bevelen bewaren, wordt aangeduid leven volgens de geboden, welke in kort bestek zijn vervat in de Decaloog; en met het geloof van Jezus wordt het geloof in Hem aangeduid, want die hebben het geloof uit den Heer, welk geloof het geloof van Jezus is.

639. *En ik hoorde een stem vanuit den hemel, zeggende tot mij: Schrijf, gezegend zijn de doden in den Heer stervende van nu aan, betekent de voorzegging uit den Heer aangaande den staat dergenen na den dood, die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, namelijk dat zij die verzoeken ondergaan ter oorzake van het geloof in den Heer, en van het leven volgens Zijn geboden, het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid zullen hebben.* Met een stem vanuit den hemel horen, zeggende, wordt de voorzegging uit den Heer aangeduid; dat zij betreft den staat dergenen na den dood die van Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn, is omdat over dien staat in dit Vers wordt gehandeld; met de stervenden van nu aan, wordt hun staat na den dood aangeduid; schrijf, betekent, opdat het ter nagedachtenis zij voor het nageslacht, n. 39, 63; met de gezegenden worden degenen aangeduid die het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid hebben, aangezien dezen gezegend zijn; met de doden worden degenen aangeduid die hun ziel hebben verdrukt, hun vlees hebben gekruisigd, en verzoeken hebben ondergaan; dat dezen hier onder de doden worden verstaan, zal men beneden zien; dat het eeuwige leven en de eeuwige gelukzaligheid is voor hen die verzoeken hebben ondergaan om het geloof in den Heer, en om het leven volgens Zijn geboden, blijkt uit de vlak voorafgaande dingen, waar gezegd wordt: *Hier is de lijdzaamheid der heiligen, hier zijn zij die bewaren de bevelen Gods en het geloof van Jezus*, waarmede wordt aangeduid dat de mens der Nieuwe Kerk door verzoeken daarnaar wordt onderzocht,

hoedanig hij is ten aanzien van het leven volgens de geboden, en ten aanzien van het geloof in den Heer; men zie vlak boven n. 638; en uit de volgende woorden: *en omdat zij rusten mogen van hunne arbeiden*, waarmede wordt aangeduid dat zij die verzocht zijn geweest, den vrede in den Heer zullen hebben, waarover vlak hieronder n. 640; onder de verzoeken worden hier de geestelijke verzoeken verstaan, welke plaats vinden bij hen die geloof in den Heer hebben, en leven volgens Zijn geboden, wanneer zij de boze geesten bij zich, die samen handelen met hun begerigheden, verjagen; die verzoeken worden met het kruis aangeduid in deze plaatsen: “*Al wie zijn kruis niet opneemt, en Mij navolgt, is Mijns niet waardig*”, Matth. x: 38. “*Jezus zeide: Zo iemand achter Mij wil komen, die verloochene zichzelf, en neme zijn kruis op, en volge Mij*”, Matth. xvi: 24; Lukas ix: 23, 24, 25; Hfdst. xiv: 26, 27; voorts met de kruisiging van het vlees bij Paulus: “*Die van Christus zijn, kruisigen het vlees met de hartstochten en de begerigheden*”, Gal. v: 24. Dat met de doden degenen worden aangeduid die hun ziel hebben verdrukt, hun vlees hebben gekruisigd, en verzoeken hebben ondergaan, is omdat zij daarmede het vorige leven hebben doen afsterven, en vandaar als het ware dood zijn geworden vóór de wereld; want de Heer heeft gezegd: “*Indien de tarwekorrel in de aarde vallende, niet sterft, zo blijft dezelve alleen; indien hij echter STERFT, zo draagt hij veel vrucht*”, Joh. xii: 24. Ook wordt niets anders onder de doden verstaan bij Johannes: “*Jezus zeide: Zoals de DODEN opwekt en levend maakt, alsoo maakt ook de Zoon levend die Hij wil*”, v: 21; bij denzelfde: “*Jezus zeide dat de ure zal komen, wanneer de DODEN zullen horen de stem des Zoons Gods, en zullen leven*”, v: 25; en eveneens onder de *Wederopstanding der DODEN*, Lukas xiv: 14; Apoc. xx: 5, 12, 13, en elders; men zie boven n. 106; en bij David: “*Kostelijk is in de ogen van Jehovah de DOOD Zijner Heiligen*”, Psalm cxvi: 15. Jezus zeide ook: “*Al wie zijn ziel zal verloren hebben om Mijnentwil, zal dezelve vinden*”, Matth. x: 39; Hfdst. xvi: 25; Lukas ix: 24, 25; Hfdst. xvii: 33; Joh. xii: 25.

640. *Ja, zegt de Geest, opdat zij rusten mogen van hunne arbeiden, betekent dat het Goddelijk Ware des Woords leert dat zij die de ziel verdrukken en het vlees kruisigen deswege, den vrede zullen hebben in den Heer.* Ja, zegt de Geest, betekent dat het Goddelijk Ware leert, n. 87, 104; opdat zij rusten mogen, betekent dat zij den vrede zullen hebben in den Heer; onder den vrede wordt verstaan de rust der ziel tengevolge daarvan dat zij niet worden bestookt door de boze en de valse dingen, aldus door de hel, zoals tevoren; onder de arbeiden [*labores*] worden de arbeiden der ziel verstaan, zijnde zijn vlees verdrukken en kruisigen, en verzocht worden; vandaar wordt met zij

mogen rusten van hunne arbeiden, aangeduid dat zij die in de wereld de ziel verdrukken en het vlees kruisigen terwille van den Heer en van het eeuwige leven, den vrede zullen hebben in den Heer; de Heer immers zegt: *“Opdat gij in Mij VREDE hebt; in de Wereld zult gij verdrukking hebben”*, Joh. XVI: 33. *“VREDE laat ik u, MIJN VREDE geef Ik u; niet zoals de Wereld geeft, geef Ik u”*, Joh. XIV: 27. Zodanige verdrukking wordt onder den arbeid verstaan in deze plaatsen: *“Door den ARBEID Zijner ziel zal Hij zien, en verzadigd worden, en Hij zal velen rechtvaardig maken”*, Jes. LIII: II. *“Jehovah zag onze verdrukking, en onzen ARBEID, en onze onderdrukking”*, Deut. XXVI: 7. *“Zij zullen niet tevergeefs ARBEIDEN, en niet verwekken tot schrik”*, Jes. LXV: 23. *“Ik ken uw ARBEID en uw lijdzaamheid, maar gij hebt verdragen, gij hebt lijdzaamheid en gij hebt om Mijns Naams wil GEARBEID”*, Apoc. II: 2, 3.

64I. *Hun werken immers volgen met hen, betekent zoals zij hebben liefgehad en geloofd, en vandaar gehandeld en gesproken.* Met de werken die met hen volgen, worden alle dingen aangeduid die bij den mens blijven na den dood. Het is bekend, dat de Uitwendige dingen, welke voor de mensen verschijnen, hun wezen, ziel, en leven trekken uit de Inwendige dingen, welke niet verschijnen voor de mensen, doch welke verschijnen voor den Heer en voor de Engelen: deze en gene dingen, of de Uitwendige en de Inwendige dingen, tezamen genomen, zijn de Werken; goede Werken, indien de Inwendige dingen in de Liefde en het geloof zijn, en de Uitwendige dingen vanuit handelen en spreken vanuit gene; doch boze Werken, indien de Inwendige dingen niet in de liefde en het geloof zijn, en de Uitwendige dingen handelen en spreken vanuit gene; indien de Uitwendige dingen handelen en spreken alsof vanuit de Liefde en het geloof, zo zijn het òf huichelachtige òf op verdienste gerichte Werken: tien personen kunnen eendere werken in de uitwendige dingen doen, maar nochtans zijn zij oneender, omdat de inwendige dingen vanuit welke de uitwendige voortgaan, oneender zijn. Wie ziet niet, dat er een Inwendige en een Uitwendige is, en dat die twee één maken; want wie ziet niet dat het Verstand en de Wil het Inwendige van den mens zijn, en de Spraak en de Handeling het Uitwendige van hem; wie immers kan spreken en handelen zonder Verstand en Wil? En omdat een ieder dit ziet, kan hij ook zien dat de Werken het Uitwendige en het Inwendige tegelijk zijn; en omdat het Uitwendige zijn wezen, ziel, en leven trekt uit zijn Inwendige, zoals boven is gezegd, volgt dat het Uitwendige zodanig is als het Inwendige ervan is, bijgevolg dat de Werken welke met hen volgen, zo zijn als zij hebben liefgehad en geloofd, en daaruit gehandeld en gesproken. Dat de goede werken de naastenliefde en het geloof zijn, zie men boven in n. 73, 76, 94, 141; en dat

het Inwendige van den mens, of de Inwendige mens, niet is verstaan zonder willen, maar dat hij is willen en vandaar verstaan, bijgevolg dat hij niet is geloven zonder liefhebben, maar dat hij is liefhebben en vandaar geloven; en dat die dingen doen het Uitwendige van den mens of de Uitwendige mens is, zie men boven in n. 510. Hieruit kan vaststaan, dat met de Werken die volgen met hen, wordt aangeduid: zoals zij hebben liefgehad en geloofd, en vandaar gehandeld en gesproken. Eendere dingen worden met de Werken aangeduid in de volgende plaatsen: “*In den dag des Gerichts zal God een ieder vergelden naar zijn Werken*”, Rom. II: 6. “*Wij allen zullen geopenbaard worden voor den rechterstoel van Christus, opdat een ieder wegdrage de dingen die hij door het lichaam gedaan heeft; hetzij goed, hetzij boos*”, II Korinthen v: 10. “*De Zoon des Mensen zal komen in de heerlijkheid Zijns Vaders, en dan zal Hij een ieder vergelden naar zijn Werken*”, Matth. XVI: 27. “*Zij zullen uitgaan, die de goede dingen gedaan hebben, tot de opstanding des levens, die echter de boze dingen gedaan hebben, tot de opstanding des Gerichts*”, Joh. v: 29. “*Zij worden gericht naar de dingen die in het Boek geschreven waren, allen naar hun Werken*”, Apoc. XX: 12, 13. “*Zie, Ik kom snellijk en Mijn loon met Mij, om een ieder te geven naar zijn Werk*”, Apoc. XXII: 12. “*Ik zal aan een ieder van ulieden geven naar zijn Werken*”, Apoc. II: 23. “*Ik ken uw Werken*”, Apoc. II: 1, 2, 4, 9, 13, 19, 26; Hfdst. III: 1, 2, 3, 7, 8, 14, 15, 19. “*Ik zal hun vergelden naar hun Werk, en naar de Daad hunner handen*”, Jerem. XXV: 14. “*Jehovah doet met ons naar onze Wegen, en naar onze Werken*”, Zach. I: 6: en in vele andere plaatsen.

642. *En ik zag en zie een witte wolk, en op de wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk, betekent den Heer ten aanzien van het Woord.* Met de wolk wordt aangeduid het Woord in den zin der letter, en met de witte wolk het Woord in den zin der letter zodanig als het innerlijk is; en onder den Zoon des mensen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Woord; en daarom wordt gezegd: Op de wolk was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk. Dat met de wolk het Woord wordt aangeduid ten aanzien van den zin der letter, zie men boven in n. 24, 513; dat met de witte wolk wordt aangeduid de zin der letter des Woords, hoedanig het is innerlijk, is omdat van het witte wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen in het licht, n. 167, 379; en innerlijk in den zin der letter zijn de geestelijke ware dingen, welke in het licht des Hemels zijn; dat onder den Zoon des mensen de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Woord, zie men boven in n. 44, en dat in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 19 tot 28, met vele dingen bevestigd. De Heer heeft meermalen gezegd *dat zij den Zoon des mensen zouden zien komen in de wolken des hemels*; dit zeide de Heer in

Matth. xvi: 27; Hfdst. xxiv: 30; Hfdst. xxvi: 64; Markus xiv: 61, 62; Lukas xxi: 27; Hfdst. xx: 69; en niemand weet dat daarmede iets anders wordt aangeduid dan dat Hij, wanneer Hij tot het Gericht zal komen, in de wolken des Hemels zal verschijnen; er wordt echter niet dit daaronder verstaan, maar er wordt verstaan dat Hij, wanneer Hij tot het Gericht zal komen, zal verschijnen in den zin der letter des Woords; en omdat Hij nu gekomen is, is Hij derhalve verschenen in het Woord daardoor, dat Hij heeft onthuld dat er een geestelijke Zin is in de afzonderlijke dingen van den zin der letter des Woords, en dat daarin over Hem Alleen wordt gehandeld, en dat Hij Alleen de God des Hemels en der Aarde is: het zijn deze dingen die onder Zijn Komst in de wolken des Hemels worden verstaan: dat er een geestelijke Zin is in de afzonderlijke dingen van den Zin der letter des Woords, en dat daarin wordt gehandeld over den Allenen Heer, en dat Hij Alleen de God des Hemels en der Aarde is, is getoond in de beide LEREN VAN NOVA HIEROSOLYMA, de ene AANGAANDE DEN HEER, en de andere AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT. Omdat onder de Komst des Heren in de wolken des Hemels de Komst van Hemzelf in Zijn Woord wordt verstaan, en dan wanneer Hij het Gericht zal houden, en de Apocalyps daarover handelt, wordt derhalve daar gezegd: *Zie, Hij komt met de WOLKEN*, Apoc. i: 7; en hier: *Ik zag en zie een witte WOLK, en op de WOLK was Een gezeten, den Zoon des mensen gelijk*. En in de Handelingen der Apostelen: *“Daar zij het zagen, werd Jezus opgenomen in den Hemel, en een WOLK nam Hem weg van hun ogen; en twee mannen in witte kleding zeiden: Deze Jezus, Die opgenomen is in den Hemel, zal also komen, gelijkewijs gij Hem naar den Hemel hebt zien gaan”*, i: 9, 11. Met de Wolk wordt de Zin der letter des Woords aangeduid, omdat die zin natuurlijk is, en het Goddelijk Ware in het natuurlijk licht verschijnt als een wolk voor de ogen der Engelen, die in het geestelijk licht zijn; zoals een witte wolk bij hen die in de echte ware dingen vanuit den Zin der letter des Woords zijn, zoals een duistere wolk bij hen die niet in de echte ware dingen zijn; zoals een zwarte wolk bij hen die in de valse dingen zijn; en zoals een zwarte wolk met vuur ondermengd bij hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, omdat zij in de boze dingen des levens zijn. Ik heb het gezien.

643. *Hebbende op Zijn hoofd een gouden kroon, en in Zijn hand een scherpe sikkel, betekent de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde, en het Goddelijk Ware des Woords*. Dat met de Kroon op het hoofd de wijsheid wordt aangeduid, zie men boven in n. 189, 252; en met de gouden kroon de wijsheid vanuit de liefde, n. 235; en omdat de gouden kroon gezien werd op het hoofd van den Zoon des mensen, of van den Heer, wordt daarmede

de Goddelijke Wijsheid vanuit Zijn Goddelijke Liefde aangeduid; dat met de sikkel het Goddelijk Ware des Woords wordt aangeduid, is omdat met den Oogst de staat der Kerk ten aanzien van het Goddelijk Ware wordt aangeduid, hier haar laatste staat; en vandaar wordt met het oogsten, hetgeen met de sikkel geschiedt, hier aangeduid aan den staat der Kerk een einde stellen, en het Gericht houden; en omdat deze dingen geschieden door het Goddelijk Ware des Woords, wordt derhalve dit met de sikkel aangeduid, en met de scherpe sikkel hetzelfde stipt en nauwkeurig. Met de sikkel wordt iets eenders aangeduid als met het zwaard, den degen en het slagzwaard, maar sikkel wordt gezegd waar gehandeld wordt over den oogst, doch zwaard waar gehandeld wordt over den oorlog; dat met het zwaard, den degen, en het slagzwaard wordt aangeduid het Goddelijk Ware, strijdende tegen de valse dingen, en andersom, zie men boven in n. 52, 108, 117.

644. *En een andere Engel ging uit van den Tempel uit, betekent den engelligen Hemel.* Wat met den Engel en met de Engelen wordt aangeduid, zie men boven in n. 5, 65, 170, 258, 342, 343, 344, 415, 465; hier de Engellijke Hemel, omdat gezegd wordt dat hij uitging van den Tempel, en met den Tempel wordt de Hemel ten aanzien van de Kerk aangeduid, n. 191, 529, 585; er is immers in de Hemelen evenzeer een Kerk als op aarde.

645. *Roepende met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat: Zend Uw sikkel, en maai, omdat gekomen is voor U de ure om te maaien, omdat verdord is de oogst der aarde, betekent de smeekbede van de Engelen des Hemels tot den Heer, dat Hij een einde stelle, en Gericht houde, omdat het nu de laatste staat der Kerk is.* Met roepen met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat, wordt aangeduid de smeekbede van de Engelen des Hemels tot den Heer, ter oorzaak hiervan dat er niet enig overeenstemmende op aarde is; de Kerk op aarde immers is er ten behoeve van den Engelligen Hemel, zoals het fundament waarop het huis blijft staan, of zoals de voeten waarop de mens staat, en waarmede hij wandelt; en daarom wanneer de Kerk op aarde is vernietigd, klagen de Engelen, en smeken zij den Heer; zij smeken dat Hij een einde aan de Kerk make en een Nieuwe opwekke; vandaar is het, dat met de Engel riep met een grote stem tot Hem Die op de wolk zat, de smeekbede van de Engelen des Hemels tot den Heer wordt aangeduid; dat met Hem Die op de wolk zat, de Heer ten aanzien van het Woord wordt aangeduid, zie men vlak boven in n. 642; dat met de sikkel zenden en maaien, wordt aangeduid een einde stellen en het Gericht houden, zie men ook boven, n. 642, 643; met omdat gekomen is de ure om te maaien, wordt aangeduid dat het einde der Kerk daar is; met omdat dor geworden is de oogst, wordt aangeduid dat het de

laatste staat der Kerk is; met den oogst wordt de staat der Kerk aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware; de oorzaak hiervan is deze, dat van den Oogst het koren is waarvandaan het brood is, en met het koren en het brood wordt het goede der Kerk aangeduid, en dit wordt verworven door de ware dingen. Dat deze dingen daarmede worden aangeduid, kan klaarder worden gezien uit de plaatsen uit het Woord, waar van oogst, maaien, en sikkel wordt gesproken, zoals in de volgende: *“Ik zal zitten om te richten alle Natiën; zend de SIKKEL uit, omdat de OOGST rijp is geworden, omdat hun boosheid groot is”*, Joël III: 12, 13. *“Houwt af hem die zaait, en hem die de SIKKEL grijpt in den tijd des OOGSTES”*, Jerem. I: 16. *De dochter van Babel is zoals een dorsvloer; nog slechts een weinig, wanneer de tijd des OOGSTES zal komen”*, Jerem. LI: 33. *“Het zal geschieden, wanneer des OOGSTES staande gewas wordt verzameld, en zijn arm de aren MAAIT; in den morgen bloeit uw zaad op, een hoop des OOGSTES ten dage der bezitting, en de wanhopige smart”*, Jes. XVII: 5, 6, II. *“De akkerlieden zijn beschaamd, deswege dat de OOGST DES VELDS is vergaan”*, Joël I: II. *“Jezus zeide tot de discipelen, dat er nog vier maanden zijn, totdat de OOGST komt; heft uw ogen op, en aanschouwt de velden, dat zij reeds wit zijn tot den OOGST: Ik heb u gezonden om te OOGSTEN”*, Joh. IV: 35 tot 38. *Jezus zeide tot de discipelen: “De OOGST is groot, de arbeiders echter zijn weinige; bidt den Heer des OOGSTES, dat Hij arbeiders tot Zijn OOGST zende, Matth. IX: 37, 38; Lukas X: 2. In deze plaatsen, en eveneens in Jes. XVI: 9; Jerem. V: 17; Hfdst. VIII: 20, wordt met den Oogst de Kerk aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware. Maar alle dingen die in deze Verzen in dit Hoofdstuk zijn vervat, en eveneens in de beide Hoofdstukken die volgen, zijn door den Heer voorzeggd in de Gelijkenis aangaande den Zaaier en aangaande de inzameling van den Oogst, welke, omdat zij leert en toelicht wat zij aanduiden, zal worden aangevoerd: “Jezus zeide: Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een mens zaaierende goed zaad in zijn akker; maar de vijand kwam, en zaaide Onkruid; toen het kruid ontsproot, verscheen ook het Onkruid; de knechten zeiden: Wilt gij, dat wij het verzamelen? Hij echter zeide: Neen, opdat gij, het Onkruid verzamelende, ook mogelijk tegelijk de Tarwe niet uittrekt; laat ze tezamen opwassen tot den Oogst, en in den tijd des Oogstes zal ik tot de Maaiers zeggen: Verzamelt eerst het Onkruid, en bindt het in busselen om te verbranden; vergadert echter de Tarwe in mijn schuur. En de discipelen traden op Jezus toe, zeggende: Leg ons de Gelijkenis uit. Jezus zeide: Die het goede zaait, is de Zoon des mensen (of de Heer); de akker is de Wereld (de Kerk); het zaad zijn de zonen des koninkrijks (de ware dingen der Kerk); het Onkruid zijn de zonen van den boze (de valse dingen uit de hel); de vijand die hetzelfde zaait, is de duivel; de Oogst is de voleinding der eeuw (het einde der*

Kerk); *de Maaiers zijn de Engelen* (de Goddelijke Ware dingen); *gelijkerwijs dan het Onkruid verzameld, en met vuur verbrand wordt, alzo zal het zijn in de voleinding der eeuw* (aan het einde der Kerk)”, Matth. XIII: 24 tot 30, 36 tot 43.

646. *En Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel, en de aarde werd afgemaaid, betekent het einde der Kerk, omdat daar niet langer het Goddelijk Ware is.* Deze dingen worden aangeduid, omdat met Hem Die op de wolk zat, de Heer ten aanzien van het Woord wordt aangeduid, n. 642; met de sikkel zenden, en maaien, wordt aangeduid een einde stellen en Gericht houden, n. 643; met den oogst wordt de staat der Kerk aangeduid, hier haar laatste staat, n. 643, 645; en met de aarde wordt de Kerk aangeduid, n. 285; uit deze dingen, tot één zin verbonden, blijkt dat met Die op de wolk zat, zond Zijn sikkel, en de aarde is afgemaaid, het einde der Kerk wordt aangeduid, omdat daar niet langer het Goddelijk Ware is.

647. *En een andere Engel ging uit van den Tempel die in den Hemel is, hebbende ook hij een scherpe sikkel, betekent de Hemelen van des Heren Geestelijk Rijk, en het Goddelijk Ware des Woords bij hen.* Met den Engel wordt in den hoogsten zin de Heer aangeduid, voorts de Engellijke Hemel, en eveneens het Goddelijk Ware, voortgaande uit den Heer; men zie boven n. 5, 65, 170, 258, 342, 343, 344, 415, 465; hier echter worden met den Engel de Hemelen van het geestelijk Rijk aangeduid, en vandaar de Goddelijke ware dingen daar, omdat er volgt, dat een andere Engel uitging van het Altaar, waarmede de Hemelen van het hemels Rijk des Heren worden aangeduid, aldus de Goddelijke goede dingen daar, waarover in het hieronder volgende Artikel. Er zijn twee Rijken, waarin alle Hemelen zijn onderscheiden: het Geestelijk Rijk en het Hemels Rijk; het geestelijk Rijk is het Rijk van des Heren Wijsheid, omdat de Engelen daar in de Wijsheid vanuit de Goddelijke Ware dingen uit den Heer zijn; en het hemels Rijk is het Rijk van des Heren Liefde, omdat de Engelen daar in de liefde uit den Heer zijn, en vandaar in elk goede. Dat er twee Rijken zijn, waarin alle Hemelen zijn onderscheiden, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in het jaar 1758 uitgegeven, n. 20 tot 28; en in DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, [te Amsterdam] in het jaar 1763 uitgegeven, n. 101, 381; met den Tempel wordt de algehele Hemel aangeduid, zoals boven n. 644; doch omdat hier wordt gezegd de Tempel die in den Hemel is, en daarna het Altaar, wordt met den Tempel de Hemel van het geestelijk Rijk des Heren aangeduid, zoals vlak boven is gezegd; en met de scherpe sikkel wordt het Goddelijk Ware des Woords aangeduid, zoals boven n. 643, 645. Dat boven werd gezegd, dat Hij Die op de wolk zat, Zijn sikkel zond, en de aarde is

afgemaaid, en nu dat een Engel uitging van den Tempel vanuit den Hemel, hebbende ook hij een sikkel, en die op de aarde zond, en den wijngaard der aarde wijnoogste, is omdat met de Aarde die afgemaaid werd door Hem Die op de wolk zat, of den Heer, de Kerk in het algehele wereldrond wordt aangeduid, doch met den Wijngaard der aarde de Kerk in de Christelijke wereld wordt aangeduid. Deze dingen behelzen eendere dingen als die welke de Heer heeft voorzegd in de Gelijkenis aangaande den Zaaier en de inzameling van den Oogst in Matth. XIII, welke gelijkenis boven in n. 645 aan het einde is aangehaald, waar gezegd wordt dat de Oogst de voleinding der eeuw is, dat is, het einde der Kerk, en dat de Maaiers de Engelen zijn, met wie de Goddelijke Ware dingen worden aangeduid; de Engelen immers worden niet gezonden om te maaien, dat is, om die dingen te doen, maar de Heer doet het door de Goddelijke Ware dingen Zijns Woords; de Heer immers, zegt: *Het Woord dat Ik gesproken heb, zal oordelen ten uitersten dage*, Joh. XII: 48; men zie boven n. 233, 273.

648. *En een andere Engel ging uit van het Altaar, hebbende mogendheid over het vuur, betekent de Hemelen van des Heren hemels Rijk, die in het goede der liefde uit den Heer zijn.* Met den anderen Engel worden hier de Hemelen van het hemels Rijk des Heren aangeduid, omdat er gezien werd dat hij uitging van het Altaar; met het Altaar immers wordt de eredienst des Heren vanuit de liefde aangeduid; men zie boven n. 392; en met het vuur wordt de liefde aangeduid, n. 468; en met het vuur op het Altaar wordt de Goddelijke Liefde aangeduid, n. 395; dat er gezegd wordt dat hij mogendheid had over het vuur, is omdat de Engelen bij zich die liefde bewaken.

649. *En hij riep met een groot geroep tot hem die de scherpe sikkel had, zeggende: Zend uw scherpe sikkel, en wijnoogst gij de trossen van den wijngaard der aarde, betekent de werking des Heren vanuit het goede Zijner liefde door het Goddelijk Ware Zijns Woords in de werken der naastenliefde en des geloofs, welke bij de mensen der Christelijke Kerk zijn.* Dit is de geestelijke zin dezer woorden, aangezien met die beide Engelen de Hemelen van het geestelijk Rijk en van het hemels Rijk des Heren worden aangeduid, n. 647, 648; en de Hemelen doen niets vanuit zich, maar uit den Heer; de Engelen in de Hemelen immers zijn slechts recipiënten, en daarom wordt niets anders in den geestelijken zin verstaan dan de werking des Heren, hier op de Kerk in de Christelijke wereld, en op de werken der naastenliefde en des geloofs bij de mensen daar; met den Wijngaard immers wordt die Kerk aangeduid, zie het volgende artikel 651; en met de trossen en de druiven worden de werken der naastenliefde aangeduid; dat deze met de trossen en de druiven worden aangeduid, is omdat zij de

vruchten van den wijnstok in den Wijngaard zijn, en met de vruchten worden in het Woord de goede werken aangeduid. Dat de Engel uitgaande van het Altaar zeide tot den Engel die uitging van den Tempel, dat deze de sikkel zou zenden en zou wijnoogsten, is omdat met den van het Altaar uitgaanden Engel de Hemelen van het hemels Rijk worden aangeduid, of de Hemelen die in de goede dingen der liefde zijn, en met den van den Tempel uitgaanden Engel de Hemelen van het geestelijk Rijk worden aangeduid, of de Hemelen die in de Ware dingen der wijsheid zijn, zoals boven is gezegd; en het goede der liefde werkt niet iets vanuit zich, maar het werkt door het Ware der wijsheid; evenmin werkt het Ware der wijsheid iets vanuit zich, maar het werkt vanuit het goede der liefde; dat het aldus is, is met vele dingen getoond in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID; dit is de oorzaak dat de Engel, uitgaande van het Altaar, zeide tot den Engel die van den Tempel uitging, dat hij de sikkel zou zenden, en de trossen van den wijngaard der aarde zou wijnoogsten: vandaar nu is het, dat met die woorden wordt aangeduid de Werking des Heren vanuit het goede Zijner Liefde door het Goddelijk Ware Zijns Woords. Dat de druiven en de trossen de goede dingen en de werken der naastenliefde betekenen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *“Wee mij, ik ben geworden zoals de inzamelingen van den zomer, zoals de nalezingen van den WIJNOOGST; niet een TROS om te eten; mijn ziel verlangt de eerstelingvrucht; de heilige is vergaan uit het land, en de rechte onder de mensen”*, Micha VII: 1, 2. *“Hun DRUIVEN, DRUIVEN van gal; zij hebben TROSSEN der bitterheden”*, Deut. XXXII: 32. *“Mijn Beminde had een WIJNGAARD; Hij heeft verwacht, dat hij DRUIVEN zou maken, maar hij maakte wilde vruchten”*, Jes. V: 1, 2, 4. *“Zij zien om naar vreemde goden, liefhebbende de flessen der DRUIVEN”*, Hosch. III: 1. *“Elke boom wordt aan zijn eigen vrucht gekend; er worden geen vijgen verzameld vanuit doornen, en zij WIJNOOGSTEN ook geen DRUIF van den braamstruik”*, Lukas VI: 44. *“Het zal in het midden des lands zijn gelijk de nalezingen, wanneer de WIJNOOGST geëindigd is”*, Jes. XXIV: 12, 13. *“Indien de WIJNOOGSTERS tot u komen, zo zullen zij geen nalezingen overlaten”*, Jerem. XLIX: 9; Obad. Vers 4, 5. *Over uw WIJNOOGST is de verwoester gevallen”*, Jerem. XLVIII: 32, 33. *“Gij zult beroerd worden, gij die vol vertrouwen zit, omdat de WIJNOOGST wordt voleindigd; de inzameling zal niet komen”*, Jes. XXXII: 9, 10, behalve elders, waar gezegd wordt de vrucht des wijngaards, en vanuit den wijnstok. Er zijn goede dingen der hemelse liefde, en er zijn goede dingen der geestelijke liefde; de goede dingen der hemelse liefde zijn van de liefde tot den Heer, en de goede dingen der geestelijke liefde zijn van de liefde jegens den naaste;

laatstgenoemde goede dingen worden de goede dingen der naastenliefde genoemd, en worden verstaan onder de vruchten des wijngaards, zijnde de druiven en de trossen; doch de goede dingen der liefde tot den Heer worden in het Woord verstaan onder de vruchten der bomen, vooral onder de olijven.

649[a]. *Omdat zijn druiven rijp zijn, betekent omdat het de laatste staat der Christelijke Kerk is.* Met de druiven van den wijngaard zijn rijp, wordt iets eenders aangeduid als boven met de oogst is verdord; maar oogst wordt gezegd van de Kerk in het gemeen, en wijngaard van de Kerk in het bijzonder; dat de oogst is verdord den laatsten tijd der Kerk betekent, zie men boven in n. 645; evenzo derhalve de druiven van den Wijngaard zijn rijp. De Wijngaard betekent de Kerk waar het Goddelijk Ware des Woords is, en waar de Heer door hetzelfde bekend is; aangezien de Wijn het innerlijk Ware betekent, hetwelk uit den Heer door het Woord is, betekent derhalve de Wijngaard hier de Christelijke Kerk: dat de wijn betekent het ware vanuit het goede der liefde, aldus uit den Heer, zie men boven in n. 316.

650. *En de Engel zond zijn sikkel op de aarde, en hij wijnoogste den wijngaard der aarde, betekent het einde der huidige Christelijke Kerk.* Met zijn sikkel zenden en wijnoogsten, wordt iets eenders aangeduid als met zijn sikkel zenden en maaien, maar het laatstgenoemde wordt gezegd van den oogst, en het eerstgenoemde van den wijngaard; dat wijnoogsten is den wijngaard aflezen en de druiven inzamelen, en dat oogsten is het te oogsten koren afmaaien en inzamelen, is duidelijk. Dat de wijngaard de Kerk betekent waar het Woord is, en door hetzelfde de Heer bekend is, aldus hier de Christelijke Kerk, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “Jezus zeide: Ik ben de WIJNSTOK, gij de ranken; die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht; omdat gij zonder niet wat ook kunt doen; zo iemand in Mij niet zal gebleven zijn, die zal buiten uitgeworpen worden, en zoals de verdorde ranken in het vuur”, Joh. xv: 5, 6. Jezus vergeleek het Koninkrijk der Hemelen met een heer des huizes, die arbeiders huurde voor zijn WIJNGAARD, Matth. xx: 1 tot 8. Aangaande de zonen die in den WIJNGAARD zouden werken, Matth. xxi: 28. Aangaande den vijgeboom, geplant in den WIJNGAARD, welke geen vrucht droeg, Lukas xiii: 6 tot 9. Jezus zeide een gelijkenis: Een mens plantte een WIJNGAARD, en zette een tuin daarom, en verhuurde dien den landlieden, om zijn vruchten te ontvangen; maar zij doodden de tot hen gezonden knechten, en ten slotte den Zoon, Matth. xxi: 33 tot 39; Markus xii: 1 tot 9; Lukas xx: 9 tot 16. “Ik zal een lied van Mijn Vriend zingen van ZIJN WIJNGAARD; Mijn Beminde had een WIJNGAARD, dien Hij omtuinde, en beplante met edelen WIJNSTOK”, Jes. v: 1, 2, e.v. “Te dien dage een WIJNGAARD VAN ZUIVEREN WIJN; antwoordt

hem: *Ik, Jehovah, behoedende dien; alle ogenblik zal Ik hem bevochtigen*", Jes. XXVII: 2, 3. *"Vele herders hebben MIJN WIJNGAARD verdorven; zij hebben hem gesteld tot een wildernis"*, Jerem. XII: 10, 11. *"Jehovah komt ten gerichte met de ouderen; gijlieden hebt immers den WIJNGAARD aangestoken"*, Jes. III: 14. *"In alle WIJNGAARDEN rouwklage"*, Amos V: 17, 18. *"In de WIJNGAARDEN wordt niet gezongen, noch gejubeld"*, Jes. XVI: 10.

651. *En hij wierp in den groten wijnpersbak des toorns Gods, betekent het onderzoek daarnaar, hoedanig hun werken waren, namelijk, dat zij boos waren.* Met de trossen van den wijngaard in den wijnpersbak werpen, wordt aangeduid de werken onderzoeken; deze worden immers met de trossen aangeduid, men zie boven n. 649; maar omdat gezegd wordt de grote wijnpersbak des toorns Gods, wordt er het onderzoek aangeduid dat de werken boos waren, want de toorn Gods wordt gezegd van het boze, n. 635; dat met den wijnpersbak het onderzoek wordt aangeduid, is omdat in de persbakken de most uit de druiventrossen wordt geperst, en de olie uit de olijven, en men uit den uitgepersten most en de uitgeperste olie doorvat hoedanig de druiventrossen en de olijven zijn geweest; en omdat met den wijngaard de Christelijke Kerk wordt aangeduid, en met de druiventrossen ervan de werken worden aangeduid, wordt derhalve met in den wijnpersbak werpen, het onderzoek van deze werken bij de mensen der Christelijke Kerk aangeduid; maar omdat zij het geloof van de naastenliefde hebben gescheiden, en dat geloof zonder de werken der wet zaligmakend hebben gemaakt, en vanuit het van de naastenliefde gescheiden geloof niets dan boze werken voortgaan, wordt derhalve gezegd de grote wijnpersbak des toorns Gods. Het onderzoek van de werken wordt met den wijnpersbak aangeduid ook in de volgende plaatsen: *"Mijn Beminde had een Wijngaard in den hoorn van den zoon der olie; Hij heeft hem beplant met een edelen wijnstok; ook heeft Hij een WIJNPERSBAK daarin uitgehouwen, en Hij heeft verwacht dat hij druiven zou maken, maar hij heeft wilde druiven gemaakt"*, Jes. V: 1, 2. *"Zendt de sikkel uit, omdat de oogst rijp is geworden; daalt neder, omdat de WIJNPERSBAK vol is, de PERSKUIPEN overlopen, omdat hun boosheid groot is"*, Joël III: 13. *"De dorsvloer en de WIJNPERSBAK zullen hen niet weiden, en de most zal hun liegen"*, Hoshea IX: 1, 2. *Over uw wijnoogst is de verwoester gevallen; Ik heb den wijn doen ophouden vanuit den WIJNPERSBAK; de hedad zal niet treden; de hedad zal niet hedad zijn"*, Jerem. XLVIII: 32, 33. *Een heer des huizes plantte een Wijngaard, en groef daarin een WIJNPERSBAK, en hij verhuurde dien den Landlieden, maar zij doodden de tot hen gezonden knechten, en ten slotte den Zoon"*, Matth. XXI: 33. Van Wijnpersbak wordt ook gesproken met betrekking tot de goede dingen

der naastenliefde, vanuit welke de ware dingen des geloofs zijn, bij Joël: “Gij DOCHTEREN van Zion, verheugt u, de dorsvloeren zijn vol van koren, en de PERSBAKKEN LOPEN OVER VAN MOST EN OLIE”, II: 23, 24.

652. *En getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, betekent dat het onderzoek is geschied vanuit de Goddelijke Ware dingen des Woords, daarnaar hoedanig de werken waren voortvloeiende vanuit de leer des geloofs van de Kerk.* Met getreden werd de wijnpersbak, wordt aangeduid dat het onderzoek is geschied daarnaar hoedanig de werken waren; met den wijnpersbak treden, wordt onderzoeken aangeduid, en met de druiventrossen, die getreden worden, worden de werken aangeduid, zoals boven n. 649, hier de werken voortvloeiende vanuit de leer des geloofs van de Kerk, zijnde de boze werken; onder de Stad wordt hier de grote Stad verstaan, waarover boven in Hfdst. XI, Vers 8, zijnde *de grote Stad welke geestelijk genoemd wordt Sodom en Egypte*; dat daaronder wordt verstaan de leer van het van de naastenliefde gescheiden geloof, zijnde de leer van de Kerk der Hervormden, zie men boven in n. 501, 502, en omdat elk onderzoek van de leer der Kerk geschiedt door het Goddelijk Ware des Woords, en dit niet is in die leer, maar buiten haar, wordt ook dit daarmede aangeduid dat het treden buiten de stad is geschied. Hieruit kan vaststaan, dat met getreden werd de wijnpersbak buiten de stad, wordt aangeduid, dat het onderzoek is geschied vanuit de Goddelijke Ware dingen des Woords, daarnaar hoedanig waren de werken voortvloeiende vanuit de leer des geloofs van de Kerk. Met den wijnpersbak treden wordt niet alleen aangeduid de boze werken onderzoeken, maar ook die bij anderen verdragen, voorts ze verwijderen en in de hel werpen, in de volgende plaatsen: “Ik spreek in gerechtigheid, groot om te zaligen; waarom zijt Gij rood naar Uw kleed; en zijn Uw klederen zoals van een die in den WIJNPERSBAK TREEDT; IK HEB DEN WIJNPERSBAK ALLEEN GETREDEN”, Jes. LXIII: 2, 3. “Jehovah heeft al mijn sterken nedergeveld; de Heer heeft GETREDEN DEN WIJNPERSBAK der dochter van Jehudah”, Klaagl. I: 15. “Hij Die op het witte Paard zit, weidt de natiën met een ijzeren roede, en Dezelfde TREEDT DEN WIJNPERSBAK van den wijn der woede en des toorns Gods”, Apoc. XIX: 15.

653. *En er ging bloed uit van den wijnpersbak tot aan de tomen der paarden, betekent het geweld het Woord aangedaan door de afgrijpselijke vervalsingen van het ware, en waardoor het verstand dermate is toegestopt, dat de mens nauwelijks meer geleerd, en zo geleid kan worden door de Goddelijke ware dingen uit den Heer.* Met het bloed wordt het geweld aangeduid, hetwelk het Woord is aangedaan, n. 327; en het vervalste en ontwijde Goddelijk Ware des Woords, n. 379; want onder het bloed uit den wijnpersbak wordt de most en de wijn

vanuit de getreden druiventrossen verstaan, en met den most en den wijn worden eendere dingen aangeduid, n. 316. Met de tomen der paarden worden de ware dingen des Woords aangeduid waardoor het verstand wordt geleid; het paard immers betekent het verstand des Woords, n. 298; vandaar wordt met den toom het ware aangeduid waardoor het verstand wordt geleid; tot aan de tomen der paarden, is tot binnen den mond toe, waaraan de toom wordt aangelegd, en het paard wordt door den mond gedrenkt en gevoerd; en daarom wordt ook aangeduid, dat het Woord zulk een geweld is aangedaan door de afgrijselijke vervalsingen, dat de mens nauwelijks meer geleerd, en zo geleid kan worden door de Goddelijke ware dingen uit den Heer. Met den toom wordt ook datgene aangeduid waardoor het verstand wordt geleid, Jes. xxx: 27, 28; Hfdst. xxxvii: 29; en met het bloed der druiven wordt het Goddelijk Ware des Woords aangeduid, Gen. xlix: ii; Deut. xxxii: 14; hier echter in den tegengestelden zin.

654. *Duizend zes honderd stadiën ver, betekent louter valse dingen van het boze.* Met de stadiën wordt iets eenders aangeduid als met de wegen, omdat de stadiën gemeten wegen zijn, en met de wegen worden de leidende ware dingen aangeduid, n. 176, en in den tegengestelden zin de valse dingen evenzo; en met duizend zeshonderd worden de boze dingen in de gehele samenvatting aangeduid; met 1600 immers wordt iets eenders aangeduid als met 16, en met 16 iets eenders als met 4, omdat uit 4 met zichzelf vermenigvuldigd 16 ontstaat, en van vier wordt gesproken met betrekking tot het goede en tot de verbinding van het goede en het ware, n. 322, vandaar in den tegengestelden zin met betrekking tot het boze en tot de verbinding van het boze en het valse, zoals hier; en omdat een met 1000 vermenigvuldigd getal de betekenis van dat getal niet wegneemt, maar die verhoogt, wordt vandaar met duizend zeshonderd stadiën ver, aangeduid louter het valse van het boze. Dat alle getallen in het Woord dingen betekenen, zie men boven in n. 348, en dat het getal het hoedanige van een ding betekent, n. 448, 608, 609, 610.

* * *

655. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen. Ik sprak met sommigen die in de Apocalyps onder den Draak worden verstaan; en een van hen zeide tot mij: Kom met mij, en ik zal de verkwikkelikheden onzer ogen en harten tonen. En hij leidde mij door een dicht woud, en op een heuvel, van waar af ik de verkwikkelijke dingen der draken kon zien; en ik zag een amphitheater, in den vorm van een cirkel opgericht, met banken

overall in het rond opgesteld, welke schuin opliepen, en waarop toeschouwers zaten; zij die op de laagste banken zaten, verschenen mij uit de verte zoals Satyrs en Priapen, sommigen met een doek die de schaamdelen bedekte, sommigen naakt zonder dien; op de banken boven die zaten hoereerders en loonhoeren; zodanig verschenen zij mij door hun gebaren; en toen zeide de Draak tot mij: Nu zult gij ons Spel zien. En ik zag in de arena van het circus als het ware stieren, rammen, schapen, bokken, en lammeren binnenlaten, en nadat zij binnengelaten waren, werd een poort geopend, en stortten als het ware jonge leeuwen, panters, luipaarden, en wolven binnen, en vielen met woede op de kudde aan, en zij verscheurden en slachtten ze; doch na dat moorddadige bloedbad strooiden de Satyrs zand over de plaats der slachting: toen zeide de Draak tot mij: Dit zijn onze spelen, die onze animi verkwikken. En ik antwoordde: Ga heen, demon; na enigen tijd zult gij dit Amphitheater verkeerd zien in een poel van vuur en zwavel. Hij lachte, en ging heen: en daarna dacht ik bij mijzelf: Waarom worden zulke dingen door den Heer toegelaten; en ik kreeg ten antwoord in mijn hart, dat die dingen worden toegelaten zolang zij in de Wereld der Geesten zijn, maar dat, nadat hun tijd in die Wereld verstreken is, die Schouwtonelen in afgrijselijke helse Scenes worden verkeerd. Al de dingen die waren gezien, waren van de Drakonisten door fantasieën teweeg gebracht; en daarom waren het geen stieren, rammen, schapen, bokken, en lammeren, maar zij hadden gemaakt dat de echte goede en ware dingen der Kerk, welke zij hadden gehaat, aldus verschenen; de jonge leeuwen, de panters, de luipaarden, en de wolven waren de verschijningen der begeerten bij hen die gezien werden zoals satyrs en priapen; zij die zonder doek om de schaamdelen verschenen, waren degenen die hadden geloofd dat de boze dingen niet voor God verschijnen, en zij die met een doek verschenen, waren degenen die hadden geloofd dat zij verschijnen, maar niet verdoemen, als men slechts in het geloof is; de hoereerders en de loonhoeren waren de vervalsers van het ware des Woords; de hoererij immers betekent de vervalsing van het ware. In de geestelijke Wereld verschijnen alle dingen volgens de overeenstemmingen uit de verte, welke, wanneer zij in vormen verschijnen, worden genoemd uitbeeldingen van de geestelijke dingen in objecten die eender zijn aan de natuurlijke dingen.

Daarna zag ik hen het Woud uitgaan, den Draak in het midden der Satyrs en Priapen, en de trosknechten en de marketentsters, die de hoereerders en de loonhoeren waren, achter hen; de drom groeide onderweg aan, en toen werd het gegeven om te horen wat zij met elkander spraken; zij zeiden dat zij in een weide een kudde van schapen met lammeren zagen, en dat dit een teken was,

dat er een stad vanuit de Hierosolymitaanse steden, waar de naastenliefde het primaire is, in de nabijheid was; en zij zeiden: Laten wij gaan, en die stad innemen, en de bewoners eruit werpen, en hun goederen plunderen. Zij kwamen naderbij; maar er was een muur rondom die stad, en er waren engelwachters op den muur; en toen zeiden zij: Laten wij de stad met list innemen; laten wij iemand zenden die ervaren is in de kunst van beprevelen, die zwart wit, en wit zwart kan maken, en aan elk onderwerp van behandeling een vernisje kan geven; en er werd er een gevonden, die doorkneed was in de metaphysische kunst, en die de ideeën der dingen kon verkeren in ideeën van termen, en de dingen zelf verbergen onder formules, en zo wegvliegen evenals een havik met de prooi onder zijn vleugels: deze werd onderricht hoe hij met de stedelingen zou spreken, namelijk dat zij medegenoten in den Godsdienst waren, en dat zij binnengelaten zouden worden. Hij trad op de poort toe, en klopte aan; en nadat deze geopend was, zeide hij dat hij met den Allerwijste dier stad wilde spreken; en hij trad binnen, en werd tot een zeker iemand gebracht; en toen sprak hij tot deze, zeggende: Mijn broeders zijn buiten de stad, en vragen om opgenomen te worden; zij zijn medegenoten in den Godsdienst; gij en wij maken het geloof en de naastenliefde tot de twee Wezenlijke dingen van den Godsdienst; het onderscheid is alleen dit, dat gij zegt dat de naastenliefde het primaire is en daaruit het geloof is, en dat wij zeggen dat het geloof het primaire is, en daaruit de naastenliefde is; wat doet het ertoe, of het ene dan wel het andere het primaire wordt geheten, wanneer het ene en het andere wordt geloofd. De wijze der stad antwoordde: Laten wij over deze zaak niet alleen spreken, maar in tegenwoordigheid van meerderen, die scheidsrechters en rechters mogen zijn; anders komt het niet tot een beslissing. En zij werden toen ontboden, en de Drakonist sprak tot hen eendere woorden als tevoren; en toen antwoordde de wijze man der stad: Gij hebt gezegd dat het enerlei is, of de naastenliefde dan wel het geloof voor het primaire der Kerk wordt genomen, mits er dienaangaande samenstemming bestaat dat het ene en het andere de Kerk en haar Godsdienst maakt; en toch is het onderscheid zodanig als tussen het vroegere en het latere, tussen de oorzaak en de uitwerking, tussen het principale en het instrumentale, tussen het essentiële en het formele; ik zeg zulke dingen, omdat ik heb bemerkt, dat gij doorkneed zijt in de metaphysische kunst, welke kunst wij bepreveling noemen, en sommigen bezwering; maar laten wij die termen daarlaten; het is een onderscheid zoals tussen dat wat boven is, en dat wat beneden is, ja zelfs is het, indien gij het wilt geloven, een onderscheid zoals tussen den hemel en de hel; want dat wat het primaire is, maakt het hoofd en de borst, en dat wat

daaruit is, maakt de voeten en de zolen ervan: maar laten wij eerst overeenkomen daarin, wat de naastenliefde en wat het geloof is; dat de naastenliefde is de aandoening der liefde van den naaste het goede te doen terwille van God, het heil, en het eeuwige leven, en dat het geloof is de denking vanuit het vertrouwen aangaande God, het heil, en het eeuwige leven. Maar de afgezant zeide: Ik geef toe dat dit het geloof is, en evenzo geef ik toe dat de naastenliefde die aandoening terwille van God is, omdat het terwille van Zijn bevel is, niet echter terwille van het heil en van het eeuwige leven. En de wijze der stad zeide: Dit zij zo, als het slechts terwille van God is. Na dit overeengekomen te zijn, zeide de wijze der stad: Is niet de aandoening het primaire, en de denking daaruit? Doch de door den Draak gezondene zeide: Dit ontken ik. Maar hij kreeg ten antwoord: Gij kunt het niet ontkennen; denkt de mens niet vanuit de aandoening; neem de aandoening weg, kunt gij dan wel iets denken; het is geheel zo daarmede als indien gij den klank zoudt wegnemen van de spraak; indien gij den klank wegneemt, zoudt gij dan wel iets kunnen spreken; de klank is ook van de aandoening, en de spraak is van de denking, want de aandoening klinkt, en de denking spreekt; en het is er eveneens zo mede als met de vlam en het licht; indien gij de vlam wegneemt, vergaat het licht dan niet? Iets eenders is het met de naastenliefde, omdat deze de aandoening is, en met het geloof, omdat dit de denking is; kunt gij het zo niet vatten, dat het primaire het al is in het secundaire, geheel zoals de klank in de spraak is? Waaruit gij kunt zien, dat gij, indien gij datgene niet tot het primaire maakt wat het primaire is, niet in het andere zijt; en daarom zult gij, indien gij het geloof, hetwelk in de tweede plaats is, in de eerste plaats stelt, niet anders in den Hemel verschijnen dan zoals een omgekeerd mens, wiens voeten omhoog staan, en het hoofd omlaag, of zoals een potsenmaker, die met omgekeerd lichaam op de handpalmen wandelt; wat zijn, aangezien gijlieden zodanig in den Hemel verschijnt, uw goede werken, zijnde de naastenliefde, anders dan zodanige als die potsenmaker met zijn voeten zou doen, omdat hij het niet met zijn handen kan; vandaar is het, dat ulieder naastenliefde, zoals gij ook gezien hebt, natuurlijk en niet geestelijk is, omdat zij omgekeerd is. De afgezant verstond dit, want elke duivel kan het ware verstaan wanneer hij het hoort, maar hij kan het niet onthouden, omdat de aandoening van het boze, wanneer zij terugkomt, de denking van het ware uitwerpt. En daarna beschreef de wijze der stad met vele dingen hoedanig het geloof is wanneer het als het primaire is aanvaard, namelijk dat het louter natuurlijk is, en dat het louter een wetenschap is zonder enig geestelijk leven, bijgevolg dat het niet geloof is; ulieder

naastenliefde immers is niets anders dan natuurlijke aandoening, en vanuit de natuurlijke aandoening gaat geen ander dan een natuurlijke denking voort, welke ulieder geloof is; en ik kan bijna zeggen dat in het louter natuurlijk geloof nauwelijks een ander geestelijke is dan in de wetenschap aangaande het Koninkrijk van den Mogol, aangaande de Diamantmijn daar, en aangaande den schat en het hof van den Keizer ervan. Na deze dingen gehoord te hebben, ging de Drakonist vertoornd heen, en bracht aan de zijnen buiten de stad verslag uit; en toen dezen hoorden dat er gezegd was dat de naastenliefde is de aandoening der liefde van den naaste het goede te doen terwille van God, het heil, en het eeuwige leven, riepen allen uit: Dit is een leugen. En de Draak zelf: Foei, wat een misdadig opzet; zijn niet alle goede werken, zijnde de naastenliefde, die terwille van het heil worden gedaan, op verdienste gericht? Toen zeiden zij tot elkander: Laten wij nog meer van de onzen samenroepen, en deze stad belegeren; laten wij ladders maken, den muur beklimmen, en des nachts binnenstorten, en die Naastenliefden uitwerpen. Doch toen zij hiertoe aanstalten maakten, zie, zo verscheen een vuur uit den Hemel, dat hen verteerde; maar het vuur uit den Hemel was de verschijning van den toorn vanuit den haat jegens genen, omdat zij het geloof van de eerste plaats naar de tweede hadden geworpen; dat zij zoals door een vuur verteerd schenen, was omdat onder hun voeten de hel werd geopend, en zij verzwolgen werden. Eendere dingen als deze gebeurden in verscheidene plaatsen op den dag van het Laatste Gericht; en dit is het wat onder deze woorden in de Apocalyps wordt verstaan: *“De Draak zal uitgaan om de natiën te verleiden, welke in de vier Hoeken der aarde zijn, om ze te vergaderen tot den oorlog; en zij zijn opgeklommen op de vlakte der aarde, en zij omringden het kamp der Heiligen, en de beminde Stad; maar een vuur daalde neder uit God vanuit den Hemel, en verteerde hen”*, xx: 8, 9.

De Apocalyps

Vijftiende Hoofdstuk

1. En ik zag een ander teken in den Hemel, groot en wonderlijk; zeven Engelen, hebbende de zeven laatste plagen, omdat in die de toorn Gods is voleindigd.
2. En ik zag evenals een glazen Zee, gemengd met vuur, en die de overwinning hadden over het beest, en over zijn beeld, en over zijn merkteken, en over het getal zijns naams, staande aan de glazen Zee, hebbende de citers Gods;
3. En zij zongen het lied van Mozes, den knecht Gods, en het lied des Lams, zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heer God Almachtig, gerecht en waar zijn Uw wegen, o Koning der heiligen.
4. Wie zou U niet vrezen, Heer, en Uw Naam niet verheerlijken; omdat Gij Alleen Heilig zijt; en daarom zullen alle natiën komen, en aanbidden vóór U, omdat Uw gerichten geopenbaard zijn.
5. En na deze dingen zag ik, en zie, geopend werd de Tempel des Tabernakels der Getuigenis in den Hemel.
6. En de zeven Engelen, hebbende de zeven plagen, gingen uit van den Tempel, bekleed met linnen rein en blinkend, en omkleed om de borsten met gouden gordels.
7. En een van de vier Dieren gaf den zeven Engelen zeven gouden fiolen, vol van den toorn Gods, Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen.
8. En vervuld werd de Tempel met rook vanuit de heerlijkheid Gods, en vanuit Zijn kracht, en niemand kon in den Tempel ingaan, totdat voleindigd waren de zeven plagen der zeven Engelen.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. De Voorbereiding tot het opendekken van den laatsten staat der Kerk, en tot het openen van de boze en de valse dingen waarin zij zijn, Vers 1, 5 tot 8; van wie degenen worden afgescheiden die den Heer hebben beleden, en hebben geleefd volgens Zijn geboden, vers 2, 3, 4.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik zag een ander teken in den hemel, groot en wonderlijk, *betekent* een onthulling uit den Heer aangaande den staat der Kerk op aarde, hoedanig hij is ten aanzien van de liefde en het geloof: zeven Engelen, hebbende de zeven laatste plagen, *betekent* de boze en de valse dingen in de Kerk, zodanig als zij in haar laatsten staat zijn, door den Heer universeel ontdekt: omdat in die de toorn Gods is voleindigd, *betekent* de verwoesting der Kerk en dan haar einde: en ik zag evenals een glazen Zee gemengd met vuur, *betekent* de laatste grens der Geestelijke Wereld, waar degenen verzameld waren die godsdienst en vandaar een eredienst hadden, en niet het goede des levens: en die de overwinning hadden over het beest, en over zijn beeld, en over zijn merkteken, en over het getal zijns naams, *betekent* hen die het geloof-alleen en de leer ervan hebben verworpen, en zo de valse dingen ervan niet hebben erkend en zich daarmede niet hebben doordrenkt, noch het Woord hebben vervalst: staande aan de glazen zee, hebbende de citers Gods, *betekent* den Christelijken Hemel in de grenzen, en het geloof der naastenliefde bij hen die daar zijn: en zij zongen het lied van Mozes, den knecht Gods, en het lied des Lams, *betekent* de belijdenis vanuit de naastenliefde, aldus vanuit het leven volgens de geboden der Wet, zijnde de Decaloog, en vanuit het geloof aangaande de Goddelijkheid van des Heren Menselijke: zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heer God Almachtig, *betekent*, dat alle dingen der Wereld, des Hemels en der Kerk, geschapen en gemaakt zijn uit den Heer vanuit de Goddelijke Liefde door de Goddelijke Wijsheid; omdat gerecht en waar zijn Uw wegen, o Koning der heiligen, *betekent* dat alle dingen die uit Hem voortgaan, gerecht en waar zijn, omdat Hij is het Goddelijk Goede Zelf en het Goddelijk Ware Zelf in den Hemel en in de Kerk: wie zou U niet vrezen, Heer, en Uw Naam niet verheerlijken, *betekent* dat Hij Alleen geliefd en vereerd moet worden: omdat Gij Alleen Heilig zijt, *betekent* dat Hij is het Woord, de Waarheid, en de Verlichting: en daarom zullen alle natiën komen, en aanbidden vóór U, *betekent* dat allen die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, den Heer

als den Allenen God zullen erkennen; omdat Uw gericht geopenbaard zijn, *betekent* dat de ware dingen des Woords dit openlijk betuigen: na deze dingen zag ik, en zie geopend werd de Tempel des Tabernakels der Getuigenis in den Hemel, *betekent* dat gezien werd het Binnenste des Hemels, waar de Heer is in Zijn Heiligheid in het Woord, en in de Wet, welke de Decaloog is: en de zeven Engelen, hebbende de zeven plagen, gingen uit van den Tempel, *betekent* de voorbereiding uit den Heer tot den invloed vanuit het Binnenste des Hemels in de Kerk, opdat haar boze en valse dingen zouden worden ontdekt, en zo de bozen gescheiden van de goeden; bekleed met linnen rein en blinkend, en omgord om de borsten met gouden Gordels, *betekent* zulks vanuit de zuivere en echte ware en goede dingen des Woords: en een van de vier Dieren gaf den zeven Engelen zeven gouden fiolen, *betekent* dat die ware en goede dingen, door welke de boze en de valse dingen der Kerk worden ontdekt, vanuit den zin der letter des Woords zijn genomen; vol van den toorn Gods, Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, *betekent* dat de boze en de valse dingen zullen verschijnen en opgedekt moeten worden door de zuivere en echte ware en goede dingen van het Woord: En vervuld werd de Tempel met rook vanuit de heerlijkheid Gods, en vanuit Zijn kracht, *betekent* het Binnenste des Hemels, vol van het Geestelijk en het Hemels Goddelijk Ware des Heren: en niemand kon in den Tempel ingaan, totdat voleindigd waren de zeven plagen der zeven Engelen, *betekent* in dien graad daar, dat het daaroverheen niet uitgehouden zou kunnen worden, en zulks totdat na de verwoesting het einde dier Kerk werd gezien.

De Ontvouwing.

656. *En ik zag een ander teken in den Hemel, groot en wonderlijk, betekent een onthulling uit den Heer aangaande den staat der Kerk op aarde, hoedanig hij is ten aanzien van de liefde en het geloof.* Het zijn deze dingen, waarover in dit en in het volgende Hoofdstuk wordt gehandeld, en daarom worden deze aangeduid met het teken in den Hemel, groot en wonderlijk; dat met het teken in den Hemel wordt aangeduid de onthulling uit den Heer aangaande den Hemel en aangaande de Kerk, en aangaande hun staat, zie men boven in n. 532, 536; dat het is aangaande de liefde en het geloof, is omdat er gezegd wordt groot en wonderlijk, en groot wordt in het Woord gezegd van zulke dingen die der aandoening en der liefde zijn, en wonderlijk van zulke dingen die der denking en des geloofs zijn.

657. *Zeven Engelen, hebbende de zeven laatste plagen, betekent de boze en de valse dingen in de Kerk, zodanig als zij in haar laatsten staat zijn, door den Heer universeel ontdekt* Met de Zeven Engelen wordt de algehele Hemel aangeduid; doch omdat de Hemel niet de Hemel is vanuit de eigenen der Engelen, maar vanuit den Heer, wordt derhalve met de Zeven Engelen de Heer aangeduid; ook kan geen ander ontdekken de boze en de valse dingen die in de Kerk zijn; dat met de Engelen de Hemel wordt aangeduid, en in den hoogsten zin de Heer, zie men boven in n. 5, 258, 344, 465, 644, 647, 648: met de plagen worden aangeduid de boze en de valse dingen, de boze dingen der liefde en de valse dingen des geloofs; die zijn het immers welke in het volgende Hoofdstuk worden beschreven, en aangeduid met het boze en schadelijke gezwel, met het bloed evenals van een dode, tengevolge waarvan alle levende ziel is gestorven, en met het bloed waarin de wateren der rivieren en der bronnen werden verkeerdt, met de hitte des vuurs die de mensen kwelde, met de onreine geesten, den vorsen gelijk, en die demonen waren, voorts met den groten hagel; de boze en de valse dingen welke door al die dingen worden aangeduid, zijn hier de plagen; met de laatste plagen worden die boze en valse dingen in den laatsten staat der Kerk aangeduid; met zeven worden alle dingen aangeduid, n. 10; 390; maar omdat die boze dingen, welke met de plagen worden aangeduid in het volgende Hoofdstuk, niet alle in het bijzonder zijn, maar alle in het algemeen zijn, zo worden hier met zeven alle universeel aangeduid; het universele immers omvat alle dingen in het bijzonder. Hieruit blijkt, dat met ik zag zeven Engelen hebbende de zeven laatste plagen, wordt aangeduid dat de boze en de valse dingen in de Kerk, zodanig als zij in haar laatsten staat zijn, uit den Heer universeel zijn ontdekt. Dat de plagen

betekenen geestelijke plagen, welke de mensen ten aanzien van hun zielen aandoen, en die verderven, zijnde de boze en de valse dingen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “*Van de voetsool af tot het hoofd toe, geen ongereptheid, VERSE PLAGE, niet uitgedrukt, niet verbonden, niet verzacht*”, Jes. I: 6. “*Jehovah sloeg de volken in toorn met een ONGENEESLIJKE PLAAG*”, Jes. XIV: 6. “*Jehovah, verwijder van over mij UW PLAAG, van den slag Uwer hand word ik verteerd*”, Psalm XXXIX: II. “*Het is wanhopig gesteld met UW BREUK; met eens VIJANDS PLAAG heb Ik u geslagen om de veelheid uwer ongerechtigheid; machtig veel zijn uw zonden geworden: maar van uw PLAGEN zal Ik u genezen*”, Jerem. XXX: 12, 14, 17. “*Indien gij niet waarneemt te doen al de woorden der Wet, zo zal Jehovah uw PLAGEN wonderlijk maken, grote en bestendige PLAGEN, en alle PLAAG die niet geschreven is in het Boek dezer Wet, totdat gij verdelgd wordt*”, Deut. XXVIII: 58, 59, 61. “*U zal het boze niet wedervaren, en de PLAAG zal tot uw tent niet naderen*”, Psalm CXI: 10. “*Edom zal tot verlating zijn; al wie voorbijgaat zal fluiten over al haar PLAGEN*”, Jerem. XLIX: 17. “*Zij zal verwoesting zijn; al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al haar PLAGEN*”, Jerem. I: 13. “*Op één dag zullen Babylon de PLAGEN komen*”, Apoc. XVIII: 8. “*De Twee Getuigen zullen de aarde slaan met elke PLAAG*”, Apoc. XI: 6. Met de PLAGEN VAN EGYPTTE, welke voor een deel eender waren aan de plagen die in het volgende Hoofdstuk beschreven zijn, wordt ook niet iets anders aangeduid dan de boze en valse dingen, welke plagen men boven in n. 503 zie opgesomd; zij worden ook PLAGEN genoemd in Exod. IX: 14; Hfdst. XI: 1. Hieruit blijkt, dat met de plagen niet iets anders wordt aangeduid dan de geestelijke plagen, welke de mensen aandoen ten aanzien van hun zielen, en hen verderven, zoals eveneens in Jes. XXX: 26; Zach. XIV: 12, 15; Psalm XXXVIII: 6, 12; Apoc. IX: 20; Hfdst. XVI: 21; Exod. XII: 13; Hfdst. XXX: 12; Num. VIII: 19; Lukas VII: 21, en elders.

658. *Omdat in die de toorn Gods is voleindigd, betekent de verwoesting der Kerk en dan haar einde.* Met de voleinding wordt de verwoesting der Kerk aangeduid, en dan haar einde, waarover aanstonds; met den toorn Gods wordt het boze bij de mensen aangeduid, hetwelk, omdat het tegen God is, de toorn Gods wordt genoemd; niet dat God tegen den mens toorn, maar de mens toornt vanuit zijn boze tegen God, en omdat het den mens toeschijnt, wanneer hij deswege wordt gestraft en gepijnigd, hetgeen na den dood in de hel geschiedt, alsof het vanuit God geschiedt, wordt derhalve in het Woord aan God toorn en ontsteking toegekend, ja zelfs het boze; maar dit in den zin der letter, omdat die zin door middel van schijnbaarheden en overeenstemmingen is geschreven, echter niet in den geestelijken zin; in

dezen immers is geen schijn en overeenstemming, maar de waarheid in haar licht; over dien toorn zie men boven n. 525, 635. Gezegd wordt dat in die plagen de toorn Gods is voleindigd, en dat daarmede de verwoesting der Kerk en dan haar einde wordt aangeduid; de oorzaak zal gezegd worden; elke Kerk neemt in den loop des tijds of door terug te treden van het goede der liefde en van de ware dingen des geloofs, totdat niet iets ervan over is; en dit geschiedt door de opeenvolgende aanwassing van het boze en het valse; en wanneer er niet langer het goede der liefde en des geloofs is, dan is er niets anders dan het boze en het valse, en wanneer het aldus is, is het einde der Kerk daar; in dit einde weet de mens niet anders dan dat het boze het goede is, en dat het valse het ware is; hij heeft immers het boze en het valse lief vanwege het verkwikkelijke ervan, en derhalve bevestigd hij ze; dit is het einde, hetwelk met de Voleinding wordt aangeduid, en de verwoesting wordt genoemd, in de volgende plaatsen: “VOLEINDING EN BESLISSING *heb ik gehoord van met Jehovah over het algehele land*”, Jes. xxviii: 22. “DE VOLEINDING IS BEPAALD, *de gerechtigheid is overgevoeld*; WANT VOLEINDING EN BESLISSING *is de Heer Jehovah Zebaoth doende in het ganse land*”, Jes. x: 22, 23. “*In het vuur des Ijvers van Jehovah zal het ganse land verteerd worden, omdat Hij een bespoedigde VOLEINDING zal maken met alle bewoners des lands*”, Zef. i: 18. *Ten slotte over den vogel der gruwelen de verlating, en tot aan de VOLEINDING EN DE BESLISSING zal het druipen op de VERWOESTING*”, Dan. ix: 27. “*Woestheid zal het ganse land zijn; toch zal Ik geen VOLEINDING maken*”, Jerem. iv: 27. “*Jehovah zeide: Ik zal nederdalen, en zien, of zij naar het geroep hetwelk tot Mij gekomen is, de VOLEINDING gedaan hebben*”, Gen. xviii: 21, aangaande Sodom. “*De ongerechtigheid der Emorieten is nog niet VOLEINDING*”, Gen. xv: 16. het einde der Kerk wordt door den Heer ook verstaan onder de voleinding der eeuw in deze plaatsen: “*De discipelen vroegen Jezus: Welk zal het teken zijn van Uw komst, en van de VOLEINDING der eeuw*”, Matth. xxiv: 3. “*Ten tijde des oogstes zal Ik tot de maaiers zeggen: Verzamelt eerst het Onkruid om het te verbranden; verzamelt de Tarwe in de schuren; zo zal het zijn in de VOLEINDING DER EEUW*”, Matth. xiii: 30, 40. “*In DE VOLEINDING DER EEUW zullen de Engelen uitgaan, en de bozen scheiden uit het midden der gerechten*”, Matth. xiii: 49. “*Jezus zeide tot de discipelen: Zie, Ik ben met ulieden tot aan de VOLEINDING DER EEUW*”, Matth. xxviii: 20; tot aan de voleinding der eeuw, is tot aan het einde der Kerk, wanneer de Nieuwe Kerk komt, met welke dan de Heer zal zijn.

659. *En ik zag evenals een glazen Zee, gemengd met vuur, betekent de laatste grens der Geestelijke Wereld, waar degenen verzameld waren, die Godsdienst en vandaar een Eredienst hadden, en niet het Goede des levens.* Met de glazen Zee,

Hfdst. iv: 5, werd de Nieuwe Hemel aangeduid vanuit de Christenen, die in de gemene ware dingen vanuit den zin der letter des Woords waren, n. 238; zij die in de gemene ware dingen zijn, zijn ook in de grenzen des Hemels, en daarom verschijnen zij ook uit de verte zoals in een Zee, n. 398, 403, 405; hier echter wordt met de glazen Zee de Laatste Grens van de Geestelijke Wereld aangeduid, waar degenen verzameld waren die Godsdienst en vandaar een Eredienst hadden, maar niet het goede des levens; omdat de verzameling vanuit hen wordt aangeduid, wordt er derhalve gezegd, EVENALS een glazen Zee, en werd zij ook gezien GEMENGD MET VUUR, en met het vuur wordt daar de liefde van het boze aangeduid, en het boze des levens daaruit, n. 452, 468, 494, 766, 767, 787; aldus niet het goede des levens, want waar niet het goede is, daar is het boze: dat de verzameling vanuit hen hier wordt verstaan onder evenals een glazen Zee gemengd met vuur, blijkt ook uit hetgeen nu volgt, zoals *dat aan deze zee degenen stonden die de overwinning hadden over het beest en over zijn beeld*, met wie degenen worden aangeduid die vanwege de verwerping van het geloof gescheiden van de naastenliefde in het goede des levens waren, en vandaar in den Hemel, n. 660: deze Zee is het ook, die in Hfdst. xxi: 1 wordt verstaan *onder de Zee die niet meer was*, n. 878. Hoedanig deze Zee was, en hoedanig degenen waren die zich daar bevonden, is ook te zien gegeven; het zijn degenen geweest, die Godsdienst hadden, geregeld de Tempels hadden bezocht, de predikingen aangehoord, aan het gewijde Avondmaal deelgenomen, en voor het overige niet wat ook hadden gedacht aangaande God, het Heil, en het eeuwige Leven, niet wetende wat zonde is; en daarom waren zij mensen geweest ten aanzien van het aangezicht, en de meesten ook ten aanzien van het burgerlijk en het zedelijk leven, maar in het geheel niet ten aanzien van het Geestelijk leven, krachtens hetwelk evenwel de mens mens is.

660. *En die de overwinning hadden over het beest, en over zijn beeld, en over zijn merkteken, en over het getal zijns naams, betekent hen die het geloof-alleen, en de leer ervan, hebben verworpen, en zo de valse dingen ervan niet hebben erkend en zich daarmee niet hebben doordrenkt, noch het Woord hebben vervalst.* Met het beest wordt het geloof van den Draak bij de Leken aangeduid, waarover Hfdst. xiii: 1 tot 10, omdat er een beeld van hetzelfde werd gemaakt, Vers 14 aldaar; met het beeld van hetzelfde wordt de leer aangeduid, n. 602, 634, 637; met het merkteken wordt de erkenning van dat geloof aangeduid, n. 605, 606, 634, 637, 679; met het getal zijns naams wordt de vervalsing van het Woord aangeduid, n. 610. Hieruit blijkt, dat met die woorden degenen worden aangeduid die het geloof-alleen en de leer ervan hebben verworpen,

en zo de valse dingen ervan niet hebben erkend en zich daarmee niet hebben doordrenkt, noch het Woord hebben vervalst.

661. *Sttaande aan de glazen zee, hebbende de citers Gods, betekent den Christelijken Hemel in de grenzen, en het geloof der naastenliefde bij hen die daar zijn.* Aangezien met de glazen Zee de Verzameling wordt aangeduid vanuit hen die weliswaar Godsdienst en een eredienst hebben, maar niet het goede des levens, n. 659, wordt derhalve met hen die gezien werden te staan aan die Zee, de Christelijke Hemel aangeduid in de grenzen ervan, namelijk zij die godsdienst, eredienst, en het goede des levens hadden, omdat zij de overwinning hadden over het beest en over zijn beeld. Over den hogeren Christelijken Hemel is gehandeld in het voorafgaande Hoofdstuk; zij uit wie die Hemel is, worden verstaan onder de honderd vier en veertig duizend die gezien werden te staan met het Lam op den Berg Zions, waarover n. 612 tot 625; met de citers wordt de belijdenis van den Heer uit de geestelijke ware dingen aangeduid, n. 276, 616; de geestelijke ware dingen zijn des geloofs vanuit de naastenliefde. Dat zij gezien werden citers te hebben, en dat zij gehoord werden een lied te zingen, zoals volgt, was het uitbeeldende van de belijdenis vanuit het geloof der naastenliefde; de aandoeningen der denkingen en vandaar de klanken der gesprekken van de Engelen des Hemels worden beneden in de Geestelijke Wereld op verschillende wijze gehoord, òf zoals het geluid van wateren, òf zoals het geluid van donderslagen, zoals boven in Hfdst. xiv: 2, òf zoals het geluid van bazuinen, zoals boven Hfdst. iv: 1, òf, gelijk bier, zoals het geluid van citers, zoals eveneens boven Hfdst. v: 8; Hfdst. xiv: 2; maar nochtans zijn het niet wateren die ruisen, noch donderslagen die dreunen, noch bazuinen en citers die klinken, ja zelfs zijn het ook niet gezongen, maar de gesprekken der Engelen en hun belijdenissen volgens hun aandoeningen en de denkingen daaruit worden aldus beneden gehoord, waaruit het hoedanige van hun liefde en wijsheid worddoorvat; dat zulke dingen worden gehoord, is volgens de overeenstemming van de aandoening met den klank, en van de denking met de spraak.

662. *En zij zongen het Lied van Mozes, den knecht Gods, en het Lied des Lams, betekent de belijdenis vanuit de naastenliefde, aldus vanuit het leven volgens de geboden der Wet, zijnde de Decaloog, en vanuit het geloof aangaande de Goddelijkheid van des Heren Menselijke.* Dat een nieuw Lied zingen, is belijden vanuit de vreugde des harten en vanuit de aandoening, dat de Heer Alleen is de Heiland, de Verlosser, en de God des Hemels en der Aarde, zie men boven inn. 279, 617; maar hier wordt niet gezegd een nieuw Lied, maar het Lied van Mozes, den knecht Gods, en het Lied des Lams; en met het Lied van Mozes

wordt de belijdenis aangeduid vanuit het leven volgens de geboden der Wet, zijnde de Decaloog, aldus vanuit de naastenliefde; en met het Lied des Lams de belijdenis vanuit het geloof aangaande de Goddelijkheid van des Heren Menselijke; onder het Lam wordt immers verstaan de Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, n. 269; 291, 595; en onder Mozes wordt verstaan in den brede zin de gehele Wet geschreven in zijn vijf Boeken, en in den strikten zin de Wet welke de Decaloog wordt genoemd, en omdat deze den mens van dienst is voor het leven, wordt er gezegd het Lied van Mozes, *den knecht Gods*; onder den knecht immers wordt in het Woord degene verstaan die van dienst is en dat wat van dienst is, n. 380, hier voor het leven. Dat onder Mozes in den brede zin de Wet wordt verstaan, is omdat zijn vijf Boeken de Wet worden genoemd: dat alle geboden, gerichten, en inzettingen door hem gegeven in zijn vijf Boeken, de Wet worden geheten, zie men boven inn. 417; dat al hetgeen in die Boeken geschreven is, de Wet van Mozes, en eveneens Mozes wordt geheten, kan vaststaan uit deze plaatsen: “[*Tof*] *Nathanaël zeide [Filippus]: Wij hebben Dien gevonden, van welke MOZES IN DE WET heeft geschreven, en de Profeten: Jezus*”, Joh. I: 46. *In de WET heeft MOZES geboden, dezulken te stenigen*, Joh. VIII: 5. “*Vervuld waren de dagen hunner zuivering naar de WET VAN MOZES*”, Lukas II: 22. “*Alle dingen moesten vervuld worden welke van Mij geschreven zijn in de WET VAN MOZES en in de Profeten*”, Lukas XXIV: 27, 44. “*HEEFT MOZES U NIET DE WET GEGEVEN: Mozes heeft de besnijdenis gegeven, opdat de WET VAN MOZES niet gebroken worde*”, Joh. VII: 19, 22, 23. “*Abraham zeide tot den rijke in de hel: Zij hebben MOZES en de Profeten; dat zij die horen; indien zij MOZES en de Profeten niet horen, zo zullen zij, al ware het dat er iemand uit de doden zou wederopgestaan zijn, zich niet laten gezeggen*”, Lukas XVI: 29, 31. *Over ons is de vloek en de eed nedergevloeid, welke geschreven is in de WET VAN MOZES, den knecht Gods: zoals geschreven is in de WET VAN MOZES, is al het boze over ons gekomen*”, Dan. IX: 11, 13. “*Gedenk der WET VAN MOZES, Mijn knecht, welke Ik hem geboden heb*”, Malach. IV: 4. “*Jehovah zeide tot Mozes: Zie, Ik zal komen tot u in den nevel der wolk, opdat het volk hore als Ik tot u gesproken zal hebben, en dat ze ook in U GELOVEN tot in het eeuwige*”, Exod. XIX: 9. Hieruit kan vaststaan, dat onder Mozes in den brede zin het Woord wordt verstaan dat door hem geschreven is, hetwelk de Wet wordt genoemd; dat onder Mozes de Wet, welke de Decaloog is, wordt verstaan, volgt daaruit, en des te meer omdat Mozes de Tafelen hieuw, nadat hij de vorige had gebroken, Exod. XXXIV: 1, 4, en toen hij ze nederdroeg straalde zijn aangezicht, Exod. XXXIV: 29 tot het einde; en daarom wordt Mozes op schilderijen voorgesteld die Tafelen houdende in

zijn hand: ook wordt bij Markus gezegd: “MOZES HEEFT GEZEGD: *Eer uw vader en uw moeder*”, VII: 10: *en Joshua schreef een dubbel van de WET VAN MOZES op stenen des Altaars*, Josch. VIII: 32; die Wet was de Decaloog. Hieruit kan men zien, dat Kier onder het Lied van Mozes, den knecht Gods niet iets anders wordt verstaan dan de belijdenis vanuit de naastenliefde, aldus vanuit het leven volgens de geboden van de Wet, zijnde de Decaloog.

663. *Zeggende: Groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heer God Almachtig, betekent dat alle dingen der Wereld, des Hemels, en der Kerk geschapen en gemaakt zijn uit den Heer vanuit de Goddelijke Liefde door Zijn Goddelijke Wijsheid.* Met de werken des Heren worden alle dingen aangeduid die door Hem geschapen en gemaakt zijn, zijnde in het algemeen alle dingen der wereld, alle dingen des Hemels, en alle dingen der Kerk, welke in het bijzonder geenszins opgesomd kunnen worden: zij worden groot en wonderlijk geheten, omdat groot wordt gezegd van de liefde, en wonderlijk van de wijsheid, zoals boven n. 656; en eveneens wordt de Heer in het Woord Heer geheten krachtens het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, en God krachtens het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid: dat de Heer Almachtig wordt geheten, omdat Hij Is, Leeft, en alle dingen Kan, vanuit Zichzelf, en eveneens alle dingen regeert vanuit Zichzelf, zie men boven in n. 31: vandaar is het, dat met groot en wonderlijk zijn Uw werken, Heer God Almachtig, in den universelen zin wordt aangeduid dat alle dingen der Wereld, des Hemels, en der Kerk geschapen en gemaakt zijn uit den Heer vanuit Zijn Goddelijke Liefde door Zijn Goddelijke Wijsheid.

664. *Omdat gerecht en waar zijn Uw wegen, o Koning der heiligen, betekent dat alle dingen die uit Hem voortgaan, gerecht en waar zijn, omdat Hij is het Goddelijk Goede Zelf en het Goddelijk Ware Zelf in den Hemel en in de Kerk.* Met de wegen worden de ware dingen aangeduid, leidende tot het goede, n. 176; en met den Koning, wanneer over den Heer wordt gehandeld, wordt het Goddelijk Ware aangeduid; en met den Koning der Heiligen het Goddelijk Ware in den Hemel en de Kerk uit Hem; met de Heiligen worden immers degenen aangeduid die in de Goddelijke Ware dingen zijn uit den Heer, n. 173, 586; vandaar wordt met gerecht en waar zijn Uw wegen, o Koning der Heiligen, aangeduid dat alle dingen die uit den Heer voortgaan, gerecht en waar zijn, omdat Hij het Goddelijk Ware Zelf in den Hemel en in de Kerk is. De Heer wordt Koning genoemd in Zijn Goddelijk Menselijke, omdat Dit is de Messias, de Gezalfde, de Christus, de Zoon Gods; dat Messias in de Hebreeuwse Taal is Christus in de Griekse Taal, en dat Messias of Christus de Zoon Gods is, zie men boven in n. 520; dat Messias zowel Koning als

Gezalfde betekent in de Hebreeuwse Taal, is bekend. Dat de Heer als Koning is het Goddelijk Ware, is omdat de Koning dat betekent, n. 20, 483; vandaar is het, dat met de Koningen degenen worden aangeduid die in de Goddelijke ware dingen zijn uit den Heer, Apoc. 1: 6; hfdst. v: 10: deswege is het, dat de Hemel en de Kerk Zijn Koninkrijk worden geheten; voorts, dat Zijn Komst in de Wereld het Evangelie des Koninkrijks wordt geheten: de Hemel en de Kerk worden Zijn Koninkrijk geheten in Dan. 11: 44; Hfdst. VII: 13, 14, 17; Matth. XII: 28; Hfdst. XVI: 28; Markus 1: 14, 15; Hfdst. IX: 1; Hfdst. XV: 43; Lukas 1: 33; Hfdst. IV: 43; Hfdst. VIII: 1, 10; Hfdst. IX: 2, 11, 27; Hfdst. X: 11; Hfdst. XVI: 16; Hfdst. XIX: 11; Hfdst. XXI: 31; Hfdst. XXII: 18; Hfdst. XXIII: 51. En Zijn Komst wordt het Evangelie des Koninkrijks geheten in Matth. IV: 23; Hfdst. IX: 35; Hfdst. XXIV: 14: maar meer dingen dienaangaande zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER. Dat de Heer Koning wordt geheten, blijkt uit deze plaatsen: *“Zij zullen met het Lam strijden, maar het Lam zal hen overwinnen, omdat Het is de HEER DER HEREN EN DE KONING DER KONINGEN”*, Apoc. XVII: 14. *“Die op het witte Paard zit, wordt genoemd het Woord, en Zijn Naam is DE HEER DER HEREN EN DE KONING DER KONINGEN*, Apoc. XIX: 13, 16; Dan. 11: 47. *“Nathalaël zeide: Gij zijt de Zoon Gods, Gij zijt de KONING ISRAËLS*, Joh. 1: 50. *“Wanneer de Zoon des mensen zal gekomen zijn in Zijn heerlijkheid, zal Hij zitten op den Troon Zijner heerlijkheid; en de KONING zal zeggen tot hen aan de rechterzijde en tot hen aan de linkerzijde”*, Matth. XXV: 31, 34, 41. *“Zij riepen: Hosanna! Gezegend is Hij Die komt in den Naam des Heren, de KONING ISRAËLS*, Joh. XII: 13. *“Pilatus vroeg aan Jezus, of Hij een KONING was: Jezus antwoordde: EEN KONING BEN IK; hiertoe ben Ik geboren, en hiertoe ben Ik in de wereld gekomen”*, Joh. XVIII: 37. *“Uw ogen zullen den KONING zien in Zijn schoonheid; JEHOVAH ONZE KONING; Hij zal ons zaligen.”* Jes. XXXIII: 17, 22. *“Ik Jehovah, uw Heilige, DE SCHEPPER VAN ISRAËL, ULIEDER KONING*, Jes. XLIII: 15. *“Zo zeide JEHOVAH, DE KONING VAN ISRAËL, EN ZIJN VERLOSSER, JEHOVAH ZEBAOth: Ik ben de Eerste en en de Laatste, en behalve Mij geen God”*, Jes. XLIV: 6. *“JEHOVAH ZAL TOT KONING ZIJN over de ganse aarde*, Zach. XIV: 9; Psalm XLVII: 3, 7, 8, 9. *“Heft, gij poorten, uw hoofden op, opdat de KONING DER HEERLIJKHEID inga; Jehovah Zebaoth, Deze is de KONING DER HEERLIJKHEID”*, Psalm XXIV: 7 tot 10. *“Ik zal David een gerechte Spruit opwekken; Die zal als KONING REGEREN; en Gericht en Gerechtigheid doen op de aarde”*, Jerem. XXIII: 5; Hfdst. XXXIII: 15. Behalve elders, zoals in Jes. VI: 5; Hfdst. LII: 7; Jerem. X: 7, 10; Hfdst. XLVI: 18; Ezech. XXXVII: 22, 24; Zef. III: 15; Psalm XX: 10; Psalm XLV: 12, 14, 15; Psalm LXVIII: 25; en Psalm LXXXIV Vers 12.

665. *Wie zou U niet vrezen, Heer, en Uw Naam niet verheerlijken, betekent dat Hij Alleen geliefd en vereerd moet worden.* Met God vrezen, wordt aangeduid Hem liefhebben; en met Zijn Naam verheerlijken, wordt aangeduid Hem vereren; dat Hij Alleen geliefd en vereerd moet worden, wordt verstaan onder *wie niet*, en onder *omdat Gij Alleen Heilig zit*: dat God vrezen is Hem liefhebben door te vrezen tegen Hem te handelen, en dat deze vrees in elke liefde ligt, zie men boven in n. 527, 628. Dat Zijn Naam verheerlijken, is Hem vereren, is omdat met den Naam van Jehovah alles wordt aangeduid waardoor Hij wordt vereerd, n. 81; en met verheerlijken wordt erkennen en belijden aangeduid.

666. *Omdat Gij Alleen Heilig zit, betekent dat Hij het Woord, de Waarheid, en de Verlichting is.* Dat de Heer Alleen Heilig is, zie men in n. 173; en dat het het Goddelijk Ware is, hetwelk Heilig wordt genoemd, n. 173, 586; en omdat het Woord het Goddelijk Ware is, en de Heer Hetzelve is, en omdat het Goddelijk Ware geestelijk verlicht, het is immers het licht in den Hemel, maar uit den Heer, wordt derhalve met omdat Hij Alleen Heilig is, aangeduid dat de Heer het Woord, de Waarheid, en de Verlichting is. Aangezien het Woord het Goddelijk Ware is, en het Goddelijk Ware geestelijk verlicht, wordt derhalve gezegd dat het Woord uit Jehovah is gediceerd door den Heiligen Geest, en dat de Heilige Geest den mens verlicht en leert; maar wie weet niet, dat de Heer alomtegenwoordig is, en dat het Heilige voortgaat uit Hem, en dat het verlicht waar het wordt opgenomen? Wie kan daaruit niet opmaken, dat de Heilige Geest niet een God op zichzelf is, onderscheiden van Jehovah of den Heer zoals een persoon van een persoon, maar dat hij Jehovah Zelf of de Heer Zelf is? Wie de Goddelijke Alomtegenwoordigheid erkent, zal ook dit erkennen. Dat onder den Heiligen Geest in het Woord het Goddelijk Leven des Heren wordt verstaan, aldus Hijzelf, en in het bijzonder het leven Zijner Wijsheid, hetwelk de Goddelijke Waarheid wordt genoemd, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 50 tot 53, waar dit uit het Woord is aangetoond. Dat de Heer het Woord is, zie men in Joh. I: 1, 14. Dat Hij de Waarheid is, in Joh. XIV: 6. Dat Hij het Licht, en vandaar de Verlichting is, in Joh. XII: 34, 35, 36.

667. *En daarom zullen alle natiën komen, en aanbidden vóór U, betekent dat allen die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn, den Heer als den Allenen God zullen erkennen.* Met alle Natiën worden degenen aangeduid die in het goede der liefde en der naastenliefde zijn; dat dezen onder de natiën worden verstaan, wanneer zij in den goeden zin worden genoemd, zie men boven in n. 483; met komen en aanbidden vóór Hem, wordt aangeduid den

Heer als God erkennen; en omdat Eén is God, in Wien de Drievuldigheid is, en de Heer Die God is, wordt er aangeduid Hemzelf als den Allenen God erkennen.

668. *Omdat Uw gerichten geopenbaard zijn, betekent dat de ware dingen des Woords dit openlijk betuigen.* Met de Gerichten worden de Goddelijke Ware dingen aangeduid, volgens welke de mens heeft te leven, waaruit hij wordt gekend hoedanig hij is, en volgens welke hij gericht zal worden; en omdat deze Goddelijke Ware dingen in het Woord zijn, en het Woord nu geopend is, en dit getuigt dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, wordt derhalve met omdat Uw gerichten geopenbaard zijn, aangeduid omdat de ware dingen des Woords dit betuigen. Dat het Woord nu geopend is, en dat hetzelfde getuigt, dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, en dat men moet leven volgens Zijn geboden, en dat men het huidige geloof moet verwijderen, kan vaststaan uit de nu uitgegeven Leren, de Ene AANGAANDE DEN HEER, de Tweede AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, de Derde AANGAANDE HET LEVEN VOLGENS DE GEBODEN VAN DEN DECALOOG, en de Vierde AANGAANDE HET GELOOF: deze zijn het welkeworden verstaan onder omdat Uw Gerichten zijn geopenbaard: aangezien de Heer het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware is, en onder het Gericht het Goddelijk Ware wordt verstaan, en onder de Gerechtigheid het Goddelijk Goede, wordt derhalve in vele plaatsen, waar over den Heer wordt gehandeld, gezegd Gerechtigheid en Gericht, zoals in de volgende: “*Zion zal in GERECHTIGHEID verlost worden, en haar wederkerenden in GERICHT*”, Jes. I: 27. “*Hij zal zitten op den Troon van David, en op Zijn Koninkrijk, om dat te bevestigen, in GERICHT EN GERECHTIGHEID*”, Jes. IX: 6. “*Jehovah zij verhoogd, omdat Hij in de hoogte woont, en de aarde heeft vervuld met GERICHT en GERECHTIGHEID*”, Jes. XXXIII: 5. “*Die zich beroemt, beroeme zich hierin, dat Jehovah GERICHT en GERECHTIGHEID doet op de aarde*”, Jerem. IX: 24. “*Ik zal David een gerechte Spruit opwekken; Die zal als Koning regeren, en GERICHT en GERECHTIGHEID doen op de aarde*”, Jerem. XXIII: 5; Hfdst. XXXIII: 15. “*Ik zal Mij u ondertrouwen in GERICHT en in GERECHTIGHEID*”, Hoschea II: 19. “*Zoals het water vloeie het GERICHT, en de GERECHTIGHEID zoals een sterke bergstroom*”, Amos V: 24. “*Jehovah, Uw GERECHTIGHEID is zoals de bergen Gods, Uw GERICHTEN zijn een grote afgrond*”, Psalm XXXVI: 7. “*Jehovah zal Zijn GERECHTIGHEID uitleiden zoals het licht, en het GERICHT zoals de middag*”, Psalm XXXVII: 6. “*Jehovah zal zijn volk richten in GERECHTIGHEID, en Zijn ellendigen in GERICHT*”, Psalm LXXII: 2. “*GERECHTIGHEID EN GERICHT zijn de schraag Uws Troons*, Psalm LXXXIX: 15. “*Wanneer ik geleerd zal hebben de GERICHTEN*

UWER GERECHTIGHEID, *loof ik Uzevenmaal des daags over de GERICHTEN UWER GERECHTIGHEID*”, Psalm CXIX: 7, 164; en op andere plaatsen dat zij Gerechtigheid en Gericht moeten doen, zoals in Jes. I: 21; Hfdst. v: 16; Hfdst. LVI: 1; Hfdst. LVIII: 2; Jerem IV: 2; Hfdst. XXII: 3, 13, 15; Ezech. XVIII: 5; Hfdst. XXXIII: 14, 16, 19; Amos VI: 12; Micha VII: 9; Deut. XXXIII: 21; Joh. XVI: 8, 10; daar wordt Gerechtigheid gezegd van het goede van het ware, en Gericht van het ware van het goede. Aangezien Gericht wordt gezegd van het ware, en Gerechtigheid van het goede, wordt derhalve in sommige plaatsen gezegd Waarheid en Gerechtigheid, zoals in Jes. XI: 5; Psalm LXXXV: 12; en bij David: “DE GERICHTEN VAN JEHOVAH ZIJN WAARHEID, ZIJ ZIJN GERECHT TEZAMEN, *begeerlijker dan goud, en zoeter dan honing*”, Psalm XIX: 10, 11. Dat de Regering des Heren in het Hemels Rijk wordt geheten Gerechtigheid, en in het Geestelijk Rijk Gericht, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen uitgegeven, n. 214, 215, 216.

669. *Na deze dingen zag ik, en zie geopend werd de Tempel des Tabernakels der Getuigenis in den Hemel, betekent gezien werd het Binnenste des Hemels, waar de Heer is in Zijn Heiligheid in het Woord, en in de Wet, welke de Decaloog is.* Met den Tempel wordt in den hoogsten zin aangeduid de Heer ten aanzien van Zijn Goddelijk Menselijke, en vandaar de Hemel en de Kerk, n. 191, 529, hier de Christelijke Hemel; met den Tabernakel der Getuigenis wordt het Binnenste van dien Hemel aangeduid, waar de Heer is in Zijn Heiligheid in het Woord, en in de Wet, welke de Decaloog is, aangezien met den Tabernakel evenzeer de Hemel wordt aangeduid, n. 585; en het Binnenste van den Tabernakel was daar waar de Ark was, waarin de Beide Tafelen lagen, waarop met den vinger Gods de Tien Woorden waren geschreven, zijnde de tien geboden van den Decaloog, welke worden verstaan onder de Getuigenis, en eveneens de Getuigenis worden genoemd; waaruit blijkt, dat met ik zag en zie geopend werd de Tempel des Tabernakels der Getuigenis in den Hemel, wordt aangeduid dat gezien werd het Binnenste des Hemels waar de Heer is in Zijn Heiligheid in de Wet, welke de Decaloog is: dat met den Tabernakel der Getuigenis ook wordt aangeduid waar het Woord is, is omdat Getuigenis niet alleen wordt gezegd van de Wet, welke de Decaloog is, maar ook van het Woord, en van den Heer als het Woord, omdat het Woord van Hem getuigt, n. 490, 555. Dat in den Hemel het Woord is, en dat dit is nedergelegd in het Binnenste erven, hetwelk het Sacrarium [*heilige schrijven*] wordt genoemd, en dat daar een vlamig en blank licht is, uitgaande boven elken graad des lichts hetwelk buiten dit in den Hemel is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 70

tot 75, en aangaande dat Sacrarium, n. 73 aldaar. Aangaande de heiligheid der Wet, welke de Decaloog is, zie men in DE LEER DES LEVENS VOOR NOVA HIEROSOLYMA VANUIT DE GEBODEN VAN DEN DECALOOG, n. 53 tot 60. Dat de ARK waarin de Beide Tafelen van den Decaloog waren, het Heiligdom of het binnenste van den Jeruzalemsen Tempel maakte, en dat zo de Tabernakel daar was, zie men in I Kon. vi: 19 tot 28; Hfdst. viii: 3 tot 9. Dat de Wet, welke de Decaloog is, de Getuigenis werd geheten, staat vast uit deze plaatsen: “Mozes klom af, en de twee Tafelen der GETUIGENIS waren in zijn hand; de Tafelen waren Gods werk, het geschrift was Gods geschrift, gegraveerd op de Tafelen, Exod. xxxii: 15, 16. “De twee Tafelen der GETUIGENIS, Tafelen van steen, beschreven met den vinger Gods”, Exod. xxxi: 18. “Jehovah zeide: In de Ark zult gij de GETUIGENIS leggen, welke Ik u geven zal”, Exod. xxv: 16, 21, 22. “En Mozes nam en leidde de GETUIGENIS in de Ark, Exod. xl: 20. “Opdat de wolk des reukwerks het Verzoendeksel bedekte, hetwelk is op de GETUIGENIS”, Levit. xvi: 13. “Jehovah zeide tot Mozes: Laat de stokken voor het aangezicht van de GETUIGENIS, en den stok van Aharon daarna vóór de GETUIGENIS”, Num. xvii: 4, 10. “En Mozes liet de stokken vóór Jehovah”, Num. xvii: 7. De Ark wordt de Ark der GETUIGENIS genoemd in Exod. xxxi: 7; en de Tabernakel wordt het Habitakel der GETUIGENIS genoemd in Exod. xxxviii: 21.

670. *En de zeven Engelen, hebbende de zeven plagen, gingen uit van den Tempel, betekent de voorbereiding uit den Heer tot den invloed vanuit het Binnenste des Hemels in de Kerk, opdat haar boze en valse dingen universeel zouden worden ontdekt, en zo de bozen gescheiden van de goeden,* Dat onder de zeven Engelen de Heer wordt verstaan, zie men boven in n. 657; dat met de zeven plagen alle boze en valse dingen worden aangeduid, op universele wijze verstaan, zie men ook boven in n. 657; onder den Tempel wordt hier het binnenste des Hemels verstaan, waar het Woord en de Decaloog is, zoals vlak boven in n. 669; dat met zij gingen uit van den Tempel, de voorbereiding tot den invloed wordt aangeduid, is omdat zij uitgingen om, na de fiolen ontvangen te hebben, de plagen in de fiolen op de aarde, in de zee, in de rivieren, op de zon, over den troon van het beest, en in de lucht te werpen, waarmede de invloed in de Kerk wordt aangeduid, opdat haar boze en valse dingen worden ontdekt; dat dit geschiedde terwille van hun afscheiding van de goeden, zal men in het volgende Hoofdstuk zien.

671. *Bekleed met linnen rein en blinkend, en omgord om de borsten met gouden gordels, betekent zulks vanuit de zuivere en echte ware en goede dingen des Woords.* Met rein en blinkend linnen wordt het zuivere en echte ware aangeduid, waarover aanstonds: met den gouden gordel rondom de borst,

wordt het Goddelijke, voortgaande en tegelijk verbindende, aangeduid, zijnde het Goddelijk Goede; men zie boven n. 46; met bekleed en omgord zijn, wordt aangeduid verschijnen en zich vertonen in die; de klederen immers betekenen de ware dingen die het goede bekleeden, n. 166; en de ceinturen of gordels betekenen de ware en de goede dingen die in de orde en het verband samenhouden, n. 46: hieruit blijkt, dat met de Engelen, bekleed met linnen rein en blinkend, en omgord om de borsten met gouden gordels, de zuivere en echte ware en goede dingen worden aangeduid, welke, omdat zij nergens anders vandaan zijn dan vanuit het Woord, de ware en de goede dingen des Woords betekenen. Dat het Linnen het Goddelijk Ware betekent, kan vaststaan uit de volgende dingen, zoals *dat Aharon een LINNEN BROEK moest hebben wanneer hij de Tent binnentrad en tot het Altaar naderde*, Exod. xxviii: 42, 43; alsmede *dat Aharon, wanneer hij in het Heilige binnenging, DEN LINNEN ROK der heiligheid zou aandoen, LINNEN SCHOENEN op zijn vlees zou hebben, zich gorden met een LINNEN BANDELIER, en een LINNEN TULBAND zou opzetten; dit zijn de klederen der heiligheid; en dat hij dezelfde klederen zou aantrekken, wanneer hij het volk ontzondigde*, Levit. xvi: 4, 32. Evenzo, *dat de Priesters Levieten, wanneer zij tot de poorten van den innerlijken Voorhof ingingen, LINNEN KLEDEREN zouden aantrekken, LINNEN TULBANDEN op het hoofd, en LINNEN BROEKEN op hun lenden*, Ezech. xlv: 17, 18. *Dat de Priesters LINNEN EFODS droegen*, I Sam. xxii: 18. *Dat Samuel, toen hij als knaap vóór Jehovah bediende, bekleed was met een LINNEN EFOD*, I Sam. ii: 18. *Dat David, toen de Ark maar zijn stad werd overgebracht, omgord was met een LINNEN EFOD*, II Sam. vi: 14. Hieruit kan vaststaan *waarom de Heer, toen Hij de voeten der discipelen wies, ZICHZELF MET EEN LINNEN DOEK OMGORDDE, EN DE VOETEN MET DEN LINNEN DOEK AFDROOGDE*, Joh. xiii: 4, 5. *Voorts, dat Engelen verschenen, met LINNEN bekleed*, Dan. x: 5; Ezech. ix: 2, 3, 4, ii; Hfdst. x: 2 tot 7. Ook *verschenen de in des Heren graf geziene Engelen bekleed met BLINKEND en flitsend WIT*, Matth. xxviii: 3. *Dat de Engel die den Nieuwen Tempel mat, een LINNEN SNOER in de hand had*, Ezech. xl: 3. Dat het Jeremias, *om den staat der Kerk ten aanzien van het ware uit te beelden, bevolen was een LINNEN GORDEL te kopen, en dien te verstoppen in een gat der rots aan den Eufrath, en dat hij dien daarna verdorven terugvond*, Jerem. xiii: 1 tot 7; ook wordt bij Jesaja gezegd: *“Het gekrookte riet zal Hij niet verbreken, en het rokende VLAS [Linum] zal Hij niet uitblussen, en tot de waarheid zal Hij het gericht voortbrengen*, xlii: 3. Onder het Linnen wordt in die plaatsen niet iets anders verstaan dan het Ware.

672. *En een van de vier Dieren gaf den zeven Engelen zeven gouden fiolen, betekent dat die ware en goede dingen, door welke de boze en de valse dingen der Kerk worden ontdekt, vanuit den zin der letter des Woords zijn genomen.* Dat de vier Dieren, zijnde de Cherubim, het Woord in laatsten betekenen, en de wachten, opdat niet de echte ware en goede dingen ervan geschonden worden, zie men boven in n. 239; en omdat de innerlijke ware en goede dingen des Woords door den zin der letter ervan worden bewaakt, wordt derhalve die zin des Woords door één vanuit de vier Dieren aangeduid; met de zeven fiolen wordt iets eenders aangeduid als met de zeven plagen; zij zijn immers de inhoudende dingen, en met de inhoudende dingen worden in het Woord eendere dingen aangeduid als met den inhoud, zoals met den beker iets eenders als met den wijn, en met den schotel iets eenders als met de spijs: dat met de bekens, de kelken, de fiolen, de schotels, eendere dingen worden aangeduid als met den inhoud, zal men zien in hetgeen nu volgt: wat met de zeven Engelen wordt aangeduid, is boven gezegd: dat aan hen fiolen werden gegeven, is omdat er wordt gehandeld over den invloed van het ware en het goede in de Kerk, opdat de boze en de valse dingen worden ontdekt, en de naakte goede en ware dingen kunnen niet invloeiën; deze immers worden niet opgenomen, maar de beklede ware dingen, zodanig als zij in den zin der letter des Woords zijn, worden opgenomen; en bovendien werkt de Heer altijd vanuit binnensten door laatsten, of in het volle: dit is de oorzaak dat aan de Engelen fiolen werden gegeven, waarmede de inhoudende [samenvattende] ware en goede dingen worden aangeduid, zodanig als zij van den zin der letter des Woords zijn, door welke de valse en de boze dingen worden ontdekt: dat de zin der Letter des Woords het inhoudende is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 27 tot 36, en n. 37 tot 49. Dat met fiolen, schotels, bekens en kelken, en met zakken, de dingen worden aangeduid die daarin zijn vervat, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “Jehovah zeide: *Neem den Beker des toorns vanuit Mijn hand, en geef dien aan al de natiën te drinken; wanneer zij weigeren zullen den BEKER te nemen, zo zult gij zeggen: Door te drinken, drinkt*”, Jerem. xxv: 15, 16, 28. “*Een BEKER van goud was Babel in de hand van Jehovah, dronken makende de algehele aarde*”, Jerem. li: 7.” *Ik zal den BEKER der zuster in uw hand geven; met dronkenschap en droefenis zult gij vervuld worden, met den BEKER der verwoesting, met den BEKER van uw zuster Samaria*”, Ezech. xxiii: 31 tot 34. “*De BEKER van Jehovah zal rondgaan tot u, opdat er uitbraaksel zij over uw heerlijkheid*”, Hab. ii: 16. “*Ook tot u, dochter Edoms, zal de BEKER overgaan, gij zult dronken worden, en onthuld worden*”, Klaagl. iv: 21. “*Jehovah zal over de goddelozen regenen,*

stormwinden zal het deel huns BEKER zijn”, Psalm XI: 6. “De BEKER is in de hand van Jehovah, en met wijn mengde Hij, Hij vulde met het gemengde, en Hij goot uit; alle goddelozen der aarde zullen drinken”, Psalm LXXV: 9. “Zij die het beest aanbidden, zullen drinken van den wijn des toorns Gods, met louteren gemengd, in den DRINKBEKER Zijner ontsteking”, Apoc. XIV: 10. “Waak op, sta op, o Jeruzalem, gij die gedronken hebt uit de hand van Jehovah den BEKER Zijns toorns: den droesem van den BEKER der zwijmeling hebt gij gedronken”, Jes. LI: 17. “De vrouw hebbende een gouden BEKER in de hand, vol van gruwelen, en van onreinheid der hoererij”, Apoc. XVII: 4. “Verbubbelt haar dubbel, in den DRINKBEKER waarmede zij gemengd heeft, mengt haar dubbel”, Apoc. XVIII: 6. “Ik stel Jeruzalem tot een BEKER der zwijmeling allen volken”, Zach. XII: 2. “Gij blinde Farizeër, zuiver eerst het innerlijke des DRINKBEKER, opdat ook het uiterlijke rein zij, Matth. XXIII: 25, 26; Lukas XI: 39. “Jezus zeide tot de zonen van Zebedeüs: Kunt gij den DRINKBEKER drinken, dien Ik drinken zal”, Matth. XX: 22, 23; Markus X: 38, 39. “Jezus zeide tot Petrus: Den DRINKBEKER, dien Mij de Vader gegeven heeft, zal Ik dien niet drinken”, Joh. XVIII: 11. “Jezus zeide in Gethsemane: Indien het mogelijk is, laat dezen DRINKBEKER aan Mij voorbijgaan”, Matth. XXVI: 39, 42, 44. “Jezus, den DRINKBEKER nemende, zeide: Drinkt allen daaruit; Dit is Mijn bloed, dat des Nieuwen Testaments”, Matth. XXVI: 27, 28; Markus XIV: 23, 24; Lukas XXII: 17. “Jehovah mijn BEKER; Gij ondersteunt mijn lot”, Psalm XVI: 5. “Gij zult vóór mij de tafel toerichten; Mijn DRINKBEKER zal overvloeien, Psalm XXIII: 5. “Wat zal ik Jehovah vergelden; ik zal den BEKER der heilen aannemen”, Psalm CXVI: 12, 13. “Drenken met den BEKER der vertroosting”, Jerem. XVI: 7. Iets eenders als met den Beker en den Drinkbeker wordt ook aangeduid met de fiool, en ook met den zak, in Matth. IX: 17; Lukas V: 37, 38; Jerem. XIII: 12; Hfdst. XLVIII: 12; Habak. II: 15; met de fiolen, de wierookvaten, en de wierookkistjes, waarin de reukwerken waren, wordt iets eenders aangeduid als met de reukwerken; in het algemeen met vaten van elk geslacht iets eenders als met de dingen die daarin zijn.

673. *Vol van den toorn Gods, Die leeft tot in de eeuwen der eeuwen, betekent dat de boze en de valse dingen zullen verschijnen en opengedekt moeten worden door de zuivere en echte ware en goede dingen des Woords.* Gezegd wordt dat de fiolen vol waren van den toorn Gods, omdat zij vol waren van plagen, waarmede de boze en de valse dingen der Kerk worden aangeduid, n. 657; maar nochtans waren zij niet vol van die plagen, maar zij waren vol van de zuivere en echte ware en goede dingen vanuit het Woord, door welke de boze en de valse dingen der Kerk zouden worden ontdekt; maar nochtans waren het ook geen fiolen, en daarin ware en goede dingen, maar daarmede wordt

de invloed vanuit den Hemel in de Kerk aangeduid; dat er gezegd wordt dat zij vol waren van den toorn Gods, Die leeft, is volgens den stijl des Woords in den zin zijner letter, zoals kan vaststaan uit de boven aangevoerde plaatsen, waarin aan Jehovah toorn en ontsteking wordt toegeschreven, en nochtans heeft Jehovah geen toorn en ontsteking, maar de mens heeft ze tegen Hem; de oorzaak waarom het in den zin der letter aldus wordt gezegd, zie men boven in n. 525, 635, 658. Hieruit blijkt, dat met de fiolen vol van den toorn Gods, Die leeft in de eeuwen der eeuwen, wordt aangeduid dat de afgrijselijke boze en valse dingen der Kerk zullen verschijnen en moeten worden ontdekt door de goede en de ware dingen des Woords: de boze en de valse dingen worden ook niet anders ontdekt dan door de ware en de goede dingen: deze immers zijn in het licht des Hemels, doch de valse en de boze dingen zijn in de duisternis der hel; en in de duisternis wordt niets ontdekt, omdat niet iets anders daar verschijnt dan het boze en het valse; maar vanuit het licht vanuit den Hemel worden alle dingen ontdekt, omdat daarin alle dingen verschijnen: het Licht des Hemels immers is het Goddelijk Ware van des Heren Goddelijke Wijsheid.

674. *En vervuld werd de Tempel met rook vanuit de heerlijkheid Gods en vanuit Zijn kracht, betekent het Binnenste des Hemels, vol van het Geestelijk en het Hemels Goddelijk Ware uit den Heer.* Met den Tempel wordt het Binnenste des Hemels aangeduid; waarover boven n. 669: met den rook wordt het Goddelijke in laatsten aangeduid, waarover aanstonds; met de heerlijkheid wordt het Geestelijk Goddelijk Ware aangeduid, n. 249, 629; en met de kracht [*virtus*] wordt het Hemels Goddelijk Ware aangeduid, n. 373; vandaar wordt met vervuld werd de Tempel met rook vanuit de heerlijkheid Gods en vanuit Zijn kracht, de binnenste Hemel aangeduid, vol van het Geestelijk en het Hemels Goddelijk Ware. Dat de rook het Goddelijk Ware in laatsten betekent, is omdat het vuur waaruit de rook is, de liefde betekent; het vuur van het Altaar des brandoffers de hemelse liefde, n. 395, 494; en het vuur van het Altaar des reukwerks de geestelijke liefde, n. 277, 392, 394; dat de rook die dingen betekent, kan uit deze plaatsen vaststaan: “*Jehovah zal over alle Habitakel van den berg Zions scheppen een wolk des daags, en ROOK, en den glans eens vuurs des nachts, want over alle heerlijkheid een overdekking*”, Jes. IV: 5. “*De posten der dorpels werden bewogen van de stem der roepende Serafim, en het Huis werd vervuld met ROOK*”, Jes. VI: 4. “*De ROOK des reukwerks klom op met de gebeden der Heiligen, vanuit de hand des Engels vóór God*, Apoc. VIII: 4. *Hij zal het ROKENDE VLAS niet uitblussen; tot de waarheid zal Hij het gericht voortbrengen*”, Jes. XLII: 3. Dat de Rook in den tegengestelden zin de

valse dingen der begerigheden betekent, zie men boven in n. 422; en de valse dingen opkomende uit den trots van het eigen inzicht, n. 452: bovendien betekent de Rook iets eenders als de wolk in vele plaatsen.

674[a] *En niemand kon in den Tempel ingaan, totdat voleindigd waren de zeven plagen der zeven Engelen, betekent in dien graad daar, dat het daaroverheen niet uitgehouden zou kunnen worden, en zulks totdat na de verwoesting het einde dier Kerk werd gezien.* Daarmede dat niemand in den Tempel kon ingaan, wordt aangeduid dat het Binnenste des Hemels vol was van het Geestelijk en het Hemels Goddelijk Ware, in dien graad dat het daaroverheen niet uitgehouden zou kunnen worden; met den Tempel wordt, hier als boven, het Binnenste des Hemels aangeduid; met totdat de zeven plagen der zeven Engelen voleindigd waren, wordt aangeduid, zulks tot na de verwoesting het einde der Kerk daar is, n. 658; en met de zeven plagen der zeven Engelen worden de boze en de valse dingen aangeduid, welke de Kerk verwoesten en haar einde maken, n. 657.

* * *

675. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen. Er werd gezien een zeker Papier, uit den Heer door den Hemel nedergelaten in een Gezelschap van Engelsen, maar dat Gezelschap was er een van hun kleinste gezelschappen, waar ook twee Bisschoppen waren; op dat Papier stond een aanmaning om den Heer te erkennen als den God des Hemels en der Aarde, zoals Hijzelf leert in Matth. xxviii: 18; en om terug te treden van de Leer aangaande het rechtvaardigmakende Geloof zonder de werken der wet, omdat het een dwaalleer is. Dat Papier werd gelezen en overgeschreven door velen, en over de dingen die daarop stonden, dachten zij en spraken zij gezond vanuit innerlijk oordeel, en zij werden verlicht uit den Heer, en de verlichting werd opgenomen in het licht, hetwelk aan de Engelsen meer dan aan de overigen is ingegeven. Doch nadat zij die dingen hadden opgenomen, zeiden zij tot elkander: Laten wij de Bisschoppen horen. En dezen werden gehoord, maar zij spraken tegen en keurden het af; die bisschoppen nu, die daar waren, behoorden tot degenen die in de wereld hard van hart waren geworden ten aanzien van de geestelijke dingen des geloofs en der naastenliefde, vanwege de liefde van de Heerschappij over de Heilige dingen der Kerk, en van den voorrang daardoor ook in de Politieke dingen; en daarom zonden zij het Papier na een korte onderlinge beraadslaging weer terug naar den Hemel waar het vandaan kwam: toen dit geschied was, traden, na enig gemompel,

de meeste Leken van hun vorige instemming terug, en toen werd hun Licht in geestelijke dingen, hetwelk tevoren had opgeblonken, plotseling uitgeblust: en nadat zij wederom vermaand waren, doch tevergeefs, zag ik dat Gezelschap nederzinken, maar hoe diep zag ik niet; aldus was het onttrokken aan den aanblik der Engelen, die enig en alleen den Heer vereren, en het geloof-alleen verafschuwen.

Maar na enige dagen zag ik er tegen de honderd opklimmen vanuit de lagere aarde, waarheen dat kleine Gezelschap was nedergezonken; en dezen traden op mij toe, en een van hen, een wijze, sprak, zeggende: Hoor iets wonderbaarlijks; toen wij nederzonken, verscheen ons eerst een plaats zoals een poel, maar kort daarop zoals droge aarde, en daarna zoals een kleine stad, waarin een ieder een huis had, maar minderwaardig; na een dag beraadslaagden wij onderling, wat ons te doen stond; velen zeiden dat wij naar de twee bisschoppen moesten gaan, en hun een zacht verwijt daarvan maken dat zij het papier hadden teruggezonden naar den Hemel waarvan het was nedergelaten, en dat ons deswege dit was overkomen; zij kozen er enigen uit, die tot de Bisschoppen heengingen, en hij die met mij sprak, zeide dat hij een van hen was geweest; en toen sprak een zeker iemand onder ons, die meer dan de anderen over wijsheid beschikte, aldus tot de Bisschoppen: Hoort, gij Vaders: wij hebben geloofd dat bij ons meer dan bij de overigen, de Kerk was welke in de Christelijke wereld de Primaat genoemd verdiende te worden, en de Godsdienst welke de Magnaat genoemd verdiende te worden; maar ons werd verlichting vanuit den Hemel gegeven, en in de verlichting de doorvatting, dat er heden ten dage in de Christelijke wereld niet langer een Kerk, en ook niet langer Godsdienst is. De Bisschoppen zeiden: Wat spreekt gij; is de Kerk niet daar waar het Woord is, waar Christus de Heiland bekend is, en waar de sacramenten zijn? Hierop antwoordde de onze: Die dingen zijn de Kerk, en zij maken de Kerk, doch zij maken haar niet buiten den mens, maar binnen den mens; en verder zeide hij: TEN AANZIEN VAN DE KERK: kan de Kerk daar zijn waar Drie Goden worden vereerd; kan het een Kerk zijn waar haar ganse Leer gegrond is op één enkel vals verstaan gezegde van Paulus, en vandaar niet op het Woord; kan het een Kerk zijn, als men niet tot den Heiland der Wereld gaat, en waar Hijzelf in twee wordt verdeeld? TEN AANZIEN VAN DEN GODSDIENST: Wie kan ontkennen, dat de Godsdienst is het boze schuwen en het goede doen? Is er wel enige Godsdienst daar waar geleerd wordt dat het geloof-alleen zaligt, en niet de naastenliefde? Is de Godsdienst daar waar geleerd wordt dat de naastenliefde voortgaande uit den mens niets anders dan zedelijke en burgerlijke naastenliefde is? Wie ziet niet,

dat in die naastenliefde niet iets van Godsdienst is? Is er in het geloof-alleen wel iets van een daad of een werk? En toch bestaat de Godsdienst in het doen. Bestaat er wel in het algehele aardrijk een natie bij welke Godsdienst is, die al het zaligmakende buitensluit van de goede dingen der naastenliefde, zijnde de goede werken? Terwijl toch het al van den Godsdienst bestaat in het goede, en het al der Kerk in de leer die de ware dingen zal leren, en door de ware dingen het goede: ziet, Vaders, welke Heerlijkheid zou ons geworden, indien de Kerk die er niet is, en de Godsdienst die er niet is, bij ons een aanvang nam en oprees. Toen antwoordden de Bisschoppen: Gij spreekt al te hoog; is niet het Geloof in de daad, zijnde het ten volle rechtvaardigende en zaligende geloof, de Kerk; en is niet het Geloof in den staat, zijnde het voortgaande en vervomakende geloof, de Godsdienst? Vat dit, mijn zonen. Maar toen zeide de wijze Engelsman: Hoort, Vaders: ontvangt niet de mens het geloof in de daad zoals een stronk; is in een stronk, welke volgens uw voorstelling dan is levend gemaakt, wel de Kerk? Is niet het geloof in den staat de voortzetting en de voortschrijding van het geloof in de daad; en daar, volgens uw voorstelling, al het zaligmakende in het geloof is gelegen, en niet iets in het goede der naastenliefde uit den mens, waar is dan de Godsdienst? Toen zeiden de Bisschoppen: Vriend, gij spreekt aldus, omdat gij de Verborgenheden der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen niet weet, en hij die ze niet weet, weet niet den weg der zaliging uit het innerlijke; uw weg is de uitwendige weg en die van het gewone volk; ga dien, indien gij het wilt, doch weet slechts dit, dat al het goede uit God is, en niets uit den mens, en dat zo de mens in geestelijke dingen volstrekt niets kan uit zich; hoe kan dan de mens het goede, hetwelk het geestelijk goede is, doen uit zich? Verontwaardigd over deze woorden, zeide de met hen sprekende Engelsman: Ik weet uw verborgenheden der rechtvaardiging beter dan gij, en ik zeg u openlijk, dat ik in uw innerlijke Verborgenheden niets anders heb gezien dan spoken. Is de Godsdienst niet: God erkennen en liefhebben, en den Duivel schuwen en haten; is niet God het Goede Zelf, en de Duivel het Boze zelf? Wie in het algehele Wereldrond, die Godsdienst heeft, weet dit niet? Is niet God erkennen en liefhebben het goede doen, omdat dit van God en uit God is; en is niet den Duivel schuwen en haten het boze niet doen, omdat dit van den duivel en uit den duivel is? Uw geloof in de daad, hetwelk gij hebt genoemd het ten volle rechtvaardigmakende en zaligende geloof, of, wat hetzelfde is, uw daad van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, leert het wel enig goede doen dat van God en uit God is, en leert het wel enig boze schuwen dat van den Duivel en uit den Duivel is? Volstrekt niets, omdat gij hebt vastgesteld dat in

het ene en het andere niets van het heil is. Wat is uw Geloof in den staat, dat gij het voortgaande en vervolmakende geloof hebt genoemd, anders dan een en hetzelfde met het geloof in de daad; hoe kan dit vervolmaakt worden, wanneer gij al het goede uit den mens zoals uit hemzelf daarvan buitensluit, door te zeggen: Hoe kan de mens gezaligd worden door enig goede uit zich, wanneer de zaliging om niet is? Voorts: wat is het goede uit den mens anders dan op verdienste gericht, en toch is de verdienste van Christus alles; en daarom zou het goede doen terwille van het heil, gelijk staan met datgene aan zich toekennen wat alleen van Christus is, en zo zou het ook gelijkstaan met zichzelf te willen rechtvaardigmaken en zaligen; voorts, hoe kan iemand het goede werken, wanneer de Heilige Geest alle dingen werkt zonder enige hulp van den mens; waartoe is dan enig bijkomend goede uit den mens nodig wanneer al het goede uit den mens in zich niet het goede is; behalve meer dingen? Zijn dit niet uw verborgenheden? Maar in mijn ogen zijn het louter spitsvondigheden en sluwheden, uitgedacht te dien einde dat gij de goede werken, zijnde de goede dingen der naastenliefde, verwijdert, om uw geloof-alleen te verstevigen; en omdat gij dit doet, beschouwt gij den mens ten aanzien van die dingen, en in het algemeen ten aanzien van alle dingen welke van de Kerk en van den Godsdienst zijn, zoals een stronk, of zoals een onbezield standbeeld, en niet als een mens geschapen tot het beeld Gods, aan wien gegeven is en aanhoudend gegeven wordt het vermogen van verstaan en willen, van geloven en liefhebben, en van spreken en doen, geheel en al zoals uit zich, vooral in de geestelijke dingen, omdat de mens een mens is vanuit die dingen; indien de mens in de geestelijke dingen niet dacht en handelde zoals uit zich, wat zou dan het geloof, wat zou dan de naastenliefde, en wat zou dan de eredienst, ja zelfs, wat zou dan de Kerk en de Godsdienst zijn? Gij kent het, dat den naaste vanuit liefde het goede doen de naastenliefde is; doch gij kent het niet wat de naastenliefde is, terwijl toch de naastenliefde de ziel, het leven, en het wezen des geloofs is; en omdat de naastenliefde gans en al dit is, wat is dan het geloofverwijderd van de de naastenliefde anders dan dood; en een dood geloof is niets anders dan een spook; ik noem dat een spook, omdat de Apostel Jacobus het geloof zonder de goede werken niet alleen dood noemt, maar ook duivels. Toen ontstak een van die beide Bisschoppen, toen hij zijn geloof dood, duivels, en een spook hoorde noemen, dermate, dat hij zijn mijter [*cidaris*] van het hoofd rukte, en op de tafel smeed, zeggende: Ik zal dien niet terugnemen, voordat ik mij gewroken zal hebben op de vijanden van het geloof onzer Kerk. Doch hij schudde het hoofd, al mompelend en zeggend: DIE JAKOB, DIE JAKOB. Op den mijter was een metalen plaat waarop

gegraveerd stond HET GELOOF-ALLEEN. En toen verscheen plotseling een Monster, uit de aarde oprijzende met zeven hoofden, wiens voeten waren zoals van een beer, en de mond zoals van een leeuw, geheel en al eender aan het beest dat wordt beschreven in de Apoc. Hfdst. XIII: Vers 1, 2, welks beeld gemaakt en aangebeden werd, Vers 14, 15 in hetzelfde Hoofdstuk: dit spook nam den Mijter van de tafel weg, en maakte dien van onderen wijder, en zette hem op zijn zeven hoofden; nadat dit geschied was, gaapte de aarde onder zijn voeten open, en verzonk het in de Hel. Dit ziende, riep die Bisschop uit: Geweld! Geweld! Toen gingen wij van hen heen, en zie, voor onze ogen vertoonden zich Treden, langs welke zij opklommen, en wij kwamen terug op de aarde, en in den aanblik des Hemels, waar wij tevoren geweest waren. Deze dingen vertelde mij de Wijze Engelsman.

De Apocalyps

Zestiende Hoofdstuk

1. En ik hoorde een grote stem vanuit den Tempel, zeggende tot de Zeven Engelen: Gaat, en giet uit de fiolen van den toorn Gods op de aarde.
2. En de Eerste ging heen, en goot zijn fiool uit op de aarde; en er werd een boze en schadelijke zweer in de mensen die het merkteken van het beest hadden, en zijn beeld aanbaden.
3. En de Tweede Engel goot zijn fiool uit in de Zee, en er werd bloed evenals van een dode, en alle levende ziel is gestorven in de Zee.
4. En de Derde Engel goot zijn fiool uit in de Rivieren, en in de Bronnen der wateren, en er werd bloed.
5. En ik hoorde den Engel der wateren zeggen: Gerecht, o Heer, zijt Gij, Die Is en Die Was, en de Heilige, omdat Gij deze dingen gericht hebt.
6. Omdat zij het bloed der Heiligen en der Profeten vergoten hebben, zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, zij zijn het immers waard.
7. En ik hoorde een anderen vanuit het Altaar zeggen: Ja Heer God Almachtig, waar en gerecht Uw gericht.
8. En de Vierde Engel goot zijn fiool uit in de Zon, en hem is het gegeven met hitte te slaan de mensen door vuur.
9. En de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam Gods, Die mogendheid heeft over deze plagen, en zij kwamen niet tot inkeer om Hem heerlijkheid te geven.
10. En de Vijfde Engel goot zijn fiool uit op den Troon van het beest, en zijn rijk is duister geworden, en zij kauwden hun tongen van pijn.
11. En zij lasterden den God des Hemels vanwege hun pijnen, en vanwege hun zweren, en zij kwamen niet tot inkeer van hun werken.
12. En de Zesde Engel goot zijn fiool uit op de grote rivier de Eufraat, en uitgedroogd is zijn water, opdat bereid zou worden de weg der koningen van den opgang der zon.
13. En ik zag vanuit den mond van den draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den Pseudoprofeet, drie onreine Geesten, den vorsen gelijk.
14. Het zijn immers Geesten der demonen doende tekenen om heen te gaan tot de koningen der aarde en van het ganse wereldrond, om die te vergaderen tot den oorlog van dien groten dag van God Almachtig.

15. Zie, Ik kom zoals een dief, gezegend hij die waakt en zijn bekleedselen bewaart, opdat hij niet naakt wandele, en zij zijn schaamte zien.
16. En hij heeft hen vergaderd op de plaats in het Hebreeuws geheten Armageddon.
17. En de Zevende Engel goot zijn fiool uit in de Lucht, en er ging een grote stem uit van den Tempel des Hemels vanuit den Troon, zeggende: Het is geschied.
18. En er geschiedden stemmen, en bliksemen en donderslagen, en een grote aardbeving geschiedde, hoedanige niet is geschied van dat de mensen geweest zijn op de aarde, een zodanige aardbeving, dermate groot.
19. En geworden is de grote Stad tot drie delen, en de steden der natiën zijn gevallen; en het grote Babylon is gekomen in de gedachtenis vóór God, om haar te geven den beker van den wijn der ontsteking Zijns toorns.
20. En alle eiland is gevloeden, en de bergen zijn niet gevonden.
21. En een grote hagel, als het ware van het gewicht van een talent, daalde neder van den Hemel op de mensen, en de mensen lasterden God vanwege de plage des hagels, omdat deszelfs plage zeer groot was.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. In dit Hoofdstuk worden de boze en de valse dingen in de Kerk der Hervormden ontdekt door den invloed vanuit den Hemel, Vers 1. In de Geestelijken, Vers 2. In de Leken, Vers 3. In het verstand van het Woord bij hen, Vers 4, 5, 6, 7. In de liefde bij hen, Vers 8, 9. In het geloof bij hen, Vers 10, 11. In de innerlijke redeneringen bij hen, Vers 12, 13, 14, 15. In al hun dingen tegelijk, Vers 17 tot 21.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik hoorde een grote stem vanuit den Tempel, zeggende tot de Zeven Engelen: Gaat, en giet uit de fiofen van den toorn Gods op de aarde, *betekent* den invloed uit den Heer vanuit het Binnenste des Hemels in de Kerk der Hervormden, waar degenen zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn ten aanzien van de leer en ten aanzien van het leven: en de Eerste ging heen, en goot zijn fiof uit op de Aarde, *betekent* in hen die in de innerlijke dingen van de Kerk der Hervormden zijn, en zich toeleggen op de leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, en Geestelijken worden genoemd: en er werd een boze en schadelijke zweer, *betekent* de innerlijke boze en valse dingen, vernietigend voor al het goede en ware in de Kerk: in de mensen die het merkteken van het beest hadden, en zijn beeld aanbaden, *betekent* bij hen die het geloof-alleen leven, en de leer ervan opnemen: en de Tweede Engel goot zijn fiof uit op de Zee, *betekent* den invloed bij degenen daar die in de uitwendige dingen ervan zijn, en in dat geloof, en Leken worden genoemd: en er werd bloed evenals van een dode, en alle levende ziel is gestorven in de Zee, *betekent* bij hen het helse valse, waardoor al het ware des Woords en vandaar der Kerk en des geloofs is uitgeblust: en de Derde Engel goot de fiof uit in de Rivieren, en in de Bronnen der wateren, *betekent* den invloed in het verstand van het Woord bij hen: en er werd bloed, *betekent* de ware dingen des Woords vervalst: en ik hoorde den Engel der wateren zeggen, *betekent* het Goddelijk Ware des Woords: gerecht zijt Gij, o Heer, Die Is en Die Was, en de Heilige, omdat Gij deze dingen hebt gericht, *betekent* dat dit geschiedt vanuit de Goddelijke Voorzienigheid des Heren, Die Is en Die Was het Woord, hetwelk anders zou worden ontwijd: omdat zij het bloed der Heiligen, en der Profeten vergoten hebben, *betekent* zulks ter oorzaak hiervan dat dit enige punt, dat het geloof-alleen zaligt zonder de werken der Wet, eenmaal opgenomen zijnde, alle ware leerstellige dingen vanuit het Woord verdraait: zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, omdat zij het waard zijn, *betekent* dat het hun die zich in het

geloof-alleen zowel naar de leer als naar het leven hebben bevestigd, was toegelaten om de ware dingen van het Woord te vervalsen, en het leven te doordrenken vanuit de vervalste dingen: en ik hoorde een anderen vanuit het Altaar zeggen: Ja Heer God Almachtig, waar en gerecht Uw gerichten, *betekent* het Goddelijk Goede des Woords, bevestigende dat Goddelijk Ware: en de Vierde Engel goot zijn fiool uit in de Zon, *betekent* den invloed in hun liefde: en hem is het gegeven, met hitte te slaan de mensen door vuur, *betekent* dat de liefde tot den Heer hen martelde, omdat zij in de begerigheden der boze dingen vanuit het verkwikkelijke hunner liefde waren: en de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam Gods, Die mogendheid heeft over deze plagen, *betekent* dat zij vanwege het verkwikkelijke der liefde van zich, opkomende vanuit de hevige begerigheden der boze dingen, niet hebben erkend de Goddelijkheid van des Heren Menselijke, uit Hetwelk evenwel al het goede der liefde en al het ware des geloofs invloed: en zij kwamen niet tot inkeer om Hem heerlijkheid te geven, *betekent* dat zij deswege niet met enig geloof kunnen opnemen, dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, ook ten aanzien van het Menselijke, hoewel het Woord dat leert: en de Vijfde Engel goot zijn fiool uit op den Troon van het beest, *betekent* den invloed in hun geloof: en zijn rijk is duister geworden, *betekent* dat er niets dan valse dingen verschenen: en zij kauwden hun tongen van pijn, *betekent* dat zij de ware dingen niet uithielden: en zij lasterden den God des Hemels vanwege hun pijnen, en vanwege hun zweren, *betekent* dat zij niet konden erkennen dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, vanwege de walgingen vanuit de innerlijke valse en boze dingen: en zij kwamen niet tot inkeer van hun werken, *betekent* dat zij, hoewel onderricht zijnde vanuit het Woord, nochtans niet terugtreden van de valse dingen des geloofs, en van de boze dingen des levens daaruit: en de Zesde Engel goot zijn fiool uit op de grote rivier de Eufraat, *betekent* den invloed in hun innerlijke redeneringen, waarmede zij de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen bevestigden: en uitgedroogd is zijn water, opdat bereid zou worden de weg der koningen van den opgang der zon, *betekent* dat de valse dingen dier redeneringen verwijderd werden bij hen die uit den Heer in de ware dingen vanuit het goede zijn, en in de Nieuwe Kerk moeten worden binnengeleid: en ik zag vanuit den mond van den draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den Pseudo-profeet, *betekent* dat wat werd doorvat vanuit de theologie gegrond op de leer aangaande een Drievuldigheid van Personen der Godheid, en op de leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen zonder de werken der Wet: drie onreine geesten, den vorsen gelijk,

betekent dat opkwamen louter redeneringen en begeerten om de ware dingen te vervalsen: het zijn immers geesten der demonen, *betekent* dat het de begeerten waren van de ware dingen te vervalsen en van te redeneren vanuit de valse dingen: doende tekenen om heen te gaan tot de koningen der aarde en van het ganse wereldrond, om die te vergaderen tot den oorlog van dien groten dag van God Almachtig, *betekent* de betuigingen dat hun valse dingen ware dingen zijn, en de aansporingen van allen in die ganse Kerk, die in dezelfde valse dingen zijn, om de ware dingen der Nieuwe Kerk te bestrijden: Zie, Ik kom zoals een dief, gezegend hij die waakt, en zijn bekleedselen bewaart, *betekent* de Komst des Heren, en dan de Hemel voor hen die tot Hem schouwen, en aanblijven in een leven volgens Zijn geboden, zijnde de ware dingen des Woords: opdat hij niet naakt wandele, en zij zijn schaamte zien, *betekent* opdat zij niet zijn met hen die in geen ware dingen zijn, en hun helse liefden verschijnen: en hij heeft hen vergaderd op de plaats in het Hebreuws geheten Armageddon, *betekent* den staat van den strijd vanuit de valse dingen tegen de ware dingen, en de bedoeling om de Nieuwe Kerk te vernietigen, opkomende vanuit de liefde van de heerschappij en van den voorrang: en de Zevende Engel goot zijn fiool uit in de lucht, *betekent* den invloed in alle dingen tegelijk bij hen: en er ging een grote stem uit van den Tempel des Hemels vanuit den Troon, zeggende: Het is geschied, *betekent* zo geopenbaard uit den Heer, dat alle dingen der Kerk zijn verwoest, en dat nu het Laatste Gericht aanstaande is: en er geschiedden stemmen en bliksemen en donderslagen, *betekent* de redeneringen, de vervalsingen van het ware, en de bewijsvoeringen vanuit de valse dingen van het boze: en een grote aardbeving geschiedde, hoedanige niet is geschied van dat de mensen geweest zijn op de aarde, een zodanige aardbeving, dermate groot, *betekent* als het ware schuddingen, heftige opwindingen, omkeringen van alle dingen der Kerk, en hun afgetrokken worden van den Hemel: en geworden is de grote Stad tot drie delen, en de steden der natiën zijn gevallen, *betekent* dat die Kerk ten aanzien van de leer door hen geheel en al is vernietigd, desgelijks alle ketterijen die van haar afkomstig zijn: en het grote Babylon is gekomen in de gedachtenis vóór God, om haar te geven den beker van den wijn der ontsteking Zijns toorns, *betekent* dan ook de vernietiging van de dogma's van het Rooms-Katholieke Godsdienstige: en alle eiland is gevloeden, en de bergen zijn niet gevonden, *betekent* dat er niet langer enig ware des geloofs was, noch langer enig goede der liefde: en een grote hagel, als het ware van het gewicht van een talent, daalde neder van den Hemel op de mensen, *betekent* de afgrijselijke en wrede valse dingen, waardoor al het ware des Woords en vandaar der Kerk is

vernietigd: en de mensen lasterden God vanwege de plage des hagels, omdat deszelfs plage zeer groot was, *betekent* dat zij, omdat zij bij zich zulke valse dingen hadden bevestigd, de ware dingen dermate ontkenden, dat zij die niet kunnen leren kennen, vanwege de walgingen opkomende vanuit hun innerlijke valse en boze dingen.

De Ontvouwing.

676. *En ik hoorde een grote stem vanuit den Tempel, zeggende tot de Zeven Engelen: Gaat, en giet uit de fiolen van den toorn Gods op de aarde, betekent den invloed uit den Heer vanuit het Binnenste des Hemels in de Kerk der Hervormden, waar degenen zin die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn ten aanzien van de leer en ten aanzien van het leven, om hun de ware en de goede dingen af te nemen, en de valse en de boze dingen te openen waarin zij zijn, en om hen zo te scheiden van hen die in den Heer geloven, en uit Hem in de naastenliefde en het geloof ervan zijn.* Deze dingen zijn het in één samenvatting, welke in dit Hoofdstuk zijn vervat; met den Tempel wordt de Tempel van den Tabernakel der Getuigenis aangeduid, waarover in het voorafgaande Hoofdstuk xv: 5; waarmede het Binnenste des Hemels wordt aangeduid, waar de Heer is in Zijn Heiligheid in het Woord, en in de Wet, welke de Decaloog is, n. 669; met de grote stem daaruit, wordt het Goddelijk bevel aangeduid, dat zij zouden gaan en de fiolen uitgieten; onder de Zeven Engelen wordt de Heer verstaan, zoals boven in n. 657; met de fiolen, waarin de plagen waren, uitgieten op de aarde, wordt de invloed in de Kerk der Hervormden aangeduid; met de fiolen uitgieten wordt de invloed aangeduid, en met de Aarde wordt de Kerk aangeduid, n. 285. Er wordt nog verder gehandeld over de Kerk bij de Hervormden, in het volgende Hoofdstuk echter over de Kerk bij de Rooms-Katholieken, en daarna over het Laatste Gericht, en ten slotte over de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma; men zie de VOORREDE, en n. 2. Boven in Hfdst. VIII en IX wordt gehandeld over de Zeven Engelen, hebbende de zeven bazuinen, waarop zij bliezen, en omdat daar meer eendere dingen voorvallen, zal hier gezegd worden, wat met die Zeven Engelen, en wat met deze wordt aangeduid; met de zeven bazuinen, waarop de Zeven Engelen bliezen, wordt aangeduid het onderzoek en de openbaring van de valse en de boze dingen, waarin degenen zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn; doch met de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen, wordt de verwoesting en de voleinding van hen aangeduid, want niet eerder geschiedt het Laatste Gericht over hen dan wanneer zij verwoest zijn. De Verwoesting en de Voleinding in de Geestelijke Wereld geschiedt op deze wijze: Hun die in de valse dingen ten aanzien van de leer, en daaruit in de boze dingen ten aanzien van het leven zijn, worden alle goede en ware dingen afgenomen, welke zij alleen in den natuurlijken mens hebben bezeten, en vanuit welke zij geveinsd hebben Christelijke mensen te zijn; na wegname van die dingen zijn zij gescheiden van den Hemel, en met de hel verbonden;

en dan worden zij in de Wereld der Geesten volgens de verscheidenheden der begerigheden in Gezelschappen gerangschikt, welke daarna neerzinken. De goede en de ware dingen worden hun afgenomen door den invloed vanuit den Hemel; de invloed geschiedt vanuit de echte ware en goede dingen, door welke zij gemarteld en gepijnigd worden, nauwelijks anders dan zoals een tot het vuur gebrachte, of op een mierenhoop geworpen slang; en daarom werpen zij de goede en de ware dingen des Hemels, welke ook de goede en de ware dingen der Kerk zijn, van zich, en verdoemen die ten slotte, ter oorzaak hiervan dat zij daaruit als het ware een helse pijniging hebben gevoeld; nadat dit is geschied, treden zij in hun boze en valse dingen binnen, en worden zij gescheiden van de goeden: deze dingen zijn het, die in dit Hoofdstuk worden beschreven en aangeduid met het voortwerpen van de fiolen waarin de zeven laatste plagen waren: in de fiolen waren niet die boze en valse dingen, welke met de plagen worden aangeduid, maar waren de echte ware en goede dingen, welker uitwerking zodanig was als beschreven is; de Engelen immers gingen uit van den Tempel van den Tabernakel der Getuigenis, waaronder het Binnenste des Hemels wordt verstaan, waar niets anders dan de ware en de goede dingen in de Goddelijke Heiligheid zijn, Hfdst. xv: Vers 6. Het is deze verwoesting en voleinding, waarover de Heer spreekt met deze woorden: *“Wie heeft, dien zal gegeven worden, opdat hij overvloediger hebbe; wie echter niet heeft, van dien zal genomen worden, ook wat hij heeft”*, Matth. XIII: 12; Markus IV: 25. *“Neemt van hem het talent weg, en geeft het dengene die de tien talenten heeft; want een elk die heeft, dien zal gegeven worden dat hij overvloedig hebbe; en van dengene echter die niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft”*, Matth. XXV: 28, 29; Lukas XIX: 24, 25, 26.

677. *En de Eerste ging heen, en goot zijn fiool uit op de Aarde, betekent in hen die in de innerlijke dingen van de Kerk der Hervormden zijn, en zich toeleggen op den leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, die Geestelijken worden genoemd.* Met de fiool uitgieten wordt de invloed aangeduid, zoals boven in n. 676; met de aarde wordt de Kerk aangeduid, n. 285; hier bij hen daar die in de innerlijke dingen ervan zijn, zijnde degenen die zich toeleggen op de leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen; dezen zeggen ook van zichzelf dat zij de innerlijke dingen ervan weten; doch de innerlijke dingen zijn slechts de bevestigingen van de ene stelling dat het geloof-alleen rechtvaardig maakt zonder de werken der wet; andere innerlijke dingen weten zij niet; en omdat daarin voornamelijk de Priesters, de Professoren in de Theologie, en de Lectors der gymnasia zijn, in één woord, de Doctoren en de Pastors, geschiedde derhalve deze Eerste invloed in degenen die Geestelijken worden

genoemd; dat zij het zijn, die daaronder worden verstaan, is omdat gezegd wordt, dat de Eerste Engel de fiool uitgoot op de Aarde, en de Tweede Engel in de Zee, en dan wordt onder de Aarde de Kerk verstaan bij hen die in de Inwendige dingen ervan zijn, en onder de Zee wordt de Kerk verstaan bij hen die in de Uitwendige dingen ervan zijn, zoals boven n. 398, 403, 404, 420, 470; dat zij worden verstaan, blijkt ook hieruit, dat er wordt gezegd dat er in hen een Zweer werd.

678. *En er werd een boze en schadelijke zweer, betekent de innerlijke boze en valse dingen, vernietigend voor al het goede en ware in de Kerk.* Met de zweer wordt hier niet iets anders aangeduid dan het boze opkomende vanuit het leven volgens dit hoofdpunt der leer, dat het geloof-alleen zonder de werken der wet rechtvaardig maakt en zaligt, omdat er volgt: in de mensen die het merkteken van het beest hadden, en zijn beeld aanbaden, waarmede dat geloof en het leven volgens dit wordt aangeduid; en daarom worden met de boze en schadelijke zweer aangeduid de innerlijke boze en valse dingen, vernietigend voor al het goede en ware in de Kerk; met schadelijk wordt het vernietigende aangeduid, en het boze kan wel niet anders dan het goede vernietigen, en het valse het ware. Dat de zweer die dingen betekent, is omdat de zweren van het lichaam komen opzetten uit het bederf van het bloed, of uit een andere innerlijke kwaadaardigheid; eender de zweren in den geestelijken zin verstaan; deze komen opzetten uit de begerigheden en de verkwikkelijke dingen ervan, welke de innerlijke oorzaken zijn; het boze zelf, dat met de zweer wordt aangeduid, en in de uitwendige dingen als een verkwikkelijke verschijnt, verbergt van binnen in zich de begerigheden, waaruit het opkomt en wordt samengesmolten: maar men moet terdege weten, dat de innerlijke dingen van het menselijk gemoed in een opeenvolgende orde en in een gelijktijdige orde zijn bij een ieder; in de opeenvolgende orde zijn zij van de hogere of de eerdere dingen tot de lagere of de latere dingen ervan; in de gelijktijdige orde zijn zij in de laatste of de uiterste dingen, maar in deze zijn zij van de innerlijke dingen tot de uiterlijke dingen, zoals van het middelpunt tot de omtrekken; dat het zo is, werd met vele dingen getoond in DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, n. 173 tot 281, waar over de Graden is gehandeld; waaruit blijkt, dat het laatste de samenvatting is van alle vorige dingen; daaruit volgt, dat alle begerigheden van het boze in de gelijktijdige orde zijn van binnen in het boze zelf dat de mens bij zich doorvat; al het boze dat de mens bij zich doorvat, is in laatsten; en daarom verwerpt de mens, wanneer hij het boze van zich werpt, tegelijk ook de begerigheden ervan, maar nochtans niet uit zich, maar uit den Heer; de mens kan weliswaar

uit zich het boze verwerpen, maar niet de begerigheden ervan; en daarom moet hij, wanneer hij het boze wil verwerpen door daartegen te strijden, tot den Heer opzien; de Heer immers werkt van binnensten tot laatsten; Hij treedt immers binnen door des mensen ziel, en Hij zuivert. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete, dat de zweer betekent het boze verschijnende in laatsten of uitersten, opkomende vanuit de inwendige kwaadaardigheid; dit geschiedt bij allen die zich overreden dat het geloof-alleen zaligt, en deswege niet nadenken over enig boze bij zich, noch tot den Heer opzien. De Zweren en de Wonden betekenen de boze dingen in uitersten, opkomende vanuit de innerlijke boze dingen, welke de begerigheden zijn, ook in de volgende plaatsen: *“Van de voetzool af tot het hoofd toe is er geen ongereptheid; Wond en Litteken, en verse plage, die niet uitgedrukt, niet verbonden zijn, niet met olie verzacht”*, Jes. 1: 6, 7. *“Mijn ongerechtigheden zijn over mijn hoofd gegaan, mijn Wonden stonken, zijn verzweerd vanwege mijn dwaasheid”*, Psalm xxxviii: 5, 6. *Ten dage als Jehovah de breuk Zijns volks zal verbinden, en de Wonde der plage genezen*, Jes. xxx: 26. *“Indien gij niet der stem van Jehovah zult gehoorzaamd hebben, door waar te nemen dat gij Zin geboden doet, zo zal Jehovah u slaan met de Zweer van Egypte, met spenen, en met droge schurft, en met krauwsel; en met boze Zweer op de knieën, en op de dijnen, waarvan gij niet kunt genezen worden, van uw voetzool af tot aan uw schedel”*, Deut. xxviii: 15, 27, 35. *Met de Zweer van blaren uitbottende in den mens en in het beest in Egypte*, Exod. ix: 8 tot 11, is ook niet iets anders aangeduid, want de Wonderen die daar geschied zijn, betekenden de boze en de valse dingen, waarin zij waren. En omdat de Joodse Natie in de ontwijding van het Woord was, en deze met de Melaatsheid wordt aangeduid, was derhalve de Melaatsheid niet slechts in hun vlees, maar ook in hun klederen, huizen en vaten; en de geslachten van de ontwijding worden aangeduid met de verschillende boze dingen der Melaatsheid, welke waren *gezwollen, zweren der gezwollen, witte en roodachtige blaren, etterbuilen, vurige branden, vlechten, schurft*, enz., Levit. xiii: 1 tot het einde. De Kerk bij die natie immers was een Uitbeeldende Kerk, waarin de Inwendige dingen werden uitgebeeld door de Uitwendige dingen, welke overeenstemden.

679. *In de mensen die het merkteken van het beest hadden, en zijn beeld aanbaden, betekent bij hen die het geloof-alleen leven, en de leer ervan opnemen.* Met het merkteken van het beest hebben, wordt aangeduid het geloof-alleen erkennen, dat bij zich bevestigen, en volgens dat leven; en met zijn beeld aanbidden, wordt aangeduid de leer ervan opnemen; men zie boven n. 602, voorts n. 634, 637. Onder het geloof-alleen leven, en de leer ervan opnemen, wordt verstaan voor niets achten het leven terwille van het heil, noch aan

enige waarheid waarde hechten, gelovende dat men gezaligd wordt als men slechts tot God den Vader bidt, dat Hij Zich erbarme terwille van den Zoon. Dit doen vooral degenen die de innerlijke dingen dier leer weten en erkennen; over dezen immers wordt hier gehandeld; men zie vlak boven n. 677.

680. *En de Tweede Engel goot zijn fiool uit op de Zee, betekent den invloed van het ware en het goede uit den Heer bij degenen in de Kerk der Hervormden, die in de uitwendige dingen ervan zijn, en in dat geloof en Leken worden genoemd.* Met de fiool uitgieten, wordt de invloed van het ware en het goede uit den Heer aangeduid, zoals boven n. 676, 677; met de Zee wordt het Uitwendige der Kerk aangeduid, bijgevolg zij die in de Uitwendige dingen ervan zijn, terwijl met de Aarde het Inwendige der Kerk wordt aangeduid, aldus zij die in de Inwendige dingen ervan zijn, n. 398, 403; 404, 420, 470, 677; dezen zijn zij die Leken worden genoemd en in dat geloof zijn.

681. *En er werd bloed evenals van een dode, en alle levende ziel is gestorven in de Zee, betekent bij hen het helse valse, waardoor al het ware des Woords en vandaar der Kerk en des geloofs, is uitgeblust.* Met het bloed evenals van een dode, of met geronnen bloed en etter, wordt het helse valse aangeduid; met het bloed wordt immers het Goddelijk Ware aangeduid, en in den tegengestelden zin dat Ware vervalst, n. 379; maar met het bloed zoals van een dode wordt het helse valse aangeduid, want met den dood wordt de uitblussing van het geestelijk leven aangeduid, en vandaar wordt met den dode het helse aangeduid, n. 321, 525; daarmede dat alle levende ziel is gestorven, wordt aangeduid dat al het ware des Woords, der Kerk, en des geloofs, is uitgeblust; met de levende ziel immers wordt het Ware des geloofs aangeduid, vandaar wordt met de levende ziel gestorven, het ware des geloofs uitgeblust aangeduid: met de Ziel wordt in het Woord, daar waar over den mens wordt gehandeld, zijn geestelijk leven aangeduid, hetwelk ook het leven van zijn verstand is, en omdat het verstand het verstand is vanuit de ware dingen, en de ware dingen zijn des geloofs, wordt derhalve met de ziel het ware des geloofs aangeduid; dat dit met de ziel wordt aangeduid, kan uit vele plaatsen in het Woord vaststaan, en eveneens uit die plaatsen, waar ziel en hart wordt gezegd; dat onder de ziel en het hart wordt verstaan des menschen leven, is duidelijk, maar zijn leven is vanuit den wil en vanuit het verstand, of, geestelijk gesproken, het is vanuit de liefde en de wijsheid, voorts vanuit de naastenliefde en het geloof, en het leven des wils vanuit het goede der liefde of der naastenliefde wordt verstaan onder het Hart, en het leven des verstands vanuit de ware dingen der wijsheid of des geloofs wordt verstaan onder de Ziel; deze levens worden onder de Ziel en het Hart verstaan in Matth. xxii: 37; Markus xii: 30, 33; Lukas x: 27; Deut. vi: 5;

Hfdst. x: 12; Hfdst. xi: 13, Hfdst. xxvi: 16; Jerem. xxxii: 41, en elders; ook in die plaatsen, waar Hart op zichzelf, en Ziel op zichzelf wordt gezegd. Dat de oorzaak van hun benaming is vanuit de overeenstemming van het Hart met den Wil en de Liefde, en van de Ademing der long met het Verstand en de Wijsheid, kan men zien in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, Vijfde Deel, waar over die overeenstemming is gehandeld.

683. *En de Derde Engel goot de fiool uit in de Rivieren, en in de Bronnen der wateren, betekent den invloed in het verstand van het Woord bij hen.* Met den derden Engel, uitgietende de fiool, wordt, eender als met de vorigen, de invloed uit den Heer aangeduid vanuit de ware en de goede dingen, hier in het verstand van het Woord bij hen; met de rivieren worden immers de ware dingen in overvloed, aangeduid, van dienst zijnde aan den redelijken mens, aldus aan het verstand, voor de leer en het leven, n. 409; en met de Bron der wateren wordt aangeduid de Heer ten aanzien van het Woord, aldus het Woord des Heren, en vandaar worden met de Bronnen der wateren de Goddelijke ware dingen daaruit aangeduid, n. 384, 409.

684. *En er werd bloed, betekent de ware dingen des Woords vervalst.* Dat met het bloed in den goeden zin het Goddelijk Ware wordt aangeduid, en in den tegengestelden zin dat Ware vervalst, zie men boven in n. 379; dat het vervalste en ontwijde Goddelijk Ware met bloed wordt aangeduid, is omdat de Joden het Bloed des Heren hebben vergoten, hetwelk het Goddelijk Ware Zelf of het Woord was, en dit hebben zij gedaan, omdat zij alle ware dingen des Woords hebben vervalst en ontwijd: dat de Heer heeft geleden als het Woord, of dat de Joodse Natie den Heer geweld heeft aangedaan zoals zij het Woord geweld heeft aangedaan, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 15 tot 17. Dat zij die in het geloof-alleen zijn, alle ware dingen des Woords vervalsen, is omdat het ganse Woord handelt over het leven volgens de geboden daar, en over den Heer, dat Hij Jehovah en de Allene God is, en zij die in het geloof-alleen zijn, niet denken over het leven volgens de geboden in het Woord, noch tot den Heer gaan.

685. *En ik hoorde den Engel der wateren zeggen, betekent het Goddelijk Ware des Woords.* Met den Engel der wateren wordt niet iets anders aangeduid dan het Goddelijk Ware des Woords, omdat de wateren de ware dingen betekenen, n. 50; en de Engel betekent het Goddelijke uit den Heer, n. 415, 631, 633, en eveneens het Ware uit Hem, n. 170.

686. *Gerecht zijt Gij, o Heer, Die Is en Die Was, en de Heilige, omdat Gij deze dingen hebt gericht, betekent dat dit geschiedt vanuit de Goddelijke Voorzienigheid*

des Heren, Die Is en Die Was het Woord, en het Goddelijk Ware Zelf, hetwelk anders zou worden ontwijfd. Gerecht zijt Gij, o Heer, omdat Gij deze dingen hebt gericht, betekent dat dit vanuit des Heren Goddelijke Voorzienigheid is, waarover aanstonds; Die Is en Die Was, betekent den Heer ten aanzien van het Woord, namelijk dat Hij is en was het Woord, volgens Joh. I: 1, 2, 14; dat de Heer hier als het Woord wordt verstaan, is omdat er gehandeld wordt over het verstand van het Woord bij hen die van de Kerk zijn; nog meer dingen die worden aangeduid met Hij Is en Hij Was, den Aanvang en het Einde, de Eerste en de Laatste, de Alfa en de Omega, waar over den Heer wordt gehandeld, zie men boven in n. 13, 29, 30, 31, 38, 57; daarmede dat Hij Heilig wordt genoemd, wordt aangeduid dat Hij het Goddelijke Ware Zelf is, n. 173, 586, 666: hieruit blijkt, dat met gerecht zijt Gij, o Heer, Die Is en Die Was, en de Heilige, omdat Gij deze dingen hebt gericht, wordt aangeduid dat zulks is vanuit de Goddelijke Voorzienigheid des Heren, Die Is en Die Was het Woord en het Goddelijk Ware Zelf. Dat het vanuit de Goddelijke Voorzienigheid des Heren is, dat zij die in het geloof-alleen zijn, de ware dingen des Woords vervalsen, is omdat zij, indien zij die dingen wisten tot zover dat zij ze innerlijk konden denken, dezelve zouden ontwijden; zij zijn immers in de boze dingen, omdat zij de boze dingen niet als zonden schuwen, noch onmiddellijk tot den Heer gaan; en daarom zouden zij, indien zij de echte ware dingen opnamen, dezelve vermengen met de boze dingen van hun leven, waarvandaan de ontwijding van het heilige zou opkomen: derhalve behoort het tot de wetten der Toelating, welke ook de wetten der Goddelijke Voorzienigheid zijn, dat genen vanuit zich de ware dingen vervalsen, en voor even zoveel als zij in de boze dingen des levens zijn. Dat het de Goddelijke Voorzienigheid is, dat zij die in de boze dingen des levens zijn, niet anders dan in de valse dingen van de leer zijn, terwille hiervan dat de Goddelijke Ware dingen des Woords niet worden ontwijfd, zie men in DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 221 tot 233, en 257 aan het einde.

687. *Omdat zij het bloed der Heiligen, en der Profeten vergoten hebben, betekent zulks ter oorzaak hiervan dat dit enige punt, dat het geloof-alleen zaligt zonder de werken der Wet, eenmaal opgenomen zijnde, alle ware leerstellige dingen vanuit het Woord verdraait.* Met bloed vergieten wordt hier, als boven in n. 684, aangeduid de ware dingen des Woords vervalsen, aldus ze verdraaien; met de Heiligen worden degenen aangeduid die in de ware dingen in de Kerk zijn, aldus eveneens, abstract genomen, de ware dingen der Kerk, n. 586; met de Profeten worden degenen aangeduid die in de leerstellige dingen vanuit het

Woord zijn, aldus eveneens, abstract genomen, de leerstellige dingen vanuit het Woord, n. 133.

688. *Zo hebt Gij hun ook bloed te drinken gegeven, omdat zij het waard zijn, betekent dat het vanuit de Goddelijke Voorzienigheid des Heren hun die zich in het geloof-alleen zowel naar de leer als naar het leven bevestigd hebben, was toegelaten om de ware dingen van het Woord te vervalsen, en het leven te doordrenken vanuit de vervalste dingen.* Met bloed drinken wordt niet slechts het vervalsen van de ware dingen des Woords aangeduid, maar ook het leven doordrenken vanuit de vervalste dingen, want wie drinkt, eigent zich toe en doordrenkt zich. Gezegd wordt omdat zij het waard zijn, ter oorzake hiervan dat zij die het geloof-alleen opnemen, en volgens dit leven, in de boze dingen ten aanzien van het leven zijn, en het boze dat bij hen werkt; en van hen die in de boze dingen zijn, wordt hier gezegd dat zij het waard zijn, zoals het in de wereld wordt gezegd van hen die wegens euvelheden worden gestraft. Aangaande de Goddelijke Voorzienigheid hieromtrent, zie men boven n. 686.

689. *En ik hoorde een anderen vanuit het Altaar zeggen: Ja Heer, God Almachtig, waar en gerecht Uw gericht, betekent het Goddelijk Goede des Woords, bevestigende dat Goddelijk Ware.* Met een anderen, namelijk een anderen Engel, wordt het Goddelijk Goede des Woords aangeduid; met den Engel wordt het Goddelijke uit den Heer aangeduid, n. 415, 631, 633; en met den Engel vanuit het Altaar, wordt het Goddelijk Goede der liefde aangeduid, n. 648; hier het Goddelijk Goede des Woords, omdat over het Woord nog verder wordt gehandeld, en omdat met den Engel der wateren het Goddelijk Ware des Woords wordt aangeduid, n. 685; omdat nu het Goddelijk Goede des Woords en het Goddelijk Ware des Woords één maken, worden derhalve eendere dingen aangeduid met de dingen die de Engel der wateren sprak, en met de dingen die de Engel vanuit het Altaar sprak; de Engel der wateren immers zeide: Gerecht zijt Gij, Heer, Die Is en Die Was, en de Heilige, omdat Gij deze dingen gericht hebt; deze echter vanuit het Altaar zeide: Ja Heer, God Almachtig, waar en gerecht zijn Uw gericht; deze en gene woorden betekenen eendere dingen, alleen met dit verschil, dat de een sprak vanuit het Ware, de andere vanuit het Goede; en dat de een bevestigde wat de ander gesproken had, maar met andere woorden, de een met woorden die tot de klasse van het ware behoren, en de ander met woorden die tot de klasse van het goede behoren; er is immers een huwelijk van het ware en het goede in de afzonderlijke dingen des Woords, n. 97; en er zijn woorden van het goede, en woorden van het ware, welke andere schijnen, maar nochtans eendere dingen behelzen.

690. *En de Vierde Engel goot zijn fiool uit in de Zon, betekent den invloed in hun liefde.* Met de fiool uitgieten wordt hier, evenals eerder, de invloed vanuit de goede en de ware dingen aangeduid, hier in hun liefde, want met de Zon wordt de Goddelijke Liefde des Heren aangeduid, en in den tegengestelden zin de Liefde van zich, n. 53, 382, 414; hier de liefde van zich, omdat volgt dat de mensen met hitte werden geslagen door vuur, en zij verhit werden met grote hitte, waarmede de begerigheden van die liefde worden aangeduid.

691. *En hem is het gegeven, met hitte te slaan de mensen door vuur, betekent dat de liefde tot den Heer hen martelde, omdat zij in de begerigheden der boze dingen vanuit het verkwikkelijke hunner liefde waren.* Aangezien met de fiool uitgieten de invloed uit den Heer vanuit de goede en de ware dingen wordt aangeduid, wordt derhalve met de fiool uitgieten in de Zon, de invloed uit den Heer vanuit de Goddelijke Liefde aangeduid, om open te dekken hoedanig de liefde was bij de mensen dier Kerk; vandaar werd met het is den Engel gegeven met hitte te slaan de mensen door vuur, aangeduid dat de Goddelijke Liefde des Heren hen martelde; en omdat de Goddelijke Liefde des Heren geen anderen martelt dan hen die in de begerigheden der boze dingen vanuit het verkwikkelijke der liefde van zich zijn, zo volgt daaruit, dat met het is hem gegeven, met hitte te slaan de mensen door vuur, wordt aangeduid dat de Liefde tot den Heer hen martelde, omdat zij in de begerigheden der boze dingen vanuit het verkwikkelijke der Liefde van zich waren: dat de hitte de begerigheden tot de boze dingen en daaruit tot de valse dingen aanduidt, zie men boven in n. 382; en dat het vuur de Goddelijke Liefde betekent, en in den tegengestelden zin de helse Liefde, boven n. 494. Dat de Liefde van zich de helse Liefde is, en dat haar verkwikkelijke het hels verkwikkelijke is, en dat het verkwikkelijke dier liefde ontstaat en bestaat uit talloze begerigheden der boze dingen, is met vele dingen getoond in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, voorts in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID: dat het aldus is, weet men niet in de Christelijke Wereld, omdat men niet weet wat de Liefde tot den Heer is, en deze Liefde zal leren wat de Liefde van zich is.

692. *En de mensen werden verhit met grote hitte, en lasterden den Naam Gods, Die mogendheid heeft over deze plagen, betekent dat zij vanwege het verkwikkelijke der liefde van zich, opkomende vanuit de hevige begerigheden der boze dingen, niet hebben erkend de Goddelijkheid van des Heren Menselijke, uit Hetwelk evenwel al het goede der liefde en al het ware des geloofs invloeit.* Met de hitte worden de begerigheden der boze dingen aangeduid, welke in

de liefde van zich en in haar verkwikkelijke zijn, n. 382, 691; vandaar wordt met verhit worden met grote hitte, aangeduid in hevige begerigheden zijn, en zo in het verkwikkelijke der liefde; met den Naam Gods lasteren, wordt aangeduid de Goddelijkheid van des Heren Menselijke, en ook de heiligheid des Woords loochenen of niet erkennen, n. 571, 582; lasteren is loochenen of niet erkennen, en de Naam Gods is het Goddelijk Menselijke des Heren en tegelijk het Woord, n. 584; met mogendheid hebben over de plagen, wordt aangeduid dat uit Hem al het goede der liefde en al het ware des geloofs invloet, door welke de boze en de valse dingen worden verwijderd, n. 673, 680, 690; en omdat de Zeven Engelen, hebbende de zeven plagen, uitgingen van den Tempel des Tabernakels der Getuigenis, Apoc. xv: 5, 6, en met den Tempel des Tabernakels der Getuigenis het Binnenste des Hemels wordt aangeduid, waar de Heer is in Zijn Heiligheid in het Woord en in de Wet, welke de Decaloog is, n. 669, en daaruit de invloed is geschied, welke met de plagen uitgieten wordt aangeduid, n. 676, zo staat vast, dat onder God, Die mogendheid heeft over de plagen, wordt verstaan de Heer *a Quo*. Het zal in het kort worden gezegd, hoedanig de liefde van zich is: het verkwikkelijke ervan gaat elk verkwikkelijke in de wereld te boven; het is immers samengesmolten uit louter begerigheden der boze dingen, en iedere begerigheid ademt haar verkwikkelijke uit; elk mens wordt in dit verkwikkelijke geboren; en omdat dit het gemoed van den mens aandrijft om bij voortduur aan zichzelf te denken, trekt het dat gemoed ervan af, te denken aangaande God en aangaande den naaste, tenzij uit zich en aangaande zich; en daarom wordt het, indien God de begerigheden ervan niet begunstigt, op God vertoornd, zoals het op den naaste die hetzelfde niet begunstigt, vertoornd wordt: dat verkwikkelijke maakt, wanneer het groeit, dat de mens niet kan denken boven zich, maar beneden zich denkt; het dompelt immers het gemoed onder in het eigene van zijn lichaam; vandaar wordt de mens allengs zinlijk, en de zinlijke mens spreekt op hogen en verheven toon over de wereldlijke en de burgerlijke dingen, maar hij kan over God en over de Goddelijke dingen niet spreken dan alleen vanuit het geheugen; indien hij een burgerlijk persoon is, erkent hij de natuur als schepster, en de eigen voorzichtigheid als bestuurster, en ontkent hij God; indien die mens een priester is, spreekt hij over God en over de Goddelijke dingen vanuit het geheugen, ook op een hogen en verheven toon, maar in zijn hart gelooft hij die dingen slechts weinig.

693. *En zij kwamen niet tot inkeer, om Hem heerlijkheid te geven, betekent dat zij niet met enig geloof kunnen opnemen dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, ook ten aanzien van het Menselijke, hoewel het Woord dat leert. Met*

niet tot inkeer komen, wordt aangeduid niet terugtreden van de boze dingen, maar in die blijven; en met Hem niet heerlijkheid geven, wordt aangeduid niet met het geloof opnemen dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is; dit immers is Hem heerlijkheid geven. Dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, leert Hijzelf klaarblijkend in Matth. xxviii: 18; Joh. xiii: 3; Hfdst. xvii: 2, 3; voorts, dat de Vader en Hij één zijn, Joh. x: 30; hfdst. xii: 45; Hfdst. xiv: 6 tot ii; Hfdst. xvi: 15, en elders; en bovendien leert de Leer der Kerk, dat het Goddelijke en het Menselijke Één Persoon zijn, verenigd zoals de ziel en het lichaam.

694. *En de Vijfde Engel goot zijn fiool uit op den troon van het beest, betekent den invloed uit den Heer in hun geloof.* Daarmede dat de Engel zijn fiool uitgoot, wordt, hier als eerder, de invloed aangeduid; en met den troon van het beest wordt aangeduid waar het geloof-alleen regeert; met den troon wordt het rijk aangeduid, en met het beest het geloof-alleen, n. 567, 576, 577, 594, 601, 660. Dat de Troon ook wordt gezegd van de regering van het boze en het valse, blijkt uit deze plaatsen: “*De draak gaf aan het beest zijn kracht, en zijn TROON, en grote mogendheid*”, Apoc. xiii: 2. “*Ik ken uw werken, en waar gij woont, waar de TROON DES SATANS is*”, Apoc. ii: 13. “*Ik was ziende, totdat de TRONEN heengeworpen werden, en de Oude der dagen Zich zette*”, Dan. vii: 9. “*Ik zal den TROON der Koninkrijken omkeren, en de sterkte van de koninkrijken der natiën*”, Hagg. ii: 22. “*Lucifer zeide: Ik zal mijn TROON boven de sterren verhogen*”, Jes. xiv: 13, en elders.

695. *En zijn rijk is duister geworden, betekent dat er niets dan valse dingen verschenen.* Met de duisternis worden de valse dingen aangeduid, omdat met het licht het ware wordt aangeduid: dat de duisternis betekent de valse dingen door welke de boze dingen zijn, en de donkerheid de valse dingen vanuit de boze dingen, zie men boven in n. 413; vandaar wordt met het rijk van het beest is duister geworden, aangeduid dat er niets dan valse dingen verschenen. Dat zij die het van de naastenliefde gescheiden geloof hebben bevestigd, het ganze Woord vervalsen, zie men boven in n. 136, 610; dat zij niet enige ware dingen hebben, n. 489; 501, 653; maar louter valse dingen, n. 563, 597, 602. Maar de valse dingen van hun geloof verschijnen weliswaar voor henzelf niet als duistere dingen, dat is, als valse dingen, maar zij verschijnen als lichtende, dat is, als ware dingen, nadat zij die bevestigd hebben; doch nochtans verschijnen zij als duister, wanneer zij worden beschouwd vanuit het licht des Hemels, hetwelk alle dingen ontdekt; en daarom wordt het, wanneer het licht des Hemels in de Kamers bij hen in de hel invloeit, zó duister dat de een den ander niet ziet; en daarom is de gehele hel gesloten, zodat er zelfs niet één spleet

open staat, en dan zijn zij in hun eigen schijnsel; dat het hun niet toeschijnt in de duisternis te zijn, maar in een schijnsel, hoewel zij in de valse dingen zijn, is omdat hun valse dingen, nadat zij die bevestigd hebben, hun zoals ware dingen verschijnen; vandaar hun schijnsel, maar het is een dwaallicht [*lumen fatuum*] zoals het schijnsel der bevestiging van het valse is; dit schijnsel stemt overeen met het schijnsel van het gezicht der nachtuilen en vleermuizen, voor welke de duisternis schijnsel is, en het schijnsel duisternis, ja zelfs, voor welke de zon louter donkerheid is; zulke ogen verkrijgen ook na den dood degenen die zich in de wereld in de valse dingen hebben bevestigd, en wel dermate, dat zij het valse zoals het ware, en het ware zoals het valse zien.

696. *En zij kauwden hun tongen van pijn, betekent dat zij de ware dingen niet uithielden.* Onder de pijn [*molestia*] wordt niet de pijn vanwege de valse dingen verstaan; deze doen hun niet enige pijn; maar daaronder wordt de pijn vanwege de ware dingen verstaan, aldus dat zij die niet uithielden; met de tongen kauwen, wordt aangeduid de ware dingen niet willen horen; met de tong immers wordt de belijdenis van het ware aangeduid, omdat de tong het denken van dienst is voor de spraak, en geestelijk voor de belijdenis; met de tong kauwen wordt aangeduid de denking ervan afhouden de ware dingen te horen: dat dit met de tong kauwen wordt aangeduid, kan niet uit het Woord bevestigd worden, omdat men er daar verder niet van leest; maar het is te weten gegeven uit ondervinding in de Geestelijke Wereld; wanneer daar iemand de ware dingen des geloofs spreekt, houden de geesten die het niet verdragen de ware dingen te horen, hun tongen met de tanden terug, en bijten ook op de lippen, alsmede brengen zij anderen ertoe hun tongen en lippen met de tanden te drukken, en zulks tot aan pijn toe; hieruit blijkt nu dat met zij kauwden hun tongen van pijn, wordt aangeduid dat zij de ware dingen niet uithielden. Dat de Tong als spraakorgaan de denking en de belijdenis betekent, en eveneens de leer van het ware, zie men boven in n. 282.

697. *En zij lasterden den God des Hemels vanwege hun pijnen en vanwege hun zweren, betekent dat zij niet konden erkennen dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, vanwege de walgingen vanuit de innerlijke valse en boze dingen, opkomende vanuit het erkende en opgenomen Dogmatische aangaande het geloof-alleen.* Met den God des Hemels lasteren, wordt aangeduid loochenen of niet erkennen dat de Heer Alleen de God des Hemels en der Aarde is, n. 571, 582; met de pijnen worden de pijnen om dat te erkennen aangeduid, zoals boven n. 696; aldus de walgingen vanuit de innerlijke valse dingen, want dat wat tegenzin inboezemt, is pijnlijk; van pijnen wordt gesproken met betrekking tot de valse dingen; met de zweren worden de innerlijke boze

dingen aangeduid, zoals boven in n. 678; en omdat de innerlijke boze en valse dingen opkomen vanuit het erkende en opgenomen dogmatische aangaande het geloof-alleen, wordt derhalve ook dit aangeduid.

698. *En zij kwamen niet tot inkeer van hun werken, betekent dat zij, hoewel onderricht zijnde vanuit het Woord, nochtans niet terugtrede van de valse dingen des geloofs, en van de boze dingen des levens daaruit.* Met niet tot inkeer komen wordt aangeduid niet terugtrede, zoals boven n. 693; en met de werken worden hier de valse dingen des geloofs, en de boze dingen des levens daaruit aangeduid, zoals boven n. 641. Het is volgens den zin der letter dat de pijnen en de zweren hen niet daartoe konden aandrijven om tot inkeer te komen van de valse en de boze dingen, maar het is volgens den geestelijken zin dat de onderrichting vanuit het Woord hen niet kon wegdrijven van de boze en de valse dingen, omdat deze hels zijn. Hieruit blijkt, dat met zij kwamen niet tot inkeer van hun werken, wordt aangeduid dat zij, hoewel vanuit het Woord onderricht zijnde, nochtans niet terugtrede van de valse dingen des geloofs en van de boze dingen des levens daaruit. Er wordt gezegd dat de werken hier zijn de valse dingen des geloofs, en de boze dingen des levens daaruit; het wordt aldus gezegd, omdat het valse des geloofs voorafgaat, en het boze des levens volgt; het valse des geloofs immers is dit, dat het boze hem niet verdoemt die in het geloof is; vandaar leeft de mens onbezorgd, zonder te denken over enig boze, en zo komt hij nooit tot inkeer, of doet boete; eender doet hij, indien hij zich daarvan overreedt dat de werken niets tot het heil toedoen, maar dat het geloof-alleen zonder die het heil bewerkt.

699. *En de Zesde Engel goot zijn fiool uit op de grote rivier de Eufraat, betekent den invloed uit den Heer in hun innerlijke redeneringen, waarmede zij de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen bevestigen.* Met den Zesden engel die zijn fiool uitgoot, wordt hier als boven de invloed aangeduid; met de grote rivier de Eufraat, worden de innerlijke redeneringen aangeduid, eender als boven in n. 444, 445, hier de innerlijke redeneringen dier Kerk, waarmede zij de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen bevestigen, omdat over dezen in hetgeen nu volgt wordt gehandeld.

700. *En uitgedroogd is zijn water, opdat bereid zou worden de weg der Koningen van den opgang der zon, betekent dat de valse dingen dier redeneringen verwijderd werden bij hen die uit den Heer in de ware dingen vanuit het goede zijn, en in de Nieuwe Kerk moeten worden binnengeleid.* Daarmede dat het water is uitgedroogd, wordt aangeduid dat de valse dingen dier innerlijke redeneringen zijn verwijderd; daarmede dat het is uitgedroogd, wordt aangeduid dat zij zijn verwijderd; en met het water worden de ware dingen

aangeduid, en in den tegengestelden zin de valse dingen, n. 50, 614; hier de valse dingen der innerlijke redeneringen, omdat het het water was van de rivier de Eufraat, waarmede die redeneringen worden aangeduid, n. 699; met de Koningen voor wie de weg bereid zou worden, worden degenen aangeduid die uit den Heer in de ware dingen vanuit het goede zijn, n. 20, 483; met den opgang der Zon wordt aangeduid de aanvang van de Nieuwe Kerk uit den Heer, iets eenders als met den Morgen, n. 151; met den weg bereiden, wordt aangeduid voorbereiden om binnen te leiden: hieruit blijkt, dat met uitgedroogd is het water, opdat bereid zou worden de weg der Koningen van den opgang der zon, wordt aangeduid dat de valse dingen der innerlijke redeneringen verwijderd werden bij hen die uit den Heer in de ware dingen vanuit het goede zijn, en in de Nieuwe Kerk moeten worden binnengeleid. Dit is de reeks der dingen; hier wordt gehandeld over de voleinding of het einde der Huidige Kerk, en over de instauratie of den aanvang der Nieuwe Kerk, en over de twisten; degenen van de Huidige Kerk die in het geloof-alleen zijn, worden verstaan onder den draak, het beest, en den Pseudoprofeet, waarover in hetgeen volgt; en de twisten ervan met hen die van de Nieuwe Kerk zullen zijn, worden verstaan onder de vergadering van de koningen der aarde tot den slag; degenen echter die uit de Nieuwe Kerk zullen zijn, met wie zij twisten, worden verstaan onder hen voor wie het water van de rivier de Eufraat is opgedroogd, opdat de weg bereid zou worden voor de koningen van den opgang der zon. Dit sluit iets eenders in als het binnenleiden van de zonen Israëls in het land Kanaän, met dit onderscheid dat voor genen de rivier de Jordaan werd uitgedroogd, doch voor dezen de rivier de Eufraat; de oorzaak dat het voor dezen de rivier de Eufraat was, is deze, dat zij hier redetwisten met innerlijke redeneringen, welke uitgedroogd, dat is, verwijderd moeten worden, voordat het binnenleiden plaatsvindt; hetgeen ook de oorzaak is, dat hun innerlijke redeneringen in dit Werk worden ontdekt; en indien deze niet werden ontdekt, zo zou de mens die daarvan onkundig was, hoe inzichtsvol hij ook mocht zijn, gemakkelijk kunnen worden verleid.

701. *En ik zag vanuit den mond van den draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den Pseudoprofeet, betekent dat het werd doorvat vanuit de Theologie gegrond op de leer aangaande een Drievaldigheid van Personen der Godheid, en op de leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen zonder de werken der Wet.* Met den mond wordt de leer aangeduid, en vandaar de prediking en het betoog, n. 453, 574; met den draak wordt de erkenning van drie Goden aangeduid, en van de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, en vandaar de verwoesting der Kerk, n. 537; met het

beest vanuit de Zee, hetwelk hier wordt verstaan, worden de mensen der Uitwendige Kerk aangeduid, die in deze erkenning en dit geloof zijn, n. 567, 576, 577, 601; met den Pseudoprofeet worden de mensen der Inwendige Kerk aangeduid, die vanuit deze leren de Theologie leren; de Pseudoprofeet is vroeger niet genoemd, maar het beest uit de aarde wordt nu aldus genoemd; men zie boven n. 594. Omdat nu al die dingen worden aangeduid met den draak, het beest vanuit de zee, en den Pseudoprofeet, die hier het beest vanuit de aarde is, zo volgt, dat met ik zag vanuit den mond van den draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den Pseudoprofeet, wordt aangeduid dat wat werd doorvat vanuit de Theologie gegrond op de Leer van een Drievuldigheid van Personen der Godheid, en op de Leer der rechtvaardigmaking door het geloof-alleen zonder de werken der Wet.

702. *Drie onreine geesten, den vorsen gelijk, betekent dat opkwamen louter redeneringen en begeerten om de ware dingen te vervalsen.* Met de Geesten worden hier eendere dingen aangeduid als met de demonen, aangezien terstond daarop wordt gezegd dat het geesten van demonen waren, en met de demonen worden aangeduid de begeerten van de ware dingen te vervalsen, n. 458; met drie wordt aangeduid alle dingen, n. 400, 505, hier dus louter; met de vorsen worden de redeneringen vanuit de begeerten aangeduid, omdat zij kwaken, en geilheden zijn: hieruit blijkt dat met de drie onreine geesten, den vorsen gelijk, worden aangeduid louter redeneringen en begeerten van de ware dingen te vervalsen. Met de vorsen wordt hier niet iets anders aangeduid dan met de vorsen van Egypte, omdat de verwoesting der Kerk, bij de Egyptenaren door wonderen geschied, evenzo wordt beschreven, waarover aldus bij Mozes: *Aharon strekte zijn hand uit over de wateren van Egypte, en de Vors klom op, en bedekte het land; en daarna werden de vorsen verwijderd, en bleven alleen in den stroom over*”, Exod. VIII: 1 tot 10; Psalm LXXVIII: 45; Psalm CV: 30. Dat de vorsen werden voortgebracht vanuit de wateren van Egypte, en overbleven in den stroom, was omdat de wateren in Egypte, en vooral de wateren van den stroom daar, betekenden de valse dingen van de leer, vanuit welke zij redeneerden.

703. *Het zijn immers Geesten der demonen, betekent dat het de begeerten waren van de ware dingen te vervalsen, en van te redeneren vanuit de valse dingen.* Dat met de demonen worden aangeduid de begeerten van de ware dingen te vervalsen, zie men boven in n. 458; en omdat zij den vorsen gelijk waren, waren zij ook de begeerten van te redeneren vanuit de valse dingen, zoals vlak boven n. 702.

704. *Doende tekenen om heen te gaan tot de Koningen der aarde en van het ganse wereldrond om die te vergaderen tot den oorlog van dien groten Dag van God Almachtig, betekent de betuigingen dat hun valse dingen ware dingen zijn, en de aansporingen van allen in die ganse Kerk, die in dezelfde valse dingen zijn, om de ware dingen der Nieuwe Kerk te bestrijden.* Dat tekenen doen is getuigen, en eveneens betuigen dat het waar is, zie men boven in n. 598, 599; hier dat hun valse dingen ware dingen zijn; met de koningen der aarde en van het ganse wereldrond, worden degenen aangeduid die voornamelijk in de valse dingen vanuit het boze zijn; hier al degenen die in dezelfde valse dingen zijn in de ganse Kerk; met de koningen immers worden degenen aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de valse dingen vanuit het boze zijn, n. 483; met de aarde wordt de Kerk aangeduid, n. 285; evenzo met het wereldrond, n. 551; met heengaan om die tot den oorlog te vergaderen, wordt aangeduid hen aansporen tot den strijd, of om te bestrijden; met den oorlog immers wordt de Geestelijke oorlog aangeduid, zijnde die van het valse tegen het ware, en die van het ware tegen het valse, n. 500, 586; dat het is om de ware dingen der Nieuwe Kerk te bestrijden, is omdat gezegd wordt: van den groten Dag van God Almachtig, en met dien Dag wordt de Komst des Heren aangeduid, en alsdan de Nieuwe Kerk; dat dit met den groten dag daar wordt aangeduid, zal men beneden zien: er wordt gezegd dat de Geesten der demonen het zullen doen, omdat met hen worden aangeduid de begeerten van de ware dingen te vervalsen en te redeneren vanuit de valse dingen, waarover vlak boven n. 703. Hieruit blijkt, dat met de Geesten der demonen, tekenen doende om heen te gaan tot de Koningen der aarde en van het ganse wereldrond, om die te vergaderen tot den oorlog van dien groten dag van God Almachtig, worden aangeduid de betuigingen door hen die worden verstaan onder den Draak, het Beest, en den Pseudoprofeet, waarover boven n. 701, 702, dat hun valse dingen ware dingen zijn, en de aansporingen van allen in de ganse Kerk, die in dezelfde valse dingen zijn, om de ware dingen der Nieuwe Kerk te bestrijden. Dat met den groten Dag van God Almachtig de Komst des Heren wordt aangeduid, en alsdan de Nieuwe Kerk, staat vast uit vele plaatsen in het Woord, zoals uit deze: “IN DIEN DAG zal Jehovah Alleen verhoogd worden”, Jes. II: II. “IN DIEN DAG zal Israël steunen op Jehovah, den Heilige Israëls in de Waarheid”, Jes. X: 20. “IN DIEN DAG zullen de natiën den wortel van Jischaji zoeken, en Hem zal de rust heerlijkheid zijn”, Jes. XI: 10, II. “IN DIEN DAG zullen de ogen tot den Heilige Israëls schouwen”, Jes. XVII: 7, 9. “IN DIEN DAG zullen zij zeggen: Zie, Deze is onze God, Dien wij verwacht hebben, opdat Hij ons

bevrijde”, Jes. xxv: 9. “Mijn volk zal Mijn Naam leren kennen, en in DIEN DAG ben Ik Hem Die spreekt, zie Mij”, Jes. lII: 6. “Och, GROOT IS DE DAG VAN JEHOVAH, en niet zal zijns gelijke zijn”, Jerem. xxx: 7. Zie, de DAGEN KOMENDE, waarop Ik een nieuw Verbond zal maken, en waarop voor Jehovah de Stad zal gebouwd worden”, Jerem. xxxI: 27, 3I, 38. “IN DIE DAGEN zal Ik David een gerechte spruit doen ontspruiten”, Jerem. xxxIII: 15. “Zij zullen niet staan in den oorlog van den DAG VAN JEHOVAH”, Ezech. xIII: 5. “IN DIEN DAG zal Michaël opstaan, de grote vorst, die voor de zonen zijns volks staat. IN DIEN DAG zal een elk weggerukt worden, die gevonden wordt geschreven te zijn in het Boek, Dan. xII: I. IN DIEN DAG zult gij roepen: Mijn Echtgenoot. IN DIEN DAG zal Ik een verbond met hen sluiten. IN DIEN DAG zal Ik verhoren”, Hosch. II: 15, 17, 20. Zie, Ik zende Elia, eer dat de GROTE DAG VAN JEHOVAH komt”, Malach. IV: 5. “IN DIEN DAG zal Jehovah zoals een kudde Zijn volk behouden”, Zach. IX: 16. “IN DIEN DAG zal Jehovah de bewoners van Jeruzalem beschermen”, Zach. xIII: I. Zie, de DAG VAN JEHOVAH komt. EEN ENIGE DAG, welke Jehovah bekend zal zijn. IN DIEN DAG zal Jehovah één zijn, en Zijn Naam één. IN DIEN DAG zal er een grote beroering zijn. IN DIEN DAG zal op de bellen der paarden staan: De Heiligheid van Jehovah”, Zach. xIV: I, 4, 6, 7, 8, 9, 13, 20, 21. Behalve deze plaatsen zijn er tal van andere, waarin onder DEN DAG VAN JEHOVAH de Komst des Heren wordt verstaan, en alsdan de Nieuwe Kerk uit Hem, zoals in deze: Jes. IV: 2; Hfdst. xIX: 16, 18, 21, 24; Hfdst. xx: 6; Hfdst. xxII: 20; Hfdst. xxv: 9; Hfdst. xxvIII: 5; Hfdst. xxIX: 18; Hfdst. xxx: 25, 26; Hfdst. xxxI: 7; Jerem. III: 16, 17, 18; Hfdst. xxIII: 5, 6, 7, 12, 20; Hfdst. I: 4, 20, 27; Ezech. xxIV: 26, 27; Hfdst. xxIX: 21; Hfdst. xxxIV: II, 12; Hfdst. xxxVI: 33; Hosch. III: 5; Hfdst. VI: I, 2; Joël II: 29; Hfdst. III: I, 14, 18; Obad. Vers 15; Amos IX: II, 13; Micha IV: 6; Habak. III: 2; Zef. III: II, 16, 19, 20; Zach. II: II; Psalm LXXII: 7, 8. En die dag wordt de Dag van Jehovah genoemd in Joël I: 15; Hfdst. II: I, 2, II; Amos v: 13, 18, 20; Zef. I: 7, 14; Hfdst. II: 2, 3; Zach. xIV: I; en elders. Aangezien de Voleinding der eeuw, dat is, het einde der oude Kerk, daar is wanneer de Komst des Heren en de aanvang der nieuwe Kerk is aangebroken, wordt derhalve met den DAG VAN JEHOVAH op zeer veel plaatsen ook het einde der vorige Kerk aangeduid, en gezegd dat er dan gedruis, tumult, en oorlogen zullen zijn, welke plaatsen men verzameld zie in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 4, 5.

705. Zie, Ik kom zoals een dief, gezegend bij die waakt, en zijn bekleedselen bewaart, betekent de Komst des Heren, en dan de Hemel voor hen die tot Hem schouwen, en aanblijven in een leven volgens Zijn geboden, zijnde de ware dingen des Woords. Dat komen zoals een dief, wanneer over den Heer wordt

gehandeld, Zijn Komst betekent, en dat dan de Hemel is voor hen die goed hebben geleefd, en de hel voor hen die boos hebben geleefd, zie men boven in n. 164; dat diegene gezegend wordt geheten die het eeuwige leven ontvangt, n. 639; dat waken betekent geestelijk leven, dat is, in de ware dingen zijn en in het leven volgens die, en tot den Heer schouwen, n. 158; en dat zijn bekleedselen bewaren betekent in die dingen aanblijven tot aan het einde des levens, de bekleedselen betekenen immers de bekleedende ware dingen, n. 166, 212, 328; aldus de geboden des Heren in het Woord, omdat deze de ware dingen zijn: dit nu volgt in orde vanuit de dingen die voorafgaan; want hetgeen voorafgaat, betreft de Komst des Heren, en de Nieuwe Kerk, voorts de bestrijding van haar door hen die uit de oude Kerk zijn; en omdat die strijd aanstaande is, worden degenen vermaand die in de ware dingen vanuit het Woord zijn, om daarin aan te blijven, opdat zij niet bezwijken in het gevecht waarvan in het volgende Vers sprake is.

706. *Opdat hij niet naakt wandele, en zij zijn schaamte zien, betekent opdat zij niet zijn met hen die in geen ware dingen zijn, en hun helse liefden verschijnen.* Met naakt wandelen wordt aangeduid zonder ware dingen leven; met de schaamte der naaktheid of de schaamdelen worden de vuile liefden aangeduid, zijnde de helse liefden; en omdat gezegd wordt, opdat zij de schaamte niet zien, zo wordt er aangeduid opdat die niet verschijnen; dat met de naaktheid de onwetendheid omtrent het ware wordt aangeduid, en met de schaamte der naaktheid de helse liefde, zie men boven in n. 213. Deze dingen zijn gezegd tot hen die van des Heren Nieuwe Kerk zullen zijn, opdat zij de ware dingen aanleren en daarin blijven, aangezien zonder de ware dingen niet worden verwijderd de met hen medegeboren boze dingen, welke boze dingen de helse liefden zijn: de mens kan weliswaar zonder de ware dingen zoals een Christen leven, doch voor de mensen, maar niet voor de Engelen: de ware dingen die zij zullen aanleren, zijn aangaande den Heer, en aangaande de geboden, volgens welke zij zullen leven.

707. *En hij heeft hen vergaderd op de plaats, in het Hebreeuws geheten Armageddon, betekent den staat van den strijd vanuit de valse dingen tegen de ware dingen, en de bedoeling om de Nieuwe Kerk te vernietigen, opkomende vanuit de liefde van de heerschappij en van den voorrang.* Met vergaderen op de plaats, hier tot het gevecht, wordt aangeduid aansporen om te strijden vanuit de valse dingen tegen de ware dingen; dat het is de staat van den strijd, is omdat de plaats den staat van een ding betekent; dat het is vanuit de bedoeling om de Nieuwe Kerk te vernietigen, is omdat de strijd tussen de oude en de nieuwe Kerk wordt verstaan, en de bedoeling van den strijd

is vernietigen: wat met Armageddon wordt aangeduid, zal beneden worden gezegd. Eerst werd gezegd *dat de Draak heenging om oorlog te voeren tegen de overigen van het zaad der vrouw, die de geboden Gods bewaren, en de getuigenis van Jezus Christus hebben*, Apoc. XII: 17; voorts, *dat het aan het Beest vanuit de Zee gegeven werd, oorlog te voeren tegen de Heiligen*, Hfdst. XIII: 7. En in dit Hoofdstuk *dat de geesten der demonen, uitgaande van den mond van den draak, van het beest, en van den Pseudoprofeet, heengingen tot de koningen der aarde, om hen te vergaderen tot den krijg van dien groten Dag van God Almachtig*, Vers 13, 14; hier nu wordt gehandeld over dat gevecht zelf, welks uitslag niet wordt beschreven, maar slechts de staat, welke met Armageddon wordt aangeduid. Met Armageddon wordt in den Hemel de liefde van de eer, van de heerschappij, en van den voorrang aangeduid, en eveneens wordt in de Hebreeuwse taal met Aram of Arom de verhevenheid aangeduid, en de liefde vanuit de verhevenheid met Megiddon in de oude Hebreeuwse taal, zoals blijkt uit de betekenis ervan in de Arabische taal; iets eenders wordt met Hadradrиммон ¹⁾ in het dal Megiddon aangeduid bij Zacharia Hfdst. XII: 11; in dat Hoofdstuk wordt ook gehandeld over de Komst des Heren, en dan over het einde der Joodse Kerk en over den aanvang van de door den Heer te instaureren Nieuwe, en eveneens over de botsing tussen die Kerken, en daarom wordt zo vaak in dat Hoofdstuk gezegd *IN DIEN DAG*, en met dien Dag wordt de Komst des Heren aangeduid, zoals boven in n. 704; opdat men het zie, zal ik de plaatsen aanvoeren: “*IN DIEN DAG zal Ik Jeruzalem stellen tot een steen van last voor alle volken. IN DIEN DAG zal Ik alle paard met verbijstering slaan, en den ruiter met zinneloosheid. IN DIEN DAG zal Ik de leidlieden van Jehudah stellen zoals een oven des vuurs in het brandhout. IN DIEN DAG zal Jehovah de bewoners van Jeruzalem beschermen, hoezeer er een struikelende onder hen zij. IN DIEN DAG zal Ik zoeken te verderven alle natiën die tegen Jeruzalem komen; en ten slotte: “IN DIEN DAG zal er rouwklage zijn in Jeruzalem, zoals de rouwklage in Hadradrиммон in het dal Megiddon”*, Vers 3, 4, 6, 8, 9, 11; en in het volgende Hoofdstuk: “*IN DIEN DAG zal er een bron geopend zijn voor het huis David, en voor de bewoners van Jeruzalem. IN DIEN DAG zullen de profeten beschaamd worden en een haren mantel aandoen om te liegen*”, Hfdst. XIII: 1, 4. Met *DIEN DAG* wordt de Komst des Heren aangeduid, en dan het einde der oude Kerk, en de aanvang der Nieuwe Kerk, zoals boven is gezegd; wat echter daar met het dal van Megiddon wordt

1 De oorspronkelijke uitgave heeft op beide plaatsen Hadradrиммон, i.p.v. Hadadrиммон.

aangeduid, kan men niet zien, tenzij de reeks der dingen in dat Hoofdstuk en in de beide volgende bij dien Profeet door den Geestelijken zin wordt ontdekt, welke reeks, omdat zij aan mij is ontdekt, zal worden gezegd, maar in een korte samenvatting; In Hoofdstuk XII wordt bij Zacharia in den geestelijken zin beschreven: “Dat de Heer de Nieuwe Kerk zal formeren, Vers 1. Dat er niet iets van leer dan zal zijn in de oude Kerk, en dat men haar derhalve zal schuwen, Vers 2, 3. Dat er geen verstand van het ware meer zal zijn, slechts bij hen die in het Woord zijn, en die van de Nieuwe Kerk zijn, Vers 4. Dat dezen het goede der leer uit den Heer zullen aanleren, Vers 5. Dat de Heer dan door de Ware dingen des Woords alle valse dingen zal vernietigen, opdat de Leer der Nieuwe Kerk niet iets anders dan het ware lere, Vers 6, 7. Dat dan de Kerk in de Leer aangaande den Heer zal zijn, Vers 8. Dat Hij zal vernietigen allen en alle dingen die tegen haar Leer zijn, Vers 9; en dat dan de Nieuwe Kerk uit den Heer zal zijn, Vers 10. En dat dan alle en de afzonderlijke dingen der Kerk in den rouw zullen zijn, Vers 10 tot 14”: deze dingen zijn de inhoud van Hoofdstuk XII, in den geestelijken zin. DE INHOUD VAN HET VOLGENDE HOOFDSTUK XIII is deze: Dat voor de Nieuwe Kerk het Woord zal zijn, en dit voor hen geopend, Vers 1. Dat de valse dingen van leer en eredienst geheel en al zullen worden vernietigd, Vers 2, 3. Dat het oude profetische of leerstellige zal ophouden, en dat er niet langer de valse dingen van leer zullen zijn, Vers 4, 5. Dat de Heer door hen die in de oude Kerk zijn, zal worden gedood, met de bedoeling om degenen te verstrooien die in Hem geloven, Vers 6, 7. Dat zij die van de verwoeste Kerk zijn, zullen vergaan, en dat zij die van de Nieuwe Kerk zijn, moeten worden gereinigd en geleerd uit den Heer, Vers 8, 9.” Dit is de inhoud van Hoofdstuk XIII in den geestelijken zin. DE INHOUD VAN HET HOOFDSTUK XIV IS DEZE: Over de worstelingen van den Heer tegen de bozen, en over de verstrooiing van hen, Vers 1 tot 5. Dat er dan geen ware zal zijn, maar uit den Heer het Goddelijk Ware, Vers 6, 7. Dat het Goddelijk Ware uit den Heer zal voortgaan, Vers 8, 9. Dat het Ware in de Nieuwe Kerk zal worden vermenigvuldigd, en daar ook niet het valse van het boze zal zijn, Vers 10, 11. Dat hij die tegen die ware dingen strijdt, zich in valse dingen van elk geslacht zal begeven, Vers 12. Dat er dan vernietiging zal zijn van alle dingen der Kerk, Vers 13, 14, 15. Dat zij dan tot den eredienst des Heren zullen toetreden, ook uit de natiën zij die uitwendig natuurlijk zijn, Vers 16, 17, 18, 19; en dat er dan het inzicht vanuit het goede der naastenliefde zal zijn, vanuit hetwelk de eredienst is, Vers 20, 21”. Dit is de inhoud van de drie Hoofdstukken XII, XIII, XIV bij Zacharia in den geestelijken zin, welke zijn ontdekt, omdat daarin ook over den laatsten staat der oude Kerk en over den

eersten staat der Nieuwe Kerk wordt gehandeld; en omdat er gezegd wordt dat zij moeten worden vergaderd op de plaats in het Hebreeuwse geheten Armageddon, staat vast, dat dezelfde dingen bij den Profeet zijn gezegd over den laatsten staat der huidige Kerk, en over den eersten staat der Nieuwe Kerk. Met Armageddon wordt aangeduid, als gezegd, de liefde van eer, heerschappij en voorrang; vanuit die liefde immers ontstaat de strijd, en vanuit die en vanwege die ontstaat de rouwklage, die daar in Vers II, 12, 13, 14 van Hfdst. XII wordt beschreven. Iets eenders wordt ook met Megiddon aangeduid in II Kon. XXIII: 29, 30; II Kron. XXXV: 20 tot 24, maar in den geestelijken zin.

708. *En de Zevende Engel goot zijn fiool uit in de lucht, betekent den invloed uit den Heer in alle dingen tegelijk bij de mensen van de Kerk der Hervormden.* Met den Zevenden Engel die zijn fiool uitgoot, wordt, hier evenals met de vorigen, de invloed aangeduid; met de lucht worden alle dingen van de doorvatting en van de denking, aldus van hun geloof, aangeduid, bijgevolg ook hoedanig in het gemeen al degenen zijn die in het van de naastenliefde gescheiden geloof daar zijn; want met de lucht wordt hun ademhaling aangeduid, en de ademhaling stemt overeen met het verstand, aldus met de doorvatting en de denking, en eveneens met het geloof, omdat het geloof is der denking volgens de doorvatting des verstands; dat er deze overeenstemming is, en dat in de geestelijke Wereld een ieder ademhaalt volgens zijn geloof, is ten volle getoond in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, in het Vijfde Deel.

709. *En er ging een grote stem uit van den Tempel des Hemels vanuit den Troon, zeggende: Het is geschied, betekent zo geopenbaard door den Heer, dat alle dingen der Kerk zijn verwoest, en dat nu het Laatste Gericht aanstaande is.* Met de grote stem, uitgaande van den Tempel des Hemels, wordt de openbaring uit den Heer vanuit het Binnenste des Hemels aangeduid; met de grote stem de openbaring, en met den Tempel des Hemels wordt het Binnenste des Hemels aangeduid, vanuit hetwelk de invloed is, n. 669. Dat er gezegd wordt vanuit den Troon, is omdat met den Troon de Hemel wordt aangeduid, en eveneens het Gericht; dat de Hemel het wordt, zie men in n. 221, 222; en dat het Gericht het wordt, in n. 229; en zulks, omdat nu is geopenbaard, dat alle dingen der Kerk zijn verwoest, aldus dat haar einde er is, en aan het einde der Kerk wordt het Gericht gehouden; en daarom wordt dit gezegd, toen de laatste Engel zijn fiool uitgoot uit den Tempel des Hemels vanuit den Troon: met het is geschied, wordt aangeduid dat het voleindigd is, dat is, dat alle dingen der Kerk zijn verwoest; men zie boven n. 676.

710. *En er geschiedden stemmen en bliksemen en donderslagen, betekent de redeneringen, de vervalsingen van het ware en de bewijsvoeringen vanuit de valse dingen van het boze in de Kerk bij hen die in het geloof-alleen zijn, en het van zich afschuiven over de boze dingen bij zichzelf na te denken, aangezien zij daarvan niet willen wijken indien zij ze wisten.* Dat met de stemmen, de bliksemen en de donderslagen, de redeneringen, de vervalsingen van het ware en de bewijsvoeringen vanuit de valse dingen worden aangeduid, kan vaststaan uit hetgeen boven in n. 396, 530 is gezegd, en uit eendere dingen daar. Dat zij die in het van de werken der Wet gescheiden geloof, en vandaar in de boze dingen des levens zijn, het van zich afschuiven over de boze dingen bij zich na te denken, omdat zij daarvan niet willen wijken indien zij ze wisten, is zonder ontvouwing duidelijk; de ondervinding leert dit; de boze dingen immers zijn verkwikkelijk, omdat zij liefden zijn, en van de verkwikkelijke dingen wil niemand wijken, tenzij men het oog richt op het leven na den dood, en eerst op de hel hoedanig zij is, en daarna op den Hemel hoedanig hij is, en daarover denkt buiten de daad van het boze; indien men dan ook tot den Heer schouwt, en bedenkt wat het tijdelijke ten opzichte van het eeuwige is, of het niet zoals niets is, dan kan men nadenken over zijn boze dingen, en die willen weten, en daarvan terugtreden. Doch indien men zich heeft bevestigd in het geloof-alleen, dan zal men in zijn hart zeggen: Ons Theologisch geloof dat God de Vader Zich erbarmt terwille van den Zoon, Die voor onze zonden heeft geleden, doet alle dingen, indien ik dit vanuit een zeker vertrouwen smEEK; dan denkt men over niet enig boze bij zich na; men zegt ook vanuit dit geloof bij zichzelf dat het boze niet verdoemt, en dat de zaliging zuivere barmhartigheid is, behalve andere dergelijke dingen; zo blijft men aan in zijn boze dingen, en verlustigt zich daarin tot aan het einde des levens. Zodanig zijn de redeneringen, de vervalsingen van het ware, en de bewijsvoeringen vanuit de valse dingen van het boze, die hier met de stemmen, de bliksemen en de donderslagen worden aangeduid.

711. *En een grote aardbeving geschiedde, hoedanige niet is geschied van dat de mensen geweest zijn op de aarde, een zodanige aardbeving, dermate groot, betekent als het ware schuddingen, heftige opwindingen, omkeringen van alle dingen der Kerk, en hun afgetrokken worden van den Hemel.* Dat met de aardbevingen de veranderingen van staat der Kerk worden aangeduid, zie men boven in n. 331; en omdat er lichtere en zwaardere aardbevingen zijn, hier de allerzwaarste, omdat er gezegd wordt, dat een zodanige aardbeving niet is geschied van dat de mensen op de aarde geweest zijn, is het duidelijk dat met de aardbeving hier de schuddingen, de heftige opwindingen, de omkeringen van alle dingen

der Kerk worden aangeduid, en hun afgetrokken worden van den Hemel. Er wordt ook van den Draak, die de oude slang, duivel en satan wordt genoemd, gezegd *dat zijn staart het derde deel der sterren vanuit den tempel nedertrok, en op de aarde wierp*, Apoc. XII: 4. Eender aangaande den *Geitebok*, Dan. VIII: 10, 11, 12. De Heer zegt ook aangaande het einde van deze Kerk: “*Alsdan zal grote verdrukking wezen, hoedanig niet is geweest van het begin der wereld tot nu toe, en ook niet zijn zullen*”, Matth. XXIV: 21. Het einde der Kerk wordt ook bij de Profeten beschreven met de schuddingen, omkeringen, nederwerpen der aarde, en met meer dingen die tot de aardbevingen behoren.

712. *En geworden is de grote Stad tot drie delen, en de steden der natiën zijn gevallen, betekent dat die Kerk ten aanzien van de leer door hen geheel en al vernietigd is, desgelijks alle ketterijen die van haar afkomstig zijn.* Dat met de stad de leer der Kerk wordt aangeduid, of, wat hetzelfde is, de Kerk ten aanzien van de leer, zie men boven in n. 194, 501, 502; vandaar worden aangeduid met de steden der natiën de ketterse leren of de ketterijen, welke van haar afkomstig zijn, en deze zijn er verscheidene; met tot drie delen worden, wordt aangeduid geheel en al vernietigd worden, want met verdeeld worden wordt in het Woord verstrooid worden aangeduid, ter oorzake hiervan dat de dingen zo niet samenhangen; en met drie wordt alles en het ganse aangeduid, n. 400, 505; vandaar wordt met tot drie delen worden, geheel en al vernietigd worden aangeduid; met vallen, hetgeen van de steden der natiën wordt gezegd, wordt ook vernietigd worden aangeduid: er wordt gezegd dat de stad tot drie delen werd, en dat de steden der natiën zijn gevallen, omdat vlak tevoren over een aardbeving was gesproken, waarbij zulke dingen gebeuren. Onder de grote Stad wordt de grote Stad verstaan waarover boven in Hfdst. XI, Vers 8 is gehandeld, welke daar *Sodom en Egypte wordt genoemd*, waarover men zie boven n. 501, 502, 503, 504. Dat de Stad de leer betekent, en vandaar de Steden de leerstellige dingen, is omdat met de Aarde, in het bijzonder met het Land Kanan, de Kerk wordt aangeduid; en omdat de kerk Kerk is krachtens de leer, en volgens die, worden derhalve met de steden de leerstellige dingen aangeduid; zij werden ook geleerd in de steden, omdat daar de Synagogen waren, en in Jeruzalem ook de Tempel; vandaar is het, dat met Jeruzalem de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de leer in den universelen zin.

713. *En het grote Babylon is gekomen in de gedachtenis vóór God, om haar te geven den beker van den wijn der ontsteking Zijns toorns, betekent dan ook de vernietiging van de dogma's van het Rooms-Katholieke Godsdienstige.* Met Babylon als stad, zoals hier, wordt dat Godsdienstige aangeduid ten aanzien van de dogma's en leerstellige dingen ervan, n. 631; met haar den beker van

den wijn der ontsteking des toorns Gods geven, wordt aangeduid verwoesten totdat er niets dan het boze en het valse is; dat dit met den beker van den wijn der ontsteking van den toorn Gods wordt aangeduid, zie men boven in n. 631, 632.

713[a]. *En alle eiland is gevloeden, en de bergen zijn niet gevonden, betekent dat er niet langer enig ware des geloofs was, noch langer enig goede der liefde.]*

714. *En een grote hagel, als het ware van het gewicht van een talent, daalde neder van den Hemel op de mensen, betekent de afgrijselijke en wrede valse dingen, waardoor al het ware des Woords en vandaar der Kerk is vernietigd.* Dat met den hagel wordt aangeduid het valse dat het ware en het goede vernietigt, zie men boven in n. 399 ; en omdat er gezegd wordt een grote hagel, als het ware van het gewicht van een talent, worden de afgrijselijke en wrede valse dingen aangeduid, waardoor al het ware en goede van het Woord en vandaar van de Kerk is vernietigd: dat er gezegd wordt van het gewicht van een talent, is omdat het talent het grootste gewicht van het zilver en eveneens van het goud was, en met het zilver wordt het ware aangeduid, en met het goud het goede, en in den tegengestelden zin het valse en het boze, n. 211. Dat er gezegd wordt dat de hagel nederdaalde van den Hemel op de mensen, is volgens de schijnbaarheden, en vanuit deze en vanuit de overeenstemmingen is de zin der letter des Woords: het is hiermede iets eenders zoals met hetgeen eerder is gezegd over de plagen, namelijk dat zij vanuit den Hemel door de Engelen op de mensen werden uitgegoten, terwijl het toch ware en goede dingen zijn, uit den Heer nedergelaten, welke bij hen die beneden zijn, worden verkeerd in valse en boze dingen, n. 673: ook in de geestelijke Wereld bij genen, wanneer zij in redeneringen vanuit de valse dingen tegen de ware dingen des Woords zijn, schijnt somtijds hagel neder te dalen, en bij sommigen zwavel en vuur; en omdat deze dingen verschijnen in de atmosfeer boven hen, en zoals vanuit den Hemel, wordt er derhalve vanuit dien schijn gezegd, dat een hagel vanuit den hemel nederdaalde.

715. *En de mensen lasterden God vanwege de plage des hagels, omdat deszelfs plage zeer groot was, betekent dat zij, omdat zij bij zich zulke valse dingen hadden bevestigd, de ware dingen dermate ontkenden, dat zij die niet kunnen erkennen, vanwege de walgingen opkomende vanuit hun innerlijke valse en boze dingen.* Met God lasteren, wordt aangeduid ontkennen en niet erkennen dat de Heer de Allene God des Hemels en der Aarde is, n. 571, 582, 697; evenzo het ware des Woords; omdat deszelfs plage zeer groot was, betekent vanwege die afgrijselijke en wrede valse dingen vanuit het bevestigde dogma aangaande de rechtvaardigmaking door het geloof-alleen, n. 714: en dat zij deswege niet

kunnen erkennen, is omdat de bevestiging van het valse de ontkenning van het ware is. Het schijnt alsof er wordt verstaan dat de plage van den hagel zo groot was, dat zij vanwege de kwelling of de pijn waarmede de hagel hen sloeg, God lasterden; doch dit wordt daaronder niet verstaan, maar dat zij de ware dingen vanwege de valse dingen niet hebben kunnen erkennen; evenzo als eerder in dit Hoofdstuk, waar gezegd wordt dat zij den Naam Gods lasterden vanwege de hitte, Vers 9, en dat zij den God des Hemels lasterden vanwege de pijnen, en vanwege de zweren, Vers 11; welke dingen men ontvouwd zie in n. 692 en 697.

* * *

716. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen: In de Geestelijke Wereld sprak ik met zekere Engelse Bisschoppen, daar aangaande de Werkjes uitgegeven te Londen in het jaar 1758, welke waren aangaande den HEMEL EN DE HEL, aangaande NOVA HIEROSOLYMA EN ZIJN HEMELSE LEER, aangaande het LAATSTE GERICHT, aangaande het WITTE PAARD, en aangaande de AARDBOLLEN IN HET HEELAL, welke Werkjes aan alle Bisschoppen, en aan verscheidene Rijksgroten of Lords als geschenk waren gezonden. Zij zeiden, dat zij ze hadden ontvangen, ze hadden gezien, doch dat zij ze van geen waarde hadden geacht, hoewel ze kundig waren geschreven; en eveneens dat zij wie zij maar konden hadden afgeraden ze te lezen: ik vroeg, waarom zulks was, terwijl daar toch zijn de Verborgenheden aangaande den Hemel en de Hel, en aangaande het Leven na den dood, en tal van dingen van de allergrootste waarde, welke uit den Heer zijn onthuld voor hen die van Zijn Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn. Maar zij zeiden: Wat gaat ons deze dingen aan. En zij stortten hun afkeuringen uit tegen die Werkjes, zoals eerder in de Wereld. Ik hoorde hen. En toen las ik vóór hen uit de Apocalyps het volgende: *“En de Zesde Engel goot zijn fiool uit op de grote rivier, den Eufraat; en uitgedroogd is zijn water, opdat bereid zou worden de weg der Koningen van den opgang der zon; en ik zag vanuit den mond van de Draak, en vanuit den mond van het beest, en vanuit den mond van den Pseudoprofeets, drie onreine geesten, den vorsen gelijk; het zijn immers geesten der demonen, doende tekenen om heen te gaan tot de koningen der aarde en van het ganse wereldrond, om die te vergaderen tot den oorlog van dien groten Dag van God Almachtig; en hij heeft hen vergaderd op de plaats in het Hebreeuws geheten ARMAGEDDON”* Apoc. XVI: 12 tot 16: deze dingen werden voor hen

ontvouwd, en er werd gezegd, dat zij het waren, en eenderen elders, die onder deze dingen worden verstaan.

Deze dingen, welke tot de Bisschoppen werden gezegd, hoorde de Koning, de Grootvader van den Koning die heden regeert, vanuit den Hemel; en enigmate verontwaardigd zeide hij: Wat is dit? En toen keerde een zeker iemand onder hen, die niet met genen in de Wereld één lijn had getrokken, zich tot den Koning, en zeide: Zij die gij nu met uw ogen ziet, hebben in de Wereld gedacht, en vandaar denken zij ook nu, over het Goddelijk Menselijke des Heren, zoals over het menselijke van een gewoon mens, en zij kennen alle Zaliging en Verlossing aan God den Vader toe, en niet aan den Heer, dan alleen zoals aan de oorzaak terwille waarvan; zij geloven immers in God den Vader, en niet in Zijn Zoon, hoewel zij weten vanuit den Heer *dat het de Wil des Vaders is, dat zij in den Zoon geloven, en dat zij die in den Zoon geloven, het eeuwige leven hebben, en dat zij die niet in den Zoon geloven, het leven niet zullen zien.* Behalve dat zij de naastenliefde, welke geschiedt uit den Heer door den mens zoals uit hem, van het artikel der Zaliging verwerpen. In zijn verder spreken met den Koning dekte hij de HIËRARCHIE open, die verscheidenen van hen aanhoudend najagen en ook uitoefenen, en die zij verstevigen door verbinding en samenvoeging, welke door Gezanten, Boodschappers, Brieven en Gesprekken, gesteund door het Kerkelijk gezag zowel als door het Staatsgezag, wordt onderhouden met allen van hun Orde, waardoor zij bijna allen zoals één Bundel samenhangen; en dat het door die Hiërarchie ook bewerkt is, dat de bovengenoemde WERKEN VOOR NOVA HIEROSOLYMA, hoewel zij te Londen zijn uitgegeven, en aan hen als geschenk toegezonden, zo schandelijk waren verworpen, dat zij het zelfs niet waardig werden gekeurd om opgenomen te worden in de Boekenlijst. Toen de Koning dit hoorde, stond hij versteld, vooral daarover dat zij aldus hadden gedacht over den Heer, Die toch de God des Hemels en der Aarde is, en over de naastenliefde, welke toch de Godsdienst zelf is. En toen werden door het vanuit den Hemel binnengelaten licht de innerlijke dingen van hun gemoed en van hun geloof geopend, en de Koning zag, en hij zeide toen: Gaat heen. Och! wie kan zich zozeer ertegen verharden om iets te horen aangaande den Hemel, en aangaande het eeuwige Leven.

Daarna werd door den Koning nagegaan, vanwaar zij zulk een universele gehoorzaamheid van de zijde der Geestelijkheid hebben; en het werd gezegd, dat zij voortkomt uit de bevoegdheid welke aan iederen Bisschop in zijn Diocese is verleend, om ter benoeming bij de Kerken aan den Koning slechts één persoon, en niet zoals in andere Koninkrijken, drie kandidaten,

voor te dragen; en dat zij krachtens deze bevoegdheid eigenmachtig hun beschermelingen tot hogere ereposten en tot ruimere inkomsten kunnen bevorderen, een ieder volgens de gehoorzaamheid die hij betoont. Het werd ook ontdekt, tot hoever de Hiërarchie kan voortschrijden, en dat zij tot zóver voortschrijdt, dat de Heerschappij het wezenlijke is, en de Godsdienst het formele. Geopend werd ook de gloed van dezen om te heersen, en door de Engelen beschouwd, en het werd gezien dat die overtreft den gloed om te heersen van hen die in wereldlijke macht staan.

De Apocalyps

Zeventiende Hoofdstuk

1. En er kwam een van de Zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, en hij sprak met mij, zeggende tot mij: Kom, ik zal u tonen het gericht van de grote Loonhoer zittende op vele wateren.
2. Met wie hebben gehoereerd de Koningen der aarde, en die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij.
3. En hij bracht mij heen in een woestijn in den geest, en ik zag een Vrouw zittende op een scharlaken Beest, vol van namen der lastering, hebbende zeven hoofden, en tien hoornen.
4. En de Vrouw was omkleed met purper en scharlaken, en verguld met goud en kostelijk gesteente en paarlen, hebbende een gouden beker in haar hand, vol van gruwelen en van de onreinheid harer hoererij.
5. En op haar voorhoofd een Naam geschreven: Mysterie, Babylon de grote, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde.
6. En ik zag de Vrouw dronken van het bloed der Heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus, en ik verwonderde mij haar ziende met grote verwondering.
7. En de Engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen het mysterie der Vrouw, en van het Beest dat haar draagt, hebbende de zeven hoofden en de tien hoornen.
8. Het Beest dat gij gezien hebt, was en is niet, en het zal gaan opklimmen vanuit den afgrond, en ten verderve heengaan: en verwonderd zullen zijn die op de aarde wonen, wier namen niet geschreven zijn in het Boek des levens, van de grondlegging der wereld af, ziende het Beest dat was en niet is, hoewel het is.
9. Dit is het gemoed hebbende wijsheid; de zeven Hoofden zijn zeven Bergen, waar de Vrouw zit op dezelve.
10. En zeven Koningen zijn het, de vijf zijn gevallen, en de een is, en de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij korten tijd blijven.
11. En het Beest, dat was en niet is, is zelf de Achtste, van de Zeven is het, en ten verderve gaat het heen.

12. En de tien hoornen die gij gezien hebt, tien Koningen zijn het, die nog niet het Koninkrijk hebben ontvangen, maar mogendheid evenals Koningen één uur ontvangen met het Beest.
13. Dezen hebben één mening, en hun macht en mogendheid zullen zij aan het beest overgeven.
14. Dezen zullen strijden met het Lam, maar het Lam zal hen overwinnen, omdat Het Heer der heren is en Koning der koningen, en die met Hetzelve zijn, geroepenen, uitverkorenen en getrouwen.
15. En hij zeide tot mij: De wateren die gij gezien hebt, waar de Loonhoer zit, volken en scharen zijn het, en natiën en tongen.
16. En de tien Hoornen die gij gezien hebt op het Beest, dezen zullen de Loonhoer haten, en verlaten zullen zij haar maken, en naakt, en haar vlezen zullen zij eten, en haar verbranden met vuur.
17. Aangezien God heeft gegeven in hun harten Zijn mening te doen, en één mening te doen, en hun Koninkrijk te geven aan het Beest, totdat voleindigd zullen worden de woorden Gods.
18. En de Vrouw die gij gezien hebt, is de grote Stad, hebbende het koninkrijk over de Koningen der aarde.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Aangaande het Rooms-Katholieke Godsdienstige: beschreven wordt op hoedanige wijze dit het Woord had vervalst, en vandaar alle ware dingen der Kerk had verdraaid, Vers 1 tot 7: hoe het die dingen had vervalst en verdraaid bij hen die aan deszelfs Heerschappij zijn onderworpen, Vers 8, 9, 10, 11; dat het minder was bij hen die zich nietaldus aan deszelfs Heerschappij hadden onderworpen, Vers 12 tot 15: aangaande de Hervormden, dat zij zich aan het juk van deszelfs heerschappij hebben onttrokken, Vers 16, 17: over deszelfs heerschappij nochtans, vers 18.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En er kwam een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, en hij sprak met mij, *betekent* nu den invloed en de onthulling uit den Heer vanuit het binnenste des Hemels aangaande het Rooms-Katholieke Godsdienstige: zeggende tot mij: Kom, ik zal u tonen het gericht van de grote Loonhoer zittende op vele wateren, *betekent* de onthulling aangaande dat Godsdienstige ten aanzien van deszelfs ontwijdingen en schendingen van de waarheden des Woords: met wie gehoereerd hebben de koningen der aarde, *betekent* dat het heeft geschonden de ware en de goede dingen der Kerk, welke vanuit het Woord zijn: en die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererijs, *betekent* de waanzinnigheid in de geestelijke dingen vanwege de echtbreking van het Woord bij hen die in dat Godsdienstige zijn: en hij bracht mij heen in een woestijn in den geest, *betekent* in den geestelijken staat heengebracht tot hen bij wie alle dingen der Kerk verwoest zijn: en ik zag een Vrouw zittende op een scharlaken Beest, vol van namen der lastering, *betekent* dat Godsdienstige op het Woord door hen ontwijd: hebbende zeven hoofden, en tien hoornen, *betekent* het inzicht vanuit het Woord, in den aanvang heilig, daarna er geen, en ten slotte waanzin, en de macht vanuit het Woord aanhoudend veel zijnde: En de Vrouw was omkleed met purper en scharlaken, *betekent* het hemels Goddelijk Goede en Goddelijk Ware, zijnde des Woords, bij hen: en verguld met goud en kostelijk gesteente, *betekent* het geestelijk Goddelijk Goede en Goddelijk Ware, zijnde des Woords, bij hen: en paalen, *betekent* de erkenenissen van het goede en het ware, zijnde des Woords, bij hen; hebbende een gouden beker in haar hand vol van gruwelen en van de onreinheid harer hoererijs, *betekent* dat Godsdienstige vanuit de ontwijde heilige dingen des Woords, en vanuit de goede en de ware dingen ervan, door afgrijselijke valse

dingen bevuild: en op haar voorhoofd was een Naam geschreven: Myserie, Babylon de grote, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde, *betekent* het Rooms-Katholieke Godsdienstige, zodanig als het innerlijk is, hetgeen verborgen is, namelijk dat het krachtens zijn opkomst uit de liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de Heilige dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle dingen des Heren en van Zijn Woord, de dingen die van het Woord en vandaar van de Kerk zijn, heeft bevuild en ontwijd: en ik zag de Vrouw dronken van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus, *betekent* dat Godsdienstige, waanzinnig zijnde vanwege de geschonden en ontwijde Goddelijke Ware en Goede dingen des Heren, des Woords, en vandaar der Kerk: en ik verwonderde mij, haar ziende, met grote verwondering, *betekent* de verbijstering dat dit Godsdienstige innerlijk zodanig is, terwijl het toch anders verschijnt uiterlijk: en de Engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen het mysterie der Vrouw, en van het Beest dat haar draagt, hebbende de zeven hoofden en de tien hoornen, *betekent* de ontdekking, wat de dingen die voorafgaan en gezien zijn, betekenen: het beest dat gij gezien hebt, was en is niet, *betekent* het Woord bij hen als heilig erkend, en toch in werkelijkheid niet erkend:

en het zal gaan opklimmen vanuit den afgrond, en ten verderve heengaan, *betekent* dat in het Pauselijk Consistorie enige malen is beraadslaagd over het opnemen en het lezen van het Woord door de Leken en het gewone volk, maar dat het verworpen werd: en verwonderd zullen zijn die op de aarde wonen, wier namen niet geschreven zijn in het Boek des levens des Lams, van de grondlegging der wereld af, ziende het Beest dat was en niet is, hoewel het is, *betekent* de verbazing van hen die van dat Godsdienstige zijn, allen die van deszelfs instauratie af hebben gestreefd naar de heerschappij over den Hemel en de Aarde, dat het Woord, hoewel het aldus is verworpen, er nochtans is: dit is het gemoed, hebbende wijsheid, *betekent* dat dit de uitlegging is in den natuurlijken zin, maar voor hen die in den geestelijken zin uit den Heer zijn: de zeven Hoofden zijn zeven Bergen, waar de Vrouw zit op dezelve, en zeven Koningen zijn het, *betekent* de Goddelijke Goede en de Goddelijke Ware dingen des Woords, waarop dat Godsdienstige is gegrondvest, mettertijd vernietigd en ten slotte ontwijd: de vijf zijn gevallen, en de een is, en de ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij korten tijd blijven, *betekent* dat alle Goddelijke Ware dingen des Woords zijn vernietigd, behalve dit ene, dat aan den Heer gegeven is alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde; en behalve het andere, hetwelk nog niet in overweging is genomen, en wanneer het daartoe komt, niet zal aanblijven,

zijnde dit, dat het Menselijke des Heren Goddelijk is: en het beest, dat was en niet is, is zelf de achtste, en van de Zeven is het, en ten verderve gaat het heen, *betekent* dat het Woord, waarover eerder, het Goddelijk Goede Zelf is, en dat het is het Goddelijk Ware, en dat het van de Leken en het gewone volk wordt afgenomen, opdat niet de ontwijdingen en de echtbrekingen daar door de Voorgangers bedreven, verschijnen, en genen deswege terugtreden: en de tien hoornen die gij gezien hebt, tien Koningen zijn het, die nog niet het Koninkrijk hebben ontvangen, *betekent* het Woord ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen, bij hen die in het Koninkrijk van Frankrijk zijn, en niet zozeer onder het juk der Pauselijke Heerschappij zijn, bij wie evenwel nog niet de Kerk aldus gescheiden is geworden van het Rooms-Katholieke Godsdienstige: maar mogendheid evenals Koningen één uur ontvangen met het Beest, *betekent* dat het Woord bij hen kracht heeft, en zij door het Woord kracht hebben, alsof zij in de Goddelijke Ware dingen ervan waren: dezen hebben één mening, en hun macht en mogendheid zullen zij aan het Beest overgeven, *betekent* dat zij eensgezind erkennen, dat de regering en de heerschappij over de Kerk er enig en alleen is door het Woord: dezen zullen met het Lam strijden, maar het Lam zal hen overwinnen, omdat Het Heer der heren is en Koning der koningen, *betekent* den strijd des Heren met hen aangaande de erkenning van Zijn Goddelijk Menselijke, omdat de Heer in Hetzelfde is de God des Hemels en der Aarde, en eveneens het Woord: en die met Hetzelfde zijn, geroepenen, uitverkorenen en getrouwen, *betekent* dat zij die tot den Heer Alleen gaan en Hem vereren, degenen zijn die in den Hemel komen, zowel zij die in de uitwendige dingen der Kerk zijn, als zij die in de inwendige en in de binnenste dingen ervan zijn: en hij zeide tot mij: De wateren die gij gezien hebt, waar de Loonhoer zit, volken en scharen zijn het, en natiën en tongen, *betekent* dat zij onder de Pauselijke Heerschappij zijn, maar in de ware dingen des Woords door dat Godsdienstige op verschillende wijze geschonden en ontwijd, die van verschillende Leer en Scholing, en van verschillenden Godsdienst en Heerschappij zijn, maar in de ware dingen des Woords door dat verschillende Belijdenis ervan zijn: en de tien hoornen die gij gezien hebt op het Beest, dezen zullen de Loonhoer haten, *betekent* het Woord ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen bij de Protestanten, die het juk der Pauselijke Heerschappij geheel en al van zich hebben geworpen: en verlaten zullen zij haar maken, en naakt, *betekent* dat zij zich zullen ontdoen van de valse en de boze dingen ervan: en haar vlezen zullen zij eten, en haar verbranden met vuur, *betekent* dat zij de boze en de valse dingen die aan dat Godsdienstige eigen zijn, uit haat zullen verdoemen

en bij zich vernietigen, en het Godsdienstige zelf zullen verwensen en bij zich verdelgen: aangezien God heeft gegeven in hun harten Zijn mening te doen, en één mening te doen, en hun Koninkrijk te geven aan het Beest, *betekent* de beslissing bij hen uit den Heer, dat zij het Rooms-Katholieke Godsdienstige geheel en al zouden verstoten en verwensen, en bij zich verdelgen en uitroeien, en de eensgezinde beslissing dat zij het Woord zouden erkennen, en op Hetzelve de Kerk grondvesten: totdat voleindigd zullen worden de woorden Gods, *betekent* totdat vervuld zijn alle dingen die over hen zijn voorzien: en de Vrouw die gij gezien hebt, is de grote Stad, hebbende het koninkrijk over de Koningen der aarde, *betekent* dat het Rooms-Katholieke Godsdienstige ten aanzien van de Leer in de Christelijke Wereld regeert, en voor een zeker deel ook nog bij de Hervormden, hoewel zij niet onder de Pauselijke Heerschappij zijn.

De Ontvouwing.

717. In hetgeen voorafging, van Hoofdstuk VII tot en met Hoofdstuk XVI, is gehandeld over de Hervormden; nu wordt in dit Hoofdstuk en in het volgende gehandeld over de Pauselijken, onder wie degenen die voor zich hebben opgeëist de mogendheid van den hemel te openen en te sluiten, worden verstaan onder Babylonië; hier dus zal eerst worden gezegd, wat in het bijzonder onder Babylonië wordt verstaan. Onder Babylon of Babel wordt verstaan de liefde van heersen over de Heilige dingen der Kerk vanuit de liefde van zich, en omdat die liefde klimt tot zover als haar de teugel maar wordt gevierd, en de Heilige dingen der Kerk ook de Heilige dingen des Hemels zijn, wordt derhalve met Babylonië of Babel ook de Heerschappij over den Hemel aangeduid: en omdat die Liefde zo optreedt als Duivel, die eendere dingen najaagt, kan zij niet anders dan de Heilige dingen ontwijden, door de goede en de ware dingen van het Woord te schenden; derhalve wordt met Babylonië of Babel ook de Ontwijding van het heilige, en de echtbreking van het goede en het ware des Woords aangeduid: Dit zijn de dingen die met Babylonië hier in de Apocalyps worden aangeduid, en met Babel in het Profetische en het Historische Woord, in deze plaatsen: *Aangaande Babel: Zie, de dag van Jehovah komt, de gruwelijke: de sterren der hemelen en hun gesternten zullen niet lichten met haar licht; de Zon is verduisterd in haar opgang, en de Maan laat haar schijnsel niet glanzen. Ik zal de verheffing der hoogmoedigen doen ophouden, en den trots der gewelddadigen zal Ik vernederen. Babel, het sieraad der koninkrijken, zal zijn zoals de omkering Gods, Sodom en Gomorrha; daar zullen de ijim nederliggen, hun huizen zullen vervuld worden met ochim, en daar zullen de dochters van den nachtuil wonen, en daar zullen de satyrs springen, en de ijim zullen antwoorden in haar paleizen, en de draken in de paleizen harer verrukkingen,* Jes. XIII: 1, 9, 10, 11, 19, 21, 22; behalve verscheidene andere plaatsen in dat ganze Hoofdstuk.

Gij zult deze gelijkenis uiten aangaande den Koning van Babel: Uw grootsheid is in de hel nedergelaten: gij zijt van den Hemel gevallen, Lucifer: gij zeidet in uw hart: Ik zal de Hemelen beklimmen, ik zal mijn troon boven de sterren Gods verhogen, ik zal boven de hoogten der wolk klimmen, ik zal den Allerhoogste gelijk worden; doch gij zijt

neder gelaten tot de hel: Ik zal opstaan tegen u, en Ik zal van Babel uitroeien den naam en het overschot, Jes. XIV: 4, 11, 12, 13, 14, 15, 22, behalve verscheidene plaatsen in dat ganse Hoofdstuk.

Jehovah sprak tegen Babel: Uw moeder is zeer beschaamd gemaakt; die u gebaard heeft, is met schaamte overgoten; zie het achterst gelegene: woestijn, droogte en eenzaamheid. Rust u tegen Babel rondom, schiet tegen haar, en spaart de pijlen niet: hoe is Babel geworden tot een verlating onder de natiën: tegen Jehovah heeft zij onbeschaamd gehandeld, tegen den Heilige Israëls: droogte zal zijn over haar wateren, dat zij uitdrogen, omdat het een land van gesneden beelden is, en zich beroemt op huiveringwekkende dingen; daarom zullen daar wonen de Zijim met de Ijim, en in haar zullen de Nachtuilen wonen, naar de omkering Gods, Sodom en Gomorrha, Jerem. I: 1, 12, 14, 23, 29, 31, 38, 39, 40, behalve verscheidene andere plaatsen aangaande Babel in dat ganse Hoofdstuk.

Een drinkbeker van goud was Babel in de hand van Jehovah, dronken makende de algehele aarde; van haar wijn hebben de natiën gedronken; derhalve razen zij: verlaat haar, omdat haar gericht tot aan de Hemelen reikt, en zich verheft tot aan de wolken: zie, Ik ben tegen u, gij, verdervende Berg, verdervende de algehele aarde: Ik zal u van de rotsen afwentelen, en zal u stellen tot een berg der verbranding. Ik zal bezoeking doen over Bel en Babel, Ik zal uit zijn mond uittrekken wat hem ten deel is gevallen, opdat de natiën niet meer tot hem toevloeiën; ook Babels muur zal vallen. Zie de dagen komende, waarop Ik bezoeking zal doen over de gesneden beelden van Babel, opdat haar ganse land beschaamd worde. Al klom Babel in de hemelen, en al maakte zij vast de hoogte harer sterkte, zo zullen van met Mij de verwoesters komen. Ja zelfs zal Ik dronken maken haar vorsten en haar wijzen, en haar leiders, en haar voorgangers, opdat zij den slaap der eeuw slapen, en niet opwaken, Jerem. LI: 1, 7, 9, 25, 44, 47, 53, 57, behalve verscheidene andere plaatsen in dat ganse Hoofdstuk aangaande Babel.

Daal af en zit op het stof, gij maagd dochter van Babel, zit op de aarde, geen troon: neem den molen en maal meel: onthul de dij, ga door de stromen; uw naaktheid zal onthuld worden, uw schande zal gezien worden; gij zeydet: Tot in het eeuwige zal ik heerseres zijn, gij zijt het einde niet indachtig geweest: gij hebt op uw boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw wijsheid en uw wetenschap heeft

u verleid, terwijl gij zeidet in uw hart: Ik, en daarbuiten niemand zoals ik: de verwoesting zal plotseling komen, zonder dat gij het weet: volhard in uw bezweringen, in de veelheid uwer toverijen, waarin gij gearbeid hebt van uw jeugd af; wellicht zullen zij van voordeel kunnen zijn; wellicht zult gij verschrikkelijk worden, Jes. XLVII: 1, 2, 3, 7, 10, 11, 12, behalve verscheidene plaatsen aangaande Babel in dat Hoofdstuk.

Eendere dingen worden aangeduid met de Stad en den Toren, welks hoofd in den Hemel zou zijn, welks bouw zij die vanuit het oosten gekomen waren, in het dal Schinear ondernamen, wier lippen Jehovah, toen Hij vanuit den Hemel nederdaalde, verwarde, vanwaar de naam der plaats Babel (verwarring), Gen. XI: 1 tot 9.

Eendere dingen worden met dit volgende bij Daniël aangeduid; Met het beeld, verschenen aan Nebuchadnezar, den Koning van Babel, welks voeten eensdeels van ijzer, en eensdeels van leem waren, en hetwelk een Steen, afgehouden niet door een hand, sloeg en vermaalde; en alle dingen van het beeld werden zoals kaf op de dorsvloeren; en de Steen werd tot een grote rots, Dan. II: 31 tot 47. Met het grote beeld hetwelk Nebuchadnezar, de Koning van Babel maakte, en hij beval dat zij voor hetzelfde zouden nedervallen en het aanbidden, en dat wie het niet deden, in den oven des vuurs zouden worden geworpen, Dan. III: 1 tot 7, en vervolg. Met den Boom groeiende totdat zijn hoogte den Hemel bereikte, en hij gezien werd tot aan het einde der aarde, welke boom op bevel van den Wachter en Heilige, nederdalende vanuit den Hemel, afgehouden, gekapt, afgestroopt, en verstrooid zou worden: en omdat de Koning van Babel met dien boom werd uitgebeeld, zo geschiedde het dat hij van den mens werd uitgedreven, met de beesten woonde, het kruid gelijk de os at, Dan IV: 1 tot het einde. Daarmede dat Beltschazar, de Koning van Babel, met zijn rijksgroten, echtgenoten en bijwijven wijn dronk uit de vaten van goud en zilver van den Jeruzalemsen Tempel, en de goden van goud, zilver, brons, ijzer, en steen prees, weshalve aan den wand werd geschreven, en de Koning zelf in dien zelfden nacht werd gedood, Dan. V: 1 tot het einde. Met de verordening van Darius den Meed, Koning van Babel, dat niemand binnen dertig dagen iets van God of van den mens zou vragen, maar van den Koning alleen; en dat men, indien anders geschiedde, in de kuil der leeuwen zou worden geworpen, Dan. VI: 8 tot het einde. En met de vier beesten, opklimmende vanuit de zee, welke Daniël zag,

waarvan het vierde, verschrikkelijk, robuust, hebbende grote tanden van ijzer, at en verbrijzelde, en het overige met de voeten vertrad: en dat toen het gericht zich zette, en de boeken werden geopend, en het beest werd gedood, en tot de verbranding des vuurs gegeven: en dat toen werd gezien met de wolken der hemelen Een komende zoals de Zoon des mensen, aan Wien werd gegeven de heerschappij en de heerlijkheid en het koninkrijk, en alle volken en natiën en tongen zullen Hem vereren; Zijn heerschappij de heerschappij der eeuw, welke niet zal voorbijgaan, en Zijn koninkrijk hetwelk niet zal vergaan, Dan. VII: 1 tot 14, en vervolg.

718. *En er kwam een van de zeven Engelen hebbende de zevenfiolen, en sprak met mij, betekent nu den invloed en de onthulling uit den Heer vanuit het binnenste des Hemels aangaande het Rooms-Katholieke Godsdienstige. Tot hiertoe is gehandeld over den staat van de Kerk der Hervormden aan haar einde; nu wordt gehandeld over den staat van het Rooms-Katholieke Godsdienstige aan het einde ervan; dit volgt ook in de orde, waarover in de Voorrede. Er wordt niet gezegd de Rooms-Katholieke Kerk, maar het Rooms-Katholieke Godsdienstige, omdat zij niet tot den Heer gaan, noch het Woord lezen, en omdat zij de doden aanroepen, en de Kerk is de Kerk vanuit den Heer en vanuit het Woord, en haar vervolmaking is volgens de erkenning van den Heer, en volgens het verstand van het Woord. Dat een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, kwam en met Johannes sprak, is omdat met de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, wordt aangeduid de invloed uit den Heer vanuit het binnenste van den Christelijken Hemel in de Kerk om de boze en de valse dingen daar te ontdekken; men zie boven n. 672, 676, 677, 683, 690, 691, 699, 700; hier duswordt met die zeven Engelen de Heer aangeduid, vanuit het binnenste des Hemels sprekende en onthullende in welken staat het RoomsKatholieke Godsdienstige aan het einde ervan is: vandaar ook is het, dat een van die zeven Engelen Johannes op een hogen Berg nam, en hem toonde de Echtgenote des Lams, zijnde Nova Hierosolyma, Hfdst. XXI: 9, 10.*

719. *Zeggende tot mij: Kom, ik zal u tonen het gericht der grote Loonhoer zittende op vele wateren, betekent de onthulling aangaande dat Godsdienstige ten aanzien van deszelfs ontwijdingen en schendingen van de waarheden des Woords. Met zeggen en met tonen wordt de onthulling aangeduid; met het gericht wordt de staat ervan aangeduid aan zijn einde; met de grote Loonhoer wordt aangeduid de ontwijding van de heilige dingen des Woords en der Kerk, en de echtbreking van het goede en het ware; met de vele wateren worden de geschonden waarheden van het Woord aangeduid: met zitten daarop wordt*

aangeduid daarin zijn en leven: dat met (loon)hoereren, boeleren, ontucht plegen, en echtbreken wordt aangeduid het Woord vervalsen en schenden, zie men boven in n. 134, 620, 632; en dat met de wateren de ware dingen des Woords worden aangeduid, in n. 50, 563, 614, 685, hier die ware dingen geschonden en ontwijfd, omdat gezegd wordt dat de loonhoer daarop zit; hieruit blijkt, dat met zeggende tot mij: Kom, ik zal u tonen het gericht der grote loonhoer zittende op vele wateren, wordt aangeduid de onthulling aangaande dat Godsdienstige ten aanzien van deszelfs ontwijdingen en schendingen van de waarheden des Woords. Iets eenders wordt van Babel gezegd bij Jeremia: *“Jehovah zal doen wat Hij gesproken heeft tegen de bewoners van Babel: Gij, die woont op vele wateren, groot aan schatten; uw einde is gekomen, de maat van uw gewin”*, Jes. LI: 12, 13. Dat er wordt gezegd dat door hen de ware dingen van het Woord zijn geschonden en ontwijfd, is omdat zij de ware dingen des Woords hebben aangewend om heerschappij te verkrijgen over de heilige dingen der Kerk en over den Hemel, en om voor zich de Goddelijke mogendheid des Heren op te eisen; en de ware dingen van het Woord aanwenden om heerschappij te verkrijgen over de Heilige dingen der Kerk en des Hemels, is die ware dingen schenden; en die aanwenden om voor zich de Goddelijke mogendheid des Heren op te eisen, is ontwijden. Dat zij hun dogma's hebben bevestigd vanuit het Woord, is bekend; maar lees ze en let daarop, en gij zult zien dat zij al de dingen die zij vanuit het Woord hebben genomen, hebben aangewend tot de heerschappij over de zielen der mensen, en om de Goddelijke macht, het Goddelijk gezag, en de Goddelijke Majesteit te verkrijgen. Vandaar is het, dat Babylon wordt geheten *de moeder der hoereren en der gruwelen der aarde*, Vers 5.

720. *Met wie hebben gehoereerd de koningen der aarde, betekent dat het de ware en de goede dingen der Kerk, welke vanuit het Woord zijn, heeft geschonden.* Met hoereren wordt aangeduid de ware dingen vervalsen en schenden, zoals vlak boven n. 719; met de koningen der aarde worden de ware dingen der Kerk aangeduid, welke vanuit het Woord zijn; met de koningen de ware dingen vanuit het goede, en met de aarde de Kerk; dat met de koningen degenen worden aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede zijn vanuit den Heer, en vandaar abstract genomen de ware dingen vanuit het goede, zie men boven in n. 20, 664; hier die ware dingen geschonden en ontwijfd. Gezegd wordt dat de Koningen der aarde met de grote Loonhoer gehoereerd hebben, aldus alsof de ware dingen der Kerk, welke vanuit het Woord zijn, en die met de koningen der aarde worden aangeduid, het gedaan hadden; maar dit is volgens den stijl des Woords in den zin der letter, waarin aan God en

aan de Goddelijke dingen welke uit Hem zijn, zijnde de ware dingen des Woords, de dingen worden toegekend die evenwel door den mens en zijn boze dingen geschieden, zoals meermalen boven; en daarom is de echte zin, zijnde de geestelijke zin, deze, dat dit Godsdienstige de ware dingen der Kerk, welke vanuit het Woord zijn, heeft geschonden, ja zelfs ontwijfd. Wie den geestelijken zin des Woords niet kent kan gemakkelijk in een waan komen, door te geloven dat onder de Koningen der aarde de Koningen der aarde worden verstaan, terwijl toch niet Koningen worden verstaan, maar de Ware dingen vanuit het goede, en in den tegengestelden zin de Valse dingen vanuit het boze. Opdat men nog verder zie, dat onder de Koningen der aarde niet iets anders dan de ware of de valse dingen der Kerk worden verstaan, en met hun Hoereringen de ware dingen der Kerk, welke vanuit het Woord zijn vervalst, geschonden, en ontwijfd, zullen enige plaatsen worden aangevoerd vanuit de Apocalyps en vanuit Daniël, waaruit een ieder die kan nadenken, zien kan, dat niet Koningen daaronder worden verstaan; laten het deze zijn: *Jezus Christus heeft ons gemaakt Koningen en Priesters*, Apoc. i: 6. *Gij hebt ons onzen God gemaakt Koningen en Priesters, opdat wij over de aarde regeren*, Apoc. v: 10. *Opdat gij eet de vlezen der Koningen, de vlezen der Oversten over duizend, de vlezen der paarden, en van hen die daarop zitten*, Apoc. xix: 18. *De zeven Hoofden van het scharlaken Beest zijn zeven bergen, en zeven Koningen zijn het, de vijf zijn gevallen, en de een is; en het Beest is de achtste Koning, en van de zeven is het*, Apoc. xvii: 9, 10, 11. *De tien hoornen zijn tien Koningen, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen*, Apoc. xvii: 12: ook wordt, zoals hier, gezegd *dat de Koningen der aarde met de Loonhoer gehoereerd en zich verlustigd hebben*, Apoc. xviii: 3, 9: Wie kan nadenken, ziet niet, dat onder de Koningen hier geen koningen worden verstaan? Evenzo bij Daniël, als *dat onder den harigen bok de Koning wordt verstaan, en onder zijn groten hoorn tussen de ogen de eerste Koning; en dat wanneer de overtredingen op het hoogste zullen zijn gekomen, een Koning zal oprijzen, hard van aangezichten, en subtiële dingen verstaande*, Dan. viii: 21, 23. *Dat de vier Beesten, opklimmende vanuit de zee, vier Koningen waren, die van de aarde zullen opstaan, en dat de tien hoornen van het vierde beest tien Koningen waren, en dat een ander zal opstaan na dezen, die drie Koningen zal vernederen*, Dan. vii: 17, 24. *Desgelijks dat de Koning van het zuiden en de Koning van het noorden met elkander zullen strijden; en dat de Koning van het zuiden zijn dochter zal zenden tot den Koning van het noorden; en dat deze Koning zich tegen God zal verheffen, en dat hij een vreemden God zal erkennen, en dat hij hen die dien God zullen erkennen, eren zal met goud, zilver, kostelijk gesteente, en verlangenswaardige dingen, en*

ze doen heersen over velen, en het land uitdelen om prijs: en dat hij de tenten zijns Tabernakels zal planten tussen de zeeën, rondom den berg des sieraads der heiligheid: maar dat hij tot zijn einde zal komen; behalve verscheidene andere dingen, Dan. xi: 1 tot het einde: met den Koning van het zuiden wordt aangeduid het Koninkrijk of de Kerk uit hen die in de ware dingen zijn; en met den Koning van het noorden wordt aangeduid het Koninkrijk en de Kerk uit hen die in de valse dingen zijn; het is immers een profetische uitspraak aangaande de Kerken die komen zullen, hoedanig zij zullen zijn in den aanvang, en hoedanig daarna. De oorzaak dat zij die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn, Koningen worden geheten, is deze, dat zij zonen des Heren worden genoemd, en omdat zij zijn wederverwekt uit Hem, uit Hem geborenen worden genoemd, en eveneens erfgenamen, en dat de Heer de Koning Zelf is, en de Hemel en de Kerk Zijn Rijk zijn.

721. *En die de aarde bewonen zijn dronken geworden van den wijn harer hoererij, betekent de waanzinnigheid in de geestelijke dingen vanwege de echtbreking van het Woord bij hen die in dat Godsdienstige zijn.* Met dronken worden van den wijn der hoererij, wordt aangeduid waanzinnig zijn in de geestelijke dingen vanwege de vervalsing van de waarheden des Woords, hier vanwege de echtbreking ervan; met den wijn wordt het Goddelijk Ware des Woords aangeduid, n. 316; en met de hoererij wordt de vervalsing en de echtbreking ervan aangeduid, n. 134, 620, 632, 635; vandaar wordt met dronken worden van dien wijn, aangeduid waanzinnig zijn in de geestelijke dingen; met hen die de aarde bewonen, worden degenen aangeduid die in de Kerk zijn, zoals boven in Hfdst. xi: 10; Hfdst. xii: 12; Hfdst. xiii: 13, 14; Hfdst. xiv: 6, hier echter zij die in dat Godsdienstige zijn, aangezien daar niet de Kerk is, ter oorzaak hiervan dat zij niet tot den Heer gaan, noch het Woord lezen, en dat zij de doden aanroepen, zoals boven in n. 718 is gezegd. Dat van dien wijn dronken worden, betekent waanzinnig zijn in de geestelijke dingen, kan men weliswaar zien zonder bevestiging vanuit andere plaatsen in het Woord, maar omdat verscheidenen dat niet zien, uit hoofde hiervan dat zij niet geestelijk, maar zinlijk, dat is, stoffelijk denken aangaande de afzonderlijke dingen des Woords, wanneer zij het lezen, zo zou ik enige plaatsen uit het Woord willen aanvoeren, die bevestigen dat dronken worden daar betekent waanzinnig zijn in de geestelijke, dat is, in de Theologische dingen; laten het deze zijn: *Zij zijn Dronken zonder wijn, zij waggelen zonder sterken drank*, Jes. xxix: 9. *Hoort, gij bedrukte, gij Dronkene, maar zonder wijn*, Jes. li: 21. *Een drinkbeker van goud was Babel in de hand van Jehovah, Dronken makende de algehele aarde; van haar wijn hebben de natiën gedronken; derhalve zijn de natiën*

Waanzinnig geworden, Jerem. LI: 7. Babel zij tot een aanfluiting; wanneer zij verhit zijn, zal Ik hun drinkgelagen geven, en zal hen Dronken maken, opdat zij opspringen, en den slaap der eeuw slapen, en niet opwaken, Jerem. LI: 37, 39. Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon, omdat zij vanuit den wijn harer hoererij alle natiën heeft gedrenkt, Apoc. XIV: 8; Hfdst. XVIII: 3. Alle zak zal met wijn gevuld worden; zie, Ik zal alle bewoners dezes lands, de koningen, de priesters, de profeten, vervullen met Dronkenschap, Jerem. XIII: 12, 13. Van Dronkenschap en droefenis zult gij worden vervuld, van den drinkbeker der verwoesting en der verlating, Ezech. XXIII: 32, 33. Dochter Edoms, ook tot u zal de drinkbeker overgaan; gij zult Dronken worden, en onthuld worden, Klaagl. IV: 21. Ook gij zult Dronken worden, Nah. III: 11. Drinkt, en wordt Dronken, en braakt en valt, dat gij niet wederopstaat, Jerem. XXV: 27. Wee dengenen die in hun ogen wijs, en voor hun aangezichten inzichtsvollen zijn, wee dengenen die helden zijn om wijn te drinken, en die mannen der sterkte zijn om sterken drank te mengen, Jes. V: 21, 22; behalve elders, zoals in Jes. XIX: 11, 12, 14; Hfdst. XXIV: 20; Hfdst. XXVIII: 1, 3, 7, 8, 9; Hfdst. LVI: 12; Jerem. XXIII: 9, 10; Klaagl. III: 15, Hosch. IV: 11, 12, 17, 18; Joël I: 5, 6, 7; Habak. II: 15; Psalm LXXV: 9; Psalm CVII: 27.

722. *En hij bracht mij heen in een woestijn in den geest, betekent in den geestelijken staat heengebracht tot hen bij wie alle dingen der Kerk verwoest zijn.* Met de woestijn wordt aangeduid de Kerk waarin niet langer enig ware is, aldus waar alle dingen van haar verwoest zijn, n. 546; en met in den geest zijn, wordt aangeduid in den geestelijken staat zijn vanuit den Goddelijken invloed, waarover boven n. 36: vandaar wordt met hij bracht mij heen in een woestijn in den geest, aangeduid in den geestelijken staat heengebracht zijn tot hen bij wie alle dingen der Kerk zijn verwoest.

723. *En ik zag een Vrouw, zittende op een scharlaken Beest, vol van namen der lastering, betekent dat Godsdienstige op het Woord door hen ontwijfd.* Met de Vrouw wordt het Rooms-Katholieke of Babylonische Godsdienstige aangeduid, want er volgt: *op haar voorhoofd een Naam geschreven: Mysterie, Babylon de grote, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde;* dat de vrouw de Kerk vanuit de aandoening van het ware betekent, zie men in n. 434, hier het Rooms-Katholieke Godsdienstige, hetwelk in de tegengestelde aandoening is; met het Scharlaken Beest wordt het Woord aangeduid, waarover aanstonds; en met vol van namen der lastering wordt aangeduid geheel en al ontwijfd; met de lastering immers wordt de ontkenning van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke, en de echtbreking van het Woord aangeduid, n. 571, 582, 692, 715, aldus de ontwijding; want wie het

Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke niet erkent, en het Woord vervalst, maar niet uit opzet, ontwijdt weliswaar, maar lichtelijk; maar zij die aan zich alle macht van het Goddelijk Menselijke des Heren toekennen, en deswege Datzelve ontkennen, en die alle dingen van het Woord aanwenden om voor zich de Heerschappij te verkrijgen over de Heilige dingen der Kerk en des Hemels, en deswege het Woord echtbreken, dezen ontwijden zwaar. Hieruit kan vaststaan, dat met ik zag de Vrouw zittende op een Scharlaken Beest, vol van namen der lastering, dat Godsdienstige op het door hen ontwijde Woord wordt aangeduid; met het scharlaken wordt het Ware des Woords vanuit hemelsen oorsprong aangeduid. Dat met het scharlaken Beest het Woord wordt aangeduid ten aanzien van het Hemels Goddelijk Ware, schijnt bij de eerste gedachte zoals vergezocht en vreemd, ja zelfs ongerijmd, omdat het een Beest wordt genoemd; maar dat met het Beest in den geestelijken zin de natuurlijke aandoening wordt aangeduid, en dat het wordt gezegd van het Woord, van de Kerk, en van den Mens, zie men boven in n. 239, 405, 567; dat de vier Dieren, waarvan het ene een Leeuw was, het tweede een Kalf, en het vierde een Arend, het Woord betekenen, en eveneens bij Ezechiël Beesten worden genoemd, zie men in n. 239, 275, 286, 672: dat het Paard, hetwelk ook een beest is, het verstand van het Woord betekent, n. 298. Dat het Lam den Heer betekent, het Schaap den mens der Kerk, en de Kudde zelf de Kerk, is bekend: Deze dingen zijn aangevoerd, opdat niemand zich verwondere dat met het scharlaken Beest het Woord wordt aangeduid: en omdat het Rooms-Katholieke Godsdienstige op het Woord zijn sterkte en zijn waardigheid grondvest, werd derhalve die Vrouw gezien op het scharlaken Beest, zoals eerder op vele wateren, Vers 1, waarmede de geschonden en ontwijde waarheden des Woords worden aangeduid, boven n. 719. Dat met dat Beest het Woord wordt aangeduid, blijkt duidelijk uit hetgeen in de volgende dingen van dit Hoofdstuk over hetzelfde wordt gezegd, zoals in Vers 8: *Het beest dat gij gezien hebt, was en is niet; en verwonderd zullen zijn die op de aarde wonen, ziende het Beest, dat was en niet is, hoewel het is.* In Vers 11: *Het beest, hetwelk was en niet is, is zelf de achtste Koning, en van de zeven is het, en ten verdere gaat het heen;* in Vers 12, 13: *Dat de tien hoornen tien Koningen zijn, die hun macht en mogendheid aan het beest zullen overgeven.* In Vers 17: *God heeft gegeven in hun harten om te geven hun Koninkrijk aan het beest.* Zulke dingen kunnen niet worden gezegd tenzij aangaande het Woord.

724. *Hebbende zeven hoofden en tien hoornen, betekent het inzicht vanuit het Woord, in den aanvang heilig, daarna er geen, en ten slotte waanzin, en de macht vanuit het Woord aanhoudend veel zijnde.* Dat het Hoofd het inzicht

en de wijsheid betekent, wanneer over den Heer en over het Woord wordt gehandeld, en in den tegengestelden zin den waanzin en de dwaasheid, zie men boven in n. 538, 568; dat zeven niet zeven betekent, maar geheel dit, en van een heilige zaak wordt gezegd, n. 10, 391; dat de hoorn de macht betekent, n. 270; en dat tien hoornen veel macht betekenen, n. 539 ; dat met de zeven hoofden wordt aangeduid het inzicht, in den aanvang heilig, daarna er geen, en ten slotte waanzin, blijkt uit Vers 9, 10 van dit Hoofdstuk, waar door den Engel wordt gezegd wat met de zeven Hoofden wordt aangeduid, waarover beneden. Hieruit blijkt, dat met het Beest hebbende zeven hoofden en tien hoornen, wordt aangeduid het inzicht vanuit het Woord in den aanvang heilig, daarna er geen, en ten slotte waanzin, en de macht vanuit het Woord aanhoudend veel zijnde.

725. *En de Vrouw was omkleed met purper en scharlaken, betekent het Hemels Goddelijk Goede en Goddelijk Ware, zijnde des Woords, bij hen.* Met het purper wordt het Hemels Goddelijk Goede aangeduid, en met het scharlaken het Hemels Goddelijk Ware, waarover aanstonds; daarmede omkleed zijn, betekent rondom hen zijn, aldus bij hen; dat die dingen vanuit het Woord bij hen zijn, is omdat met het scharlaken Beest waarop de Vrouw zat, het Woord wordt aangeduid, n. 723; dat het Goddelijk Goede en Ware des Woords rondom hen is zoals een bekleding, aldus bij hen, is bekend; zij aanbidden immers het Woord van buiten en niet van binnen; zij erkennen het, omdat het over den Heer handelt, en over Zijn mogendheid over den Hemel en over de Kerk, welke zij op zich hebben overgedragen; en het handelt over de aan Petrus gegeven Sleutels, wiens opvolgers zij zeggen te zijn; en omdat op deze twee punten hun majesteit, waardigheid, en mogendheid wordt gegrondvest, erkennen zij noodzakelijkerwijs de heiligheid des des Woords: maar nochtans is het Woord voor hen slechts zoals een kleed van purper en scharlaken, en van goud, kostelijk gesteente, en paarden, over de Loonhoer, houdende den gouden beker in haar hand, vol van gruwelen en de onreinheid der hoerrij. Aangezien er wordt gezegd purper en scharlaken, en daarna goud, kostelijk gesteente en paarden, en met purper en scharlaken het Hemels Goddelijk Goede en Ware wordt aangeduid, en met goud en kostelijk gesteente het Geestelijk Goddelijke Goede en Ware, het ene en het andere vanuit het Woord, zal derhalve iets worden gezegd aangaande het Hemels Goddelijke en aangaande het Geestelijk Goddelijke: Er zijn twee Rijken, waarin de algehele Hemel des Heren is onderscheiden, het Hemelse Rijk en het Geestelijke Rijk; het Hemelse Rijk bestaat uit de Engelen die in de Liefde uit den Heer zijn, en het Geestelijke Rijk uit den Engelen die in de Wijsheid uit den Heer

zijn; in ieder Rijk is het Goede en het Ware; het Goede en het Ware bij de Engelen van het Hemelse Rijk wordt aangeduid met purper en scharlaken, en het Goede en het Ware bij de Engelen van het Geestelijke Rijk wordt aangeduid met goud en kostelijk gesteente; deze en gene Goeden en Waren hebben de Engelen uit den Heer door het Woord: en daarom is er een tweetal innerlijke Zinnen in het Woord, de Hemelse en de Geestelijke: vandaar nu is het dat de Vrouw, zittende op het scharlaken beest, werd gezien omkleed met purper en scharlaken, voorts verguld met goud, kostelijk gesteente, en paarden. Iets eenders als met deze Vrouw wordt aangeduid met den *raken Mens, die bekleed was met purper en fijn lijnwaad, en zich dagelijks rijkelijk te goed deed aan weelderigheden, aan wiens voorhof Lazarus ter neder lag, verlangende verzadigd te worden van de kruimels die van zijn tafel vielen*, Lukas XVI: 19, 20, 21; onder den met purper en fijn lijnwaad bekleeden rijkaard worden de Joden verstaan, die het Woord hadden, en onder Lazarus worden de Natiën verstaan, die het niet hadden. Eendere dingen worden in deze volgende plaatsen aangeduid: *“Die lekkernijen aten, zijn verwoest op de straten, die op Scharlaken waren opgevoed, omhelsden den drek*, Klaagl. IV: 5. *Gij dan, verwoeste, wat zult gij doen? Al kleeddet gij u met Scharlaken, al versierdet gij u met sieraad van goud, zo zoudt gij u tevergeefs schoon maken*, Jerem. IV: 30. *Gij, dochteren Israëls, weent over Saul, die u in Scharlaken kleedde met heerlijkheden, en die sieraad van goud legde op uw kleed*, II Sam. I: 24. *Fijn linnen uit stiksels was uw uitbreidseel, hemelsblauw en purper was uw deksel*, Ezech. XXVII: 7, daar aangaande Tyrus, waarmede de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord worden aangeduid. Aangezien met purper en scharlaken het Hemels Goede en Ware worden aangeduid, waren derhalve de klederen van Aharon, alsmede de Voorhangen en Gordijnen van den Tabernakel samengeweven uit hemelsblauw, purper, scharlaken, en fijn lijnwaad, Exod. XXVI: 4, 31, 36; Hfdst. XXVII: 16; Hfdst. XXVIII: 6, 15; het Gordijn, Exod. XXVI: 1; de Voorhang vóór de Ark, Exod. XXVI: 31; het Deksel voor den ingang der Tent, Exod. XXVI: 36; het Deksel van de deur des voorhofs, Exod. XXVII: 16; de Efod, Exod. XXVIII: 6; de Bandelier, Exod. XXVIII: 8; de Borstlap des gericht, Exod. XXVIII: 15; de Franjes van den mantel des Efods, Exod. XXVIII: 33; het laken van scharlaken op de broden der aangezichten, Num. IV: 8. Hieruit blijkt, wat wordt aangeduid met het purper en scharlaken, waarmede de Vrouw zittende op het scharlaken Beest, omkleed verscheen: evenzo in hetgeen volgt, waar gezegd wordt: *Wee, gij grote stad, die bekleed waart met fijn lijnwaad en purper en scharlaken, verguld met goud en kostelijk gesteente en paarden; omdat in één uur zo grote rijkdommen*

zijn verwoest, Apoc. XVIII: 16, 17, en dat purper en scharlaken, goud, kostelijk gesteente en paarden onder de koopwaren van Babylon waren, Apoc. XVIII: 12. **726.** *En verguld met goud en kostelijk gesteente, betekent het Geestelijk Goddelijk Goede en Goddelijk Ware, zijnde des Woords, bij hen.* Met het Goud wordt het goede aangeduid, n. 211; met het kostelijk gesteente wordt het Ware aangeduid, n. 231, 540, 570, het ene en het andere des Woords: dat het geestelijk goede en ware wordt aangeduid, is omdat met het purper en het scharlaken het hemels goede en ware wordt aangeduid, en het ene en het andere in het Woord wordt verbonden terwille van het huwelijk van het goede en het ware daar, n. 373; en het hemels goede en ware zijn, omdat zij der liefde zijn, in hun wezen het goede, en het geestelijk goede en ware zijn, omdat zij der wijsheid zijn, in hun wezen het ware; dat het hemels goede en ware der liefde zijn, en het geestelijk goede en ware der wijsheid zijn, zie men boven in n. 725. Wat bovendien daaronder wordt verstaan dat deze Vrouw aldus bekleed en verguld verscheen, zie men in het voorafgaande Artikel.

727. *En paarden, betekent de erkenningen van het goede en het ware, zijnde des Woords, bij hen.* Met de paarden worden in den geestelijken zin de erkenningen zowel van het hemelse als van het geestelijke goede en ware, welke vanuit het Woord zijn, aangeduid, in het bijzonder vanuit den zin der letter ervan; en omdat de paarden die erkenningen betekenen, worden zij derhalve genoemd na het purper en het scharlaken, en na het goud en het kostelijk gesteente. Dezelfde erkenningen worden met Paarden aangeduid in deze plaatsen: *“Het Koninkrijk der hemelen is gelijk aan een koopman zoekende schone Paarden; dewelke, hebbende een kostbare Paarl gevonden, heengaande verkocht al wat hij had, en kocht dezelve”*, Matth. XIII: 45, 46; met deze wordt de erkenning aangaande den Heer aangeduid. *“De twaalf poorten van den muur van Nova Hierosolyma twaalf paarden, een ieder der poorten was een Paarl*, Apoc. XXI: 21; de poorten van Nova Hierosolyma betekenen den ingang in de Nieuwe Kerk, en het ingaan geschiedt door de erkenningen van het goede en het ware vanuit het Woord. *“Werpt uw Paarden niet voor de zwanen, opdat zij ze niet misschien met hun voeten vertreden, en u verscheuren”*, Matth. VII: 6; met de zwijnen worden degenen aangeduid die de wereldse schatten liefhebben, en niet de geestelijke schatten, zijnde de erkenningen van het goede en het ware vanuit het Woord. Omdat met Babylon het Godsdienstige wordt aangeduid door hetwelk alle erkenningen van het goede en het ware vanuit het Woord zijn weggeworpen, wordt er van haar gezegd: *“De kooplieden der aarde zullen wenen en rouw maken over Babylon, omdat niemand hun waren koopt, Waren van goud en zilver, van kostelijk gesteente, en van Paarden”*, Apoc. XVIII: 11, 12.

728. *Hebbende een gouden beker in haar hand, vol van de gruwelen, en van de onreinheid harer hoererijs, betekent dat Godsdienstige vanuit de ontwijde heilige dingen des Woords, en vanuit de goede en de ware dingen ervan, door afgrijselijke valse dingen bevuild.* Dat met den beker of de kelk iets eenders wordt aangeduid als met den wijn, omdat deze het bevattende is, zie men boven in n. 672; en met den wijn van Babylon wordt dat Godsdienstige aangeduid ten aanzien van de afgrijselijke valse dingen ervan, n. 632, 635; met de gruwelen worden de ontwijdingen van het Heilige aangeduid, en met de onreinheid der hoererijs worden de bevuilingen van het goede en het ware van het Woord aangeduid; vandaar wordt met hebbende een gouden beker in haar hand, vol van de gruwelen en van de onreinheid harer hoererijs, dat Godsdienstige aangeduid, bestaande vanuit de ontwijde heilige dingen der Kerk, en vanuit de goede en ware dingen des Woords, door afgrijselijke valse dingen bevuild. Deze dingen zijn eender aan hetgeen de Heer zeide tot de Schriftgeleerden en de Farizeën: “*Wee u, gij geveinsden, omdat gij u den witgepleisterden graven gelijk maakt, welke van buiten wel schoon schijnen, maar van binnen zijn zij vol doodsbeenderen, en alle onreinheid*”, Matth. xxiii: 27.

729. *Op haar voorhoofd was een Naam geschreven: Mysterie, Babylon de grote, de moeder der hoereren en der gruwelen der aarde, betekent het Rooms-Katholieke Godsdienstige, zodanig als het innerlijk is, hetgeen verborgen is, namelijk dat het krachtens zijn opkomst uit de Liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de Heilige dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle dingen des Heren en van Zijn Woord, die dingen die van het Woord en vandaar van de Kerk zijn, heeft bevuild en ontwijd.* Met in het voorhoofd geschreven, wordt aangeduid aan de liefde ingeënt; het voorhoofd immers betekent de liefde, n. 347, 605; met mysterie wordt aangeduid dat het innerlijk is verborgen; met Babylon de grote wordt het Rooms-Katholieke Godsdienstige aangeduid, en al het hoedanige ervan, zoals boven n. 717; met de hoererijs worden de echtbrekingen van het goede en ware des Woords aangeduid, n. 719, 720, 721, en eveneens de bevuilingen ervan, zoals vlak boven n. 728; met de gruwelen worden de ontwijdingen van de heilige dingen der Kerk aangeduid, zoals eveneens vlak boven n. 728; met de aarde wordt de Kerk aangeduid, n. 285; vandaar wordt met de moeder der hoererijs en der gruwelen der aarde de opkomst ervan aangeduid: omdat nu die woorden in haar voorhoofd waren geschreven, en met hetgeen in het voorhoofd is geschreven datgene wordt aangeduid wat aan de liefde is ingeënt, en hun liefde de liefde van heersen is vanuit de liefde van zich over alle dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle dingen van den Heer en van Zijn Woord, wordt derhalve dit

aangeduid. Hieruit kan men zien, dat met op haar voorhoofd was geschreven: *Mysterie, Babylon de grote, de moeder der hoererijen en der gruwelen der aarde, het Rooms-Katholiek Godsdienstige wordt aangeduid, zodanig als het innerlijk is, hetgeen verborgen is, namelijk dat het krachtens zijn opkomst uit de liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de heilige dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle dingen des Heren en van Zijn Woord, die dingen welke van het Woord en vandaar van de Kerk zijn, heeft bevuild en ontwijd. Dat het de liefde van heersen over alle dingen der Kerk is, is bekend vanuit het recht hetwelk het voor zich heeft opgeëist over de zielen der mensen, en over alle dingen van hun eredienst; dat het de liefde van heersen over den Hemel is, is bekend vanuit de mogendheid die het aangenomen heeft om los te maken en te binden, en zo om te openen en te sluiten; dat het de liefde van heersen is over alle dingen des Heren, is bekend uit het Stedehouderschap, waardoor zij al Zijn dingen aan zich toekennen; dat het de liefde van heersen is over alle dingen van het Woord, is ook bekend uit hoofde hiervan dat zij aan zichzelf alleen den uitleg ervan hebben voorbehouden. Er wordt gezegd de liefde van heersen vanuit de liefde van zich, omdat er ook een liefde is van heersen vanuit de liefde der nutten, welke beide liefden lijnrecht aan elkander zijn tegenovergesteld; de liefde van heersen vanuit de liefde van zich immers is duivels, want zij beoogt alleen zich en de wereld terwille van zich; doch de liefde van heersen vanuit de liefde van de nutten is hemels, zij beoogt immers den Heer, en alle dingen die uit Hem voortgaan, zijn nutten, en de nutten zijn voor die liefde het goede der Kerk doen terwille van het heil der zielen; en daarom verafschuwt deze liefde de liefde van heersen vanuit de liefde van zich.*

730. En ik zag de Vrouw dronken van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus, betekent dat Godsdienstige waanzinnig zijnde vanwege de geschonden en ontwijde Goddelijke Ware en Goede dingen des Heren, des Woords, en vandaar der Kerk. Met de Vrouw wordt dat Godsdienstige aangeduid, zoals boven n. 723, 725; met dronken zijn wordt aangeduid waanzinnig zijn in de geestelijke dingen, n. 721; met het bloed wordt de vervalsing, de echtbreking, en de ontwijding des Woords aangeduid, n. 327, 379, 681, 684; met de heiligen worden degenen aangeduid die uit den Heer door het Woord in de Goddelijke Ware dingen zijn, en abstract genomen de Goddelijke Ware dingen des Heren, des Woords, en vandaar der Kerk, n. 173, 586, 666; met de getuigen van Jezus worden abstract genomen de ware en de goede dingen uit den Heer door het Woord in de Kerk aangeduid, n. 6, 16, 490, 506, 668, hier dezelve ontwijd, omdat gezegd wordt het bloed der martelaren of der getuigen van Jezus, en er

gehandeld wordt over Babylon, waarmede ook de ontwijding van het goede en het ware des Woords en der Kerk wordt aangeduid, n. 717, 718. Hieruit staat vast, dat met ik zag de Vrouw dronken van het bloed der heiligen, en van het bloed der getuigen van Jezus, wordt aangeduid dit Godsdienstige waanzinnig zijnde vanwege de geschonden en ontwijde Goddelijke ware en goede dingen des Heren, des Woords, en vandaar der Kerk.

731. *En ik verwonderde mij haar ziende met grote verwondering, betekent de verbijstering dat dit Godsdienstige innerlijk zodanig is, terwijl het toch anders verschijnt uiterlijk.* Zich met grote verwondering verwonderen, is zeer versted staan; haar ziende, betekent dat de Vrouw, dat is, het Godsdienstige, innerlijk zodanig is, terwijl het toch anders verschijnt uiterlijk: hij stond immers versted, dat hij de Vrouw zag zitten op het scharlaken beest, bekleed met purper en scharlaken, verguld met goud, kostelijk gesteente, en paarlen, hebbende een gouden beker in haar hand, welke dingen waren van haar verschijning in de uitwendige dingen, en evenwel was de beker vol van den gruwel en de onreinheid der hoereri; en in het voorhoofd zag hij geschreven *de Moeder der hoereri en der gruwelen der aarde*, welke haar inwendige dingen zijn. Deze dingen werden door Johannes gezegd, omdat een ieder ook heden niet anders dan versted kan staan, wanneer hij dat Godsdienstige ziet, zo heilig en glanzend in de uitwendige dingen, en niet weet dat het zo profaan en afschuwelijk is in de inwendige dingen.

732. *En de Engel zeide tot mij: Waarom verwondert gij u? Ik zal u zeggen het mysterie der Vrouw en van het Beest dat haar draagt, hebbende de zeven hoofden en de tien hoornen, betekent, ontdekt wat de dingen die voorafgaan en gezien zijn, betekenen.* Dit behoeft geen verdere ontvouwing.

733. *Het Beest dat gij gezien hebt, was en is niet, betekent het Woord bij hen als heilig erkend, en toch in werkelijkheid niet erkend.* Dat met het Beest het Woord wordt aangeduid, zie men boven in n. 723; met het was en is niet, wordt aangeduid dat het als heilig is erkend, en toch in werkelijkheid niet is erkend. Dat het Woord bij hen is geweest, en ook is, en dat het er toch niet is, is bekend; het wordt weliswaar als heilig erkend, omdat het handelt over den Heer, en over Zijn mogendheid over den Hemel en over de Kerk, en over Petrus en diens sleutels, maar nochtans wordt het niet erkend; het wordt immers niet door het volk gelezen, omdat het daarvan wordt afgehouden het te lezen, en met verschillende verdichtselen door monniken daarvan wordt afgebracht, ja zelfs aan het volk wordt verboden, en het Woord slechts alleen wordt bewaard in de Bibliotheken en de Kloosters, waar ook weinigen het lezen, te minder aan enig ware daarin aandacht schenken; maar zij letten

slechts op de uitspraken van den Paus, waarvan zij zeggen dat zij in een eendere heiligheid zijn; ja zelfs, wanneer zij vanuit het hart spreken, smaden en lasteren zij het Woord. Hieruit kan vaststaan, dat met het Beest dat was en niet is, wordt aangeduid het Woord bij hen als heilig erkend, en toch in werkelijkheid niet erkend.

734. *En het zal gaan opklimmen vanuit den afgrond, en ten verdere heengaan, betekent dat in het Pauselijk Consistorie enige malen is beraadslaagd over het opnemen en het lezen van het Woord door de Leken en het gewone volk, maar dat het verworpen werd.* Met het Beest dat zal gaan opklimmen, wordt het Woord aangeduid, zoals boven in n. 723, 733; met den afgrond waaruit het zal gaan opklimmen, kan niet iets anders worden aangeduid, dan dat Godsdienstige, en voornamelijk waar de Troon ervan is, aldus het Pauselijk Consistorie; de oorzaak waarom het een afgrond is, is deze dat wat daar wordt besloten, de heerschappij beoogt over de Heilige dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle dingen van den Heer en van Zijn Woord, n. 729; dit hebben zij als de wezenlijke dingen ten doel, doch het goede der Kerk en het heil der zielen als de formele dingen voor middelen tot het doel; met heengaan ten verdere wordt aangeduid verworpen worden. Dat daar enige malen is beraadslaagd over het opnemen en het lezen van het Woord door de Leken en het gewone volk, doch dat het verworpen werd, is uit de Kerkgeschiedenis bekend; het is ook voorgesteld door een Paus, die nu onder de Hervormden en de gezegenden is, waarover in HET VERVOLG AANGAANDE DE GEESTELIJKE WERELD, n. 59, maar het werd niet aanvaard; en vooral is dit bekend uit de Bul Unigenitus, en bovendien uit de Concilies.

735. *En verwonderd zullen zijn die op de aarde wonen, wier namen niet zijn geschreven in het Boek des levens, van de grondlegging der wereld af, ziende het Beest dat was en niet is, hoewel het is, betekent de verbazing van hen die van dat Godsdienstige zijn, allen die van deszelfs instauratie af hebben gestreefd naar de heerschappij over den Hemel en de Aarde, dat het Woord, hoewel het aldus is verworpen, er nochtans is.* Met verwonderd zijn, wordt zich verbazen aangeduid; met hen die op de aarde wonen, worden degenen aangeduid die van de Kerk zijn, hier zij die van dat Godsdienstige zijn, zoals boven n. 721; wier namen niet geschreven zijn in het Boek des levens, van de grondlegging der wereld af, betekent hen die niet in den Heer geloven, en niet in de leer zijn vanuit het Woord, allen van de instauratie der Kerk af, hier van de instauratie van dit Godsdienstige af, n. 588, 589; en dezen zijn geen anderen dan zij die streven naar de heerschappij over den Hemel en over de Aarde; met het beest dat was en niet is, hoewel het is, wordt aangeduid dat het Woord,

aldus verworpen zijnde, er nochtans is. Hieruit blijkt dat met verwonderd zullen zijn die op de aarde wonen, wier namen niet geschreven zijn in het Boek des levens, van de grondlegging der wereld af, ziende het beest dat was en niet is, hoewel het is, wordt aangeduid de verbazing van hen die uit dat Godsdienstige zijn, allen die van deszelfs instauratie af hebben gestreefd naar de heerschappij over den Hemel en de Aarde, dat het Woord, hoewel het aldus is verworpen, er nochtans is: allen immers die naar de heerschappij over de heilige dingen der Kerk en over den Hemel streven, haten het Woord, omdat zij den Heer haten, zo al niet met den mond, dan toch met het hart; dat het zo is, weten weinigen in de wereld, omdat zij dan in het lichaam zijn; doch het wordt geopenbaard na den dood, wanneer een ieder in zijn geest is: vandaar is het, dat zij verwonderd zijn dat het Woord er nochtans is, hoewel het aldus is verworpen, zoals boven in n. 734 is gezegd. Dat het Woord er nochtans is, is omdat het Goddelijk is, en de Heer in Hetzelve is.

736. *Dit is het gemoed, hebbende wijsheid, betekent dat dit de uitlegging is in den natuurlijken zin, maar voor hen die in den geestelijken zin uit den Heer zijn.* Dit is het gemoed, betekent dat dit het verstand en de uitlegging is van de dingen die gezien zijn; hebbende wijsheid, betekent voor hen die innerlijk wijs zijn: dat het de uitlegging in den natuurlijken zin is voor hen die in den geestelijken zin zijn, is omdat de uitlegging door den Engel is gedaan in den natuurlijken zin, en niet in den geestelijken zin; hij zeide immers dat de zeven hoofden van het Beest zeven bergen waren, en eveneens dat het zeven koningen zijn, en dat een van hen is, en de ander nog niet gekomen is; voorts, dat het Beest de achtste is, en van de zeven, behalve meer dingen, die volgen tot aan het einde van het Hoofdstuk; en deze dingen kunnen niet worden verstaan dan alleen door hen die in den geestelijken zin uit den Heer zijn; derhalve wordt het aangeduid met hebbende wijsheid. Dat de uitlegging door den Engel in den natuurlijken, en niet in den geestelijken zin werd gedaan, is omdat de natuurlijke zin de basis, de samenhouder, en het firmament is van zijn geestelijken en hemelsen zin; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 27 tot 49; en daarom zijn ook de uitleggingen elders in het Woord gegeven in den natuurlijken zin, welke nochtans niet innerlijk kunnen worden verstaan dan alleen door den geestelijken zin, zoals men kan zien bij de Profeten, en eveneens bij de Evangelisten in vele plaatsen.

737. *De zeven Hoofden zijn zeven Bergen, waar de Vrouw zit op dezelve, en zeven Koningen zijn het, betekent de Goddelijke Goede en de Goddelijke Ware dingen des Woords, waarop het Rooms-Katholieke Godsdienstige is gegrondvest,*

mettertijd vernietigd en ten slotte ontwijd. Aangezien met het scharlaken Beest het Woord wordt aangeduid, en derhalve met deszelfs Hoofden worden aangeduid de goede dingen der liefde en de ware dingen der wijsheid daar, wordt daarom het Woord, zodanig als het is ten aanzien van die twee bij hen die onder Babylon worden verstaan, hier beschreven, het Goddelijk Goede der liefde daar met de Bergen, en het Goddelijk Ware daar met de Koningen; dat met de Bergen de goede dingen der liefde worden aangeduid, zie men in n. 336, 339; en dat met de koningen de ware dingen der wijsheid worden aangeduid, n. 20, 664, 704; en dat met het Hoofd, wanneer over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Liefde der Goddelijke Wijsheid en de Goddelijke Wijsheid der Goddelijke Liefde van Hem wordt aangeduid, n. 47, 538, 568; en dat met zeven alles en het volledige wordt aangeduid, en dat het wordt gezegd van de heilige dingen, n. 10, 391, 657; en dat met de Vrouw het Rooms-Katholieke godsdienstige wordt aangeduid, n. 723; vandaar nu worden met de zeven hoofden zijn zeven bergen, waar de Vrouw zit op dezelve, de Goddelijke Goede en de Goddelijke Ware dingen des Woords aangeduid, waarop het Rooms-Katholieke Godsdienstige is gegrondvest; de oorzaak hiervan is deze, dat door dit Godsdienstige het ganse Woord is ontwijd en geschonden, waarover boven n. 717, 719, 720, 721, 723, 728, 729, 730. Er wordt gezegd mettertijd ontwijd, aangezien het Woord in den aanvang voor hen Heilig was, maar naarmate zij zagen dat zij door de Heilige dingen der Kerk konden heersen, traden zij van het Woord terug, en erkenden zij als even heilig, doch in werkelijkheid als hoger hun eigen Uitspraken, Geboden en Statuten; en ten slotte droegen zij alle mogendheid des Heren op zich over, zonder iets over te laten: vanwege hun eersten staat, toen zij het Woord heilig beschouwden, is het dat Lucifer, onder wien Babel wordt verstaan, n. 717, de zoon des dageraads wordt geheten, doch het is vanwege den lateren staat, dat hij in de hel werd nedergelaten, Jes. XIV; maar dienaangaande zie men meer in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 257. Het kan den schijn hebben alsof onder de zeven Bergen waarop de Vrouw zat, Rome wordt verstaan, omdat het op zeven bergen is gebouwd, waarnaar het ook den naam heeft; maar al zij het zo, dat men Rome daaronder verstaat, aangezien daar de Troon en de Rechterstoel van dat Godsdienstige is, nochtans worden hier met de zeven bergen de Goddelijke Goede dingen des Woords en vandaar der Kerk aangeduid, ontwijd zijnde, want het getal zeven voegt niet iets anders dan het heilige toe, hier, dat het ontwijd is, zoals hetzelfde getal het elders doet; zoals dat gesproken wordt van de *Zeven Geesten voor den Troon Gods*, Apoc. 1: 4; *Zeven Kandelaren*,

in welker midden de Zoon des mensen was, Apoc. i: 13; Hfdst. ii: 1; de Zeven Sterren, Apoc. ii: 1; Hfdst. iii: 1; de Zeven Lampen van vuur voor den Troon, Apoc. iv: 5; de Zeven Zegels waarmede het Boek verzegeld was, Apoc. v: 1; de zeven hoornen en de zeven ogen des Lams, Apoc. v: 6; de Zeven Engelen met de zeven bazuinen, Apoc. viii: 2; de Zeven Donderslagen, Apoc. x: 3, 4; de Zeven Engelen, hebbende de Zeven Plagen in de fiolen, Apoc xv: 1, 6, 7. Evenzo hier, dat het scharlaken Beest zeven Hoofden had, en dat de zeven hoofden zeven Bergen waren, en eveneens zeven Koningen waren.

738. *De vijf zijn gevallen, en de Een is, en de Ander is nog niet gekomen, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij korten tijd blijven, betekent dat alle Goddelijke Ware dingen des Woords zijn vernietigd, behalve dit ene dat aan den Heer gegeven is alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde; en behalve het andere, hetwelk nog niet in overweging is gekomen, en wanneer het daartoe komt, niet zal aanblijven, zijnde dit, dat het Menselijke des Heren Goddelijk is.* Met vijf wordt niet vijf aangeduid, maar alle overige dingen, hier alle overige Goddelijke Ware dingen des Woords, welke met de Koningen worden aangeduid; want de getallen in de Apocalyps, en in het algemeen in het Woord, betekenen het hoedanige der dingen waarmede zij verkoppeld zijn; het zijn als het ware zekere adjectieven welke met substantieven verkoppeld zijn, of als het ware zekere praedicaten welke aan subjecten zijn toegevoegd, zoals men kan zien uit de getallen twee, drie, vier, zes, zeven, tien, twaalf, honderd vier en veertig, waarover boven: hier dus betekent vijf alle overige dingen, omdat zeven alle heilige dingen des Woord betekent, en er volgt dat de een is, en dat de ander zal komen, aldus dat er twee zijn vanuit alle die zijn overgebleven; daaruit blijkt, dat met de vijf zijn gevallen, wordt aangeduid dat alle overige dingen zijn vernietigd; gezegd wordt vallen, omdat er gehandeld wordt over Koningen die door het zwaard vallen; met DE EEN IS wordt niet iets anders aangeduid dan dit Goddelijke Ware, dat AAN DEN HEER GEGEVEN IS ALLE MOGENDHEID IN DEN HEMEL EN OP DE AARDE, volgens de woorden van den Heer Zelf, Matth. xxviii: 18; Joh. xiii: 3; Hfdst. xvii: 2, 3, 10; men zie boven n. 618; dat dit Ene niet is vernietigd, is omdat zij anders niet aan zich de heerschappij over alle dingen der Kerk en des Woords ,en over den Hemel zouden kunnen toekennen. Met de Ander, die nog niet gekomen is, en wanneer hij zal gekomen zijn, moet hij korten tijd blijven, wordt aangeduid het Goddelijke Ware dat nog niet in overweging is gekomen, en wanneer het daartoe komt, bij hen niet zal aanblijven, zijnde dit, dat HET MENSELIJKE DES HEREN GODDELIJK IS: gezegd wordt dat hij korten tijd moet blijven, omdat het volgens de Goddelijke Voorzienigheid is, waarover boven n. 686.

Dat het een Goddelijk Ware is dat het Menselijke des Heren Goddelijk is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, van den aanvang tot het einde. Doch dat het nog niet in overweging is gekomen, is omdat zij, nadat zij alle mogendheid des Heren op zich hadden overgedragen, het Menselijke des Heren niet als Goddelijk konden erkennen, omdat het dan door de Leken en het gewone volk zou gezegd worden dat zij de Goddelijke Mogendheid op zich hadden overgedragen, en dat zo de Paus zelf God was, en zijn dienaren goden: maar dat dit nochtans in overweging zal komen, kan hieruit vaststaan dat dit in de Apocalyps is voorzien.

Dat zij dit Andere, zijnde dat het Menselijke des Heren Goddelijk is, hebben gezien, hoewel zoals met gesloten ogen, blijkt uit deze dingen bij hen, dat zij zeggen dat in de Eucharistie niet alleen het Lichaam en het Bloed des Heren is, maar ook de Ziel en de Goddelijkheid van Hemzelf, aldus dat er is de Alomtegenwoordigheid zowel van Zijn Menselijke als van Zijn Goddelijke, en het Menselijke kan niet Alomtegenwoordig zijn, tenzij het Goddelijk is: voorts hieruit dat zij zeggen, dat Christus ten aanzien van het Lichaam en het Bloed, en tegelijk ten aanzien van de Ziel en de Goddelijkheid door de Eucharistie in hen is, en zij in Hem zijn, en dit wordt gezegd van Zijn Menselijke; hetgeen niet gezegd kan worden, omdat het onbestaanbaar is, tenzij Zijn Menselijke Goddelijk is: behalve deze dingen zeggen zij ook, dat de Heiligen met Christus regeren, en dat Christus moet worden aanbeden, en dat de Heiligen moeten worden aangeroepen en vereerd, voorts dat Christus het ware Licht is, en dat zij in Hem leven en verdienste hebben, en andere dergelijke dingen, welke de Goddelijkheid van Zijn Menselijke in zich sluiten: deze dingen zijn uit het Concilie van Trente en uit de Bul: aldus dat zij, zoals is gezegd, dat ware zien, maar evenals met gesloten ogen.

739. *En het Beest hetwelk was en niet is, is zelf de achtste, en van de zeven is het, en ten verdere gaat het heen, betekent dat het Woord, waarover eerder, het Goddelijk Goede Zelf is, en dat het is het Goddelijk Ware, en dat het van de Leken en het gewone volk wordt afgenomen, opdat niet de ontwijdingen en de echtbrekingen daar door de Voorgangers bedreven, verschijnen, en genen deswege terugtreden.* Met het Beest dat was en niet is, wordt het Woord aangeduid, zoals eerder in Vers 8; daarmee dat het zelf de Achtste is, hier de Achtste Berg, wordt aangeduid dat het het Goddelijk Goede zelf is; met de zeven bergen immers worden de Goddelijke Goede dingen des Woords aangeduid, n. 737; vandaar

wordt daarmede dat het Beest zelf de Achtste Berg is, aangeduid dat het het Goddelijk Goede zelf is; met het achtste wordt ook het Goede aangeduid; en omdat alle goede dingen des Woords bij hen zijn ontwijfd, wordt niet gezegd dat het zelf van de zeven bergen is, zoals vlak tevoren van de zeven koningen, met wie de Goddelijke Ware dingen des Woords worden aangeduid, waarvan niet alle geschonden zijn, n. 737, 738; uit deze weinige dingen kan men de verborgenheid zien die in deze woorden ligt verscholen; daarmede dat het ten verderve heengaat, wordt aangeduid dat het wordt verworpen, zoals boven n. 734; doch omdat het Woord niet zó wordt verworpen, of het wordt toch als heilig erkend, maar van de leken en het gewone volk wordt afgenomen, opdat niet de ontwijdingen van het goede en de echtbrekingen van het ware daar door de Voorgangers bedreven, verschijnen, en de leken deswege terugtreden, daarom wordt dit, omdat het de oorzaak zelf is, met heengaan ten verderve aangeduid. Dat het Woord is het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware zelf, is omdat in alle en de afzonderlijke dingen ervan het huwelijk van den Heer en de Kerk is, en vandaar het huwelijk van het goede en het ware; voorts, omdat in de afzonderlijke dingen ervan een hemelse zin en een geestelijke zin is, en in den hemelsen zin het Goddelijk Goede is, en in den geestelijken zin het Goddelijk Ware is; en deze zijn in het Woord, omdat de Heer het Woord is; welke dingen alle zijn aangetoond in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, te Amsterdam uitgegeven.

740. *En de tien hoornen die gij gezien hebt, tien Koningen zijn het, die het koninkrijk nog niet hebben ontvangen, betekent het Woord ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen, bij hen die in het Koninkrijk van Frankrijk zijn, en niet zozeer onder het juk der Pauselijke Heerschappij zijn, bij wie evenwel nog niet de Kerk aldus gescheiden van het Rooms-Katholieke Godsdiensstige is geworden.* Dat deze dingen zijn gezegd aangaande hen die in het Koninkrijk van Frankrijk zijn, kan vaststaan uit de reeks der dingen in den geestelijken zin; nu wordt immers gehandeld over de opneming van het Woord door hen die in de Christelijke Wereld zijn; over de opneming van het Woord en vandaar over den staat der Kerk bij de Rooms-Katholieken, Vers 9, 10, 11; over de opneming van het Woord en vandaar over den staat der Kerk bij hen die dat Godsdiensstige niet dan alleen naar de uitwendige dingen zijn togedaan, en dezen zijn voornamelijk in het Koninkrijk van Frankrijk, Vers 12, 13, 14. Over de overigen, die weliswaar dat Godsdiensstige belijden, maar nochtans in verschillende dingen van mening verschillen, Vers 15; en over de Protestanten of de Hervormden, die van dat Godsdiensstige volledig zijn teruggetreden, Vers 16, 17. Maar dat hier over dezen en genen wordt

gehandeld, kan men in het geheel niet weten, tenzij men weet dat onder het Scharlaken Beest het Woord wordt verstaan, en dat de Kerk is volgens de opneming van het Woord: dat onder het scharlaken Beest het Woord wordt verstaan, zie men boven in n. 723; en dat de kerk de Kerk is vanuit het Woord en volgens het verstand ervan, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 76 tot 79. Met de Hoornen, hier de hoornen van het Beest, wordt de macht des Woords aangeduid, en met de tien hoornen veel macht, hier de Goddelijke macht, omdat zij is des Heren door het Woord: dat de hoornen de macht betekenen, en de tien hoornen veel macht, zie men boven in n. 270, 539, 724; dat met de Koningen degenen worden aangeduid die in de Goddelijke ware dingen vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de Goddelijke Ware dingen daar, n. 20, 664, 704; en dat onder tien niet wordt verstaan tien, maar velen en vele dingen, n. 101; met het Koninkrijk wordt de Kerk vanuit het Woord aangeduid, omdat met de Koningen degenen worden aangeduid die in de Goddelijke Ware dingen vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de Goddelijke Ware dingen daar; vandaar worden met die het Koninkrijk nog niet hebben ontvangen, degenen aangeduid bij wie nog niet de Kerk aldus gescheiden van het Rooms-Katholieke Godsdienstige is geworden. Hieruit kan men zien, dat met: de tien hoornen zijn tien Koningen, die het Koninkrijk nog niet hebben ontvangen, het Woord wordt aangeduid ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen, bij hen die in het Koninkrijk van Frankrijk zijn, en ergens elders, ook bij hen die Jansenisten worden genoemd, en niet zozeer onder het juk der Pauselijke Heerschappij zijn, bij wie evenwel nog niet de Kerk zozeer gescheiden van het Rooms-Katholieke godsdienstige is geworden. Gezegd wordt de Kerk bij hen die in het Koninkrijk van Frankrijk zijn, nog niet gescheiden van het Rooms-Katholieke Godsdienstige, omdat zij daarmee in de uitwendige dingen samenhangt, maar niet aldus in de inwendige dingen; de Uitwendige dingen zijn de formele dingen, en de Inwendige dingen zijn de wezenlijke dingen; dat zij nog daar samenhangen, is omdat daar zoveel Kloosters zijn, en omdat de priesterambten daar onder de rechtsbevoegdheid van de Pauselijken zijn, en dezen zijn in elk formele volgens de Pauselijke uitspraken en statuten, en vandaar zijn er zeer velen nog in de wezenlijke dingen van dat Godsdienstige, en daarom is de Kerk daar nog niet gescheiden: dit is het, wat daarmee wordt aangeduid dat zij het Koninkrijk nog niet hebben ontvangen.

741. Maar mogendheid evenals Koningen één uur ontvangen met het Beest, betekent dat het Woord bij hen kracht heeft, en zij door het Woord kracht

hebben, alsof zij in de Goddelijke ware dingen ervan waren. Met mogendheid ontvangen met het Beest wordt aangeduid tezamen met het Woord kracht hebben, aldus dat het Woord bij hen kracht heeft, en zij door het Woord kracht hebben; met mogendheid ontvangen wordt aangeduid kracht hebben, en met het Beest wordt het Woord aangeduid, n. 723. Met evenals Koningen, wordt aangeduid alsof zij in de Goddelijke Ware dingen vanuit het Woord waren; dat met de Koningen degenen worden aangeduid die in de Goddelijke Ware dingen vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de Goddelijke Ware dingen daar, zie men in n. 20, 664, 704, 740; met één uur wordt aangeduid een tijd lang, en ook enigermate: hieruit blijkt, dat met mogendheid evenals Koningen één uur ontvangen met het Beest, wordt aangeduid dat het Woord bij hen kracht heeft, en zij door het Woord, alsof zij in de Goddelijke Ware dingen ervan waren. Deze dingen zijn gezegd, omdat zij erkennen dat het Woord Goddelijk is geïnspireerd, en vandaar dat de kerk de Kerk is krachtens het Woord; maar nochtans putten zij de Goddelijke Ware dingen nog niet vanuit hetzelfde, slechts deze gemene dingen, dat de Allene God moet worden vereerd, en dat niet enig mens zoals God is; en dat de aan Petrus gegeven mogendheid niet in zich Goddelijk is, en dat het toch Goddelijk is den Hemel te openen en te sluiten, hetgeen niet in des mensen eigen mogendheid ligt; dit bevestigen zij bij zich vanuit het Woord, maar voor de anderen die het Woord niet horen, vanuit de redelijkheid, welke bij een ieder die in de ware dingen wil zijn, krachtens den aanhoudenden invloed vanuit den Hemel wordt gegeven: dat zij niet verder voortschrijden, en vanuit het Woord de leerstellige dingen des geloofs en des levens putten, is vanuit des Heren Goddelijke Voorzienigheid, omdat zij in de uitwendige of de formele dingen nog samenhangen met het Rooms-Katholieke Godsdienstige, opdat zij het ware en het valse niet vermengen, en daaruit een innerlijke worsteling opkomt, welke is zoals een gisting, die verstoort.

742. *Dezen hebben één mening, en hun macht en mogendheid zullen zij aan het Beest overgeven, betekent dat zij eensgezind erkennen, dat de regering en de heerschappij over de Kerk er enig en alleen is door het Woord.* Met één mening hebben, wordt aangeduid eensgezind erkennen; met de macht en mogendheid [*potentia et potestas*] aan het Beest overgeven, wordt aangeduid de regering en de heerschappij over de Kerk aan het Woord toekennen; dat het is de regering en de heerschappij over de Kerk, is omdat er over die dingen wordt gehandeld, omdat er over het Woord wordt gehandeld: hieruit blijkt dat met: dezen hebben één mening, en hun macht en mogendheid zullen zij aan het Beest overgeven, wordt aangeduid dat zij eensgezind erkennen,

dat de regering en de heerschappij over de Kerk er enig en alleen door het Woord is. Zij erkennen weliswaar de Paus als het Hoofd der Kerk, maar de regering en de heerschappij van hem over de Kerk niet zoals die van het Hoofd over het Lichaam is, maar zoals het Hoogste is boven het Lichaam, hetwelk niet regeert en heerst vanuit zich, maar vanuit God door het Woord, en hetwelk dan gehoorzaamd moet worden: bijgevolg, dat de uitlegging van het Woord niet staat aan hem alleen naar willekeur, zoals geschiedt, omdat zo het Goddelijk gezag des Woords wordt verdraaid en vergaat.

743. *Dezen zullen strijden met het Lam, maar het Lam zal hen overwinnen, omdat Het Heer der heren is en Koning der koningen, betekent den strijd des Heren met hen aangaande de erkenning van Zijn Goddelijk Menselijke, omdat de Heer in Hetzelve is de God des Hemels en der Aarde en eveneens het Woord.* Onder den strijd van hen met den Heer, en van den Heer met hen, wordt niet verstaan de strijd zodanig als die is van de zijde van de bozen en met de bozen, maar zodanig als die is van de zijde van degenen en met degenen die nog niet in de ware dingen zijn aangaande den Heer; onder het Lam wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke en eveneens ten aanzien van het Woord, n. 269, 291, 595; en met hen overwinnen wordt aangeduid overwinnen door het Woord; omdat Hij is Heer der heren, en Koning der koningen, betekent omdat Hij de God des Hemels en der Aarde is; krachtens Zijn Heerschappij over alle Goede dingen des Hemels en der Kerk wordt Hijzelf Heer der heren genoemd, en krachtens Zijn Koningschap over alle Ware dingen des Hemels en der Kerk wordt Hij Koning der koningen genoemd, n. 664: hieruit blijkt, dat met dezen zullen strijden met het Lam, en het Lam zal hen overwinnen, omdat Het is Heer der heren en Koning der koningen, wordt aangeduid de strijd des Heren met hen aangaande de erkenning van het Goddelijk Menselijke des Heren, omdat de Heer in Zijn Goddelijk Menselijke de God des Hemels en der Aarde is. Dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, leert Hijzelf met klaarblijkende woorden, want Hij zegt: *Alle dingen welke de Vader heeft, zijn de Mijne*, Joh. xvi: 15. *De Vader heeft alle dingen in de hand des Zoons gegeven*, Joh. iii: 35, 36 ; Hfdst. xiii: 3. *Vader, Gij hebt Mij mogendheid gegeven over alle vlees: al Mijn dingen zijn de Uwe, en Uw dingen zijn de Mijne*, Joh. xvii: 2, 3, 10. *Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde*, Matth. xxviii: 18. *Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; niemand komt tot den Vader, dan door Mij: wie Mij kent en ziet, kent en ziet den Vader, omdat Ik in den Vader ben, en de Vader in Mij is*, Joh. xiv: 6 tot ii. *De Vader en Ik zijn één*, Joh. x: 30. *Dat een elk die in den Heer gelooft, het eeuwige leven heeft, en dat wie niet*

gelooft in Hem, het eeuwige leven niet ziet, Joh. III: 15, 17, 18, 36; Hfdst. VI: 47; Hfdst. XI: 26, en elders. Wie weet niet, dat de Heer ontvangen is uit God Vader, Lukas I: 34, 35; en wie kan vandaar niet weten dat God Vader, zijnde Jehovah, het Menselijke heeft aangenomen in de wereld, en vandaar dat het Menselijke het Menselijke van God Vader is, en zo dat God Vader en Hijzelf één zijn, zoals de Ziel en het Lichaam één zijn? Kan dus iemand tot de Ziel van een mens gaan, en daaruit nederdalen tot diens Lichaam? Moet men niet tot diens menselijke gaan, en gaat men alsdan niet tot diens Ziel? Met deze en met tal van andere dingen, welke in het Woord zijn, zal het Lam hen overwinnen; en laten zij daarom, dewijl zij hebben opgehouden om den Paus te vereren, Hemzelf vereren, van Wien de Paus zegt alle mogendheid over de Kerk en den Hemel te hebben; de Paus is een mens, en de Heer is God, en God Alleen moet toegegaan, aangeropen, en aanbeden, dat is, vereerd worden. De Heer Alleen is de Heilige Die moet worden aangeropen, Apoc. xv: 4. Ik weet dat zij zullen denken: Hoe kan Jehovah Vader, die de Schepper van het heelal is, nederdalen en het Menselijke aannemen? Maar laten zij ook denken: Hoe kan de Zoon uit het eeuwige, Die evenwaardig is aan den Vader, en eveneens Schepper van het Heelal, dat doen? Is het niet dezelfde zaak? Er wordt gezegd de Vader en de Zoon uit het eeuwige, maar er is niet enige Zoon uit het eeuwige; het is het Goddelijk Menselijke, hetwelk wordt genoemd de Zoon, gezonden in de wereld, Lukas I: 34, 35. Maar over deze dingen zie men beneden n. 962.

744. *En die met Hetzelve zijn, geroepenen, uitverkorenen en getrouwen, betekent dat zij die tot den Heer Alleen gaan en Hem vereren, degenen zijn die in den Hemel komen, zowel zij die in de uitwendige dingen der Kerk zijn, als zij die in de inwendige en in de binnenste dingen ervan zijn.* Die met Hetzelve zijn, betekent die tot den Heer gaan; die immers zijn met Hem; met de geroepenen, de uitverkorenen en de getrouwen, worden degenen aangeduid die in de uitwendige, in de inwendige, en in de binnenste dingen der Kerk zijn, die, omdat zij in den Heer zijn, in den Hemel komen. Onder de geroepenen worden weliswaar allen verstaan, omdat allen geroepen zijn, maar onder de geroepenen die met den Heer zijn, worden degenen verstaan die in den Hemel met den Heer zijn, zoals genoemd worden allen die op de bruiloft met den Bruidegom zijn; onder de uitverkorenen wordt niet verstaan dat enigen zijn uitverkoren krachtens voorbeschikking, maar zij die met den Heer zijn, worden aldus genoemd: onder de getrouwen worden degenen verstaan die het geloof in den Heer hebben. Dat het degenen zijn die in de uitwendige, in de inwendige, en in de binnenste dingen der Kerk zijn, is

omdat de Kerk des Heren evenals de Hemel wordt onderscheiden in drie graden; in den laatsten graad zijn zij die in de uitwendige dingen ervan zijn; in den tweeden graad zijn zij die in de inwendige dingen ervan zijn; en in den derden graad zijn zij die in de binnenste dingen ervan zijn; zij die in de uitwendige dingen der Kerk met den Heer zijn, worden geroepenen geheten; zij die in de inwendige dingen ervan zijn, worden de uitverkorenen geheten; en zij die in de binnenste dingen zijn, worden de getrouwen geheten; aldus immers worden zij in het Woord genoemd, waar Jakob de geroepene wordt geheten, en Israël de uitverkorene, aangezien onder Jakob daar degenen worden verstaan die in de uitwendige dingen der Kerk zijn, en onder Israël zij die in de inwendige dingen ervan zijn. Dat hier wordt gezegd *die met Hem geroepenen, uitverkorenen en getrouwen*, is omdat voorafgaat, dat zij zullen strijden met het Lam, en het Lam hen zal overwinnen, opdat zij weten dat zij die de Heer overwint, dat is, door het Woord overtuigt, met Hem in den Hemel zijn, sommigen in den laatsten Hemel, sommigen in den tweeden, en sommigen in den derden, een ieder volgens de opneming.

745. *En hij zeide tot mij: De wateren die gij gezien hebt, waar de Loonhoer zit, volken en scharen zijn het, en natiën en tongen, betekent dat zij onder de Pauselijke Heerschappij zijn, maar in de ware dingen des Woords door dat Godsdienstige op verschillende wijze geschonden en ontwijfd, die van verschillende Leer en Scholing, en van verschillende Godsdienst en verschillende Belijdenis ervan zijn.* De wateren die hij zag, waar de Loonhoer zit, zijn de wateren die in Vers 1 van dit Hoofdstuk worden vermeld, waar gezegd wordt: *Ik zal u tonen het gericht van de Loonhoer, zittende op vele wateren*; dat met de wateren daar de geschonden en ontwijde ware dingen des Woords worden aangeduid, zie men boven in n. 719. Dat er gezegd wordt dat die wateren volken en scharen, natiën en tongen zijn, is omdat daarmee al degenen worden aangeduid die onder de Pauselijke Heerschappij zijn uit verschillende Leer en Scholing, en Godsdienst en Belijdenis; met de volken immers worden degenen aangeduid die in de Leer zijn, n. 483; met de scharen zij die in een Scholing zijn, met de natiën zij die in een Godsdienst zijn, n. 483, en met de tongen zij die in een Belijdenis zijn, 282, 483. Dat deze dingen nu worden gezegd, is omdat in hetgeen voorafgaat wordt gehandeld over de opneming en het verstand van het Woord door hen die in dat Katholiek Godsdienstige zijn, van Vers 8 tot 11; en daarna over de opneming en het verstand van het Woord door de edele Franse Natie, van Vers 12 tot 14; hier dus over de opneming en het verstand van het Woord bij de overigen onder de Pauselijke Heerschappij; daarna wordt in hetgeen volgt in Vers 16 en 17 gehandeld over de Protestanten: aldus

zijn alle dingen in de juiste volgorde voorzeggd. Dat er onder de Pauselijke Heerschappij zijn, die in verschillende Leer, Scholing, Godsdienst, en Belijdenis zijn, is bekend; dat Godsdienstige wordt immers niet op eendere wijze in de verschillende koninkrijken beoefend.

746. *En de tien hoornen die gij gezien hebt op het Beest, dezen zullen de Loonhoer haten, betekent het Woord ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen bij de Protestanten, die het juk der Pauselijke Heerschappij geheel en al van zich hebben afgeworpen.* Er wordt, hier als boven in Vers 12, gezegd *de tien hoornen die gij gezien hebt*, daar: *tien koningen zijn het*, hier echter: *Dezen*, omdat daar, evenals hier, gehandeld wordt over hen die van het Rooms-Katholieke Godsdienstige zijn teruggetreden, maar daar genen voor een deel, dezen echter geheel en al: dat hier wordt gehandeld over de Protestanten of de Hervormden, blijkt uit deze volgende dingen, namelijk dat zij de Loonhoer verlaten en naakt zullen maken, haar vlezen zullen eten, en haar met vuur verbranden, en hun koninkrijk aan het Beest geven; dat met de tien hoornen die gij gezien hebt op het Beest, wordt aangeduid het Woord ten aanzien van de macht vanuit de Goddelijke Ware dingen, zie men boven in n. 740; de Loonhoer haten, is het Rooms-Katholieke Godsdienstige niet verdragen, en derhalve het juk der Pauselijke Heerschappij van zich afwerpen.

747. *En verlaten zullen zij haar maken en naakt, betekent dat zij zich zullen ontdoen van de valse en de boze dingen ervan.* Met haar verlaten maken, wordt aangeduid zich ontdoen van de valse dingen ervan, en met haar naakt maken, wordt aangeduid zich ontdoen van de boze dingen ervan, want zij maken haar verlaten en naakt bij zich; van verlating wordt in het Woord gesproken met betrekking tot de ware en de valse dingen, en van naaktheid met betrekking tot de goede en de boze dingen, zoals kan vaststaan uit hetgeen over de naaktheid boven in n. 213, 706 is aangevoerd. Hieruit kan vaststaan, dat met zij zullen haar verlaten maken en naakt, wordt aangeduid dat zij zich zullen ontdoen van alle valse en boze dingen van dat Godsdienstige. Dat de Protestanten of de Hervormden aldus hebben gedaan, is bekend.

748. *En haar vlezen zullen zij eten, en haar verbranden met vuur, betekent dat zij de boze en de valse dingen die aan dat Godsdienstige eigen zijn, uit haat zullen verdoemen en bij zich vernietigen, en het Godsdienstige zelf zullen verwensen en bij zich verdelgen.* Deze dingen worden gezegd aangaande de Protestanten, die aldus zullen doen met de Loonhoer, dat is, met het Rooms-Katholieke Godsdienstige; met haar vlezen eten, wordt aangeduid de dingen die aan dat Godsdienstige eigen zijn, zijnde de boze en de valse dingen, uit haat bij zich verdoemen en vernietigen, waarover aanstonds; en met haar met vuur

verbranden, wordt aangeduid het Godsdienstige zelf als profaan verwensen en bij zich verdelgen; dat met vuur verbranden dit is, is omdat de straf voor de ontwijding van het heilige de verbranding was; en daarom was het krachtens de Goddelijke Wet, dat *zij die den Naam van Jehovah ontwijdden door andere goden te vereren, met vuur verband zouden worden, zij en al hun dingen*, Deut. XIII: 12 tot 18; derhalve *verbrandde Mozes het gouden Kalf dat de zonen Israëls profaan vereerden, met vuur*, Exod. XXXII: 20, Deut. IX: 21; en *werden de beide zonen van Aharon, omdat zij de heilige dingen hadden ontwijd, door vuur vanuit den hemel verteerd*, Levit. X: 1 tot 6: ook wordt niet iets anders aangeduid *met het vuur en den brandstapel in Tofeth, dan het vuur der hel*, zijnde voor hen *die de heilige dingen ontwijden*, Jes. XXX: 33; Jerem VII 31, 32; Hfdst. XIX: 5, 6; II Kon. XXIII: 10; zij vereerden daar immers Moloch met een schandelijk offer. Aangezien met het vierde Beest bij Daniël, Hfdst. VII, een Godsdienstige wordt aangeduid dat het Woord en vandaar de Heilige dingen der Kerk ontwijdt, n. 717, wordt derhalve gezegd, *dat het met vuur werd verbrand*, Dan. VII: 11. Omdat het nu een profane eredienst is, den mens te vereren in plaats van den Heer, wordt derhalve hier gezegd, dat zij de Loonhoer zelf met vuur hebben verbrand, waarmede wordt aangeduid dat zij het Godsdienstige zelf hebben verwenst, en bij zich verdelgd. Dat met haar vlezen eten, wordt aangeduid de boze en de valse dingen die aan dat Godsdienstige eigen zijn, uit haat verdoemen en bij zich vernietigen, is omdat zulks met haar vlezen eten wordt aangeduid; met de vlezen immers worden iemands eigen dingen aangeduid, welke betrekking hebben op de goede en de ware dingen, en in den tegengestelden zin op de boze en de valse dingen; en met eten wordt verteren aangeduid, aldus verdelgen: dat met het vlees het eigene van iemand wordt aangeduid, hetwelk in zich boos is, staat vast uit deze plaatsen: *“Het is de geest die levend maakt, het vlees is tot niet wat ook nut*, Joh. VI: 63. *Hetgeen uit het vlees geboren is, dit is vlees; hetgeen uit den geest verwekt is, is geest*, Joh. III: 6. *Zo velen opgenomen hebben, dien heeft Hij mogendheid gegeven zonen Gods te zijn, die niet vanuit de bloeden, noch vanuit den wil des vlezes geboren zijn*, Joh. I: 12, 13. *God gedacht dat zij vlees waren, een geest die heengaat, en niet wederkeert*, Psalm LXXVIII: 39. *Egypte is een mens, en niet God, en zijn paard vlees, en niet geest*, Jes. XXXI: 3. *Jeruzalem heeft gehoereerd met de zonen van Egypte, groot van vlees*, Ezech. XVI: 26. *Jesus zeide tot Petrus: Vlees en bloed heeft u deze dingen niet onthuld*, Matth. XVI: 17. *Vervloekt is hij die op een mens vertrouwt, en vlees tot zijn arm stelt*. Jerem. XVII: 5. Omdat het Vlees het eigene van den mens betekent, en zij die den ander haten, diens eigen dingen aanvallen, van zins om die te

vernietigen, wordt dit derhalve met de velen eten aangeduid, zoals eveneens in deze plaatsen: *“De stervende sterve, en wie afgesneden moet worden, worde afgesneden; de overblijfselen mogen een ieder des anderen Vlees eten, Zach. xi: 9. Zij zullen Israël eten met vollen mond, zij zullen, de man het Vlees huns arms eten, Menasche Efraïm, en Efraïm Menasche, Jes. ix: 11, 19, 20. Uw verdrukkers zal Ik spijzen met hun Vlees, Jes. xlix: 26. Zij zullen, een ieder, het Vlees huns genoten eten, Jerem. xix: 9. Met het Vlees der zonen en der dochteren eten, Jerem. xix: 9, Levit. xxvi: 29, wordt aangeduid de ware en de goede dingen bij zich vernietigen; met de zonen worden immers de ware dingen aangeduid, en met de dochteren de goede dingen; men zie boven n. 139, 543, 546, 612. Bovendien wordt in het Woord gezegd alle Vlees, en daarmee wordt de gehele mens aangeduid, Gen. vi: 12, 13, 17, 19; Jes. xl: 5, 6; Hfdst. xlix: 26; Hfdst. lxvi: 16, 23, 24; Jerem. xxv: 31; Hfdst. xxxii: 27; Hfdst. xlv: 5; Ezech. xx: 48; Hfdst. xxi: 4, 5.*

749. *Aangezien God heeft gegeven in hun harten Zijn mening te doen, en één mening te doen, en hun Koninkrijk te geven aan het Beest, betekent de beslissing bij hen uit den Heer, dat zij het Rooms-Katholieke Godsdiensstige geheel en al zouden verstoten en verwensen, en bij zich verdelgen en uitroeien, en de eensgezinde beslissing, dat zij het Woord zouden erkennen, en op hetzelfde de Kerk grondvesten.* Aangezien met de Loonhoer het Rooms-Katholieke Godsdiensstige wordt aangeduid, en met de tien hoornen die de Loonhoer zullen haten, de Protestanten worden aangeduid, zoals boven n. 746, 747, 748, zo blijkt dat met Zijn mening doen, wordt aangeduid dat zij geoordeeld en besloten hebben dat Godsdiensstige geheel en al te verstoten en te verwensen, en bij zich te verdelgen en uit te roeien, zoals boven in n. 748; en eveneens blijkt, dat met één mening doen, en het Koninkrijk aan het Beest geven, wordt aangeduid eensgezind oordelen en besluiten, dat zij het Woord zouden erkennen, en daarop de Kerk grondvesten; met het Beest wordt het Woord aangeduid, zoals boven overal; men zie n. 723; en met het Koninkrijk wordt de Kerk aangeduid, en de regering daarover, waarover hier beneden; daarmee dat God heeft gegeven in hun harten, wordt aangeduid dat die dingen uit den Heer zijn: dat het koninkrijk de Kerk betekent, kan vaststaan uit deze plaatsen: *“De zonen des Koninkrijks zullen worden uitgeworpen in de uiterlijke duisternis, Matth. viii: 12. Het zaad zijn de zonen des koninkrijks, Matth. xiii: 38. Die het Woord des Koninkrijks hoort, en niet daarop let, Matth. xiii: 19. Het Koninkrijk Gods zal van u weggenomen worden, en gegeven aan een natie makende vruchten, Matth. xxi: 43. Niemand, die zijn hand aan den ploeg slaat, [en ziet naar hetgeen achter is] is bekwaam tot het Koninkrijk Gods,*

Lukas IX: 62. *Uw Koninkrijk kome en Uw wil geschiede, gelijk in den Hemel, alzo ook op de Aarde*, Matth. VI: 10. Jezus, Johannes, en de discipelen hebben gepredikt, *dat het Koninkrijk Gods nabij was*, Matth. III: 2; Hfdst. IV: 17; Hfdst. X: 7; Lukas X: 11; Hfdst. XVI: 16; voorts *het Evangelie des Koninkrijks*, Matth. IV: 23; Hfdst. IX: 35; Hfdst. XXIV: 14; Lukas VIII: 1. *Indien Ik door den vinger Gods de demonische dingen [daemonia] uitwerp, zo is dan het Koninkrijk Gods tot u gekomen*, Lukas XI: 20, behalve in vele andere plaatsen, waar het Koninkrijk Gods wordt gezegd. Evenzo in deze plaatsen: *“Indien gij Mijn stem zult gehoord hebben, en Mijn verbond gehouden zult hebben, zo zult gij Mij een Koninkrijk van priesters zijn*, Exod. XIX: 5, 6. *Gij toren der kudde, gij helling der dochter Zions, tot u zal het vorige Koninkrijk terugkeren, het Koninkrijk der dochter van Jeruzalem*, Micha IV: 8. *Daarna zullen de Heiligen het Koninkrijk ontvangen, en het Koninkrijk bevestigen tot in de eeuwen der eeuwen*, Dan. VII: 18, 22. *Het Koninkrijk en de heerschappij en de majesteit der Koninkrijken onder alle hemelen zal gegeven worden den volke der heiligen, welks Koninkrijk een eeuwig Koninkrijk zijn zal, en alle Heerschappijen zullen hem vereren en gehoorzamen*, Dan. VII: 27. *Den Zoon des mensen werd gegeven het Koninkrijk, hetwelk niet vergaan zal, en alle volken, natiën en tongen zullen Hem vereren*, Dan. VII: 14, behalve elders. Dat met het Koninkrijk de Kerk wordt aangeduid, is omdat het Koninkrijk des Heren is in den Hemel en op de Aarde, en Zijn Koninkrijk op de Aarde is de Kerk: vandaar ook wordt de Heer de Koning der koningen genoemd.

750. *Totdat voleindigd zullen worden de woorden Gods, betekent totdat vervuld zijn alle dingen die over hen voorzegd zijn.* Met voleindigd worden wordt aangeduid vervuld worden; en met de woorden Gods worden aangeduid de dingen die in het Woord zijn voorzegd; en omdat voleindigd worden wordt gezegd, wordt aangeduid als alle dingen zullen vervuld zijn; dit wordt gezegd aangaande de Protestanten, en dienaangaande dat zij het Koninkrijk aan het Beest zullen geven, dat is, dat zij het Woord zullen erkennen, en de Kerk daarop zullen grondvesten, zoals vlak boven n. 749: maar zij erkennen weliswaar het Woord, en zeggen dat de Kerk daarop wordt gegrondvest, doch nochtans grondvesten zij de leer hunner Kerk op het enige gezegde van Paulus dat *DE MENS WORDT GERECHTVAARDIGD DOOR HET GELOOF-ALLEEN ZONDER DE WERKEN DER WET*, Rom. III: 28, geheel en al vals verstaan, n. 417. Omdat hier wordt gezegd: totdat de woorden Gods voleindigd zullen worden, zal ook worden gezegd wat er wordt aangeduid met des Heren laatste woorden tot de discipelen, zijnde deze: *“Gaat, maakt alle natiën tot discipelen, lerende hen onderhouden alle dingen die Ik u bevolen heb: en zie, Ik ben met ulieden al*

de dagen, TOT AAN DE VOLEINDING DER EEUW, AMEN”, Matth. XXVIII: 19, 20; tot aan de Voleinding der eeuw is tot aan het einde der Kerk, n. 658; en indien zij dan niet tot den Heer Zelf gaan, en leven volgens Zijn geboden, zo worden zij door den Heer verlaten, en van den Heer verlaten zijnde, worden zij zoals de heidenen, die geen godsdienst hebben; en dan is de Heer alleen bij hen die uit Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn: dit wordt aangeduid met totdat de woorden Gods voleindigd zullen worden, en met tot de Voleinding der eeuw.

751. *En de Vrouw die gij gezien hebt, is de grote Stad, hebbende het koninkrijk over de Koningen der aarde, betekent dat het Rooms-Katholieke Godsdienstige ten aanzien van de Leer in de Christelijke Wereld regeert, en voor een zeker deel ook nog bij de Hervormden, hoewel zij niet onder de Pauselijke Heerschappij zijn.* Dat al deze dingen met die woorden worden aangeduid, is omdat zij het besluit maken, en vandaar niet slechts de dingen behelzen die over de Rooms-Katholieken zijn gezegd, maar ook die welke gezegd zijn over de Franse Natie, en over de Protestanten, aldus dat de Vrouw, die de grote Stad is, ook over dezen het koninklijk bewind heeft: maar hoe dit het geval is, zal worden gezegd: zij heeft niet het koninklijk bewind over de Protestanten gelijkerwijs zij dit heeft over hen die haar Godsdienstige zijn toegedaan, maar voor zover zij haar leerstellige dingen voor een zeker deel hebben opgenomen; de leerstellige dingen die zij hebben opgenomen, zijn deze: Dat zij tot God den Vader en niet tot den Heer gaan; dat zij het Menselijke des Heren niet als Goddelijk erkennen; dat Zijn lijden des kruises is de ontzondiging, de verzoening, en de voldoening bij God den Vader: aangaande de toerekening van de verdienste des Heren: enige dingen aangaande den Doop, aangaande de Erfzonde, aangaande de Vrije Keuze; en bij de Lutheranen, dat zij dicht naderen tot de transsubstantiatie. Het zijn deze leerstellige dingen, overgebleven van het Pauselijk Katholicisme, en daarmede voor een deel samenstemmende, weswege er gezegd wordt, dat de Vrouw, die de grote Stad is, het koninkrijk heeft over de koningen der aarde. Met de Vrouw wordt het Rooms-Katholieke Godsdienstige aangeduid, zoals boven; met de Stad wordt de leer aangeduid, n. 194, 501, 502, 712; met het Koninkrijk wordt de Kerk aangeduid, n. 749; vandaar wordt met het Koninkrijk hebben de regering aangeduid; met de koningen der aarde worden de ware of de valse dingen der Kerk aangeduid, n. 20, 483, 664, 704, 720, 737, 740; vandaar eveneens de leerstellige dingen; met de aarde de Kerk, n. 285; hieruit blijkt, dat met deze dingen: de vrouw die gij gezien hebt, is de grote Stad, hebbende het koninkrijk over de koningen der aarde, wordt aangeduid dat het Rooms-Katholieke Godsdienstige ten aanzien van de leer in de Christelijke wereld

regeert, en voor een zeker deel ook bij de Hervormden, hoewel zij niet onder de Pauselijke Heerschappij zijn.

* * *

752. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen. Het werd gegeven om met Paus SIXTUS QUINTUS te spreken; hij ging uit van een zeker Gezelschap in het Westen ter linkerzijde; hij zeide tot mij, dat hij was aangesteld als opperste Bestuurder van een Gezelschap, verzameld uit Katholieken, die meer dan de overigen beschikken over oordeel en ijver; en dat hij hun opperste Bestuurder was geworden ter oorzaak hiervan, dat hij een half jaar voor zijn overlijden had geloofd, dat het Stedehouderschap een verzinsel was terwille van de Heerschappij, en dat het de Heer Heiland is, omdat Hij God is, Die Alleen aanbeden en vereerd moet worden; voorts, dat de Gewijde Schrift Goddelijk is, en zo Heiliger dan de Uitspraken der Pausen: hij zeide, dat hij in het geloof van die twee Hoofdpunten van den Godsdienst had volhard tot aan het einde van zijn leven. Hij zeide ook, dat hun Heiligen niet wat ook zijn; hij was verwonderd, toen ik vertelde, dat het in een Synode was vastgesteld, en door een Bul bevestigd, dat zij moesten worden aangeroepen. Hij zeide, dat hij in een zodanig leven van werkzaamheid was als hij in de Wereld was geweest; en dat hij zich elken morgen negen of tien zaken voornam, welke hij vóór den avond volbracht wilde hebben. Ik vroeg van waar hij binnen zo weinig jaren zulk een groten Schat had verworven, dien hij had weggelegd in het Castello del Angelo. Hij antwoordde, dat hij eigenhandig aan de Oversten der rijke Kloosters had geschreven om naar goeddunken van hun schatten zoveel te zenden als zij wilden, omdat het voor een heilig nut was; en dat zij, omdat zij hem vreesden, overvloediglijk hadden gezonden. En toen ik zeide dat die Schat er nog steeds bestond, zeide hij: Tot welk nut nu? Onder het spreken met hem, vertelde ik dat de Schat in Loretto van zijn tijd aan onmetelijk was vermeerderd en verrijkt; en dat de Schatten in bepaalde Kloosters, vooral in Spanje, het evenzo waren; maar heden ten dage niet in die mate als in de vorige eeuwen; en ik voegde daaraan toe, dat zij die schatten behoeden zonder enig tot nut strekkend doel, dan alleen om zich aan het bezit ervan te verlustigen. En toen ik dit had medegedeeld, zeide ik ook dat zij aldus zijn zoals de helse goden, die de ouden Pluto's noemden; toen ik den naam Pluto's uitsprak, antwoordde hij: Zwijg, ik weet het! Hij zeide verder, dat in het Gezelschap waarover hij is aangesteld, geen anderen worden toegelaten dan zij die over oordeel beschikken, en kunnen opnemen

dat de Heer Alleen de God des Hemels en der aarde is, en dat het Woord het Heilig Goddelijke is; en dat hij dagelijks, onder des Heren toezicht, dat Gezelschap vervolmaakt: en hij zeide, dat hij met de zogenaamde Heiligen had gesproken, maar dat zij verdwaasd worden wanneer zij horen en geloven dat zij heilig zijn: ook noemde hij de Pausen en Kardinalen stompzinnig, zij die zoals Christus willen worden aanbeden, hoewel niet in persoon, en die het Woord niet erkennen als het Heilig Goddelijke Zelf, volgens hetwelk alleen geleefd moet worden.

Hij wil dat ik zeg aan hen die heden ten dage leven, dat Christus de God des Hemels en der Aarde is, en dat het Woord het Heilig Goddelijke is; en dat de Heilige Geest niet spreekt door den mond van iemand, maar de Satan, die zoals God wil worden aanbeden: en dat zij die hieraan geen aandacht schenken, als stompzinnigen tot de hunnen heengaan, en na een tijd worden nedergeworpen in de Hel tot degenen die aan de fantasie lijden dat zij goden zijn, en die geen ander leven hebben dan het leven van een wild beest. Hierop zeide ik: Deze dingen zijn wellicht te hard dan dat ik ze schrijven zou. Maar hij antwoordde: Schrijf, en ik onderteken het, omdat het ware dingen zijn. En toen ging hij van mij heen in zijn Gezelschap, en hij ondertekende een Exemplaar, en zond het als BUL door tot andere Gezelschappen die denzelfden Godsdienst waren toegedaan.

De Apocalyps

Achttiende Hoofdstuk

1. En na deze dingen zag ik een Engel nederdalen vanuit den Hemel, hebbende grote mogendheid, en de Aarde werd verlicht van zijn heerlijkheid.
2. En hij riep uit in kracht met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon de grote, en is geworden het habitakel der demonische dingen, en een bewaarplaats van allen onreinen geest, en een bewaarplaats van allen onreinen en hatelijken vogel.
3. Omdat vanuit den wijn des toorns harer hoererij alle natiën gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, en de kooplieden der aarde vanwege de vermogens harer verrukkingen rijk zijn geworden.
4. En ik hoorde een andere stem vanuit den Hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volkeren, opdat gij harer zonden niet deelachtig wordt, en opdat gij niet van haar plagen ontvangt.
5. Aangezien haar zonden tot aan den hemel hebben gereikt, en God harer ongerechtigheden gedachtig is geworden.
6. Vergeldt haar gelijk als zij ulieden vergolden heeft, verdubbelt haar dubbel naar haar werken; in den beker waarin zij gemengd heeft, mengt haar dubbel.
7. Zoveel als zij zichzelf verheerlijkt en verlustigd heeft, zoveel pijniging en rouw geeft haar, omdat zij in haar hart zegt: Ik zit als koningin, en een weduwe ben ik niet, en rouw zal ik niet zien.
8. Hierom zullen haar plagen op één dag komen, dood en rouw en honger, en zij zal in het vuur verbrand worden, omdat sterk is de Heer God, Die haar richt.
9. En de Koningen der aarde die met haar gehoereerd en zich verlustigd hebben, zullen haar bewenen en jammeren over haar, wanneer zij den rook harer verbranding zullen zien.
10. Van verre staande om de vreze van haar pijniging, zeggende: Wee, wee, die grote stad Babylon, die sterke stad, omdat Uw gericht in één uur gekomen is.
11. En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouwen over haar, omdat niemand hun waren meer koopt.

12. Waren van goud en van zilver, en van kostelijk gesteente, en van paarl, en van fijn lijnwaad en van purper, en van zijde en van scharlaken, en alle welriekend hout en alle ivoren vat, en alle vat van kostelijk hout, en van brons, en van ijzer, en van marmer.
13. En kaneel, en reukwerk, en zalf, en wierook, en wijn, en olie, en meelbloem en tarwe, en lastdieren, en schapen, en van paarden, en van koetswagens, en van lichamen, en zielen der mensen.
14. En de vruchten des verlangens uwer ziel zijn van u heengegaan, en alle vette en glanzende dingen zijn van u heengegaan, en gij zult die niet meer vinden.
15. De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan om de vreze van haar pijniging, wenende en rouwende.
16. En zeggende: Wee, wee, die grote stad, omkleed met fijn lijnwaad en purper en scharlaken, en verguld met goud, en met kostelijk gesteente, en met paarden, omdat in één uur zo grote rijkdommen zijn verwoest.
17. En alle stuurman, en een elk op schepen verkerende, en de bootsgezellen, en zovelen als ter zee werken, stonden van verre.
18. En riepen, ziende den rook harer verbranding, zeggende: Welke was die grote stad gelijk.
19. En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, wenende en rouwende, zeggende: Wee, wee, die grote stad, in dewelke rijk zijn geworden allen hebbende schepen in de zee, vanwege haar kostelijkheid, omdat zij in één uur verwoest zijn geworden.
20. Springt op over haar, gij Hemel, en gij heilige Apostelen en Profeten, omdat God gericht heeft uw gericht aangaande haar.
21. En een sterke Engel hief een steen op als het ware een groten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Also zal met geweld nedergeworpen worden Babylon, die grote stad, en zal niet meer worden gevonden.
22. En de stem der citerspelers, en der muzikanten, en der fluiters, en der bazuiners, zal in u niet meer gehoord worden, en alle werkmeester van alle kunst zal in u niet meer gevonden worden, en de stem des molens zal in u niet meer gehoord worden.
23. En het licht der lamp zal in u niet meer lichten, en de stem des bruidegoms en der bruid zal in u niet meer gehoord worden; omdat uw kooplieden de groten der aarde waren, omdat door uw toverij alle natiën verleid zijn geweest.
24. En in dezelve is gevonden het bloed der Profeten en der Heiligen, en van al de gedoden op de aarde.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Er wordt in voortzetting gehandeld over het Rooms-Katholieke Godsdienstige: dat het vanwege de echtbrekingen en de ontwijdingen van de Waarheden des Woords, en vandaar der Kerk, zal vergaan, Vers 1 tot 8. Aangaande de Hoogsten in de Kerkelijke Orde daar, hoedanig zij zijn, en aangaande hun rouw, Vers 9, 10: aangaande de Lageren in die orde, Vers 4 tot 16. Aangaande de Leken en het gewone Volk, die onder hun gehoorzaamheid zijn, n. 17 tot 19. De vreugde der Engelen vanwege hun verwijdering, Vers 20. Aangaande hun ondergang in de Geestelijke Wereld, vanwege geen erkenning van het ware, geen zoeken daarnaar, geen verlichting, geen opneming, en vandaar geen verbinding van het ware en het goede, welke de Kerk maakt, Vers 21 tot 24.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. Na deze dingen zag ik, *betekent* de voortzetting aangaande het Rooms-Katholieke Godsdienstige: zag ik een Engel nederdalen vanuit den Hemel, hebbende grote mogendheid, en de Aarde werd verlicht van zijn heerlijkheid, *betekent* een sterken invloed des Heren vanuit den Hemel door het Goddelijk Ware, vanuit hetwelk Zijn Kerk in het hemelse licht was: en hij riep uit in kracht met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon de grote, *betekent* dat hij heeft bekend gemaakt, dat door de Goddelijke macht des Heren allen die in dat Godsdienstige en tegelijk in de liefde van heersen vanuit hetzelfde waren, in de geestelijke Wereld zijn vernietigd, en in verscheidene hellen geworpen: en is geworden het habitakel der demonische dingen, *betekent* dat hun hellen zijn de hellen der begerigheden van te heersen vanuit de razernij der liefde van zich, en der begerigheden van de ware dingen des Hemels te ontwijden vanuit den onechten ijver dier liefde: en een bewaarplaats van allen onreinen geest, en een bewaarplaats van allen onreinen en hatelijken vogel, *betekent*, dat de boze dingen des wils en vandaar der daad, en de valse dingen der denking en vandaar van het overleg van hen die in die hellen zijn, duivels zijn, omdat zij van den Heer af tot zichzelf zijn gekeerd: omdat vanuit den wijn des toorns harer hoerij alle natiën gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, *betekent* dat zij schandelijke dogma's, welke echtbrekingen en ontwijdingen van het goede en het ware des Woords zijn, hebben uitgebracht, en daarvan al degenen hebben doordrenkt die in de Koninkrijken onder hun heerschappij zijn geboren en opgevoed: en de kooplieden der aarde vanwege de vermogens harer verrukkingen rijk zijn

geworden, *betekent* de groteren en de kleineren van de Orde in die Hiërarchie, die door de heerschappij over de heilige dingen de Goddelijke Majesteit en de Overkoninklijke heerlijkheid najagen, en aanhoudend daarnaar streven om die te verstevigen door het vermenigvuldigen van de kloosters en van de daaronder berustende bezittingen, en door de schatten die zij zonder doel vanuit de wereld vergaderen en ophopen, en zich zo lichamelijke en natuurlijke verkwikkelijkheden verschaffen vanuit de aan zich toegekende hemelse en geestelijke Heerschappij: en ik hoorde een andere stem vanuit den Hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volkeren, opdat gij harer zonden niet deelachtig wordt, en opdat gij niet van haar plagen ontvangt, *betekent* uit den Heer een vermaning tot allen, zowel tot hen die in dat Godsdienstige zijn, als tot hen die niet daarin zijn, om zich te wachten voor de verbinding met hetzelfde door erkenning en aandoening, opdat zij niet ten aanzien van de zielen met deszelfs gruwelen worden verbonden, en vergaan: aangezien haar zonden tot aan den hemel hebben gereikt, en God harer ongerechtigheden gedachtig is geworden, *betekent* dat de boze en valse dingen ervan de Hemelen bestoken, en dat de Heer deze Hemelen zal beschermen tegen het geweld daarvandaan: vergeldt haar gelijk als zij ulieden vergolden heeft, verdubbelt haar dubbel naar haar werken; in den beker waarin zij gemengd heeft, mengt haar dubbel, *betekent* de juiste vergelding en straf na den dood, dat dan de boze en de valse dingen waarmede zij de anderen hebben verleid en verdorven, op hen volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid ervan, zullen terugvallen: zoveel als zij zichzelf verheerlijkt en verlustigd heeft, zoveel pijniging en rouw geeft haar, *betekent* dat er voor hen in den graad volgens de verheffing des harten vanwege de heerschappij, en volgens de uitbundige vreugde van animus en lichaam vanwege de rijkdommen, na den dood inwendige smart is vanwege de nederwerping en de bespottung, en vanwege de behoefte en de ellende: omdat zij in haar hart zegt: Ik zit als Koningin, en een Weduwe ben ik niet, en rouw zal ik niet zien, *betekent* dat deze dingen er voor hen zijn, omdat zij vanwege de verheffing des harten over de heerschappij, en vanwege de uitbundige vreugde van den animus over de rijkdommen, in het vertrouwen en de gerustheid zijn, dat zij voortdurend zullen heersen en zichzelf zullen beschermen, en nooit van die dingen kunnen worden beroofd: hierom zullen haar plagen op één dag komen, dood en rouw en honger, *betekent* dat deswege op den tijd van het Laatste Gericht de straffen der boze dingen die zij hebben gedaan, op hen zullen terugvallen, welke zijn de *Dood*, zijnde het helse leven, en de intestiene smart vanwege de nederwerping uit de heerschappij, de *Rouw*, zijnde de inwendige smart vanwege de behoefte en de ellende in plaats

van den rijkdom, en de *Honger*, zijnde de beroving van het verstand van elk ware: en zij zal in het vuur verbrand worden, omdat sterk is de Heer God, Die haar richt, *betekent* dat zij haatgevoelens zullen zijn tegen den Heer, en tegen Zijn Hemel en Kerk, omdat zij dan zien dat de Allene Heer over alle dingen in de Hemelen en op Aarde heerst en regeert, en niet in het minst enig mens vanuit zich: en de koningen der aarde die met haar gehoereerd en zich verlustigd hebben, zullen haar bewenen en jammeren over haar, wanneer zij den rook harer verbranding zullen zien, *betekent* de innerlijke smarten van hen die in de hogere heerschappij en in de verkwikkelijke dingen ervan zijn geweest, door de vervalste en geschonden ware dingen des Woords, die zij tot de heilige dingen der Kerk hadden gemaakt, wanneer zij die in profane dingen zien verkeerd: en van verre staande om de vreze van haar pijniging, zeggende: Wee, wee; die grote stad Babylon, die sterke stad, omdat uw gericht in één uur gekomen is, *betekent* hun vrees voor de straffen, en dan de zware weeklacht dat dit dusdanig versterkte Godsdienstige zo plotseling en volledig kan worden omgekeerd, en zijzelf kunnen vergaan: en de kooplieden der aarde zullen wenen en rouwen over haar, omdat niemand hun waren meer koopt, *betekent* de minderen in de orde, die bedienen en met de heilige dingen winst maken, hier hun smarten daarover, dat zij na de vernietiging van Babylon niet zoals vroeger met die dingen voordeel kunnen behalen: waren van goud en van zilver en van kostelijk gesteente en van paarl, *betekent* dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de geestelijke goede en ware dingen hebben waarmede zulke dingen overeenstemmen: en van fijn lijnwaad en van purper en van zijde en van scharlaken, *betekent* dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de hemelse goede en ware dingen hebben waarmede zulke dingen overeenstemmen: en alle welriekend hout en alle ivoren vat, *betekent* dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de natuurlijke goede en ware dingen hebben waarmede zulke dingen overeenstemmen: en alle vat van kostelijk hout en van brons en van ijzer en van marmer, *betekent* dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de wetenschappelijke goede en ware dingen in de aangelegenheden der Kerk hebben, waarmede zulke dingen overeenstemmen: en kaneel en reukwerk en zalf en wierook, *betekent* dat zij niet langer den eredienst hebben vanuit de geestelijke goede en ware dingen, omdat zij niet iets van binnen in den eredienst hebben, dat met de bovengenoemde dingen overeenstemt: en wijn en olie en meelbloem en tarwe, *betekent* dat zij niet langer den eredienst hebben vanuit de hemelse ware en goede dingen, omdat zij niet van binnen in den eredienst de dingen hebben die met de bovengenoemde overeenstemmen:

en lastdieren en schapen, *betekent* dat hij niet langer den eredienst hebben vanuit de uitwendige of natuurlijke goede en ware dingen der Kerk, omdat zij niet iets van binnen in den eredienst hebben, dat met de bovengenoemde dingen overeenstemt: en van paarden en van koetswagens en van lichamen en zielen der mensen, *betekent* al die dingen volgens het verstand van het Woord en de leer daaruit, en volgens de goede en de ware dingen der letter ervan, welke zij niet hebben, omdat zij die hebben vervalst en geschonden: de vruchten des verlangens uwer ziel zijn van u heengegaan, en alle vette en glanzende dingen zijn van u heengegaan, en gij zult die niet meer vinden, *betekent* dat alle gezegendheden en gelukzaligheden des Hemels, ook de uitwendige, zodanig als zij door hen worden begeerd, geheel en al zullen vluchten, en niet langer zullen verschijnen, omdat er niet enige hemelse en geestelijke aandoeningen van het goede en het ware bij hen zijn: en de kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan om de vreze van haar pijniging, wenende en rouwende, *betekent* den staat vóór de verdoemenis, en dan de vrees en de weeklacht van hen, die met allerlei dispensaties en beloften van hemelse vreugden winst hebben behaald: en zeggende: Wee, wee, die grote stad, omkleed met fijn lijnwaad en purper en scharlaken, en verguld met goud, en met kostelijk gesteente, en met paarlen, omdat in één uur zo grote rijkdommen zijn verwoest, *betekent* de zware weeklacht dat hun prachtige dingen en winsten zo plotseling en volslagen zijn vernietigd: en alle stuurman, en een elk op schepen verkerende, en de bootsgezellen, en zovelen als ter zee werken, *betekent* hen die Leken worden genoemd, zowel zij die in grotere waardigheid als zij die in kleinere zijn aangesteld, tot aan het lagere volk toe, die dat Godsdienstige zijn toegedaan, en hetzelfde liefhebben en kussen, of van harte erkennen en vereren: stonden van verre, en riepen ziende den rook harer verbranding, zeggende: Welke was die grote stad gelijk, *betekent* in een verwijderden staat hun rouw over de verdoemenis van dat Godsdienstige, waarvan zij hadden geloofd dat het ver boven elken godsdienst in de wereld uitmuntte: en zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen, wenende en rouwende, zeggende: Wee, wee, die grote stad, *betekent* hun smart en rouw innerlijk en uiterlijk, zijnde de weeklacht dat een zo uitmuntend Godsdienstige geheel en al vernietigd en verdoemd is: in dewelke rijk zijn geworden allen hebbende schepen in de zee, vanwege haar kostelijkheid, omdat zij in één uur verwoest zijn geworden, *betekent* deswege dat door de heilige dingen van dat Godsdienstige allen, zovelen als daarvan kopen wilden, verzoend werden, en voor wereldlijke en tijdelijke rijkdommen hemelse en eeuwige rijkdommen

zouden ontvangen: Springt op over haar, gij Hemel, en gij heilige Apostelen en Profeten, omdat God gericht heeft uw gericht aangaande haar, *betekent* dat zich nu de Engelen des Hemels en de mensen der Kerk die in de goede en de ware dingen vanuit het Woord zijn, van harte daarover mogen verheugen, dat degenen verwijderd en verworpen zijn die in de boze en de valse dingen van dat Godsdienstige zijn: en een sterke Engel hief een steen op als het ware een groten molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Alzo zal met geweld worden nedergeworpen Babylon, die grote stad, en zal niet meer gevonden worden, *betekent* dat door een sterken invloed des Heren vanuit den Hemel dat Godsdienstige met al deszelfs geschonden ware dingen des Woords voorover in de Hel zal worden geworpen, en dat het nooit meer voor de Engelen zal verschijnen: en de stem der citerspelers en der muzikanten en der fluiters en der bazuiners, zal in u niet meer gehoord worden, *betekent* dat er bij hen niet enige aandoening van het geestelijke ware en goede zal zijn, noch enige aandoening van het hemels goede en ware: en alle werkmeester van alle kunst zal in u niet meer gevonden worden, *betekent* dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven volgens haar, niet enig verstand van het geestelijk ware, en vandaar ook niet enige denking van het geestelijk ware hebben, voor zoveel als het uit henzelf is: en de stem des molens zal in u niet meer gehoord worden, *betekent* dat er voor hen die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer ervan en vanuit het leven dienvolgens, niet enige opsporing, navorsing, en bevestiging van het geestelijk ware is, omdat het opgenomen en bevestigde en zo ingeplante valse in den weg staat: en het licht der lamp zal in u niet meer lichten, *betekent* dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven dienvolgens, niet enige verlichting uit den Heer hebben, en vandaar niet enige doorvatting van het geestelijk ware: en de stem des bruidegoms en der bruid zal in u niet meer gehoord worden, *betekent* dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven dienvolgens, geen verbinding van het goede en het ware hebben, welke de Kerk maakt: omdat uw groten de kooplieden der aarde waren, *betekent* dat de hogeren in hun Kerkelijke Hiërarchie zodanig zijn, omdat zij door verschillende rechten, zelfs willekeurige, aan hen in de statuten der orde overgelaten, handel drijven en voordeel trekken: omdat door uw toverij alle natiën verleid zijn geweest, *betekent* hun schandelijke kunstgrepen en geslepenheden, waardoor zij de animi van allen hebben afgeleid van den heiligen eredienst des Heren tot den profanen eredienst van levende en dode mensen, en van afgoden: en in dezelve is gevonden het bloed der Profeten en der Heiligen, en van al de gedoden op de aarde, *betekent* dat vanuit het

Godsdienstige dat onder de Stad Babylon wordt verstaan, is de echtbreking en ontwijding van al het ware des Woords en vandaar der Kerk, en dat daaruit het valse over de ganse Christelijke Wereld is uitgestroomd.

De Ontvouwing.

753. En na deze dingen zag ik, betekent de openbaring aangaande den ondergang en de verdoemenis van hen die in het Rooms-Katholieke Godsdienstige waren, en mogendheid hadden uitgeoefend over de Heilige dingen der Kerk en den Hemel, met de bedoeling om over allen te heersen, en om alle dingen der anderen te bezitten. Dit wordt hier aangeduid met Na deze dingen zag ik, omdat over dezen in dit Hoofdstuk wordt gehandeld. Aan dit Werk zijn de Dogma's van dat Godsdienstige voorafgezonden, opdat zij die in de verlichting uit den Heer zijn, kunnen zien, dat zij niet iets anders beogen dan de Heerschappij over de zielen der mensen, ten einde zoals Goden te worden vereerd, en de goederen der ganse Wereld alleen te bezitten; en omdat zulks het einddoel was, en niet het minst het heil der zielen, konden zij hun dogma's niet ergens anders vandaan nemen dan vanuit de hel; zij konden ze immers niet nemen vanuit den Hemel, dat is, uit den Heer, maar uit henzelf, omdat zij alle dingen des Heren op zich hebben overgedragen. Wat is verfoeilijker dan het Lichaam en het Bloed des Heren, of het Brood en den Wijn in het Gewijde Avondmaal, te verdelen, klaarblijkend tegen de instelling in, en zulks door verdichtfels, en enig en alleen vanwege de Misoffers bij dag en bij nacht, waarmede zij de wereld gewinnen? Wat is verfoeilijker, dan dode mensen te vereren met Goddelijke aanroeping, en op de knieën voorover te vallen voor hun afbeeldingen, en ze heilig te kussen, ja zelfs de beenderen en de overblijfselen van hun lijk, en zo de volken af te leiden van den Goddelijken eredienst, en binnen te leiden in een profanen eredienst, en zulks eveneens uit winstgierigheid? Wat is verfoeilijker dan den Goddelijken eredienst op zon- en feestdagen te stellen in onverstane Missen, aldus in uitwendige dingen, welke des lichaams en der gevoelens ervan zijn, zonder de inwendige dingen, welke der ziel en der aandoeningen ervan zijn, en aan die Missen alle heiligheid toe te kennen, en zo allen te houden in onwetendheid en blind geloof om te heersen en uit winstbejag. Wat is verfoeilijker dan op zich alle dingen der Goddelijke mogendheid des Heren over te dragen, hetgeen niet iets anders is dan den Heer van den Troon aftrekken, en zichzelf daarop zetten? Wat is verfoeilijker, dan het Woord, hetwelk het Goddelijk Ware zelf is, van de Leken en het gewone Volk weg te nemen, en daarvoor in de plaats uitspraken en dogma's te geven, waarin nauwelijks één echt ware des Woords is. Het zijn deze dingen, waarover in dit Hoofdstuk van de Apocalyps wordt gehandeld.

754. Zag ik een Engel nederdalen vanuit den Hemel, hebbende grote mogendheid, en de Aarde werd verlicht van zijn heerlijkheid, betekent een sterken invloed des

Heren vanuit den Hemel door het Goddelijk Ware, vanuit hetwelk Zijn Kerk in het hemels licht was. Met den Engel wordt de Heer aangeduid; met den Engel nederdalende vanuit den Hemel, wordt de invloed des Heren vanuit den Hemel aangeduid; met hebbende grote mogendheid, wordt de sterke invloed aangeduid; met de Aarde verlicht van zijn heerlijkheid, wordt aangeduid de Kerk uit den Heer door het Goddelijk Ware in het hemels licht: dat onder den Engel en onder de Engelen in het Woord de Heer wordt verstaan, zie men in n. 258, 344, 465, 649, 657, 718; met nederdalen wordt aangeduid invloeien, omdat het van den Heer wordt gezegd; dat met de aarde de Kerk wordt aangeduid, zie men in n. 285, 721; dat de heerlijkheid wordt gezegd van het Goddelijk Ware, en hetzelfde betekent, n. 249, 629. Er wordt gezegd het Goddelijk Ware in het hemels licht, omdat het uit den Heer voortgaande Goddelijk Ware het Licht des Hemels is, hetwelk de Engelen verlicht, en de wijsheid van hen maakt. Dat nu gesproken wordt over den invloed des Heren door het Goddelijk Ware, en over de verlichting der Kerk door hetzelfde, is omdat zij die in de valse dingen zijn, door dien invloed worden gescheiden van hen die in de ware dingen zijn, en ook de valse dingen tengevolge van het licht van het ware zodanig verschijnen als zij zijn.

755. En hij riep uit in kracht met een grote stem, zeggende: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babylon de grote, betekent dat hij heeft bekend gemaakt dat door de Goddelijke macht des Heren allen die in dat Godsdiensstige, en tegelijk in de liefde van heersen vanuit hetzelfde waren, in de Geestelijke Wereld zijn vernietigd, en in verscheidene hellen geworpen. Dat dit met die woorden wordt aangeduid, kan vaststaan uit het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT EN OVER HET VERNIETIGDE BABYLON, in 1758 te Londen uitgegeven, waar de vernietiging ervan wordt beschreven, van n. 53 tot 64; waaruit men kan zien, dat degenen uit dat Godsdiensstige vernietigd en in de hel geworpen zijn, die vanuit de razernij der liefde van zich hebben geheerst over de Heilige Goddelijke dingen des Heren, welke des Hemels en der Kerk zijn, en die louter afgodendienaren zijn geweest; dat echter degenen vanuit hetzelfde Godsdiensstige, die hebben geleefd volgens de geboden van den Decaloog, door de boze dingen als zonden te schuwen, en tevens tot den Heer hebben geschouwd, gezaligd zijn, zie men in HET VERVOLG AANGAANDE HET LAATSTE GERICHT EN AANGAANDE DE GEESTELIJKE WERELD, n. 58, waaraan het niet nodig is meer dingen toe te voegen. Iets eenders wordt van Babel gezegd bij Jesaja: *“Hij riep, de Leeuw op den wachttorens, en zeide: Zij is gevallen, zij is gevallen, Babel, en al de gesneden beelden harer goden heeft Hij verbroken tegen de aarde”*, xxi: 8, 9. Dergelijken

uit dat Godsdienstige worden na het Laatste Oordeel verzameld, en van tijd tot tijd tot de hunnen gezonden.

756. *En is geworden het habitakel der demonische dingen, betekent dat hun hellen zijn de hellen der begerigheden van te heersen vanuit de razernij der liefde van zich, en der begerigheden van de ware dingen des Hemels te ontwijden vanuit den onechten ijver dier liefde.* Met de demonische dingen [*daemonia*] worden de begerigheden van het boze aangeduid, n. 458; en eveneens de begerigheden van de ware dingen te vervalsen; maar de demonische dingen, evenals de begerigheden, van verscheidene geslachten, doch de ergste zijn die welke zijn de begerigheden van te heersen vanuit de razernij der liefde van zich over de Heilige dingen der Kerk en over den Hemel; en omdat dit heersen in hun harten zetelt, zijn het ook de begerigheden van de ware dingen des Hemels vanuit den onechten ijver dier liefde te ontwijden: en omdat genen, wanneer zij demonische dingen worden, hetgeen na den dood geschiedt, weten dat de Allene Heer heerst over den Hemel en de Aarde, worden zij haatgevoelens tegen Hem, totdat zij het ten slotte na verloop van een eeuw niet verdragen, Hemzelf met name te horen noemen. Hieruit blijkt, dat met Babylon is geworden het habitakel der demonische dingen, wordt aangeduid dat hun hellen zijn de hellen der begerigheden van te heersen vanuit de razernij der liefde van zich, en der begerigheden van de ware dingen des Hemels te ontwijden vanuit den onechten ijver dier liefde. In de wereld weet men niet, dat allen na den dood de aandoeningen der bij hen regerende liefde worden, goede aandoeningen zij die tot den Heer en tot den Hemel hebben geschouwd, en tegelijk de boze dingen als zonden hebben geschouwd, doch boze aandoeningen, zijnde begerigheden, die alleen tot zich en tot de wereld hebben geschouwd, en de boze dingen niet als zonden hebben geschouwd, maar slechts als schadelijk voor den goeden roep en de eer: die aandoeningen verschijnen ten leven toe en worden in de geestelijke Wereld doorvat, doch alleen de denkingen vanuit de aandoeningen in de natuurlijke Wereld; vandaar is het dat de mens niet weet dat de Hel inis aan de aandoeningen der liefde van het boze, en de Hemel aan de aandoeningen der liefde van het goede; dat de mens het niet weet, is daar vandaan; en dat hij het niet doorvat, is omdat de begerigheden der liefde van het boze vanuit de erfelijkheid trekken dat zij in den wil verkwikkelijk zijn, en vandaar in het verstand bekoorlijk, en over datgene wat verkwikkelijk en bekoorlijk is, denkt de mens niet na, omdat dit zijn animus meesleept, zoals de stroomdraad van een onstuimige rivier het schip; en daarom kunnen zij die zich in die verkwikkelijke en bekoorlijke dingen hebben ondergedompeld, niet anders tot de verkwikkelijke en bekoorlijke dingen van de aandoeningen

der liefde van het goede en het ware komen, dan zoals zij die met geweldige armkracht inroeien tegen den stroomdraad der onstuimige rivier: anders echter is het gesteld met hen die zich niet diep hebben ondergedompeld.

757. En een bewaarplaats van allen onreinen geest, en een bewaarplaats van allen onreinen en hatelijken vogel, betekent dat de boze dingen des wils en vandaar der daad, en de valse dingen der denking en vandaar van het overleg van hen die in die hellen zijn, duivels zijn, omdat zij van den Heer af tot zichzelf zijn gekeerd. Met de bewaarplaats wordt de hel aangeduid, omdat zij daar ingekerkerd zijn; met den geest wordt aangeduid alles wat der aandoening of des wils en vandaar der daad is; en met den vogel wordt aangeduid alles wat der denking of des verstands en vandaar van het overleg is; en daarom worden met den onreinen geest en den onreinen vogel aangeduid alle boze dingen die des wils en vandaar der daad zijn, en alle valse dingen die der denking en vandaar van het overleg zijn; en omdat deze zijn in de hellen bij hen, wordt derhalve aangeduid dat die duivels zijn: en omdat zij van den Heer af tot zichzelf zijn gekeerd, wordt ook hatelijke vogel gezegd. Met eendere dingen wordt Babel bij de Profeten beschreven; aldus bij Jesaja: *“Babel zal zijn zoals de omkering Gods, Sodom en Gomorrha; zij zal niet bewoond worden tot in het eeuwige, zodat de Arabier daar niet verwijlt; daar zullen de zijim nederliggen, en hun huizen zullen vervuld worden met de ochim, en daar zullen de dochteren van den nachtuil wonen, en de satyrs zullen daar springen; ook zullen de zijim antwoorden in hare paleizen, en de draken in de paleizen harer verrukkingen”*, XIII: 19 tot 22. Bij denzelfde: *“Ik zal van Babel uitroeien den naam en het overschot; ik zal haar stellen tot een erfenis van de eend”*, XIV: 22, 23. En bij Jeremia: *“In Babel zullen wonen de zijim, en de dim, en de dochteren van den nachtuil, naar de omkering Gods, Sodom en Gomorrha en haar naburen; niet zal daar de zoon des mensen wonen”*, I: 39, 40. Hieruit blijkt, dat met een bewaarplaats van allen onreinen geest, en een bewaarplaats van allen onreinen en hatelijken vogel, wordt aangeduid dat de boze dingen des wils en vandaar der daad, en de valse dingen der denking, en vandaar van het overleg van hen die in die hellen zijn, duivels zijn, omdat zij van den Heer af tot zichzelf gekeerd zijn. Dat de vogelen zulke dingen betekenen als des verstands en der denking, en vandaar van het overleg zijn, in den enen en den anderen zin, zowel den slechten als den goeden, blijkt vanuit het Woord; in den slechten zin daar in deze plaatsen: *“In het midden der week zal hij het slachtoffer doen ophouden; ten slotte over den Vogel der gruwelen de verlating; tot aan de voleinding zal het druipen over de verwoesting”*, Dan. IX: 27. *Zij zullen het land bezitten, de pelikaan en de eend, de oehoe en de raaf zullen daarin wonen*, Jes. XXXIV: II.

Niet iets anders dan de helse valse dingen worden aangeduid met de ochim, de zijim, de dochteren van den nachtuil, de draken, in de bovenaangevoerde plaatsen, voorts met *de Vogelen die nederdaalden op de lijken, welke Abram wegjoeg*, Gen. xv: 11. Met *de Vogelen waaraan hun lijken tot spijs zouden worden gegeven*, Jerem. vii: 33; Hfdst. xv: 3; Hfdst. xvi: 4; Hfdst. xix: 7; Hfdst. xxxiv: 20; Ezech. xxix: 5; Psalm lxxix: 1, 2; voorts met *de Vogelen die datgene eten wat gezaaid is*, Matth. xiii: 3, 4. In den goeden zin in deze plaatsen: “*Laten zij den Naam van Jehovah loven, het kruipend dier en de vogel*”, Psalm cxlvi: 10. “*Ik zal te dien dage een verbond voor hen maken met den vogel der hemelen en het kruipende dier der aarde*”, Hoschea ii: 17. “*Vraag de beesten, en zij zullen het u leren, en de Vogelen des Hemels, en zij zullen het u verkondigen; wie weet niet vanuit alle deze, dat de hand van Jehovah dat doet*”, Job. xii: 7, 8, 9. “*Ik zag, en zie, geen mens, alle Vogel der Hemelen, zij zijn weggevoegen*”, Jerem. iv: 24, 25, 26. “*Van den Vogel der Hemelen aan tot het beest toe zijn zij weggevoegen, omdat Ik Jeruzalem zal stellen tot hopen, tot een habitakel der draken*, Jerem. ix: 10, 11; Hfdst. xii: 4, 9. “*Niet waarheid, niet barmhartigheid, niet erkenenis Gods; deswege zal het land rouwen ten aanzien van het beest des velds en ten aanzien van den Vogel der Hemelen*”, Hoschea iv: 1, 3. “*Ik ben God, roepende van den opgang den Vogel, uit verren lande een man van overleg*”, Jes. xlv: 11. “*Aschur, een ceder op den Libanon; op zijn takken nestelden alle Vogelen der Hemelen, en in zijn schaduw woonden alle grote natiën*”, Ezech. xxxi: 3, 6. Eendere dingen als hier aangaande Aschur als ceder, worden ook elders gezegd, zoals in Ezech. xvii: 23; Dan. iv: 7 tot 11, 17, 18; Matth. xiii: 31, 32; Markus iv: 32; Lukas xiii: 19. *Zeg tot den Vogel van allen vleugel, en tot alle beest des velds: Komt tot het grote slachtoffer op de bergen Israëls: zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën*, Ezech. xxxix: 17, 21; Apoc. xix: 17; behalve elders, zoals in Jes. xviii: 1, 6; Ezech. xxxviii: 20; Hoschea ix: 11; Hfdst. xi: 9, 11; Zef. i: 3; Psalm viii: 7, 8, 9; Psalm l: 11, Psalm civ: 10, 11, 12. Dat de vogels de dingen aanduiden die des verstands en vandaar der denking en van het overleg zijn, blijkt duidelijk uit de vogels in de geestelijke Wereld, waar ook vogels van elk geslacht en van elke soort verschijnen, in den Hemel de allerschoonste, paradijsse, tortelduiven, duiven; in de Hel draken, uilen, oehoe’s, en andere van dien aard; en deze alle zijn de uitbeeldingen ten leven toe van de denkingen vanuit de goede aandoeningen in den Hemel, en van de denkingen vanuit de boze aandoeningen in de Hel.

758. *Omdat vanuit den wijn des toorns harer hoererij alle natiën gedronken hebben, en de koningen der aarde met haar gehoereerd hebben, betekent dat zij schandelijke dogma’s, welke echtbrekingen en ontwijdingen van het goede en*

het ware des Woords zijn, hebben uitgebracht, en daarvan al degenen hebben doordrenkt die in de koninkrijken onder hun heerschappij zijn geboren en opgevoed. Dat dit met die woorden wordt aangeduid, kan vaststaan uit hetgeen boven is ontvouwd in n. 63I, 632, en n. 720, 72I, waar eendere woorden staan, waaraan het niet nodig is meer dingen toe te voegen; alleen, dat eendere dingen aangaande Babel worden gezegd bij Jeremia: *Een drinkbeker van goud was Babel in de hand van Jehovah, dronken makende de algehele aarde; van haar wijn hebben de natiën gedronken; derhalve zijn zij waanzinnig*", LI: 7. Voorts: *"Babel zij tot een aanfluiting; wanneer zij verhit zijn, zal Ik hun gastmalen opzetten, en zal hen dronken maken, zodat zij opspringen, en den slaap der eeuw slapen, en ook niet opwaken"*, LI: 37, 39. Met den wijn dien zij drinken, en waarvan zij dronken worden, worden hun dogma's aangeduid, en hoe schandelijk deze zijn, zie men boven in n. 753; onder dezelve is ook dit schandelijke, dat zij de werken die volgens hun leerstellige dingen geschieden, tot verdiensten maken, door de verdienste en de gerechtigheid des Heren op dezelve en zo op hen over te schrijven, terwijl toch het al der naastenliefde en het al des geloofs, of al het goede en ware is uit den Heer, en hetgeen uit den Heer is, blijft des Heren bij de opnemenden; want dat wat uit den Heer is, is Goddelijk, hetgeen nooit het eigene van den mens kan worden: het Goddelijke kan bij den mens zijn, maar niet in diens eigene, want het eigene des menschen is niet dan het boze, en daarom, wie het Goddelijke aan zich toekent als eigen, bevuilt het niet slechts, maar ontwijdt het ook; het Goddelijke wordt door den Heer nauwkeurig gescheiden van het eigene des menschen, en boven dat verheven, en nooit in dat ondergedompeld. Maar omdat zij al het Goddelijke des Heren op zich hebben overgedragen, en het zich zo hebben toegeëigend, vloeit het zoals aardpekachtig water, wanneer het regent, vanuit een bron die aardpek is. Iets eenders is het geval met dat dogma, dat de rechtvaardigmaking een werkelijke heiliging is, en dat hun heiligen in zich heilig zijn, terwijl toch de Heer alleen Heilig is, Apoc. xv: 4. Meer aangaande de Verdienste zie men in het Werk AANGAANDE NOVA HIEROSOLYMA EN AANGAANDE HAAR HEMELSE LEER, te Londen in het jaar 1758 uitgegeven, n. 150 tot 158.

759. *En de kooplieden der aarde vanwege de vermogens harer verrukkingen rijk zijn geworden, betekent de groteren en de kleineren van de Orde in die Hiërarchie, die door de heerschappij over de heilige dingen de Goddelijke Majesteit en de Overkoninklijke heerlijkheid najagen, en aanhoudend daarnaar streven om die te verstevigen door het vermenigvuldigen van de kloosters en van de daaronder berustende bezittingen, en door de schatten die zij zonder doel*

vanuit de Wereld vergaderen en ophopen, en zich zo lichamelijke en natuurlijke verkwikkelijkheden en bekoorlijkheden verschaffen vanuit de aan zich toegekende Hemelse en Geestelijke Heerschappij. Onder de kooplieden van Babylon kunnen geen anderen worden verstaan dan de groteren en de kleineren van de orde in hun Kerkelijke Hiërarchie, omdat in Vers 23 van dit Hoofdstuk wordt gezegd dat zij de groten der aarde zijn; en onder de vermogens der verrukkingen waarmede zij verrijkt zijn, kunnen geen andere dingen worden verstaan dan de dogma's door welke als middelen zij zich de heerschappij over de zielen der mensen verwerven, en zo ook over hun bezittingen en schatten; dat zij die zonder doel vergaderen, en daarmede hun schatkisten volproppen, is bekend; voorts ook dat zij handel drijven met de heilige dingen der Kerk, zoals dat zij door de offers en de geschenken gegeven aan de kloosters en aan hun heiligen en beelden, en door de missen, aflaten en verschillende dispensaties, het heil verkopen, dat is den Hemel. Wie kan niet zien, dat zij indien niet de Pauselijke Heerschappij was gebroken geworden ten tijde der Hervorming, de bezittingen en de schatten van alle Koninkrijken in het Algehele Europa bijeengeschaapt zouden hebben, en dat dan zij alleen de Heren zouden zijn geworden, en alle overigen knechten; hebben zij niet uit de voorafgaande eeuwen, toen zij de mogendheid hadden over Keizers en Koningen, die zij, indien zij niet gehoorzaamden, in den ban konden slaan en afzetten, voornamelijk den rijkdom, en nog hun jaarlijkse inkomsten, welke onmetelijk zijn, en schatkamers vol van goud, zilver en kostbare stenen: een eendere barbaarse Heerschappij zetelt nog in de animi van verscheidenen hunner, en wordt enig en alleen in bedwang gehouden door de vrees voor het verlies ervan indien zij buiten haar grenzen zou worden uitgestrekt. Maar tot wat zijn zulke grote inkomsten, schatten, en bezittingen van nut, als het niet is om zich daaraan te verlustigen en zich daarop te beroemen, en om hun Heerschappij tot in het eeuwige te vestigen? Hieruit kan vaststaan, wat hier wordt aangeduid met de kooplieden der aarde, die vanuit de vermogens der verrukkingen van Babylon rijk zijn geworden. Zij worden ook Kooplieden genoemd bij Jesaja: *“De bewoners van Babel zijn geworden zoals stoppelen; het vuur heeft ze verbrand; zij ontrukken hun ziel niet aan de hand der vlam; zodanig zijn uw Kooplieden van de jeugd aan”*, XLVII: 14, 15. Met handel drijven en zaken doen wordt in het Woord aangeduid zich geestelijke schatten verwerven, zijnde de erkentissen van het ware en het goede, en in den tegengestelden zin de erkentissen van het valse en het boze, en met deze de wereld gewinnen, en met gene den Hemel gewinnen; en daarom vergeleek de Heer *het Koninkrijk der Hemelen met een Koopman zoekende schone paarlen*,

Matth. XIII: 45, 46; en de *mensen der Kerk met knechten, aan wie talenten waren gegeven om daarmede handel te drijven en winst te maken*, Matth. XXV: 14 tot 20; en *aan wie tien Mina's waren gegeven om daarmede evenzo handel te drijven en winst te maken*, Lukas XIX: 12 tot 26. En omdat met Tyrus de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede, wordt derhalve over deszelfs *Handeldrijven en winst maken* in het ganse Zevenentwintigste Hoofdstuk bij Ezechiël gehandeld, en van hetzelfde gezegd: *"In uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u gemaakt goud en zilver in uw schatten, en door de veelheid uwer wijsheid in uwen koophandel hebt gij u schatten vermenigvuldigd"*, Ezech. XXVIII: 4, 5; en elders: *"Tyrus is verwoest, welks Kooplieden vorsten zijn, welks Handelaren de geëerden der aarde zijn"*, Jes. XXIII: 1, 8. En de verdraaide Kerk bij de Joden in het land Kanaän wordt genoemd *Land des Handels*, Ezech. XVI: 3, 29; Hfdst. XXI: 30; Hfdst. XXIX: 14.

760. *En ik hoorde een andere stem vanuit den Hemel, zeggende: Gaat uit van haar, Mijn volkeren, opdat gij harer zonden niet deelachtig wordt, en opdat gij niet van haar plagen ontvangt, betekent uit den Heer een vermaning tot allen, zowel tot hen die in dat Godsdienstige zijn, als tot hen die niet daarin zijn, om zich te wachten voor de verbinding met hetzelfde door erkenning en aandoening, opdat zij niet ten aanzien van de zielen met deszelfs gruwelen worden verbonden, en vergaan.* Met een andere stem vanuit den Hemel, zeggende, wordt aangeduid uit den Heer een vermaning tot allen, zowel tot hen die in dat Godsdienstige zijn, als tot hen die niet daarin zijn, omdat volgt: Gaat uit van haar, Mijn volkeren, dat is, al degenen die tot den Heer gaan; dat die vermaning is uit den Heer, is omdat die stem vanuit den Hemel was; met opdat gij harer zonden niet deelachtig wordt, wordt aangeduid om zich daarvoor te wachten dat zij niet ten aanzien van de zielen met deszelfs gruwelen worden verbonden, en omdat de verbinding geschiedt door erkenning en aandoening, wordt ook dit aangeduid; dat hun zonden gruwelen zijn, is omdat zij aldus worden genoemd in het voorafgaande Hoofdstuk, Vers 4; met opdat gij niet van hare plagen ontvangt, wordt aangeduid opdat zij niet vergaan; met de plagen immers worden de boze en de valse dingen aangeduid, en tegelijk de ondergang door dezelve; deze dingen zijn boven door de plagen aangeduid, n. 657, 673, 676, en elders. Eendere dingen worden aangaande Babel in het Woord gezegd in deze plaatsen: *"Gaat uit van het midden van Babel, Mijn volk; redt een ieder zijn ziel, vanwege de ontsteking des toorns van Jehovah, opdat ulieder hart niet week worde, en gij vreest van het gerucht"*, Jerem. LI: 45, 46. *"Vliedt uit het midden van Babel, en redt een ieder zijn ziel, opdat gij niet wordt uitgeroeid om haar ongerechtigheid"*, Jerem. LI: 5. *"Verlaat Babel, en laat ons een ieder in zijn*

land gaan, omdat haar gericht reikte tot aan de hemelen, en zich verhief tot aan de wolken". Jerem. LI: 9. "Gaat uit van Babel, vlucht van de Chaldeën, met den stem des gezangs; verkondigt en doet dit horen; brengt dit uit tot aan het uiteinde der aarde; zegt: Jehovah heeft verlost, Jes. XLVIII: 20, 21; Jerem. I: 8.

761. *Aangezien haar zonden tot aan den Hemel hebben gereikt, en God harer ongerechtigheden gedachtig is geworden, betekent dat hun boze en valse dingen de Hemelen bestoken, en dat de Heer deze Hemelen zal beschermen tegen het geweld daarvandaan.* Daarmede dat haar zonden tot aan de Hemelen hebben gereikt, wordt aangeduid, dat hun boze en valse dingen de Engelen des Hemels bestoken; daarmede dat God harer ongerechtigheden gedachtig is geworden, wordt aangeduid dat de Heer de Hemelen zal beschermen tegen het geweld daarvandaan. Dat dit met die woorden wordt aangeduid, is omdat alle dingen in de Hemelen goede en ware dingen zijn, en alle dingen in de Hellen boze en valse dingen zijn, en vandaar de Hemelen en de Hellen geheel en al gescheiden zijn, en in een omgekeerde ligging ten opzichte van elkander zoals tegenvoeters; en daarom kunnen de boze en de valse dingen niet tot de Hemelen reiken; maar toch worden de Hemelen bestookt wanneer de boze en de valse dingen boven de graden der tegenstelling, en vandaar boven de juiste maat uit, worden vermenigvuldigd, en indien dan de Heer de Hemelen niet beschermt, hetgeen geschiedt door een sterkeren invloed uit Hemzelf, zo wordt den Hemelen geweld aangedaan; en wanneer dit het toppunt heeft bereikt, dan houdt Hij het Laatste Gericht, en zo worden zij bevrijd: vandaar is het, dat in dit Hoofdstuk volgt: "Springt op over haar, gij Hemel, omdat God heeft gericht uw gericht over haar, Vers 20, en in het volgende Negentiende Hoofdstuk Vers 1 tot 9; en bij Jeremia: "Dan zullen over Babel zingen de Hemelen en de Aarde, en al wat daarin is, wanneer over haar de verwoesters zullen komen", LI: 48.

762. *Vergeldt haar gelijk als zij ulieden vergolden heeft, verdubbelt haar dubbel naar haar werken; in den beker waarin zij gemengd heeft, mengt haar dubbel, betekent de juiste vergelding en straf na den dood, dat dan de boze en de valse dingen, waarmede zij de anderen hebben verleid en verdorven, op hen volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid ervan, zullen terugvallen, hetgeen de wet der wedervergelding wordt genoemd.* Vergeldt haar gelijk als zij ulieden vergolden heeft, betekent hun juiste vergelding en straf na den dood; verdubbelt haar dubbel naar haar werken, betekent dat de boze dingen, waarmede zij de anderen hebben verleid en verdorven, op hen zullen terugvallen, volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid ervan; in den beker waarin zij gemengd heeft, mengt haar dubbel, betekent dat de valse dingen evenzo zullen doen;

want met den beker of den wijn worden de valse dingen aangeduid, n. 316, 635, 649, 672. Bijna eendere dingen worden aangaande Babel gezegd bij de Profeten: *“Vergeldt Babel naar haar werk; doet haar naar alles wat zij heeft gedaan, omdat zij onbeschaamd heeft gehandeld tegen Jehovah, tegen den Heilige Israëls”*, Jerem. I: 29. *“Dit is de wraak van Jehovah; neemt wraak aan Babel; doet haar gelijk als zij heeft gedaan”*, Jerem. I: 15. *“De dochter van Babel is verwoest; gezegend is hij die u uw vergelding vergelden zal, welke gij ons vergolden hebt”*, Psalm CXXXVII: 8. Het is volgens den zin der letter, dat zij die door genen zijn verleid en verdorven, het hun zullen vergelden; maar het is volgens den geestelijken zin, dat niet zij genen, maar dat genen zichzelf zullen vergelden, omdat elk boze zijn straf met zich medebrengt; het is eender daarmee gesteld als met hetgeen hier en daar in het Woord wordt gezegd, namelijk dat God de Hem aangedane ongerechtigheden en beledigingen zal vergelden en wreken, en hen uit toorn en ontsteking zal verderven, terwijl toch de boze dingen zelf welke zij tegen God bedreven hebben, aldus welke zij zichzelf hebben aangedaan, dat bewerken: dit is immers het recht der wederverging, hetwelk zijn oorsprong zelf afleidt van deze Goddelijke Wet: *“Alle dingen die gij zult gewild hebben dat u de mensen zouden doen, doet gij hun ook alzo; dit is de Wet en de Profeten”*, Matth. VII: 12; Lukas VI: 31; deze Wet is in den Hemel de Wet der wederzijdse liefde of der naastenliefde, vanuit welke het tegengestelde geschiedt in de Hel, zijnde dit, dat aan een ieder geschiedt zoals hij aan den ander gedaan had; niet dat zij die in den Hemel zijn dat doen, maar zijzelf doen het zichzelf aan; de vergelding met het gelijke is immers, vanuit de tegenstelling tot die Wet des levens in den Hemel, als het ware aan hun boze dingen ingegrift. Met het dubbele wordt aangeduid veel volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid, ook in deze plaatsen: *“Mijn vervolgers zullen beschaamd worden; breng over hen den dag van het boze aan, en verbreek hen met een verdubbelde verbreking”*, Jerem. XVII: 18; voorts veel volgens de hoeveelheid en de hoedanigheid van hun afkering van de boze dingen, in deze plaatsen: *“Troost Mijn volk, dat zijn krijgsdienst vervuld is, en zijn ongerechtigheid verzoend is, want het heeft uit de hand van Jehovah het dubbele ontvangen”*, Jes. XL: 1, 2. *“Keert weder tot de vesting, gij gebondenen der hoop; op dezen dag verkondig Ik het dubbele, hetwelk Ik u zal vergelden”*, Zach. IX: 12. *Voor uw schaamte zal het dubbele zijn; en in hun land zullen zij het dubbele bezitten; de vreugde der eeuwigheid zullen zij hebben”*, Jes. LXI: 7.

763. *Zoveel als zij zichzelf verheerlijkt, en verlustigd heeft, zoveel pijniging en rouw geeft haar, betekent dat er voor hen in den graad volgens de verheffing des harten vanwege de heerschappij, en volgens de uitbundige vreugde van animus*

en lichaam vanwege de rijkdommen, na den dood inwendige smart is vanwege de nederwerping en de bespotting, en vanwege de behoefte en de ellende. Met zoveel als zij zichzelf verheerlijkt heeft, wordt aangeduid in den graad volgens de verheffing des harten vanwege de heerschappij; deswege immers verheerlijken zij zich; met zoveel als zij zich verlustigd heeft, wordt aangeduid in den graad volgens de uitbundige vreugde van animus en lichaam vanwege de rijkdommen, en de verkwikkelikheden en bekoorlijkheden daaruit, zoals boven in n. 759; met haar pijniging geven, wordt aangeduid de inwendige smart vanwege de nederwerping uit de heerschappij, en dan de bespotting; hun pijniging na den dood is nergens anders vandaan; en met haar rouw geven, wordt aangeduid de inwendige smart vanwege de behoefte en de ellende; hun rouw na den dood is daar vandaan: het verkwikkelijke der liefde van heersen vanuit de liefde van zich over alle dingen des Heren, zijnde alle dingen des Hemels en der Kerk, wordt na den dood in zulk een pijniging verkeerd, en het bekoorlijke der liefde van te vullen animus en lichaam met de verrukkingen uit den rijkdom opgevat, wordt bij hen die in de genoemde liefde van heersen zijn, verkeerd in zulk een rouw; want de verkwikkelijke en de bekoorlijke dingen voortgaande vanuit de liefden, maken het leven van een ieder, en daarom ontstaat er, wanneer zij in het tegengestelde worden verkeerd, pijniging en rouw: dit zijn de vergeldingen en de straffen, welke in het Woord worden verstaan onder de pijnigingen in de hel; en vandaar wordt de haat tegen den Heer, en tegen alle dingen des Hemels en der Kerk, verstaan onder het vuur daar. Eendere dingen worden aangaande Babel gezegd bij de Profeten, zoals: *Ik zal Babel al het boze vergelden hetwelk zij gedaan hebben in Zion vóór ulieder ogen*”, Jerem. LI: 24. *“Over Babel zal de verwoester komen, want de God der vergeldingen, Jehovah, zal door te vergelden vergelden”*, Jerem. LI: 55, 56. *Uw grootsheid is in de hel nedergelaten, onder u is de worm uitgespreid* (de pijniging die de inwendige smart is); *gij zeidet in uw hart: Ik zal de Hemelen beklimmen, over de sterren Gods zal ik mijn troon verhogen; ik zal den Allerhoogste gelijk zijn; doch gij zijt tot de hel nedergelaten; die u zien, zullen zeggen: Is dit de man die de aarde beroerde, die de koninkrijken deed beven*”, enz. Jes. XIV: 11, 13, 14, 15, 16; deze dingen aangaande Lucifer, die daar Babel is, zoals blijkt uit Vers 4 en 22 aldaar.

764. *Omdat zij in haar hart zegt: Ik zit als koningin, en een weduwe ben ik niet, en rouw zal ik niet zien, betekent dat deze dingen er voor hen zijn, omdat zij vanwege de verheffing des harten over de heerschappij, en vanwege de uitbundige vreugde van den animus over de rijkdommen in het vertrouwen en de gerustheid zijn, dat zij voortdurend zullen heersen en zichzelf zullen beschermen, en dat zij*

nooit van die dingen kunnen worden beroofd. In haar hart zeggen, betekent vanuit de verheffing des harten over de heerschappij in het vertrouwen zijn, voorts vanuit de uitbundige vreugde van den animus over de rijkdommen in de gerustheid zijn; als koningin zitten, betekent dat zij zullen heersen, hier voortdurend, omdat volgt: rouw zal ik niet zien; een weduwe ben ik niet, betekent dat zij zichzelf zullen beschermen; met de weduwe wordt degene aangeduid die zonder bescherming is, omdat de weduwe zonder man is; gezegd wordt Koningin en Weduwe, en niet Koning en Man, omdat verstaan wordt Babylon als Kerk; en rouw zal ik niet zien, betekent dat zij niet van die twee beroofd kunnen worden; dat er vandaar voor hen rouw is na den dood, zie men vlak boven in n. 763. Bijna eendere dingen worden aangaande Babel gezegd bij Jesaja: *“Zij zullen u niet meer de Heerseres der koninkrijken noemen; gij hebt in uw hart gezegd: Tot in het eeuwige zal ik Heerseres zijn, zeggende in uw hart: Ik, en niemand verder zoals ik; ik zal niet als Weduwe zitten, noch de kinderloosheid kennen; doch die Twee dingen zullen u op één dag overkomen, Kinderloosheid en Weduwschap: zij zullen u overkomen vanwege de veelheid uwer toverijen, en de aanzienlijke grootte uwer bezweringen. Gij hebt op uw boosheid vertrouwd; gij hebt gezegd: Niemand ziet mij; uw wijsheid heeft u verleid, toen gij in uw hart zeidet: ik, en niemand verder zoals ik; derhalve zal plotseling over u de verwoesting komen,* XLVII: 5, 8, 9, 10, 11. Onder de weduwe wordt in het Woord degene verstaan die zonder bescherming is, want in den geestelijken zin wordt met de weduwe degene aangeduid die in het goede is en niet in het ware; met den Man immers wordt aangeduid het Ware, en met de Echtgenote het Goede ervan; vandaar wordt met de weduwe het goede zonder het ware aangeduid, en het goede zonder het ware is zonder bescherming; het ware immers beschermt het goede; dit wordt aangeduid met de Weduwe in het Woord waar zij vermeld wordt, zoals in Jes. IX: 13, 14, 16; Hfdst. X: 1, 2; Jerem. XXII: 3; Hfdst. XLIX: 10, 11; Klaagl. V: 2, 3; Ezech. XXII: 6, 7; Malach. III: 5; Psalm LXVIII: 6; Psalm CXLVI: 7, 8, 9; Exod. XXII: 20 tot 23; Deut. X: 18; Hfdst. XXVII: 19; Matth. XXIII: 14; Lukas IV: 25; Hfdst. XVIII: 3 tot 7; Hfdst. XX: 47.

765. *Hierom zullen haar plagen op één dag komen, dood en rouw en honger, betekent dat deswege op den tijd van het Laatste Gericht de straffen der boze dingen die zij hebben gedaan, op hen zullen terugvallen, welke zijn de dood, zijnde het helse leven en de intestiene smart vanwege de nederwerping uit de heerschappij, de rouw, zijnde de inwendige smart vanwege de behoefte en de ellende in plaats van den rijkdom, en de honger, zijnde de beroving van het verstand van elk ware.* Onder hierom wordt verstaan, omdat zij in haar hart

heeft gezegd: Ik zit als koningin, en een weduwe ben ik niet, en rouw zal ik niet zien, waarover vlak boven n. 764; met op één dag wordt aangeduid op den tijd van het Laatste Gericht, die ook de dag des Gerichts [des Oordeels] wordt genoemd; met de plagen worden aangeduid de straffen der boze dingen die zij in de wereld hebben gedaan, welke dan op hen zullen terugvallen: met den dood wordt het helse leven aangeduid, en de intestiene smart vanwege de nederwerping uit de heerschappij, welke boven in n. 763 pijniging wordt genoemd, aangaande welken dood iets volgt; met den rouw wordt aangeduid de inwendige smart vanwege de behoefte en de ellende in plaats van den rijkdom, zoals eveneens boven n. 764; met den honger wordt aangeduid de beroving van het verstand van elk ware; in deze drie plagen of straffen, komen degenen uit dat Godsdienstige, die vanuit de liefde van zich en vanuit geen liefde der nutten dan alleen terwille van zich, hebben geheerst; dezen zijn eveneens in hun hart godloochenaars; aangezien zij alle dingen aan de eigen voorzichtigheid en aan de natuur toekennen; de overigen uit die natie, die zodanig zijn, maar niet innerlijk in zich denken, zijn afgodendienaren; dat onder de plage of de straf die de honger wordt genoemd, de beroving van het verstand van elk ware wordt verstaan, zie men boven in n. 323; weliswaar heeft ieder mens, zolang hij in de wereld leeft, de redelijkheid, dat is, het vermogen van het ware te verstaan; dit vermogen blijft bij elk mens na den dood; nochtans willen zij die zich vanuit de liefde van zich en den trots van het eigen inzicht hebben doordrenkt van de valse dingen van den godsdienst in de wereld, na den dood het ware niet verstaan, en niet willen is zoals niet kunnen; dit niet kunnen vanuit niet willen is bij alle zodanigen, en het neemt toe daardoor dat zij vanwege het verkwikkelijke der begerigheid van het valse terwille van de heerschappij zich aanhoudend van nieuwe bevestigende valse dingen doordrenken, en zo worden zij ten aanzien van het verstand louter valsheden, en aldus blijven zij tot in het eeuwige. Eendere dingen worden onder het volgende aangaande Babel verstaan bij Jeremia: *“Uw moeder is zeer beschaamd geworden; met schaamte overgoten is zij die ulieden gebaard heeft; zie, het uiterste einde een woestijn, dorheid en eenzaamheid; vanwege den toorn van Jehovah zal zij niet bewoond worden, maar zij zal geheel een verwoesting zijn; al wie aan Babel voorbijgaat, zal zich ontzetten, en fluiten over al haar plagen”*, 1: 12, 13.

766. *En zij zal in het vuur verbrand worden, omdat sterk is de Heer God, Die haar richt, betekent dat zij haatgevoelens zullen zijn tegen den Heer en tegen Zijn Hemel en Kerk, omdat zij dan zien dat de Allene Heer over alle dingen in de Hemelen en op Aarde heerst en regeert, en niet in het minst enig mens vanuit*

zich. Met het vuur waarmede zij verbrand zal worden, wordt de haat tegen den Heer en tegen Zijn Hemel en Kerk aangeduid, waarover beneden; met omdat sterk is de Heer God, Die haar richt, wordt aangeduid, omdat zij dan, dat is, in de geestelijke Wereld, waarin zij na den dood komen, zien dat de Allene Heer over alle dingen in de Hemelen en op Aarde heerst en regeert, en niet in het minst enig mens vanuit zich; dat dit wordt aangeduid met omdat sterk is de Heer God, Die haar richt, is omdat de Heer niet iemand tot de hel veroordeelt, maar zij het zichzelf doen; wanneer zij immers de engellijke sfeer, welke van den Heer vanuit den Hemel nedervloeit, gewaarworden, vluchten zij weg en storten zich in de hel, zoals kan vaststaan uit hetgeen boven is getoond in n. 233, 325, 340 387, 502. Dat met het vuur de liefde in den enen en den anderen zin wordt aangeduid, de hemelse liefde, zijnde de liefde van den Heer, en de helse liefde, zijnde de liefde van zich, zie men boven in n. 468, 494: dat het helse vuur is de haat, is omdat de liefde van zich haat; allen immers die in die liefde zijn, ontbranden van toorn volgens den graad ervan, en blaken van haat en wraak tegen hen die ze bestrijden, en zij die uit Babylon zijn, tegen hen die ontkennen dat zij als Heiligheden moeten worden vereerd en aanbeden; wanneer zij derhalve horen dat in den Hemel de Allene Heer wordt vereerd en aanbeden, en dat een of ander mens in plaats van den Heer aanbidden profaan is, wordt de aanbidding van den Heer bij hen haat tegen Hem, en de echtbreking van het Woord te dien einde dat zij mogen worden vereerd, wordt het profane: dit dus is het, wat daarmede wordt aangeduid, dat Babylon met vuur verbrand zal worden; dat met vuur verbrand worden de straf der ontwijding van het heilige is, zie men boven in n. 748. Iets eenders wordt verstaan onder het volgende bij Jeremia: *“Ik ben tegen u, Babel, gij verdervende Berg, verdervende de algehele aarde: Ik zal u van de rotsen afwentelen, en u stellen tot een berg der verbranding. De muren van Babel zullen in omkering worden omgekeerd, en haar hoge poorten zullen met vuur worden verbrand”*, LI: 25, 58.

767. *En de koningen der aarde die met haar gehoereerd en zich verlustigd hebben, zullen haar bewenen en jammeren over haar, wanneer zij den rook harer verbranding zullen zien, betekent de innerlijke smarten van hen die in de hogere heerschappij en in de verkwikkelijke dingen ervan zijn geweest door de vervalste en geschonden ware dingen des Woords, die zij tot de heilige dingen der Kerk hadden gemaakt, wanneer zij die in profane dingen zien verkeerd.* In dit en in het volgende Vers wordt gehandeld over den rouw van de Koningen der aarde, onder wie de hoogsten in de Orde worden verstaan, die magnaten en primaten worden genoemd; van Vers 11 tot 16 wordt gehandeld over den rouw

van kooplieden der aarde, onder wie de lageren in de Orde worden verstaan, die monniken worden genoemd; en van Vers 17 tot 19 wordt gehandeld over den rouw van de stuurlieden en de bootsgezellen, onder wie degenen worden verstaan die bijdragen, en dezen worden leken genoemd. Hier nu aangaande de Koningen der aarde, met wie de hoogsten in de Orde worden aangeduid; dat onder de Koningen niet Koningen worden verstaan, maar zij die in de ware dingen vanuit het goede zijn, en in den tegengestelden zin in de valse dingen vanuit het boze, zie men boven in n. 483, 704, 720, 737, 740; hier wordt dus met de Koningen der aarde die met de Loonhoer gehoeerd en zich verlustigd hebben, degenen aangeduid die in de heerschappij zijn en in de verkwikkelijke dingen ervan door de vervalste en de geschonden ware dingen des Woords vooral door dat Ware, door hen vervalst en geschonden, hetwelk de Heer tot Petrus zeide, waarover aanstonds iets; dat hoereren betekent de ware dingen des Woords vervalsen en schenden, zie men in n. 134, 632, 635; en dat zich verlustigen betekent de verkwikkelijke dingen der heerschappij en tegelijk van den rijkdom genieten, n. 759; daarmede dat zij zullen bewenen en jammeren, worden hun innerlijke smarten aangeduid; er wordt gezegd bewenen en jammeren, omdat bewenen de smart betreft over de nederwerping uit de heerschappij, en jammeren de smart betreft over de beroving vanden rijkdom; en omdat de smarten van dezen innerlijker zijn dan die van de kooplieden der aarde, wordt derhalve van de Koningen der aarde, onder wie de hogeren in de Orde worden verstaan, gezegd dat zij zouden bewenen en jammeren, en van de kooplieden der aarde, onder wie de lagere in de Orde worden verstaan, wordt gezegd dat zij zouden wenen en rouwen; met den rook der verbranding zien, wordt aangeduid wanneer zij de valse dingen van hun Godsdienstige, zijnde de vervalste en geschonden ware dingen des Woords, zien verkeerd in profane dingen; met den rook worden die valse dingen aangeduid, n. 422, 452, en met de verbranding wordt het profane aangeduid, n. 766. Hieruit en uit hetgeen boven in n. 766 is ontvouwd, is het duidelijk, dat met de Koningen der aarde die met haar gehoeerd en zich verlustigd hebben, zullen haar bewenen en jammeren over haar, wanneer zij den rook harer verbranding zullen zien, de innerlijke smarten worden aangeduid van hen die in de hogere heerschappij en in de verkwikkelijke dingen ervan zijn geweest door de vervalste en geschonden ware dingen van het Woord, wanneer zij die in profane dingen zien verkeerd.

768. Hier zal iets worden gezegd over dat Ware hetwelk de Heer tot Petrus zeide aangaande de Sleutels van het Koninkrijk der Hemelen, en over de mogendheid van binden en ontbinden, Matth. xvi: 15 tot 20: zij zeggen dat

die mogendheid aan Petrus is gegeven, en dat zij op hen als diens opvolgers is overgedragen, en dat zo de Heer aan Petrus en aan hen na hem al Zijn mogendheid heeft overgelaten, en dat hij als de Stedehouder van Hemzelf op aarde zou optreden; maar nochtans blijkt uit des Heren eigen woorden zelf duidelijk, dat Hij niet het minste van mogendheid aan Petrus heeft gegeven; de Heer zegt immers: *Op deze Rots zal Ik Mijn Kerk bouwen*; met de Rots wordt de Heer aangeduid ten aanzien van Zijn Goddelijk Ware, en het Goddelijk Ware, zijnde de Rots, is daar dat wat Petrus beleed, voordat de Heer die dingen zeide, zijnde het volgende: *“Jezus zeide tot de discipelen: Maar gij, wie zegt gij dat Ik ben? Simon Petrus, antwoordende, zeide: GIJ ZIJT DE CHRISTUS, DE ZOON DES LEVENDEN GODS, Vers 15, 16.* Het is dit Ware waarop de Heer Zijn Kerk bouwt, en Petrus beeldde toen dat ware uit; waaruit blijkt, dat het de belijdenis van den Heer is *DAT HIJ DE ZOON DES LEVENDEN GODS IS*, Die de mogendheid heeft over den Hemel en de Aarde, Matth. XXVIII: 18, waarop de Heer Zijn Kerk bouwt, aldus op Zich, en niet op Petrus. Dat de Heer onder de Rots wordt verstaan, is in de Kerk bekend.

“Eens sprak ik met de Babylonisch Natie in de geestelijke Wereld over de aan Petrus gegeven sleutels, of zij wel geloven dat op hem de Mogendheid [*potestas*] uit den Heer over Hemel en Hel is overgedragen; en omdat dit het hoofd van hun Godsdienst was, stonden zij met heftigheid daarop, zeggende dat hieromtrent niet de minste twijfel bestaat, omdat het klaarlijkend wordt gezegd: maar op de vraag of zij wel wisten, dat in de afzonderlijke dingen des Woords een geestelijke zin is gelegen, welke de zin des Woords in den Hemel is, zeiden zij eerst dat zij het niet wisten; maar daarna zeiden zij, „dat zij het zouden navorsen, en toen zij het navorsten, werden zij onderricht dat er een geestelijke zin is in de afzonderlijke dingen des Woords, welke van den zin der letter verschilt zoals het geestelijke van het natuurlijke; en bovendien werden zij daarover onderricht dat niet enig in het Woord genoemd persoon in den Hemel wordt genoemd, maar dat daar in de plaats van hem een of ander geestelijk ding wordt verstaan; ten slotte werden zij dienaangaande ingelicht, dat voor Petrus in het Woord het Ware der Kerk vanuit het goede wordt verstaan, evenzo onder de Rots, welke dan tezamen met Petrus wordt genoemd; en dat men daardoor kan weten, dat niet aan Petrus een of andere mogendheid is gegeven, maar aan het Ware vanuit het Goede; want het Ware vanuit het Goede heeft alle mogendheid in de Hemelen, of alle mogendheid in de Hemelen

is van het Goede door het Ware; en dat omdat al het goede en al het ware zijn vanuit den Heer, en niets vanuit den mens, de Heer alle mogendheid heeft. Nadat zij deze dingen hadden gehoord, zeiden zij verontwaardigd dat zij wilden weten of deze geestelijke zin wel in die woorden ligt; weswege hun het Woord werd gegeven dat in den Hemel is, in welk Woord niet de natuurlijke, maar de geestelijke zin is, omdat die is voor de Engelen, die Geestelijk zijn; en toen zij het lasen, zagen zij duidelijk dat daar niet Petrus wordt genoemd, maar in plaats van hem HET WARE VANUIT HET GOEDE DAT UIT DEN HEER IS. Dit ziende, verwierpen zij het uit toorn; bijna zouden ze het met de tanden hebben verscheurd, als het hun niet op hetzelfde ogenblik was afgenomen. Daardoor werden zij overtuigd, hoewel zij niet overtuigd wilden worden, dat de Allene Heer die mogendheid heeft, en des te minder enig mens, omdat het een Goddelijke mogendheid is”.

769. *En van verre staande om de vreze van hare pijniging, zeggende: Wee, wee, die grote stad Babylon, die sterke stad, omdat uw gericht in één uur gekomen is, betekent hun vrees voor de straffen, en dan de zware weeklacht dat dit dusdanig versterkte Godsdienstige zo plotseling en volledig kan worden omgekeerd, en zichzelf kunnen vergaan.* Van verre staan om de vrees der pijniging, betekent een staat die nog verwijderd is van den staat dergenen die in de verdoemenis zijn, omdat zij in de vrees voor de pijniging zijn, waarover aanstonds. Wee, wee, betekent de zware weeklacht; dat wee de weeklacht betekent over rampspoed, rampzaligheid, en verdoemenis, zie men boven in n. 416; vandaar betekent wee, wee, een zware weeklacht; met de grote Stad Babylon wordt dat Godsdienstige aangeduid, hier zoals boven in n. 751, Babylon als vrouw of loonhoer, omdat gezegd wordt: haar pijniging; met de sterke stad wordt het zo zeer versterkte Godsdienstige aangeduid; met in één uur is uw gericht gekomen, wordt aangeduid dat hetzelve zo plotseling kan worden omgekeerd, en zichzelf kunnen vergaan; in één uur, betekent zo plotseling, en met het gericht [of het oordeel] wordt aangeduid de omkering ervan en de ondergang van hen die met die Loonhoer gehoereerd en zich verlustigd hebben, over wie hier wordt gehandeld; dat die door het Laatste Gericht zijn vergaan, kan men zien in het Werkje OVER HET LAATSTE GERICHT EN OVER HET VERNIETIGDE BABYLON, te Londen in 1758 uitgegeven; over dien ondergang zijn deze dingen gezegd. Dat zij stonden van verre om de vreze van haar pijniging, een staat betekent die nog verwijderd is van den staat dergenen die in de verdoemenis zijn, omdat zij in de vrees voor de pijniging zijn, is omdat

onder de verte niet een verte van ruimte wordt verstaan, maar een verte van staat, wanneer iemand in de vrees is voor straffen, want zolang als de mens in den staat der vrees is, ziet hij, overweegt hij, en weeklaagt hij; de verte van staat, zijnde een verte in den geestelijken zin, wordt ook met de verte elders in het Woord aangeduid, zoals in deze plaatsen: “*Hoort gijlieden, die VERRE zijt, wat Ik gedaan heb, en gijlieden die NABIJ zit, bekent Mijn kracht*”, Jes. XXXIII: 13. “*Ben Ik een God van Nabij, en niet een God van VERRE*, Jerem. XXIII: 23. “*Hij heeft genade gevonden in de woestijn; Israël zeide: Van VERRE is mij Jehovah verschenen*”, Jerem. XXXI: 2, 3. “*Breng aan Mijn zonen van VERRE*”, Jes. XLIII: 6. “*Hoort, gij volken van VERRE*”, Jes. XLIX: 1, 2. *Volken en natiën, komende vanuit het land der VERTE*, Jes. XIII: 5; behalve elders, zoals Jes. v: 26, Jerem. iv: 16; Hfdst. v: 15; Zach. vi: 15; waar onder de natiën en de volken van verre degenen worden verstaan die verder verwijderd zijn van de ware en de goede dingen der Kerk: in de gewone spreektaal worden ook de verwanten nabestaanden geheten, en zij die verder in verwantschap verwijderd zijn, verre verwanten geheten.

770. Dat Godsdienstige wordt een sterke Stad genoemd, omdat het zich zeer had versterkt; het had zich immers niet alleen versterkt door een veelheid van natiën en volken welke hetzelfde erkennen, maar ook door vele andere dingen, zoals door een menigvuldigheid van kloosters, en daar door legers van monniken (dit wordt zo gezegd, omdat zij hun Bediening een Krijgsdienst noemen); door bezittingen van schatten zonder enige maat en verzadigdheid; voorts door de rechtbank der inquisitie; en bovendien door bedreigingen en schrikaanjagingen, vooral voor het Vagevuur, waarin zij zeggen dat een ieder komt; door de uitblussing van het Evangelische licht, en door de blindheid vandaar in de geestelijke dingen, hetgeen geschiedt door het lezen van het Woord te verbieden en te verhinderen; door Missen, uitgesproken in een voor het gewone volk onbekende taal; door verschillende uitwendige heiligheden, door een eredienst van doden en beelden, die is ingeënt aan het lagere volk, hetwelk aangaande God in onwetendheid wordt gehouden; en door allerlei praalvertoon in uitwendige dingen, opdat zij door deze en gene dingen in een lichamenlijk geloof zijn aangaande de heiligheid van alle dingen van dat Godsdienstige: vandaar is het, dat men in het geheel niet weet, wat van binnen in dat Godsdienstige schuilt, terwijl toch dat Godsdienstige geheel en al zo is als het boven wordt beschreven met deze woorden: *De Vrouw was omkleed met purper en scharlaken, en verguld met goud, en kostelijk gesteente, en paarlen, hebbende een gouden beker in haar hand, vol van de gruwelen en van de onreinheid harer hoererij*, Apoc. xvii: 4. Maar hoewel Babylon zich aldus

had versterkt, ook evenzo in de geestelijke Wereld, waarover beneden n. 772, is het nochtans op den dag van het Laatste Gericht geheel en al vernietigd: aangaande de vernietiging ervan profeteert Jeremia aldus: *Al zou Babel opgeklimmen zijn in de Hemelen, en al zou zij versterkt hebben de hoogte harer sterkte, van met Mij zullen de verwoesters komen*, LI: 53. *De sterken van Babel zitten in de vestingen; aan de vergetelheid is overgegeven haar macht; zij hebben haar woningen aangestoken, haar grendels zijn gebroken; de Stad is genomen van het uiteinde; ook Babels muur is gevallen*, LI: 30, 31, 44. *Schielijk is Babel gevallen en verbroken; huilt over haar, neemt balsem voor de pijn; misschien zal zij genezen worden*, LI: 8.

771. *En de kooplieden der aarde zullen wenen en rouwen over haar, omdat niemand hun waren meer koopt, betekent de minderen in de Orde, die bedienen en met de heilige dingen winst maken, hier hun smarten daarover dat na de vernietiging van Babylon hun godsdienstige dingen niet worden erkend als heilig, maar als geschonden en ontwijde goede en ware dingen des Woords en vandaar der Kerk, en dat zij zo niet langer zoals vroeger met die dingen voordeel kunnen behalen.* Onder de kooplieden worden de minderen in de Orde hunner Kerkelijke Hiërarchie verstaan, omdat onder de Koningen der aarde, over wie tot dusver, de hogeren in die Orde worden verstaan; men zie boven n. 767; aldus worden onder de kooplieden der aarde degenen verstaan die bedienen en met de heilige dingen winst maken; met zij zullen wenen en rouwen, worden hun smarten aangeduid, zoals eveneens boven n. 767; met hun koopwaren worden de heilige of de godsdienstige dingen aangeduid waarmede zij winst of voordeel behalen; met die dingen niet langer kopen, wordt aangeduid die dingen niet willen hebben, omdat zij niet heilig zijn, maar geschonden en ontwijde goede en ware dingen des Woords en vandaar der Kerk; dat kopen is zich verwerven, zie men in n. 606. Dienaangaande aldus bij Jeremia: *“Babel, gij die aan vele wateren woont, groot aan schatten, uw einde is gekomen, de maat uws gewin”*, LI: 13.

772. *Waren van goud en van zilver en van kostelijk gesteente en van paarl, betekent dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de geestelijke goede en ware dingen hebben, waarmede zulke dingen overeenstemmen.* Met hun waren worden geen andere dingen aangeduid dan die welke daar worden genoemd, want dat zij goud, zilver, en kostelijk gesteente, en paarden in overvloed hebben, en dat zij die door hun godsdienstige dingen, welke zij tot heilige Goddelijke dingen hebben gemaakt, winst hebben behaald, is bekend: zodanige dingen hadden zij die vanuit Babylonië waren, vóór het Laatste Gericht; want toen was het hun toegestaan om zich als het ware Hemelen te vormen en zich

door verschillende kunstgrepen zulke dingen vanuit den Hemel te verwerven, ja zelfs daarmede evenals in de Wereld schatkamers te vullen: doch na het Laatste Gericht, toen hun kunstmatige Hemelen waren vernietigd, werden al die dingen tot stof en as teruggebracht, en door een oostenwind weggevaagd, en als een profaan stof over hun Hellen uitgestrooid: maar dienaangaande leze men hetgeen in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT EN HET VERNIETIGDE BABYLONIË, te Londen in 1758 uitgegeven, beschreven is naar de dingen die zijn gezien. Na die omkering en nederwerping van hen in de hel, zijn zij in zulk een jammerlijken staat, dat zij niet weten wat goud, zilver, kostelijk gesteente, en een paarl zijn: de oorzaak hiervan is deze, dat goud, zilver, en kostelijk gesteente, overeenstemmen met de geestelijke goede en ware dingen, en paarlen met de erkentnissen ervan; en omdat zij niet enige ware en goede dingen hebben, noch de erkentnissen ervan, maar in plaats daarvan boze en valse dingen en de erkentnissen van deze, kunnen zij gene dingen niet hebben, maar zulke dingen die overeenstemmen, zijnde stoffen minderwaardig en lelijk van kleur, behalve enige schelpen, waarop zij hun hart zetten, zoals tevoren op de bovengenoemde kostbare dingen. Men moet weten, dat in de Geestelijke Wereld alle dingen zijn die in de natuurlijke Wereld zijn, met alleen dit verschil dat alle dingen in de geestelijke Wereld overeenstemmingen zijn, zij stemmen immers overeen met hun innerlijke dingen ervan, blinkend en prachtig voor hen die in de wijsheid vanuit de Goddelijke ware en goede dingen uit den Heer door het Woord zijn, en het tegendeel voor hen die in den waanzin vanuit de valse en de boze dingen zijn: een zodanige overeenstemming is er van scheppingswege, wanneer het geestelijke des gemoeds in het zinlijke des lichaams wordt nedergelaten; daarom weet daar een ieder hoedanig de ander is, wanneer hij in diens eigen Kamer komt. Hieruit kan vaststaan, dat met de koopwaren van goud en van zilver en van kostelijk gesteente, en van paarl, wordt aangeduid dat zij deze dingen niet langer hebben, omdat zij niet de geestelijke goede en ware dingen hebben, noch de erkentnissen van het goede en het ware, waarmede zulke dingen overeenstemmen. Dat het goud krachtens de overeenstemming het goede, en het zilver het ware betekent, zie men boven in n. 211, 726. Dat het kostelijk gesteente het geestelijk ware betekent, n. 231, 540, 726. Dat de paarlen de erkentnissen van het goede en het ware betekenen, n. 727.

773. En van fijn lijnwaad en van purper en van zijde en van scharlaken, betekent dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de hemelse goede en ware dingen hebben waarmede zulke dingen overeenstemmen. Met de bovengenoemde dingen, welke goud, zilver, kostelijk gesteente, en paart waren, worden in het

algemeen de geestelijke goede en ware dingen aangeduid, zoals boven in n. 772 is gezegd; met deze echter, zijnde fijn lijnwaad, purper, zijde, en scharlaken, worden in het algemeen de hemelse goede en ware dingen aangeduid; bij hen die in den Hemel en in de Kerk zijn, zijn immers de geestelijke goede en ware dingen, en zijn de hemelse goede en ware dingen; de geestelijke goede en ware dingen zijn der wijsheid, en de hemelse goede en ware dingen zijn der liefde; en omdat zij deze goede en ware dingen noch gene hebben, maar de daaraan tegenovergestelde boze en valse dingen, worden derhalve deze dingen genoemd; zij volgen immers in de orde. Omdat het nu evenzo met deze is gesteld als met de vorige, is het niet nodig dit verder te ontvouwen dan in het voorgaande Artikel is gedaan. Wat het fijn lijnwaad in het bijzonder betekent, zal in het volgende Hoofdstuk worden gezegd, waar deze woorden staan: *Het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen*, Vers 8, n. 814, 815; dat het purper het hemels goede betekent, en het scharlaken het hemels ware, zie men boven in n. 725; met de zijde wordt het bemiddelend hemels goede en ware aangeduid, het goede vanwege de zachtheid, en het ware vanwege den glans; het wordt alleen genoemd in Ezechiël xvi: 10, 13.

774. *En alle welriekend hout, en alle ivoren vat, betekent dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de natuurlijke goede en ware dingen hebben, waarmede zulke dingen overeenstemmen.* Deze dingen zijn eender als de dingen die boven in n. 772, 773 zijn ontvouwd, met dit verschil alleen, dat onder de eerstgenoemde de geestelijke goede en ware dingen worden verstaan, waarover boven n. 772; en dat onder de in de tweede plaats genoemde de hemelse goede en ware dingen worden verstaan, waarover vlak boven n. 773; en dat onder deze thans genoemde, zijnde het welriekend hout en het ivoren vat, de natuurlijke goede en ware dingen worden verstaan: er zijn immers drie graden van wijsheid en liefde, en vandaar drie graden van het ware en het goede; de eerste graad wordt de hemelse genoemd, de tweede de geestelijke, en de derde de natuurlijke; deze drie graden zijn krachtens geboorte bij ieder mens, en eveneens zijn zij in het gemeen in den Hemel en in de Kerk; hetgeen de oorzaak is, dat er drie Hemelen zijn, de hoogste, de middelste, en de laagste, onderling geheel en al onderscheiden volgens die graden; evenzo de Kerk des Heren op aarde; maar het is hier de plaats niet om uiteen te zetten hoedanig die is bij hen die in den hemelsen graad zijn, en hoedanig bij hen die in den geestelijken graad zijn, en hoedanig bij hen die in den natuurlijke graad zijn; maar men zie dienaangaande in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID in het Derde Deel, waar over de Graden is gehandeld; hier alleen dit, dat bij hen die uit Babylon zijn,

niet de geestelijke goede en ware dingen zijn, noch de hemelse goede en ware dingen, en zelfs niet de natuurlijke goede en ware dingen: dat de geestelijke dingen in de eerste plaats worden genoemd, is omdat velen van hen geestelijk kunnen zijn, mits zij het Woord heilig houden met het hart, zoals zij met den mond zeggen; doch zij kunnen niet hemels worden, omdat zij niet tot den Heer gaan, maar tot levende en dode mensen gaan, en die vereren; dit is de oorzaak, waarom de hemelse dingen in de tweede plaats worden genoemd. Dat met het welriekend hout het natuurlijk goede wordt aangeduid, is omdat het Hout in het Woord het goede betekent, en Steen het ware, en het welriekend hout [*lignum thyinum*] zijn benaming afleidt uit *twee*, en twee betekent ook het goede: dat het het natuurlijk goede is, is omdat hout niet een kostbare stof is zoals goud, zilver, kostelijk gesteente, de paarl, fijn lijnwaad, purper, zijde en scharlaken; evenzo steen; iets eenders is het geval met Ivoor, waarmede het natuurlijk ware wordt aangeduid; dat Ivoor het natuurlijk ware betekent, is omdat het wit is en gepolijst kan worden, en omdat het uit den mond van den olifant naar voren steekt, en ook zijn sterkte uitmaakt; opdat het Ivoor het natuurlijk ware van dat goede zij, hetwelk door het welriekend hout wordt aangeduid, wordt er ivoren vat gezegd; met het vat immers wordt het bevattende aangeduid, hier het ware bevattende het goede. Dat het Hout het goede betekent, kan enigermate vaststaan uit deze dingen: *Dat de bittere wateren in Marah zoet werden door het ingeworpen Hout*, Exod. xv: 25. *Dat de stenen Tafelen waarop de Wet was geschreven, werden nedergelegd in een ARK GEMAAKT VAN SCHITTIM-HOUT*, Exod. xxv: 10 tot 16. *Dat de Jeruzalemse tempel met HOUT WAS BEDEKT en VAN BINNEN BESCHOTEN*, I Kon. vi: 10, 15. *Dat het Altaar in de woestijn uit HOUT was gemaakt*, Exod. xxvii: 1, 6. Behalve uit deze plaatsen: “*De steen roept uit den wand, en de balk antwoordt uit het HOUT*”, Habak. ii: 11. “*Zij zullen uw schatten roven, en uw koopmanswaren plunderen, en uw stenen, en uw HOUTEN zullen zij in het midden der zee stellen*”, Ezech. xxvi: 12. Tot den Profeet werd gezegd *dat hij één HOUT zou nemen om daarop te schrijven den Naam van Judah en van de zonen Israëls; en eveneens den naam van Jozef en van Efraïm; en Ik zal ze maken tot EÉN HOUT*”, Ezech. xxxvii: 16, 19. “*Onze wateren drinken wij voor zilver, en onze HOUTEN komen op prijs te staan*”, Klaagl. v: 4. “*Indien iemand met een genoot in een woud komt, en de bijl valt van het HOUT op den genoot, zodat hij sterft, die zal in een Vrijstad vluchten*”, Deut. xix: 5; zulks deswege, omdat het hout het goede betekent, en dat hij zo den genoot niet den dood heeft berokkend vanuit het boze of uit boze bedoeling, maar uit vergissing, omdat hij in het goede was; behalve elders. Met het Hout wordt echter in den tegengestelden

zin het boze en het vervloekte aangeduid, zoals dat zij gesneden beelden van hout maakten, en die aanbaden, Deut. iv: 23 tot 28; Jes. xxxvii: 19; Hfdst. xl: 20; Jerem. x: 3, 8; Ezech. xx: 32, voorts dat het ophangen aan het *Hout* een vervloeking was, Deut. xxi: 22, 23. Dat het Ivoor het natuurlijk ware betekent, kan ook vaststaan uit die plaatsen waar het Ivoor wordt vermeld, zoals in Ezech. xxvii: 6, 15; Amos iii: 15; Hfdst. vi: 4, Psalm xlv: 9.

775. *En alle vat van kostelijk hout, en van brons en van ijzer en van marmer, betekent dat zij niet langer deze dingen hebben, omdat zij niet de wetenschappelijke goede en ware dingen in de aangelegenheden der Kerk hebben, waarmede zulke dingen overeenstemmen.* Deze dingen zijn eender als die welke boven in n. 772, 773, 774 zijn ontvouwd; met dit verschil, dat met deze dingen de wetenschappelijke dingen worden aangeduid, zijnde de laatsten van het natuurlijk gemoed van den mens, welke, omdat zij in hoedanigheid verschillen vanwege het wezen dat daarin is, vaten van kostelijk hout, van brons [*aes*], van ijzer, en van marmer worden geheten; met de vaten immers worden de wetenschappelijke dingen aangeduid, hier in de aangelegenheden der Kerk, omdat de wetenschappelijke dingen de houders van het goede en het ware zijn, zoals de vaten de houders zijn van de olie en den wijn: de wetenschappelijke dingen zijn ook in een veel verscheidenheid, en het receptakel ervan is het Geheugen; dat zij van veel verscheidenheid zijn, is omdat de innerlijke dingen van den mens daarin zijn; zij worden ook in het geheugen gebracht òf vanuit de verstandelijke denking, òf vanuit aanhoring, òf vanuit het lezen, en dan volgens de verschillende doorvatting vanuit het redelijke; al deze dingen zijn van binnen in de wetenschappelijke dingen, hetgeen uitkomt wanneer zij weder te voorschijn worden gebracht, hetgeen geschiedt wanneer de mens spreekt of denkt. Wat echter met de vaten van kostelijk hout, van brons, van ijzer en van marmer wordt aangeduid, zal in het kort worden gezegd; met het vat van kostelijk hout wordt het wetenschappelijke vanuit het redelijk goede en ware aangeduid, met het vat van brons wordt het wetenschappelijke vanuit het natuurlijk goede aangeduid, met het vat van ijzer wordt het wetenschappelijke vanuit het natuurlijk ware aangeduid, en met het vat van marmer wordt het wetenschappelijke vanuit den aanschijn van het goede en van het ware aangeduid. Dat het *Hout* het goede aanduidt, zie men boven in n. 774; dat hier met het kostelijk hout het redelijk goede en tegelijk het redelijk ware wordt aangeduid, is omdat het hout het goede betekent, en van het kostelijke wordt gesproken met betrekking tot het ware; want een ander goede wordt aangeduid met het hout van den olijfboom, en een ander met dat van den cederboom, den vijgeboom, den denneboom, den populier en den

eik. Dat het vat van brons en ijzer het wetenschappelijke vanuit het natuurlijk goede en ware betekent, is omdat alle metalen, zoals goud, zilver, brons, ijzer, tin, lood, in het Woord goede en ware dingen betekenen; zij duiden aan omdat zij overeenstemmen; en omdat zij overeenstemmen, zijn zij ook in den Hemel; alle dingen immers zijn daar overeenstemmingen. Het is echter hier niet de plaats om uit het Woord te bevestigen wat de afzonderlijke metalen vanwege de overeenstemming betekenen; alleen zal met enige dingen worden getoond dat het Brons het natuurlijk goede betekent, en vandaar het IJzer het natuurlijk ware, zoals men kan zien uit deze dingen: *dat de Voeten van den Zoon des mensen aan BRONS gelijk verschenen, evenals in een oven geblaakt*, Apoc. I: 15. *Dat aan Daniël een Man verscheen wiens voeten waren zoals de glans van GEPOLIJST BRONS*, Dan. X: 5, 6. *Dat ook de voeten der Cherubim verschenen glinsterend zoals de glans van GEPOLIJST BRONS*, Ezech. I: 7; dat de voeten het natuurlijke betekenen, zie men in n. 49, 468, 470, 510. *Dat een Engel verscheen zoals de gedaante van BRONS*, Ezech. XL: 3. *Dat het Beeld hetwelk aan Nebuchadnezar verscheen, ten aanzien van het hoofd goud was, ten aanzien van borst en armen zilver, ten aanzien van den buik en de zijden BRONS, ten aanzien van de benen IJZER*, Dan. II: 32, 33. Met dat Beeld zijn de achtereenvolgende staten der Kerk uitgebeeld, welke door de Ouden de gouden, de zilveren, de bronzen, en de ijzeren eeuw werden geheten. Aangezien het Brons het natuurlijke betekende, en het Israëlitische volk louter natuurlijk was, werd derhalve het Natuurlijke des Heren uitgebeeld door de Bronzen Slang, waarnaar de door slangen gebeten en zouden opzien, en waardoor zij genezen zouden worden, Num. XXI: 6, 8, 9; Joh. III: 14, 15. Dat het Brons het natuurlijk goede betekent, kan men ook zien bij Jes. LX: 17; Jerem. XV: 20, 21; Ezech. XXVII: 13; Deut. VIII: 7, 9; Hfdst. XXXIII: 24, 25.

776. Wie niet weet wat er wordt aangeduid met Goud, Zilver, kostelijk Gesteente, Paarl, Fijn Lijnwaad, Purper, Zijde, Scharlaken, welriekend Hout, Ivoren Vat, kostelijk Hout, Brons, IJzer, Marmer, en Vat, kan zich daarover verwonderen, dat zulke dingen werden opgenoemd, en hij kan van mening zijn, dat het slechts opeengestapelde woorden zijn ter opschroefing van het onderwerp; maar uit hetgeen is ontvouwd, kan vaststaan dat niet enig woord zinledig is, en dat daarmede ten volle wordt beschreven, dat zij die zich in de dogma's van dat Godsdienstige hebben bevestigd, niet enig ware hebben; en als zij niet enig ware hebben, hebben zij niet enig goede, hetwelk het goede der Kerk is. Ik heb gesproken met hen die zich in dat Godsdienstige hebben bevestigd, ook met enigen die in de Concilies van Nicea, van Lateraan, en van Trente Legaten zijn geweest, die in den aanvang hadden geloofd dat de

dingen die zij hadden uitgevaardigd, zuivere en heilige Waarheden waren; maar na een onderrichting, en een toen vanuit den Hemel gegeven verlichting, bekenden zij, dat zij niet één enkel ware zagen; doch omdat zij zich toen meer dan de anderen in die dogma's hadden bevestigd, keerden zij na de verlichting, welke zijzelf uitblusten, weer tot hun vorig geloof terug: vooral geloofden zij, dat de dingen die zij aangaande den DOOP en de RECHT-VAARDIGMAKING hadden bekrachtigd, Waarheden waren; maar nochtans, zolang zij in de verlichting waren, zagen zij en vanuit het verlichte gezicht bekenden zij dat niemand de erfzonde [*peccatum originatè*] heeft van Adamswege, maar uit de eigen ouders in opeenvolging, en dat die derhalve niet in den Doop door de toerekening en de aanplooiing van de verdienste des Heren wordt weggenomen; voorts dat de toerekening en de aanplooiing van de verdienste des Heren, een menselijk verdichtsel is, omdat het onmogelijk is; en dat nooit aan enig zuigeling het geloof wordt ingegoten, omdat het geloof het deel is van een denker. Zij zagen nochtans dat de Doop Heilig en een Sacrament is, omdat deze tot een Teken en tot een Gedachtenis is dat de mens kan worden wederverwekt uit den Heer door de ware dingen vanuit het Woord, tot een Teken voor den Hemel, en tot een Gedachtenis voor den mens, en dat de mens door dien doop wordt binnengeleid in de Kerk, zoals de zonen Israëls door den overgang van den Jordaan in het land Kanaän, en zoals de bewoners van Jeruzalem tot de opneming van den Heer door den doop van Johannes, want zonder dat Teken in den Hemel vóór de Engelen hadden de Joden niet kunnen blijven bestaan en leven bij het komen van Jehovah, dat is, van den Heer in het Vlees. Eender aan deze dingen waren die welke zij hadden bekrachtigd aangaande de Rechtvaardigmaking. Dat er geen Toerekening van de verdienste des Heren is, noch dat zij bestaanbaar is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 18. En dat het erfboze [*malum haereditarium*], hetwelk de erfzonde [*peccatum originatè*, letterlijk niet *erfzonde* maar *oerzonde*] wordt genoemd, niet uit Adam is, maar uit de eigen ouders in opeenvolging, zie men in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 277. Wat Adam in het Woord betekent, zie men in n. 241, aldaar.

777. *En kaneel en reukwerk en zalf en wierook, betekent dat zij niet langer den erediensdienst hebben vanuit de geestelijke goede en ware dingen, omdat zij niet iets van binnen in den erediensdienst hebben dat met de bovengenoemde dingen overeenstemt.* In het voorafgaande Vers is gehandeld over alle dingen die van de leer der Kerk zijn; in dit Vers wordt echter gehandeld over alle dingen die van den erediensdienst der Kerk zijn; voorafgezonden zijn de dingen die der leer zijn, en daarop

volgen de dingen die van den eredienst zijn, aangezien vanuit de goede en de ware dingen der leer het hoedanige van den eredienst is; de eredienst immers is niets anders dan een uitwendige daad, waarin de inwendige dingen zullen zijn welke der leer zijn; zonder deze dingen is de eredienst zonder zijn wezen, leven en ziel. Omdat nu alle dingen die der leer zijn, betrekking hebben op de goede dingen welke der liefde en der naastenliefde zijn, en op de ware dingen welke der wijsheid en des geloofs zijn, en die goede en ware dingen volgens de graden van hun orde hemels, geestelijk, en natuurlijk zijn, is het aldus eveneens gesteld met alle dingen van den eredienst; en omdat in het voorgaande Vers in de eerste plaats de geestelijke dingen der leer worden genoemd, worden aldus hier eveneens de geestelijke dingen van den eredienst genoemd, zijnde kaneel, reukwerk, zalf, en wierook, en worden in de tweede plaats de hemelse dingen van den eredienst genoemd, zijnde wijn, olie, meelbloem en tarwe, en worden in de derde plaats de natuurlijke dingen van den eredienst genoemd, zijnde de lastdieren en de schapen; dat al die goede en ware dingen van den eredienst zullen zijn vanuit het Woord, wordt daarmee aangeduid dat zij zijn van paarden, van koetswagens, van lichamen, en zielen der mensen; dit is de reeks der dingen in den geestelijken zin in dit Vers. Maar onder al de dingen die in dit Vers worden opgesomd, wordt iets eenders verstaan als onder de dingen die in het voorgaande Vers zijn opgesomd, dat is, dat die goede en ware dingen bij hen niet zijn, omdat zij niet zulke dingen bij zich hebben als daarmee overstemmen; hetgeen blijkt uit de dingen die voorafgaan, waar dit staat, dat de Stad Babylon met vuur verbrand zal worden, en niemand haar koopwaren meer zal kopen, Vers 8, 9, 10, 11; en uit de dingen die volgen, waar dit staat, dat alle vette en glanzende dingen van haar zijn heengegaan, en niet meer gevonden zullen worden, Vers 14; en dat zij verwoest zijn, Vers 16, 19. Maar nu zal iets worden gezegd aangaande de dingen die opgenoemd zijn, zijnde kaneel, reukwerken, zalf, en wierook; deze dingen worden genoemd omdat het zulke dingen zijn waarmee de rokingen geschieden; dat met het roken wordt aangeduid de eredienst des Heren vanuit de geestelijke goede en ware dingen, zie men boven in n. 277, 392; en dat de rokingen behaagden omdat zij van welriekende dingen waren die overeenstemden, n. 394; alle welriekende dingen waarmee het werd bereid, worden verstaan onder kaneel, reukwerken en zalf, en het wezenlijke ervan onder wierook; dit blijkt uit de opsomming der aromatika waaruit het vervaardigd werd, bij Mozes: *“Jehovah zeide tot Mozes: Neem tot u aromaten, stacte, oniche en galban, en zuiveren wierook; en maak ze tot een reukwerk, een zalf, het werk des apothekers, gezouten, zuiver, heilig”*, Exod. xxx: 34, 35, 36, 37; uit deze dingen

geschiedden de rokingen, waarmede de eredienst vanuit de geestelijke goede en ware dingen werd aangeduid, zoals is gezegd: hier wordt kaneel genoemd in de plaats van al de daar genoemde aromatika. Wat echter die aromatika elk afzonderlijk in den geestelijken zin betekenen, kan men zien in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN over Exodus, waar die dingen afzonderlijk zijn ontvouwd. **778.** *En wijn en olie en meelbloem en tarwe, betekent dat zij niet langer een eredienst hebben vanuit de hemelse ware en goede dingen, omdat zij niet van binnen in den eredienst de dingen hebben die met de bovengenoemde overeenstemmen.* Dit zijn eendere dingen als die welke hierboven en eerder zijn gezegd, met dit verschil alleen, dat met deze de hemelse goede en ware dingen worden aangeduid: welke goede en ware dingen hemels worden geheten, en welke geestelijk, zie men boven in n. 773; en dat deze dingen, omdat zij ze niet hebben, ook niet in den eredienst van hen zijn; want, zoals boven is gezegd, de goede en de ware dingen der leer zijn in den eredienst zoals de ziel in het lichaam, en daarom is een eredienst zonder dezelve een onbezielde eredienst; zodanig is een eredienst die in de uitwendige dingen heilig is, waarin niet enig heilig inwendige is. Dat de Wijn het ware vanuit het goede der liefde betekent, zie men boven in n. 316; dat de Olie het goede der liefde betekent, zal men in het volgende Artikel zien; met de Meelbloem wordt het hemels ware aangeduid, en met de Tarwe wordt het hemels goede aangeduid. Dat met den wijn, de olie, de meelbloem en de tarwe, de ware en de goede dingen van den eredienst worden aangeduid, is omdat daaruit de drankoffers en de spijsoffers bestonden, welke tezamen met de slachtoffers op het Altaar werden geofferd, en met de Slachtoffers en met de Gaven die op het Altaar werden geofferd, wordt de eredienst aangeduid; de eredienst immers bestond voornamelijk daarin: dat de Drankoffers, welke wijn waren, op het Altaar tezamen met de slachtoffers geofferd werden, kan men zien in Exod. xxix: 40; Levit. xxiii: 12, 13, 18, 19; Num. xv: 2 tot 15; Hfdst. xxviii: 11 tot 15, 18 tot het einde; Hfdst. xxix: 1 tot 7 e.v.; en bovendien in Jes. lviii: 6; Hfdst. lxxv: 11; Jerem. vii: 18; Hfdst. xlv: 17, 18, 19; Ezech. xx: 28; Joël 1: 9; Psalm xvi: 4; Deut. xxxii: 38. Dat ook de Olie op het Altaar tezamen met de slachtoffers werd geofferd, in Exod. xxix: 40; Num. xv: 2 tot 15; Hfdst. xxviii: 1 tot het einde. Dat de Spijsoffers, welke uit tarwebloem waren, tezamen met de slachtoffers op het Altaar werden geofferd, in Exod. xxix: 40; Levit. ii: 1 tot 13; Hfdst. v: 11 tot 13; Hfdst. vi: 7 tot 14; Hfdst. vii: 9 tot 13; Hfdst. xxiii: 12, 13, 17; Num. vi: 14 tot 21; Hfdst. xv: 2 tot 15; Hfdst. xviii: 8 tot 20; Hfdst. xxviii: 1 tot 15; Hfdst. xxix: 1 tot 7; en bovendien in Jerem. xxxiii: 18; Ezech. xvi: 13, 19; Joël 1: 9; Mal. i: 10, 11; Psalm cxli: 2. De Broden

der aangezichten of de toonbroden op de tafel in den Tabernakel waren ook bereid uit Tarwebloem, Levit. xxiii: 17; Hfdst. xxiv: 5 tot 9. Hieruit kan men zien, dat deze vier: de Wijn, de Olie, de Bloem, en de Tarwe, heilige en hemelse dingen van den eredienst waren.

779. Aangezien de Olie hier onder de Heilige dingen van den eredienst wordt genoemd, en het Hemels goede betekent, zal hier iets worden gezegd over de Olie der Zalving, welke bij de Ouden in gebruik was, en daarna aan de zonen Israëls werd bevolen. Dat zij in de Oude tijden de tot zuilen opgerichte stenen zalfden, blijkt uit Gen. xxviii: 18, 19, 22. Dat zij ook de oorlogswapenen, de lange en de ronde schilden zalfden, II Sam. I: 21; Jes. xxi: 5. Dat het bevolen was, dat zij de Olie der heiligheid zouden bereiden, waarmede zij alle heilige dingen der Kerk zouden Zalven, dat zij het Altaar en alle vaten ervan Zalfden, voorts den Tabernakel en alle dingen ervan, Exod. xxx: 22 tot 33; Hfdst. xl: 9, 10, 11; Levit. viii: 10, 11, 12; Num. vii: 1. Dat zij daarmede ook degenen zalfden die het priesterschap zouden bekleden, en hun klederen, Exod. xxix: 7, 29; Hfdst. xxx: 30; Hfdst. xl: 13, 14, 15; Levit. viii: 12; Psalm cxxxiii: 1, 2, 3. Dat zij daarmede de Profeten zalfden, I Kon. xix: 15, 16. Dat zij daarmede de Koningen zalfden, en dat derhalve de Koningen de Gezalfden van Jehovah werden geheten, I Sam. x: 1; Hfdst. xv: 1; Hfdst. xvi: 3, 6, 12, 13; Hfdst. xxiv: 7, 11; Hfdst. xxvi: 9, 11, 16, 23; II Sam. I: 16; Hfdst. II: 4, 7; hfdst. v: 3, 17; Hfdst. xix: 21; I Kon. I: 34, 35; Hfdst. xix: 15, 16; II Kon. ix: 3; Hfdst. xi: 12; Hfdst. xxiii: 30; Klaagl. iv: 20; Habak. iii: 13; Psalm II: 2, 6; Ps. xx: 6; Ps. xxviii: 8; Ps. xlv: 8; Ps. lxxxiv: 9; Ps. lxxxix: 21, 39, 52; Ps. cxxxii: 17. Dat de Zalving door de Olie der heiligheid werd bevolen, is omdat de Olie het goede der liefde betekende, en den Heer uitbeeldde, Die ten aanzien van Zijn Menselijke Zelf en Alleen de Gezalfde van Jehovah is Gezalfd niet met olie maar met het Goddelijk Goede Zelf der, Goddelijke Liefde; en daarom wordt Hij Messias genaamd in het Oude Testament, en Christus in het Nieuwe, Joh. I: 41; Hfdst. iv: 25; en Messias en Christus betekenen de Gezalfde: vandaar is het, dat de Priesters, de Koningen, en alle dingen der Kerk werden gezalfd, en dat zij wanneer zij Gezalfd waren, heilig werden geheten; niet dat zij in zich heilig waren, maar omdat zij daardoor den Heer uitbeeldden ten aanzien van het Goddelijk Menselijke; vandaar was het heiligschennis den Koning te kwetsen, omdat hij de Gezalfde van Jehovah was, I Sam. xxiv: 7, 11; Hfdst. xxvi: 9; II Sam. I: 16; Hfdst. xix: 22. Bovendien was het als gebruik aanvaard zichzelf en anderen te zalven om de blijdschap van den animus en de welwillendheid te betuigen, maar met gewone olie of een andere edele olie, doch niet met de olie der heiligheid, Matth. vi: 17;

Markus VI: 13; Lukas VII: 46; Jes. LXI: 3; Amos VI: 6; Micha VI: 15; Psalm XCII: 11; Ps. CIV: 15; Dan. X: 37; Deut. XXVIII: 40; dat het niet was geoorloofd zich of anderen met de Olie der heiligheid te zalven, Exod. XXX: 32, 33.

780. *En lastdieren en schapen, betekent dat zij niet langer den eredienst hebben vanuit de uitwendige of natuurlijke goede en ware dingen der Kerk, omdat zij niet iets van binnen in den eredienst hebben dat met de bovengenoemde dingen overeenstemt.* Deze dingen zijn eender als die welke boven in n. 777, 778 zijn ontvouwd, met dit verschil dat het daar de geestelijke goede en ware dingen, en de hemelse goede en ware dingen zijn, hier echter de natuurlijke goede en ware dingen, over welker onderscheid men boven n. 773 zie. Met de Lastdieren en de Schapen worden de Slachtoffers aangeduid, die geschieden met ossen, stieren, bokken, schapen, jonge geitebokken, rammen, geiten, lammeren; de ossen en de stieren worden verstaan onder de Lastdieren, en de jonge geitebokken, de rammen, de geiten, de lammeren onder de Schapen; en de slachtoffers waren de uitwendige dingen van den eredienst, welke ook de natuurlijke dingen van den eredienst worden genoemd.

781. *En van paarden en van koetswagens en van lichamen en zielen der mensen, betekent al die dingen volgens het verstand van het Woord en de Leer daaruit, en volgens de goede en de ware dingen van den zin der letter ervan, welke zij niet hebben, omdat zij het Woord vervalsen en echtbreken door de dingen die daar zijn, tegen den echten zin ervan in aan te wenden tot de Heerschappij over den Hemel en de Wereld.* Deze dingen worden in den tweeden naamval gezegd, omdat zij van de dingen zijn die voorafgaan: dat met de paarden het verstand van het Woord wordt aangeduid, zie men in n. 298; dat met de wagens de leer vanuit het Woord wordt aangeduid, n. 437; vandaar iets eenders met koetswagens; dat met de lichamen en de zielen der mensen de goede en de ware dingen van den zin der letter des Woords worden aangeduid, is omdat daarmede eendere dingen worden aangeduid als met het lichaam en het bloed in het Gewijde Avondmaal; met het Lichaam daarin wordt het Goddelijk Goede des Heren aangeduid, en met het Bloed het Goddelijk Ware des Heren; en omdat zij die beteken, beteken zij ook het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware des Woords, omdat de Heer het Woord is: maar voor het bloed in de plaats wordt hier Ziel gezegd; de oorzaak hiervan is deze, dat met de ziel desgelijks het Ware wordt aangeduid; men zie boven n. 681; en omdat het bloed in het Woord de Ziel wordt geheten, Gen. IX: 4, 5; Levit. XVII: 12, 13, 14; Deut. XXVII: 25, iets eenders wordt aangeduid met *de Ziel des mensen*, Ezech. XXVII: 13; voorts met *het Zaad des mensen*, Dan. II: 43. Eendere dingen worden met de Paarden en de Koetswagens aangeduid bij Jesaja: “*Dan zullen*

zij al uw broeders brengen op paarden, en op den wagen, en op koetswagens, en op muildieren, en op snelle lopers tot den berg Mijner heiligheid, Hierosolyma", LXVI: 20; deze dingen worden gezegd aangaande de Nieuwe Kerk des Heren, zijnde Hierosolyma, aangaande degenen daar die in het verstand van het Woord en in de leer daaruit zijn, zijnde de paarden, de wagens, de koetswagens. Omdat nu zij die van het Rooms-Katholieke Godsdienstige zijn, het Woord vervalsen en echtbreken door het aan te wenden tot de Heerschappij over den Hemel en de Wereld, zo wordt er aangeduid, dat zij niet enige goede en ware dingen vanuit het Woord hebben, en derhalve ook niet in hun leer: hierover zegt Jeremia aldus: *Hij heeft mij opgegeten, hij heeft mij verward, de Koning van Babel; hij heeft mij gesteld tot een ledig vat; hij heeft mij opgeslokt zoals een walvis, hij heeft zijn buik gevuld met mijn lekkernijen*", LI: 34, 35. *"Het zwaard tegen de paarden van Babel, en tegen hare wagens, en tegen haar schatten, opdat zij geplunderd worden; droogte over hare wateren, opdat zij uitdrogen; omdat het een land is van gesneden beelden, en zij zich beroemen op huiveringwekkende dingen*, I: 37, 38.

782. *En de vruchten des verlangens uwer ziel zijn van u heengegaan, en alle vette en glanzende dingen zijn van u heengegaan, en gij zult die niet meer vinden, betekent dat alle gezegendheden en gelukzaligheden des Hemels, ook de uitwendige, zodanig als zij door hen worden begeerd, geheel en al zullen vluchten, en niet langer zullen verschijnen, omdat er niet enige hemelse en geestelijke aandoeningen van het goede en het ware bij hen zijn.* Met de vruchten des verlangens der ziel, wordt niet iets anders aangeduid dan de gezegendheden en de gelukzaligheden des Hemels, omdat deze zijn de vruchten van alle dingen der leer en van den eredienst, waarover is gehandeld, en omdat zij de verlangens der mensen zijn wanneer zij sterven, en eveneens de verlangens wanneer zij zo juist in de geestelijke Wereld zijn aangekomen; met de vette en de glanzende dingen worden de hemelse en de geestelijke aandoeningen van het goede en het ware aangeduid, met de vette dingen de aandoeningen van het goede, waarover aanstonds; en met de glanzende dingen de aandoeningen van het ware, welke glanzend worden geheten, omdat zij hun bestaan hebben vanuit het licht des Hemels en den glans ervan in de gemoederen, waarvandaan het inzicht van het goede en het ware, en de wijsheid is; met heengaan en die niet meer vinden, wordt aangeduid dat zij zullen vluchten en niet langer zullen verschijnen, omdat genen niet in enig hemels en geestelijk goede en ware zijn; dat er wordt gezegd dat het ook het geval zal zijn met de uitwendige, zodanig als zij door hen worden begeerd, is omdat geen andere gezegendheden en gelukzaligheden en aandoeningen door hen worden

begeerd dan lichamelijke en wereldse, en zij vandaar niet kunnen weten wat en hoedanig die zijn welke de hemelse en de geestelijke worden genoemd. Maar laten deze dingen worden toegelicht door de ontdekking van hun lot na den dood; al degenen van dat Godsdienstige, die in de liefde der heerschappij vanuit de liefde van zich en daaruit in de liefde van de wereld zijn geweest, snakken, als zij in de geestelijke wereld komen, hetgeen terstond na den dood geschiedt, naar niets anders dan naar de heerschappij en de wellusten van den animus vanuit dezelve, en naar de wellusten des lichaams vanuit den rijkdom; de regerende liefde immers met haar aandoeningen of begerigheden en verlangens, blijven een ieder na den dood bij; maar omdat de liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de Heilige dingen der Kerk en des Hemels, al welke dingen de Goddelijke dingen des Heren zijn, duivels is, worden zij derhalve na volbrachten tijd van de genoten gescheiden, en in de hel geworpen: doch nochtans worden zij die vanuit hun Godsdienstige in een uitwendigen Goddelijken eredienst zijn geweest, eerst onderricht wat en hoedanig de Hemel is, en wat en hoedanig de gelukzaligheden van het eeuwige leven, namelijk dat het louter gezegendheden zijn invloeiende uit den Heer bij een ieder in den Hemel volgens het hoedanige der hemelse aandoening van het goede en het ware bij hen; maar omdat zij niet tot den Heer zijn gegaan, en vandaar niet verbonden zijn met Hem, en eveneens niet in enige zodanige aandoening van het goede en het ware zijn geweest, hebben zij van die dingen een afkeer en keren zij zich af, en dan begeren zij de wellusten der liefde van zich en van de wereld, zijnde louter natuurlijke en lichamelijke wellusten; maar omdat het aan die wellusten is ingeënt om boos te doen, vooral aan hen die den Heer vereren, aldus aan de Engelen des Hemels, worden zij derhalve ook van die wellusten beroofd, en dan geworpen onder hun genoten die in de helse Werkhuizen in verachting en ellende zijn: maar deze dingen overkomen hun volgens den graad der liefde van de Heerschappij over de Goddelijke dingen des Heren, volgens welken graad er bij hen de verwerping van den Heer is. Hieruit nu kan vaststaan dat met de vruchten des verlangens uwer ziel zijn heengegaan, en alle vette en glanzende dingen zijn van u heengegaan, en gij zult die niet meer vinden, wordt aangeduid, dat alle gezegendheden en gelukzaligheden des Hemels, ook de uitwendige, zodanig als zij door hen worden begeerd, geheel en al zullen vluchten en niet langer zullen verschijnen, omdat er niet enige aandoeningen van het goede en het ware bij hen zijn. Dat de Vette dingen de hemelse goede dingen en de aandoeningen ervan en de verkwikkelijkheden der aandoeningen betekenen, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: *“Let op Mij, eet het goede, opdat uw ziel zich verlustige in*

VETTIGHEID”, Jes. LV: 2. “Ik zal de ziel der priesters vullen met VETTIGHEID, en Mijn volk zal met het GOEDE verzadigd worden”, Jerem. XXXI: 14. “Mijn ziel zal verzadigd worden met SMEER en VETTIGHEID, en met lippen der liederen zal mijn mond loven”, Psalm LXIII: 6. “Zij worden vervuld met de VETTIGHEID Uws huizes, en met den stroom Uwer verrukkingen drenkt Gij hen”, Psalm XXXVI: 9. “Jehovah zal allen volken op dezen Berg een Gastmaal maken van VETTIGHEDEN, van MERGIGE VETTIGHEDEN”, Jes. XXV: 6. “Zij zullen nog inkomst hebben in den ouderdom, VET en groen zullen zij zijn, om te verkondigen dat Jehovah recht is”, Psalm XCII: 15, 16. “Dat zij op het Gastmaal hetwelk Jehovah maken zal, VETTIGHEID TOT VERZADIGING TOE zullen eten en Bloed tot dronkenschap toe zullen drinken”, Ezech. XXXIX: 19. “Jehovah zal uw brandoffer VET MAKEN”, Psalm XX: 4. Omdat de Vettigheid het hemels goede betekent, was het derhalve ingesteld dat alle VETTIGHEID vanuit de geslachtofferde dingen op het Altaar verbrand zou worden, Exod. XXIX: 13, 22; Levit. 1: 8; Hfdst. III: 3 tot 16; Hfdst. IV: 8 tot 35; Hfdst. VII: 3, 4, 30, 31; Hfdst. XVII: 6; Num. XVIII: 17, 18. In den tegengestelden zin worden met de Vetten degenen aangeduid die van het goede walgen, en het, omdat het al te veel is, verachten en verwerpen, Deut. XXXII: 15; Jerem. V: 28; Hfdst. L: II; Psalm XVII: 10; Psalm XX: 3; Ps. LXXVIII: 31; Ps. CXIX: 70, en elders.

783. De kooplieden dezer dingen, die rijk geworden waren van haar, zullen van verre staan om de vrees van haar pijniging, wenende en rouwende, betekent den staat vóór de verdoemenis, en dan de vrees en de weeklacht van hen, die met allerlei dispensaties en beloften van hemelse vreugden, winst hebben behaald. Met de Kooplieden dezer dingen, namelijk, van de vruchten des verlangens der ziel, en van de vette en de glanzende dingen, waarover in het vlak voorafgaande Vers, worden degenen aangeduid die met allerlei dispensaties en beloften van hemelse vreugden rijk zijn geworden, dat is, winst hebben behaald: onder deze Kooplieden worden allen, zowel de hogeren als de lageren in hun Kerkelijke Orde verstaan, die met zulke dingen winst hebben behaald; dat het ook de hogeren zijn, blijkt uit Vers 23 van dit Hoofdstuk, waar gezegd wordt: *Omdat uw Kooplieden, de Groten der aarde waren;* dat het de lageren zijn, blijkt uit Vers II; men zie boven n. 771. Met van verre staan om de vrees der pijniging, wenende en rouwende, wordt aangeduid zolang zij nog in een van de verdoemenis verwijderden staat zijn, en nochtans in de vrees dan voor de straffen, en in de weeklaging, zoals boven in n. 769, waar eendere dingen worden gezegd.

784. Wat de dispensaties aangaat waarmede zij winst behalen, deze zijn er verschillende: er zijn er omtrent aan te gane Echtverbintenissen tussen bij

de wetten verboden graden; omtrent Echtscheidingen; omtrent Boze dingen, zelfs ook heel erge, en dan vrijstelling van tijdelijke straffen: voorts ook door Aflaten: dispensaties omtrent de Bedieningen, buiten alle mogendheid of gezag der Wereldlijke overheden om; waaronder ook de bevestigingen van Hertogdommen en van Vorstendommen zijn; bovendien met beloften van Hemelse vreugden, gedaan aan hen die de kloosters verrijken, en de schatten ervan vermeerderen, door hun gaven goede werken te noemen, in zich heilig, alsmede verdienen; tot welke dingen zij worden gebracht door het ingeprente geloof aangaande de mogendheid en de hulp hunner Heiligen, en aangaande de door hen gedane wonderen: vooral belagen zij de rijken wanneer zij ziek zijn, en dan jagen zij hun ook schrik aan voor de Hel, en zo persen zij met geweld af; door Misoffers voor hun zielen te beloven naar gelang van de waarde van het legaat, en door die misoffers een geleidelijke verlossing uit de plaats der marteling, welke zij het Vagevuur noemen, en zo de binnenlating in den Hemel. Wat het Vagevuur aangaat, zo kan ik verzekeren, dat het zuiver een Babylonisch verzinsel is uit winstbejag, en dat het niet bestaat, noch bestaanbaar is: elk mens komt na den dood eerst in de Wereld der geesten, welke midden tussen den Hemel en de Hel is, en daar wordt hij voorbereid òf tot den Hemel, òf tot de Hel, een ieder volgens zijn leven in de Wereld; en in die Wereld is er voor niemand pijniging, maar de boze komt eerst dan in de pijniging, wanneer hij na de voorbereiding in de Hel is: er zijn in die Wereld talloze Gezelschappen, waarin eendere vreugden zijn als op Aarde, ter oorzake hiervan, dat zij die daar zijn, verbonden zijn met de mensen op Aarde, die ook in het midden tussen den Hemel en de Hel zijn; de uitwendige dingen van hen worden daar achtereenvolgens afgelegd, en zo worden de inwendige dingen geopend, en zulks totdat de regerende liefde, welke, omdat zij de liefde des levens is, en de binnenste en de heersende over de uitwendige dingen, wordt onthuld; na welker onthulling blijkt hoedanig de mens is; en volgens het hoedanige dier liefde wordt hij vanuit de Wereld der geesten tot zijn plaats heengezonden, indien hij goed is, in den Hemel, en indien hij boos is, in de Hel. Dat het aldus is, is als zeker te weten gegeven, omdat het mij uit den Heer is gegeven, tezamen met hen te zijn die in die Wereld zijn, en alle dingen te zien, en zo uit de ondervinding zelf mede te delen, en zulks nu twintig jaren achtereen: en daarom kan ik verzekeren, dat het Vagevuur een verzinsel is, hetwelk duivels genoemd kan worden, omdat het verzonnen is om het winstbejag, en om de mogendheid over de zielen, ook van de gestorvenen, na den dood.

785. *En zeggende: Wee, wee, die grote stad, omkleed met fijn lijnwaad en purper en scharlaken en verguld met goud, en met kostelijk gesteente en met paarlen, omdat in één uur zo grote rijkdommen zijn verwoest, betekent de zware weeklacht dat hun prachtige dingen en winsten zo plotseling en volslagen zijn vernietigd.* Met wee, wee, wordt de zware weeklacht aangeduid, zoals boven in n. 769; met die grote Stad, wordt het Rooms-Katholieke Godsdienstige aangeduid, omdat er wordt gezegd omkleed met fijn lijnwaad en purper en verguld met goud, hetgeen niet gezegd kan worden van een Stad, maar van het Godsdienstige; met omkleed met fijn lijnwaad, purper en scharlaken, en verguld met goud, met kostelijk gesteente, en met paarlen, worden eendere dingen aangeduid als boven in n. 725, 726, 727, waar dezelfde woorden staan; in het algemeen de prachtige dingen in den uitwendigen vorm; met omdat in één uur zo grote rijkdommen zijn verwoest, wordt aangeduid dat hun winsten zo plotseling en volslagen zijn vernietigd; met één uur wordt aangeduid plotseling en volslagen, zoals boven in n. 769; omdat met den tijd en met alle dingen van den tijd staten worden aangeduid, n. 476. Hieruit blijkt, dat met deze woorden die dingen worden aangeduid welke boven zijn aangevoerd. Over de verwoesting van Babel worden eendere dingen gezegd bij Jeremia: *“Het land van Babel is vol van schuld tegenover den Heilige Israëls: de gedachten van Jehovah staan tegen haar, om haar te stellen tot verlating: zij zullen van u geen steen nemen voor den hoek, of een steen der fundamenteën, omdat gij de woestheid der eeuw zult zijn. Babel zal zijn tot steenhopen, een habitakel der draken, tot een ontzetting en een aanfluiting. Babel is teruggebracht tot verlating; de zee klimt over haar op, door de veelheid harer golven is zij bedekt; haar steden zijn teruggebracht tot verlating, tot een land der droogte en der verlatenheid”*, LI: 5, 26, 29, 37, 41, 42, 43.

786. *En alle stuurman, en een elk op schepen verkerende, en de bootsgezellen, en zovelen als ter zee werken, betekent hen die Leken worden genoemd, zowel zij die in grotere waardigheid als zij die in kleinere zijn aangesteld, tot aan het lagere volk toe, die dat Godsdienstige zijn toegedaan, en hetzelfde liefhebben en kussen, of van harte erkennen en vereren.* Van Vers 9 tot 16 is gehandeld over de Geestelijken, die krachtens dat Godsdienstige in de Heerschappij zijn geweest en de Goddelijke mogendheid des Heren hebben uitgeoefend, en daarmee de wereld hebben gewonnen; nu wordt er gehandeld over hen die niet in enige orde van bediening zijn, doch nochtans dat Godsdienstige liefhebben en kussen, of van harte erkennen en vereren, die den naam van Leken hebben; onder alle stuurman worden de hoogsten van hen verstaan, zijnde de Keizers, Koningen, Hertogen, en Vorsten; onder een elk op schepen

verkerende, worden degenen verstaan die in verschillende functies zijn in groteren en kleineren graad; onder de bootsgezellen worden de laagsten verstaan, die het lagere volk worden genoemd; onder zovelen als ter zee werken, worden verstaan allen in het algemeen die dat Godsdienstige zijn toegedaan, en hetzelfde liefhebben en kussen, of van harte erkennen en vereren: dat dezen en genen hier worden verstaan, blijkt uit de reeks der dingen in den geestelijk ken zin; en uit de betekenis van op schepen en van de op schepen verkerenden en van de bootsgezellen, en uit de betekenis van de ter zee werkenden; onder de stuurlieden der schepen, en de daarop verkerenden en de bootsgezellen, kunnen geen anderen worden verstaan dan zij die de dingen aanbrengen welke boven de koopwaren worden genoemd, zijnde de dingen die zij in hun schatkamers verzamelen, alsmede de bezittingen, en in ruil waarvoor zij zegeningen en zaligsprekingen wegdragen, als verdiensten en andere dergelijke dingen die zij voor hun zielen verlangen; en wanneer dezen daaronder worden verstaan, is het duidelijk dat onder allen stuurman hun hoogsten worden verstaan, onder een elk op schepen verkerende, allen die in aan genen ondergeschikte ambten zijn, en onder de bootsgezellen de laagsten; dat met de schepen worden aangeduid de geestelijke koopwaren, zijnde de erkentnissen van het ware en het goede, zie men boven in n. 406; hier de natuurlijke koopwaren, en waarvoor in ruil zij, zoals zij menen, geestelijke wegdragen; dat onder zovelen als ter zee werken, allen, wie dan ook, worden verstaan die dat Godsdienstige liefhebben en kussen, of van harte erkennen en vereren, is omdat met de Zee dat Godsdienstige wordt aangeduid; met de Zee immers wordt het Uitwendige der Kerk aangeduid, men zie boven n. 238, 290, 403, 404, 405, 470, 565 [a], 659, 661; en dit Godsdienstige is louter Uitwendig. Eendere dingen worden aangeduid met het volgende bij Jesaja: *“Zo zeide Jehovah, uw Verlosser, de Heilige Israëls: Om ulieder wil heb Ik naar Babel gezonden, en Ik zal alle grendelen nederwerpen, en [de Chaldeën] van wie in de Schepen het geroep is; aldus zeide Jehovah, Die in de zee een weg gegeven heb, en in de sterke wateren een pad”*, XLIII: 14, 16; er wordt gezegd het geroep in de schepen, zoals eveneens hier dat zij van verre stonden en vanuit de schepen riepen: en eveneens bij Ezechiël: *“Van de stem des geroeps uwer Schippers zullen de voorsteden beven, en alle die den riem houden, alle bootsgezellen en schippers der zee zullen vanuit hun schepen nederklimmen, en over u bitterlik roepen”*, XXVII: 28, 29, 30; maar deze dingen gelden de verwoesting van Tyrus, waarmede wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de erkentnissen van het ware en het goede. Doch men moet weten, dat hier geen anderen worden verstaan, dan zij die dat Godsdienstigedienstige liefhebben en kussen, of van

harte erkennen en vereren. Diegenen uit hetzelfde Godsdienstige daarentegen, die hetzelfde weliswaar erkennen omdat zij daarin geboren en opgevoed zijn, en niet iets weten aangaande de sluwheden en de strikken van genen om voor zich den Goddelijken eredienst op te eisen, en om alle dingen van allen in de wereld te bezitten, en die nochtans de goede dingen doen vanuit een oprecht hart, en ook hun ogen tot den Heer hebben gekeerd, dezen komen na den dood onder de gezegenden, want, daar onderricht zijnde, nemen zij de waarheden op, en verwerpen zij de aanbidding van den Paus, en de aanroeping van de Heiligen, en erkennen zij den Heer als den God des Hemels en der Aarde, worden tot den Hemel verheven, en worden Engelen: en daarom zijn er uit hen ook verscheidene hemelse Gezelschappen in de geestelijke Wereld, waarover hooggeeerden, die op eendere wijze hebben geleefd, zijn aangesteld: er werd te zien gegeven, dat ook sommigen die Keizers, Koningen, Hertogen, en Vorsten waren geweest, die weliswaar den Paus hadden erkend als den Hoogste der Kerk, maar niet als den Stedehouder des Heren, en eveneens enige dingen uit de Pauselijke Bullen hadden erkend, maar toch het Woord heilig hadden gehouden, en gerecht hadden gehandeld in hun behering, over die Gezelschappen waren aangesteld: men zie aangaande dezen in het VERVOLG OVER HET LAATSTE GERICHT EN AANGAANDE DE GEESTELIJKE WERELD, n. 58 tot 60, enige dingen uit ondervinding medegedeeld.

787. *Stonden van verre, en riepen, ziende den rook harer verbranding, zeggende: Welke was die grote stad gelijk, betekent in een verwijderden staat hun rouw over de verdoemenis van dat Godsdienstige, waarvan zij hadden geloofd dat het ver boven elken godsdienst in de Wereld uitmuntte.* Met zij stonden van verre wordt aangeduid, terwijl zij nog in een van de verdoemenis verwijderden staat zijn, en nochtans in de vrees voor straffen, n. 769, 783; met zij riepen, wordt hun rouw aangeduid; met den rook harer verbranding, wordt de verdoemenis vanwege de echtbreking en de ontwijding van het Woord aangeduid, n. 766, 767; met zeggende: Welke was die grote stad gelijk, wordt aangeduid dat zij hadden geloofd dat dit Godsdienstige ver boven elken Godsdienst in de Wereld uitmuntte; met die grote Stad wordt dat Godsdienstige aangeduid, zoals boven meermalen. Dat zij geloven dat dit Godsdienstige ver boven elken Godsdienst uitmunt, en dat het de Kerk Moeder, Koningin, en de Heerseres is, is bekend; voorts is het ook bekend aan hen die daarop letten, dat opdat zij aldus geloven, dit geloof aanhoudend door de Kanunniken en de Monniken wordt ingegoten, en dat zij dit doen vanuit het vuur van te heersen en winst te maken; maar nochtans kunnen de Leken vanwege de mogendheid der overheersing van genen niet terugtreden van alle uitwendige dingen van

dat Godsdienstige, maar nochtans kunnen zij van deszelfs inwendige dingen terugtreden, aangezien alle vrijheid is overgelaten en wordt overgelaten aan des mensen wil en verstand, en vandaar aan diens aandoening en denking.

788. *En zij wierpen stof op hun hoofden, en riepen wenende en rouwende, zeggende: Wee, wee, die grote Stad, betekent hun smart en rouw innerlijk, en uiterlijk, zijnde de weeklacht, dat een zo uitmuntend Godsdienstige geheel en al vernietigd en verdoemd is.* Met stof op de hoofden werpen, wordt de innerlijke smart en rouw aangeduid om de vernietiging en de verdoemenis, waarover aanstonds; met roepen, wenende en rouwende, wordt de uiterlijke smart en rouw aangeduid; met wenen wordt de rouw der ziel aangeduid, en met rouwen de rouw des harten; met wee, wee, die stad, wordt de zware weeklacht over de vernietiging en de verdoemenis aangeduid; dat wee de weeklacht over de rampspoedigheid, de rampzaligheid en de verdoemenis betekent, en vandaar wee, wee, de zware weeklacht, zie men in n. 416, 769, 785; en dat de Stad dit Godsdienstige betekent, n. 785 en elders. Dat met stof op het hoofd werpen, de innerlijke smart en rouw om de vernietiging en de verdoemenis wordt aangeduid, staat vast uit deze volgende dingen: “*Zij zullen bitterlijk roepen, en zij zullen STOF OP HUN HOOFD doen opkomen, en zich wentelen in de As*”, Ezech. XXVII: 30. “*Zij zitten op de aarde, de ouderen der dochter Zions, en zij doen STOF OP HUN HOOFD opkomen*”, Klaagl. II: 10. “*De vrienden van Job scheurden hun rokken en strooiden STOF OP HUN HOOFDEN*”, Job II: 12. “*Daal af en zit op het STOF, gij dochter van Babel, zit op de aarde, geen troon voor u*”, Jes. XLVII: 1, behalve elders. Dat zij stof op de hoofden wierpen, wanneer zij binnenste smart gevoelden, was ter oorzaak hiervan, dat het stof het verdoemde betekende, zoals blijkt uit Gen. III: 14; Matth. X: 14; Markus VI: 11; Lukas X: 10, 11, 12; en het stof op het hoofd beeldde de erkenning uit dat zij vanuit zich verdoemd waren, en zo de boetedoening, zoals in Matth. XI: 21; Lukas X: 13; dat het stof het verdoemde betekent, is omdat de aarde boven de hellen in de geestelijke Wereld uit louter stof zonder gras en kruid bestaat.

789. *In dewelke rijk zijn geworden allen hebbende schepen in de zee, vanwege haar kostelijkheid, omdat zij in één uur verwoest zijn geworden, betekent deswege dat door de heilige dingen van dat Godsdienstige allen, zovelen als daarvan kopen wilden, verzoend werden, en voor wereldlijke en tijdelijke rijkdommen geestelijke en eeuwige rijkdommen zouden ontvangen, en dat nu niemand ze ontvangt.* Met rijk worden vanwege haar kostelijkheid, wordt aangeduid door de heilige dingen van dat Godsdienstige God verzoenen, of geloven dat men voor tijdelijke en vergankelijke koopwaren of rijkdommen geestelijke en eeuwige koopwaren of rijkdommen ontvangt, dat is, dat men voor goud,

zilver, kostelijk gesteente, paarden, purper, en de overige dingen, welke in Vers 12, 13 worden opgesomd, zegeningen en gelukzaligheden na den dood erlangt; deze dingen worden verstaan onder de kostelijkheid waarmede zij, naar zij zeggen, vanwege die Stad waren verrijkt; dat zij ook zo spreken, is bekend; daarmede dat zij in één uur verwoest geworden zijn, wordt aangeduid dat vanwege de vernietiging van dat Godsdienstige na dezen niemand de heilige dingen van genen kan kopen; hieruit blijkt dat met deze woorden de dingen worden aangeduid die boven zijn aangevoerd. Dat de heilige dingen der Kerk met kostelijke dingen worden aangeduid, blijkt uit deze plaatsen: *“Gezegend van Jehovah zij het land van Jozef, van de KOSTELIJKE DINGEN des Hemels, van de KOSTELIJKE DINGEN der inkomsten der Zon, van de KOSTELIJKE DINGEN van het voortbrengsel der maanden, van de KOSTELIJKE DINGEN der heuvelen der eeuwigheid, en van de KOSTELIJKE DINGEN der aarde”*, Deut. XXXIII: 13, 14, 15. *“Een KOSTELIJKE zoon is Mij Efraïm, een boorling der verrukkingen”*, Jerem. XXXI: 20; onder Efraïm wordt het verstand van het Woord verstaan: *“De KOSTELIJKE zonen van Zion zijn meer dan zuiver goud geschat”*, Klaagl. IV: 2; de zonen van Zion zijn de ware dingen der Kerk; behalve elders, zoals in Jes. XIII: 12; Hfdst. XLIII: 4; Psalm XXXVI: 8; Psalm XLV: 10; Psalm XLIX: 9; Psalm CXVI: 15. Vandaar nu is het, dat er gezegd wordt dat vanwege die stad allen hebbende schepen in de zee, vanwege haar kostelijkheid rijk zijn geworden.

790. *Springt op over haar, gij Hemel en gij heilige Apostelen en Profeten, omdat God gericht heeft uw gericht aangaande haar, betekent dat zich nu de Engelen des Hemels en de mensen der Kerk die in de goede en de ware dingen vanuit het Woord zijn, van harte daarover mogen verheugen, dat degenen verwijderd en verworpen zijn die in de boze en de valse dingen van dat Godsdienstige zijn.* Springt op over haar, gij Hemel, betekent dat de Engelen des Hemels zich nu van harte mogen verheugen; het opspringen is immers de vreugde des harten; en gij heilige Apostelen en Profeten, betekent en tezamen met hen de mensen der Kerk die in de goede en de ware dingen vanuit het Woord zijn; met de Apostelen worden degenen aangeduid die in de goede en daaruit in de ware dingen der Kerk vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de goede dingen en daaruit de ware dingen der Kerk vanuit het Woord, n. 79; en met de Profeten worden de ware dingen vanuit het goede vanuit het Woord aangeduid, n. 8, 133; en deze worden heilig genoemd, omdat de Apostelen en de Profeten, zoals gezegd is, abstract genomen de goede en de ware dingen des Woords betekenen, welke in zich heilig zijn, omdat zij des Heren zijn, n. 586, 666; omdat God heeft gericht uw gericht aangaande haar, betekent omdat

degenen verwijderd en verworpen zijn, die in de boze en de valse dingen van dat Godsdienstige zijn; dat het geen anderen zijn, zie men boven in n. 786. Aangaande de vreugde van de Engelen des Hemels over de verwijdering en de verwerping van hen die in de boze en de valse dingen van dat Godsdienstige zijn, wordt in het volgende Hoofdstuk van Vers 1 tot 9 gehandeld; hier wordt alleen gezegd dat zij zich zouden verheugen; doch de Engellijke vreugde is niet vanwege de verdoemenis van genen, maar vanwege den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Kerk, en de zaliging der gelovigen, welke niet gegeven kunnen worden voordat genen verwijderd zijn, hetgeen geschiedt en geschied is door het Laatste Gericht, over welke zaak men zal zien in de Ontvouwing van de Verzen 7, 8, 9 van het volgende Hoofdstuk. Hieruit kan vaststaan dat met springt op over haar, gij Hemel, en gij heilige Apostelen en Profeten, omdat God heeft gericht uw gericht aangaande haar, wordt aangeduid dat de Engelen des Hemels en de mensen der Kerk die in de goede en de ware dingen vanuit het Woord zijn, zich van harte daarover mogen verheugen dat degenen verwijderd en verworpen zijn, die in de boze en de valse dingen van dat Godsdienstige zijn. Wie kan niet zien, dat niet de Apostelen en de Profeten van wie in het Woord sprake is, hier worden verstaan; dezen waren er weinigen, en niet voortreffelijker dan de anderen; maar onder hen worden verstaan alleen die in des Heren Kerk in de goede en de ware dingen vanuit het Woord zijn, zoals ook onder de twaalf Stammen van Israël, waarover boven n. 349; onder den Apostel Petrus wordt de Waarheid of het Geloof der Kerk verstaan, onder den Apostel Jakobus de Naastenliefde der Kerk, en onder den Apostel Johannes de Werken der Naastenliefde van de mensen der Kerk.

791. *En een sterke Engel hief een steen op als het ware een grote molensteen, en wierp dien in de zee, zeggende: Aldus zal met geweld worden nedergeworpen Babylon, die grote Stad, en zal niet meer gevonden worden, betekent dat door een sterken invloed des Heren vanuit den Hemel dat Godsdienstige met al deszelfs geschonden ware dingen des Woords voorover in de hel zal worden geworpen, en dat het nooit meer voor de Engelen zal verschijnen.* Met een sterke Engel hief op, wordt een sterke invloed des Heren vanuit den Hemel aangeduid; met den Engel immers wordt aangeduid de Heer en de werking van Hem, welke door den Hemel geschiedt, n. 258, 415, 465, 649; omdat hier de Engel sterk [*robustus*] wordt genoemd, en gezegd wordt dat hij een groten molensteen ophief, wordt een sterke [*fortis*] werking aangeduid, zijnde een sterke invloed; met een steen, als het ware een groten molensteen, worden de geschonden en ontwijde ware dingen des Woords aangeduid; met den steen immers wordt

het Ware aangeduid, en met den molen de opsporing, de navorsing en de bevestiging van het ware vanuit het Woord, waarover n. 794, hier echter de echtbreking en de ontwijding van het ware des Woords, omdat over Babylon wordt gehandeld; met in de zee werpen, wordt aangeduid in de Hel werpen; met aldus zal met geweld worden nedergeworpen Babylon, die grote Stad, wordt aangeduid dat zo dat Godsdienstige voorover in de Hel zal geworpen worden; met zij zal niet meer gevonden worden, wordt aangeduid dat het nooit meer voor de Engelen zal verschijnen: dat dit wordt aangeduid, is omdat allen vanuit dat Godsdienstige die in de boze en de valse dingen ervan zijn, weliswaar na den dood in de Wereld der geesten komen; die wereld immers is zoals een Marktplein, waarin eerst allen worden vergaderd, en zij is zoals de Maag waarin eerst alle spijzen worden verzameld; de Maag stemt ook overeen met die Wereld: doch het wordt hun heden, omdat het na het Laatste Gericht is, hetwelk in het Jaar 1757 is voltrokken, niet zoals vroeger toegestaan om in die Wereld te verwijlen en voor zich als het ware Hemelen te vormen; maar zij worden, zodra zij daar aanspoelen, tot de Gezelschappen daar verwezen die in verbinding staan met de Hellen, waarin zij ook van tijd tot tijd worden geworpen; en zo is door den Heer de voorzorg genomen, dat zij nooit meer voor de Engelen zullen verschijnen: dit is het dus, wat daarmede wordt aangeduid, dat die Stad, dat is, dat Godsdienstige, niet meer gevonden zal worden. Aangezien met den molensteen het geschonden Ware des Woords wordt aangeduid, en met de zee de hel, zegt de Heer derhalve: *“Zo wie een van de kleinen die in Mij geloven, zal geërgerd hebben, het ware hem nutter dat een ezelsmolen [mola asinaria] aan zijn hals gehangen, en hij verzonken ware in de diepte der zee”*, Matth. XVIII: 6; en wordt gezegd *Molensteen [Lapis molaris]* in Markus IX: 42; Lukas XVII: 2. Van Babel wordt bijna iets eenders gezegd bij Jeremia: *“Wanneer gij geëindigd zult hebben dit boek te lezen, zult gij op hetzelfde een Steen binden, en werpen het in het midden van den Euftrat, en zult zeggen: Zo zal Babel ondergedompeld worden, en ook niet weder verrijzen”*, LI: 63, 64; onder het midden van den Euftrat wordt iets eenders verstaan als onder de zee, omdat de rivier de Euftrat Assyrië, waar Babel lag, begrensd en van het land Kanaän scheidde.

792. *En de stem der citerspellers en der muzikanten, en der fluiters en der bazuiners, zal in u niet meer gehoord worden, betekent dat er bij hen niet enige aandoening van het geestelijk ware en goede zal zijn, noch enige aandoening van het hemels ware en goede.* Onder de stem wordt de klank verstaan, en elke klank stemt overeen met een aandoening, welke der liefde is, aangezien de klank daaruit opkomt; vandaar is het, dat de klanken van de citer, van de muzikanten,

van de fluit, vanwege de overeenstemming aandoeningen betekenen: maar de aandoeningen zijn van tweevoudig geslacht, geestelijk en hemels; de geestelijke aandoeningen zijn de aandoeningen der wijsheid, en de hemelse aandoeningen zijn de aandoeningen der liefde; zij verschillen onderling gelijkterwijs de Hemelen, en dat deze in twee Rijken zijn onderscheiden, een Hemels en een Geestelijk Rijk, is boven enige malen gezegd: er zijn dus muziekinstrumenten, waarvan de klanken betrekking hebben op de geestelijke aandoeningen, en er zijn er waarvan de klanken betrekking hebben op de hemelse aandoeningen; de stem of de klank van citerspelers en van muzikanten op de geestelijke aandoeningen, en de stem of de klank van fluiters en van bazuiners op de hemelse aandoeningen; de instrumenten immers welke klanken onderling gescheiden [*discreti*] zijn, zoals de snaarinstrumenten, behoren tot de klasse der geestelijke aandoeningen, en de instrumenten welke klanken doorlopend [*continui*] zijn, zoals de blaasinstrumenten, behoren tot de klasse der hemelse aandoeningen; vandaar is het, dat de stem of de klank der citerspelers en der muzikanten de aandoening van het geestelijk ware en goede betekent, en de stem of de klank der fluiters en der bazuiners de aandoening van het hemels ware en goede betekent: dat de klank van de citer vanwege de overeenstemming de belijdenis vanuit de aandoening van het geestelijk ware betekent, zie men in n. 276, 661. Dat zij die in de boze en de valse dingen van het Rooms-Katholieke Godsdienstige zijn, geen aandoeningen van het geestelijk ware en goede, noch aandoeningen van het hemels ware en goede hebben, wordt hier verstaan, omdat er wordt gezegd dat de stem der citerspelers en der muzikanten en der fluiters en der bazuiners, in u niet meer gehoord zal worden; dat zij ze niet hebben, is omdat zij bij hen niet kunnen bestaan; zij hebben immers niet enig ware vanuit het Woord, en omdat zij het ware niet hebben, hebben zij ook niet enig goede; dit is er alleen bij hen die de ware dingen verlangen; doch geen anderen verlangen de ware dingen vanuit geestelijke aandoening dan zij die tot den Heer gaan; deze worden volgens dit hun verlangen na den dood door de Engelen onderricht, en nemen die ware dingen op. De uitwendige aandoeningen, waarin genen zijn wanneer zij de Missen horen, en wanneer zij in andere godsdienstoefeningen zijn, welke zonder de ware dingen uit den Heer door het Woord zijn, zijn niets anders dan louter natuurlijke, zinlijke, en lichamelijke aandoeningen; en omdat zij zodanig zijn, en zonder inwendige dingen vanuit den Heer, is het niet te verwonderen, dat zij in die donkerheid en blindheid gevoerd worden tot een eredienst van levende en dode mensen, en tot offeringen aan de demonen [*demones*], welke pluto's worden genoemd, ter verzoening voor hun zielen.

793. *En alle Werkmeester van alle kunst zal in u niet meer gevonden worden, betekent dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven volgens haar, niet enig verstand van het geestelijk ware, en vandaar ook niet enige denking van het geestelijk ware hebben, voor zoveel als het uit henzelf is.* Met den Werkmeester wordt in den geestelijken zin des Woords aangeduid de inzichtsvolle en hij die vanuit het verstand denkt; in den goeden zin hij die vanuit het verstand de ware dingen denkt, welke hemels zijn, en in den slechten zin hij die vanuit het verstand de valse dingen denkt, welke hels zijn; en omdat deze en gene dingen van verscheidene geslachten zijn, en elk geslacht van verscheidene soorten, en elke soort wederom van verscheidene geslachten en soorten, welke evenwel de bijzondere en de afzonderlijke dingen worden genoemd, wordt er derhalve gezegd werkmeester van alle kunst: ook worden met de werkmeesters naar hun handwerken en kunsten vanwege de overeenstemmingen zulke dingen aangeduid als van de wijsheid, van het inzicht en van de wetenschap zijn: gezegd wordt vanwege de overeenstemming, omdat elk werk van den mens, evenzo elke werking, als zij slechts van enig nut is, overeenstemt met zulke dingen als van het Engellijk inzicht zijn; doch met andere zaken of subjecten van het Engellijk inzicht de dingen die van de werkmeesters in goud, zilver, en kostbare stenen zijn; met andere die welke van de werkmeesters in brons, ijzer, hout en stenen zijn; en met andere die welke van de werkmeesters in andere nuttige en verlangenswaardige voorwerpen zijn, zoals stoffen, linnenweefsels, klederen en gewaden van allerlei soort; al deze dingen stemmen overeen, zoals is gezegd, omdat het werken zijn; hieruit kan vaststaan dat onder den werkmeester van alle kunst, die niet zal gevonden worden in Babylon, niet wordt verstaan dat niet enig werkmeester daar zal zijn, maar dat daar niet enig verstand van het geestelijk ware zal zijn, en vandaar ook niet enige denking van het geestelijk ware; maar aldus alleen voor hen die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer ervan en vanuit het leven volgens haar, en eveneens voor zoveel als het vanuit henzelf is. Dat de Werkmeester degenen betekent die in het verstand van het ware zijn, en vandaar in de denking van het ware, kan vaststaan uit deze dingen: *“Bezaleël en Aholiab, DE WERKMEESTERS, zullen den Tabernakel maken, omdat zij vervuld zijn met WIJSHEID, INZICHT, EN WETENSCHAP”*, Exod. xxxi: 3; Hfdst. xxxvi: 1, 2. *“Zij maakten, alle WIJZE VAN HARTE onder degenen die het werk maakten, het Habitakel, VAN HET WERK EENS WERKMEESTERS”*, Exod. xxxvi: 8. *“Gij zult het Habitakel maken van getweerde boomwol, en hemelsblauw en purper, en dubbel-gedoopt scharlaken, en Cherubim, VAN HET WERK EENS WERKMEESTERS zult gij ze maken”*, Exod. xxvi: 1. *“Gij zult een*

voorhang maken, evenzo VAN HET WERK EENS WERKMEESTERS", vers 31; Hfdst. xxxv: 35. *Evenzo de efod, VAN HET WERK EENS WERKMEESTERS, alsmede de borstlap, Exod. xxviii: 6; Hfdst. xxxix: 8.* Werkmeester wordt daar genoemd met een woord, hetwelk ook Uitdenker betekent. "*Gij zult twee stenen graveren, welke gij zult zetten op de schouders van den Efod, VAN HET WERK EENS WERKMEESTERS in edelstenen*", Exod. xxviii: 11, 12. In den tegengestelden zin wordt met het werk van den Werkmeester dat werk aangeduid hetwelk vanuit het eigen inzicht is, vanuit hetwelk niet iets anders kan worden voortgebracht dan het valse; dit wordt onder het werk van den Werkmeester verstaan in deze plaatsen: "*Zij zullen een gegoten beeld maken van hun zilver in HUN EIGEN INZICHT, EEN WERK DER WERKMEESTERS gans en al*", Hoschea xiii: 2. "*DE WERKMEESTER giet een beeld, en de goudsmid overdekt het met goud, en smeedt er ketenen van zilver aan; hij zoekt een WIJZEN WERKMEESTER, Jes. xl: 19, 20. "Men heeft hout gehouwen van het woud, een werk van des ambachtsmans handen; zilver uit Tharshish wordt gebracht, en goud uit Ufaz, een WERK DES WERKMEESTERS; hemelsblauw en purper is hun kleed, een Werk der wijzen gans en al"*, Jerem. x: 3, 9; voorts Deut. xxvii: 15. Dat de afgoden de valse valse dingen van den eredienst en den godsdienst vanuit het eigen inzicht betekenen, zie men boven in n. 459, 460.

794. *En de stem des molens zal in u niet meer gehoord worden, betekent dat er voor hen die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer ervan en vanuit het leven dienvolgens, niet enige opsporing, navorsing en bevestiging van het geestelijk ware is, omdat het opgenomen en bevestigde en zo ingeplante valse in den weg staat.* Met de stem des molens wordt niet iets anders aangeduid dan de opsporing, de navorsing, en de bevestiging van het geestelijk ware, vooral vanuit het Woord; dat deze dingen met de stem des molens of met het malen worden aangeduid, is omdat met de tarwe en de gerst welke gemalen worden, het hemels en het geestelijk goede wordt aangeduid, en vandaar met de bloem en het meel het ware vanuit dat goede wordt aangeduid; al het ware immers is vanuit het goede, en elk ware dat niet vanuit het geestelijk goede is, is niet geestelijk. Er wordt gezegd de stem des molens, omdat hier en daar in het Woord de geestelijke dingen worden aangeduid met instrumentale dingen, welke de laatsten der natuur zijn, zoals de geestelijke ware en goede dingen met bekers, fiolen, zakken, schotels, en tal van andere vaten; men zie boven n. 672. Dat met de tarwe het goede der Kerk vanuit het Woord wordt aangeduid, n. 315; en dat met de bloem vanuit de tarwe het ware vanuit dat goede wordt aangeduid, n. 778. Dat de molen de opsporing, de navorsing, en de bevestiging van het geestelijk ware betekent, kan men zien uit deze plaatsen: "*Jezus zeide: In de*

voleinding der eeuw zullen er twee op den akker zijn, de een zal aangenomen, en de ander zal verlaten worden; er zullen twee MALEN, de ene zal aangenomen, en de andere zal verlaten worden”, Matth. XXIV: 40, 41; onder de voleinding der eeuw wordt het einde der Kerk verstaan, wanneer het Laatste Gericht wordt gehouden; met den akker wordt de Kerk aangeduid, omdat daar de oogst is; met zij die malen worden degenen aangeduid die in de Kerk de ware dingen opsporen; met de aangenomenen worden degenen aangeduid die ze vinden en opnemen, en met de verlatenen degenen die ze niet opsporen, noch opnemen, omdat zij in de valse dingen zijn. *“Ik zal aan hen onttrekken de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem des bruidegoms en de stem der bruid, de stem der MOLENS, en het licht der lamp”*, Jerem. XXV: 10; met de stem der molens wordt daar iets eenders aangeduid als hier in de Apocalyps. *“Gij zult niet te pand nemen den MOLEN of den MOLENSTEEN, omdat hij de ziel te pand neemt”*, Deut. XXIV: 6; de molen wordt hier de ziel genoemd, omdat met de ziel het ware der wijsheid en des geloofs wordt aangeduid, n. 681. In den tegengestelden zin wordt met den molen de opsporing en de bevestiging van het valse aangeduid, zoals blijkt uit deze plaatsen: *“Zij hebben de jongelingen weggevoerd om te MALEN, en de knapen struikelen in het hout”*, Klaagl. v: 13. *“Zit op het stof, gij dochter van Babel, neem den MOLEN en MAAL MEEL, onthul uw lokken, onthul de dij, ga door de stromen; laat uw naaktheid onthuld worden, en uw schande gezien worden”*, Jes. XLVII: 1, 2, 3; den molen nemen en meel malen, betekent laten zij opsporen en navorsen om de valse dingen te bevestigen.

795. Maar laat dit met een voorbeeld worden toegelicht: Wie kan niet zien, dat zij die in Babylon zijn, hebben gezocht en nagevorst hoe zij dit buitensporige valse konden bevestigen dat het Brood en den Wijn in de Eucharistie verdeeld zou worden, opdat aan de Leken het Brood, en aan de Geestelijken den Wijn gegeven zou worden; dit kan men zien uit de lezing alleen al van de Bevestiging gemaakt in het Concilie van Trente, en door een Bul vastgesteld, welke aldus luidt:

Dat terstond na de wijding het ware Lichaam van Jezus Christus, en het ware Bloed onder de gedaante van het Brood en den Wijn, tezamen met Zijn Ziel en Goddelijkheid, waarlijk, werkelijk, en substantieel zijn vervat, het Lichaam onder de gedaante van het Brood, en het Bloed onder de gedaante van den Wijn, VANUIT DE KRACHT DER WOORDEN; doch het Lichaam zelf onder de gedaante van den Wijn, en het Bloed onder de gedaante van het Brood, en de Ziel onder het ene en het andere door de kracht van de natuurlijke

samenschakeling en het natuurlijke samengaan, waardoor de delen van den Heer Christus onderling worden verkoppeld, en de Goddelijkheid vanwege dit wonderbaarlijk hypostatische één-zijn met het lichaam en de ziel; en dat evenveel onder een van beide gedaanten en onder elk van beide is vervat; en dat de ganse en de volledige Christus bestaat onder de gedaante van het Brood, en onder elk deel van die gedaante, en gans ook onder de gedaante van den Wijn en onder de delen ervan. Voorts dat water met den wijn gemengd moet worden.

Dit zijn hun woorden zelf, en dat deze tegen de kracht van des Heren woorden indruisen, bekennen zij zelf. Wie die in een gezond oordeel is, ziet daar niet de Ware dingen zelf omgedraaid, en door redeneringen in valse dingen verkeerd, welke zij die recht van hart zijn, wel niet anders kunnen dan verafschuwen? Maar waarom dit? Is het niet alleen terwille van de Missen, die zij noemen Zoenoffers, allerheiligst, zuiver, waarin niets dan het heilige is, door welke zij in de lichamelijke zinnen der mensen een heiligheid zouden kunnen ingieten, en tegelijk een nacht in alle dingen van het geloof en van het geestelijk leven, en deze dingen ter oorzaak hiervan dat zij in de donkerheid zouden kunnen heersen en winst behalen; voorts opdat er aangaande de Bedienaren de voorstelling zij, dat zij vol zijn van den Heer, en de Heer in hen is; alsmede dat er, opdat zij niet vermoeid worden, de wijn voor hen zij, en dat er opdat zij niet dronken worden, water in den wijn zij.

796. *En het licht der lamp zal in u niet meer lichten, betekent dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven dienvolgens, niet enige verlichting uit den Heer hebben, en vandaar niet enige doorvattingen van het geestelijk ware.* Met het licht der lamp wordt aangeduid de verlichting uit den Heer, en vandaar de doorvatting van het geestelijk ware; onder het Licht immers wordt het licht des Hemels verstaan, waarin de Engelen zijn, en eveneens de mensen ten aanzien van het verstand, welk Licht in zijn wezen de Goddelijke Wijsheid is, want het gaat voort uit den Heer als de Zon der geestelijke Wereld, welke in haar substantie de Goddelijke Liefde der Goddelijke Wijsheid is, vanuit welke niet een ander Licht kan voortgaan dan dat hetwelk der Goddelijke Wijsheid is, noch een andere Warmte dan die welke der Goddelijke Liefde is; dat het zo is, werd in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, n. 83 tot 172 aangetoond. Aangezien dat Licht is uit den Heer, en de Heer door hetzelfde en in hetzelfde alomtegenwoordig is, geschiedt derhalve door hetzelfde alle verlichting, en vandaar alle doorvatting van het geestelijk ware, welke

degenen hebben die de Goddelijke Ware dingen geestelijk liefhebben, dat is, die de ware dingen liefhebben omdat zij waar zijn, aldus omdat zij Goddelijk zijn; dat dit is den Heer liefhebben, is duidelijk; de Heer immers is in dat Licht alomtegenwoordig, omdat de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid niet zijn in een plaats, maar zijn daar waar zij worden opgenomen en volgens die opneming. Dat zij die in het Rooms-Katholieke Godsdienstige zijn, niet enige verlichting en vandaar niet enige doorvatting van het geestelijk ware hebben, kan hieruit vaststaan, dat zij niet enig geestelijk licht liefhebben; de oorsprong immers van het geestelijk licht is uit den Heer, zoals is gezegd, en geen anderen kunnen dat Licht ontvangen, noch opnemen, dan zij die met den Heer verbonden zijn, en de verbinding met den Heer geschiedt enig en alleen doorde erkenning en den eredienst van Hem, en tegelijk door het leven volgens Zijn geboden vanuit het Woord; de erkenning en de eredienst des Heren en het lezen van het Woord maken de tegenwoordigheid des Heren, doch die twee tegelijk met het leven volgens Zijn geboden maken de verbinding met Hem. In Babylon is het tegendeel het geval; daar wordt de Heer erkend, maar zonder de Heerschappij, en wordt het Woord erkend, maar zonder het lezen ervan; in stede van den Heer wordt de Paus vereerd, en in plaats van het Woord erkennen zij de Pauselijke Bullen, waarnaar men leeft, en niet volgens de geboden des Woords; en die Bullen hebben ten doel de heerschappij van den Paus en van zijn Dienaren over den Hemel en de Wereld, en de geboden des Woords hebben ten doel de Heerschappij des Heren over den Hemel en de Wereld; en deze en gene zijn lijnrecht aan elkander tegenovergesteld, zoals de Hel en de Hemel. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete dat zij die in het Babylonische Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven volgens haar, in het geheel geen licht der lamp, dat is, geen verlichting en vandaar geen doorvatting van het geestelijk ware hebben. Dat de Heer het Licht is, vanuit hetwelk alle verlichting en doorvatting van het geestelijk ware is, blijkt uit deze dingen: “HET WAS HET WARE LICHT, *hetwelk verlicht elk mens komende in de wereld*”, Joh. i: 4 tot 12; dit aangaande den Heer. “*Dit is het oordeel, DAT HET LICHT IN DE WERELD GEKOMEN IS; wie de waarheid doet, komt tot het LICHT*”, Joh. iii: 19, 21. “*Jezus zeide: Nog een korten tijd is HET LICHT MET ULIEDEN; wandelt zolang gij HET LICHT HEBT, opdat de duisternis u niet grijpe: zolang gij het LICHT hebt, geloof in het LICHT, opdat gij zonen des LICHTS moogt zijn*”, Joh. xii: 35, 36. “*Jezus zeide: Ik het LICHT BEN IN DE WERELD GEKOMEN, opdat een elk die in Mij geloof, in de duisternis niet blijve*”, Joh. xii: 46. “*Jezus zeide: IK BEN HET LICHT DER WERELD*”, Joh. ix: 5. “*Simeon zeide: Mijn ogen hebben Uw zaligheid gezien, het LICHT tot onthulling*

der natiën”, Lukas II: 30, 31, 32. “*Het volk dat in duisternis zat, heeft een GROOT SCHIJNSEL gezien; degenen die zaten in de streek en de schaduw des doods, denzelven IS EEN LICHT OPGEGAAN*”, Matth. IV: 16; Jes. IX: 1. “*Ik heb U gegeven tot een LICHT DER NATIËN, opdat Gij Mijn hell zijt tot aan het uiteinde der aarde*”, Jes. XLIX: 6. “*De stad Nova Hierosolyma behoeft de zon en de maan niet, dat zij in dezelve zouden schijnen; de heerlijkheid Gods immers verlicht haar, en hare LAMP IS HET LAM*”, Apoc. XXI: 23; Hfdst. XXII: 5. Hieruit blijkt, dat de Heer is het Licht vanuit hetwelk alle verlichting en vandaar alle doorvatting van het ware is; en omdat de Heer het Licht is, is de Duivel de Donkerheid, en de Duivel is de Liefde van heersen over alle Heilige Goddelijke dingen des Heren, en aldus over Hemzelf, en voorzoveel als hem de heerschappij wordt gegeven, voor zoveel verdonkert hij de Heilige Goddelijke dingen des Heren, blust ze uit, steekt ze in brand, en verzengt ze.

797. *En de stem des bruidegoms en der bruid zal in u niet meer gehoord worden, betekent dat zij die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en vanuit het leven dienvolgens, geen verbinding van het goede en het ware hebben, welke de Kerk maakt.* Met de stem wordt hier de vreugde aangeduid, omdat het die is van den bruidegom en van de bruid; onder den Bruidegom wordt in den hoogsten zin de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede, en onder de Bruid wordt de Kerk verstaan ten aanzien van het Goddelijke Ware uit den Heer; de Kerk immers is de Kerk krachtens de opneming van het Goddelijk Goede des Heren in de Goddelijke Ware dingen welke uit Hem zijn. Dat de Heer de Bruidegom en eveneens de Echtgenoot wordt geheten, en dat de Kerk de Bruid en eveneens de Echtgenote wordt geheten, blijkt uit het Woord: dat daaruit het hemels huwelijk is, zijnde de verbinding van het goede en het ware, zal men in het Werkje over HET HUWELIJK zien. Omdat nu dit hemels Huwelijk geschiedt door de opneming van het Goddelijk Goede uit den Heer in de Goddelijke Ware dingen vanuit het Woord door de mensen der Kerk, is het duidelijk, dat er niet enige verbinding van het goede en het ware is bij hen die in dat Godsdienstige zijn vanuit de leer en het leven daaruit, omdat zij geen verbinding met den Heer hebben, maar een verbinding met levende en dode mensen; en deze verbinding bij hen die zijn in de liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de Heilige Goddelijke dingen des Heren, en over den Heer, is een verbinding zoals met den Duivel, die, zoals in het voorafgaande Artikel is gezegd, die liefde is; en tot den Duivel gaan om door hem tot God te komen, is afschuwelijk. Dat de Heer de Bruidegom en de Kerk de Bruid wordt geheten, blijkt uit deze plaatsen: “*Die de BRUID heeft, is de BRUIDEGOM; maar de vriend des BRUIDEGOMS, die staat en Hem*

hoort, verheugt zich met vreugde om de stem des BRUIDEGOMS”, Joh. III: 29; deze dingen zegt Johannes de Doper aangaande den Heer. “Jezus zeide: Zolang met hen de BRUIDEGOM is, kunnen de zonen der bruiloft niet vasten; de dag zal komen wanneer de BRUIDEGOM van hen zal weggenomen worden; dan zullen zij vasten”, Matth. IX: 15; Markus II: 19, 20; Lukas V: 34, 35. “Ik zag de Heilige Stad Nova Hierosolyma bereid zoals EEN BRUID VERSIERD VOOR DEN ECHTGENOOT”, Apoc. XXI: 2. “De Engel zeide: Kom, en ik zal u tonen DE BRUID, DE ECHTGENOTE DES LAMS”, Apoc. XXI: 9, 10. “De tijd der bruiloft des Lams is gekomen, en DE ECHTGENOTE van Hetzelve heeft zich bereid. Gezegend zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams”, Apoc. XIX: 7, 9. Onder den BRUIDEGOM dien de tien maagden tegemoet gingen, wordt ook de Heer verstaan, Matth. XXV: 1, 2, e.v.; hieruit blijkt, wat wordt aangeduid met de stem en de vreugde des Bruidegoms en der Bruid in deze plaatsen: “Zoals de vreugde is van den BRUIDEGOM OVER DE BRUID, zal uw God zich over u verheugen”, Jes. LXII: 5. “Mijn ziel zal opspringen over mijn God, zoals de BRUIDEGOM de tulband opzet, en zoals de BRUID zich versiert met haar vaten”, Jes. LXI: 10. “Nog zal in deze plaats gehoord worden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, en de STEM DES BRUIDEGOMS EN DE STEM DER BRUID, dergenen die zeggen: Belijdt Jehovah Zebaoth”, Jerem. XXXIII: 10, II. “De BRUIDEGOM ga uit vanuit zijn slaapvertrek, en de BRUID vanuit haar kamer”, Joël II: 16. “Ik zal uit de straten van Jeruzalem doen ophouden de stem der vreugde en de stem der blijdschap, de stem DES BRUIDEGOMS en de stem DER BRUID”, Jerem. VII: 34; Hfcst. XVI: 9. “Ik zal AAN HEN ONTTREKKEN DE STEM DER VREUGDE EN DE STEM DER BLIJDSCAP, EN DE STEM DES BRUIDEGOMS EN DE STEM DER BRUID, DE STEM DER MOLENS EN HET LICHT DER LAMP, EN HET GANSE LAND ZAL TOT VERLATING ZIJN DOOR DEN KONING VAN BABEL, Jerem. XXV: 10, II.

Hieruit nu kan men de reeks der dingen in deze beide Verzen zien, zijnde deze, dat zij die in dat Godsdienstige zijn, niet enige aandoening van het geestelijk ware en goede hebben, n. 792; dat zij niet enig verstand van het geestelijk ware, en vandaar ook niet enige denking ervan hebben, n. 793; de denking immers is vanuit de aandoening en volgens die. Dat zij ook niet enige opsporing, navorsing en bevestiging van het geestelijk ware hebben, n. 794. Dat zij ook niet enige verlichting uit den Heer en vandaar geen doorvatting van het geestelijk ware hebben, n. 796. En ten slotte, dat zij niet enige verbinding van het goede en het ware hebben, welke de Kerk maakt, n. 797; deze dingen aldus eveneens volgen in orde op elkander.

798. Aangezien gezegd wordt, dat zij niet enige verbinding van het goede en het ware hebben, omdat bij hen niet het huwelijk van den Heer en de Kerk is, zo zal hier iets worden gezegd over de mogendheid om den Hemel te openen en te sluiten, welke één maakt met de mogendheid om de zonden te vergeven en te behouden, welke mogendheid zij voor zich als opvolgers van Petrus en van de Apostelen opeisen. De Heer heeft tot Petrus gezegd: *“Op deze zelfde Rots zal Ik Mijn Kerk bouwen, en de poorten der hel zullen haar niet overmogen: Ik zal u geven de sleutelen van het Koninkrijk der Hemelen, en al wat gij gebonden zult hebben op de aarde, zal in de Hemelen gebonden zijn, en al wat gij ontbonden zult hebben op de aarde, zal in de Hemelen ontbonden zijn”*, Matth. xvi: 18, 19; het Goddelijk Ware, hetwelk onder de Rots wordt verstaan, waarop de Heer Zijn Kerk zou bouwen, is dat wat Petrus toen beleed, hetwelk was GIJ ZIJT CHRISTUS, DE ZOON DES LEVENDEN GODS, Vers 16 aldaar: onder de sleutelen van het Koninkrijk der Hemelen, zijnde dat al wat die Rots, die de Heer is, gebonden zal hebben op de aarde, gebonden zal zijn in de Hemelen, en al wat zij ontbonden zal hebben op de aarde, ontbonden zal zijn in de Hemelen, wordt verstaan dat de Heer de mogendheid heeft over den Hemel en de Aarde, zoals Hij ook zegt in Matth. xxviii: 18; aldus de mogendheid om de mensen te zaligen, die in die belijdenis van Petrus zijn vanuit het geloof des harten: des Heren Goddelijke werking om de mensen te zaligen is uit eersten door laatsten, en dit is het wat wordt verstaan onder al wat hij gebonden of ontbonden zal hebben op de aarde, zal gebonden of ontbonden zijn in den Hemel; de laatsten waardoor de Heer werkt, zijn op aarde, en wel bij de mensen; terwille hiervan dat de Heer Zelf in de laatsten zou zijn zoals Hij in de eersten is, kwam Hij in de wereld, en trok Hij het Menselijke aan. Dat alle Goddelijke Werking des Heren is uit eersten door laatsten, aldus uit Zich in eersten en uit Zich in laatsten, zie men in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, n. 217, 218, 219, 221: en dat het daarvandaan is, dat de Heer wordt geheten de Eerste en de Laatste, de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, de Almachtige, zie men boven in n. 29, 30, 31, 38, 57. Wie kan niet zien, indien hij wil, dat de zaliging van den mens de aanhoudende werking des Heren is bij den mens van het eerste zijner kindsheid tot aan het laatste zijns levens; en dat dit zuiver Goddelijk is, en nooit bestaanbaar voor enig mens; dit is zulk een Goddelijke, dat het tegelijk der Alomtegenwoordigheid, der Alwetendheid en der Almacht is; en dat de Hervorming en de Wederverwekking van den mens, aldus de Zaliging van hem, het al der Goddelijke Voorzienigheid des Heren is, kan men zien in

DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, van het aanvang tot het einde. Des Heren Komst Zelf in de wereld was enig en alleen terwille van de Zaliging van den mens; terwille van haar heeft Hij het Menselijke aangenomen, de hellen verwijderd, en Zich verheerlijkt, en de Almacht aangetrokken, ook in laatsten, welke wordt verstaan onder zitten aan de rechterzijden Gods. Wat is dus afschuwelijker, dan een Godsdienstige te grondvesten waarmede wordt bekrachtigd dat de mens die Goddelijke mogendheid en macht [*potestas et potentia*] heeft, en niet langer de Heer; en dat de Hemel wordt geopend en gesloten al naar een Kanunnik zegt: Ik absolveer of ik excommuniceer; en dat een zonde, zelfs een buitensporige, wordt vergeven, als hij slechts zegt: Ik vergeef: er zijn vele duivels in de wereld, die, om de tijdelijke straffen te ontgaan, absolutie van een duivelse misdaad vragen en verkrijgen door kunstgrepen en giften; wie kan zo waanzinnig zijn, om te geloven dat er mogendheid is gegeven om duivels in den Hemel binnen te laten?

Boven, aan het einde van n. 790, is gezegd, dat Petrus het ware des geloofs der Kerk heeft uitgebeeld, Jakobus het goede der naastenliefde der Kerk, en Johannes de goede werken van de mensen der Kerk, en dat de twaalf Apostelen tezamen de Kerk hebben uitgebeeld ten aanzien van al haar dingen; dat zij die hebben uitgebeeld, blijkt helder uit des Heren woorden tot hen bij Mattheus: *“Wanneer de Zoon des mensen zal gezeten zijn op den Troon Zijner heerlijkheid, zult ook gij zitten op twaalf Tronen, oordelende de twaalf Stammen Israëls”*, XIX: 28; Lukas XXII: 30; met welke woorden niet iets anders kan worden aangeduid, dan dat de Heer allen zal richten volgens de goede en de ware dingen der Kerk; indien deze dingen niet werden verstaan onder die woorden, maar de Apostelen zelf, zo hadden allen in de grote Stad Babylon, die zich de opvolgers van de Apostelen heten, het ook voor zich kunnen opeisen op even zovele tronen te zullen zitten als hun aantal is, van den Paus of tot den monnik toe, en allen in het algehele aardrijk te zullen richten.

799. *Omdat uw groten de kooplieden der aarde waren, betekent dat de hogeren in hun Kerkelijke Hiërarchie zodanig zijn, omdat zij door verschillende rechten, zelfs willekeurige, aan hen in de statuten der orde overgelaten, handel drijven en voordeel trekken.* Onder de groten worden de hogeren in hun Kerkelijke Hiërarchie verstaan, die Kardinalen, Bisschoppen, en Primaten worden genoemd; en dezen worden kooplieden genoemd, omdat zij met de heilige dingen der Kerk, als met koopwaren, winst behalen, n. 771, 783, hier die door verschillende rechten, zelfs willekeurige, aan hen in de statuten der orde overgelaten, handel drijven en voordeel trekken: waarom dit wordt

gezegd, blijkt uit het voorafgaande; dit immers is er het gevolg van; in het voorafgaande wordt gezegd, dat in Babylon niet meer zal gehoord worden de stem der citerspelers, der muzikanten, der fluiters en der bazuiners; daar zal niet zijn een werkmeester van enige kunst; noch zal daar worden gehoord de stem des molens, niet zal daar zijn het licht der lamp, en niet de stem des bruidegoms en der bruid; waarmede wordt aangeduid, dat in Babylon niet enige aandoening van het geestelijk ware is, niet het verstand ervan, en de denking daaruit, noch de opsporing en de navorsing ervan, noch de verlichting en de doorvatting ervan, en vandaar geen verbinding van het goede en het ware, welke de Kerk maakt; men zie boven n. 792, 793, 794, 796, 797; dat zij die dingen niet hebben, is omdat de hogeren in de orde ook handel drijven en winst behalen, en zo aan de lageren het voorbeeld geven; dit dus is het, waarom er gezegd wordt: Omdat uw Groten [*magnates*] de kooplieden der aarde waren. Maar misschien zal iemand zeggen: Welke zijn die rechten, zelfs de willekeurige rechten, die met den naam van Koopwaren bestempeld kunnen worden? Het zijn niet hun jaarlijkse inkomsten en stipendia, maar het zijn de dispensaties vanwege de mogendheid der sleutels, zijnde deze, dat zij de zonden vergeven, ook de buitensporige, en daardoor aan de tijdelijke straffen onttrekken; dat zij door tussenkomst bij den Paus de macht hebben om echtverbintenissen te sluiten tussen verboden graden, en om echtverbintenissen tussen niet verboden graden te verbreken, en wel eigenmachtig door toleranties zonder tussenkomst; door het verlenen van voorrechten welke tot hun rechtsbevoegdheid behoren; door het ordineren van de bedienaren, en de bevestigingen; door de gemene en de bijzondere vrijwillige giften uit kloosters; door het zich toekennen van inkomsten ergens anders vandaan, welke rechtens een ander toekomen; en door tal van andere dingen. Deze dingen, en niet de jaarlijkse inkomsten, indien zij daarmede tevreden waren, maken dat zij niet enige aandoening, denking, navorsing, doorvatting van het geestelijk ware hebben, en geen verbinding van het ware en het goede, omdat het de winstgevingen van den onrechtvaardigen Mammon zijn, en de onrechtvaardige voortdurend naar natuurlijke schatten begerig is, en walgt van de geestelijke schatten, zijnde de Goddelijke Waarheden vanuit het Woord. Hieruit nu kan vaststaan dat met omdat uw Groten de kooplieden der aarde waren, wordt aangeduid dat de hogeren in hun Kerkelijke Hiërarchie zodanig zijn, omdat zij door verschillende rechten, zelfs willekeurige, aan hen in de statuten der orde overgelaten, handel drijven en voordeel trekken. Hier zal nog iets worden gezegd aangaande de dispensatie vanwege de mogendheid der sleutels over misdaden, ook de buitensporige, waardoor zij de schuldigen

niet slechts bevrijden van de eeuwige straffen, maar ook van de tijdelijke straffen, en indien zij hen niet bevrijden, nochtans door toevluchtsoorden beschermen: wie ziet met, dat dit niet tot het Kerkelijk recht, maar tot het burgerlijk recht behoort; en dat dit is de heerschappij uitstreken over al het wereldlijke; en dat het is de openbare veiligheid vernietigen; voorts dat zij door deze bevoegdheid welke zij zich nog hebben voorbehouden, in de macht zijn om weder in te voeren de vroegere despotische heerschappij over alle door Koningen vastgestelde rechtsuitspraken, aldus over de rechters, zelfs over de hoogste; hetgeen zij ook zouden doen, indien zij geen teruggang vreesden: dit wordt bij Daniël daaronder verstaan dat *het vierde Beest, opklimmende vanuit de zee, zal denken de tijden en het recht te veranderen*, VII: 25.

800. *Omdat door uw toverij alle natiën verleid zijn geweest, betekent hun schandelijke kunstgrepen en geslepenheden, waardoor zij de animi van allen hebben afgeleid van den heiligen eredienst des Heren tot den profanen eredienst van levende en dode mensen, en van afgoden.* Met de toverij, waarmede alle Natiën verleid zijn geweest, worden de schandelijke kunstgrepen en geslepenheden aangeduid, waarmede zij misleid en overreed hebben, om vereerd en aangebeden te worden in stede van den Heer, aldus zoals de Heer; en omdat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, zoals Hijzelf leert in Matth. XXVIII: 18, aldus zoals goden: dat zij des Heren Goddelijke mogendheid op zich hebben overgedragen, zie men boven in n. 798: en omdat deze dingen met die woorden worden aangeduid, wordt er ook aangeduid, dat zij door schandelijke kunstgrepen en geslepenheden de animi van allen hebben afgeleid van den heiligen eredienst des Heren tot den profanen eredienst van dode en levende mensen, en van afgoden. Dat deze dingen nochtans een einde zullen nemen, en een einde in de geestelijke Wereld hebben genomen, is eerder gezegd en getoond: dit wordt aldus bij Jesaja beschreven: “*Volhard in uw bezweringen, Babel, en in de veelheid van uw toverkunsten, waarin gij hebt gearbeid van uw jeugd af; misschien zouden zij kunnen bevoordelen, misschien wordt gij verschrikkelijk; vermoeid zit gij door de veelheid van uw raad: laten zij nu staan en u behouden, de waarnemers der hemelen, die de sterren beschouwen, die naar de maanden voorzeggan. Zie, zij zijn geworden zoals stoppelen, het vuur verzengt ze, zij zullen de ziel niet ontrukken aan de hand der vlam: zodanig zijn geworden uw Handelaars van de jeugd aan, een ieder dwaalde uit zijn streek af, er is niemand om u te redden*”, XLVII: 12, 13, 14, 15.

801. *En in dezelve is gevonden her bloed der Profeten en der Heiligen, en van al de gedoden op de aarde, betekent dat vanuit het Godsdienstige dat order de Stad Babylon wordt verstaan, is de echtbreking en de ontwijding van al het ware des*

Woords en vandaar der Kerk, en dat daaruit het valse over de ganse Christelijke Wereld is uitgestroomd. Met het bloed wordt de vervalsing, de echtbreking en de ontwijding van het Woord aangeduid, n. 327, 379, 684; met de Profeten worden al degenen aangeduid die in de Goddelijke ware dingen vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de ware dingen der leer vanuit het Woord, n. 8, 133; dat met de Heiligen degenen worden aangeduid die van des Heren Kerk zijn, en abstract genomen de heilige ware dingen der Kerk, n. 173, 586, 666; dat met de gedoden degenen worden aangeduid die geestelijk gedood zijn, en dat diegenen geestelijk gedoden worden geheten die door de valse dingen vergaan, n. 325, en meermalen elders; en omdat met de aarde de Kerk wordt aangeduid, worden met alle gedoden der aarde aangeduid allen in de Christelijke Kerk die door de valse dingen zijn vergaan, omdat het valse bij hen vanuit dat Godsdienstige is uitgestroomd; van Babel wordt ook bij Jeremia gezegd *dat daar de doorboorden der gehele aarde zijn*, LI: 49, 52; en bij Jesaja *dat Lucifer, die daar Babel is, zijn land verdorven, en zijn volk gedood heeft*, XIV: 20. Dat vanuit het Babylonische Godsdienstige tal van valse dingen in de Kerken der Hervormden zijn uitgestroomd, zie men boven in n. 75I, waar is ontvouwd *dat de Vrouw die gij gezien hebt, de grote Stad is, hebbende het koninkrijk over de Koningen der aarde*, Apoc. XVII: 18.

* * *

802. Er wordt gezegd dat vanuit het Godsdienstige, hetwelk onder de Stad Babylon wordt verstaan, is de echtbreking en de ontwijding van al het ware des Woords en vandaar van al het heilige der Kerk; en in het voorafgaande is meermalen gezegd, dat dit Godsdienstige niet slechts de goede en de ware dingen van het Woord heeft geschonden, maar ze ook heeft ontwijd, en dat derhalve Babel in het Woord betekent de Ontwijding van het heilige: nu zal er worden gezegd, dat hoe die Ontwijding geschied is en geschiedt. Boven is gezegd, de Liefde van heersen vanuit de liefde van zich over de Heilige dingen der Kerk en over den Hemel, aldus over alle Goddelijke dingen des Heren, de Duivel is: omdat nu die Heerschappij als einddoel is gezeteld in de animi van hen die dat Godsdienstige hebben gegrondvest, zo hebben zij niet anders kunnen doen dat de Heilige dingen des Woords en der Kerk ontwijden: neem aan dat die Liefde, zijnde de Duivel, innerlijk in iemands gemoed zetelt, zoals elke regerende liefde doet, en stel een of ander Goddelijk Ware uiterlijk voor diens ogen, zal hij hetzelfde dan niet verscheuren, ter aarde

werpen, en het vertreden, en in de plaats ervan een valse erbij halen dat met hem samenstemt?

De liefde van alle dingen der Wereld te bezitten is de Satan, en de Duivel en de Satan treden als één op, gelijk door een verdrag verbonden, bij dezulken, die door de ene liefde in de andere zijn. Hieruit kan men opmaken, vanwaar het is, dat met Babylon in het Woord de Ontwijding wordt aangeduid. Tot voorbeeld diene: men legge aan die Liefde, zijnde de Duivel, dit Goddelijk Ware voor, dat de Allene God vereerd en aanbeden moet worden, en niet enig mens, en dat zo het Stedehouderschap een verzinsel en een verdichtsel is, hetwelk moet worden verworpen: evenzo dit Ware, dat dode mensen aanroepen, voor hun beelden nedervallen, dezelve en hun beenderen kussen, een louter schandelijk afgodische is, hetwelk ook moet worden verworpen: zal die Liefde, zijnde de Duivel, deze twee Ware dingen niet in de heftigheid des toorns verwerpen, tegen dezelve fulmineren, en ze vaneenrijten? Indien echter iemand tot die Liefde, welke de Duivel is, zou zeggen, dat den hemel openen en sluiten, of ontbinden en binden, aldus de zonden vergeven, hetgeen hetzelfde is als hervormen en wederverwekken, en zo den mens verlossen en zaligen, zuiver Goddelijk is; en dat de mens zonder ontwijding niet voor zich enig Goddelijke kan opeisen, en dat Petrus het ook niet voor zich heeft opgeëist, en daarom ook niet iets dergelijks heeft uitgeoefend: buitendien, dat de opvolging een verzinsel uit die Liefde is; alsmede de overdracht van den heiligen geest van den enen mens op den anderen: zou dan niet die Liefde, die de Duivel is, deze dingen gehoord hebbende, den spreker met Banvloeken treffen, en in het vuur der woede bevel geven op hem aan den Inquisiteur over te leveren, en hem in den kerker der verdoemden te werpen? Indien iemand nog verder zeide: Hoe kan de Goddelijke Mogendheid des Heren op u worden overgedragen, hoe kan de Goddelijkheid des Heren worden gescheiden van Zijn Ziel en Lichaam; is het niet volgens uw geloof, dat dit niet kan: hoe kan God de Vader Zijn Goddelijke Macht overdragen op den Zoon, tenzij op de Goddelijkheid van Hem, welke het receptakel is; hoe kan dit worden overgeschreven op den mens zodat het van hem wordt; behalve eendere dingen meer; zou die Liefde, welke de Duivel is, deze dingen gehoord hebbende, niet zwijgen, van binnen ontsteken, met de tanden knarsen, en uitroepen: Weg met hem, kruisig hem, kruisig hem; gaat uit, gaat uit, gij allen, om den groten ketter te zien, en om zich aan hem te verlustigen.

De Apocalyps

Negentiende Hoofdstuk

1. Na deze dingen hoorde ik evenals een stem ener grote schare in den Hemel, zeggende: Hallelujah, het Heil en de Heerlijkheid en de Eer en de Macht zij den Heer, onzen God.
2. Omdat Zijn gerichten waar en gerecht zijn, omdat Hij heeft gericht de grote Loonhoer, die de aarde heeft verdorven met haar hoererij, en Hij het bloed Zijner dienstknechten van haar hand gewroken heeft.
3. En zij zeiden ten tweeden male: Hallelujah; en haar rook gaat op tot in de eeuwen der eeuwen.
4. En de vier en twintig Ouderen, en de vier Dieren, vielen neder, en aanbaden God zittende op den Troon, zeggende: Amen, Hallelujah.
5. En een stem ging uit van den Troon, zeggende: Looft onzen God, gij al Zijn dienstknechten, en gij die Hem vreest, zowel de kleinen als de groten.
6. En ik hoorde evenals een stem ener grote schare, en evenals een stem veler wateren, en evenals een stem van hevige donderslagen, zeggende: Hallelujah, omdat regeert de Heer God de Almachtige.
7. Laten wij ons verheugen en opspringen en Hem de heerlijkheid geven, omdat de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn Echtgenote zich bereid heeft.
8. En haar is gegeven bekleed te worden met rein en glanzend fijn lijnwaad, want het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen.
9. En hij zeide tot mij: Schrijf, gezegend zij die tot het avondmaal van de bruiloft des Lams geroepen zijn; en hij zeide: Deze zijn de ware woorden Gods.
10. En ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden, en hij zeide tot mij: Zie, geenszins, uw mededienstknecht ben ik, en uwer broederen hebbende de getuigenis van Jezus; aanbid God, want de getuigenis van Jezus is de geest der profetie.
11. En ik zag den Hemel geopend, en zie, een wit Paard, en Die op hetzelfde zat, wordt genoemd Getrouw en Waar, en Hij richt en strijdt in gerechtigheid.
12. En Zijn ogen evenals een vlam vuurs, en op Zijn Hoofd vele diademen, hebbende een Naam geschreven dien niemand kende dan Hijzelf.

13. En omkleed met een bekleedsel gevefd met bloed, en Zijn naam wordt genoemd het Woord Gods.
14. En de Hierlegers die in den Hemel zijn, volgden Hem op witte paarden, bekleed met wit en rein fijn lijnwaad.
15. En vanuit Zijn mond ging een scherp slagzwaard voort, opdat Hij daarmee de natiën zou slaan, en Hij zal ze weiden met een ijzeren roede, en Hij treedt den persbak van den wijn der woede en des toorns van God Almachtig.
16. En Hij heeft op Zijn bekleedsel en op Zijn dij den Naam geschreven: Koning der koningen en Heer der heren.
17. En ik zag een Engel staande in de Zon, en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de vogelen vliegende in het midden des Hemels: Komt en vergadert u tot het Avondmaal des Groten Gods.
18. Opdat gij eet de vlezén der koningen, en de vlezén zen der oversten over duizend, en de vlezén der sterken, en de vlezén der paarden, en dergenen die daarop zitten, en de vlezén van alle vrijen en knechten, en kleinen en groten.
19. En ik zag het beest, en de koningen der aarde en hun heirlegers vergaderd om oorlog te voeren met Hem Die op het Paard zat en met Zijn heirleger.
20. En het beest werd gegrepen en met hetzelfde de pseudoprofeet die de tekenen vóór hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden; deze twee zijn levend gezonden in den poel des vuurs brandende met zwavel.
21. En de overigen werden gedood met het slagzwaard Desgenen Die op het Paard zat, hetwelk vanuit Zijn mond voortging; en al de vogelen werden verzadigd van hun vlezén.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. De Verheerlijking des Heren door de Engelen des Hemels, dat het Rooms-Katholieke Godsdienstige in de geestelijke Wereld verwijderd is, tengevolge waarvan zij in hun licht en in hun gezegendheid zijn gekomen, Vers 1 tot 5. De aankondiging van de Komst des Heren, en van de Nieuwe Kerk uit Hem, Vers 6 tot 10. De opening van het Woord ten aanzien van den geestelijken zin voor die Kerk, Vers 11 tot 16: het roepen van allen tot haar, Vers 17, 18. De weerstand van de zijde van hen die in het van de naastenliefde gescheiden geloof zijn, Vers 19: de verwijdering en de verdoemenis van dezen, Vers 20, 21.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. Na deze dingen hoorde ik evenals een stem ener grote schare in den Hemel, zeggende: Hallelujah, *betekent* de dankzegging, de belijdenis, en de viering van den Heer door de Engelen der lagere Hemelen, vanwege de verwijdering der Babyloniërs: het heil en de heerlijkheid en de eer en de macht zij den Heer, onzen God, *betekent* dat nu uit den Heer de zaliging is, omdat er nu opneming is van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede vanuit Zijn Goddelijke mogendheid: omdat Zijn gerichten waar en gerecht zijn, omdat Hij heeft gericht de grote Loonhoer, die de aarde heeft verdorven met haar hoererijs, *betekent* omdat vanuit de gerechtigheid het profane Babylonische Godsdienstige is veroordeeld, hetwelk door schandelijke echtbrekingen van het Woord de Kerk des Heren heeft vernietigd: en Hij het bloed Zijner dienstknechten van haar hand gewroken heeft, *betekent* de vergelding voor de schaden en de gewelddaden, de zielen der vereerders des Heren aangedaan: en zij zeiden ten tweeden male: Hallelujah; haar rook gaat op tot in de eeuwen der eeuwen, *betekent* vanuit de vreugde de dankzegging en de viering van den Heer, dat dit profane Godsdienstige verdoemd is tot in het eeuwige: en de vier en twintig Ouderen, en de vier Dieren, vielen neder, en aanbaden God Zittende op den Troon, zeggende: Amen, Hallelujah, *betekent* de aanbidding van den Heer als den God des Hemels en der Aarde, en als den Rechter van het heelal, door de Engelen der hogere Hemelen, en de bevestiging der dankzegging, der belijdenis en der viering van den Heer door de Engelen der lagere Hemelen: en een stem ging uit van den Troon, zeggende: Looft onzen God, gij at Zijn dienstknechten; en gij die Hem vreest, *betekent* den invloed uit den Heer in den Hemel, en zo de eensgezindheid der Engelen daarover dat allen die in de ware dingen des geloofs en in de goede dingen der liefde zijn, den Heer

vereren als den Allenen God des Hemels: zowel de kleinen als de groten, *betekent* hen die in minderen en meerderen graad den Heer vereren vanuit de ware dingen des geloofs en vanuit de goede dingen der liefde: en ik hoorde evenals een stem ener grote schare, en evenals een stem veler wateren, en evenals een stem van hevige donderslagen, zeggende: Hallelujah, omdat regeert de Heer God de Almachtige, *betekent* de vreugde der Engelen van den Laagsten Hemel, der Engelen van den Middelsten Hemel, en der Engelen van den Hoogsten Hemel, dat de Allene Heer regeert in de Kerk die nu komen zal: laten wij ons verheugen en opspringen, en Hem de heerlijkheid geven, omdat de bruiloft des Lams is gekomen, *betekent* de vreugde der ziel en des harten, en vandaar de verheerlijking van den Heer, dat van nu aan geschiedt het volle huwelijk van Hem met de Kerk,: en Zijn Echtgenote zich bereid heeft, *betekent* dat zij die van deze Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn, verzameld, ingewijd, en onderricht worden: en haar is gegeven bekleed te worden met rein en glanzend fijn lijnwaad, *betekent* dat zij worden onderricht in de echte en zuivere ware dingen door het Woord uit den Heer: en het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen, *betekent* dat zij die van de Kerk des Heren zijn, door de ware dingen vanuit het Woord de goede dingen des levens hebben: en hij zeide tot mij: Schrijf, gezegend zij die tot het avondmaal van de bruiloft des Lams geroepen zijn, *betekent* één enkelen Engel vanuit den Hemel gezonden tot Johannes, en sprekende met hem over de Nieuwe Kerk des Heren, en zeggende dat het op aarde zou worden te weten gegeven, dat degenen het eeuwige leven hebben, die de dingen opnemen welke van die Kerk zijn: en hij zeide: Deze zijn de ware woorden Gods, *betekent* dat dit geloofd moet worden omdat het uit den Heer is: en ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden; en hij zeide: Zie, geenszins, uw mededienstknecht ben ik, en uwer broederen, hebbende de Getuigenis van Jezus; aanbid God, *betekent* dat de Engelen des Hemels niet aangebeden en aangeroepen moeten worden, omdat zij in het geheel geen Goddelijke hebben, maar dat zij vergezelschap zijn aan de mensen, zoals broeders aan broeders, aan hen die den Heer vereren, en dat zo de Allene Heer in vergezelschapping met genen aanbeden moet worden: want de Getuigenis van Jezus is de geest der profetie, *betekent* dat de erkenning dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, en tegelijk het leven volgens Zijn geboden, in den universelen zin het al des Woords en der leer daaruit is: en ik zag den Hemel geopend, en zie, een wit Paard, *betekent* den geestelijken Zin des Woords uit den Heer onthuld, en daardoor het innerlijk verstand des Woords ontdekt, hetgeen de Komst des Heren is: en Die op hetzelfde zat, wordt genoemd Getrouw en Waar, en Hij

richt en strijdt in gerechtigheid, *betekent* den Heer ten aanzien van het Woord, dat Hij het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware Zelf is, vanuit welke beide Hij het gericht houdt: en Zijn ogen evenals een vlam vuurs, *betekent* de Goddelijke Wijsheid der Goddelijke Liefde des Heren: en op Zijn Hoofd vele diademen, *betekent* de Goddelijke ware dingen des Woords uit Hem: hebbende een Naam geschreven dien niemand kende dan Hijzelf, *betekent* dat niemand ziet hoedanig het Woord in zijn geestelijken en hemelsen zin is, dan de Heer, en aan wien Hij het onthult: en omkleed met een bekleedsel geverfd met bloed, en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods, *betekent* het Goddelijk Ware in den laatsten zin, of het Woord in de letter, welke geweld is aangedaan: en de heirlegers die in de Hemelen zijn, volgden Hem op witte paarden, bekleed met wit en rein fijn lijnwaad, *betekent* de Engelen in den Nieuwen Christelijken Hemel, die, verbonden zijnde met den Heer, in het innerlijk verstand des Woords, en zo in de zuivere en echte ware dingen waren: en vanuit Zijn mond ging een scherp slagzwaard voort, *betekent* de verstrooiing van de valse dingen door de leer daaruit, uit den Heer: opdat Hij daarmede de natiën zou slaan, en Hij zal ze weiden met een ijzeren roede, *betekent* dat Hij allen die in het dode geloof zijn, door de ware dingen van den zin der letter des Woords, en door de redelijke dingen, zal overtuigen: en Hij treedt den persbak van den wijn der woede en des toorns van God Almachtig, *betekent* dat de Heer Alleen heeft verdragen alle boze dingen der Kerk en alle geweld hetwelk het Woord, aldus Hemzelf, is aangedaan,: en Hij heeft op Zijn bekleedsel en op Zijn dij den Naam geschreven: Koning der koningen en Heer der heren, *betekent* dat de Heer leert in het Woord hoedanig Hij is, namelijk dat Hij is het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid en het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, aldus dat Hij de God des Heelals is: en ik zag een Engel staande in de Zon, en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de vogelen vliegende in het midden des Hemels: Komt, en vergadert u tot het Avondmaal des Groten Gods, *betekent* den Heer vanuit de Goddelijke Liefde, en vandaar vanuit den Goddelijken IJver, roepende en samenroepende allen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, en over den Hemel denken, tot de Nieuwe Kerk, en tot de verbinding met Zich, aldus tot het eeuwige leven: opdat gij eet de vlezen der koningen en de vlezen der oversten over duizend en de vlezen der sterken, en de vlezen der paarden en dergenen die daarop zitten, en de vlezen van alle vrijen en knechten, en kleinen en groten, *betekent* de toeëigening van de goede dingen uit den Heer door de ware dingen des Woords en der leer daaruit, in elken zin, elken graad, en elk geslacht: en ik zag het beest en de koningen der aarde en hun heirlegers

vergaderd om oorlog te voeren met Hem Die op het Paard zat, en met Zijn Heirleger, *betekent* dat alle innerlijk bozen die het geloof-alleen hebben beleden, met de voorgangers en hun aanhangers, de Goddelijke Ware dingen des Heren in Zijn Woord zullen bestrijden, en degenen zullen bestoken die vanuit de Nieuwe Kerk des Heren zullen zijn: en het beest werd gegrepen, en met hetzelfde de pseudoprofeet die de tekenen vóór hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden, *betekent* al degenen die het geloof-alleen hebben beleden, en innerlijk boos waren, zowel de Leken en het gewone volk als de Geestelijken en de geleerden, die door redeneringen en betuigingen, dat het geloof-alleen het enige middel des heils is, de anderen ertoe hebben gebracht om dat geloof op te nemen, en om volgens dat te leven: deze twee zijn levend gezonden in den poel des vuurs brandende met zwavel, *betekent* dat zij allen, zo als zij waren, in de Hel werden geworpen, waar de liefden van het valse zijn, en tegelijk de begeerten van het boze: en de overigen werden gedood met het slagzwaard Desgenen die op het Paard zat, hetwelk vanuit Zijn mond voortging, *betekent* dat al degenen uit allerlei ketterij onder de Hervormden, die niet geleefd hebben volgens de geboden des Heren in het Woord, welke zij kenden, vanuit het Woord gericht zijnde vergaan: en al de vogelen werden verzadigd van hun vlezen, *betekent* dat de helse geniël vanuit hun begerigheden van het boze, welke hun eigen dingen zijn, als het ware worden gevoed.

De Ontvouwing.

803. *Na deze dingen hoorde ik evenals een stem ener grote schare in den Hemel, zeggende: Hallelujah, betekent de dankzegging, de belijdenis en de viering van den Heer door de Engelen der lagere Hemelen vanwege de verwijdering der Babyloniërs.* Met de grote schare in den Hemel worden de Engelen der lagere Hemelen aangeduid; met de stem ervan, zeggende: Hallelujah, wordt aangeduid de dankzegging, de belijdenis en de viering van den Heer door hen; met Hallelujah wordt in de Hebreeuwse Taal aangeduid looft God; zo was het een woord van dankzegging, belijdenis en viering van den Heer vanuit de vreugde des harten, zoals blijkt uit deze dingen: “Zegen, o mijn ziel, Jehovah, Hallelujah”, Psalm CIV: 35. “Gezegend zij Jehovah, de God Israëls, van het eeuwige tot in het eeuwige, en al het volk zegge: Amen, Hallelujah”, Psalm CVI: 48. “Laten wij Jah zegenen van nu aan tot in het eeuwige, Hallelujah”, Psalm CXV: 18. “Alle ziel love Jah, Hallelujah”, Psalm CL: 6, behalve elders, zoals Psalm CV: 45; Ps. CVI: 1; Ps. CXII: 1; Ps. CXIII: 1, 9; Ps. CXVI: 19; Ps. CXVII: 2; Ps. CXXXV: 3; Ps. CXLVIII: 1, 14; Ps. CXLIX: 1, 9; Ps. CL: 1. Dat het is vanwege de verwijdering der Babyloniërs, blijkt uit het voorgaande Hoofdstuk, waarin over de Babyloniërs is gehandeld, en daarom wordt er gezegd *na deze dingen*; en het blijkt uit hetgeen volgt in Vers 2, 3 in dit Hoofdstuk. Dat het de Engelen der lagere Hemelen zijn, die onder de grote Schare in den Hemel worden verstaan, staat vast uit Vers 4 van dit Hoofdstuk, waar gezegd wordt, dat de vier en twintig Ouderen en de vier Dieren aanbaden Dengene Die op den Troon zat, zeggende: Amen, Hallelujah, waaronder de Engelen van de hogere Hemelen worden verstaan.

804. *Het Heil en de Heerlijkheid en de Eer en de Macht zij den Heer onzen God, betekent dat nu uit den Heer de zaliging is, omdat er nu opneming is van het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede vanuit Zijn Goddelijke mogendheid.* Met het heil zij den Heer onzen God, wordt aangeduid de erkenning en de belijdenis dat uit den Heer de zaliging is; met de heerlijkheid en de eer zij den Heer onzen God, wordt aangeduid de erkenning en de belijdenis dat uit den Heer het Goddelijk Ware en het Goddelijk Goede is, aldus de opneming ervan, n. 249, 629, 693; met de macht [*potentia*] zij den Heer onzen God, wordt aangeduid de erkenning en de belijdenis dat de Heer de mogendheid [*potestas*] heeft: zeggen dat den Heer zij het heil, de heerlijkheid, de eer en de mogendheid, is volgens den zin der letter; zoals ook elders, dat den Heer de zegen zij; maar dit wordt in den geestelijk ken zin dat die dingen, omdat zij in den Heer zijn, ook uit den Heer zijn, hier, dat zij nu voor de Engelen

en de mensen zijn, zulks ter oorzaak hiervan, dat verwijderd en verworpen zijn de Babyloniërs, die den invloed dier dingen uit den Heer onderschepten, verzwakten, en verhinderden; evenzo als in de wereld zwarte wolken tussen de zon en de mensen doen, want evenals het licht van de zon der wereld door de tussengeplaatste zwarte [*niger*] wolken wordt onderschept, verzwakt en verhinderd, evenzo werd het licht van de Zon des Hemels, zijnde de Heer, zulks door de tussengeplaatste donkerzwarte [*ater*] valsheden van de zijde der Babyloniërs; de zaak is geheel en al eender, slechts dat het ene natuurlijk, en het andere geestelijk is; ook verschijnen de valsheden in de geestelijke Wereld zoals wolken, duister en donkerzwart volgens het hoedanige ervan; dit is eveneens de oorzaak, dat niet eerder dan na het Laatste Gericht de geestelijke zin des Woords is onthuld, en dat de Allene Heer de God des Hemels en der Aarde is; door het Laatste Gericht immers zijn de Babyloniërs verwijderd, en eveneens de Hervormden die het geloof-alleen beleden, wier valsheden waren zoals grauwe zwarte [*furvus*] wolken, geplaatst tussen den Heer en tussen de mensen op aarde; en eveneens waren zij zoals kouden, welke de geestelijke warmte, zijnde de liefde van het goede en het ware, wegnamen.

805. *Omdat Zijn gerichten waar en gerecht zijn, omdat Hij heeft gericht de grote Loonhoer, die de aarde heeft verdorven met haar hoererijs, betekent omdat vanuit de gerechtigheid het profane Babylonische Godsdienstige is veroordeeld, hetwelk door schandelijke echtbrekingen van het Woord de Kerk des Heren heeft vernietigd.* Met Uw gerichten zijn waar en gerecht, worden de Goddelijke ware en goede dingen des Woords aangeduid, volgens welke het Gericht uit den Heer geschiedt, n. 668, 689, welke tezamen de Gerechtigheid worden genoemd; met de gerechtigheid immers wordt, waar over den Heer wordt gehandeld, niet iets anders aangeduid, zoals beneden in Vers II; voorts in Jes. LXIII: 1; Jerem. XXIII: 5, 6; Hfdst. XXXIII: 15, 16; met omdat Hij gericht heeft de grote Loonhoer, wordt aangeduid omdat het profane Babylonische Godsdienstige, waarover in het voorafgaande Hoofdstuk is gehandeld, veroordeeld is; dit wordt de grote Loonhoer geheten vanwege de echtbreking en de ontwijding van het Woord; die de aarde verdorven heeft met haar hoererijs, betekent hetwelk door de schandelijke echtbrekingen van het Woord de Kerk des Heren heeft vernietigd; met haar hoererijs wordt de echtbreking van het Woord aangeduid, n. 134; en met de aarde de Kerk, n. 285, 721.

806. *En Hij het bloed Zijner dienstknechten van haar hand gewroken heeft, betekent de vergelding voor de schaden en de gewelddaden, de zielen der vereerders des Heren aangedaan.* Dat met Hij heeft het bloed Zijner dienstknechten van haar hand gewroken, wordt aangeduid de vergelding voor de schaden en de

gewelddaden, de zielen der vereerders des Heren aangedaan, is omdat met Hij heeft gewroken, de vergelding wordt aangeduid; met bloed vergieten wordt aangeduid het Goddelijke des Heren en het Woord geweld aandoen, n. 327, 684, hier de vereerders des Heren, die onder Zijn dienstknechten worden verstaan; de zielen van dezen deden zij schaden en gewelddaden aan doordat zij den Goddelijken eredienst des Heren op zich overdroegen, en het lezen van het Woord verboden. Gezegd wordt dat de Heer het bloed Zijner dienstknechten heeft gewroken of zich daarover gewroken heeft, alsof Hij zulks uit wraak of wraakneming had gedaan, maar nochtans is het niet uit wraak en wraakneming, zomin als uit toorn en ontsteking, welke evenwel hier en daar in het Woord aan den Heer wordt toegeschreven; men zie boven n. 525, 635, 658, 673. Gezegd wordt toorn en wraak aangaande den Heer, wanneer de bozen, van de goeden gescheiden zijnde, in de hel worden geworpen, hetgeen geschiedt op den dag des Laatste Gerichts, en daarom wordt die dag de dag des toorns en ook de toorn genoemd, voorts de dag der wrake; niet dat de Heer toorn en wreekt, maar zij toornen tegen den Heer, en hijgen naar wraak tegen Hem; het is alsof een boosdoener na het gevelde vonnis op de Wet toorn en naar wraak hijgt tegen den Rechter; de Wet immers toorn niet, en de Rechter wreekt niet. In dezen zin wordt de wraak verstaan in de volgende plaatsen: “DE DAG DER WRAAK *in Mijn hart, het jaar Mijner verlost is gekomen*”, Jes. LXIII: 4, waar sprake is van den Heer en van het Laatste Gericht. “DE DAG DER WRAAK VOOR JEHOVAH, *het jaar der vergeldingen voor den twist van Zion*”, Jes. XXXIV: 8. “*Zie, ulieder God zal ter WRAKE komen, ter vergelding Gods zal Hij komen, en ulieden verlossen*”, Jes. XXXV: 4. “*Deze zijn DAGEN DER WRAAK, opdat alle dingen vervuld worden die geschreven zijn*”, Lukas XXI: 22; aldaar aangaande de Voleinding der eeuw, wanneer het Laatste Gericht wordt gehouden. “*De Geest van den Heer Jehovah op Mij om uit te roepen den dag van het welbehagen van Jehovah, en den DAG DER WRAAK voor onzen God, om alle rouwenden te troosten*”, Jes. LXI: 1, 2. “*Zal Mijn ziel niet deswege ZICH WREKEN*”, Jerem. v: 9, 29. “*Ik zal WRAAK nemen op Babel, en Ik zal den mens niet doen tussenbeide komen*”, Jes. XLVII: 3. “*Tegen Babel is de gedachte om haar te verderven, omdat DIT DE WRAAK VAN JEHOVAH is, DE WRAAK ZIJNS TEMPELS*”, Jerem. LI: II, 36. “*Zingt, natiën, Zijn volk, omdat HIJ HET BLOED ZIJNER DIENSTKNECHTEN GEWROKEN HEEFT, en de WRAAK op Zijn vijanden zal doen wederkeren, en Zijn land zal verzoenen, Zijn volk*”, Deut. XXXII: 43.

807. *En zij zeiden ten tweeden male: Hallelujah; haar rook gaat op tot in de eeuwen der eeuwen, betekent vanuit de vreugde de dankzegging en de viering*

van den Heer, dat dit profane Godsdienstige verdoemd is tot in het eeuwige. Dat zij ten tweeden male zeiden, is vanwege de verscheidenheid van de aandoening der vreugde dat zij bevrijd zijn van de bestoking van de zijde van hen die in dat Godsdienstige waren, voorts vanwege de vrees daarover dat zij zouden kunnen wederopstaan en wederom bestoken; dat met Hallelujah de dankzegging en de viering van den Heer wordt aangeduid, zie men boven in n. 803; met haar rook wordt dat Godsdienstige ten aanzien van deszelfs schandelijke valsheden aangeduid, aangezien de valse dingen vanuit het boze verschijnen zoals de rook vanuit een vuur, n. 422; het vuur daar is de liefde van zich, n. 468 einde, 494, 766; dat met den rook van den brand, waar van Babylon sprake is, de ontwijding wordt aangeduid, zie men in n. 766, 767, 787; met opgaan tot in de eeuwen der eeuwen, wordt deszelfs verdoemenis tot in het eeuwige aangeduid.

808. *En de vier en twintig Ouderen, en de vier Dieren, vielen neder, en aanbaden God Zittende op den Troon, zeggende: Amen, Hallelujah, betekent de aanbidding van den Heer als den God des Hemels en der Aarde, en als den Rechter van het heelal, door de Engelen der hogere Hemelen, en de bevestiging der dankzegging, der belijdenis en der viering van Hem door de Engelen der lagere Hemelen gedaan.* Met nedervallen en aanbidden wordt de vernedering aangeduid, en vanuit de vernedering de aanbidding, zoals boven n. 370; met de vier en twintig Ouderen en de vier Dieren worden de hogere Hemelen aangeduid, n. 369; onder den Zittende op den Troon wordt de Heer verstaan als de God des Hemels, en als de Rechter van het heelal, aangezien met den Troon de Hemel en het Koninkrijk daar wordt aangeduid, n. 14, 221, 222, en eveneens het Gericht, omdat er sprake is van het Gericht over Babel, waarover in het voorafgaande is gehandeld; dat de Zittende op den Troon de Heer is, zal men beneden zien; met Amen, Hallelujah, wordt aangeduid de bevestiging van de dankzegging, de belijdenis en de viering, gedaan door de Engelen van de Lagere Hemelen; met Amen wordt de bevestiging en de samenstemming vanuit de waarheid aangeduid, n. 23, 28, 61, 371, 375; en met Hallelujah wordt de dankzegging, de belijdenis en de viering van den Heer aangeduid, n. 803; dat het die zijn welke gedaan waren door de Engelen der Lagere Hemelen, is omdat die het eerst spraken en den Heer vierden als den God des Hemels, den Rechter en den Wreker, en Hallelujah zeiden, zoals blijkt uit Vers 1 en 2, en uit de ontvouwing boven, n. 803, 804; de bevestiging ervan door de Engelen der Hogere Hemelen wordt aangeduid met Amen, Hallelujah.

Dat de Zittende op den Troon de Heer is, blijkt uit de Apocalyps Hfdst. I: 4; Hfdst. II: 8; Hfdst. III: 21; Hfdst. VI: 2 tot 6, 9; Hfdst. V: 13; Hfdst. VI: 16;

Hfdst. VII: 9, 10, 11; Hfdst. XXII: 1, 3 ; in welke plaatsen wordt gezegd *God en het Lam op den Troon*; onder God wordt daar het Goddelijke Zelf des Heren verstaan, hetwelk de Vader wordt genoemd, en onder het Lam het Goddelijk Menselijke des Heren, hetwelk de Zoon wordt genoemd, n. 269, 291, aldus de Allene Heer; dit blijkt ook uit Hfdst. VII ,waar gezegd wordt: “*Het Lam dat in het midden des Troons is, zal hen weiden*”, Vers 17; en bij Mattheus: “*Wanner de Zoon des mensen zal zitten op den Troon ZIJNER HEERLIJKHEID, zal Hij richten*”, XIX: 28. “*Wanner de Zoon des mensen komen zal in Zijn heerlijkheid; en al de Engelen met Hem, dan zal Hij zitten op den Troon ZIJNER HEERLIJKHEID*”, XXV: 31.

809. *En een stem ging uit van den Troon, zeggende: Looft onzen God, gij al Zijn dienstknechten, en gij die Hem vreest, betekent den invloed uit den Heer in den Hemel, en zo de eensgezindheid der Engelen daarover dat allen die in de ware dingen des geloofs en in de goede dingen der liefde zijn, den Heer vereren als den Allenen God des Hemels.* Met de stem die van den Troon uitging, wordt de invloed uit den Heer in den Hemel aangeduid; dat het is uit den Heer, is omdat de Zittende op den Troon, de Heer was, zoals vlak boven in n. 808 is getoond; daarom wordt onder de daarvan uitgaande stem de invloed verstaan, want omdat de Heer boven de Hemelen is en voor de Engelen als Zon verschijnt, spreekt Hij niet tot de Engelen van daar, maar vloeit in, en dat wat invloeit, wordt in den Hemel opgenomen en uitgezegd; en daarom werd die stem, hoewel zij van den Troon uitging, nochtans door Johannes gehoord vanuit den Hemel, aldus uit de Engelen daar, en al wat de Engelen vanuit den Hemel spreken, is uit den Heer; met looft onzen God, wordt aangeduid dat zij den Heer vereren als den Allenen God des Hemels; dat God loven is Hem vereren, zal men beneden zien; met al Zijn dienstknechten worden al degenen aangeduid die in de ware dingen des geloofs zijn, n. 3, 380; met allen die Hem vrezen, worden degenen aangeduid die in de goede dingen der liefde zijn, n. 527, 628. Dat God loven, betekent Hem vereren, en dat vandaar de Lof van Hem de eredienst van Hem is, staat vast uit vele plaatsen in het Woord, waarvan er slechts enige zullen worden aangevoerd: “*Plotseling was er met den Engel een menigte DIE GOD LOOFDEN*”, Lukas II: 13, 20. “*Zij vingen aan, geheel de schare der discipelen, God te LOVEN met grote stem*”, Lukas XIX: 37. “*Zij waren in den Tempel, LOVENDE en zegenende God*”, Lukas XXIV: 53. “*Doet horen, LOOFT, en zegt: Behoud, o Jehovah, Uw volk*”, Jerem. XXXI: 7. LOOFT JEHOVAH in de Hemelen, LOOFT HEM in de hoogten, LOOFT HEM, al Zijn engelen, LOOFT HEM, Zijn heirscharen, LOOFT HEM, Zon en Maan, LOOFT HEM, alle gij sterren des lights, LOOFT HEM, gij Hemelen der Hemelen; dat zij den Naam

van Jehovah LOVEN, LOOFT JEHOVAH vanuit de landen. Hij verhoogde den LOF voor alle volken”, Psalm CXLVIII: 1, 2, 3, 4, 5, 7, 13, 14. “Vanuit den mond der kleine kinderen en der zuigelingen hebt Gij den LOF bereid”, Matth. XXI: 16. “Alle volk gaf Gode LOF, Lukas XVIII: 43, behalve elders, zoals in Jes. XLII: 8; Hfdst. LX: 18; Joël II: 26; Psalm CXIII: 1, 3; Ps. CXVII: 1. Deze dingen die in dit Vers worden gezegd, hebben geen betrekking op de voorafgaande dingen aangaande Babylon, maar op de volgende aangaande de Nieuwe Kerk, welke door den Heer moet geïnstaureerd worden, waarover in hetgeen hier volgt, wordt gehandeld.

810. *Zowel de kleinen als de groten, betekent hen die in minderen en meerderen graad den Heer vereren vanuit de ware dingen des geloofs en vanuit de goede dingen der liefde.* Onder de kleinen en de groten worden in den natuurlijken zin degenen verstaan die in minderen en meerderen graad van waardigheid zijn; in den geestelijken zin echter zij die in een minderen en meerderen graad van den eredienst des Heren zijn, aldus die den Heer minder en meer heilig en vol vereren vanuit de ware dingen des geloofs en vanuit de goede dingen der liefde; dit wordt aangeduid, omdat het volgt na looft God, gij al Zijn dienstknechten, en gij die Hem vreest, waarmede zulke dingen worden aangeduid, n. 809; men zie ook n. 527, 604.

811. *En ik hoorde evenals een stein ener grote schare, en evenals een stem veler wateren, en evenals een stem van hevige donderslagen, zeggende: Hallelujah, omdat regeert de Heer God de Almachtige, betekent de vreugde der Engelen van den Laagsten Hemel, der Engelen van den Middelsten Hemel, en der Engelen van den Hoogsten Hemel, dat de Allene Heer regeert in de Kerk die nu komen zal.* Met de stem wordt de vreugde van den erdienst, van de belijdenis, en van de viering van den Heer aangeduid, omdat er volgt dat zij zeiden: Hallelujah, en daarna: Laten wij ons verheugen en opspringen, en Hem de heerlijkheid geven; met de stem ener grote Schare wordt de vreugde der Engelen van den Laagsten Hemel aangeduid, zoals boven in n. 803; met de stem veler wateren, wordt de vreugde der Engelen van den Middelsten Hemel aangeduid, zoals boven in n. 614; dat de vreugde van dezen aldus werd gehoord is, omdat vele wateren de ware dingen in overvloed betekenen, n. 50, 614, 685; en de Engelen van den Middelsten Hemel zijn in de ware dingen, omdat zij in het inzicht zijn; met de stem van hevige donderslagen wordt de vreugde der Engelen van den Hoogsten Hemel aangeduid; dat de stem of de rede van die zoals een donderslag wordt gehoord, zie men boven in n. 615; met Hallelujah zeggen wordt aangeduid de vreugde van den eredienst, van de belijdenis, en van de viering van den Heer, zoals boven in n. 803; met omdat de Heer God

de Almachtige regeert, wordt aangeduid omdat de Allene Heer regeert; de Heer immers wordt de Almachtige genoemd, Apoc. i: 8; Hfdst. iv: 8; Hfdst. xi: 17; Hfdst. xv: 3; Hfdst. xvi: 7, 14; Hfdst. xix: 15; Hfdst. xxi: 22, waar men de ontvouwingen zie. Dat deze dingen worden gezegd aangaande de Nieuwe Kerk welke uit den Heer moet geïnstaureerd worden, staat vast uit de drie volgende Verzen, waarin wordt gezegd: *Omdat de bruiloft des Lams is gekomen, en Zijn Echtgenote zich heeft bereid*; voorts: *Gezegend zij die geroepen zijn tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams*; deswege is de vreugde van alle Hemelen, die in dit en in het volgende Vers wordt beschreven.

812. *Laten wij ons verheugen en opspringen en Hem de heerlijkheid geven, omdat de bruiloft des Lams is gekomen, betekent de vreugde der ziel en des harten, en vandaar de verheerlijking van den Heer, dat van nu aan geschiedt het volle huwelijk van Hem met de Kerk.* Met zich verheugen en opspringen, wordt de vreugde der ziel en des harten aangeduid; de vreugde der ziel is de vreugde des verstands of die vanuit de ware dingen des geloofs; en de vreugde des harten is de vreugde des wils of die vanuit de goede dingen der liefde; die twee dingen worden gezegd terwille van het huwelijk van het ware en het goede in de afzonderlijke dingen des Woords, waarover boven n. 373, 689; met Hem de heerlijkheid geven, wordt aangeduid erkennen en belijden dat al het ware uit den Heer is, n. 629; voorts erkennen, dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, n. 693; hier dus wordt verheerlijken aangeduid, omdat dit het ene en het andere insluit; met omdat de bruiloft des Lams is gekomen, wordt aangeduid, omdat van nu aan geschiedt het volle huwelijk van den Heer en de Kerk; opdat dit wordt aangeduid, wordt derhalve het Lam gezegd, en onder het Lam wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, n. 269, 291. Dat het volle huwelijk van den Heer en de Kerk geschiedt wanneer het Menselijke des Heren als Goddelijk wordt erkend, kan bijna zonder ontvouwing vaststaan; want het is in de Hervormde Christelijke Wereld bekend, dat de kerk de Kerk is krachtens het Huwelijk van den Heer met haar, de Heer immers wordt de Heer van den Wijngaard genoemd, en de Kerk is de Wijngaard; en eveneens wordt de Heer de Bruidegom en de Echtgenoot genoemd, en de Kerk wordt de Bruid en de Echtgenote genoemd; dat de Heer de Bruidegom en de Kerk de Bruid wordt geheten, zie men boven in n. 797; dat dan het volle huwelijk van den Heer en de Kerk geschiedt, wanneer Zijn Menselijke als Goddelijk wordt erkend, is duidelijk; want dan wordt God Vader en Hij als één erkend zoals ziel en lichaam; en wanneer dit wordt erkend, zo gaat men niet tot den Vader terwille van den Zoon, maar dan gaat men tot den Heer Zelf, en door Hem tot God Vader, omdat de

Vader in Hem is gelijkerwijs de Ziel in het Lichaam, zoals gezegd is: voordat het Menselijke des Heren als Goddelijk wordt erkend, is er weliswaar een huwelijk van den Heer met de Kerk, maar alleen bij hen die tot den Heer gaan, en over het Goddelijke van Hem denken, en in het geheel niet of het Menselijke van Hem Goddelijk is dan wel niet; aldus doen de eenvoudigen van geloof en hart, en zelden de geleerden en de ontwikkelden: en bovendien kunnen er niet drie Echtgenoten van één Echtgenote zijn, noch drie zielen van één lichaam; en daarom is er geen huwelijk, indien niet één God wordt erkend in Wien de Drievoudigheid is, en dat die God de Heer is. Dat *van nu aan* dat Huwelijk geschiedt, is omdat het niet eerder ten volle heeft kunnen geschieden, dan nadat in de geestelijke Wereld door het Laatste Gericht de Babylonischen afgescheiden waren, alsmede de Filistijnen, zijnde degenen die het geloof-alleen belijden; en omdat in hetgeen voorafgaat is gehandeld over de afscheiding van hen, wordt er gezegd *van nu aan*. Dat er een Bruiloft is van den Heer met de Kerk, kan uit deze dingen vaststaan: “Jezus zeide: *De zonen der BRUILOFT kunnen niet rouwen, zolang de BRUIDEGOM met hen is*”, Matth. IX: 15; Markus II: 19. “*Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een Mens Koning, die ZIJN ZOON EEN BRUILOFT bereid had, en zijn knechten uitzond en tot de BRUILOFT uitnodigde*”, Matth. XXII: I tot I4. “*Het Koninkrijk der Hemelen is gelijk aan tien Maagden, die uitgingen den BRUIDEGOM tegemoet, van wie er vijf, bereid zijnde, ingingen MET DEN BRUIDEGOM TOT DE BRUILOFT*”, Matth. XXV: I tot I2; dat de Heer hier Zich daaronder verstaat, blijkt uit het daarop volgende Vers I3; waar Hij zeide: *Waakt, omdat gij den dag en het uur niet kent waarop de Zoon des mensen komen zal*: en elders: “*Laat uw lenden omgord zijn, en uw kaarsen lichtende, en gijl dengenen gelijk die op hun Heer wachten wanneer hij terugkeren zal van de BRUILOFT*”, Lukas XII: 35, 36.

813. *En Zijn Echtgenote zich bereid heeft, betekent dat zij die van deze Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn, verzameld, ingewijd en onderricht worden.* Met de Echtgenote wordt de Nieuwe Kerk des Heren aangeduid, zijnde Nova Hierosolyma, hetgeen helder blijkt uit het volgende Eenentwintigste Hoofdstuk, waar deze woorden staan: “*Ik zag de Heilige Stad Nova Hierosolyma, nederdalende uit God vanuit den Hemel, toebereid zoals een BRUID VERSIERD VOOR HAAR ECHTGENOOT*”, Vers 2. En in het zelfde Hoofdstuk: “*Een Engel kwam tot mij, zeggende: Kom, ik zal u tonen de BRUID, DE ECHTGENOTE DES LAMS; en hij toonde mij de grote Stad, de Heilige Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel uit God*, Vers 9, 10. Daarmede dat de Echtgenote zich heeft bereid, wordt aangeduid dat zij die vanuit die Nieuwe Kerk des Heren zullen zijn, worden verzameld, ingewijd, en onderricht; en omdat deze

dingen worden aangeduid met zij heeft zich bereid, volgt derhalve “dat die Echtgenote bekleed was met rein en glanzend fijn lijnwaad”, waarmede de inwijding door het onderricht wordt aangeduid; en derhalve wordt in hetgeen volgt ook gehandeld over het Witte Paard, waarmede wordt aangeduid het verstand van het Woord uit den Heer voor hen.

814. *En haar is gegeven bekleed te worden met rein en glanzend fijn lijnwaad, betekent dat zij die vanuit de Nieuwe Kerk des Heren zullen zijn, worden onderricht in de echte en zuivere ware dingen door het Woord uit den Heer.*

Onder haar is gegeven, wordt verstaan aan de Echtgenote, met wie de Nieuwe Kerk des Heren wordt aangeduid, zijnde Nova Hierosolyma, zoals vlak boven n. 812; met bekleed worden wordt aangeduid onderricht worden in de ware dingen, omdat met de klederen de ware dingen worden aangeduid, n. 166; en met witte klederen de echte ware dingen, n. 212; met rein en glanzend fijn lijnwaad wordt aangeduid blinkend vanuit het goede en zuiver vanuit de ware dingen; en omdat er nergens anders vandaan een zuiver ware is dan door het Woord vanuit den Heer, wordt derhalve ook dit aangeduid. Rein en glanzend wordt gezegd, omdat het reine datgene aanduidt wat gevrijwaard is van het boze, aldus wat blinkt vanuit het goede; en het glanzende betekent datgene wat gevrijwaard is van het valse, aldus zuiver vanuit het ware. Met fijn lijnwaad of fijn linnen wordt het echte Ware aangeduid, ook in de volgende plaatsen: “Jeruzalem, Ik bekleedde u met gestikt werk, gordde u met FIJN LINNEN, en bedekte u met zode; zo waart gij versierd met goud en zilver, en uw kleed was FIJN LINNEN en zijde”, Ezech. XVI: 10, 13. “FIJN LINNEN in stiksel vanuit Egypte was uw uitbreidden”, Ezech. XXVII: 7; dit aangaande Tyrus, waarmede de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van de erkentissen van het ware en het goede. “De heirlegers in den Hemel volgden Hem op witte paarden, gekleed met WIT EN REIN FIJN LIJNWAAD”, Apoc. XIX: 13, 14. “Dat Jozef bekleed werd door Farao met klederen van FIJN LIJNWAAD, Gen. XLI: 2, betekent iets eenders. Het ware vanuit het Woord bij genen, hoewel niet in hen, wordt aangeduid met FIJN LIJNWAAD bij Babylon, Apoc. XVIII: 12, 16; en bij den Rijke, Lukas XVI: 19. Het fijn lijnwaad wordt ook Boomwol [*Xylinum*] genoemd, en daarom wordt daarmede ook het echte Ware aangeduid in deze dingen, bij Mozes: “Voor Aharon zult gij een geblokten rok maken van BOOMWOL, en een tulband van BOOMWOL”, Exod. XXVIII: 2, 39. “Zij maakten rokken van BOOMWOL voor Aharon en zijn Zonen”, Exod. XXXIX: 27. “Het habitakel zult gij maken van getweerde BOOMWOL, en hemelsblauw, en purper, en dubbelgedopt scharlaken”, Exod. XXVI: 1; Hfdst. XXXVI: 8. “Gij zult de behangselen voor den voorhof

maken uit getweerde BOOMWOL”, Exod. xxvii: 9, 18; Hfdst. xxxviii: 9; *ook den voorhang van den voorhof met getweerde BOOMWOL*”, Exod. xxxviii: 18.

815. *Want het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen, betekent dat zij die van de Kerk des Heren zijn, door de ware dingen vanuit het Woord de goede dingen des levens hebben.* Met fijn lijnwaad worden de echte ware dingen aangeduid, welke de ware dingen door het Woord uit den Heer zijn, zoals vlak boven n. 814; met de gerechtigheden worden de goede dingen des levens aangeduid bij hen die in de ware dingen zijn, n. 668; met de heiligen worden degenen aangeduid die van des Heren Kerk zijn, n. 173, 586. Dat de gerechtigheden de goede dingen des levens zijn bij hen die in de ware dingen zijn, is omdat niemand gerecht kan worden geheten tenzij hij volgens de ware dingen leeft; gerecht wordt immers in den natuurlijken zin een elk geheten die goed leeft volgens de burgerlijke en de zedelijke wetten; doch gerecht wordt in den geestelijken zin degene geheten, die goed leeft volgens de Goddelijke wetten, en de Goddelijke wetten zijn de ware dingen vanuit het Woord; wie gelooft dat hij gerecht is, bijgevolg in het goede des levens, zonder de ware dingen volgens welke hij moet leven, bedriegt zich zeer; want de mens kan niet hervormd en wederverwekt worden, bijgevolg goed worden, tenzij door de ware dingen, en door het leven volgens die: daaruit blijkt, dat met het fijn lijnwaad zijn de gerechtigheden der heiligen, wordt aangeduid, dat zij die van de Kerk des Heren zijn, door de ware dingen vanuit het Woord de goede dingen des levens hebben. Dit blijkt duidelijk uit de Engelen des Hemels; hoe meer zij in de ware dingen zijn, en in het leven volgens die, met des te blanker klederen verschijnen zij bekleed; de oorzaak hiervan is deze, dat zij in een blanker licht zijn.

816. *En hij zeide tot mij: Schrijf, gezegend zij die tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams geroepen zijn, betekent één enkelen Engel vanuit den Hemel gezonden tot Johannes, en sprekende met hem over de Nieuwe Kerk des Heren, en zeggende, dat het op aarde zou worden te weten gegeven, dat degenen het eeuwige leven hebben, die de dingen opnemen welke van die Kerk zijn.* Dat één enkele Engel vanuit den Hemel tot Johannes was gezonden, die deze dingen tot hem sprak, kan vaststaan uit het volgende Vers, namelijk dat Johannes aan zijn voeten nederviel om hem te aanbidden, en dat de Engel antwoordde, dat hij zijn mededienstknecht was, derhalve dat niet hij, maar God moest worden aanbeden: dat de vorige dingen die Johannes hoorde, vanuit den Hemel zelf waren, en door vele Engelen tegelijk sprekende uit den Heer, blijkt duidelijk uit de voorafgaande Verzen 5, 6, 7, waar gezegd wordt, dat een stem uitging vanuit den Troon, en dat de stem werd gehoord evenals van een grote

schare, en evenals van vele wateren, en evenals van hevige donderslagen, en van zeggenden: Laten wij ons verheugen, en opspringen; deze dingen in het meervoud, nu echter in het enkelvoud, aldus uit één enkelen Engel, tot hem gezonden: maar ik zal zeggen hoe het geschiedt, wanneer de Engelen met den mens spreken: nooit spreken zij met hem vanuit den Hemel, maar de stem die van daar wordt gehoord, is uit den Heer door den Hemel; doch wanneer het den Engelen wordt gegeven om met den mens te spreken, zo zenden zij vanuit hun gezelschap er één, die den mens nabij is, en door hem spreken zij met den mens; degene die wordt gezonden, is het subject van verscheidenen; en deze is het, die nu met Johannes sprak; dit is geschied, opdat op aarde [*in terris*] zou worden verkondigd, dat de algehele Hemel den Allenen Heer erkent als den God des Hemels, en dat Hij Alleen moet worden aanbeden; voorts, dat de Nieuwe Kerk op aarde uit den Heer moet worden geïnstauréerd, zoals zij geïnstauréerd is in de Hemelen; want de Kerk wordt eerst geïnstauréerd in de Hemelen uit den Heer, en daarna door de Hemelen op aarde: deze verborgenheid is in deze woorden gelegen. Nu tot de ontvouwing: schrijf, betekent dat hij dit aan het nageslacht ter gedachtenis zou overgeven, n. 39, 63, 639, hier dat hij die dingen te weten zou geven; dit wordt verstaan onder schrijf; gezegend zij die tot het Avondmaal van de bruiloft des Lams geroepen zijn, betekent dat degenen het eeuwige leven hebben die de dingen opnemen welke der Nieuwe Kerk zijn; gezegend worden degenen geheten die het eeuwige leven hebben, n. 639; met de bruiloft des Lams wordt de Nieuwe Kerk aangeduid, welke in verbinding is met den Heer, zoals boven n. 812; onder de geroepenen worden allen verstaan die opnemen, n. 744; weliswaar zijn allen geroepen, maar zij die niet opnemen, verwerpen de roeping. Dat er gezegd wordt het Avondmaal van de bruiloft des Lams, is omdat dit geschiedt in den laatsten staat der Kerk, welke de Avond wordt genoemd, en in de Avonden worden de Avondmalen gehouden; de eerste staat echter der Nieuwe Kerk wordt de Morgen genoemd; in den avond wordt de mens tot de Kerk geroepen, en wanneer de geroepenen aanwezig zijn, wordt het morgen: dat de laatste staat der Kerk avond en nacht wordt geheten, en haar eerste staat ochtendschemering en morgen, zie men boven in n. 151: en omdat het de laatste tijd der Joodse Kerk was, aldus avond, toen de Heer heenging naar Jeruzalem om te lijden, Avondmaalde derhalve de Heer toen met de discipelen, en stelde Hij de Eucharistie in, vanwaar het is dat zij het Gewijde Avondmaal wordt geheten, waardoor ook de verbinding van den Heer met den mens der Kerk geschiedt, of de bruiloft, indien de mens, nadat hij boete heeft gedaan, rechtstreeks tot Hem gaat; indien anders, zo geschiedt er tegenwoordigheid,

en niet verbinding. Hieruit kan vaststaan, wat met het Avondmaal en met Avondmalen elders in het Woord wordt aangeduid.

817. *En hij zeide: Deze zijn de ware woorden Gods, betekent dat dit geloofd moet worden, omdat het uit den Heer is, namelijk dat degenen gezegend zijn die tot het avondmaal der bruiloft des Lams zijn geroepen, dat is, dat degenen op aarde die de dingen opnemen welke van de Nieuwe Kerk des Heren zijn, het eeuwige leven hebben.*

818. *En ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden; en hij zeide tot mij: Zie, geenszins, uw mededienstknecht ben ik, en uwer broederen hebbende de getuigenis van Jezus; aanbid God, betekent dat de Engelen des Hemels niet aanbeden en aangeroepen moeten worden, omdat zij in het geheel geen Goddelijke hebben, maar dat zij vergezelschap zijn aan de mensen, zoals broeders aan broeders, aan hen die den Heer vereren, en dat zo de Allene Heer in vergezelschapping met genen aanbeden moet worden.* Met ik viel neder voor zijn voeten om hem te aanbidden; en hij zeide tot mij: Zie, geenszins, aanbid God, wordt aangeduid dat niet enig Engel des Hemels moet worden aanbeden en aangeroepen, maar de Allene Heer; met uw mededienstknecht ben ik, en uwer broederen, wordt aangeduid dat een Engel het Goddelijke niet heeft, maar dat hij aan den mens zoals een broeder aan een broeder is vergezelschap; met de getuigenis van Jezus hebben, wordt aangeduid dat hij evenzo in verbinding met den Heer is door de erkenning van het Goddelijke in Zijn Menselijke, en door het leven volgens Zijn geboden; dat deze dingen worden aangeduid met de getuigenis van Jezus hebben, zal in het volgende Artikel worden gezien. Dat de Engelen des Hemels niet hoger dan de mensen zijn, maar dat zij aan hen gelijk zijn, en dat zij derhalve evenzeer dienstknachten des Heren zijn, zoals de mensen het zijn, is omdat alle Engelen mensen zijn geweest, in de wereld geboren, en niet een van hen onmiddellijk geschapen, zoals kan vaststaan uit de dingen die in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in 1758 uitgegeven, zijn geschreven en getoond; zij munten weliswaar in wijsheid boven de mensen uit, maar zulks deswege, omdat zij in den geestelijken staat zijn, en vandaar in het licht des Hemels, en niet in den natuurlijken staat, en zo in het licht der wereld, zoals de mensen van den aardbol zijn; maar voor zoveel als enig Engel in wijsheid uitmunt, voor zoveel erkent hij dat hij niet boven de mensen is, maar aan hen eender; en daarom is er ook niet enige verbinding van de mensen met de Engelen, maar is er een vergezelschapping met hen; met den Allenen Heer is er verbinding. Hoe echter de verbinding met den Heer en de vergezelschapping met de Engelen door het Woord

geschiedt, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 62 tot 69.

819. *Want de Getuigenis van Jezus is de Geest der profetie, betekent dat de erkenning dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, en tegelijk het Leven volgens Zijn geboden, in den universelen zin het al des Woords en der Leer daaruit is.* Met de getuigenis van Jezus wordt de betuiging des Heren in den Hemel aangeduid, dat men van Hem is, en dat men zo in den Hemel een onder de Engelen daar is; en omdat die betuiging er niet kan zijn voor anderen dan voor hen die in de verbinding met den Heer zijn, en diegenen in verbinding met den Heer zijn die Hem erkennen als den God des Hemels en der Aarde, zoals Hijzelf leert in Matth. xxviii: 18, en tegelijk leven volgens Zijn geboden, vooral volgens de geboden van den Decaloog, worden derhalve deze twee met de Getuigenis van Jezus aangeduid; men zie boven n. 6, 490; daarmede dat die getuigenis de geest der profetie is, wordt aangeduid dat dezelve het al des Woords en der leer daaruit is; het Woord immers handelt in den universelen zin alleen over den Heer en over het Leven volgens Zijn geboden; vandaar is het, dat de Heer het Woord is; Hij is immers het Woord, omdat het Woord vanuit Hem is, en over Hem Alleen handelt, en enig en alleen leert hoe Hij moet worden erkend en vereerd; en dit zijn de geboden des Woords, welke de Goddelijke Ware dingen worden genoemd, volgens welke men moet leven om in de verbinding met den Heer te kunnen komen. Dat het Woord over den Allenen Heer handelt, en dat het vandaar is dat de Heer het Woord wordt geheten, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, n. 1 tot 7; n. 8 tot 11; n. 19 tot 28; n. 37 tot 44; en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 80 tot 90, n. 98 tot 100. Dit is het eveneens wat de Heer zegt, *dat de Geest der Waarheid, zijnde de Heilige Geest, van den Heer zal getuigen, en dat hij niet zal spreken vanuit zichzelf, maar dat hij vanuit de dingen die des Heren zijn, zal nemen en ze verkondigen*, Joh. xv: 26; Hfdst. xvi: 13, 15.

820. *En ik zag den Hemel geopend, en zie, een wit Paard, betekent den geestelijken Zin des Woords uit den Heer onthuld, en daardoor het innerlijk verstand des Woords ontdekt, hetgeen de Komst des Heren is.* Met den Hemel geopend gezien wordt de onthulling uit den Heer en alsdan de openbaring aangeduid, waarover aanstonds; met het paard wordt het verstand van het Woord aangeduid, en met het witte paard het innerlijk verstand van het Woord, n. 298; en omdat dit met het witte paard wordt aangeduid, en de geestelijke zin het innerlijk verstand van het Woord is, wordt derhalve die zin met het witte paard hier aangeduid. Dat dit is de Komst des Heren, is omdat

door dien zin klaarblijkend verschijnt, dat de Heer het Woord is, en dat het Woord over Hem Alleen handelt, en dat Hij is de God des Hemels en der Aarde, en dat uit Hem Alleen de Nieuwe Kerk haar bestaan heeft. De Heer zeide, *dat zij den Zoon des mensen zullen zien, komende in de wolken des Hemels met heerlijkheid en kracht*, Matth. xvii: 5; Hfdst. xxiv: 30; Hfdst. xxvi: 64; Markus xiv: 61, 62; Lukas ix: 34, 35; Hfdst. xxi: 27; Apoc. i: 7; Handel. der Apost. i: 9, 11; en dit ook zeide de Heer waar Hij met de Discipelen sprak over de voleinding der eeuw, zijnde de laatste tijd der Kerk, wanneer het Gericht wordt gehouden: een elk die niet verder dan den zin der letter denkt, geloof dat de Heer wanneer het Laatste Gericht zal komen, verschijnen zal in de wolken des Hemels met de Engelen en bazuingeschal, doch dat zulks niet wordt verstaan, maar dat Hij in het Woord zal verschijnen, kan vaststaan uit de Ontvouwing boven in n. 24, 642; en de Heer verschijnt klaarblijkend in den geestelijken zin des Woords; het verschijnt niet slechts dat Hij het Woord is, dat is, het Goddelijk Ware zelf, voorts dat Hijzelf het binnenste des Woords en vandaar het al ervan is, maar ook dat Hijzelf de ene God is, in Wien de Drieuldigheid is, aldus de God des Hemels en der Aarde alleen, en bovendien dat Hij in de wereld is gekomen om Zijn Menselijke te verheerlijken, dat is, Goddelijk te maken; het Menselijke dat Hij heeft verheerlijkt, dat is, Goddelijk gemaakt, was het Natuurlijk Menselijke, hetwelk Hij niet heeft kunnen verheerlijken of Goddelijk maken dan door de opneming van het Menselijke in een Maagd in de natuurlijke Wereld, waarmede Hij toen Zijn Goddelijke heeft verenigd, hetwelk Hij uit het eeuwige had; dat éénzijn is geschied door de in Zijn opgenomen Menselijke toegelaten verzoeking, waarvan de laatste het Lijden des kruises was, en tegelijk door de vervulling van alle dingen des Woords, niet alleen door de vervulling van alle dingen des Woords in den natuurlijken zin ervan, maar ook door de vervulling van alle dingen des Woords in den geestelijken zin en in den hemelsen zin ervan, waarin, zoals boven is gezegd, over Hem Alleen wordt gehandeld: maar over deze dingen zie men hetgeen is geopenbaard in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DEN HEER, en in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT. Omdat nu de Heer het Woord is, en het Woord Vlees is geworden, Joh. i: 1, 2, 14, en het Woord Vlees is geworden om hetzelfde te vervullen, zo blijkt dat de Komst des Heren in het Woord wordt verstaan onder Zijn verschijning in de wolken des hemels; dat de wolken des hemels het Woord aanduiden in den zin der letter, zie men boven in n. 24, 642. Dat de verschijning van den Heer in het Woord wordt verstaan, is duidelijk, omdat met het witte Paard

het innerlijk verstand van het Woord wordt aangeduid, en gezegd wordt dat de Naam van Hem Die op het Paard zat, is HET WOORD GODS, en dat Zijn Naam is Koning der koningen, en Heer der heren, Vers 13, 16. Hieruit nu blijkt dat met ik zag den Hemel geopend, en zie, een wit Paard, wordt aangeduid de geestelijke Zin des Woords uit den Heer onthuld, en daardoor het innerlijk verstand ervan ontdekt, hetgeen ook de Komst des Heren is. Dat de geestelijke Zin des Woords heden is onthuld, waarover niemand in de Christelijke Wereld tevoren iets heeft geweten, kan men zien in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, waar twee Boeken van Mozes, Genesis en Exodus, volgens dien Zin zijn ontvouwd; voorts in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 5 tot 26: in het Werkje over HET WITTE PAARD, van begin tot einde, en in de daar verzamelde plaatsen uit de Hemelse Verborgenheden aangaande de Gewijde Schrift; en bovendien in DEZE ONTVOUWINGEN OVER DE APOCALYPS, waar zelfs niet één Versje zonder den geestelijken Zin kan worden verstaan.

821. *En Die op hetzelfde zat, wordt genoemd Getrouw en Waar, en Hij richt en strijdt in gerechtigheid, betekent den Heer ten aanzien van het Woord, dat Hij het Goddelijk Goede en Goddelijk Ware Zelf is, vanuit welke beide Hij het Gericht houdt, en de goeden van de bozen afscheidt.* Onder Hem die op hetzelfde zat, dat is, op het witte Paard, wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Woord; dat het de Heer is ten aanzien van het Woord, blijkt uit het volgende Dertiende Vers, waar gezegd wordt *omkleed met een bekleedsel geverfd met bloed; en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods*; met Getrouw en Waar wordt het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware aangeduid, met Getrouw het Goddelijk Goede omdat dit getrouw is; dat de Getrouwe, waar over de mensen wordt gehandeld, diegene is die in den binnensten of derden Hemel is, aldus die in het hemels goede is, zie men boven in n. 744; dat met den Ware, wanneer over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Ware wordt aangeduid, is duidelijk; dat met de gerechtigheid het ene en het andere wordt aangeduid, zowel het goede als het ware, en waar over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, zie men boven in n. 805; daaruit volgt, dat met vanuit de gerechtigheid richten, wordt aangeduid vanuit het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware gericht houden: dat alle gericht geschiedt uit den Heer door het Woord, aldus dat het Woord zelf een ieder richt, zie men boven in n. 233; dat vanuit de gerechtigheid strijden betekent de goeden van de bozen afscheiden, is omdat de Heer tegen niemand strijdt, maar de goeden van de bozen afscheidt, en wanneer de goeden van de bozen zijn gescheiden, dan werpen de bozen zichzelf in de hel.

822. *En Zijn ogen evenals een vlam vuurs; dat dit de Goddelijke Wijsheid der Goddelijke Liefde des Heren betekent, zie men boven in n. 48, waar eendere dingen staan, en ze gezegd worden aangaande den Zoon des mensen, onder Wien de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Woord, n. 44.*

823. *En op Zijn Hoofd vele diademen, betekent de Goddelijke ware dingen des Woords uit Hem.* Op het hoofd betekent uit den Heer; met het Hoofd immers wordt de wijsheid vanuit de liefde aangeduid, en vanuit het Hoofd wordt de mens geregeerd door de wijsheid vanuit de liefde; gezien werden de diademen op het Hoofd, omdat de Goddelijke Ware dingen des Woords, die worden aangeduid met de diademen, uit Hem zijn; dat de diademen de Goddelijke Ware dingen des Woords aanduiden, zie men in n. 231, 540; dat het Hoofd, waar over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Wijsheid der Goddelijke Liefde betekent, n. 47; wat verder het Hoofd betekent, n. 538, 568. De Goddelijke Ware dingen des Woords stemmen in de geestelijke Wereld overeen met diademen, en vanwege de overeenstemming verschijnen zij daar, en in den Hemel op het Hoofd van hen die het Woord heilig houden; vandaar is het, dat de diademen de Goddelijke Ware dingen des Woords in den zin zijner letter betekenen; de oorzaak hiervan is deze, dat de zin der letter doorschijnend is uit den geestelijken en den hemelsen zin ervan, zoals een diadeem uit het licht.

824. *Hebbende een Naam geschreven, dien niemand kent dan Hijzelf, betekent dat niemand ziet hoedanig het Woord in zijn geestelijken en hemelsen zin is, dan de Heer, en aan wien Hij het onthult.* Met den naam wordt iemands hoedanige aangeduid, n. 165 en elders, hier het hoedanige des Woords, of hoedanig het Woord is van binnen, dat is, in zijn geestelijken en hemelsen zin; er wordt gezegd een Naam geschreven, omdat het Woord zowel bij de mensen op aarde, als bij de Engelen in de Hemelen is; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 70 tot 75; daarmede dat niemand dien kent dan Hijzelf, wordt aangeduid dat niemand het ziet dan de Heer Zelf, en aan wien Hij het onthult, dat is, hoedanig het Woord in den geestelijken zin is. Dat niemand den geestelijken zin des Woords ziet, dan de Allene Heer, en dat vandaar niemand dien zin ziet dan alleen uit den Heer, en dat niemand hem uit den Heer ziet dan alleen hij die in de Goddelijke ware dingen uit Hem is, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 26.

825. *En omkleed met een bekleedsel geverfd met bloed, en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods, betekent het Goddelijk Ware in den laatsten zin, of het Woord in de letter, welke geweld is aangedaan.* Met het bekleedsel wordt

aangeduid het ware bekleedende het goede, n. 166, 212, 328; en wanneer over het Woord wordt gehandeld, wordt het Woord in den zin der letter aangeduid; deze is immers zoals een Kleed waarmede zijn geestelijke en hemelse zin omkleed is; met het bloed wordt het geweld aangeduid dat het Goddelijke des Heren en het Woord is aangedaan, n. 327, 684; de oorzaak dat dit wordt aangeduid, is deze, dat met het bloed het Goddelijk Ware des Heren in het Woord wordt aangeduid, n. 379, 653, en daarom wordt met bloed vergieten aangeduid het Goddelijke des Heren en het Woord geweld aandoen; met het Woord Gods wordt hier het Woord in den zin der letter aangeduid; daaraan immers is geweld aangedaan, niet echter aan het Woord in den geestelijken zin, omdat deze zin niet bekend was; en indien hij bekend was geweest, zou ook dien geweld zijn aangedaan; en daarom is die zin niet eerder onthuld, dan nadat het Laatste Gericht is voltrokken, en de Nieuwe Kerk uit den Heer moet worden ingesteld; ook wordt hij heden aan niemand onthuld, dan alleen aan hem die in de Goddelijke Ware dingen uit den Heer is; men zie DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 26. Dat het Goddelijke des Heren en het Woord geweld is aangedaan, blijkt duidelijk uit het Rooms-Katholieke Godsdienstige, en uit het godsdienstige der Hervormden aangaande het Geloof-Alleen; het Rooms-Katholiek Godsdienstige leert dat het Menselijke des Heren niet Goddelijk is, en daarom hebben zij alle dingen des Heren op zichzelf overgedragen; voorts, dat het Woord slechts alleen door hen moet worden uitgelegd, en de uitlegging door hen is overal tegen het Goddelijk Ware des Woords, zoals in de Ontvouwing van het voorgaande Achttiende Hoofdstuk is getoond; daaruit blijkt dat door dat Godsdienstige het Woord geweld is aangedaan: evenzo door het Godsdienstige bij de Hervormden aangaande het Geloof-Alleen; dit maakt ook niet het Menselijke des Heren Goddelijk, en het grondvest de Theologie op één enig gezegde van Paulus vals verstaan, en maakt derhalve alle dingen als het ware van geen waarde welke de Heer heeft geleerd aangaande de liefde en de naastenliefde en aangaande de goede werken, welke dingen evenwel zo duidelijk uitkomen, dat een ieder, als hij maar ogen heeft, ze kan zien. Evenzo is geschied met het Woord door de Joden; hun Godsdienstige bestond hierin, dat het Woord voor geen anderen was geschreven dan voor hen, en dat zo geen anderen daar worden verstaan, en dat de Messias die komen zal, hen boven allen in het ganse Aardrijk zou verheffen, met welke dingen en met tal van andere zij alle dingen des Woords hebben vervalst en geschonden; dit wordt onder deze woorden verstaan bij Jesaja: *“Wie is Deze, Die komt vanuit Edom, met besprenkelde klederen vanuit*

Bozra; waarom zijt gij roodachtig aan Uw kleed, en Uw klederen zoals van een die in de wijnpers treedt; vanwaar hun overwinning is gesprengd op Mijn klederen, en al Mijn bekleedsel heb Ik bezoedeld", LXIII: 1, 2, 3; met de klederen worden hier ook de Goddelijke Ware dingen des Woords aangeduid, met Edom wordt het roodachtige [*rubicundum*] aangeduid, hier het roodachtige door bloed; daaruit blijkt, dat met omkleed met een bekleedsel geveerd met bloed, en Zijn Naam wordt genoemd het Woord Gods, het Goddelijk Ware in den laatsten zin of het Woord in de letter wordt aangeduid, welke geweld is aangedaan.

826. *En de heirlegers in den Hemel volgden Hem op witte paarden, bekleed met wit en rein fijn lijnwaad, betekent de Engelen in den Nieuwen Christelijken Hemel, die, verbonden zijnde met den Heer, in het innerlijk verstand des Woords en zo in de zuivere en echte ware dingen waren.* Onder de Heirlegers in den Hemel worden de Engelen verstaan die in de Goddelijke ware en goede dingen zijn, n. 447; onder den Hemel wordt hier de Nieuwe Christelijke Hemel verstaan, waarover boven n. 612, 613, 626, 659, 661; dat die Hemel wordt verstaan, is omdat deze is de Nieuwe Hemel, waarover in de Apocalyps wordt gehandeld; met den Heer volgen, wordt aangeduid met Hem verbonden zijn, n. 621; met de witte paarden waarop zij verschenen, wordt het innerlijk verstand van het Woord aangeduid, zoals boven n. 820; met het wit en rein fijn lijnwaad wordt aangeduid het zuiver en echt ware door het Woord uit den Heer, n. 814; er wordt ook van de Nieuwe Kerk gezegd, dat zij bekleed was met rein en glanzend lijnwaad, Vers 8 van dit Hoofdstuk; aldus hier aangaande den Nieuwen Christelijken Hemel, door welken uit den Heer die Kerk zal zijn.

827. *En vanuit Zijn mond ging een scherp slagzwaard voort; dat dit de verstrooiing van de valse dingen betekent door de leer daaruit, uit den Heer,* blijkt uit hetgeen boven in n. 52 is ontvouwd, waar eendere dingen staan over den Heer, Die daar de Zoon des mensen wordt genoemd; en onder den Zoon des mensen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Woord, n. 44, hier onder Hem die op het witte paard zat, evenzo; de verstrooiing immers van de valse dingen geschiedt door het Woord uit den Heer.

828. *Opdat Hij daarmede de natiën zou slaan, en Hij zal ze weiden met een lizeren roede, betekent dat Hij allen die in het dode geloof zijn, door de ware dingen van den zin der letter des Woords, en door de redelijke dingen zal overtuigen.* Dat deze dingen worden aangeduid, staat vast uit eendere dingen boven in n. 544; dat met de ijzeren roede, waarmede de natiën zullen worden geslagen, de ware dingen worden aangeduid vanuit den zin der letter des

Woords, door de redelijke dingen vanuit den natuurlijken mens bevestigd, zie men daar, en eveneens in n. 148, 485. Dat het geloof-alleen zonder de werken dood is, blijkt helder bij Jakobus, Hfdst. II: 17, 20; die ook zegt *“Zijt daders des Woords, niet alleen hoorders, hoe bedriegt gij uzelf*, Brief I: 22 e.v.; evenzo zegt Paulus: *“Niet de hoorders der wet zullen rechtvaardig gemaakt worden van God, maar de daders der wet zullen rechtvaardig gemaakt worden*, Rom. II: 13.

829. *En Hij treedt den persbak van den wijn der woede en des toorns van God Almachtig, betekent dat de Heer Alleen heeft verdragen alle boze dingen der Kerk, en alle geweld hetwelk het Woord, aldus Hemzelf, is aangedaan.* Met den wijn der woede en des toorns Gods worden aangeduid de goede en de ware dingen der Kerk, zijnde vanuit het Woord, ontwijd en geschonden, aldus de boze en de valse dingen der Kerk, n. 316, 632, 635, 758; met den persbak van dien wijn treden, wordt aangeduid die dingen verdragen, tegen dezelve strijden, en ze verdoemen, en zo de Engelen in de Hemelen en de mensen op aarde bevrijden van de bestoking vanuit dezelve; de Heer immers is in de wereld gekomen om de Hellen te onderjukkan, welke toen zo waren aangegroeid dat zij de Engelen begonnen te bestoken; en Hij heeft ze onderjukt door worstelingen tegen haar, aldus door verzoeking; want de geestelijke verzoeking is niet iets anders dan worstelingen tegen de hellen; en omdat elk mens in gezelschap is met geesten ten aanzien van zijn aandoeningen en de denkingen daaruit, de boze mens met geesten vanuit de hel, en de goede mens met Engelen vanuit den Hemel, daarom heeft de Heer, toen Hij de Hellen heeft onderjukt, niet alleen de Engelen des Hemels bevrijd van de bestoking, maar ook de mensen van den aardbol: dit dus is het, wat wordt aangeduid met deze woorden bij Jesaja: *“Hij heeft onze ziekten op Zich genomen, en onze smarten heeft Hij gedragen; en Hij werd doorstoken om onze overtredingen, verbrijzeld om onze ongerechtigheden; door Zijn wonde werd ons gezondheid gegeven; Jehovah heeft onzer aller ongerechtigheid op Hem doen aanlopen; Hij heeft de verdrukking verdragen, Hij is afgesneden vanuit het land der levenden; om de overtreding Mijsns volks, een plage voor hen, en Hij heeft Zijn ziel tot schuldoffer gesteld”*, LIII: 4 tot 10; deze dingen aangaande den Heer en aangaande Zijn verzoeking van de zijde der Hellen, en ten slotte van de zijde der Joden, door wie Hij gekruisigd werd. De worstelingen van den Heer worden ook beschreven bij Jesaja in Hfdst. LXIII: 1 tot 10, waaronder ook deze dingen zijn: *Uw klederen zoals van een die in den wijnpers treedt; Ik heb de pers alleen getreden*, waarmede wordt aangeduid, dat Hij Alleen de boze en valse dingen der Kerk, en alle geweld hetwelk het Woord, aldus Hemzelf, werd aangedaan, heeft verdragen. Gezegd wordt het geweld dat het Woord, aldus

Hemzelf, werd aangedaan, omdat de Heer het Woord is, en het Woord en den Heer Zelf geweld is aangedaan, door het Rooms-Katholieke Godsdienstige, voorts door het Godsdienstige bij de Hervormden aangaande het geloof alleen; de boze en de valse dingen van dit en dat Godsdienstige heeft de Heer verdragen, toen Hij het Laatste Gericht hield, waardoor Hij wederom de Hellen heeft onderjukt; en indien zij niet wederom waren onderjukt, zo zou niet enig vlees gezaligd hebben kunnen worden, zoals Hijzelf bij Mattheus, Hfdst. xxiv: 21, 22, zegt.

830. *En Hij heeft op Zijn bekleedsel en op Zijn dij den Naam geschreven: Koning der koningen, en Heer der heren, betekent dat de Heer leert in het Woord, hoedanig Hij is, namelijk dat Hij is het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid, en het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, aldus dat Hij de God des heelals is.* Met het Bekleedsel des Heren wordt het Woord aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Ware, zoals boven in n. 825; met de Dij des Heren wordt het Woord aangeduid ten aanzien van het Goddelijk Goede; dat de dijen en de lenden de echtelijke Liefde betekenen, en omdat die Liefde de fundamentele liefde van alle liefden is, derhalve de dijen en de lenden het goede der liefde betekenen en dat dit is vanwege de overeenstemming, zie men boven in n. 213; derhalve wordt, wanneer Dij wordt gezegd van den Heer, Hijzelf ten aanzien van het Goede der Liefde aangeduid, hier ook het Woord ten aanzien van hetzelfde; met den Naam geschreven, wordt het hoedanige des Heren aangeduid, zoals boven in n. 824; onder Koning der koningen wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware der Goddelijke Wijsheid, en onder Heer der heren wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde; iets eenders wordt aangeduid met het Koningschap en met de Heerschappij des Heren, waar het ene en het andere wordt gezegd; men zie boven n. 664. Omdat gezegd wordt Koning der koningen en Heer der heren, en daaronder de Heer wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Ware en ten aanzien van het Goddelijk Goede, wordt derhalve ook gezegd den Naam geschreven op het bekleedsel en op de dij, en met den Naam geschreven op het bekleedsel wordt aangeduid het Woord ten aanzien van het Goddelijk Ware, en met den Naam geschreven op de dij wordt aangeduid het Woord ten aanzien van het Goddelijk Goede; het ene en het andere is in het Woord, het Goddelijk Ware des Woords is in zijn Geestelijken zin, welke is voor de Engelen van den middelsten of tweeden Hemel, die in het inzicht zijn vanuit de Goddelijke Ware dingen; en het Goddelijke Goede des Woords is in zijn Hemelsen zin, welke is voor de Engelen van den hoogsten of derden Hemel, die in de wijsheid zijn vanuit de Goddelijke Goede dingen;

maar deze zin is ten zeerste verborgen, alleen doorvatbaar voor hen die in de liefde tot den Heer uit den Heer zijn. Dat het de Heer is, wordt openlijk boven in de Apocalyps gezegd: *“Die zullen met het Lam strijden; het Lam zal hen overwinnen, omdat Het is de Heer der heren, en de Koning der koningen”*, xvii: 14. Dat de Dij het goede der liefde betekent, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, het Goddelijk Goede der Goddelijke Liefde, staat vast uit deze dingen in het Woord: *“Gerechtigheid zal de gordel ZIJNER LENDEN zijn, en de Waarheid de gordel ZIJNER DIJEN”*, Jes. xi: 5. *“Op het Hoofd der Cherubim was de gedaante eens Mensen op den Troon, van de gedaante ZIJNER LENDEN en opwaarts, en van de gedaante ZIJNER LENDEN en nederwaarts, was de gedaante van vuur en glans rondom”*, Ezech. i: 26, 27, 28; onder den Mens op den Troon wordt de Heer verstaan, met de gedaante van vuur van de lenden opwaarts en nederwaarts wordt Zijn Goddelijke Liefde aangeduid, en met den glans rondom wordt de Goddelijke Wijsheid daaruit aangeduid. *De man, gezien van Daniël, wiens LENDEN waren gegord met goud van Ufaz*, Dan. x: 5, was een Engel in wien de Heer was; met het goud van Ufaz wordt het goede der liefde aangeduid. Iets eenders wordt met de Dij aangeduid in Jes. v: 27; Psalm xlv: 4; en elders. Over de overeenstemming van de dijen of de lenden met de echtelijke liefde, welke de fundamentele liefde van alle liefden is, zie men in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN, n. 5050 tot 5062.

831. *En ik zag een Engel staande in de Zon, en hij riep met een grote stem, zeggende tot al de vogelen vliegende in het midden des Hemels: Komt, en vergadert u tot het Avondmaal des Groten Gods, betekent den Heer vanuit de Goddelijke Liefde, en vandaar vanuit den Goddelijken IJver, roepende en samenroepende allen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, en over den Hemel denken, tot de Nieuwe Kerk, en tot de verbinding met Zich, aldus tot het eeuwige leven.* Onder den Engel staande in de Zon, wordt de Heer in de Goddelijke Liefde verstaan; onder den Engel wordt de Heer verstaan, en onder de Zon Zijn Goddelijke Liefde; met roepen met een grote stem, wordt aangeduid vanuit den Goddelijken IJver, want de stem of de invloed uit den Heer vanuit de Goddelijke Liefde is vanuit den Goddelijken IJver, want de IJver is der Liefde; met de vogelen vliegende in het midden des Hemels, worden aangeduid allen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, en vandaar denken over den Hemel; met komen en vergaderd worden tot het Avondmaal des Groten Gods, wordt aangeduid het roepen en het samenroepen tot de Nieuwe Kerk en tot de verbinding met den Heer; en omdat vanuit de verbinding met den Heer het eeuwige leven is, wordt derhalve ook dit aangeduid; met roepen: Komt, wordt de roeping aangeduid,

en met vergadert u, wordt de samenroeping aangeduid. Dat onder den Engel in het Woord de Heer wordt verstaan, zie men boven in n. 5, 170, 258, 344, 465, 649, 657, 718; hier des te meer, omdat hij gezien werd te staan in de zon, en geen Engel verschijnt in de Zon; de Heer immers Is de Zon der geestelijke wereld, en daarom is de Allene Heer daar; dat met de Zon, waar over den Heer wordt gehandeld, de Goddelijke Liefde wordt aangeduid, zie men in n. 53, 414; dat met roepen met een grote stem, wanneer over den Heer in de Goddelijke Liefde wordt gehandeld, wordt aangeduid spreken of invloeiën vanuit den Goddelijken Ijver, is duidelijk, omdat de Goddelijke Ijver is der Goddelijke Liefde, hier voor de zaliging van de mensen; dat met de Vogelen zulke dingen worden aangeduid als des verstands en daaruit der denking zijn, zie men boven in n. 757; hier degenen die in de geestelijke aandoening van het ware zijn, en over den Hemel denken, aangezien het gezegd wordt van vogelen vliegende in het midden des Hemels, en met vliegen in het midden des Hemels, wordt aangeduid doorschouwen, opletten en denken, n. 245, 415; dat met het Avondmaal des Groten Gods de Nieuwe Kerk wordt aangeduid, en zo de verbinding met den Heer, zie men in n. 816, waar hun Avondmaal het Avondmaal van de bruiloft des Lams wordt genoemd.

832. *Opdat gij eet de vlezē der koningen, en de vlezē der oversten over duizend, en de vlezē der sterken, en de vlezē der paarden en dergenen die daarop zitten, en de vlezē van alle vrijen en knechten, en kleinen en groten, betekent de toeëigening van de goede dingen uit den Heer door de ware dingen des Woords en der leer daaruit, in elken zin, elken graad, en elk geslacht.* Vlak boven in n. 831, is gehandeld over de verbinding met den Heer door het Woord, hier wordt gehandeld over de toeëigening van de goede dingen uit Hem door de ware dingen des Woords: met eten wordt de toeëigening aangeduid, n. 89; met de vlezē die zij zouden eten, wordende goede dingen des Woords en vandaar der Kerk aangeduid; en met de koningen, de oversten over duizend, de sterken, de paarden, degenen die daarop zitten, de vrijen en de knechten, de kleineren en de groteren, worden de ware dingen aangeduid in elken zin, elken graad, en elk geslacht; met de koningen worden degenen aangeduid die in de ware dingen der Kerk vanuit het Woord zijn, en abstract genomen de ware dingen der Kerk vanuit het Woord, n. 20, 483; met de oversten over duizend worden aangeduid degenen die in de erkentissen van het goede en het ware zijn, en abstract genomen die erkentissen, n. 337; met de sterken worden aangeduid degenen die in de geleerdheid zijn omtrent de leer vanuit het Woord, en abstract genomen de geleerdheid daaruit, n. 337; met de paarden wordt het verstand van het Woord aangeduid, en met hen die

op paarden zitten, worden aangeduid degenen die in de wijsheid vanuit het verstand van het Woord zijn, en abstract genomen de wijsheid daaruit, n. 298, 820; met de vrijen en de knechten worden aangeduid degenen die vanuit zich weten en zij die vanuit de anderen weten, n. 337, 604; met de kleinen en de groten, worden aangeduid degenen die in een kleineren en in een groteren graad zijn, n. 527, 810; hieruit blijkt dat daarmede dat zij hun vlezen zouden eten, wordt aangeduid de toeëigening van de goede dingen uit den Heer door de ware dingen des Woords en der Leer daaruit in elken zin, elken graad, en elk geslacht. Men moet weten, dat geen enkel mens enig geestelijk goede uit den Heer heeft, dan door de ware dingen vanuit het Woord; de ware dingen des Woords immers zijn in het licht des Hemels, en de goede dingen zijn in de warmte van dat licht; en daarom indien het verstand niet is in het licht des Hemels door het Woord, kan de wil niet komen in de warmte des Hemels; de Liefde en de Naastenliefde kan niet worden geformeerd dan door de ware dingen vanuit het Woord; de mens kan niet hervormd worden dan door de ware dingen daaruit; de Kerk zelf wordt bij den mens geformeerd door die dingen, maar niet door die ware dingen in het verstand alleen, maar door het leven volgens die; aldus treden de ware dingen in den wil binnen, en worden zij goede dingen; zo wordt het aangezicht van het ware verkeerd in het aangezicht van het goede; hetgeen immers des wils en zo der liefde is, dit wordt het goede genoemd; en al hetgeen des wils of der liefde is, dat is ook van des mensen leven. Hieruit kan men zien dat de toeëigening van het goede door de ware dingen in elken zin, elken graad, en elk geslacht, door het Woord uit den Heer, hier onder het eten van de vlezen van hen die worden vermeld, wordt verstaan. Wie kan niet zien, dat onder de vlezen hier niet vlezen worden verstaan; wie kan zo waanzinnig zijn, om te geloven dat de Heer allen roept en samenroept tot een groot Avondmaal, om hun de vlezen van koningen, oversten over duizend, sterken, paarden, van hen die daarop zitten, van vrijen en knechten, van kleinen en groten te eten te geven? Wie kan niet zien, dat in deze dingen een geestelijke zin is, en dat zonder dien zin niemand weet wat deze dingen betekenen? Wie kan het volhouden te loochenen dat het Woord in zijn schoot geestelijk is; zou het niet meer dan stoffelijk zijn, indien die dingen volgens den zin der letter, en niet volgens den geestelijken zin, werden verstaan? Eendere dingen als deze zijnde volgende bij Ezechiël: *“Zo zeide de Heer Jehovah: Zeg tot den vogel van allen vleugel, en tot alle beest des velds: Vergadert u en komt; vergadert u van den omtrek op Mijn groot Slachtoffer, op de bergen Israëls, opdat gij vlees eet en bloed drinkt, het vlees der sterken zult gij eten, en het bloed van de vorsten der aarde zult gij drinken; gij zult het vette eten tot*

verzadigheid, en bloed drinken tot aan dronkenschap toe, van Mijn Slachtoffer hetwelk Ik voor u slachtoffer; gij zult verzadigd worden op Mijn tafel met Paard en Wagen en allen Man des krijgs: zo zal Ik Mijn heerlijkheid geven onder de natiën", xxxi: 17 tot 21; met het vlees wordt hier eender het goede der Kerk uit den Heer door het Woord aangeduid, en met het bloed het ware der Kerk: wie ziet niet, dat er niet bloed gegeven zou worden om te drinken tot aan dronkenschap toe, en dat zij niet op de tafel van den Heer Jehovih verzadigd zouden worden met paard, wagen, den sterke, en allen man des krijgs? Waar dus met het vlees het goede der Kerk wordt aangeduid, en met het bloed het ware der Kerk, zo blijkt het duidelijk, dat met het Vlees en het Bloed des Heren in het Gewijde Avondmaal, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware uit den Heer wordt aangeduid, iets eenders als wat met het Brood en den Wijn wordt aangeduid, waarover Joh. vi: 51 tot 58. Het vlees betekent het goede ook in vele andere plaatsen in het Woord, zoals in deze: "*Ik zal het Hart van steen uit hun Vlees wegnemen, en zal hem een HART VAN VLEES geven*", Ezech. xi: 19; Hfdst. xxxvi: 26. "*MIJN VLEES verlangt naar U in een land der droogte*", Psalm lxxiii: 2. "*Mijn hart en MIJN VLEES jubelen jegens den levenden God*", Psalm lxxxiv: 3. "*MIJN VLEES zal in vertrouwen wonen*", Psalm xvi: 9. "*Wanneer gij een naakte gezien, en hem gedekt zult hebben, en gij u van Uw VLEES niet verborgen zult hebben*", Jes. lviii: 7.

833. *En ik zag het beest en de koningen der aarde en hun heerlegers vergaderd om oorlog te voeren met Hem Die op het paard zat, en met Zijn heirleger, betekent dat alle innerlijk bozen, die het geloof-alleen hebben beleden, met de voorgangers en hun aanhangers, de Goddelijke Ware dingen des Heren in Zijn Woord zullen bestrijden, en degenen zullen bestoken die uit de Nieuwe Kerk des Heren zullen zijn.* Dat met het Beest degenen worden aangeduid die in het Godsdienstige aangaande het geloof-alleen zijn, zie men boven in n. 567, 576, 577, 594, 598, 601; dat het slechts diegenen zijn die innerlijk boos zijn, en dat Godsdienstige hebben beleden, zal men beneden zien; met de koningen der aarde worden degenen aangeduid die meer dan de overigen in de valse dingen van dat Godsdienstige zijn, aldus de voorgangers; met de koningen der aarde immers worden degenen aangeduid die in de ware dingen der Kerk vanuit het Woord zijn, en in den tegengestelden zin zij die in de valse dingen zijn, n. 20, 483, 704, 737, 720, 740, hier zij die in de valse dingen zijn; met hun Heirlegers worden aangeduid allen onder hen, die evenzo in de valse dingen zijn, n. 447; met oorlog voeren wordt bestrijden aangeduid, aangezien met den oorlog in het Woord de geestelijke oorlog wordt aangeduid, zijnde die van het valse tegen het ware, en die van het ware tegen het valse, n. 500, 586, 707; onder

Hem die op het paard zat, wordt de Heer verstaan ten aanzien van het Woord, n. 820, 821; en omdat zij niet kunnen strijden tegen den Heer Zelf, maar tegen de Goddelijke ware dingen van Hemzelf, welke in het Woord zijn, en zo eveneens strijden tegen den Heer, omdat de Heer het Woord is, wordt derhalve dit onder oorlogvoeren met Hem die op het paard zat, verstaan; dat met het Heirleger degenen worden aangeduid die in de Goddelijke ware dingen zijn, aldus abstract genomen de Goddelijke ware dingen, bijgevolg zij die uit den Nieuwen Hemel en uit de Nieuwe Kerk des Heren zijn, omdat bij hen de Goddelijke ware dingen zijn, zie men boven in n. 826.

834. *En het beest werd gegrepen en met hetzelfde de pseudoprofeet die de tekenen vóór hetzelfde gedaan had, door welke hij verleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden, betekent al degenen die het geloof-alleen hebben beleden, en innerlijk boos waren, zowel de leken en het gewone volk als de Geestelijken en de geleerden, die door redeneringen en betuigingen dat het geloof-alleen het enige middel des heils is, de anderen ertoe hebben gebracht om dat geloof op te nemen, en om volgens dat te leven.* Onder het Beest wordt hier het beest vanuit de zee verstaan, waarover Apoc. XIII: 1 tot 10; en onder den Pseudoprofeet wordt het beest vanuit de aarde verstaan, waarover in hetzelfde Hoofdstuk, van Vers 11 tot 18; dat onder het beest vanuit de zee worden verstaan de leken en het gewone volk, die in het Godsdienstige aangaande het geloof-alleen zijn, en dat onder het beest vanuit de aarde worden verstaan de Geestelijken en de geleerden, die in dat Godsdienstige zijn, kan men zien uit de Ontvouwingen van dat Hoofdstuk: en dat de Pseudoprofeet hier het beest vanuit de aarde is, waarover in dat Hoofdstuk van Vers 11 tot 18 wordt gehandeld, blijkt duidelijk, omdat hier van den Pseudoprofeet wordt gezegd, dat hij het is die de tekenen vóór het andere beest deed, door welke hij verleid had die het merkteken van het beest ontvangen hadden, en die deszelfs beeld aanbaden; want eendere dingen worden gezegd van het beest vanuit de aarde, Hfdst. XIII, namelijk *dat het grote tekenen deed voor het beest vanuit de zee, en degenen verleidde die op de aarde wonen, opdat zij zijn beeld aanbaden, en zijn merkteken ontvingen op de rechterhand en op het voorhoofd*, Vers 12, 13, 14, 15, 16, 17; waaruit blijkt, dat met den Pseudoprofeet hier de Geestelijken en de Geleerden worden aangeduid die zich in het Godsdienstige aangaande het geloof-alleen hebben bevestigd, en de Leken en het gewone Volk hebben verleid; zij worden de Pseudoprofeet genoemd, omdat met den Profeet degenen worden aangeduid die de valse dingen leren en prediken, door de ware dingen des Woords te verdraaien, n. 8, 701; dat met zijn tekenen voor het beest worden aangeduid

de redeneringen en de betuigingen dat het geloof-alleen het enige middel des heils is, zie men boven in n. 598, 599, 704; met het merkteken van het beest ontvangen en zijn beeld aanbidden, wordt aangeduid dat geloof erkennen en opnemen, n. 634, 637, 679.

835. *Deze twee zijn levend gezonden in den poel des vuurs brandende met zwavel, betekent dat zij allen, zo als zij waren, in de hel werden geworpen, waar de liefden van het valse zijn en tegelijk de begeerten van het boze.* Met levend wordt aangeduid zo als zij waren; met deze twee, namelijk het beest en den pseudoprofeet, worden al degenen aangeduid die het geloof-alleen hebben beleden, en innerlijk boos zijn, zowel de leken als de geestelijken, evenals vlak boven n. 834; met den poel des vuurs brandende met zwavel, wordt de hel aangeduid, waar degenen zijn die in de liefden van dat valse zijn, en tegelijk in de begeerten van het boze; met den poel worden aangeduid de valse dingen in overvloed, waarover aanstonds; met het vuur wordt de liefde aangeduid, hier de liefde van hun valse; dat het vuur de liefde in den enen en den anderen zin, den goeden en den slechten, betekent, zie men in n. 468, 494, 599; hier de liefde van het valse, omdat gezegd wordt poel des vuurs; met de zwavel wordt de begeerte van het boze en van het valse daaruit aangeduid, n. 452. Iets eenders wordt van den draak en van die twee gezegd in het volgende Hoofdstuk, met deze woorden: *De Duivel, dat is de Draak, die hen verleidde, werd geworpen in den poel des vuurs en der zwavel, alwaar het beest en de pseudoprofeet zijn; en zij zullen gepijnigd worden dagen en nachten tot in de eeuwen der eeuwen*", xx: 10. Men moet weten, dat de Hel waar dezulken zijn, uit de verte verschijnt zoals een vurige Poel met een groene vlam zoals van zwavel; maar zij die daarin zijn, zien dit niet; zij zijn daar in hun tuchthuizen opgesloten, waar zij met elkander heftig twisten; somtijds verschijnen in hun handen messen, waarmede zij dreigen als men niet wijkt; het is hun liefde van het valse, tezamen met de begeerten van het boze, welke den schijn van zulk een poel maakt; die schijn is vanwege de overeenstemming. Dat met den poel wordt aangeduid waar het ware is in overvloed, en vandaar in den tegengestelden zin waar het valse is in overvloed, kan uit het Woord vaststaan; waar het ware is in overvloed, uit deze plaatsen: "*Vanuit de woestijn zullen wateren uitbarsten, en rivieren in de vlakke der woestijn; en de dorre plaats zal tot een POEL zijn*", Jes. xxxv: 6, 7. "*Ik zal de woestijn stellen tot een POEL der wateren, en het droge land tot springbronnen der wateren*", Jes. xli: 18; Psalm cvii: 33, 35. "*Ik zal de rivieren tot eilanden stellen, en de POELDEN uitdrogen*", xlii: 15. "*De God Jakobs, Die de rots verkeerde in een POEL DER WATEREN, en den keisteen in een bron der wateren*", Psalm cxiv: 7, 8. "*Allen die loon maken vanuit de*

POELEN *der ziel*”, Jes. XIX: 10. In den tegengestelden zin uit deze plaatsen: “*Ik zal den naam en het overschot van Babel uitroeien, en Ik zal haar stellen tot een erve der eenden, en tot POELEN DER WATEREN*”, Jes. XIV: 22, 23. “*De dood en de hel werden uitgeworpen in den POEL DES VUURS*”, Apoc. XX: 14. “*Zo iemand niet gevonden werd geschreven in het Boek des levens, die werd uitgeworpen in den POEL DES VUURS*”, Apoc. XX: 15. “*Hun deel is in den POEL DES VUURS, welke brandt van zwavel; hetwelk is de tweede dood*”, Apoc. XXI: 8.

836. *En de overigen werden gedood met het slagzwaard Desgenen Die op het paard zat, hetwelk uit Zijn mond voortging, betekent dat al degenen uit allerlei ketterij onder de Hervormden, die niet geleefd hebben volgens de geboden des Heren in het Woord, welke zij kenden, vanuit het Woord gericht zijnde vergaan.* Onder de overigen worden al degenen verstaan uit allerlei ketterij onder de Hervormden, die niet geleefd hebben volgens de geboden des Heren in het Woord, welke zij kenden, zijnde de geboden van den Decaloog, aldus zij die de boze dingen niet als zonden schuwen; want zij die deze dingen niet aldus schuwen, zijn in boze dingen van elk geslacht; zij zetelen immers in hen van geboorte aan, en vandaar van de kindsheid tot aan het einde des levens, en zij groeien desgelijks aan, indien zij niet door daadwerkelijke boetedoening worden verwijderd; van dezen wordt gezegd dat zij gedood werden door het slagzwaard van Hem die op het paard zat; met gedood worden wordt hier, zoals vaak eerder, geestelijk gedood worden aangeduid, zijnde vergaan ten aanzien van de ziel; met het slagzwaard van Hem die op het paard zat, hetwelk voortging vanuit Zijn mond, worden aangeduid de ware dingen des Woords strijdende tegen de valse dingen van het boze; met het zwaard [*gladium*] immers, den degen [*machaera*], en het slagzwaard [*romphaea*] wordt aangeduid het ware strijdende tegen het valse, en het valse strijdende tegen het ware, n. 52; maar het zwaard is op de dij, vandaar is het de strijd vanuit de liefde; de degen is in de hand, vandaar is het de strijd vanuit de macht; en het slagzwaard is van den mond, vandaar is het de strijd vanuit de leer; en vandaar is het slagzwaard, voortgaande uit den Mond des Heren, de strijd tegen de valse dingen vanuit het Woord, n. 108, 117, 827; het Woord immers gaat voort vanuit den Mond des Heren. Dat hier gehandeld wordt over den strijd met de Hervormden, en niet met de Babyloniërs, is omdat de Hervormden het Woord lezen, en de ware dingen daar als Goddelijke ware dingen erkennen; anders dan de Babyloniërs; dezen erkennen weliswaar het Woord, maar lezen het nochtans niet, en een ieder beschouwt de uitspraken van den Paus op de eerste plaats, en verreweg als gelijkwaardig; en daarom kan er met hen niet enige strijd vanuit het Woord zijn; zij stellen zich ook

boven hetzelfde, en niet onder hetzelfde; doch nochtans worden dezen gericht vanuit het Woord, en vanuit de uitspraken van den Paus voor zoveel als deze met het Woord samenstemmen.

837. *En al de vogelen werden verzadigd van hun vlezten, betekent dat de Helse geniën vanuit hun begerigheden van het boze, welke hun eigen dingen zijn, als het ware gevoed worden.* Met de vogelen worden de valse dingen aangeduid die vanuit de Hel zijn; en omdat in die valse dingen de Helse geniën zijn, die samen met de mensen zijn in de valse dingen van hen die van hun liefde zijn, worden derhalve dezen met de vogelen hier aangeduid; ook wordt de mens die in die valse dingen is, na den dood zulk een genius; dat met de onnuttige en schadelijke vogels, vooral de onreine en roofzuchtige, welke zich met lijken voeden, worden aangeduid de valsheden welke der liefde zijn, zie men boven in n. 757; met de vlezten worden hier de boze dingen der begerigheden aangeduid, welke de eigen dingen van den mens zijn, n. 748; met daarmede verzadigd worden, wordt aangeduid als het ware daarmede gevoed worden, en ze met verlustiging naar zich toe halen, want de Helse geniën, die in eendere begerigheden van het boze zijn, halen ze gretig naar zich toe en vullen de neusgaten en vandaar het leven met de begerigheden, uitgewasemd van de denkingen en de ademhalingen van genen; en daarom brengen zij het leven samen door, en wonen zij samen.

838. Een ieder wachte zich dus voor dat Ketterse dat DE MENS WORDT GERECHTVAARDIGD DOOR HET GELOOF ZONDER DE WERKEN DER WET, want wie daarin is, en niet ten volle daarvan terugtreedt voordat het einde des levens nabij is, wordt na den dood vergezelschap met de helse geniën; zij immers zijn de Bokken, van wie de Heer zegt: *“Gaat weg van Mij, gij vervloekten, in het eeuwige vuur hetwelk den duivel en zijn engelen is bereid”*, Matth. xxv: 41, 42; van de bokken zegt de Heer immers niet dat zij boze dingen hebben gedaan, maar dat zij niet de goede dingen hebben gedaan; dat zij niet de goede dingen hebben gedaan, is omdat zij bij zichzelf zeggen: Ik kan het goede niet doen uit mijzelf; de wet verdoemt mij niet; het bloed van Christus reinigt mij, en bevrijdt mij; het lijden des kruises heeft de schuld der zonde weggenomen; de verdienste van Christus wordt mij toegerekend door het geloof; ik ben verzoend met den Vader, in de genade, ik word zoals een zoon aangemerkt, en Hij rekest onze zonden zoals zwakheden aan, welke Hij terstond terwille van Zijn Zoon vergeeft; zo rechtvaardigt Hij door het geloof alleen, en als dit niet het enige middel des heils was, zou geen der stervelingen gezaligd kunnen worden; terwille van welk ander doel zou de Zoon Gods aan het kruis geleden en de wet vervuld hebben, dan om de verdoemenis onzer

overtredingen weg te nemen? Deze en eendere dingen meer zeggen genen bij zichzelf, en zo doen zij de goede dingen welke goede dingen zijn, niet, want vanuit hun geloof-alleen, hetwelk niets dan een geloof van erkentnissen is, in zich een historisch geloof, aldus allene wetenschap, gaat niet enig goede voort; het is immers een dood geloof, waarin niet het leven of de ziel komt, tenzij de mens onmiddellijk tot den Heer gaat, en de boze dingen als zonden schuwt zoals uit zich; dan zijn de goede dingen welke de mens zoals uit zich doet, uit den Heer, aldus in zich goed; over welke zaak aldus bij Jesaja: “*Wee de zondige Natie, zwaar van ongerechtigheid, het zaad der bozen, de verdorven zonen; wanneer gijlieden uw handen uitbreidt, verberg Ik Mijn ogen van u; ook indien gij het gebed zult vermenigvuldigd hebben, hoor Ik niet: wast u, reinigt u, doet de boosheid uwer werken van vóór Mijn ogen weg; houdt op het boze te doen, leert het goede te doen; dan, al waren uw zonden zoals scharlaken, zij zullen wit worden zoals de sneeuw; al waren zij rood zoals purper, zij zullen zijn zoals wol*”, 1: 4, 15, 16, 17, 18. En bij Jeremia: “*Sta in de poort van het huis van Jehovah, en roep aldaar dit woord uit: Vertrouwt niet op woorden der leugen, door te zeggen: De Tempel van Jehovah, de Tempel van Jehovah, de Tempel van Jehovah, zijn die (de Kerk Gods, de Kerk Gods, de Kerk Gods waar ons geloof is); zult gij door te stelen, te doden, te echtbreken en door te zweren door leugen, daarna komen en staan voor Mij in dit Huis, op hetwelk Mijn Naam genoemd wordt, en zeggen: Wij zijn verlost, terwijl gij die gruwelen doet? Is dit Huis een spelonk der rovers geworden; ook Ik, zie, Ik heb gezien, gezegde van Jehovah, VII: 2, 3, 4, 9, 10, 11.*

* * *

839. Ik zag voor mij uit in de Wereld der Geesten, en ik zag een Leger op rossige en zwarte Paarden; zij die daarop zaten, verschenen zoals Apen, met het aangezicht en de borst gekeerd naar de lenden en de staarten der paarden, en met het achterhoofd en den rug gekeerd naar hun nekken en hoofden, en de teugels hingen om de halzen der Ruiters; en zij riepen: Laten wij strijden tegen de Ruiters op de witte paarden; en zij bewogen met hun beide handen de teugels; zo trokken zij de paarden uit den strijd terug; en zulks aanhoudend. Toen lieten zich vanuit den Hemel twee Engelen neder, en zij naderden mij, en zeiden: Wat ziet gij? En ik vertelde dat ik zo een zotte Ruitery zag, en ik vroeg, wat dit was en wie zij waren. En de Engelen antwoordden: Zij zijn vanuit de plaats die wordt genoemd Armageddon (Apoc. Hfdst. XVI: 16), waarin zij tot ettelijke duizenden vergaderd waren om tegen degenen te strijden die zijn vanuit des Heren Nieuwe Kerk, welke Nova Hierosolyma

wordt genoemd; in die plaats spraken zij over de Kerk en den Godsdienst, en evenwel was bij hen niet iets van de Kerk, omdat er niet enig geestelijk ware was, noch iets van den Godsdienst, omdat er niet enig geestelijk goede was; zij spraken daar met mond en lippen over den Godsdienst en over de Kerk, maar ter oorzaak hiervan, dat zij door die zouden kunnen heersen: zij hebben het in hun jeugd geleerd om het Geloof-Alleen, de Drieëldigheid Gods, en de Tweevuldigheid van Christus te bevestigen; maar wanneer zij tot de hogere ambten in de Kerk waren opgeklommen, onthielden zij die dingen enigen tijd lang; doch omdat zij dan aanvingen met niet meer over God en over den Hemel te denken, maar over Zich en over de Wereld, aldus niet over de eeuwige gezegendheid en gelukzaligheid, maar over den tijdelijken voorrang en de tijdelijke welvaart, wierpen zij de in de jeugd tot zich getrokken leerstellige dingen uit de innerlijke dingen van het redelijk Gemoed, welke dingen gemeenschap hebben met den Hemel, en vandaar in het licht des Hemels zijn, in de uiterlijke dingen van het redelijk Gemoed, welke dingen gemeenschap hebben met de Wereld, en vandaar alleen in het licht der wereld zijn, en ten slotte stieten zij ze neder in het zinlijk natuurlijke; weswege de Leerstellige dingen der Kerk bij hen van den allenen mond zijn geworden, en niet langer van de denking vanuit de rede, en nog minder der aandoening vanuit de liefde: en omdat zij zich zodanig hebben gemaakt, laten zij niet enig echt ware toe dat der Kerk is, noch enig echt goede dat van den Godsdienst is: vergelijkenderwijs zijn de innerlijke dingen huns gemoeds geworden zoals Kolven die opgevuld zijn met een mengsel van ijzervijzel en zwavelpoeder, waarin, indien er water bij wordt gedaan, eerst een aangloeijing ontstaat, en daarna een vlam, tengevolge waarvan die kolven stukbarsten: evenzo gaat het met hen; wanneer zij iets horen van het levende water, hetwelk het echte ware des Woords is, en dit door de oren binnentreedt, zo ontsteken zij heftig en ontvlammen, en zij verwerpen het als een zodanig iets dat hun Hoofden zou doen barsten. Dezen zijn het die u zoals Apen verschenen, met hun lichaam achterstevoren rijdende op rossige en zwarte Paarden, met de teugels rondom de halzen, aangezien zij die het ware en het goede der Kerk vanuit het Woord niet liefhebben, niet de voorste delen van enig Paard willen beschouwen, maar de achterdelen ervan; het Paard immers betekent het verstand van het Woord, het rossige paard het verstand van het Woord te gronde gericht ten aanzien van het goede, en het zwarte Paard het verstand van het Woord te gronde gericht ten aanzien van het ware: dat zij ten strijde riepen tegen hen die op de witte Paarden zaten, is omdat het witte Paard betekent het verstand van het Woord ten aanzien van het ware en het goede; dat men hen zag de

paarden met den hals terugtrekken, was omdat zij de gevechten vreesden, en dat zo het ware des Woords tot velen zou komen en zo tot het licht: dit is de uitlegging.

De Engelen zeiden verder: Wij zijn uit het Gezelschap des Hemels, dat Michaël wordt genoemd, en het werd ons uit den Heer bevolen om neder te dalen tot de plaats geheten Armageddon, waarvandaan de door u geziene Ruitery voortbrak. Met Armageddon wordt bij ons in den Hemel aangeduid de staat en de bedoeling van te strijden vanuit vervalste ware dingen, opkomende vanuit de liefde van de oppermacht en van den voorrang; en omdat wij bij u het verlangen hebben doorvat om aangaande den Strijd daar wetenschap te erlangen, zullen wij het een en ander ervan vertellen. Na nedergedaald te zijn vanuit den Hemel zijn wij tot die plaats genaderd welke Armageddon is geheten, en daar zagen wij er tot ettelijke duizenden vergaderd; wij traden echter die groep niet binnen, maar er waren aan de zuidelijke zijde van die plaats twee Huizen, waar Knapen met hun Meesters waren; daar gingen wij binnen, en dezen ontvingen ons welwillend; wij schiepen behagen in het samenzijn met hen; zij waren allen bekoorlijk van aangezicht vanwege het leven in hun ogen, en vanwege den ijver in hun spreken; het leven in de ogen hadden zij vanuit de doorvatting van het ware, en den ijver in het spreken vanuit de aandoening van het ware; en daarom ook waren aan hen vanuit den Hemel hoeden gegeven, waarvan de randen waren versierd met tressen van gouddraad waar doorheen paarlen geweven waren, en eveneens waren aan hen klederen gegeven in een kleurschakering van wit en hemelsblauw: wij vroegen hun, of zij naar de nabije plaats hadden geschouwd, die Armageddon wordt genoemd; zij zeiden dat zij het hadden gedaan door een venster dat onder het dak van het huis was; en dat zij daar een vergadering hadden gezien, maar onder verschillende gedaanten, nu eens als hoog opgeschoten mensen, en dan weer niet als mensen, maar als standbeelden en gebeeldhouwde afgoden, en rondom dezelve een menigte, op gebogen knieën; dezen verschenen ons ook onder verschillende vormen, nu eens zoals mensen, dan weer zoals luipaarden, en dan weer zoals bokken, deze met nederwaarts vooruitgestoken hoornen waarmede zij den grond opwoelden: wij verklaarden die gedaanteverwisselingen, wie zij uitbeeldden en wat zij aanduiden. Maar ter zake: toen die vergaderden hoorden dat wij in die Huizen waren binnengegaan, zeiden zij tot elkander: Wat moeten zij die bij die knapen? Laten wij enigen uit onze groep zenden om hen uit te werpen. Zij zonden er ook enigen, en toen zij gekomen waren, zeiden zij tot ons: Waarom zijt gij die Huizen binnengegaan; vanwaar zijt gij; wij bevelen u krachtens

onze oppermacht om heen te gaan. Maar wij antwoordden: Gij kunt dat niet krachtens oppermacht bevelen; gij zijt weliswaar in uw eigen ogen zoals de Enachim, en zij die hier zijn, in uw ogen zoals dwergen, maar nochtans hebt gij hier niets van mogendheid en recht, tenzij misschien door sluwe streken uit uw drie herbergen hier, welke evenwel niets zullen vermogen; en boodschapt het daarom aan de uwen, dat wij vanuit den Hemel hierheen gezonden zijn om onderzoek te doen of bij u al dan niet Godsdienst is; en indien niet, zo zult gij van deze plaats uitgeworpen worden; en legt hun daarom dit punt voor, waarin het Wezenlijke zelf der Kerk en vandaar van den Godsdienst gelegen is: Hoe verstaan zij deze woorden in het Gebed des Heren: "ONZE VADER DIE IN DE HEMELN ZUT, UW NAAM WORDE GEHEILIGD, UW KONINKRIJK KOME, UW WIL GESCHIEDE, GELUK IN DEN HEMEL, ALZO OOK OP DE AARDE. Nadat zij dit hadden gehoord, zeiden zij eerst: Wat is dit? En daarna zeiden zij dat zij het zouden voorleggen. En zij gingen heen, en zeiden het tot de hunnen; en dezen antwoordden: Wat en hoedanige opgave is dit? Doch zij verstonden de verborgenheid, namelijk dat zij wilden weten of die dingen den weg van ons geloof tot God den Vader bevestigden; en daarom zeiden zij: De woorden zijn duidelijk, dat men tot God den Vader moet bidden, en omdat Christus onze Heiland is, dat men moet bidden tot God den Vader terwille van den Zoon. En terstond daarop besloten zij in hun verontwaardiging, om tot ons te gaan, en ons mondeling de verklaring af te leggen, erbij zeggende, dat zij ons aan de oren zouden trekken. Zij gingen ook die plaats uit, en traden een Bos binnen nabij die beide Huizen waarin de knapen met hun meesters waren, in welk bos een opgehoogd terrein zoals van een strijdperk lag. En zij hielden elkander bij de hand, en traden dat perk binnen, waar wij waren en op hen wachtten. Er waren daar aardhopen zoals heuveltjes, waarop zij zich nederzetten, want zij zeiden tegen elkander: Laten wij voor hen niet gaan staan, maar zitten. En toen zeide een van hen, die zich zoals een engel des lichts kon voordoen, en wien het door de overigen was opgelegd om met ons te spreken: Gij hebt ons voorgesteld om ons gemoed te openen aangaande de eerste woorden in het Gebed des Heren, hoe wij die verstaan. Zo zeg ik u dan, dat wij ze aldus verstaan dat men tot God den Vader moet bidden, en dat men, omdat Christus onze Heiland is, en wij door Zijn verdienste gezaligd worden, tot God den Vader moeten bidden vanuit het geloof in de verdienste van Hem. Maar toen zeiden wij tot hen: Wij zijn uit het Gezelschap des Hemels dat Michaël wordt genoemd, en wij zijn gezonden om onderzoek te doen en na te gaan of gij, in die plaats vergaderd zijnde, al of niet enigen Godsdienst hebt, en dit kunnen wij niet anders leren kennen dan door te

ondervragen aangaande God; de idee van God immers treedt het al van den Godsdienst binnen, en door dezelve geschiedt de verbinding, en door de verbinding de zaliging; wij in den Hemel lezen dagelijks het Gebed, zoals de mensen op aarde, en dan denken wij niet over God den Vader, omdat Hij onzichtbaar is, maar over Hemzelf in Zijn Goddelijk Menselijke, omdat Hij in Dit zichtbaar is; en Hij wordt in Dit door u de Christus genoemd, maar door ons de Heer; en zo is voor ons de Heer de Vader in den Hemel: de Heer heeft het ook geleerd, dat Hij en de Vader één zijn; dat de Vader in Hem, en Hij in den Vader is; en dat wie Hem ziet, den Vader ziet; voorts, dat niemand tot den Vader komt dan door Hem; en eveneens dat het de wil des Vaders is, dat men in den Zoon gelooft, en dat wie niet in den Zoon gelooft, het leven niet ziet, ja zelfs dat de toorn Gods op hem blijft; waaruit blijkt dat men tot den Vader gaat door Hem en in Hem: en omdat het zo is, heeft Hij ook geleerd, dat Hem alle mogendheid is gegeven in den Hemel en op de Aarde: in dat Gebed wordt gezegd: UW MAAM WORDE GEHEILIGD, EN UW KONINKRIJK KOME, en wij hebben uit het Woord aangetoond dat Zijn Goddelijk Menselijke de Naam des Vaders is, en dat het Koninkrijk des Vaders dan daar is, wanneer men onmiddellijk tot den Heer gaat, en in het geheel niet wanneer men onmiddellijk tot God den Vader gaat; en daarom heeft de Heer tot de Discipelen gezegd, dat zij het Koninkrijk Gods zouden prediken, en Dit is het Koninkrijk Gods. Bovendien hebben wij hen vanuit het Woord onderricht, dat de Heer in de Wereld is gekomen, om Zijn Menselijke te verheerlijken te dien einde dat de Engelen des Hemels en de Mensen der Kerk met God den Vader zouden worden verenigd door Hem en in Hem, want Hij heeft geleerd dat zij die in Hem geloven, in Hem zijn en Hij in hen, hetgeen, zoals de Kerk leert, is dat zij in het Lichaam van Christus zijn. Tenslotte hebben wij hen daarover ingelicht dat heden de Nieuwe Kerk uit den Heer wordt geïnstauréerd, welke wordt verstaan onder NOVA HIEROSOLYMA in de Apocalyps, waarin de Eredienst van den Allenen Heer zal zijn, zoals die in den Hemel is; en dat ZO ALLES ZAL WORDEN VERVULD WAT IN HET GEBED DES HEREN VAN AANVANG TOT EINDE IS VERVAT. Wij hebben alle dingen die wij boven zeiden, bevestigd vanuit het Woord bij de Evangelisten, en vanuit het Woord bij de Profeten, in zulk een groten overvloed, dat zij moede werden het aan te horen.

TEN EERSTE bevestigden wij dat ONZE VADER IN DE HEMELEN de Heer Jezus Christus is, vanuit deze plaatsen: *“Een Knaap is ons geboren, een Zoon is ons gegeven, en Zijn Naam zal worden genoemd: Wonderlijk, Raad, GOD, VADER DER EEUWIGHEID, VORST DES VREDES”*, Jes. IX: 5. *“Gij Jehovah, ONZE*

VADER, VERLOSSER *van de eeuw aan Uw Naam*”, Jes. LXIII: 16. “*Jezus zeide: Die Mij ziet, ziet Hem die Mij gezonden heeft*”.

Joh. XII: 45. “*Indien gijlieden Mij hebt gekend, zo hebt gij ook den Vader gekend, en van nu hebt gij Hem gekend, en hebt Hem gezien*”, Joh. XIV: 7. “*Filippus zeide: Heer, toon ons den Vader. Jezus zeide tot hem: Die Mij gezien heeft, heeft den Vader gezien; hoe zegt gij dan: Toon ons den Vader*”, Joh. XIV: 8, 9. “*Jezus zeide: De Vader en Ik zijn één*”, Joh. X: 30. “*Alle dingen die de Vader heeft, zijn Mijne*”, Joh. XVI: 15; Hfdst. XVII: 10. “*De Vader is in Mij, en Ik ben in den Vader*,” Joh. X: 38; Hfdst. XIV: 10, 11, 20. “*Dat niemand den Vader heeft gezien dan de Zoon Alleen, Die in den schoot des Vaders is*”, Joh. I: 18; Hfdst. V: 37, Hfdst. VI: 46. En daarom zegt Hij ook *dat niemand tot den Vader komt dan door Hem*, Joh. XIV: 6; en dat tot den Vader komen is door Hem, vanuit Hem, en in Hem, Joh. VI: 56; Hfdst. XIV: 20; Hfdst. XV: 4, 5, 6; Hfdst. XVII: 19, 23. Maar over de eenheid van God Vader, Zoon, en Heiligen Geest zie men meer dingen in de GEDENKWAARDIGHEID n. 962.

TEN TWEDE. Dat UW NAAM WORDE GEHEILIGD, is tot den Heer gaan en Hem vereren, bevestigden wij met deze dingen: “*Wie zou UW NAAM niet verheerlijken, omdat Gij Alleen Heilig zijt*”, Apoc. XV: 4; deze dingen aangaande den Heer. “*Jezus zeide: Vader, verheerlijk UW NAAM; en een stem ging uit van den Hemel: En Ik heb verheerlijkt, en Ik zal verheerlijken*”, Joh. XII: 28. De Naam des Vaders die verheerlijkt is, is het Goddelijk Menselijke. “*Jezus zeide: Ik kom in den NAAM MIJNS VADERS*”, Joh. V: 43. “*Jezus zeide: Wie dezen knaap opneemt IN MIJN NAAM, neemt Mij op, en DIE MIJ OPNEEMT, NEEMT HEM OP DIE MIJ GEZONDEN HEEFT*”, Lukas IX: 48. “*Deze dingen zijn geschreven, opdat gij gelooft, dat Jezus is de Christus, de Zoon Gods, en opdat gij GELOVENDE het leven hebt in ZIJN NAAM*”, Joh. XX: 31. “*Zovelen Hem hebben opgenomen, dien heeft Hij mogendheid gegeven Zonen Gods te zijn, HUN DIE GELOVEN IN ZIJN NAAM*”, Joh. I: 12. “*Al wat gij zult gevraagd hebben in MIJN NAAM, DAT ZAL IK DOEN, opdat de Vader in den Zoon verheerlijkt worde*”, Joh. XIV: 13, 14. “*Die niet gelooft, is alreeds geoordeeld, omdat HIJ NIET HEEFT GELOEFD IN DEN NAAM DES ENIGGEBOREN ZOONS VAN GOD*, Joh. III: 15, 16, 18. “*Waar twee of drie vergaderd zijn in MIJN NAAM, daar ben Ik in het midden van hen*”, Matth. XVIII: 19, 20. “*Jezus zeide tot de Discipelen dat zij zouden prediken in ZIJN NAAM*, Lukas XXIV: 47, behalve elders, waar gezegd wordt de NAAM DES HEREN, waaronder wordt verstaan Hijzelf ten aanzien van Zijn Menselijke, zoals in Matth. VII: 22; Hfdst. X: 22; Hfdst. XVIII: 5; Hfdst. XIX: 29; Hfdst. XXIV: 9, 10; Markus XI: 10; Hfdst. XIII: 13; Hfdst. XVI: 17; Lukas X: 17; Hfdst. XIX: 38; Hfdst. XXI: 12, 17; Joh. II: 23;

waaruit blijkt dat de Vader wordt geheiligd in den Zoon, en uit de Engelen en de mensen door den Zoon, en dat dit is: Uw Naam worde geheiligd, zoals nog verder vaststaat bij Johannes, Hfdst. xvii: 19, 21, 22, 23, 26.

TEN DERDE. Dat UW KONINKRIJK KOME, is dat de Heer regeert, bevestigen wij met deze dingen: *“De Wet en de Profeten tot aan Johannes; van daaraan WORDT HET KONINKRIJK GODS GEËVANGELISEERD”*, Lukas xvi: 16. *“Johannes, predikende het EVANGELIE DES KONINKRIJKS, zeide: De tijd is vervuld, het KONINKRIJK GODS is nabij gekomen”*, Markus i: 14, 15; Matth. iii: 2. *“Jezus zelf predikte het EVANGELIE DES KONINKRIJKS, en dat het KONINKRIJK GODS nabij gekomen was*, Matth. iv: 17, 23; Hfdst. ix: 35. *“Jezus gebood den Discipelen dat zij het KONINKRIJK GODS zouden prediken en evangeliseren”*, Markus xvi: 15; Lukas viii: 1; Hfdst. ix: 60. *Evenzo aan de Zeventig die Hij uitzond*, Lukas x: 9, 11, behalve elders, zoals in Matth. xi: 5; Hfdst. xvi: 27, 28; Markus viii: 35; Hfdst. ix: 1, 47; Hfdst. x: 29, 30; Hfdst. xi: 10; Lukas i: 19; Hfdst. ii: 10, 11; Hfdst. iv: 43; Hfdst. vii: 22; Hfdst. xvii: 20, 21; Hfdst. xxi: 30, 31; Hfdst. xxii: 18. Het Koninkrijk Gods dat Geëvangelseerd werd, was het Koninkrijk des Heren, en zo het Koninkrijk des Vaders: dat het zo is, blijkt uit deze dingen: *“De Vader heeft alle dingen in de hand des Zoons gegeven”*, Joh. iii: 35. *“De Vader heeft aan den Zoon de mogendheid over alle vlees gegeven”*, Joh. xvii: 2. *“Alle dingen zijn Mij overgegeven van den Vader”*, Matth. xi: 27. *“Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op de Aarde”*, Matth. xxviii: 18. En verder uit deze: *“Jehovah Zebaoth is Zijn Naam, en Verlosser, de Heilige Israëls, de God der ganse aarde zal Hij genoemd worden”*, Jes. liv: 5. *“Ik zag, en zie, Een zoals de ZOON DES MENSEN, aan Wien gegeven werd de Heerschappij en de Heerlijkheid en het Koninkrijk, en alle volken en natiën zullen Hem eren; Zijn Heerschappij de heerschappij der eeuw, welke niet zal voorbij gaan, en Zijn Koninkrijk, hetwelk niet zal vergaan”*, Dan. vii: 13, 14. *“Toen de Zevende Engel heeft gebazuind, geschiedden er grote stemmen in den Hemel, zeggende: De Koninkrijken der wereld zijn geworden onzes Heren en van Zijn Christus, en Hij zal regeren tot in de eeuwen der eeuwen”*, Apoc. xi: 15; Hfdst. xii: 10; over welk Koninkrijk des Heren wordt gehandeld in de Apocalyps van den aanvang tot het einde, waarin allen zullen komen die vanuit des Heren Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn.

TEN VIERDE. UW WIL GESCHIED EELIJK IN DEN HEMEL, ALZO OOK OP DE AARDE, bevestigden wij met deze plaatsen: *“Jezus zeide: Dit is de WIL DES VADERS, dat een elk die den Zoon ziet, en in Hem gelooft, het eeuwige leven hebbe”*, Joh. vi: 40. *“Alzo lief heeft GOD de Wereld gehad, dat Hij Zijn Eniggeboren Zoon gegeven heeft, opdat een elk die in Hem gelooft, niet verga,*

maar het eeuwige leven hebbe”, Joh. III: 15, 16. “*Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; wie echter den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar de TOORN GODS blijft op hem*, Joh. III: 36; behalve elders; geloven in Hem is tot Hem gaan, en vertrouwen hebben dat Hij zaligt, omdat Hij de Heiland der wereld is. Bovendien is het in de Kerk bekend, dat de Heer Jezus Christus regeert in den Hemel; Hij zegt ook Zelf dat Zijn Koninkrijk daar is; wanneer dus de Heer evenzo regeert in de Kerk, dan geschiedt de Wil des Vaders gelijk als in den Hemel ook op de Aarde.

Aan deze dingen hebben wij ten slotte het volgende toegevoegd: In de ganse Christelijke Wereld wordt gezegd dat zij die van de Kerk zijn, het Lichaam van Christus maken, en in het Lichaam van Hem zijn; hoe kan dan de mens der Kerk tot God den Vader gaan, tenzij door Hem, in Wiens Lichaam hij is; indien anders, zo zal hij voorzeker van het Lichaam uitgaan, en naderen. Toen de Armageddoniërs deze en nog tal van dingen meer vanuit het Woord gehoord hadden, wilden zij ons gesprek af en toe onderbreken, en zulke dingen aanvoeren als de Heer heeft gesproken met Zijn Vader in den staat der ontleding, maar toen kleefden hun tongen aan hun verhemelten, aangezien het hun niet geoorloofd was om het Woord tegen te spreken. Maar ten slotte, nadat de teugels hunner tongen gevierd waren, riepen zij uit: Gij hebt gesproken tegen de leer onzer Kerk, zijnde dat men onmiddellijk tot God den Vader moet gaan, en in Hem moet geloven; zo hebt gij u schuldig gemaakt aan verkrachting van ons geloof; en daarom, gaat heen van hier, en indien niet, zo zult gij uitgeworpen worden; en hun animi, ontstoken zijnde, gingen van bedreigingen tot de poging over; maar toen sloegen wij krachtens de ons gegeven macht hen met blindheid, waardoor zij, ons niet ziende, zich stortten naar een vlakke die een woestijn was; en onder hen die door de knapen vanuit het venster waren gezien zoals Standbeelden en Afgoden, voor wie de overigen de knieën bogen, zijn zij die aan u waren verschenen evenals Apen op paarden.

De Apocalyps

Twintigste Hoofdstuk

1. En ik zag een Engel nederdalen van den Hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten op zijn hand.
2. En hij greep den Draak, de Oude Slang, welke is Duivel en Satan, en hij bond hem duizend jaren.
3. En hij wierp hem in den afgrond, en sloot hem op, en verzegelde over hem, opdat hij de natiën niet langer verleiden zou, totdat de duizend jaren zouden voleindigd zijn; en na deze dingen moet hij een kleinen tijd worden ontbonden.
4. En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve, en het gericht werd hun gegeven; en de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren om de getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, en die het beest niet hadden aanbeden, noch deszelfs beeld, noch het merkteken ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand, en zij leefden en regeerden met Christus duizend jaren.
5. En de overigen der doden herleefden niet, totdat de duizend jaren voleindigd waren: deze is die eerste Opstanding.
6. Gezegend en heilig hij die deel heeft in de eerste opstanding; over dezen heeft de tweede dood geen mogendheid, maar zij zullen zijn priesters van God en van den Christus, en zij zullen regeren met Hem duizend jaren.
7. En wanneer voleindigd zijn de duizend jaren, zal de Satan uit zijn kerker worden ontbonden.
8. En hij zal uitgaan om de natiën te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, om die te vergaderen tot den oorlog, welker getal is zoals het zand der zee.
9. En zij zijn opgeklommen op de breedte der aarde, en zij omgaven het kamp der Heiligen en de beminde stad; en er daalde vuur neder uit God van den Hemel en heeft hen verteerd.
10. En de Duivel die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en zwavel, alwaar het beest en de pseudoprofeet zijn, en zij zullen worden gepijnigd dagen en nachten tot in de eeuwen der eeuwen.
11. En ik zag een groten witten Troon, en Dengene Die daarop zat, voor Wiens aangezicht de Aarde en de Hemel wegvlood; en geen plaats is voor die gevonden.

12. En ik zag de doden, klein en groot, staande vóór God; en de boeken werden geopend; en een ander boek werd geopend, hetwelk des levens is; en de doden werden gericht vanuit de dingen die geschreven waren in de boeken volgens hun werken.
13. En de Zee gaf hen die in haar gestorven waren; en de Dood en de Hel gaven degenen die in hen gestorven waren, en zij werden gericht, een ieder volgens hun werken.
14. En de Dood en de Hel werden geworpen in den poel des vuurs: dit is de tweede dood.
15. En indien iemand niet gevonden werd in het Boek des levens geschreven, zo werd hij geworpen in den poel des vuurs.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Over de verwijdering van hen die onder den Draak worden verstaan, Vers 1, 2, 3; en dan over de opklimming van degenen van uit de lagere aarde, die den Heer hebben vereerd, en de boze dingen als zonden hebben geschuwd, Vers 4, 5, 6. Het Gericht over hen die niets van godsdienst in den eredienst hebben gehad, Vers 7, 8, 9. De verdoemenis van den Draak, Vers 10: Het universele Gericht over de overigen, Vers 11 tot 15.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik zag een Engel nederdalen van den Hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten op zijn hand, *betekent* de Goddelijke werking des Heren op de lagere dingen, vanuit de Goddelijke Mogendheid van te sluiten en te openen, voorts van te binden en te ontbinden: en hij greep den Draak, de Oude Slang, welke is Duivel en Satan, *betekent* dat zij die onder den Draak worden verstaan, werden vastgehouden, die, omdat zij zinlijk en niet geestelijk over de dingen des geloofs denken, de Oude Slang worden geheten, en omdat zij in de boze dingen ten aanzien van het leven zijn, Duivel worden geheten, en omdat zij in de valse dingen ten aanzien van de leer zijn, Satan worden geheten: en hij bond hem duizend jaren, *betekent* dat zij die hier onder den Draak worden verstaan, van de overigen in de Wereld der geesten werden weggetrokken en afgescheurd, opdat er met hen geen vergemeenschapping zou zijn een wijle of voor enigen tijd: en hij wierp hem in den afgrond, en sloot hem op, en verzegelde over hem, opdat hij de natiën niet langer verleiden zou, *betekent* dat de Heer hen die in het geloof-alleen waren, geheel en al verwijderde, en al hun vergemeenschapping met de overigen wegnam, opdat zij niet vanuit hun ketterij iets dengenen zouden inblazen die tot den Hemel zouden worden verheven: totdat de duizend jaren zouden voleindigd zijn; en na deze dingen moet hij een kleinen tijd worden ontbonden, *betekent* deze dingen een wijle of voor enigen tijd, totdat degenen van den Heer in den Hemel waren geheven die in de ware dingen vanuit het goede waren, waarna zij die onder den Draak worden verstaan, voor een korten tijd moeten worden ontbonden, en hun de vergemeenschapping met de overigen moet worden geopend: en ik zag tronen, en zij zaten op dezelve, en het gericht werd hun gegeven, *betekent* dat de ware dingen des Woords, volgens welke allen worden gericht, werden geopend, en dat toen vanuit de lagere aarde degenen werden opgeheven, die van den Heer waren verborgen opdat zij niet door den Draak en zijn Beesten werden verleid:

en de zielen der met de bijl geslagenen om de Getuigenis van Jezus, en om het Woord Gods, *betekent* verworpen door hen die in de valse dingen vanuit het eigen inzicht zijn, omdat zij den Heer hadden vereerd, en geleefd volgens de ware dingen van Zijn Woord: en die het beest niet hadden aanbeden, noch deszelfs beeld, noch het merkteken hadden ontvangen op hun voorhoofd en op hun hand, *betekent* die de leer aangaande het geloof-alleen niet hadden erkend en opgenomen: en zij leefden en regeerden met Christus duizend jaar, *betekent* die alreeds in de verbinding met den Heer, en in zijn Rijk waren geweest een tijd lang: En de overigen der doden herleefden niet, totdat de duizend jaren voleindigd waren, *betekent* dat er behalve hen over wie is gesproken, geen anderen tot den Hemel werden verheven, dan nadat de Draak was ontbonden, en zij toen beproefd en onderzocht werden hoedanig zij waren: deze is die eerste Opstanding, *betekent* dat de zaliging en het eeuwige leven in de eerste plaats is den Heer vereren en leven volgens Zijn geboden in het Woord, omdat daardoor geschiedt de verbinding met den Heer en de vergezelschapping met de Engelen des Hemels: gezegend en heilig hij die deel heeft in de eerste opstanding, *betekent* dat de gelukzaligheid des eeuwigen levens en de verlichting door de verbinding met den Heer zijn voor hen die in den Hemel komen: over dezen heeft de tweede dood geen mogendheid, *betekent* dat er voor hen geen verdoemenis is: maar zij zullen zijn priesters van God en den Christus, *betekent* omdat zij van den Heer worden gehouden in het goede der liefde en vandaar in de ware dingen der wijsheid: en zij zullen regeren met Hem duizend jaren, *betekent* dat zij alreeds in den Hemel waren, terwijl de overigen, die nog niet waren herleefd, dat is, het hemels leven nog niet hadden ontvangen, in de Wereld der geesten waren: en wanneer voleindigd zijn de duizend jaren, zal de Satan uit zijn kerker worden ontbonden, *betekent* dat nadat door van den Heer degenen tot den Hemel zijn verheven die tot dusver in de lagere aarde verborgen en bewaakt waren geweest, en door hen de Nieuwe Christelijke Hemel was toegenomen, al diegenen die de valse dingen des geloofs bij zich hadden bevestigd, werden losgelaten: en hij zal uitgaan om de natiën te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, om die te vergaderen tot den oorlog, *betekent* dat zij die hier onder den Draak worden verstaan, allen die vanuit de aarde in de algehele Wereld der geesten waren, en daar in een alleen natuurlijken uitwendigen eredienst en in geen geestelijken inwendigen eredienst hadden geleefd, naar hun zijde zouden overhalen, en ze zouden opzetten tegen hen die den Heer hadden vereerd, en volgens Zijn geboden in het Woord hadden geleefd; welker getal is zoals het zand der zee, *betekent* de menigte derzulken:

en zij zijn opgeklommen op de breedte der aarde, en omgaven het kamp der heiligen, en de beminde Stad, *betekent* dat zij, opgestookt door de drakonisten, al het ware der Kerk verachtten, en daarnaar streefden om alle dingen der Nieuwe Kerk, en haar leer zelf aangaande den Heer en aangaande het Leven te vernietigen: en er daalde vuur neder uit God vanuit den Hemel, en heeft hem verteerd, *betekent* dat zij vergingen door de begerigheden der helse liefde: en de Duivel die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en zwavel, alwaar het beest en de pseudoprofeet zijn, en zij zullen worden gepijnigd dagen en nachten tot in de eeuwen der eeuwen, *betekent* hen die in de boze dingen waren ten aanzien van het leven, en in de valse dingen ten aanzien van de leer, geworpen in de Hel: en ik zag een groten witten Troon, en Dengene Die daarop zat, voor Wiens aangezicht de Hemel en de Aarde wegvlood, en geen plaats is voor die gevonden, *betekent* het universele Gericht uit den Heer gehouden over alle vorige Hemelen, waarop degenen waren geweest die in het burgerlijk en zedelijk goede en in geen geestelijk goede waren, aldus zij die in de uitwendige dingen zich als Christenen voordeden, maar in de inwendige dingen duivels waren, welke hemelen met hun Aarde geheel en al werden verstrooid, en wel dermate dat niets ervan meer verscheen: en ik zag de doden, klein en groot, staande vóór God, *betekent* allen die vanuit de aarde gestorven waren, en nu onder hen die in de Wereld der geesten waren, uit onverschillig welken stand en welke hoedanigheid, door den Heer vergaderd tot het Gericht: en de Boeken werden geopend, en een ander Boek werd geopend, hetwelk des levens is, *betekent* dat de innerlijke dingen des gemoeds van al dezen werden ontsloten, en dat zij door den invloed des lichts en der warmte vanuit den Hemel werden gezien en doorvat hoedanig zij waren ten aanzien van de aandoeningen welke der liefde of des wils zijn, en vandaar ten aanzien van de denkingen welke des geloofs of des verstands zijn, zowel de bozen als de goeden: en de doden werden gericht vanuit de dingen die waren geschreven in de boeken volgens hun werken, *betekent* dat allen werden gericht volgens hun inwendig leven in de uitwendige dingen: en de zee gaf hen die in haar gestorven waren, *betekent* de uitwendige en natuurlijke mensen der Kerk, samengeroepen tot het Gericht: en de dood en de hel gaven degenen die in hen gestorven waren, *betekent* de mensen der Kerk, goddeloos van hart, die in zich duivels en satans waren, samengeroepen tot het Gericht: en zij werden gericht een ieder volgens hun werken, *betekent* hier wat het eerder betekent: en de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs, *betekent* dat de goddelozen van hart, die in zich duivels en satans waren, en toch in de uitwendige dingen zoals mensen der Kerk, in de hel werden

afgeworpen onder hen die waren in de liefde van het boze, en vandaar in de liefde van het valse samenstemmende met het boze: dit is de tweede dood, *betekent* dat voor dezen de verdoemenis zelf is: en indien iemand niet gevonden werd in het Boek des levens geschreven, zo werd hij geworpen in den poel des vuurs, *betekent* dat zij die niet hadden geleefd volgens de geboden des Heren in het Woord, en niet hadden geloofd in den Heer, werden veroordeeld.

De Ontvouwing.

840. *En ik zag een Engel nederdalen van den Hemel, hebbende den sleutel des afgronds, en een grote keten op zijn hand, betekent de werking des Heren op de lagere dingen, vanuit de Goddelijke mogendheid van te sluiten en te openen, voorts van te binden en te ontbinden.* Onder den van den Hemel nederdalenden Engel wordt de Heer verstaan; men zie n. 5, 170, 344, 465, 657, 718; voorts de werking des Heren, n. 415, 631, 633, 649, hier op de lagere dingen, omdat gezegd wordt nederdalen; met den sleutel des afgronds hebben, wordt aangeduid de Goddelijke mogendheid van de hel te openen en te sluiten, men zie n. 62, 174; en met een grote keten op de hand hebben, wordt het streven en vandaar de daad aangeduid van te binden en te ontbinden: daaruit volgt dat er niet enige sleutel noch keten in de hand des Heren was, maar dat het feit dat het aldus door Johannes werd gezien, uitbeeldend was voor de Goddelijke Mogendheid des Heren; in dit Hoofdstuk wordt ook twee- en driemaal gehandeld over het openen van de hel en over het toesluiten van dezelve.

841. *En hij greep den Draak, de Oude Slang, welke is Duivel en Satan, betekent dat zij die onder den Draak worden verstaan, werden vastgehouden, die, omdat zij zinlijk en niet geestelijk over de dingen des geloofs denken, de Oude Slang worden geheten, en omdat zij in de boze dingen ten aanzien van het leven zijn, Duivel worden geheten, en omdat zij in de valse dingen ten aanzien van de leer zijn, Satan worden geheten.* Wie het zijn die onder den Draak worden verstaan, zie men boven in n. 537; dat hij hier en daar met oude slang, duivel en satan wordt betiteld, is omdat de slang degenen betekent die zinlijk en niet geestelijk denken, n. 455, 550; de duivel degenen die in de boze dingen ten aanzien van het leven zijn, en de satan degenen die in de valse dingen ten aanzien van de leer zijn, n. 97; 550. Al degenen immers die niet onmiddellijk tot den Heer gaan, denken over de dingen der Kerk zinlijk, en kunnen niet geestelijk denken; de Heer immers is het Licht zelf, n. 796, 797; en daarom kunnen zij die niet onmiddellijk tot den Heer gaan, niet vanuit het geestelijk licht, zijnde het licht des Hemels, denken, maar vanuit het natuurlijk licht, gescheiden van het geestelijk licht, hetgeen zinlijk denken is; vandaar is het, dat zij de Oude Slang worden geheten; zij die niet onmiddellijk tot den Heer gaan, noch de boze dingen als zonden schuwen, blijven in de zonden; vandaar is het, dat de Draak wordt geheten Duivel; en aangezien deze zelfden in de valse dingen zijn ten aanzien van de leer, is het vandaar dat de Draak wordt geheten Satan.

842. *En hij bond hem duizend jaren, betekent dat zij die hier onder den Draak worden verstaan, van de overigen in de Wereld der geesten werden weggetrokken en afgescheurd, opdat er met hen geen vergemeenschapping zou zijn een wijle of voor enigen tijd.* Dat met binden hier wegtrekken en afscheuren van de overigen in de Wereld der geesten wordt aangeduid, opdat er geen vergemeenschapping met hen zou zijn, zal men in het terstond volgende Artikel zien. Dat onder duizend jaren niet duizend jaren worden verstaan, maar een wijle of voor enigen tijd, is omdat duizend zonder andere daaraan toegevoegde getallen in de Geestelijke Wereld dat betekent: wie gelooft dat Duizend jaren duizend jaren betekent, weet niet dat alle Getallen in het Woord dingen betekenen, en kan zo in een waan komen, vooral in de Apocalyps, aangaande den zin der dingen, waar men getallen leest, zoals waar men leest 5, 7, 10, 12, 144, 666, 1200, 1600, 12000, 144000, en tal van andere; in welke laatstgenoemde getallen Duizend niets anders betekent dan een zeker toevoegsel; en wanneer Duizend wordt aangewend om tijden aan te duiden, zo betekent het enigermate meer; doch wanneer het alleen op zichzelf wordt gezegd, zoals hier, zo betekent het een wijle of voor enigen tijd: dat het aldus is, is mij gezegd vanuit den Hemel, waar in het Woord hetwelk daar is, niet enig getal wordt gelezen, maar een ding in plaats van een getal, en in plaats van Duizend een wijle; zij verwonderen zich daar, dat de mensen der Kerk, wanneer zij in de Apocalyps zovele getallen zagen, welke niet anders kunnen betekenen dan dingen, nochtans zijn blijven hangen aan de gissingen der Chiliasten of Millenaristen [aanhangers van de leer van het duizendjarig rijk], en zich daardoor ijdele dingen aangaande den laatsten staat der Kerk hebben ingeprent.

843. *En hij wierp hem in den afgrond, en sloot hem op, en verzegelde over hem, opdat hij de natiën niet langer verleiden zou, betekent dat de Heer hen die in het geloof-alleen waren, geheel en al verwijderde, en al hun vergemeenschapping met de overigen wegnam, opdat zij niet vanuit hun kettert iets dengenen zouden inblazen die tot den Hemel zouden worden verheven.* Onder den Draak worden hier degenen verstaan die in de valse dingen des geloofs zijn, zoals vlak boven n. 842: van den Draak wordt gezegd dat hij werd gegrepen, gebonden, in den afgrond geworpen, opgesloten, en dat er over hem werd verzegeld, en daarmee wordt aangeduid dat hij geheel en al is verwijderd, en dat al zijn vergemeenschapping met de overigen is weggenomen; daarmee dat hij gegrepen werd, wordt aangeduid dat zij die onder hem worden verstaan, werden verzameld en vastgehouden; daarmee dat hij gebonden werd, wordt aangeduid dat zij weggetrokken en afgescheurd werden; daarmee dat hij

in den afgrond werd geworpen, wordt aangeduid dat zij naar de hel werden nedergelaten; daarmee dat hij opgesloten werd, wordt aangeduid dat zij geheel en al werden verwijderd; daarmee dat er over hem verzegeld werd, wordt aangeduid dat de vergemeenschapping met de overigen geheel en al werd afgenomen. De oorzaak dat de Draak geheel en al werd verwijderd voor een tijd, is deze, dat uit de lagere aarde opgeheven zouden worden zij die van den Heer verborgen waren geweest, waarover in Vers 4, 5, 6 wordt gehandeld, opdat zij niet, wanneer zij worden opgeheven, door de drakonisten zouden worden verleid; en daarom ook wordt er gezegd, opdat hij de natiën niet langer zou verleiden, waarmede wordt aangeduid dat hij hun niet vanuit zijn ketterij iets zou inblazen. Dat dit is geschied in de Wereld der geesten, welke het midden houdt tussen den Hemel en de Hel, is omdat daar de bozen met de goeden gemeenschap hebben, en in die wereld de goeden worden voorbereid tot den Hemel, en de bozen tot de Hel; en de goeden daar worden beproefd door enig deelgenootschap met de bozen, en daarnaar onderzocht hoedanig zij zijn en hoe standvastig. Onder de natiën die hij niet verleiden zou, worden de goeden verstaan; dat onder de natiën degenen worden verstaan die goed zijn ten aanzien van het leven, en in den tegengestelden zin de bozen, zie men boven in n. 483. Hieruit kan vaststaan, dat met hij wierp hem in den afgrond, en sloot hem op en verzegelde over hem, wordt aangeduid dat de Heer hen die in de valse dingen des geloofs waren, geheel en al verwijderde, en al hun vergemeenschapping met de overigen wegnam, opdat zij niet vanuit hun ketterij iets zouden inblazen aan hen die tot den Hemel zouden worden verheven.

844. *Totdat de duizend jaren zouden voleindigd zijn; en na deze dingen moest hij een kleinen tijd worden ontbonden, betekent deze dingen een wijle of voor enigen tijd, totdat degenen van den Heer in den Hemel waren geheven, die in de ware dingen vanuit het goede waren, waarna zij die onder den Draak worden verstaan, voor een korten tijd moeten worden ontbonden, en hun de vergemeenschapping met de overigen moet worden geopend.* Dat met totdat de duizend jaren zouden voleindigd zijn, wordt aangeduid een wijle of voor enigen tijd, is omdat met duizend jaren niet duizend jaren worden aangeduid, maar een wijle of voor enigen tijd, zoals boven in n. 842; met moet hij een kleinen tijd worden ontbonden, wordt aangeduid dat daarna zij die hier onder den Draak worden verstaan, waarover boven, uit hun bewaring moeten worden losgemaakt, en dat dan hun de vergemeenschapping met de overigen geopend moet worden; dat dit wordt aangeduid, blijkt uit hetgeen boven is gezegd, aldus uit de reeks der dingen, en uit de aaneenschakeling met de

volgende dingen in den geestelijken zin: in hetgeen nu van Vers 4 tot 6 volgt, wordt gehandeld over hen die van den Heer tot den Hemel werden verheven, terwille van wie de Draak werd verwijderd en opgesloten.

845. *En ik zag tronen, en zij zaten op dezelve; en het gericht werd hun gegeven, betekent dat de ware dingen des Woords, volgens welke allen worden gericht, werden geopend, en dat toen vanuit de lagere aarde degenen werden opgeheven, die van den Heer waren verborgen opdat zij niet door den Draak en zijn Beesten zouden worden verleid.* Dat dit met deze woorden wordt aangeduid, is omdat met de tronen waarop zij zaten, niet tronen worden aangeduid, maar het Gericht volgens de ware dingen des Woords; dat door de in den Hemel geziene tronen het Gericht wordt uitgebeeld, zie men boven in n. 229; dat niet iets anders wordt aangeduid met de tronen waarop de vier en twintig Ouderen zaten, en waarop de twaalf Apostelen zullen zitten, en dat allen worden gericht volgens de ware dingen des Woords, zie men ook boven in n. 233; vandaar blijkt, dat met het Gericht werd hun gegeven, wordt aangeduid dat het Gericht werd gegeven aan de ware dingen des Woords. Dat het degenen zijn die van den Heer uit de lagere aarde tot den Hemel zijn geheven, die ondertussen daar werden verborgen, opdat zij niet door den Draak en zijn Beesten zouden worden verleid, is omdat het wordt gezegd van de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren, en van de doden, zoals volgt; niet dat zij dood waren voor zichzelf, maar voor de anderen. De plaats waar zij verborgen waren, wordt de lagere Aarde genoemd, welke vlak boven de Hellen is, onder de Wereld der geesten, en daar zijn zij door vergemeenschapping met den Hemel en door verbinding met den Heer in veiligheid; zulke plaatsen zijn er verscheidene; en daar leven zij onderling blij gemoed, en vereren den Heer, en ook weten niet iets over de Hel; zij die daar zijn, worden na het Laatste Gericht bij beurten door den Heer tot den Hemel verheven, en wanneer zij worden verheven, worden degenen verwijderd die onder den Draak worden verstaan: het is meermalen te zien gegeven dat zij werden opgeheven, en vergezelschaft met de Engelen in den Hemel; dit wordt in het Woord daaronder verstaan dat de graven werden geopend, en dat de doden wederopstonden.

846. *En de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren om de Getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, betekent verworpen door hen die in de valse dingen vanuit het eigen inzicht zijn, omdat zij den Heer hadden vereerd, en hadden geleefd volgens de ware dingen van Zijn Woord.* Onder de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren om de Getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, worden verstaan de mensen na den dood, die dan geesten worden genoemd, of mensen met een geestelijk lichaam bekleed, die van den Heer

in de lagere aarde zijn verborgen, totdat door het Laatste Gericht de bozen verwijderd zijn; zij worden met de bijl geslagen geheten, omdat zij verworpen zijn door hen die in de valse dingen vanuit het eigen inzicht zijn, zijnde al degenen die in de boze dingen en in de valse dingen daaruit zijn, of in de valse dingen en door die in de boze dingen, en evenwel in de uitwendige dingen in een Goddelijken erediens: dat met de bijl dat valse wordt aangeduid, zal men in het volgende Artikel zien; met de Getuigenis van Jezus en het Woord Gods, wordt de erkenning van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke aangeduid, iets eenders als met deze dingen boven: *“Johannes heeft betuigd het Woord Gods en de Getuigenis van Jezus Christus”*, Apoc. 1: 2. *“Michaël en de Engelen hebben den Draak overwonnen door het bloed des Lams, en het Woord hunner Getuigenis”*, Hfdst. XII: 11. *“De Draak ging heen om oorlog te voeren met de overigen van haar zaad, die de bevelen Gods hielden, en de Getuigenis van Jezus Christus hebben”*, Hfdst. XII: 17. *“Ik ben de mededienstknecht uwer broederen, die de Getuigenis van Jezus Christus hebben: de Getuigenis van Jezus is de Geest der profetie”*, Hfdst. XIX: 10; dat daarmede wordt aangeduid de Erkenning van het Goddelijke des Heren in Zijn Menselijke, en het leven volgens de ware dingen van Zijn Woord, in het bijzonder volgens de geboden van den Decaloog, zie men in de ontvouwingen over die plaatsen: deze zielen zijn de zelfde waarover boven het volgende wordt gezegd: *“Ik zag onder het altaar de zielen der gedoden om het Woord Gods en om de Getuigenis die zij hadden: en zij riepen met grote stem, zeggende: Hoelang, Heer, Die Heilig en Waar zijt, richt en wreekt Gij ons bloed niet van degenen die op de aarde wonen: en aan een ieder werden lange witte klederen gegeven, en hun werd gezegd, dat zij nog een kleinen tijd zouden rusten, totdat en hun mededienstknechten en hun broeders voltallig zouden zijn, die gedood zouden worden zoals zij*, Hfdst. VI: 9, 10, 11, welke dingen men ontvouwd zie in n. 325 tot 329.

847. In het Woord wordt hier en daar gezegd, dat zij gedood zijn, dat zij doorboord zijn, ja, dat zij dood zijn, en toch wordt daaronder niet verstaan dat zij gedood, doorboord, en dood zijn, maar dat zij zijn verworpen door hen die in de boze en de valse dingen zijn; men zie n. 59, 325, 589; iets eenders wordt met de doden aangeduid in het volgende Vers, waar gezegd wordt *dat de overigen der doden niet heerleefden, totdat de duizend jaren waren voleindigd*: waaruit blijkt, dat met dezen die met de bijl geslagen worden geheten, wordt aangeduid dat zij verworpen zijn door hen die in de valse dingen vanuit het eigen inzicht zijn. Dat met de bijl het valse vanuit het eigen inzicht wordt aangeduid, blijkt uit deze dingen: *“De inzettingen der natiën zijn ijdelheid, want hout uit het woud heeft men gehouwen, een werk van des werkmeesters*

handen door de BIJL”, Jerem. x: 3. “De stem van Egypte zal gaan zoals van een slang; met BIJLEN zijn zij gekomen, zoals de houthouwers”, Jerem. XLVI: 22. “Hij wordt gekend zoals een die de BIJLEN omhoog heft in de dichtigheid van het hout, en reeds verbrijzelen zij zijn graveerselen met de BIJL en hamers; tot de aarde hebben zij het Habitakel Uws Naams ontwijd”, Psalm LXXIV: 5, 6, 7. “Wanneer gij een stad zult belegeren, zo zult gij haar boom niet verderven door daarin de BIJL te drijven”, Deut. xx: 19; met de bijl wordt in die plaatsen het valse vanuit het eigen inzicht aangeduid; de oorzaak hiervan is deze, dat met het ijzer het ware in laatsten wordt aangeduid, hetgeen het zinlijk ware wordt genoemd, hetwelk, wanneer het van het redelijk en het geestelijk ware wordt gescheiden, in het valse wordt verkeerd; dat het is het valse vanuit het eigen inzicht, is omdat het zinlijke is in het eigene; men zie n. 424. Vanwege die betekenis van het ijzer en van de bijl, was het bevolen dat *indien een stenen Altaar gebouwd zou worden, hetzelfde zou gebouwd worden uit gehele stenen, en dat het IJZER niet bewogen zou worden over de stenen, opdat het niet ontwijd zou worden*, Exod. xx: 25; Deut. XXVII: 5; en daarom wordt van den Jeruzalemsen Tempel het volgende gezegd: “*Het Huis zelf werd gebouwd met gehelen steen, en HAMER en BIJL, en enig GEREEDSCHAP VAN IJZER werden niet gehoord in het Huis toen het gebouwd werd*”, 1 Kon. VI: 7; en omgekeerd wordt er, waar gehandeld wordt over het gesneden beeld, waarmede het valse vanuit het eigen inzicht wordt aangeduid, gezegd *dat het gewerkt wordt met het IJZER, DE TANG, OF DE BIJL, en met HAMERS*, Jes. XLIV: 12; dat het valse vanuit het eigen inzicht wordt aangeduid met het gesneden beeld en het afgodsbeeld, zie men boven in n. 459.

848. *En die het Beest niet hadden aanbeden, noch deszelfs beeld, noch het merkteken ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand; dat dit betekent hen die de leer aangaande het geloof-alleen niet hadden erkend en opgenomen*, blijkt uit hetgeen boven in n. 634 is ontvouwd, waar eendere woorden staan.

849. *En zij leefden en regeerden met Christus duizend jaren, betekent die alreeds een tijd lang in de verbinding met den Heer en in zijn Rijk waren geweest*. Die leefden met Christus, betekent die in de verbinding met den Heer waren geweest, omdat dezen leven; die regeerden met Christus, betekent die in Zijn Rijk waren geweest, waarover aanstonds; dat met duizend jaren een wijle wordt aangeduid, zie men boven in n. 842: deze dingen zijn gezegd aangaande hen die in hun leven in de Wereld den Heer hebben vereerd, en volgens Zijn geboden in het Woord hebben geleefd, en na den dood ervoor werden behoed, dat zij door de drakonisten verleid zouden worden, aldus die alreeds een tijd lang ten aanzien van de innerlijke dingen met den Heer

verbonden, en met de Engelen des Hemels vergezelschap waren geweest. Dat regeren met den Heer niet is regeren met Hem, maar in Zijn Rijk zijn door de verbinding met Hem, zie men boven in n. 284; de Allene Heer immers regeert, en een ieder in den Hemel, die in een functie is, betracht in zijn Gezelschap zijn ambt, zoals in de Wereld, doch onder het toezicht des Heren; zij handelen weliswaar zoals uit zich, maar omdat zij in de eerste plaats de nutten beogen, handelen zij uit den Heer, uit Wien alle nut is.

850. *En de overigen der doden herleefden niet, totdat de duizend jaren voleindigd waren, betekent dat er behalve hen over wie is gesproken, geen anderen tot den Hemel werden verheven, dan nadat de Draak was ontbonden, en zij toen beproefd en onderzocht werden hoedanig zij waren.* Met de overigen der doden worden degenen aangeduid die ook verworpen zijn door hen die in het geloof-alleen zijn, omdat zij den Heer hadden vereerd, en geleefd volgens Zijn geboden, maar nog niet waren beproefd en onderzocht hoedanig zij waren; dat met de doden hier dezen worden aangeduid, zie men boven n. 847: allen immers komen na hun verscheiden uit de Wereld eerst in de Wereld der geesten, welke het midden houdt tussen den Hemel en de Hel, en daar worden zij beproefd en onderzocht, en zo voorbereid, de bozen tot de hel, en de goeden tot den Hemel; van laatstgenoemden wordt gezegd dat zij nog niet herleefden, dat is, nog niet zo met den Heer verbonden, en met de Engelen des Hemels vergezelschap waren, als de vorigen. Dat daarna ook velen werden gezaligd, blijkt uit Vers 12 tot 15 van dit Hoofdstuk, waar gezegd wordt, dat ook het Boek des levens geopend werd, en dat zo iemand niet werd gevonden in het Boek des levens geschreven, hij geworpen werd in den poel des vuurs.

851. *Deze is die eerste opstanding, betekent dat de zaliging en het eeuwige leven in de eerste plaats is den Heer vereren en leven volgens Zijn geboden in het Woord, omdat daardoor geschiedt de verbinding met den Heer en de vergezelschapping met de Engelen des Hemels.* Dat al deze dingen worden aangeduid met *Deze is die eerste opstanding*, is omdat het volgt als een besluit uit de voorafgaande dingen, en ze vandaar behelst; de voorafgaande dingen welke deze woorden behelzen, zijn bevat in Vers 4, en deels ook in Vers 5; in Vers 4 staan deze dingen: *Ik zag de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren om de Getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, en die het beest niet hadden aanbeden, noch deszelfs beeld, noch het merkteken ontvangen hadden op hun voorhoofd en op hun hand, en zij leefden en regeerden met Christus*; dat met de zielen dergenen die met de bijl geslagen waren om de Getuigenis van Jezus en om het Woord Gods, degenen worden aangeduid die verworpen zijn door hen die in de valse dingen vanuit het eigen inzicht zijn, omdat zij den Heer hadden

vereerd en geëefd volgens Zijn geboden in het Woord, zie men boven in n. 846, 847; dat met zij hadden niet het beest aanbeden, noch deszelfs beeld, noch het merkteken ontvangen op hun voorhoofd en op hun hand, wordt aangeduid dat zij het ketterse aangaande het geloof-alleen hadden verworpen, zie men boven in n. 848; en dat met zij leefden en regeerden met Christus duizend jaren, wordt aangeduid dat zij verbinding hebben met den Heer en vergezelschapping met de Engelen des Hemels is, zie men boven in n. 849; dit dus is het wat *deze is die eerste opstanding* behelst; met de Opstanding wordt de zaliging en het eeuwige leven aangeduid, en onder de eerste wordt niet de eerste opstanding verstaan, maar de Opstanding zelf en het primaire der Opstanding, en aldus de zaliging en het eeuwige leven; er is immers niet dan één enkele opstanding ten leven; een tweede bestaat er niet; en daarom wordt ook nergens van een tweede Opstanding melding gemaakt; zij immers die eenmaal met den Heer zijn verbonden, zijn tot in het eeuwige met Hem verbonden, en in den Hemel, want de Heer zegt: *“Ik ben de Opstanding en het Leven; die in Mij gelooft, ook al sterft hij, zal leven; een elk die leeft en gelooft in Mij, zal niet sterven tot in het eeuwige”*, Joh. xi: 25, 26. Dat die dingen onder de eerste Opstanding worden verstaan, staat ook vast uit het Vers dat nu volgt.

852. *Gezegend en heilig hij die deel heeft in de eerste Opstanding, betekent dat de gelukzaligheid des eeuwigen levens en de verlichting door de verbinding met den Heer zijn voor hen die in den Hemel komen.* Gezegend wordt degene geheten voor wien de gelukzaligheid des eeuwigen levens is, n. 693; en heilig wordt degene geheten voor wien de verlichting in de Goddelijke ware dingen door de verbinding met den Heer is; de Allene Heer immers is Heilig; en het is het Goddelijke, voortgaande uit Hem, waaruit de verlichting is, hetwelk de Heilige Geest wordt genoemd, n. 173, 586, 666; met de eerste Opstanding wordt de verheffing tot den Hemel uit den Heer, en zo de zaliging aangeduid, zoals vlak boven n. 851: daaruit blijkt, dat met gezegend en heilig hij die deel heeft in de eerste opstanding, wordt aangeduid dat de gelukzaligheid des eeuwigen levens, en de verlichting door de verbinding met den Heer zijn voor hen die in den Hemel komen.

853. *Over dezen heeft de tweede dood geen mogendheid, betekent dat er voor hen geen verdoemenis is.* Met den tweeden Dood wordt niet iets anders verstaan dan de geestelijke dood, zijnde de verdoemenis; de eerste dood immers is de natuurlijke dood, zijnde de dood des lichaams; de tweede dood echter is de geestelijke dood, zijnde de dood der ziel, en dat deze de verdoemenis is, is bekend; en omdat de tweede dood de verdoemenis is, en de eerste dood het overlijden is, en deze dood niet geestelijk is, wordt derhalve nergens in de

Apocalyps de eerste dood genoemd, maar de tweede dood in dit Hoofdstuk ook in Vers 14, voorts in het volgende Eenentwintigste Hoofdstuk, Vers 8, en eveneens eerder in Hoofdstuk 11: 11. Wie hierop niet acht slaat, kan gemakkelijk geloven dat er twee geestelijke doden zijn, omdat er gezegd wordt de tweede dood, terwijl het toch niet dan één geestelijke dood is die hier onder den tweeden dood wordt verstaan; evenzo dat er twee Opstandingen bestaan, omdat er gezegd wordt de eerste Opstanding, terwijl er toch niet dan één Opstanding bestaat, en daarom wordt er ook nergens de tweede Opstanding gezegd; men zie boven n. 851. Hieruit blijkt, dat met over dezen heeft de tweede dood geen mogendheid, wordt aangeduid dat er voor hen geen verdoemenis is.

854. *Maar zij zullen zijn priesters van God en van den Christus, betekent omdat zij van den Heer worden gehouden in het goede der liefde en vandaar in de ware dingen der wijsheid.* Onder de priesters worden in het Woord degenen verstaan die in het goede der liefde zijn, en onder de koningen zij die in de ware dingen der wijsheid zijn; en daarom wordt boven gezegd “*Jezus Christus heeft ons gemaakt koningen en priesters*”, Apoc. 1: 6, en eveneens “*Het Lam heeft ons gemaakt koningen en priesters, opdat wij regeren op de aarde*”, v: Vers 10; en er kan klaarblijkend worden gezien, dat de Heer de mensen niet koningen en priesters zal maken, maar dat Hij diegenen Engelen zal maken, die in de ware dingen der wijsheid en in het goede der liefde uit Hem zullen zijn: dat onder de Koningen degenen worden verstaan die in de ware dingen der wijsheid uit den Heer zijn, en dat de Heer wordt geheten Koning, krachtens het Goddelijk Ware, zie men boven in n. 20, 483, 664, 830; dat echter onder de Priesters degenen worden verstaan die in het goede der liefde uit den Heer zijn, is omdat de Heer is de Goddelijke Liefde en de Goddelijke Wijsheid, of, wat hetzelfde is, het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware, en de Heer wordt krachtens de Goddelijke Liefde of het Goddelijk Goede Priester genoemd, en krachtens de Goddelijke Wijsheid of het Goddelijk Ware wordt Hij Koning genoemd: vandaar is het, dat er een tweetal Rijken is, waarin de Hemelen zijn onderscheiden, het Hemelse en het Geestelijke; en het Hemelse Rijk wordt het Priesterlijk Rijk des Heren genoemd; de Engelen immers daar zijn de recipiënten van de Goddelijke Liefde of van het Goddelijk Goede uit den Heer; en het Geestelijk Rijk wordt het Koninklijk Rijk des Heren genoemd; de Engelen immers, daar zijn de recipiënten van de Goddelijke Wijsheid of van het Goddelijk Ware uit den Heer; maar meer dingen aangaande deze beide Rijken zie men boven in n. 647, 725. Gezegd wordt dat zij de recipiënten van het Goddelijk Goede en van het Goddelijk Ware uit den Heer zijn, doch

men moet weten, dat zij voortdurend recipiënten zijn, want het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware kunnen niet aan enig Engel en mens worden toegeëigend zodat zij van hem zijn, alleen zodat zij schijnen alsof zij van hem waren, omdat zij Goddelijk zijn; en daarom kan niet enig Engel of mens uit zich enig goede of ware voortbrengen, hetwelk in zich goed en waar is; waaruit blijkt, dat zij in het goede en het ware worden gehouden van den Heer, en dat zij aanhoudend daarin worden gehouden; en daarom wordt iemand, indien hij in den Hemel komt, en denkt dat het goede en het ware hem zijn toegeëigend als de zijne, terstond uit den Hemel nedergelaten en onderricht. Hieruit nu kan vaststaan, dat met zij zullen zijn priesters van God en van den Christus, wordt aangeduid omdat zij door den Heer worden gehouden in het goede der liefde en vandaar in de ware dingen der wijsheid. Dat onder Priesters in het Woord degenen worden verstaan die in het goede der liefde uit den Heer zijn, kan vaststaan uit vele plaatsen daar, en omdat deze zijn aangevoerd in de HEMELSE VERBORGENHEDEN, te Londen uitgegeven, zo wil ik daaruit alleen deze volgende aanvoeren:

Dat de Priesters den Heer hebben uitgebeeld ten aanzien van het Goddelijk Goede, n. 2015, 6148. Dat het Priesterschap uitbeeldende was voor den Heer ten aanzien van het werk der zaliging, omdat dit was vanuit het Goddelijk Goede Zijner Goddelijke Liefde, n. 9809. Dat het Priesterschap van Aharon, van diens Zonen, en van de Levieten uitbeeldend is geweest voor het werk der zaliging des Heren in de opeenvolgende orde, n. 10017. Dat vandaar met de Priesters en het Priesterschap het goede der liefde uit den Heer wordt aangeduid, n. 9806, 9809. Dat met de twee Namen, Jezus en Christus, zowel het Priesterlijke als het Koninklijke des Heren wordt aangeduid, n. 3004, 3005, 3009. Dat de Priesters de Kerkelijke dingen zullen be-dienen, en de Koningen de Burgerlijke dingen, n. 10793. Dat de Priesters de ware dingen zullen leren, en door die leiden tot het goede, en zo tot den Heer, n. 10794. Dat zij niet voor zich het recht zullen opeisen over de zielen der mensen, n. 10795. Dat de Priesters waardigheid zullen hebben terwille van de heilige dingen, maar dat zij de waardigheid niet aan zich zullen toekennen, maar aan den Heer, uit Wien Alleen de heilige dingen zijn, omdat het Priesterschap niet is in den persoon, maar aangebonden aan den persoon, n. 10796, 10797. Dat de Priesters die den Heer niet erkennen, in het Woord het tegen-deel betekenen, n. 3670.

855. *En zij zullen regeren met Hem duizend jaren, betekent dat zij alreeds in den Hemel waren, terwijl de overigen, die nog niet waren herleefd, dat is, het hemels leven nog niet hadden ontvangen, in de Wereld der geesten waren.* Met regeren met Christus wordt niet aangeduid met Hem regeren, maar in Zijn Rijk of in den Hemel zijn; men zie boven n. 284, 849; onder duizend jaren worden niet duizend jaren verstaan, maar daarmee wordt aangeduid een wijle, zoals boven n. 842: dat Duizend jaren niet iets anders betekenen dan die ruimte van tijd welke lag tussen de insluiting van den Draak in den afgrond, en diens ontbinding, is duidelijk, omdat er wordt gezegd *dat hij geworpen werd in den afgrond, opgesloten, en dat er over hem verzegeld werd duizend jaren, en dat hij daarna zou worden losgemaakt*, Vers 3 en 7; deze zelfde ruimte van tijd wordt ook hier aangeduid; en daarom wordt met: zij zullen regeren met Christus duizend jaren, aangeduid dat die alreeds in den Hemel waren, terwijl de overigen der doden, die nog niet waren herleefd, waarover in Vers 5, in de Wereld der geesten waren. Maar dit vatten degenen niet die niet weten dat onder de getallen in de Apocalyps niet getallen, maar dingen worden verstaan; ik kan verzekeren, dat de Engelen niet enig getal natuurlijk verstaan, zoals de mensen het doen, maar dat zij het geestelijk verstaan; ja, dat zij zelfs niet weten wat duizend jaren is, alleen dat het de een of andere tussenruimte van tijd is, klein of groot, hetgeen niet anders kan worden uitgedrukt dan met een wijle.

856 [857]. *En als voleindigd zijn de duizend jaren, zal de Satan uit zijn kerker worden ontbonden, betekent dat nadat door den Heer degenen tot den Hemel zijn verheven die tot dusver in de lagere aarde verborgen en bewaard waren geweest, en door hen de Nieuwe Christelijke Hemel was toegenomen, al diegenen die de valse dingen des geloofs bij zich hadden bevestigd, werden losgelaten.* Wanneer de duizend jaren voleindigd zijn, betekent nadat door den Heer degenen in den Hemel zijn verheven die tot dusver in de lagere aarde verborgen en bewaard waren geweest; dat dit met wanneer de duizend jaren voleindigd zijn, wordt aangeduid, is omdat in de Verzen 4, 5, 6, die voorafgaan, alleen wordt gehandeld over de zaliging van hen die den Heer hebben vereerd en die hebben geleefd volgens Zijn geboden; en deze ruimte van tijd wordt verstaan onder duizend jaren. Dat zij het zijn die zijn opgeheven uit de lagere aarde, wordt wel niet gezegd, maar nochtans blijkt het uit Hoofdstuk VI: 9, 10, 11, waar zij werden gezien onder het Altaar, en onder het Altaar is in de lagere aarde; en daarom worden zij ook hier Priesters van God en van Christus genoemd, Vers 6; men zie boven n. 854. Dat door hen de Nieuwe Christelijke Hemel is toegenomen, wordt hier ook niet gezegd, maar nochtans blijkt

dit uit Hoofdstuk XIV, waar over den Nieuwen Christelijken Hemel wordt gehandeld, zoals men kan zien uit hetgeen daar is ontvouwd, vooral in n. 612, 613, 626, 631, 647, 659, 661. Dat met de Satan zal uit zijn kerker ontbonden worden, wordt aangeduid dat degenen zouden worden losgelaten die zich in het geloof-alleen ten aanzien van de leer hebben bevestigd, is omdat de Draak hier Satan wordt genoemd, en niet tegelijk Duivel, zoals boven in Vers 2; en onder den Draak als Duivel worden degenen verstaan die in de boze dingen des levens zijn geweest, en onder den Draak als de Satan worden degenen verstaan die in de valse dingen des geloofs zijn geweest: men zie boven n. 841; doch hoedanig de een en hoedanig de ander is, zal men in het volgende Artikel zien.

858. *En hij zal uitgaan om de natiën te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, Gog en Magog, om die te vergaderen tot den oorlog, betekent dat zij die hier onder den Draak worden verstaan, allen die vanuit de aarde in de algehele Wereld der geesten waren, en daar in een alleen natuurlijken uitwendigen eredienst en in geen geestelijken inwendigen eredienst hadden geleefd, naar hun zijde zouden overhalen, en ze zouden opzetten tegen hen die den Heer hadden vereerd en volgens Zijn geboden in het Woord hadden geleefd.* Met hij zal uitgaan om de natiën te verleiden die in de vier hoeken der aarde zijn, wordt aangeduid dat zij die onder den Draak worden verstaan, waarover vlak boven n. 856, 857, allen die in de algehele Wereld der geesten waren, naar hun zijde zouden overhalen; met verleiden wordt hier aangeduid naar hun zijde overhalen; met de natiën worden zowel de goeden als de bozen aangeduid, n. 483; met de vier hoeken der aarde wordt de algehele geestelijke Wereld aangeduid, n. 342, hier zij die in de algehele Wereld der geesten waren, welke het midden houdt tussen den Hemel en de Hel, en waar allen na het overlijden vanuit de aarde eerst samenkomen, waarover n. 784, 791; want zij die in de Hel waren, konden niet in den gezichtskring van den Draak komen, evenmin zij die in de Hemelen waren: met Gog en Magog worden degenen aangeduid die in een natuurlijken uitwendigen eredienst, afgescheiden van den geestelijken inwendigen eredienst zijn, waarover in het volgende Artikel; met hen vergaderen tot den oorlog, wordt aangeduid hen die onder de natiën worden verstaan, opzetten tegen hen die den Heer vereren en leven volgens Zijn geboden in het Woord, aangezien allen die niet den Heer vereren en niet leven volgens Zijn geboden, boos zijn, en de bozen één lijn trekken met den Draak of met de Drakonisten; dat onder den oorlog de geestelijke oorlog wordt verstaan, zijnde die van het valse tegen het ware, en die van het ware tegen het valse, zie men boven in n. 500, 586.

859. Dat met Gog en Magog degenen worden aangeduid die in een uitwendigen eredienst zijn en niet in enigen inwendigen eredienst, kan vaststaan bij Ezechiël vanuit Hoofdstuk xxxviii, waar over Gog wordt gehandeld van aanvang tot einde; en vanuit Hoofdstuk xxxix, daar Vers 1 tot 16; maar dat die met Gog en Magog worden aangeduid, blijkt daar niet helder dan door den geestelijken zin, welke, omdat deze aan mij is ontdekt, zal worden geopend. Eerst wat de dingen betekenen die in die beide Hoofdstukken zijn vervat: in Hoofdstuk xxxviii bij Ezechiël zijn het deze dingen:

Er wordt gehandeld over hen die in den allenen zin der letter des Woords zijn, en vandaar in een eredienst die uitwendig is zonder inwendige, zijnde Gog, Vers 1, 2: dat alle en de afzonderlijke dingen van den eredienst zullen vergaan, Vers 3 tot 7: dat die eredienst de Kerk in beslag zal nemen, haar zal verwoesten, en zij zo in de uitwendige dingen zonder de inwendige zal zijn, Vers 8 tot 16: dat de staat der Kerk vandaar zal worden veranderd, Vers 17 tot 19; dat vandaar de ware en de goede dingen van den godsdienst zullen vergaan, en valse dingen erop zullen volgen, Vers 20 tot 23. In Hoofdstuk xxxix bij Denzelfde zijn het deze dingen: Aangaande hen die in den allenen zin der letter des Woords zijn, en in den uitwendigen eredienst; dat zij in de Kerk zullen komen, zijnde Gog, maar dat zij zullen vergaan, Vers 1 tot 6: dat dit geschiedt wanneer de Heer komt en de Kerk instaureert, Vers 7, 8: dat deze Kerk dan al hun boze en valse dingen zal verstrooien, Vers 9, 10: dat zij ze geheel en al zal vernietigen, Vers 11 tot 16: dat de door den Heer te instaureren Nieuwe Kerk zal worden ingelicht in ware en goede dingen van elk geslacht, en zal worden doordrenkt met goede dingen van elk geslacht, Vers 17 tot 21: en dat de vorige Kerk vanwege de boze en de valse dingen zal worden vernietigd, Vers 23, 24: dat dan door den Heer de Kerk zal worden verzameld uit alle natiën, Vers 25 tot 29.

Maar er zal iets worden gezegd aangaande hen die in den uitwendigen eredienst zonder den geestelijken inwendigen eredienst zijn; het zijn degenen die de Tempels geregeld op zon- en feestdagen bezoeken, dan psalmzingen en bidden, de predikingen toeluisteren, en dan op de voordracht letten, en slechts weinig zo al iets op de zaak, en enigermate worden bewogen door de met aandoening uitgesproken gebeden, zoals dat zij zondaars zijn, en in het geheel niet bespiegelen over zich en over hun leven; alsmede jaarlijks aan het Sacrament des Avondmaals deelnemen, des morgens en des avonds

gebeden uitstorten, en eveneens bij middag- en avondmalen bidden, voorts ook somtijds over God, over den Hemel, en over het eeuwige Leven orenen, en dan ook enige plaatsen uit het Woord weten te voorschijn te halen, en zich als Christenen voor te doen, hoewel zij het niet zijn; want na deze en gene dingen gedaan te hebben, achten zij echtbreuken en ontuchtigheden, wraaknemingen en haatgevoelens, heimelijke diefstallen en berovingen, leugens en lasteringen, en begerigheden en beramingen van boze dingen van elk geslacht voor niets: zij die zodanig zijn, geloven niet in enigen God, te minder in den Heer; indien men hun vraagt wat het goede en het ware van den godsdienst is, weten zij niets, en denken dat het ook niet van zoveel belang is om het te weten; in één woord, zij leven voor zich en voor de wereld, aldus voor hun eigen zin en lichaam, en niet voor God en den naaste, aldus niet voor den geest en de ziel; waaruit blijkt, dat hun eredienst uitwendig is zonder den inwendigen eredienst; dezen nemen ook geredelijk het ketterse aangaande het geloof-alleen op, vooral als zij horen dat de mens niet het goede uit zich kan doen, en dat zij niet onder het juk der wet zijn; vandaar is het, dat er wordt gezegd, dat de Draak zal uitgaan om de natiën te verleiden, Gog en Magog. Met Gog en Magog wordt ook in de Hebreeuwse taal dak en vloer aangeduid, zijnde het uitwendige.

860. *Welker getal is zoals het zand der zee, betekent de menigte derzulken.* Hun veelheid wordt met het zand der zee vergeleken, omdat met de zee het uitwendige der Kerk wordt aangeduid, n. 402, 403, 404, 470; en met het zand wordt datgene aangeduid wat in de zee tot geen ander nut van dienst is dan om den bodem te maken. Omdat het getal van hen zo ontzaglijk groot is, wordt derhalve *het dal van hun begrafenis de Menigte van Gog genoemd, en de naam der stad waar zij zijn, Menigte*, Ezech. xxxix: 15, 16.

861. *En zij zijn opgeklommen op de breedte der aarde, en omgaven het kamp der heiligen, en de beminde Stad, betekent dat zij, opgestoot door de drakonisten, al het ware der Kerk verachtten, en daarnaar streefden om alle dingen der Nieuwe Kerk, en haar leer zelf aangaande den Heer en aangaande het Leven, te vernietigen.* Met opklimmen op de breedte der aarde, wordt aangeduid al het ware der Kerk verachten, want met opklimmen op wordt aangeduid er overheen klimmen en eraan voorbij gaan, aldus verachten; en met de breedte der aarde wordt het ware der Kerk aangeduid, waarover aanstonds; met het kamp der heiligen omgeven, wordt aangeduid alle dingen der Nieuwe Kerk belegeren en willen vernietigen, waarover in het volgende Artikel; en met de beminde Stad wordt de leer der Nieuwe Kerk aangeduid; dat met de Stad de Leer der Kerk wordt aangeduid, zie men boven in n. 194, 501, 502, 712; welke

bemind wordt genoemd, omdat zij handelt over den Heer en over het Leven; het is immers de leer van Nova Hierosolyma die hier wordt verstaan. Dat deze dingen met die woorden worden aangeduid, kan niemand zien tenzij door den geestelijken zin des Woords; het kan immers niet in iemands denking opkomen dat met de breedte der aarde het ware der Kerk wordt aangeduid, en dat met het kamp der heiligen alle dingen der Nieuwe Kerk worden aangeduid, zowel de ware als de goede dingen van haar, en dat met de stad de leer van haar wordt aangeduid; en daarom is het, opdat het gemoed niet in twijfel blijve hangen, noodzakelijk dat het wordt aangetoond wat de Breedte en wat het Kamp der heiligen in den geestelijken zin betekenen, waaruit men daarna kan zien, dat zodanig de zin dier woorden is. Dat de Breedte der aarde het ware der Kerk betekent, is omdat er in de geestelijke wereld vier Streken zijn, het Oosten, het Westen, het Zuiden, en het Noorden; en het Oosten en het Westen maken haar Lengte, en het Zuiden en het Noorden haar Breedte; en omdat in het Oosten en het Westen degenen wonen die in het goede der liefde zijn, en derhalve met het Oosten en het Westen het goede wordt aangeduid, wordt het vandaar evenzo met de Lengte aangeduid; en omdat in het Zuiden en het Noorden degenen wonen die in de ware dingen der wijsheid zijn, en derhalve met het Zuiden en het Noorden het ware wordt aangeduid, wordt het vandaar evenzo met de Breedte aangeduid; maar over deze dingen zie men meer in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in 1758 uitgegeven, n. 141 tot 153. Dat met de Breedte het ware wordt aangeduid, kan vaststaan uit deze plaatsen in het Woord: “Jehovah, *Gij hebt mij niet besloten in de hand des vijands [inimicus, letterlijk onvriend]; Gij hebt mijn voeten doen staan in de BREEDTE*”, Psalm XXXI: 9. “*Uit de benauwdheid heb ik Jah aangeroepen; Hij heeft mij geantwoord in de BREEDTE*”, Psalm CXVIII: 5. “*Jehovah voerde mij uit in de BREEDTE, Hij rukte mij uit*”, Psalm XVIII: 20. “*Ik opwekkende de Chaldeën, een bittere en snelle natie, wandelende in de BREEDTEN DER AARDE*”, Habak. I: 6. “*Aschur zal gaan door Jehudah, hij zal overstromen en er doorgaan, en de uitstrekkingen zijner vleugelen zullen de volheid der BREEDTE zijn*”, Jes. VIII: 8. “*Jehovah zal hen weiden zoals een schaap in de BREEDTE*”, Hosch. IV: 16, behalve elders, zoals in Psalm IV: 2; Ps. LXVI: 12; Deut. XXXIII: 20. Ook wordt niet iets anders verstaan onder de BREEDTE der Stad van Nova Hierosolyma, Apoc. XXI: 16; wanneer immers onder Nova Hierosolyma de Nieuwe Kerk wordt verstaan, kan met haar Breedte en Lengte niet de breedte en de lengte worden aangeduid, maar haar ware en goede; deze immers zijn van de Kerk: zoals ook bij Zacharia: “*Ik zeide tot den Engel: Waar gaat gij heen? Hij zeide: Om Jeruzalem te meten, om te zien*

hoe groot HAAR BREEDTE, en hoe groot HAAR LENGTE is", II: 2. Evenzo met de breedten en de lengten van den nieuwen Tempel en de nieuwe Aarde, bij Ezechiël Hfdst. XL, XLI, XLII, XLIII, XLIV, XLV, XLVI, XLVII. Voorts ook met de lengten en de breedten van het Altaar des brandoffers, van den Tabernakel, van de Tafel waarop de broden lagen, van het Rookaltaar, en van de Ark daarin; en eveneens met de lengten en de breedten van den Jeruzalemsen Tempel, en met die van tal van andere dingen, welke met maten werden aangeduid.

862. Gezegd werd dat met zij omgaven het kamp der heiligen, en de beminde Stad, wordt aangeduid dat zij daarnaar streefden om alle dingen der Nieuwe Kerk te vernietigen, zowel de ware als de goede dingen ervan, en haar leer zelf aangaande den Heer en aangaande het Leven, zoals in het voorafgaande Artikel is gezegd: dat die dingen worden aangeduid, is omdat met het Kamp der heiligen alle ware en goede dingen der Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, worden aangeduid. Dat het Kamp in den geestelijken zin alle dingen der Kerk betekent, welke betrekking hebben op haar ware en goede dingen, kan uit deze plaatsen blijken: *"De Zon en de Maan zijn zwart geworden, en de sterren hebben haar glans ingetrokken, Jehovah heeft de stem gegeven vóór Zijn Leger, omdat ZIJN KAMP zeer groot is, omdat talloos is degene die Zijn Woord doet"*, Joël II: 10, 11. *"Ik zal aan Mijn huis doen LEGEREN van het Heirleger"*, Zach. IX: 8. *"God heeft de beenderen verstrooid dergenen die LEGEREN tegen u, omdat God hen heeft verworpen"*, Psalm LIII: 6. *"De Engel van Jehovah LEGERT zich rondom hen die Hem vrezen, en bevrijdt hen"*, Psalm XXXIV: 8. *"De Engelen Gods ontmoetten Jakob, en Jakob zeide: DIT HET KAMP GODS; derhalve noemde hij den naam derzelve plaats MACHANAÏM (de beide Kampen)*, Gen. XXXII: 1, 2, behalve elders, zoals in Jes. XXIX: 3; Ezech. I: 24; Psalm XXVII: 3; dat met het heirleger in het Woord de ware en de goede dingen der Kerk worden aangeduid, voorts de valse en boze dingen ervan, zie men in n. 447, 826, 833; vandaar ook met het Kamp [of de legerplaats]. Aangezien met de zonen Israëls en hun 12 Stammen de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van al de ware en goede dingen ervan, n. 349, 350, werden zij het Heirleger van Jehovah genoemd, Exod. VII: 4; Hfdst. XII: 41, 51; en wanneer zij vergaderd nederzaten, werden zij Kamp [legerplaats] genoemd, zoals in Levit. IV: 12; Hfdst. VIII: 17; Hfdst. XIII: 46; Hfdst. XIV: 8; Hfdst. XVI: 26, 28; Hfdst. XXIV: 14, 23; Num. I: Hfdst. II; Hfdst. III; Hfdst. IV: 5 e.v.; Hfdst. V: 2 tot 4; Hfdst. IX: 17 tot het einde; Hfdst. X: 2 tot 28; Hfdst. XI: 31, 32; Hfdst. XII: 14, 15; Hfdst. XXI: 10 tot 25; Hfdst. XXXIII: 1 tot 49; Deut. XXIII: 10 tot 15; Amos IV: 10. Hieruit nu blijkt dat met het Kamp der heiligen, en de beminde Stad omgeven, wordt aangeduid dat zij ernaar streefden alle ware en goede dingen van de

Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, te vernietigen, en eveneens haar leer aangaande den Heer en aangaande het Leven. Iets eenders wordt met het volgende aangeduid bij Lukas: “Wanneer gij zult gezien hebben dat Jeruzalem van Heirlegers is omgeven, zo weet alsdan dat de verwoesting nabij is; tenslotte zal Jeruzalem van de natiën vertreden worden, totdat de tijden der natiën vervuld zullen worden”, XXI: 20, 24; dit aangaande de voleinding der eeuw, zijnde de laatste tijd der Kerk; met Jeruzalem wordt ook hier de Kerk aangeduid. Dat Gog en Magog, dat is, zij die in den uitwendigen Eredienst zijn, gescheiden van den inwendigen Eredienst, dan de Kerk zullen binnenvallen, en zullen trachten haar te vernietigen, wordt ook gezegd bij Ezechiël Hfdst. xxxviii: 8, 9, 11, 12, 15, 16; Hfdst. xxxix: 2; en dat er dan de Nieuwe Kerk uit den Heer zal zijn, Vers 17 tot het einde.

863. *En er daalde vuur neder uit God van den Hemel, en heeft hen verteerd, betekent dat zij vergingen door de begerigheden der helse liefde.* Met het vuur nederdalende vanuit den Hemel dat hen verteerde, worden de begerigheden der boze dingen, of der helse liefde, aangeduid, zoals boven in n. 494, 748, aangezien zij die in den uitwendigen eredienst gescheiden van den inwendigen eredienst zijn, in boze dingen en in begerigheden van elk geslacht zijn, omdat de boze dingen bij hen niet door enige daadwerkelijke boetedoening zijn verwijderd, n. 859. Gezegd wordt dat een vuur uit God vanuit den Hemel nederdaalde; aldus is geschied in de oude tijden, toen alle dingen der Kerk vóór hun ogen werden uitgebeeld, bijgevolg toen de Kerken uitbeeldend waren; heden ten dage daarentegen wordt, daar de uitbeeldende dingen ophielden, het evenzo gezegd, en daarmee hetzelfde aangeduid als oudtijds toen het werd uitgebeeld; dat vuur vanuit den Hemel nederdaalde op hen die de heilige dingen hadden ontwijfd, zie men boven in n. 494,748. Iets eenders wordt van Gog en Magog gezegd bij Ezechiël: “Ik zal vuur en zwavel doen regenen op Gog, en op zijn vleugelen, en op de vele volken die met hem zijn”, xxxviii: 22. “Ik zal een vuur zenden in Magog”, xxxix: 6.

864. *En de Duivel die hen verleidde, werd geworpen in den poel van vuur en zwavel, alwaar het beest en de pseudoprofeet zijn, en zij zullen worden gepijnigd dagen en nachten tot in de eeuwen der eeuwen, betekent hen die in de boze dingen waren ten aanzien van het leven en in de valse dingen ten aanzien van de leer, geworpen in de Hel, waar zij door de liefde van hun valse en door de begerigheden van hun boze innerlijk zullen worden bestookt bij voortduur tot in het eeuwige.* Onder den Duivel die hen verleidde, wordt de Draak verstaan, zoals blijkt uit hetgeen voorafgaat, en onder den Draak worden in het algemeen degenen verstaan die in de boze dingen zijn ten aanzien van het

leven, en in de valse dingen ten aanzien van de leer, n. 841; er wordt gezegd de Duivel die hen verleidde, opdat men wete dat het de Draak was, omdat die hen verleidde, zoals blijkt uit Vers 2, 3, 7, 8 van dit Hoofdstuk; met den poel van vuur, waarin hij werd geworpen, wordt de hel aangeduid, waar de liefden van het valse en de begeerten van het boze zijn, n. 835; met het beest en den pseudoprofeet worden degenen aangeduid die in het geloof-alleen zijn èn met het leven èn met de leer, zowel de ongeleerden als de geleerden, met het beest de ongeleerden, en met den pseudoprofeet de geleerden, n. 834; met gepijnigd worden dagen en nachten, wordt aangeduid innerlijk bestookt worden bij voortduur; en met tot in de eeuwen der eeuwen, tot in het eeuwige; en omdat gezegd wordt dat zij werden geworpen in den poel van vuur en zwavel, en daarmee wordt aangeduid waar de liefden van het valse en de begeerten van het boze zijn, n. 835, zo zijn het deze waarmee zij innerlijk zullen worden bestookt; een ieder immers wordt in de Hel gepijnigd vanuit zijn liefde en de begerigheden ervan; deze maken immers het leven van een ieder daar, en het leven wordt gepijnigd; en daarom zijn daar graden van pijniging volgens de graden der liefde van het boze en van het valse daaruit.

865. *En ik zag een witten en groten Troon, en Dengene Die daarop zat, voor Wiens aangezicht de Hemel en de Aarde wegulood, en geen plaats is voor die gevonden, betekent het universele Gericht uit den Heer gehouden over alle vorige Hemelen, waarop degenen waren geweest die in het burgerlijk en zedelijk goede en in geen geestelijk goede waren, aldus zij die in de uitwendige dingen zich als Christenen voordeden, maar in de inwendige dingen duivels waren; welke Hemelen met hun aarde geheel en al werden verstrooid, en wel dermate dat niets ervan meer verscheen.* Voordat die dingen in de orde volgens de letter worden ontvouwd, moet iets worden voorafgezonden aangaande het universele Gericht, waarover hier wordt gehandeld: van den tijd aan waarop de Heer in de Wereld was, toen Hijzelf in Persoon het Laatste Gericht hield, werd het toegelaten dat zij die in het burgerlijk en het zedelijk goede waren, hoewel in geen geestelijk goede, weswege zij in de uitwendige dingen zoals Christenen verschenen, maar in de inwendige dingen duivels waren, langer dan de overigen in de Wereld der geesten vertoefden, welke het midden houdt tussen den Hemel en de Hel; en ten slotte werd het hun toegestaan om voor zich daar bestendige woningen te maken, en voor zich eveneens door misbruik van de overeenstemmingen en door fantasieën als het ware hemelen te formeren, welke zij ook in grote menigte formeerden; maar toen zij tot die menigte waren vermenigvuldigd dat zij het geestelijk licht en de geestelijke warmte tussen de hogere Hemelen en tussen de mensen der aarde onderschepten,

toen hield de Heer het Laatste Gericht, en verstrooide Hij die denkbeeldige Hemelen; hetgeen op deze wijze is geschied, dat de uitwendige dingen door welke zij zich als Christenen voordeden, werden afgenomen, en dat de inwendige dingen waarin zij duivels waren, werden geopend, en toen werden zij gezien zodanig als zij in zich waren, en zij die als duivels werden gezien, werden in de Hel geworpen, een ieder volgens de boze dingen zijns levens: dit is geschied in het jaar 1757: maar meer over dit universele Gericht zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, te Londen in 1758 uitgegeven, en in DE VOORTZETTING DIENAANGAANDE, te Amsterdam in 1763 uitgegeven. Nu de ontplooiing: met den witten en groten Troon, en met Hem Die daarop zat, wordt het door den Heer gehouden universele Gericht aangeduid; met den Troon wordt de Hemel en eveneens het Gericht aangeduid, n. 229; onder Dengene Die op den Troon zat, wordt de Heer verstaan, n. 808 einde; dat de Troon wit verscheen, is omdat het Gericht geschiedde vanuit de Goddelijke ware dingen; van wit immers wordt gesproken met betrekking tot de ware dingen, n. 167, 379; dat de Troon groot verscheen, is omdat het Gericht ook geschiedde vanuit het Goddelijk Goede, van groot immers wordt gesproken met betrekking tot het goede, n. 656, 663; voor Wiens aangezicht de Aarde en de Hemel wegvlood, betekent dat die hemelen die zij voor zich hadden gemaakt, waarover vlak boven, met hun aarden werden verstrooid: er zijn immers in de geestelijke Wereld evenzeer Aarden [landen, *terrae*] als in de natuurlijke wereld; men zie n. 260, 331; maar zoals alle dingen daar, zijn ook de Aarden vanuit geestelijken oorsprong; en geen plaats is voor die gevonden, betekent dat de hemelen met hun aarden aldus geheel en al werden verstrooid, zodat niets ervan meer verscheen. Hieruit kan vaststaan, dat met ik zag een witten en groten Troon, en Dengene Die daarop zat, voor Wiens aangezicht de Aarde en de Hemel wegvlood, en geen plaats is voor die gevonden, wordt aangeduid het universele Gericht, gehouden door den Heer over alle vorige Hemelen, waarop degenen waren geweest die in het burgerlijk en het zedelijk goede en in geen geestelijk goede waren, aldus zij die in de uitwendige dingen zich als Christenen voordeden, maar in de inwendige dingen duivels waren, welke Hemelen met hun aarde geheel en al werden verstrooid, en wel dermate dat niets ervan meer verscheen.

866. *En ik zag de doden, klein en groot, staande vóór God, betekent allen die vanuit de aarde gestorven waren, en nu onder hen die in de Wereld der geesten waren, uit onverschillig welken stand en welke hoedanigheid, door den Heer vergaderd tot het Gericht.* Met de doden worden allen aangeduid die uit de aarde zijn heengegaan, of die ten aanzien van het lichaam gestorven

zijn; waarover meer beneden; met klein en groot wordt aangeduid vanuit onverschillig welken stand en welke hoedanigheid, zoals in n. 604; met staan vóór God, dat is, vóór Hem Die op den Troon zat, wordt aangeduid tot het Gericht gedaagd en vergaderd worden. Met de gestorvenen [*mortuos*] in het Woord wordt hetzelfde aangeduid als met de doden [*mortes*], en met de doden worden verschillende dingen aangeduid; met den Dood immers wordt niet slechts de uitblussing van het natuurlijk leven aangeduid, zijnde het overlijden, maar ook de uitblussing van het geestelijk leven, zijnde de verdoemenis; met den Dood wordt ook de uitblussing van de liefden des lichaams of van de begerigheden des vlezes aangeduid, waarna er vernieuwing des levens is; desgelijks wordt met den Dood de wederopstanding aangeduid, omdat de mens na den dood terstond wederopstaat; voorts wordt met den Dood aangeduid de veronachtzaming, de niet-erkenning, en de verwerping van de zijde der Wereld; in den gemeensten zin echter wordt met den Dood hetzelfde aangeduid als met den Duivel, en daarom wordt de Duivel ook de Dood genoemd, en onder den Duivel wordt de Hel verstaan, waar degenen zijn die duivels worden genoemd; vandaar ook wordt onder den Dood het boze des wils verstaan, hetwelk maakt dat de mens een duivel is; in dezen laatsten zin wordt de Dood verstaan in het volgende Vers, waar gezegd wordt dat de Dood en de Hel hun doden gaven, en dat zij werden geworpen in den poel des vuurs: hieruit kan vaststaan, wie met de Doden (Gestorvenen) in verschillenden zin worden aangeduid; hier worden al degenen aangeduid die vanuit de Wereld waren heengegaan, of vanuit de aarde gestorven waren, en nu in de Wereld der geesten zijn. Gezegd wordt in de Wereld der geesten, omdat allen na het overlijden eerst in die komen, en zij daar worden voorbereid, de goeden tot den Hemel, en de bozen tot de Hel, en daar vertoeven, sommigen slechts een maand lang, of een jaar, en sommigen tien jaren lang, tot dertig jaren toe; en degenen aan wie het was toegestaan voor zich als het ware hemelen te maken, tot ettelijke eeuwen toe, heden echter niet over de twintig jaren heen: er is daar een ontzaglijke menigte, en daar zijn Gezelschappen zoals in de Hemelen en in de Hellen; over deze Wereld zie men boven n. 784, 791. Over dezen die in die Wereld waren, is het Laatste Gericht gehouden; en het is niet gehouden over hen die in den Hemel waren, noch over hen die in de Hel waren; zij immers die in den Hemel waren, werden eerder al gezaligd, en zij die in de Hel waren, waren eerder al verdoemd. Hieruit kan men zien, hoezeer degenen in een waan komen, die geloven dat het Laatste Gericht op Aarde zal voorvallen, en dat dan de mensen ten aanzien van hun lichamen zullen wederopstaan; allen immers die van de eerste Schepping der

Wereld aan hebben geleefd, zijn in de geestelijke Wereld tezamen, en allen zijn bekleed met een geestelijk lichaam, en dezen verschijnen voor de ogen van hen die geestelijk zijn, in een eenderen vorm als mensen, gelijk zij die in de natuurlijke Wereld zijn, voor de ogen van hen die natuurlijk zijn.

867. *En de Boeken werden geopend, en een ander Boek werd geopend, hetwelk des levens is, betekent dat de innerlijke dingen des gemoeds van al dezen werden ontsloten, en dat zij door den invloed des lichts en der warmte vanuit den Hemel werden gezien en doorvat hoedanig zij waren ten aanzien van de aandoeningen welke der liefde of des wils zijn, en vandaar ten aanzien van de denkingen welke des geloofs of des verstands zijn, zowel de bozen als de goeden.* Onder de boeken worden niet boeken verstaan, maar de innerlijke dingen des gemoeds van hen die worden gericht; onder de boeken de innerlijke dingen des gemoeds van hen die boos zijn, en gericht worden ten dode, en onder het Boek des levens de innerlijke dingen des gemoeds van hen die goed zijn en gericht worden ten leven: zij worden boeken geheten, omdat aan de innerlijke dingen van het gemoed van een ieder alle dingen zijn ingeschreven die een ieder vanuit den wil of de liefde, en vandaar vanuit het verstand of het geloof, in de Wereld heeft gedacht, bedoeld, gesproken, en gedaan; al deze dingen zijn aan het leven van een ieder ingeschreven, en wel zo nauwkeurig dat hoegenaamd niets ontbreekt: deze dingen verschijnen ten leven toe zodanig als zij zijn, wanneer het geestelijk Licht, zijnde de wijsheid uit den Heer, en de geestelijke Warmte, zijnde de liefde uit den Heer, door den Hemel invloeiën; het geestelijk licht dekt de denkingen open welke des verstands en des geloofs zijn, en de geestelijke warmte dekt de aandoeningen open welke des wils en der liefde zijn; en het geestelijk licht en tegelijk de geestelijke warmte dekken de bedoelingen en de strevingen open: daarmede dat het zo is, wil ik nog niet zeggen dat de redelijke mens vanuit het licht zijns verstands het kan zien, maar hij kan het, indien hij het wil, als hij slechts wil verstaan, dat er een geestelijk licht is, hetwelk het verstand in het licht zet, en een geestelijke warmte, welke den wil aansteekt.

868. *En de doden werden gericht vanuit de dingen die waren geschreven in de boeken volgens hun werken, betekent dat allen werden gericht volgens hun inwendig leven in de uitwendige dingen.* Met de doden worden allen aangeduid die vanuit de aarde [*terrae*, landen] gestorven zijn, en dan in de Wereld der geesten zijn, zoals boven in n. 866; uit de dingen die geschreven waren in de boeken, betekent vanuit de toen ontsloten innerlijke dingen van ieders gemoed, zoals vlak boven n. 867; volgens hun werken betekent volgens het inwendig leven van een ieder in de uitwendige dingen; dat dit met de werken

in het Woord wordt aangeduid, zie men boven in n. 72, 76, 94, 141, 641; waaraan ik dit zal toevoegen, dat er werken des gemoeds en werken des lichaams zijn, deze en gene inwendig en tegelijk uitwendig; de werken des gemoeds zijn de bedoelingen en de strevingen, en de werken des lichaams zijn het spreken en de daden; deze en gene gaan vanuit des mensen inwendig leven voort, hetwelk zijns wils of zijner liefde is; al wat niet uitloopt in de werken, hetzij de inwendige welke des gemoeds zijn, hetzij de uitwendige welke des lichaams zijn, is niet in het leven des mensen; zij vloeien immers in vanuit de Wereld der geesten, maar worden niet opgenomen, en daarom zijn zij zoals beelden die de ogen treffen, of zoals geuren die de neusvleugels prikkelen, van welke de mens het aangezicht afkeert: maar meer dienaangaande zie men in de boven aangehaalde plaatsen, waar ook enige plaatsen vanuit het Woord zijn aangevoerd die bevestigen dat de mens volgens de werken wordt gericht; behalve die zijn er ook deze uit Paulus: *“In den dag des toorns en der onthulling van het gerechte gericht Gods, Die een ieder vergelden zal naar zijn werken”*, Rom. II: 5, 6. *“Wij allen moeten worden geopenbaard voor den rechterstoel van Christus, opdat een ieder de dingen wegdrage die hij met het lichaam heeft gedaan, naardat hij ze gedaan heeft, hetzij goed, hetzij boos”*, II Kor. v: 10.

869. *En de zee gaf hen die in haar gestorven waren, betekent de uitwendige en natuurlijke mensen der Kerk, samengeroepen tot het Gericht.* Met de Zee wordt het Uitwendige der Kerk aangeduid, zijnde het natuurlijke; vandaar worden met hen die de zee gaf, de Uitwendige en Natuurlijke mensen der Kerk aangeduid; dat de Zee het Uitwendige der Kerk betekent, zijnde het natuurlijke, zie men boven in n. 238, 239 einde, 402, 403, 404, 405, 470, 565[a], 567, 659, 661; onder de doden worden hier degenen verstaan die vanuit de aarden (landen) gestorven waren, zoals boven n. 866, 868. Dat onder de doden die de Zee gaf, de Uitwendige mensen der Kerk worden verstaan, is omdat geen anderen werden gericht dan zij die in een of anderen eredienst waren geweest; al degenen immers die de Heilige dingen der Kerk veracht, en God, het Woord, en het Leven na den dood ontkend hadden, werden terstond na den dood gericht, en verbonden met hen die in de hel waren, waarin zij daarna werden geworpen; doch zij die uitwendige en natuurlijke mensen waren geweest, en het in den mond voerden dat God is, dat de Hemel en de hel zijn, en op een zekere wijze het Woord hadden erkend, die zijn degenen die waren samengeroepen tot het Gericht. Van hen die uit de Zee waren, werden er verscheidenen gezaligd, want men leest niet dat zij allen in den poel des vuurs werden geworpen, zoals de Dood en de Hel, maar dat indien iemand van hen niet gevonden werd in het Boek des levens geschreven, zo

werd hij daarin geworpen, Vers 15: zij uit dezen die werden gezaligd, worden ook verstaan onder de overigen der doden die niet herleefden totdat de duizend jaren waren voleindigd, Vers 5. Hieruit nu kan vaststaan, dat met de Zee gaf hen die in haar gestorven waren, worden aangeduid de uitwendige en natuurlijke mensen der Kerk, samengeroepen tot het Gericht.

870. *En de dood en de hel gaven degenen die in hen gestorven waren, betekent de mensen der Kerk, goddeloos van hart, die in zich duivels en satans waren, samengeroepen tot het Gericht.* Onder den dood en de hel worden geen anderen verstaan dan zij die innerlijk in zich duivels en satans waren; onder den dood zij die innerlijk in zich duivels waren, en onder de hel zij die innerlijk in zich satans waren, bijgevolg alle goddelozen van hart, en die toch in de uitwendige dingen zoals mensen der Kerk verschenen; geen anderen immers werden tot dit universele Gericht samengeroepen; want zij die in de uitwendige dingen zijn zoals mensen der Kerk, hetzij zij uit de leken, hetzij zij fit de Geestelijken zijn, en in de inwendige dingen duivels en satans, worden gericht, omdat bij hen de uitwendige dingen moeten worden gescheiden van de inwendige dingen, en zij kunnen ook worden gericht, omdat zij hebben geweten en beleden de dingen die der Kerk zijn. Dat onder den Dood worden verstaan de goddelozen van hart, die in zich duivels waren, en onder de Hel zij die in zich satans waren, blijkt hieruit, dat er gezegd wordt dat de Dood en de Hel in den poel des vuurs werden geworpen, het volgende Vers 14, en de Dood noch de Hel kan in de hel worden geworpen, maar diegenen kunnen het, die ten aanzien van hun innerlijke dingen de dood en de hel zijn, dat is, in zich duivels en satans. Wie onder den duivel en den satan worden verstaan, zie men boven in n. 97, 841, 857; en dat diegenen de dood zijn, die in zich duivels zijn, vlak boven n. 866. Ook elders wordt de Dood en de Hel gezegd, zoals “*De Zoon des mensen zeide: Ik heb de sleutels des Doods en der Hel*”, Apoc. 1: 18. “*Die op het vale paard zat, had den naam de Dood, en de Hel volgde hem*, Apoc. vi: 8; desgelijks Hosch. XIII: 14; Psalm XVIII: 5, 6; Psalm XLIX: 15, 16; Psalm CXVI: 3.

871. *En zij werden gericht een ieder volgens hun werken; dat dit betekent dat allen werden gericht volgens hun inwendig leven in de uitwendige dingen,* blijkt uit hetgeen boven in n. 868 is ontvouwd, waar eendere woorden staan; waaraan ik dit zal toevoegen, dat een ieder wordt gericht volgens het hoedanige zijner ziel, en de ziel des mensen is diens leven; zij is immers de liefde van zijn wil, en de liefde des wils van een ieder is geheel en al volgens de opneming van het Goddelijk Ware voortaan uit den Heer, en deze opneming wordt geleerd door de leer der Kerk, die vanuit het Woord is.

872. *En de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs, betekent dat de goddelozen van hart, die in zich duivels en satans waren, en toch in de uitwendige dingen zoals mensen der Kerk, in de hel werden afgeworpen onder hen die waren in de liefde van het boze, en vandaar in de liefde van het valse samenstemmende met het boze.* Met den dood en de hel worden de goddelozen van hart aangeduid, die innerlijk in zich duivels en satans waren, en toch in de uitwendige dingen zoals mensen der Kerk, zoals boven in n. 870; met den poel des vuurs wordt de hel aangeduid, waar degenen zijn die in de liefde van het boze zijn en vandaar in de liefde van het valse samenstemmende met het boze, aldus zij die het boze liefhebben, en hetzelfde bevestigen met redeneringen vanuit den natuurlijken mens, en meer nog zij die hetzelfde bevestigen door den zin der letter des Woords; dezen kunnen niet anders dan innerlijk in zich God ontkennen, want dit ligt verborgen in het boze des levens door de valse dingen bevestigd; de poel betekent waar het valse is in overvloed, en het vuur betekent de liefde van het boze, zoals boven in n. 835, 864. Dat er gezegd wordt dat de dood en de hel werden geworpen in den poel des vuurs, is volgens de Engellijke taal, waarin niet de persoon wordt genoemd, maar dat wat in den persoon is en hem maakt, hier datgene in den persoon wat diens dood en hel maakt; dat het zo is, kan men hieruit zien, dat de hel niet in de hel kan worden geworpen.

873. *Dit is de tweede dood, betekent dat voor dezen de verdoemenis zelf is.* Dat met den tweeden dood de geestelijke dood wordt aangeduid, zijnde de verdoemenis, zie men boven in n. 853: dit wordt gezegd, omdat zij die goddeloos van hart zijn, en in zich duivels en satans, en toch, zoals mensen der Kerk, meer dan de overigen verdoemd zijn.

874. *En indien iemand niet gevonden werd in het Boek des levens geschreven, zo werd hij geworpen in den poel des vuurs, betekent dat zij die niet hadden geleefd volgens de geboden des Heren in het Woord, en niet hadden geloofd in den Heer, werden veroordeeld.* Dat met het Boek des levens het Woord wordt aangeduid, en met gericht worden vanuit dat Boek, wordt aangeduid volgens de ware dingen des Woords gericht worden, zie men boven in n. 256, 259, 295, 303, 309, 317, 324, 330; en geen ander wordt in het Boek des levens geschreven gevonden dan hij die heeft geleefd volgens de geboden des Heren in het Woord, en heeft geloofd in den Heer; derhalve wordt dit verstaan: dat hij die niet leeft volgens de geboden des Heren in het Woord, wordt veroordeeld, leert de Heer bij Johannes: “Indien iemand Mijn woorden gehoord, en toch niet geloofd zal hebben, Ik oordeel hem niet; hij heeft wat hem oordeelt, het woord dat Ik gesproken heb, dat zal hem oordelen ten uitersten dage”, XII: 47, 48. En

dat wie niet in den Heer gelooft, wordt veroordeeld, ook bij Johannes: “*Wie in den Zoon gelooft, heeft het eeuwige leven; wie echter den Zoon niet gelooft, zal het leven niet zien, maar de toorn Gods blijft op hem*”, III: 36.

* * *

875. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEDEN toevoegen. Eens op een morgen uit den slaap ontwaakt, zag ik twee Engelen nederdalen vanuit den Hemel, den een vanuit het Zuiden des Hemels, en den ander vanuit het Oosten des Hemels, de een en de ander in Wagens waaraan witte Paarden waren gespannen; de Wagen waarin de Engel vanuit het Zuiden des Hemels reed, blonk zoals van zilver, en de Wagen waarin de Engel vanuit het Oosten des Hemels reed, blonk zoals van goud; en de teugels die zij in de handen hielden, flitsten als van het vlammig licht van den dageraad; aldus verschenen de beide Engelen aan mij vanuit de verte, maar toen zij naderbij kwamen, verschenen zij niet in een wagen, maar in hun engellijken vorm, welke de menselijke is; hij die uit het Oosten des Hemels kwam, was in een glanzend purperen Kleed, en hij die uit het Zuiden des Hemels kwam, in een blinkend hyacinthkleurig Kleed; toen dezen onder de Hemelen in de lagere gebieden waren, snelde de een op den ander toe, alsof zij wedijverden wie de eerste zou zijn, en zij omhelsden en kusten elkander over en weer; ik hoorde dat die beide Engelen, toen zij in de Wereld leefden, door innerlijke vriendschap verbonden waren geweest, maar dat nu de een in den oostelijken Hemel, de ander in den zuidelijken Hemel was; in den Oostelijken Hemel zijn zij die uit den Heer in de Liefde zijn, in den Zuidelijken Hemel echter zij die uit den Heer in de Wijsheid zijn. Nadat zij enigen tijd hadden gesproken over de grootse dingen in hun Hemelen, kwam in hun gesprek dit op, of de Hemel in zijn wezen Liefde, dan wel Wijsheid is; zij kwamen terstond hierin overeen, dat het ene van het andere is, maar van welk naar den oorsprong genomen, dit was voor hen een punt van overweging: die Engel die vanuit den Hemel der Wijsheid was, vroeg aan den ander wat de de Liefde is; en deze antwoordde dat de Liefde opkomende uit den Heer als Zon, de Warmte des levens der Engelen en der mensen is, aldus het leven van hen, en dat de afleidingen der liefde de aandoeningen worden geheten, en dat door deze worden voortgebracht de doorvattingen, en zo de denkingen, waaruit voortvloeit dat de Wijsheid vanuit haar oorsprong de Liefde is; bijgevolg dat de denking in zijn oorsprong de Aandoening dier Liefde is; en dat men vanuit de afleidingen, in haar orde beschouwd, kan zien dat de denking niet iets anders is dan de Vorm der

aandoening, en dat men dit niet weet, omdat de denkingen in het licht zijn, maar de aandoeningen in de warmte, en dat men derhalve over de denkingen bespiegelt, niet echter over de aandoeningen; evenzo als het geval is met den Klank en met de Spraak: dat de denking niet iets anders is dan de vorm der aandoening, kan ook worden toegelicht met de Spraak, namelijk dat deze niet iets anders is dan de vorm van den Klank; het is ook iets eenders, omdat de Klank overeenstemt met de aandoening, en de Spraak met de denking, en daarom klinkt de Aandoening, en spreekt de denking; dit kan ook duidelijk worden gezien wanneer men zegt: Neem den klank weg uit de spraak, is er dan wel iets van spraak? Evenzo: Neem de aandoening weg uit de denking, is er dan wel iets van denking? Daaruit nu blijkt, dat de Liefde het al der Wijsheid is, bijgevolg dat het Wezen der Hemelen de Liefde is, en dat het Bestaan ervan de Wijsheid is; of, wat hetzelfde is, dat de Hemelen *zijn* vanuit de Goddelijke Liefde, en dat zij *bestaan* vanuit de Goddelijke Liefde door de Goddelijke Wijsheid; en daarom is, zoals eerder werd gezegd, het ene van het andere. Toen was er bij mij een Nieuweling geest, die, toen hij deze dingen hoorde, vroeg of het iets eenders is met de Naastenliefde en het Geloof, omdat de naastenliefde is van de aandoening, en het geloof is van de denking; en de Engel antwoordde: Het is geheel en al eender; het geloof is niet iets anders dan de vorm der naastenliefde, volledig zoals de spraak is de vorm van den klank; het geloof wordt ook geformeerd uit de naastenliefde, zoals de spraak wordt geformeerd uit den klank; wij kennen ook de wijze der formering in den Hemel, maar het zij daargelaten om die formering hier uiteen te zetten. Hij voegde daaraan toe: Onder het geloof versta ik het geestelijk geloof, waarin de geest en het leven enig en alleen is vanuit de naastenliefde, want deze is geestelijk, en door haar is het geloof het; en daarom is het geloof zonder de naastenliefde een louter natuurlijk geloof, en dit geloof is een dood geloof; het verbindt zich ook met de louter natuurlijke aandoening, welke niet iets anders is dan de begerigheid. De Engelen spraken hierover geestelijk, en de geestelijke spraak omvat duizenden dingen, welke de natuurlijke spraak niet kan uitdrukken, en, wat wonderlijk is, welke zelfs niet in de voorstellingen der natuurlijke denking kunnen vallen. Onthoud dit, ik bid u, en wanneer gij vanuit het natuurlijk licht in het geestelijk licht komt, hetgeen na den dood geschiedt, ga dan na wat het Geloof en wat de Naastenliefde is, en gij zult helder zien, dat het Geloof is de Naastenliefde in vorm, en vandaar dat de Naastenliefde is het al des Geloofs, bijgevolg dat zij de ziel, het leven en het wezen des geloofs is, geheel en al zoals de aandoening is der denking, en zoals de klank is der spraak; en indien gij het zult verlangd hebben, zo zult

gij zien dat de formering van het geloof uit de naastenliefde eender is aan de formering van de spraak vanuit den klank, omdat zij overeenstemmen. Nadat de Engelen deze en gene dingen hadden gesproken, gingen zij heen, en toen zij zich terugtrokken, een ieder tot zijn Hemel, verschenen er sterren rondom hun hoofden; en toen zij op een afstand van mij waren verwijderd, verschenen zij wederom in Wagens zoals tevoren.

Nadat die beide Engelen buiten mijn gezichtskring waren, zag ik een zekeren Tuin aan de rechterzijde, waar olijfbomen, wijnstokken, vijgebomen, laurierbomen, en palmen waren, in de orde volgens de overeenstemming opgesteld; ik schouwde daarheen, en zag tussen de bomen Engelen en Geesten gaan en samenspreken; en toen vestigde een engellijke Geest zijn blik op mij; Engellijke Geesten worden degenen genoemd, die in de Wereld der Geesten tot den Hemel worden voorbereid, en daarna Engelen worden; die Geest kwam uit dien tuin op mij toe, en hij zeide: Wilt met mij gaan in ons Paradijs, en gij zult wonderbaarlijke dingen horen en zien. En ik ging met hem heen, en toen zeide hij tot mij: Dezen die gij ziet – want het waren er verscheidenen – zijn allen in de aandoening van het ware, en vandaar in het licht der wijsheid. Er is hier ook een Gebouw, hetwelk wij den TEMPEL DER WIJSHEID noemen; maar niemand ziet hetzelfde die gelooft dat hij veel wijsheid heeft, te minder hij die gelooft dat hij wijs genoeg is, en nog minder hij die gelooft dat hij vanuit zich wijs is; de oorzaak is deze, dat dezulken niet in de opneming van het licht des Hemels vanuit de aandoening der echte wijsheid zijn; de echte wijsheid is, dat de mens vanuit het licht des Hemels ziet dat de dingen die hij weet, verstaat, en waarin hij wijs is, zo luttel zijn ten opzichte van dat wat hij niet weet, niet verstaat, en waarin hij niet wijs is, als een druppel ten opzichte van den oceaan, bijgevolg nauwelijks iets; een elk die in dezen paradijsen Tuin is, en vanuit de doorvatting en het gezicht in zich erkent, dat hij zo weinig wijs is in verhouding, ziet dien Tempel der wijsheid, want het innerlijk licht geeft denzelfde te zien, niet echter het uiterlijk licht zonder dat licht. En omdat ik dit meermalen had gedacht, en ik vanuit de wetenschap, en daarna vanuit de doorvatting, en ten slotte vanuit het gezicht vanuit het innerlijk licht, had erkend dat de mens zo weinig wijsheid heeft, zie, zo werd het mij gegeven dien Tempel te zien: deze was wonderbaarlijk van vorm; hij was hoog verheven boven den grond, vierhoekig, de wanden waren van kristal, het dak van doorzichtig jaspis was sierlijk gewelfd, de onderbouw was van verschillend kostelijk Gesteente; de treden waarlangs men tot denzelfde opklom, waren van gepolijst albast; aan de zijden van de treden verschenen als het ware Leeuwen met hun welpen; en toen vroeg ik, of het geoorloofd was binnen te treden,

en er werd gezegd, dat het geoorloofd was; en daarom klom ik op, en toen ik binnentrad, zag ik als het ware Cherubim vliegen onder het dak, maar weldra verdwijnen; de vloer waarover men wandelde, was van cederhout, en de ganse Tempel was tengevolge van de doorschijnendheid van Dak en Wanden tot den vorm des lichts gebouwd. De engellijke Geest trad met mij binnen, aan wien ik mededeelde wat ik van de beide Engelen had gehoord over de Liefde en de Wijsheid, alsmede over de Naastenliefde en het Geloof. En toen zeide hij: Hebben zij niet ook over het Derde gesproken? Ik zeide: Welk derde? Hij antwoordde: Het is HET NUT; de liefde en de wijsheid zonder het Nut zijn niet iets; het zijn slechts denkbeeldige wezenheden; zij worden ook geen werkelijke dingen voordat zij in het nut zijn; immers, de liefde, de wijsheid en het nut zijn drie dingen die niet kunnen worden gescheiden; indien zij worden gescheiden, is geen ervan iets; de liefde is niet iets zonder de wijsheid, maar in de wijsheid wordt zij tot iets geformeerd; dit iets waartoe zij wordt geformeerd, is het nut; en daarom is de liefde, wanneer zij door de wijsheid in het nut is, alsdan iets, ja zelfs bestaat zij dan voor het eerst; zij zijn geheel en at zoals doel, oorzaak en werking; het doel is niet iets, tenzij het door de oorzaak is in de uitwerking; indien een van die drie wordt losgemaakt, zo wordt het geheel losgemaakt, en het wordt zoals niets. Iets eenders is het met de Naastenliefde, het Geloof en de Werken; de Naastenliefde zonder het Geloof is niet iets, noch het Geloof zonder de Naastenliefde; evenmin de Naastenliefde en het Geloof zonder de Werken, doch in de Werken worden zij iets, en een zodanig iets hoedanig het Nut der Werken is. Iets eenders is het met de Aandoening, de Denking en de Werking; en iets eenders is het met den Wil, het Verstand, en de Handeling; dat het zo is, kan men helder zien in dezen Tempel, omdat het Licht waarin wij hier zijn, een Licht is hetwelk de innerlijke dingen des gemoeds verlicht. Dat er niet een volledige en volmaakte bestaat tenzij het een Drieheid is, leert ook de Geometrie; een Lijn immers is niet iets tenzij zij een Vlak wordt, en een Vlak is ook niet iets tenzij het een Lichaam wordt, en daarom moet het ene tot het andere worden geleid, opdat zij bestaan en samenbestaan in het Derde. Zoals het hierin is, is het ook in alle en de afzonderlijke geschapen dingen, welke beëindigd worden in hun Derde. Vandaar nu is het, dat DRIE in het Woord, geestelijk verstaan, het volledige en algehele betekent. Aangezien het zo is, kon ik niet anders dan mij verwonderen, dat sommigen het Geloof-alleen belijden, sommigen de Naastenliefde-alleen, sommigen de Werken-alleen, terwijl toch het ene zonder het andere, en het ene en tegelijk het andere zonder het derde, niet iets is. Maar toen vroeg ik: Kan niet een mens naastenliefde en geloof hebben, en

nochtans niet de werken; kan een mens niet in de aandoening en de denking aangaande de ene of andere zaak zijn, en toch niet in de werking ervan? De Engellijke Geest zeide: Hij kan het niet, tenzij slechts ideëel, doch niet reëel; hij zal nochtans in het streven of den wil zijn om te werken, en de wil of het streven is de daad in zich, omdat het de aanhoudende drang is om te handelen, welke tot uiterlijke daad wordt wanneer de bepaling erbij komt; en daarom wordt het streven en de wil zoals een innerlijke daad aanvaard door elken wijze, omdat hij door God wordt aanvaard, geheel en al zoals de uiterlijke daad, als zij slechts niet achterwege blijft wanneer de gelegenheid wordt gegeven.

Daarna daalde ik langs de treden uit den Tempel der Wijsheid neder, en wandelde ik in den Tuin, en zag ik enigen onder een zekeren Laurierboom zitten, vijgen etende; ik trad op hen toe, en vroeg vijgen van hen, en zij gaven ze; en zie, de Vijgen werden in mijn hand Druiven; daar ik mij hierover verwonderde, zeide de engellijke Geest, die nog met mij was, tot mij: De vijgen zijn in uw hand druiven geworden, omdat de vijgen vanwege de overeenstemming de goede dingen der naastenliefde en vandaar des geloofs in den natuurlijken of uitwendigen mens betekenen, doch de druiven de goede dingen der naastenliefde en des geloofs in den geestelijken of inwendigen mens; en omdat gij de geestelijke dingen liefhebt, is u derhalve aldus geschied; in onze Wereld immers worden en bestaan alle dingen, en worden eveneens veranderd, volgens de overeenstemmingen. En toen kwam het verlangen over mij om te weten hoe de mens het goede kan doen uit God, en toch zoals uit zich; en daarom vroeg ik aan hen die de vijgen aten, hoe zij dat begrepen; Zij zeiden dat zij het niet anders kunnen begrijpen, dan dat God hetzelfde van binnen in den mens werkt, en door den mens wanneer deze het niet weet; aangezien de mens, indien hij zich daarvan bewust was en het zo deed zoals uit zich, hetgeen ook doen uit zich is, niet het goede zou doen maar het boze; al hetgeen immers uit den mens, als uit hemzelf, voortgaat, gaat voort uit zijn eigene, en het eigene des mensen is van geboorte aan boos; hoe kan dan het goede uit God en het boze uit den mens worden verbonden, en zo verbonden voortgaan in de daad? En het eigene des mensen hijgt in de dingen des heils aanhoudend naar verdienste, en voor zoveel als het dit doet, ontnemt het aan den Heer Zijn verdienste, hetgeen het toppunt van ongerechtigheid en goddeloosheid is: in één woord, indien het goede, hetwelk God door den Heiligen Geest in den mens werkt, invloede in des mensen willen en vandaar in diens doen, zo zou dat goede in elk opzicht bevuild en eveneens ontwijfd worden, hetgeen God toch nooit toelaat: de mens kan weliswaar van het

goede dat hij doet, denken dat het uit God is, en hetzelfde noemen het goede Gods door hem, en zoals uit hem, maar nochtans begrijpen wij dit niet. Maar toen opende ik het gemoed, en zeide: Gij begrijpt het niet, omdat gij vanuit den schijn denkt, en de denking vanuit den schijn bevestigd is een begoocheling; er is schijn en vandaar begoocheling voor u, omdat gij gelooft dat alle dingen die de mens wil en denkt, en vandaar doet en spreekt, in hem zijn, en bijgevolg vanuit hemzelf, terwijl toch niets ervan in hem is behalve de staat van opnemen dat wat invloeit; de mens is niet het leven in zich, maar hij is het opnemende orgaan van het leven; de Heer Alleen is het Leven in Zich, zoals Hij ook Zelf zegt bij Johannes: “*Gelijk de Vader heeft het LEVEN IN ZICHZELF, also heeft Hij ook den Zoon gegeven HET LEVEN TE HEBBEN IN ZICHZELF*”, v: 26, behalve elders, zoals Joh. XI: 25; Hfdst. XIV: 6, 19. Het zijn twee dingen die het Leven maken, de Liefde en de Wijsheid, of, wat hetzelfde is, het Goede der liefde en het Ware der wijsheid; deze vloeien in uit God, en zij worden opgenomen door den mens, en gevoeld in den mens zoals in hem; en omdat zij worden gevoeld door hem zoals in hem, gaan zij ook voort zoals uit hem: dat het aldus wordt gevoeld door den mens, is gegeven uit den Heer, opdat dat wat invloeit, hem aandoe, en zo worde opgenomen en aanblijve. Maar omdat al het boze ook invloeit, niet uit God maar uit de Hel, en dit met verkwikkelijkheid wordt opgenomen, omdat de mens als zulk een Orgaan is geboren, wordt daarom niet méér van het goede opgenomen uit God, dan voor zoveel als er van het boze door den mens wordt verwijderd zoals uit hem, hetgeen geschiedt door de Boetedoening en tegelijk door het Geloof in den Heer. Dat de Liefde en de Wijsheid, de Naastenliefde en het Geloof, of, om meer gemeen te spreken, het Goede der liefde en der naastenliefde, en het Ware der wijsheid en des geloofs, invloeien, en dat de dingen die invloeien, in den mens verschijnen zoals in hem, en vandaar zoals uit hem, kan men klaarblijkend zien uit het Gezicht, het Gehoor, den Reuk, den Smaak, en den Tast; alle dingen die in de Organen dier zinnen worden waargenomen, vloeien van buiten af in, en worden in dezelve waargenomen; evenzo in de Organen der inwendige Zinnen, met dit verschil alleen, dat in deze de Geestelijke dingen invloeien, welke niet verschijnen, in gene echter de Natuurlijke dingen, welke wel verschijnen. In één woord, de mens is het opnemende Orgaan van het leven uit God, bijgevolg is hij de recipiënt van het goede, voor zoveel als hij van het boze aflaat; van het boze te kunnen aflaten, geeft de Heer aan ieder mens, omdat Hij willen en verstaan zoals uit zich geeft; en al wat de mens verricht vanuit den wil als den zijne volgens het verstand als het zijne, of, wat hetzelfde is, al wat hij verricht vanuit het vrije

hetwelk des wils is, volgens de rede welke des verstands is, dat blijft; door dit brengt de Heer in den mens den staat der verbinding met Zich, en in dezen staat hervormt Hij hem, verwekt Hij hem weder, en zaligt Hij hem. Het Leven dat invloeit, is het uit den Heer voortgaande leven, hetwelk ook wordt genoemd de Geest Gods, in het Woord de Heilige Geest, waarvan ook wordt gezegd, dat hij verlicht en levend maakt, ja zelfs dat hij werkt in den mens; maar dit leven wordt gevariëerd en gemodificeerd volgens de organisatie gebracht over den mens door diens liefde en ziening. Gij kunt ook weten, dat al het Goede der liefde en der naastenliefde, en al het Ware der wijsheid en des geloofs invloeien, en niet in den mens zijn, en wel daaruit, dat hij die denkt dat iets zodanigs aan den mens van scheppingswege in is, niet anders kan denken dan dat God Zich aan den mens heeft ingegoten, en dat zo de mensen voor een deel Goden zouden zijn, en evenwel worden zij die dit vanuit geloof denken, duivels, en stinken zoals lijken. Bovendien, wat is de Handeling van den mens anders dan het Gemoed handelende; wat immers het Gemoed wil en denkt, dat handelt het door zijn orgaan het Lichaam; en daarom wordt, wanneer het Gemoed door den Heer wordt geleid, ook de Handeling geleid, en het Gemoed en vandaar de Handeling wordt door den Heer geleid, wanneer men in Hem gelooft. Indien het niet zo was, zegt mij dan, indien gij kunt, waarom de Heer in het Woord op duizend en duizend plaatsen heeft bevolen, dat de mens den naaste zal liefhebben, de goede dingen der naastenliefde zal werken, en vruchten zal maken zoals een boom, en de geboden zal doen, en dit en dat om gezaligd te worden; voorts waarom Hij heeft gezegd, dat de mens volgens de daden of de werken zal worden gericht, wie de goede dingen heeft gedaan, tot den Hemel en het Leven, en wie de boze dingen heeft gedaan, tot de Hel en den Dood; hoe zou de Heer zulke dingen hebben kunnen spreken, indien al wat voortgaat uit den mens, op verdienste gericht en vandaar boos was. Weet dus, dat indien het Gemoed is Naastenliefde, ook de Handeling is Naastenliefde; indien echter het Gemoed is Geloof-alleen, hetwelk ook is een Geloof gescheiden van de geestelijke Naastenliefde, ook de Handeling dat Geloof is; en dat geloof is op verdienste gericht, omdat de naastenliefde ervan natuurlijk en niet geestelijk is; anders het geloof der naastenliefde, omdat de naastenliefde niet wil verdienen, en vandaar ook niet haar geloof. Na deze dingen gehoord te hebben, zeiden zij die onder den Laurierboom zaten: Wij begrijpen dat gij recht gesproken hebt, maar nochtans begrijpen wij het niet. En ik antwoordde aan hen: Gij begrijpt dat ik recht gesproken heb, vanuit de gemene doorvatting, welke de mens heeft vanuit den invloed des lichts vanuit den Hemel, wanneer hij een of

ander ware hoort; doch gij begrijpt het niet vanuit de eigen doorvatting, welke de mens heeft vanuit den invloed des lichts vanuit de Wereld; die beide doorvattingen, namelijk de inwendige en de uitwendige, of de geestelijke en de natuurlijke, maken één bij de wijzen; gij kunt ze eveneens één maken, indien gij tot den Heer schouwt, en de boze dingen verwijdert. Omdat zij deze dingen ook verstonden, nam ik twijgen van den Laurierboom waaronder zij zaten, en ik reikte ze hun toe, en zeide: Geloofst gij dat dit uit mij is, of uit den Heer. En zij zeiden dat zij geloofden dat het was door mij zoals uit mij. En zie, die twijgen begonnen in hun handen te bloesemen. Doch toen ik mij terugtrok, zag ik een cederhouten Tafel, waarop een Boek lag, onder een groenenden olijfboom, welks stam omwonden was door een wijnstok; ik richtte mijn blik daarop, en zie, het was een Boek door mij geschreven, genaamd DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, en eveneens AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID. En ik zeide, dat in dat Boek ten volle is getoond, dat de Mens is een ontvangend Orgaan van het leven, en niet het leven.

Na deze dingen ging ik verblijd uit dien Tuin naar huis en de engellijke Geest met mij, die onderweg tot mij zeide: Wilt gij helder zien wat het Geloof en de Naastenliefde is, aldus wat het Geloof gescheiden van de Naastenliefde, en wat het Geloof verbonden met de Naastenliefde, en ik zal het u ogenschouwelijk tonen. Ik antwoordde: Toon het. En hij zeide: Denk voor het Geloof en de Naastenliefde het Licht en de Warmte, en gij zult het helder zien; het Geloof immers in zijn wezen is de Waarheid, welke der Wijsheid is, en de Naastenliefde in haar wezen is de Aandoening, welke der liefde is; en de Waarheid der wijsheid in den Hemel is het Licht, en de Aandoening der liefde in den Hemel is de Warmte; het Licht en de Warmte, waarin de Engelen zijn, zijn niet iets anders; daaruit kunt gij helder zien, wat het Geloof gescheiden van de naastenliefde is, en wat het Geloof verbonden met de naastenliefde is: het geloof gescheiden van de naastenliefde is zoals het Winterlicht, en het Geloof verbonden met de naastenliefde is zoals het Lentelicht; het Winterlicht, zijnde het Licht gescheiden van de warmte, ontbloomt, omdat het met de koude is verbonden, de bomen ook geheel en al van hun bladeren, verhardt de aarde, en doodt het gras, en doet ook de wateren bevrozen; het Lentelicht echter, zijnde het Licht verbonden met de warmte, doet de bomen eerst uitspruiten in bladeren, voorts in bloesems, en ten slotte in vruchten, opent de aarde en maakt haar zacht, opdat zij grassen, kruiden, bloemen en struiken voortbrengt, en ook smelt het het ijs, zodat de wateren uit de bronnen vloeien: geheel en al eender is het met het Geloof

en de Naastenliefde, het Geloof gescheiden van de naastenliefde maakt alle dingen dood, en het Geloof verbonden met de naastenliefde maakt alle dingen levend; deze levendmaking en die doodmaking kan men in onze geestelijke Wereld ten leven toe zien, omdat hier het Geloof Licht, en de Naastenliefde Warmte is; waar immers het Geloof verbonden met de naastenliefde is, daar zijn paradijsse tuinen, bloemenbedden, en grasperken in hun liefelijkheid volgens de verbinding; doch waar het Geloof gescheiden van de naastenliefde is, daar is zelfs niet eens gras, en waar iets groens is, daar is het uit doornen, distels en netels; dit bewerken de Warmte en het Licht, voortgaande uit den Heer als Zon, in de Engelen en de Geesten, en vandaar buiten hen. Er waren toen niet ver van ons enigen uit de Geestelijkheid, die de engellijke Geest noemde Rechtvaardigmakers en Heiligmakers der mensen door het geloof-alleen, en ook Arcanisten. Wij zeiden tot hen deze zelfde dingen, en toonden ze aan tot daaraan toe dat zij zagen dat het zo is. En toen wij vroegen: Is het niet zo? keerden zij zich af, en zeiden: Wij hebben het niet gehoord. Doch wij riepen hun toe, zeggende: Hoort dan nog verder dit. Toen hielden zij beide handen tegen hun oren, en schreeuwden: Wij willen niet horen.

De Apocalyps

Een En Twintigste Hoofdstuk

1. En ik zag een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde, omdat de vorige Hemel en de vorige Aarde was voorbijgegaan; en de Zee was niet meer.
2. En ik, Johannes, zag de Heilige Stad Nova Hierosolyma, nederdalende uit God vanuit den Hemel, bereid zoals een Bruid versierd voor haar Echtgenoot.
3. En ik hoorde een grote stem vanuit den Hemel, zeggende: Zie, de Tabernakel Gods met de mensen, en Hij zal wonen met hen, en zij zullen Zijn volken zijn, en Hij zal zijn met hen hun God.
4. En God zal allen traan uit hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geroep, noch arbeid (moeite), het zal niet meer zijn, omdat de vorige dingen zijn voorbijgegaan.
5. En Die op den Troon zat, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw, en Hij zeide tot mij: Schrijf, omdat deze woorden waar en getrouw zijn.
6. En Hij zeide tot mij: Het is geschied; Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde; Ik zal den dorstende geven vanuit de bron van het water des levens voor niet.
7. Die overwint, zal alle dingen erfelijk bezitten, en Ik zal hem God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn.
8. Den vreesachtigen echter, en trouwelozen, en gruwelijken, en doodslagers, en hoereerders, en bezweerdere, en afgodendienaars, en al den leugenaars, hun deel is in den poel brandende van vuur en zwavel; hetwelk is de tweede dood.
9. En tot mij kwam een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen, en hij sprak met mij, zeggende: Kom, ik zal u tonen de Bruid, de Echtgenote des Lams.
10. En hij voerde mij heen in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote Stad, de heilige Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel uit God.
11. Hebbende de heerlijkheid Gods; en haar schijnsel was den allerkostelijksten steen gelijk evenals den steen jaspis, gelijk als kristal glanzende.

12. Hebbende een groten en hogen muur, hebbende twaalf poorten, en op de poorten twaalf Engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn van de twaalf Stammen der zonen Israëls.
13. Van het Oosten drie poorten, van het Noorden drie poorten, van het Zuiden drie poorten, van het Westen drie poorten.
14. En de muur der Stad hebbende twaalf fundamenten, en in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams.
15. En hij die met mij sprak, had een gouden riet, opdat hij zou meten de stad, en haar poorten, en haar muur.
16. En de Stad lag vierhoekig, en haar lengte is zo groot als de breedte; en hij mat de stad met het riet op twaalf duizend stadiën; de lengte en de breedte en de hoogte derzelve waren evengelijk.
17. En hij mat haar muur, honderd vier en veertig ellen, de maat eens mensen, zijnde eens Engels.
18. En de bouw van haar muur was jaspis, en de stad was zuiver goud, zuiver glas gelijk.
19. En de fundamenten van den muur der stad waren met allen kostelijken steen versierd; het eerste fundament jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd.
20. Het vijfde sardonyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beryl, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacinth, het twaalfde amethyst.
21. En de twaalf poorten twaalf paaren; een ieder der poorten was uit één paarl; en de straat der stad zuiver goud evenals doorluchtig glas.
22. En een Tempel zag ik niet in haar, omdat de Heer God Almachtig haar Tempel is en het Lam.
23. En de Stad heeft niet van node de zon, noch de maan, om in haar te lichten, omdat de heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en haar lamp het Lam.
24. En de natiën die gezaligd worden, zullen in haar licht wandelen; en de koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer in haar brengen.
25. En haar poorten zullen niet worden gesloten overdag, nacht immers zal daar niet zijn; en zij zullen de heerlijkheid en de eer der natiën in haar brengen.
26. En in haar zal niet binnengaan enig onreine, en doende gruwel en leugen, dan alleen zij die zijn geschreven in het Boek des levens des Lams.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. In dit Hoofdstuk wordt gehandeld over den staat des Hemels en der Kerk na het Laatste Gericht; dat na dit, door den Nieuwen Hemel de Nieuwe Kerk op aarde, welke den Allenen Heer zal vereren, zal ontstaan, Vers 1 tot 8. Haar verbinding met den Heer, vers 9, 10. De beschrijving van haar ten aanzien van het inzicht vanuit het Woord, vers 11: ten aanzien van de Leer daaruit, Vers 12 tot 21: en ten aanzien van al het hoedanige ervan, Vers 22 tot 26.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En ik zag een Nieuwen Hemel en een Nieuwe Aarde, *betekent* dat uit den Heer een Nieuwe Hemel vanuit de Christenen was gevormd, welke heden de Christelijke Hemel wordt genoemd, waar degenen zijn die den Heer hadden vereerd, en volgens Zijn geboden in het Woord hadden geleefd, die vandaar de Naastenliefde en het Geloof hebben: in welken Hemel ook zijn alle Kindertjes der Christenen: omdat de vorige Hemel en de vorige Aarde was voorbijgegaan, *betekent* de hemelen niet door den Heer gemaakt, maar door diegenen zelf die uit de Christelijke Wereld in de geestelijke wereld waren gekomen, die allen op den dag des Laatste Gerichts werden verstrooid: en de zee was niet meer, *betekent* dat het Uitwendige van den Hemel, van de eerste instauratie der Kerk aan samengebracht uit de Christenen, evenzo was verstrooid, nadat daaruit diegenen waren weggenomen en gezaligd, die in het Boek des levens des Heren waren geschreven: en ik, Johannes, zag de Heilige Stad Nova Hierosolyma, nederdalende uit God vanuit den Hemel, *betekent* de Nieuwe Kerk, welke door den Heer moet worden geïnstaureerd aan het einde der vorige, welke zal zijn vergezelschap met den Nieuwen Hemel in de Goddelijke ware dingen ten aanzien van de leer en ten aanzien van het leven: bereid zoals een Bruid versierd voor haar Echtgenoot, *betekent* die Kerk door het Woord verbonden met den Heer: en ik hoorde een grote stem vanuit den Hemel, zeggende: Zie, de Tabernakel Gods met de mensen, *betekent* den Heer vanuit de liefde sprekende en evangeliserende, dat Hijzelf nu in Zijn Goddelijk Menselijke bij de mensen tegenwoordig zal zijn: en Hij zal wonen met hen, en zij zullen Zijn volken zijn, en Hij zal zijn met hen hun God, *betekent* de verbinding van den Heer, welke zodanig is, dat zij in Hem zijn en Hij in hen: en God zal allen traan uit hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geroep, noch arbeid, het zal niet meer zijn, omdat de vorige dingen zijn voorbijgegaan, *betekent* dat de Heer hun alle smart van den

animus zal afnemen, de vrees voor de verdoemenis, voor de boze en de valse dingen vanuit de hel, en voor de verzoeking van die dingen, en zij zullen dezelve niet gedenken, omdat de draak die ze had teweeggebracht, is uitgeworpen: en Die op den Troon zat, zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw, en Hij zeide tot mij: Schrijf, omdat deze woorden waar en getrouw zijn, *betekent* den Heer allen bevestigende aangaande den Nieuwen Hemel en aangaande de Nieuwe Kerk na het voltrokken Laatste Gericht: en Hij zeide tot mij: Het is geschied, *betekent* dat het de Goddelijke Waarheid is: Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, *betekent* dat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en dat uit Hem alle dingen in de Hemelen en op de aarde zijn gemaakt, en door Zijn Goddelijke Voorzienigheid worden geregeerd, en volgens die geschieden: Ik zal den dorstende geven vanuit de bron van het water des levens voor niet, *betekent* dat de Heer aan hen die de ware dingen verlangen vanuit enig geestelijk nut, vanuit Zich door het Woord alle dingen zal geven die voor dat nut bevorderlijk zijn: die overwint, zal alle dingen erfelijk bezitten, en Ik zal hem God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn, *betekent* dat zij die de boze dingen overwinnen bij zich, dat is, den duivel, en niet bezwijken wanneer zij door de Babyloniërs en de Drakonisten worden verzocht, in den Hemel zullen komen, en daar zullen leven in den Heer, en de Heer in hen: Den vreesachtigen echter en trouwelozen en gruwelijken, *betekent* hen die in geen geloof zijn, en in geen naastenliefde, en vandaar in de boze dingen van elk geslacht: en doodslagers, en hoereerders, en bezweerders, en afgodendienaars, en leugenaars, *betekent* al degenen die de geboden van den Decaloog voor niets achten, en niet enige boze dingen daar genoemd als zonden schuwen, en derhalve in dezelve leven: hun deel is in den poel brandende van vuur en zwavel, *betekent* voor hen de hel waar de liefden van het valse en de begeerten van het boze zijn: hetwelk is de tweede dood, *betekent* de verdoemenis: en tot mij kwam een van de zeven Engelen hebbende de zeven fioelen vol van de zeven laatste plagen, en hij sprak met mij, zeggende: Kom, ik zal u tonen de Bruid, de Echtgenote des Lams, *betekent* den invloed en de openbaring uit den Heer vanuit het binnenste des Hemels aangaande de Nieuwe Kerk, welke door het Woord verbonden zal zijn met den Heer: en hij voerde mij heen in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote Stad, de heilige Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel uit God, *betekent* Johannes overgebracht in den Derden Hemel, en zijn gezicht daar geopend, voor hetwelk werd geopenbaard des Heren Nieuwe Kerk ten aanzien van de leer in den vorm van een stad: hebbende de heerlijkheid Gods; en haar schijnsel was den allerkostelijksten steen gelijk,

evenals den steen jaspis, gelijk als kristalglanzende, *betekent* dat in die Kerk zal zijn het Woord verstaan, omdat het doorschijnend is vanuit zijn geestelijken zin: hebbende een groten en hogen muur, *betekent* het Woord in den zin der letter, vanuit welken de leer der Nieuwe Kerk is: hebbende twaalf poorten, *betekent* daar alle erkentnissen van het ware en het goede, door welke de mens in de Kerk wordt binnengeleid: en op de poorten twaalf Engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn van de twaalf Stammen der zonen Israëls, *betekent* de Goddelijke ware en goede dingen des Hemels, zijnde ook de Goddelijke ware en goede dingen der Kerk, in die erkentnissen, en de bewakingen, opdat niet iemand binnentrede tenzij hij in dezelve is vanuit den Heer: van het oosten drie poorten, van het noorden drie poorten, van het zuiden drie poorten, en van het westen drie poorten, *betekent* dat de erkentnissen van het ware en het goede waarin het geestelijk leven is vanuit den Hemel uit den Heer, door welke geschiedt de binnenleiding in de Nieuwe Kerk, zijn voor hen die in de liefde of de aandoening van het goede zijn meer en minder, en voor hen die in de wijsheid of de aandoening van het ware zijn meer en minder: en de muur der stad hebbende twaalf fundamenten, *betekent* dat het Woord in den zin der letter alle dingen van de leer der Nieuwe Kerk bevat: en in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams, *betekent* alle dingen der leer vanuit het Woord aangaande den Heer en aangaande het leven volgens Zijn geboden: en hij die met mij sprak, had een gouden riet, opdat hij zou meten de stad en haar poorten en haar muur, *betekent* dat gegeven wordt uit den Heer aan hen die in het goede der liefde zijn, het vermogen van te verstaan en te weten hoedanig des Heren Nieuwe Kerk is ten aanzien van de leer en haar binnenleidende ware dingen, en ten aanzien van het Woord, vanuit hetwelk zij zijn: en de stad lag vierhoekig, *betekent* de gerechtigheid in haar: haar lengte is zo groot als de breedte, *betekent* dat het goede en het ware in die Kerk één maken, zoals het wezen en de vorm: en hij mat de stad met het riet op twaalf duizend stadiën, de lengte en de breedte en de hoogte derzelve waren evengelijk, *betekent* getoond het hoedanige dier Kerk vanuit de leer, dat al haar dingen vanuit het goede der liefde waren: en hij mat haar muur, honderd vier en veertig ellen, *betekent* dat getoond werd, hoedanig het Woord is in die Kerk, dat vanuit hetzelfde al haar ware en goede dingen zijn: de maat eens mensen, zijnde eens Engels, *betekent* het hoedanige dier Kerk, dat zij één maakt met den Hemel: en de bouw van haar muur was jaspis, *betekent* dat al het Goddelijk Ware in den zin der letter bij de mensen dier Kerk doorschijnend is vanuit het Goddelijk Ware in den geestelijken zin: en de stad was zuiver goud, zuiver glas gelijk, *betekent* dat vandaar het al dier

Kerk is het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer: en de fundamenten van den muur der stad waren met allen kostelijken steen versierd, *betekent* dat alle dingen der leer van Nova Hierosolyma, vanuit den zin der letter des Woords genomen zijnde, bij hen die daar zijn, zullen verschijnen in het licht volgens de opneming: het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, het vijfde sardonyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beryl, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacinth, het twaalfde amethyst, *betekent* alle dingen dier leer vanuit den zin der letter des Woords in hun orde bij hen, die onmiddellijk tot den Heer gaan, en leven volgens de Geboden van den Decaloog, door de boze dingen als zonden te schuwen; dezen immers en geen anderen zijn in de leer der liefde tot God en der liefde jegens den naaste, welke twee de fundamenten van den godsdienst zijn: en de twaalf poorten twaalf paaren; en een ieder der poorten was uit één paarl, *betekent* dat de erkenning en de erkenis van den Heer alle erkenissen van het ware en het goede, welke vanuit het Woord zijn, verbindt tot één, en binnenleidt in de Kerk: en de straat der stad zuiver goud evenals doorluchtig glas, *betekent* dat al het ware dier Kerk en van haar leer is in vorm het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer: en een Tempel zag ik niet in haar, omdat de Heer God Almachtig, haar Tempel is en het Lam, *betekent* dat in deze Kerk niet enig Uitwendige gescheiden van het Inwendige zal zijn, omdat de Heer Zelf in Zijn Goddelijk Menselijke, uit Wien het al der Kerk is, Alleen wordt toegegaan, vereerd, en aanbeden: en de stad heeft niet van node de zon en de maan om in haar te lichten, omdat de Heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en haar Lamp het Lam, *betekent* dat de mensen dier Kerk niet zullen zijn in de Liefde van zich en in het eigen inzicht, en vandaar in een alleen natuurlijk schijnsel, maar vanuit het Goddelijk Ware des Woords uit den Allenen Heer in het geestelijk licht: en de natiën die gezaligd worden, zullen in haar licht wandelen, *betekent* dat allen die in het goede des levens zijn, en geloven in den Heer, daar zullen leven volgens de Goddelijke ware dingen, en ze van binnen in zich zullen zien, zoals het oog de objecten ziet: en de koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer in haar brengen, *betekent* dat allen die in de ware dingen der wijsheid zijn vanuit het geestelijk goede, daar den Heer zullen belijden, en aan Hem zullen toekennen al het ware en al het goede, welke bij hen zijn: en haar poorten zullen niet worden gesloten overdag, nacht immers zal daar niet zijn, *betekent* dat in Nova Hierosolyma bij voortduur degenen worden opgenomen die in de ware dingen vanuit het goede der liefde

uit den Heer zijn, omdat daar niet enig valse des geloofs is: en zij zullen de heerlijkheid en de eer der natiën in haar brengen, *betekent* dat zij die binnengaan, met zich brengen de belijdenis, de erkenning en het geloof, dat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en dat al het ware der Kerk en al het goede van den Godsdienst is uit Hem: en in haar zal niet binnengaan enig onreine, en doende gruwel en leugen, *betekent* dat niemand in des Heren Nieuwe Kerk wordt opgenomen, die echtbreekt de goede dingen en vervalst de ware dingen des Woords, en die de boze dingen doet vanuit bevestiging, en zo eveneens de valse dingen: dan alleen zij die zijn geschreven zijn in het Boek des levens des Lams, *betekent* dat geen anderen in de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, worden opgenomen dan zij die geloven in den Heer, en leven volgens Zijn geboden in het Woord.

De Ontvouwing.

876. *En ik zag een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde, betekent dat uit den Heer een nieuwe Hemel vanuit de Christenen was gevormd, welke heden de Christelijke Hemel wordt genoemd, waar degenen zijn die den Heer hadden vereerd, en volgens Zijn geboden in het Woord hadden geleefd, die vandaar de naastenliefde en het geloof hebben; in welken Hemel ook zijn alle Kindertjes van de Christenen.* Onder den nieuwen Hemel en onder de nieuwe Aarde, wordt niet verstaan een natuurlijke Hemel voor de ogen zichtbaar, noch een natuurlijke Aarde door mensen bewoond, maar er wordt verstaan een geestelijke Hemel en de Aarde van dien Hemel, waar de Engelen zijn; dat deze Hemel en de Aarde van dezen Hemel wordt verstaan, ziet en erkent een ieder, indien hij slechts enigermate kan worden afgeleid van de zuiver natuurlijke en stoffelijke voorstelling, wanneer hij het Woord leest. Dat de Engelijke Hemel wordt verstaan, is duidelijk, omdat in het terstond volgende Vers wordt gezegd, dat hij zag de heilige stad Hierosolyma nederdalende uit God vanuit den Hemel, toebereid zoals een bruid versierd voor haar echtgenoot, waaronder niet een of ander Hierosolyma nederdalende wordt verstaan, maar de Kerk, en de Kerk op aarde daalt neder uit den Heer vanuit den Engelligen Hemel, omdat de Engelen des Hemels en de mensen van den aardbol in alle dingen der Kerk één maken, n. 626. Uit deze dingen kan men zien, hoe natuurlijk en stoffelijk diegenen hebben gedacht en denken, die uit deze woorden en uit de volgende in dit Vers voor zich iets dogmatisch hebben verzonnen over den ondergang der wereld, en over een nieuwe schepping van alle dingen. Over dezen nieuwen Hemel is ettelijke malen boven in de Apocalyps gehandeld, vooral in Hfdst. xiv en xv: hij wordt de Christelijke Hemel genoemd, omdat hij onderscheiden is van de oude Hemelen, welke uit de mensen der Kerk vóór de Komst des Heren bestonden; deze oude Hemelen zijn boven den Christelijken Hemel; de Hemelen zijn immers zoals Uitspansels, het ene boven het andere; evenzo iedere Hemel; iedere Hemel immers op zichzelf wordt onderscheiden in drie Hemelen, een Binnenste of Derde, een Middelste, of Tweede, en een Laagste of Eerste; evenzo deze Nieuwe Hemel; ik heb hen gezien en met hen gesproken. In dezen nieuwen Christelijken Hemel zijn allen die van de eerste instauratie der Christelijke Kerk aan den Heer hebben vereerd, en hebben geleefd volgens Zijn geboden in het Woord, en die vandaar uit den Heer door het Woord in de naastenliefde en tegelijk in het geloof zijn geweest, aldus die niet in een dood geloof, maar in het levende geloof zijn geweest. Over dezen Hemel zie men verschillende dingen boven, n. 612, 613, 626, 631, 659, 661, 845,

846, 856: desgelijks zijn in dien Hemel alle Kindertjes der Christenen, omdat zij door de Engelen zijn opgevoed in die twee Wezenlijke dingen der Kerk, welke zijn de Erkenning des Heren als den God des Hemels en der Aarde, en het Leven volgens de geboden van den Decaloog.

877. *Omdat de vorige Hemel en de vorige Aarde was voorbijgegaan, betekent de Hemelen niet door den Heer gemaakt, maar door diegenen zelf die uit de Christelijke Wereld in de geestelijke Wereld waren gekomen, die allen op den dag des Laatste Gerichts werden verstrooid.* Dat deze Hemelen en geen andere onder den vorigen Hemel en de vorige Aarde, welke waren voorbijgegaan, worden verstaan, zie men boven in n. 865; waar deze woorden zijn ontvouwd: “Ik zag een witten en groten Troon, en Degene Die daarop zat, voor Wiens aangezicht de Hemel en de Aarde wegvlood, voorgaand Hfdst. xx, Vers 11, waar is getoond, dat met die woorden wordt aangeduid het universele Gericht gehouden door den Heer over alle vorige Hemelen, waarin degenen waren geweest die in het burgerlijk en het zedelijk goede, en in geen geestelijk goede waren, aldus die in de uitwendige dingen voorgaven Christenen te zijn, maar in de inwendige dingen duivels waren; welke hemelen met hun aarde geheel en al werden verstrooid. De overige dingen aangaande dezen zie men in het Werkje over HET LAATSTE GERICHT, te Londen in 1758 uitgegeven, en in DE VOORTZETTING DIENAANGAANDE, te Amsterdam uitgegeven; het is overbodig, daaraan hier meer toe te voegen.

878. *En de Zee was niet meer, betekent dat het Uitwendige van den Hemel van de eerste instauratie der Kerk aan samengebracht vanuit de Christenen, evenzo was verstrooid, nadat daaruit diegenen waren weggenomen en gezaligd, die in het Boek des levens des Heren waren geschreven.* Met de Zee wordt het Uitwendige des Hemels en der Kerk aangeduid, waarin de eenvoudigen zijn, die over de dingen der Kerk natuurlijk en zeer weinig geestelijk hebben gedacht; de Hemel waarin dezen zijn, wordt de Uitwendige genoemd; men zie n. 238, 239 einde, 403, 404, 420, 470, 567, 659, 661; hier wordt onder de Zee verstaan het Uitwendige van den Hemel die van de eerste instauratie der Kerk aan is samengebracht vanuit de Christenen; het Inwendige echter van den Hemel vanuit de Christenen is niet eerder door den Heer ten volle geformeerd dan enigen tijd vóór het Laatste Gericht, en eveneens na hetzelfde, zoals kan vaststaan uit Hfdst. xiv en xv, waar daarover wordt gehandeld, en uit Hfdst. xx: Vers 4, 5; men zie de Ontvouwingen; de oorzaak dat het niet eerder geschiedde, was deze dat de draak en zijn beide beesten heersten in de Wereld der geesten, en blaakten van begeerte om te verleiden wie ze maar konden, en daarom was het gevaarlijk genen eerder in een of anderen

Hemel te verzamelen; over de afscheiding der goeden van de drakonisten, en over de verdoemenis van dezen, en ten slotte over hun nederwerping in de Hel, wordt in vele plaatsen gehandeld, en ten slotte in Hfdst. XIX: Vers 20, en in Hfdst. XX: Vers 10; en na dit wordt gezegd *dat de Zee hen gaf die in haar gestorven waren*, Vers 13, waaronder worden verstaan de uitwendige en natuurlijke mensen der Kerk, samengeroepen tot het Gericht; men zie boven n. 869, en dat toen diegenen werden weggenomen en gezaligd, die in het Boek des levens van den Heer waren geschreven, over welke zaak men ook daar zie; het is deze zee die hier wordt verstaan. Elders wordt ook, waar over den nieuwen Christelijken Hemel wordt gehandeld, gezegd dat die zich uitstreckte tot de glazen Zee, gemengd met vuur, Hfdst. XV: 2, met welke Zee ook het Uitwendige des Hemels vanuit de Christenen wordt aangeduid; men zie de Ontvouwing in n. 659, 660, 661. Hieruit kan vaststaan, dat met de Zee was niet meer, wordt aangeduid, dat het Uitwendige van den Hemel samengebracht van de eerste instauratie der Kerk aan vanuit de Christenen, evenzo was verstrooid, nadat daaruit degenen waren weggenomen en gezaligd, die in het boek des levens van den Heer waren geschreven. Aangaande het Uitwendige des Hemels vanuit de Christenen, van de eerste instauratie der Kerk aan samengebracht, is veel te weten gegeven, maar het zij daargelaten die dingen hier aan te voeren; alleen dit, dat de vorige Hemelen, welke op den dag des Gerichts voorbijgingen, waren toegelaten terwille van hen die in dien Uitwendigen Hemel of in de Zee waren, omdat zij door Uitwendige dingen verbonden waren, niet echter door Inwendige, over welke zaak men enige dingen boven zie, n. 398. Dat de Hemel waar de uitwendige mensen der Kerk zijn, Zee wordt geheten, is omdat hun woonplaats in de geestelijke Wereld uit de verte zoals in de Zee verschijnt; de hemelse Engelen immers, zijnde de Engelen van den hoogsten Hemel, wonen als het ware in een aetheratmosfeer; de geestelijke Engelen, zijnde de Engelen van den middelsten Hemel, wonen als het ware in een lucht-atmosfeer; en de geestelijk-natuurlijke Engelen, zijnde de Engelen van den laatsten Hemel, wonen als het ware in een water-atmosfeer, welke uit de verte zoals een Zee verschijnt, zoals is gezegd: vandaar is het, dat het Uitwendige des Hemels onder de Zee wordt verstaan, ook op vele andere plaatsen in het Woord.

879. Vers 2. *En ik, Johannes, zag de heilige Stad Nova Hierosolyma, nederdalende uit God vanuit den Hemel, betekent de Nieuwe Kerk, welke door den Heer moet worden geïnstalureerd aan het einde der vorige, welke zal vergezelschap zijn met den Nieuwen Hemel in de Goddelijke ware dingen ten aanzien van de leer en ten aanzien van het leven.* Dat Johannes zich hier noemt, zeggende, ik, Johannes,

is omdat met hem als Apostel wordt aangeduid het Goede der liefde tot den Heer, en vandaar het Goede des levens; en daarom was hij boven de overige Apostelen geliefd, en lag hij bij het Avondmaal aan de borst des Heren, Joh. XIII: 23; Hfdst. XXI: 20; en deze Kerk, waarover nu wordt gehandeld evenzo. Dat met Hierosolyma de Kerk wordt aangeduid, zal men in het volgende Artikel zien; en deze wordt genoemd Stad en wordt beschreven als Stad vanwege de leer en vanwege het leven volgens die; de Stad immers duidt in den geestelijken zin de leer aan, n. 194, 712; zij wordt Heilig genoemd krachtens den Heer, Die Alleen Heilig is, en krachtens de Goddelijke ware dingen die vanuit het Woord zijn uit den Heer in haar, welke heilig worden genoemd, n. 173, 586, 666, 852; en zij wordt Nieuw genoemd, omdat Hij Die op den Troon zat, zeide: *Zie, Ik maak alle dingen nieuw*, Vers 5; en er wordt gezegd nederdalende uit God vanuit den Hemel, omdat zij nederdaalt uit den Heer door den Nieuwen Christelijken Hemel, waarover in het eerste Vers van dit Hoofdstuk, n. 876, want de Kerk op aarde wordt geformeerd door den Hemel uit den Heer, opdat zij één handelen en vergezelschap worden.

88o. Dat onder Hierosolyma in het Woord de Kerk wordt verstaan, is omdat daar, in het land Kanaän, en niet elders, de Tempel was, het Altaar was, de Slachtoffers geschieden, aldus de Goddelijke Eredienst zelf; en daarom werden ook de drie Feesten jaarlijks daar gevierd, en was het aan al het manlijke van het ganse land bevolen tot die feesten te komen; daarvandaan is het, dat met Hierosolyma de Kerk wordt aangeduid ten aanzien van den Eredienst, en vandaar eveneens de Kerk ten aanzien van de Leer, want de eredienst wordt voorgeschreven in de leer, en zij geschiedt volgens haar: voorts omdat de Heer in Jeruzalem was geweest, en in deszelfs Tempel heeft geleerd, en daarna Zijn Menselijke daar heeft verheerlijkt. Dat onder Hierosolyma de Kerk ten aanzien van de leer en van den eredienst daaruit wordt verstaan, blijkt uit tal van plaatsen in het Woord; zoals uit deze; bij Jesaja: *“Om Zions wil zal ik niet zwijgen, en om Jeruzalem’s wil zal ik niet stil zijn, totdat haar Gerechtigheid uitga zoals een glans, en haar Heil zoals een fakkel brandt: dan zullen de Natiën uw Gerechtigheid zien, en alle Koningen uw heerlijkheid: en gij zult met een nieuwen naam genoemd worden, welken de mond van Jehovah zal uitspreken; en gij zult een kroon des sieraads zijn in de hand uws Gods: Jehovah zal Zijn welbehagen in u hebben, en uw land zal getrouwd worden. Zie, uw Heil zal komen, zie, Zijn loon met Hem: en zij zullen hen noemen Volk der heiligheid, de Verlosten van Jehovah, en gij zult genoemd worden de gezochte stad, niet verlaten”*, LXII: I, 2, 3, 4, II, 12. In dat ganse Hoofdstuk wordt over de komst des Heren gehandeld, en over de Nieuwe

Kerk welke door Hem moet worden geïnstauréerd; het is deze Nieuwe Kerk welke wordt verstaan onder Hierosolyma, welke genoemd zal worden met een nieuwen naam, dien de mond van Jehovah zal uitspreken, en die zal zijn de kroon des sieraads in de hand van Jehovah, en de Tulband des Koninkrijks in de hand Gods, waarin Jehovah welbehagen zal hebben, en welke genoemd zal worden de gezochte en niet verlaten Stad: onder deze dingen kan niet Jeruzalem worden verstaan, waarin, toen de Heer op aarde kwam, de Joden waren, want het was volkomen het tegendeel, en moest veeleer Sodom worden genoemd, zoals het ook genoemd wordt in Apoc. xi: 8; Jes. iii: 9; Jerem. xxiii: 14; Ezech. xvi: 46, 48. Elders bij Jesaja: “*Zie, Ik scheppende een Nieuwen Hemel en een Nieuwe Aarde; de vorige dingen zullen niet gedacht worden: verblijdt u en springt op tot in de eeuwigheden over de dingen die Ik scheppende ben. Zie, Ik zal Jeruzalem een opspringing scheppen, en haar volk een blijdschap, opdat Ik opspringe over Jeruzalem, en Mij verblijde over Mijn volk. Dan zullen de wolf en het lam tezamen weiden; niet zullen zij het boze doen op den gansen berg Mijner heiligheid*”, lxv: 17, 18, 19, 25; ook in dit Hoofdstuk wordt gehandeld over de Komst des Heren, en over de Kerk door Hem te instaureren, welke niet is geïnstauréerd bij hen die in Jeruzalem waren, maar bij hen die buiten hetzelfde waren, en daarom wordt deze Kerk onder Jeruzalem [*Hierosolyma*] verstaan, welke voor den Heer een opspringing zal zijn, en welks volk voor Hem een blijdschap zal zijn; voorts, waar de wolf en het lam tezamen zullen weiden, en waar zij niet het boze zullen doen: hier wordt eveneens, zoals in de Apocalyps, gezegd dat de Heer een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde zal scheppen, en eveneens dat Hij Jeruzalem zal scheppen, met welke dingen eendere dingen worden aangeduid. Elders bij Jesaja “*Waak op, waak op, trek uw sterkte aan, o Zion, trek aan de klederen uws sieraads, o Jeruzalem, Stad der heiligheid; omdat in u voortaan niet zal komen de met de voorhuid behepte en de onreine: schud u vanuit het stof, sta op, zit neder, o Jeruzalem. Het volk zal Mijn Naam leren kennen in dien dag, want Ik ben Hij Die spreekt: Zie Mij: Jehovah heeft Zijn volk vertroost, Hij heeft Jeruzalem verlost*”, lii: 1, 2, 6, 9; ook in dat Hoofdstuk wordt over de Komst des Heren gehandeld, en over de Kerk door Hem te instaureren, en daarom wordt onder Jeruzalem, waarin niet meer de met de voorhuid behepte en de onreine zal komen, en hetwelk de Heer zal verlossen, de Kerk verstaan, en onder Jeruzalem, de Stad der heiligheid, de Kerk ten aanzien van de leer uit den Heer en aangaande den Heer. Bij Zefanja: “*Jubel, dochter Zions, verblijdt u vanuit het ganse hart, gij dochter van Jeruzalem; de Koning Israëls is in het midden van u, vrees geen boze meer; Hij zal Zich met vreugde over u verblijden,*

Hij zal rusten in uw liefde, Hij zal over u opspringen met gejubel; Hij zal ulieden zetten tot een naam en tot een lof voor alle volken der aarde", III: 14, 15, 16, 17, 20; hier evenzo aangaande den Heer en aangaande de Kerk uit Hem, over welke de Koning Israëls, zijnde de Heer, zal worden verblijd met vreugde, zal opspringen met gejubel, en in welke liefde Hij zal rusten, en Die hen zal zetten tot een naam en een lof voor alle volken der aarde. Bij Jesaja: "*Zo zeide Jehovah, uw Verlosser en uw Formeerder, zeggende tot Jeruzalem: Gij zult bewoond worden; en tot de steden van Jehudah: Gij zult gebouwd worden*", XLIV: 24, 26. En bij Daniël: *Weet en doorvat: Van den uitgang des Woords tot om Jeruzalem te herstellen en te bouwen, tot op Messias, den Vorst, zeven weken*", IX: 25; dat hier onder Jeruzalem ook de Kerk wordt verstaan, is duidelijk, aangezien deze door den Heer werd hersteld en gebouwd, niet echter Jeruzalem, de zetel der Joden. Onder Jeruzalem wordt ook de Kerk uit den Heer verstaan in de volgende plaatsen; bij Zacharia: *Zo zeide Jehovah, Ik zal wederkeren tot Zion, en Ik zal wonen in het midden van Jeruzalem; vandaar zal Jeruzalem worden genoemd de Stad der waarheid, en de Berg van Jehovah Zebaoth, de Berg der heiligheid*", VIII: 3, 20 tot 23. Bij Joël: "*Dan zult gij leren kennen dat Ik, Jehovah, uw God, wonende in Zion, den Berg der heiligheid; en Jeruzalem zal een heiligheid zijn; en het zal in dien dag geschieden, de bergen zullen van most druipen, en de heuvelen zullen van melk vloeien, en Jeruzalem zal zitten tot in geslacht en geslacht*", III: 17 tot 21. Bij Jesaja: "*In dien dag zal de spruit van Jehovah zijn tot sieraad en tot heerlijkheid; en het zal geschieden, de overgeblevene in Zion, en de overgelatene in Jeruzalem, zal heilig worden geheten, een elk die geschreven is ten leven in Jeruzalem*", IV: 2, 3. Bij Micha: "*In het uiterste der dagen zal de Berg van het huis van Jehovah zijn vastgesteld tot het hoofd der bergen; want vanuit Zion zal uitgaan de leer, en het Woord van Jehovah vanuit Jeruzalem; tot u zal komen het vorige Koninkrijk, het Koninkrijk der dochter van Jeruzalem*", IV: 1, 2, 8. Bij Jeremia: "*Te dier tijd zullen zij Jeruzalem noemen den Troon van Jehovah en alle natiën zullen worden vergaderd om den Naam van Jehovah tot Jeruzalem, en zullen niet meer gaan achter de bevestiging van hun boos hart*", III: 17. Bij Jesaja: "*Schouwt Zion aan, de Stad van ons vastgesteld feest; mogen uw ogen Jeruzalem zien, het kalme Habitakel, den Tabernakel welke niet verstrooid zal worden; niet zullen haar pinnen worden verwijderd tot in het eeuwigdurende, en al haar zelen niet worden verscheurd*", XXXIII: 20, behalve ook elders, zoals in Jes. XXIV: 23; Hfdst. XXXVII: 32; Hfdst. LXVI: 10 tot 14; Zach. XII: 3, 6, 8, 9, 10; Hfdst. XIV: 8, 11, 12, 21; Malach. III: 2, 4; Psalm CXXII: 1 tot 7; Psalm CXXXVII: 4, 5, 6, 7. Dat onder Jeruzalem op die plaatsen de Kerk wordt verstaan, welke door den Heer

moest worden geïnstauréerd, en niet het Jeruzalem in het Land Kanaän, door de Joden bewoond, kan ook vaststaan uit de plaatsen in het Woord, waar aangaande dit wordt gezegd dat het geheel en al te gronde is gericht, en dat het moet vernietigd worden, zoals in Jerem. v: 1; Hfdst. vi: 6, 7; Hfdst. vii: 17, 18 e.v., Hfdst. viii: 6, 7, 8 e.v.; Hfdst. ix: 10, 11, 13 e.v.; Hfdst. xiii: 9, 10, 14; Hfdst. xiv: 16; Klaagl. i: 8, 9, 17; Ezech. iv: 1 tot einde; Hfdst. v: 9 tot einde; Hfdst. xii: 18, 19; Hfdst. xv: 6, 7, 8; Hfdst. xvi: 1 tot 63; Hfdst. xxiii: 1 tot 49; Matth. xxiii: 37, 38; Lukas xix: 41 tot 44; Hfdst. xxi: 20, 21, 22; Hfdst. xxiii: 28, 29, 30; en in vele andere plaatsen.

881. *Bereid zoals een Bruid versierd voor haar Echtgenoot, betekent die Kerk door het Woord verbonden met den Heer.* Er wordt gezegd dat Johannes de heilige Stad Nova Hierosolyma zag, nederdalende uit God vanuit den Hemel; hier, dat hij die Stad zag bereid zoals een Bruid versierd voor haar Echtgenoot; waaruit ook blijkt, dat onder Hierosolyma de Kerk wordt verstaan, en dat hij haar eerst zag als Stad, en daarna als Maagd Bruid, haar als Stad uitbeeldend, en haar als Maagd Bruid geestelijk, aldus in een tweevoudige idee, de ene binnen of boven de andere, geheel en al zoals de Engelen, die, wanneer zij zien of horen of lezen in het Woord Stad, in de idee van de lagere denking een stad doorvatten, maar in de idee van de hogere denking de Kerk doorvatten ten aanzien van de leer, en deze zien zij, indien zij het verlangen en tot den Heer bidden, als Maagd in een schoonheid en een bekleding volgens het hoedanige der Kerk: mij is het eveneens gegeven de Kerk aldus te zien. Met bereid wordt aangeduid bekleed voor de verloving, en de Kerk wordt niet anders aangeord tot de verloving, en daarna tot de verbinding of het huwelijk, dan door het Woord; dit immers is het enige middel der verbinding of van het huwelijk, omdat het Woord is uit den Heer en aangaande den Heer, en zo de Heer, en daarom wordt het ook het verbond genoemd, en het verbond betekent de geestelijke verbinding; het Woord is ook gegeven terwille van dat doel. Dat onder den Echtgenoot de Heer wordt verstaan, blijkt uit Vers 9 en 10 van dit Hoofdstuk, waar Hierosolyma wordt genoemd de Bruid, DE ECHTGENOTE DES LAMS. Dat de Heer de Bruidegom en de Echtgenoot wordt genoemd, en de Kerk de Bruid en de Echtgenote, en dat dit huwelijk is zoals het huwelijk van het goede en het ware, en geschiedt door het Woord, zie men boven in n. 797. Hieruit kan vaststaan, dat met Hierosolyma bereid zoals een bruid voor haar Echtgenoot, wordt aangeduid die Kerk door het Woord verbonden met den Heer.

882. *En ik hoorde een grote stem vanuit den Hemel, zeggende: Zie, de Tabernakel Gods met de mensen, betekent den Heer vanuit de liefde sprekende*

en evangeliserende, dat Hijzelf nu in Zijn Goddelijk Menselijke bij de mensen tegenwoordig zal zijn. Dit is de hemelse zin dier woorden; de hemelse Engelen, zijnde de Engelen van den derden Hemel, verstaan ze niet anders, want onder een grote stem vanuit den Hemel horen, zeggende, wordt door hen verstaan de Heer vanuit de liefde sprekende en evangeliserende, omdat vanuit den Hemel geen ander spreekt dan de Heer, aangezien de Hemel niet de Hemel is vanuit de eigenen der Engelen, maar uit het Goddelijke des Heren, welks recipiënten zij zijn; onder de grote stem wordt verstaan het spreken vanuit de liefde; van groot immers wordt gesproken met betrekking tot de liefde, n. 656, 663; onder zie, de Tabernakel Gods met de mensen, wordt verstaan de Heer nu in Zijn Goddelijk Menselijke tegenwoordig; onder den Tabernakel Gods wordt de hemelse Kerk verstaan, en in den universelen zin het hemels Rijk des Heren, en in den hoogsten zin het Goddelijk Menselijke van Hem; men zie boven n. 585. Dat onder den Tabernakel in den hoogsten zin wordt verstaan het Goddelijk Menselijke des Heren, is omdat met den Tempel Hetzelve wordt aangeduid, zoals kan vaststaan uit Joh. II: 19, 21; Malach. III: 1; Apoc. XXI: 22, en elders; evenzo met den Tabernakel, met dit verschil, dat onder den Tempel wordt verstaan het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Ware, of van de Goddelijke Wijsheid, en onder den Tabernakel wordt verstaan het Goddelijk Menselijke des Heren ten aanzien van het Goddelijk Goede, of van de Goddelijke Liefde; daaruit volgt, dat onder: zie, de Tabernakel Gods met de mensen, wordt verstaan dat de Heer nu in Zijn Goddelijk Menselijke bij de mensen zal tegenwoordig zijn.

883. *En Hij zal wonen met hen, en zij zullen Zijn volken zijn, en Hij zal zijn met hen hun God, betekent de verbinding van den Heer, welke zodanig is, dat zij in Hem zijn en Hij in hen.* Met Hij zal wonen met hen, wordt de verbinding van den Heer met hen aangeduid, waarover aanstonds;daarmede dat zij Zijn volken zullen zijn, en Hij zal zijn met hen hun God, wordt aangeduid, dat zij des Heren zijn, en de Heer van hen, en omdat met wonen met hen wordt aangeduid de verbinding, wordt er aangeduid dat zij in den Heer zullen zijn, en de Heer in hen; anders geschiedt er geen verbinding; en dat deze zodanig is, blijkt helder uit des Heren woorden bij Johannes: *Blijft in Mij, en Ik in u: Ik ben de wijnstok, gij de ranken; wie in Mij blijft en Ik in hem, deze draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen*”, Joh. xv: 4, 5. En elders: *“In dien dag zult gij bekennen dat Ik in Mijn Vader, en gij in Mij en Ik in u”*, xiv: 20. *“Wie Mijn vlees nuttigt, en Mijn bloed drinkt, blijft in Mij en Ik in hem”*, Joh. vi: 56. Dat de aanneming van het Menselijke, en de vereniging van Dit met het Goddelijke, hetwelk uit geboorte in Hem was, en de Vader

wordt genoemd, tot einddoel heeft gehad de verbinding met de mensen, blijkt ook bij Johannes: “*Voor hen heilig Ik Mijzelf, opdat ook zij geheiligd mogen zijn in de waarheid, opdat zij één zijn zoals Wij één zijn, Ik in hen, en Gij in Mij*”, xvii: 19, 21, 22, 26, waaruit vaststaat, dat de verbinding is met het Goddelijk Menselijke des Heren, en dat zij wederkerig is, en dat zo en niet anders de verbinding is met het Goddelijke hetwelk de Vader wordt genoemd. De Heer leert ook dat de verbinding geschiedt door de ware dingen des Woords, en door het leven volgens die, Joh. xiv: 20 tot 24; Hfdst. xv: 7; dit dus is het, wat wordt verstaan onder Hij zal wonen met hen, en zij zullen Zijn volk zijn, en Hij zal zijn met hen hun God; evenzo elders, waar dezelfde woorden staan, Jerem. vii: 23; Hfdst. xi: 4; Ezech. xiv: 11; Jerem. xxiv: 7; Hfdst. xxx: 22; Ezech. xi: 20; Hfdst. xxxvi: 28.; Hfdst. xxxvii: 23, 27; Zach. viii: 8, Exod. xxix: 45. Dat met wonen met hen wordt aangeduid de verbinding met hen, is omdat wonen de verbinding vanuit de liefde betekent, zoals uit vele plaatsen in het Woord kan vaststaan; ook uit de woningen der Engelen in den Hemel; de Hemel is onderscheiden in talloze Gezelschappen, alle onderling volgens de verschillen der aandoeningen welke der liefde zijn in het algemeen en in het bijzonder; ieder Gezelschap is één soort van aandoening, en daar wonen zij onderscheiden volgens de verwantschappen en de aanverwantschappen dier soort van aandoening, en in één huis wonen zij die elkander het meest verwant zijn; vandaar betekent het samenwonen, wanneer van echtelieden sprake is, in den geestelijken zin de verbinding door de liefde. Men moet weten, dat iets anders is de verbinding met den Heer, en iets anders Zijn tegenwoordigheid; de verbinding met den Heer wordt aan geen anderen gegeven dan aan hen die onmiddellijk tot Hem gaan; de tegenwoordigheid aan de overigen.

884. *En God zal allen traan uit hun ogen afwissen, en de dood zal niet meer zijn, noch rouw, noch geroep, noch arbeid, het zal niet meer zijn, omdat de vorige dingen zijn voorbijgegaan, betekent dat de Heer hun alle smart van den animus zal afnemen, de vrees voor de verdoemenis, voor de boze en de valse dingen vanuit de hel, en voor de verzoekingingen vanuit die dingen, en zij zullen dezelve niet gedenken, omdat de draak, die ze had teweeggebracht, is uitgeworpen.* Met God zal allen traan uit hun ogen afwissen, wordt aangeduid, dat de Heer hun alle smart van den animus zal afnemen; het wenen immers is vanuit de smart van den animus; met den dood die niet meer zijn zal, wordt de verdoemenis aangeduid, zoals in n. 325, 765, 853, 873, hier de vrees ervoor; met den rouw, die ook niet meer zal zijn, wordt aangeduid de vrees voor de boze dingen uit de hel; de rouw immers betekent verschillende dingen, overal ter oorzaak

van de een of andere zaak waarover wordt gehandeld, hier de vrees voor de boze dingen vanuit de hel, omdat de vrees voor de verdoemenis voorafgaat, en de vrees voor de valse dingen uit de hel, en aangaande de verzoeken vanuit die dingen volgt; met het geroep wordt de vrees voor de valse dingen vanuit de hel aangeduid, waarover in het volgende Artikel; onder den arbeid, die ook niet zal zijn, worden de verzoeken aangeduid, n. 640; met het zal niet meer zijn, omdat de vorige dingen zijn voorbijgegaan, wordt aangeduid dat zij dezelve niet meer zullen gedenken, omdat de Draak die ze teweeg had gebracht, is uitgeworpen; dit zijn immers de vorige dingen die zijn voorbijgegaan. Maar deze dingen moeten worden toegelicht: elk mens na den dood komt eerst in de Wereld der geesten, welke midden tussen den Hemel en de Hel is, en daar wordt hij voorbereid, de goede tot den Hemel, en de boze tot de Hel, over welke Wereld men zie boven n. 784, 791, 843, 850, 866, 869; en omdat zij daar met elkander omgang hebben zoals in de natuurlijke Wereld, kon het niet anders vóór het Laatste Gericht, dan dat zij die in de uitwendige dingen burgerlijk en zedelijk waren, doch in de inwendige dingen boos, tezamen waren en samenspraken met hen die eender in de uitwendige dingen burgerlijk en zedelijk waren, maar in de inwendige dingen goed; en omdat aan de bozen de aanhoudende begeerte inis om te verleiden, werden derhalve de goeden, die met hen omgang hebben, op verschillende wijze bestookt; doch zij die door de bestokingen vanuit genen smart gevoelden, en in vrezes geraakten voor de verdoemenis, en voor de boze en de valse dingen vanuit de hel, en voor zware verzoeking, werden door den Heer uit den omgang van genen weggenomen, en naar een zekere aarde onder gene gezonden, waar ook gezelschappen zijn, en daar behoed, en dit zolang totdat alle bozen waren gescheiden van de goeden; hetgeen door het Laatste Gericht is geschied; en toen werden zij die in de lagere Aarde waren behoed, door den Heer tot den Hemel verheven. Die bestokingen werden vooral verricht door hen die onder den draak en diens beesten worden verstaan, en daarom wordt, omdat toen de draak en diens beide beesten in den poel van vuur en zwavel waren geworpen, alle bestoking en vandaar de smart en de vrees voor de verdoemenis en voor de hel ophielden, gezegd tot hen die bestookt waren, dat God allen traan uit hun ogen zal afwissen, en de dood niet meer zal zijn, noch rouw, noch geroep, noch arbeid; het zal niet meer zijn, omdat de vorige dingen zijn voorbijgegaan, waarmede wordt aangeduid dat de Heer hun alle smart van den animus afnam, de vrees voor de verdoemenis, en voor de boze en de valse dingen vanuit de hel, en voor de zware verzoeking vanuit die dingen, en zij dezelve niet zullen gedenken, omdat de Draak die

ze had teweeggebracht, is uitgeworpen. Dat de Draak met de beide beesten is uitgeworpen, en geworpen in den poel van vuur en zwavel, zie men boven in Hfdst. xix: 20; Hfdst. xx: 10; en dat de Draak ze heeft bestookt, blijkt uit vele plaatsen; hij streed immers met Michaël, en wilde de lichaamsvrucht verslinden die de vrouw baarde, en hij vervolgde de vrouw, ging heen om oorlog te voeren met de overigen van haar zaad, Hfdst. xii: 4, 5, 7, 8, 9, 13 tot 18; voorts Hfdst. xvi: 13 tot 16, en elders. Dat verscheidenen die innerlijk goed waren, werden behoed door den Heer om niet bestookt te worden door den Draak en diens beesten, blijkt uit Hfdst. vi: 9, 10, 11; en dat zij bestookt waren, Hfdst. vii: 13 tot 17; en dat zij daarna werden verheven tot den Hemel, Hfdst. xx: 4, 5; en elders. Dezelfden worden ook verstaan onder de gevangenen en de gebondenen in den kuil, en door den Heer bevrijd, Jes. xxiv: 22; Hfdst. lxi: 1; Lukas iv: 18, 19; Zach. ix: 11; Psalm lxxix: 11. Dit wordt eveneens in het Woord aangeduid, waar gezegd wordt dat de Graven werden geopend; voorts waar gezegd wordt, dat de zielen verwachten het Laatste Gericht, en dan de wederopstanding.

885. Dat geroep in het Woord wordt gezegd van de smart en de vrees voor de valse dingen vanuit de Hel, en vandaar voor de verwoesting daardoor, is duidelijk uit deze dingen: *“De vorige benauwdheden zullen aan de vergetelheid worden overgegeven, en zij zullen voor Mijn ogen worden verborgen; dan zal in haar niet gehoord worden de stem der wening, of de STEM DES GEROEPS”*, Jes. lxxv: 16, 19; dit eveneens aangaande Jeruzalem, zoals hier in de Apocalyps *“Zij zijn zwart gekleed ter aarde toe, en HET GEROEP van Jeruzalem klimt op”*, Jerem. xiv: 2 e.v., waar wordt gehandeld over den rouw over de valse dingen die de Kerk verwoesten. *“Jehovah verwachtte gericht, maar zie, schurftigheid; gerechtigheid, maar zie, GEROEP”*, Jes. v: 7. EEN STEM DES GEROEPS *der herders, omdat Jehovah hun weide verwoest*, Jerem. xxv: 36. EEN STEM DES GEROEPS *van de vispoort af, omdat hun schatten ten roof worden, en hun huizen tot verlating*, Zef. i: 10, 13; behalve elders, zoals in Jes. xiv: 31; Hfdst. xv: 4, 5, 6, 8; Hfdst. xxiv: 11; Hfdst. xxx: 19; Jerem. xlvi: 12, 14. Doch men moet weten, dat Geroep in het Woord wordt gezegd van elke uitbarstende aandoening des harten, en daarom is het een woord van weeklagen, van inroepen, van afsmecken uit diepe smart, van betuiging, van verontwaardiging, van belijdenis, ja zelfs van opspringing.

886. *En Die op den Troon zat, zeide: Zie, Ik maak alle dingen Nieuw, en Hij zeide tot mij: Schrijf, omdat deze woorden waar en getrouw zijn, betekent den Heer, over het Laatste Gericht sprekende tot hen die in de Wereld der geesten zouden komen, of die zouden overlijden van den tijd aan waarop Hijzelf in de Wereld*

was tot nu toe, namelijk deze dingen, dat de vorige Hemel met de vorige Aarde, en de vorige Kerk, met alle en de afzonderlijke dingen in dezelve, zullen vergaan, en dat een Nieuwe Hemel met een nieuwe Aarde, en een nieuwe Kerk, welke Nova Hierosolyma moet worden genoemd, geschapen zal worden, en dat zij deze dingen voor zeker mogen weten, en dezelve indachtig mogen zijn, omdat de Heer Zelf, dit betuigd hebbende, het heeft gezegd. De dingen die in dit Vers, en in de volgende tot en met het achtste staan, zijn gezegd tot hen, die vanuit de Christelijke Wereld zouden komen in de Wereld der geesten, hetgeen geschiedt terstond na het overlijden, te dien einde dat zij zich niet zouden laten verleiden door de Babyloniërs en de Drakonisten, want, zoals boven is gezegd, allen worden na den dood vergaderd in de Wereld der geesten, en plegen omgang met elkander zoals in de natuurlijke Wereld; zij zijn daar tezamen met de Babyloniërs en de Drakonisten, die aanhoudend blaken van begeerte om te verleiden, en aan wie het ook was toegestaan om voor zich als het ware hemelen te grondvesten door fantastische en bedriegelijke kunstgrepen, waarmede zij ook hadden kunnen verleiden; opdat dit niet zou geschieden, zijn deze dingen door den Heer gezegd, opdat zij voor zeker zouden weten, dat die Hemelen met hun aarden (landen) zouden vergaan, en dat de Heer een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde zou scheppen, wanneer diegenen gezaligd moeten worden, die zich niet hebben laten verleiden: doch men moet weten, dat deze dingen zijn gezegd tot hen die van den tijd des Heren tot aan het Laatste Gericht, hetwelk is geschied in het jaar 1757, hebben geleefd, omdat die verleid hebben kunnen worden; nadien kunnen zij het daar echter niet, omdat de Babyloniërs en de Drakonisten afgescheiden zijn, en uitgeworpen. Maar nu tot de ontvouwing: onder Hem Die op den Troon zat, wordt de Heer verstaan, n. 808 einde: dat de Heer het hier zeide op den Troon, is omdat Hij zeide: Zie, Ik maak alle dingen nieuw, waarmede wordt aangeduid, dat Hij het Laatste Gericht zal houden, en dan een nieuwen Hemel en een nieuwe Aarde zal scheppen, en een nieuwe Kerk, met alle en de afzonderlijke dingen die daarin zijn; dat de Troon het Gericht is in den uitbeeldenden vorm, zie men in n. 229, 845, 865; dat de vorige Hemel en de vorige Kerk ten dage van het Laatste Gericht vergingen, n. 865, 877; met Hij zeide tot mij: Schrijf, omdat deze dingen waar en getrouw zijn, wordt aangeduid dat zij deze dingen voor zeker mogen weten, en dezelve indachtig mogen zijn, omdat de Heer Zelf, het betuigd hebbende, het heeft gezegd; daarmede dat de Heer voor de tweede maal gebruik maakte van de uitdrukking Hij zeide, wordt aangeduid, dat zij het voor zeker mogen weten; met schrijf wordt aangeduid ter herinnering, of dat zij dezelve indachtig mogen zijn, n. 639; en met deze woorden zijn waar en

getrouw, wordt aangeduid dat zij moeten worden geloofd, omdat de Heer Zelf, het betuigd hebbende, het heeft gezegd.

887. *En Hij zeide tot mij: Het is geschied, betekent dat het de Goddelijke Waarheid is.* Dat met Hij zeide tot mij, wordt aangeduid dat het de Goddelijke Waarheid is, is omdat de Heer voor de derde maal zeide: *Hij zeide* tot mij; voorts omdat Hij zeide, het is geschied, in den tegenwoordigen tijd; en hetgeen de Heer voor de derde maal zegt, is dat men het geloven moet omdat het de Goddelijke Waarheid is, voorts hetgeen Hij zegt in den tegenwoordigen tijd; driemaal immers betekent het volledige tot het einde, n. 505; evenzo wanneer er, als Hij iets zal doen, wordt gezegd: Het is geschied.

888. *Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, betekent opdat zij weten, dat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en dat uit Hem alle dingen in de Hemelen en op de Aarde zijn gemaakt, en door Zijn Goddelijke Voorzienigheid worden geregeerd, en volgens die geschieden.* Dat de Heer de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde is, en dat daaronder wordt verstaan dat uit Hem alle dingen zijn gemaakt, worden geregeerd, en geschieden, en meer dingen, zie men boven in n. 13, 29, 30, 31, 38, 57, 92. Dat de Heer de God des Hemels en der Aarde is, blijkt uit Zijn woorden bij Johannes: *“Mij is gegeven de mogendheid over alle vrees”*, xvii: 2; en bij Mattheus: *“Mij is gegeven alle mogendheid in den Hemel en op Aarde”*, xxviii: 18; en *dat uit Hem alle dingen zijn gemaakt welke gemaakt zijn*, Joh. i: 3, 14. Dat alle dingen welke uit Hem gemaakt of geschapen zijn, door Zijn Goddelijke Voorzienigheid worden geregeerd, is duidelijk.

889. *Ik zal den dorstende geven vanuit de bron van het water des levens voor niet, betekent dat de Heer aan hen die de ware dingen verlangen vanuit enig geestelijk nut, vanuit Zich door het Woord alle dingen zal geven die voor dat nut bevorderlijk zijn.* Met den dorstende wordt degene aangeduid die het ware verlangt vanuit enig geestelijk nut, waarover aanstonds; met de bron van het water des levens, wordt de Heer en het Woord aangeduid, n. 384; met geven voor niet, wordt aangeduid vanuit den Heer, en niet vanuit enig inzicht van den mens. Dat met dorsten wordt aangeduid verlangen vanuit enig geestelijk nut, is omdat er een dorst of een verlangen is naar erkentnissen van het ware vanuit het Woord vanwege een natuurlijk nut, en eveneens vanwege een geestelijk nut; vanwege een natuurlijk nut bij hen die ten doel hebben geleerdheid, en door de geleerdheid faam, eer, en gewin, aldus zich en de wereld; doch vanwege een geestelijk nut bij hen die ten doel hebben den naaste te dienen vanuit de liefde tot hem, zorg te dragen voor de zielen van hen, ook voor hun eigen ziel, aldus terwille van den Heer, den naaste, en het

heil; aan dezen wordt vanuit de bron van het water des levens, dat is, vanuit den Heer door het Woord, het ware gegeven voorzoveel als het voor dat nut bevorderlijk is; aan de overigen wordt daaruit het ware niet gegeven; zij lezen het Woord, en al het leerstellige ware daar of zien zij niet, of indien zij het zien, verkeren zij het in het valse, niet zozeer in het spreken wanneer het vanuit het Woord wordt geuit, maar in de denkvoorstelling dienaangaande. Dat hongeren betekent het goede verlangen en dorsten het ware verlangen, zie men in 323, 381.

890. *Die overwint zal alle dingen erfelijk bezitten, en Ik zal hem God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn, betekent dat zij die de boze dingen overwinnen bij zich, dat is, den Duivel, en niet bezwijken wanneer zij door de Babyloniërs en de Drakonisten worden verzocht, in den Hemel zullen komen, en daar zullen leven in den Heer en de Heer in hen.* Onder overwinnen wordt hier verstaan overwinnen de boze dingen bij zich, aldus den Duivel, en niet bezwijken wanneer zij worden verzocht door de Babyloniërs en de Drakonisten; dat de boze dingen bij zich overwinnen ook is den Duivel overwinnen, is omdat onder den Duivel elk boze wordt verstaan; met erfelijk alle dingen bezitten, wordt aangeduid in den Hemel komen, en dan in het bezit van alle goede dingen die daar zijn uit den Heer, aldus in de goede dingen die uit den Heer en des Heren zijn, als zoon erfgenaam; vandaar wordt de Hemel een erfenis genoemd, Matth. XIX: 29; Hfdst. XXV: 34; met Ik zal hem God zijn, en hij zal Mij een zoon zijn, wordt aangeduid dat zij in den Hemel zullen zijn in den Heer en de Heer zal zijn in hen, zoals boven in n. 882, 883; waar eendere woorden staan, alleen dat daar wordt gezegd dat zij Zijn volken zullen zijn, en Hij met hen hun God zal zijn. Dat zij die onmiddellijk tot den Heer gaan, Zijn zonen zijn, is omdat zij opnieuw zijn geboren uit Hem, dat is, wederverwekt, en daarom noemde Hij Zijn discipelen Zonen, Joh. XII: 36; Hfdst. XIII: 33; Hfdst. XXI: 5.

891. *Den vreesachtigen echter en trouwelozen en gruwelaken, betekent hen die in geen geloof zijn, en in geen naastenliefde, en vandaar in de boze dingen van elk geslacht.* Met de vreesachtigen worden degenen aangeduid die in geen geloof zijn, waarover aanstonds; met de trouwelozen worden degenen aangeduid die in geen naastenliefde jegens den naaste zijn; die zijn immers onoprecht en bedriegelijk, aldus trouweloos; met de gruwelijken worden degenen aangeduid, die in de boze dingen van elk geslacht zijn; de gruwelen immers in het Woord betekenen in het algemeen de boze dingen die in de zes laatste geboden van den Decaloog worden genoemd, zoals kan vaststaan bij Jeremia: *Verlaat u niet op woorden der leugen, door te zeggen: De Tempel van Jehovah,*

de Tempel van Jehovah, de Tempel van Jehovah zijn die; zult gij door te stelen, te doden, te echtbreken en te zweren door leugen, daarna komen en staan vóór Mij in dit Huis, terwijl gij DEZE GRUWELEN doet", VII: 2, 3, 4, 9, 10, 11; aldus overal elders. Dat met de vreesachtigen degenen worden aangeduid die in geen geloof zijn, blijkt uit deze dingen: "Jezus zeide tot de Discipelen: *Waarom ZIJT GIJ VREESACHTIG, GIJ MENSEN VAN KLEIN GELOOF*", Matth. VIII: 26; Markus IV: 39, 40; Lukas VIII: 25. "Jezus zeide tot den Overste der synagoge: "VREES NIET, GELOOF SLECHTS, dan zal uw dochter behouden worden", Lukas VIII: 49, 50; Markus V: 36. "VREES NIET, gij kleine kudde; omdat het uw Vader behaagd heeft ulieden het Koninkrijk te geven", Lukas XII: 32. Evenzo met ZIJT NIET BEVREESD, Matth. XVII: 6, 7; Hfdst. XXVIII: 3, 4, 5, 10; Lukas I: 12, 13, 30; Hfdst. II: 9, 10; Hfdst. V: 8, 9, 10, en elders. Uit deze en gene dingen kan vaststaan dat met de vreesachtigen echter en de trouwelozen en de gruwelijken degenen worden aangeduid die in geen geloof zijn, en in geen naastenliefde, en vandaar in boze dingen van elk geslacht.

892. *En doodslagers en hoereerders en bezweerdere en afgodendienaars en leugenaars, betekent al degenen die de geboden van den Decaloog voor niets achten, en niet enige boze dingen daar genoemd als zonden schuwen, en derhalve in dezelve leven.* Wat met de vier geboden van den Decaloog, zijnde gij zult niet doden, niet echtbreken, niet stelen, en niet vals getuigen, in den drievoudigen zin, den natuurlijken, den geestelijken, en den hemelsen zin, wordt aangeduid, zie men in DE LEER DES LEVENS VOOR NOVA HIEROSOLYMA, n. 62 tot 91; en daarom is het niet nodig, ze hier wederom te ontvouwen; maar in plaats van het Zevende gebod, zijnde gij zult niet stelen, worden hier genoemd de bezweerdere en de afgodendienaars, en met de bezweerdere worden degenen aangeduid die de ware dingen navorsen, welke zij vervalsen, om daarmede valse en boze dingen te bevestigen, zoals degenen doen die dit ware aanvatten dat niemand het goede kan doen uit zich, en daarmede het geloof-alleen bevestigen; dit is immers een soort van geestelijken diefstal; wat verder de bezwering is, zie men boven in n. 462; met de Afgodendienaars worden degenen aangeduid die niet vanuit het Woord, aldus niet vanuit den Heer, maar vanuit het eigen inzicht den eredienst instellen, of in den eredienst zijn, n. 459; zoals ook degenen hebben gedaan die vanuit een enkel gezegde van Paulus vals verstaan, en niet vanuit enig Woord des Heren, de universele leer der Kerk hebben gefabriceerd, hetgeen ook een soort van geestelijken diefstal is; met de leugenaars worden degenen aangeduid die in de valse dingen vanuit het boze zijn, n. 924.

893. *Hun deel is in den poel brandende van vuur en zwavel; dat dit betekent voor hen de hel, waar de liefden van het valse en de begeerten van het boze zijn,* blijkt uit hetgeen boven is ontvouwd in n. 835, 872, waar eendere woorden staan.

894. *Hetwelk is de tweede dood; dat dit de verdoemenis betekent,* blijkt ook uit hetgeen boven is ontvouwd in n. 853, 873.

895. *En tot mij kwam een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen, en hij sprak met mij, zeggende: Kom, ik zal u tonen de Bruid, de Echtgenote des Lams, betekent den invloed en de openbaring uit den Heer vanuit het binnenste des Hemels aangaande de Nieuwe Kerk, welke door het Woord verbonden zal zijn met den Heer.* Onder een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen, en die met mij sprak, wordt de Heer verstaan, vanuit het binnenste des Hemels invloeiende, en door den binnensten Hemel sprekende, hier openbarende de dingen die volgen; dat onder dezen Engel de Heer wordt verstaan, blijkt uit de ontvouwing van Hoofdstuk xv, Vers 5 en 6, waar deze woorden staan: “*Na deze dingen zag ik, toen zie, de Tempel des Tabernakels in den Hemel werd geopend, en de zeven Engelen hebbende de zeven plagen, gingen uit*”; dat daarmede wordt aangeduid dat het binnenste des Hemels werd gezien, waar de Heer in Zijn heiligheid, en in de Wet, zijnde de Decaloog, is, zie men boven in n. 669, 670; voorts ook uit de Ontvouwing van Hoofdstuk xvii, Vers 1, waar deze woorden staan: “*En een uit de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, kwam en sprak met mij, zeggende: Kom, ik zal u tonen het gericht der grote Loonhoer*”; dat daarmede wordt aangeduid de invloed en de onthulling uit den Heer vanuit het binnenste des Hemels aangaande het Rooms-Katholiek Godsdiensstige, zie men boven in n. 718, 719; daaruit blijkt, dat onder tot mij kwam een van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen vol van de zeven laatste plagen, en sprak met mij, zeggende, wordt verstaan de Heer vanuit het binnenste des Hemels invloeiende; en dat met Kom, ik zal u tonen, de openbaring wordt aangeduid; en dat met de Bruid, de Echtgenote des Lams, wordt aangeduid de Nieuwe Kerk, welke door het Woord verbonden zal zijn met den Heer, zoals in n. 881: die Kerk wordt Bruid genoemd wanneer zij wordt geïnstauréerd, en Echtgenote wanneer zij geïnstauréerd is, hier de Bruid Echtgenote, omdat zij voorzeker geïnstauréerd moet worden.

896. *En hij voerde mij heen in den geest op een groten en hogen berg, en hij toonde mij de grote Stad, de heilige Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel uit God, betekent Johannes overgebracht in den Derden Hemel, en zijn gezicht daar geopend, voor hetwelk werd geopenbaard des Heren Nieuwe Kerk ten aanzien van de leer in den vorm van een stad.* Met hij voerde mij heen in den geest op

een groten en hogen Berg, wordt aangeduid dat Johannes werd overgebracht in den derden Hemel, waar degenen zijn die in de liefde uit den Heer zijn, en in de leer van het echte ware uit Hem; van groot wordt ook gesproken met betrekking tot het goede der liefde, en van hoog met betrekking tot de ware dingen; dat met heengevoerd tot den berg wordt aangeduid tot de derde Hemel, is omdat er wordt gezegd in den geest, en wie in den geest is, die is ten aanzien van het gemoed en het gezicht ervan in de geestelijke Wereld, en daar wonen de Engelen van den Derden Hemel op bergen, de Engelen van den Tweeden Hemel op heuvels, en de Engelen van den laatsten Hemel in de dalen tussen de heuvels en de bergen; en daarom wordt, wanneer iemand in den geest op een Berg wordt gevoerd, aangeduid dat hij is gevoerd in den Derden Hemel; dit heenvoeren geschiedt ogenblikkelijk, omdat het geschiedt door een verandering van den staat des gemoeds; met hij toonde mij, wordt aangeduid het toen geopende gezicht, en de openbaring; met de grote Stad, de heilige Hierosolyma, nederdalende vanuit den Hemel uit God, wordt aangeduid des Heren Nieuwe Kerk, zoals boven n. 879, 880, waar ook is ontvouwd, vanwaar het is dat gezegd wordt Heilig, en dat gezegd wordt nederdalende vanuit den Hemel uit God; dat zij gezien werd in de vorm van een Stad, is omdat de stad de Leer betekent, n. 194, 712, en de Kerk is de Kerk krachtens de leer en krachtens het leven dienvolgens; gezien is zij ook als stad, opdat zij beschreven zou worden ten aanzien van al het hoedanige van haar, en dit wordt beschreven met haar muur, poorten, fundamenten, en met de verschillende maten. Eender wordt de Kerk beschreven bij Ezechiël, waar ook wordt gezegd dat de Profeet *in de gezichten Gods werd heengeleid op een zeer hogen berg, en een Stad aan de zijde van het zuiden zag, welke de Engel ook mat ten aanzien van den muur en de poorten, en ten aanzien van de breedten en hoogten*, Hfdst. XL: 2 e.v. Iets eenders wordt ook verstaan onder deze dingen bij Zacharia: *“Ik zeide tot den Engel: Waar gaat gij heen; hij zeide: Om te meten Jeruzalem, om te zien hoe groot haar breedte is, en hoe groot haar lengte”*, II: 2.

897. *Hebbende de heerlijkheid Gods; en haar schijnsel was den allerkostelijksten steen gelijk, evenals den steen jaspis, gelijk als kristal glanzende, betekent dat in die Kerk zal zijn het Woord verstaan, omdat het doorschijnend is vanuit zijn geestelijken zin.* Met de heerlijkheid Gods wordt het Woord in Zijn Goddelijk licht aangeduid, waarover aanstonds; met haar schijnsel ²⁾ wordt aangeduid het Goddelijk Ware daar; dit immers wordt onder het licht verstaan in het

2 In de Arcana Coelestia n. 1532 en 9872 niet lumen maar laminare.

Woord, n. 796, 799; met den allerkostelijksten steen gelijk, evenals den steen jaspis, gelijk als kristal glanzende, wordt aangeduid hetzelfde lichtend en doorschijnend vanuit zijn geestelijken zin, waarover ook aanstonds. Met die woorden wordt beschreven het verstand van het Woord bij hen die in de leer van Nova Hierosolyma zijn, en in het leven volgens die; bij dezen licht het Woord als het ware wanneer het gelezen wordt; het licht uit den Heer door middel van den geestelijken zin, omdat de Heer het Woord is, en de geestelijke zin is in het licht des Hemels, hetwelk uit den Heer als Zon voortgaat, en het Licht, dat uit den Heer als Zon voortgaat, is in zijn wezen het Goddelijk Ware Zijner Goddelijke Wijsheid. Dat in de afzonderlijke dingen des Woords een Geestelijke Zin is, waarin de Engelen zijn, en waaruit de wijsheid van hen is, en dat het Woord doorschijnend is vanuit het licht van dien zin, bij hen die uit den Heer in de echte ware dingen zijn, is getoond in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWILDE SCHRIFT. Dat onder de Heerlijkheid Gods het Woord in deszelfs Goddelijk licht verstaan wordt, kan vaststaan uit deze plaatsen: “HET WOORD IS VLEES GEWORDEN, *en wij hebben ZIJN HEERLIJKHEID gezien zoals de HEERLIJKHEID des Eniggeborenen uit den Vader*”, Joh. 1: 14; dat onder de Heerlijkheid wordt verstaan de heerlijkheid des Woords of het Goddelijk Ware in hetzelfde, is duidelijk, aangezien gezegd wordt het Woord is Vlees geworden; iets eenders wordt onder de heerlijkheid verstaan in hetgeen volgt, waar gezegd wordt: DE HEERLIJKHEID GODS *heeft haar verlicht, en haar Lamp is het Lam*, Vers 23. Iets eenders wordt verstaan onder DE HEERLIJKHEID *waarin zij den Zoon des Mensen zullen zien, wanneer Hij zal komen in de wolken des Hemels*, Matth. xxiv: 30; Markus xiii: 26; men zie boven n. 22, 642, 820; ook niet iets anders onder den *Troon der HEERLIJKHEID waarop de Heer zal zitten wanneer Hij zal komen tot het Laatste Gericht*, Matth. xxv: 31, omdat Hij een ieder zal richten volgens de ware dingen des Woords; en daarom wordt er ook gezegd, dat Hij zal komen in Zijn heerlijkheid. Toen de Heer van gedaante veranderd werd, wordt er ook gezegd dat *Mozes en Elias werden gezien in de HEERLIJKHEID*, Lukas ix: 30, 31; met Mozes en Elias wordt daar het Woord aangeduid; ook de Heer Zelf gaf Zich toen voor de Discipelen te zien als het Woord in Zijn heerlijkheid: dat de Heerlijkheid het Goddelijk Ware betekent, daarover zie men meer uit het Woord boven in n. 629. Dat het Woord wordt vergeleken met den allerkostelijksten steen, evenals den Steen jaspis, gelijk als Kristal glanzende, is omdat de kostelijke steen het Goddelijk Ware des Woords betekent, n. 231, 540, 726, 823, en de steen jaspis betekent het Goddelijk Ware des Woords in den zin der letter, doorschijnend vanuit het Goddelijk Ware in den geestelijken

zin; dit wordt met den steen Jaspis aangeduid in Exod. xxviii: 20; Ezech. xxviii: 13, en in hetgeen in dit Hoofdstuk volgt, waar gezegd wordt *dat de bouw van den muur van de heilige Hierosolyma was* JASPIS, Vers 18; en omdat het Woord in den zin der letterdoorschijnend is vanuit zijn geestelijken zin, wordt er gezegd jaspis, gelijk als Kristal glanzend; alle verlichting die degenen hebben die in de Goddelijke Ware dingen uit den Heer zijn, is daarvandaan.

898. *Hebbende een groten en hogen muur, beteekent het Woord in den zin der letter, vanuit welken de leer der Nieuwe Kerk is.* Aangezien onder de Stad de Heilige Hierosolyma des Heren Nieuwe Kerk ten aanzien van de leer wordt verstaan, wordt onder haar Muur niet iets anders verstaan dan het Woord in den zin der letter, vanuit welken de leer is; die zin immers beschermt den geestelijken zin, welke van binnen schuilt, zoals een muur de stad en haar bewoners: dat de zin der letter de basis, de samenhouder, en het firmament van zijn geestelijken zin is, zie men in De LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 27 tot 36; en dat die zin de bewaking is opdat de innerlijke Goddelijke Ware dingen, welke van zijn geestelijken zin zijn, niet worden gekwetst, in n. 97 daar: voorts dat de Leer der Kerk moet worden geput vanuit den zin der letter des Woords, en door dien moet worden bevestigd, in n. 50 tot 61 daar. Gezegd wordt een grote en hoge muur, omdat het Woord wordt verstaan ten aanzien van het Goddelijk Goede en het Goddelijk Ware; van groot immers wordt gesproken met betrekking tot het goede, en van hoog met betrekking tot het ware, zoals boven n. 896. Met den Muur wordt dat aangeduid wat beschermt, en waar over de Kerk wordt gehandeld wordt het Woord in den zin der letter aangeduid ook in de volgende plaatsen: “OP UW MUREN, O JERUZALEM, *heb Ik wachters besteld, dag en nacht zullen zij niet zwijgen, gedenkende Jehovah*”, Jes. LXII: 6. “*Zij zullen u noemen de Stad van Jehovah, het Zion van den Heilige Israëls, en gij zult uw MUREN HEIL NOEMEN, en uw poorten lof*”, Jes. LX: 14, 18. “*Jehovah zal zin tot een MUUR VAN VUUR rondom, en tot heerlijkheid in het midden van haar*”, Zach. II: 5. “*De zonen van Arvad op uw MUREN, en de Gammadieten hingen hun schilden op de MUREN rondom, en vervolmaakten uw schoonheid*”, Ezech. xxvii: II; deze dingen aangaande Tyrus, waarmede de Kerk ten aanzien van de erkenenissen van het ware vanuit het Woord wordt aangeduid. “*Loopt om door de straten van Jeruzalem, en ziet of er iemand is zoekende de waarheid; klimt op HAAR MUREN, en en werpt neder*”, Jerem. v: 1, 10. “*Jehovah heeft gedacht te verderven den MUUR DER DOCHTER ZIONS; Hij deed den VOORMUUR en den MUUR rouwen, tezamen verkwijnen zij; geen wet en profeten*”, Klaagl. II: 8, 9. “*Zij zullen omlopen in de STAD, zij zullen*

op den MUUR lopen, zij zullen klimmen in de huizen, door de vensters zullen zij binnenkomen”, Joel II: 9; dit aangaande de vervalsingen van het ware. “Overdag en des nachts gaan de goddelozen rond in de Stad, op haar MUREN; verdervingen in het midden van haar”, Psalm LV: II, 12, behalve elders, zoals in Jes. XXII: 5; Hfdst. LVI: 5; Jerem. I: 15; Ezech. XXVII: II; Klaagl. II: 7. Dat het Woord in den zin der letter met een Muur wordt aangeduid, blijkt helder uit de volgende Verzen van dit Hoofdstuk, namelijk dat er veel wordt gehandeld over den Muur, haar poorten, fundamenten, en maten; de oorzaak hiervan is deze, dat de Leer der Nieuwe Kerk, welke met de Stad wordt aangeduid, enig en alleen is vanuit den zin der letter des Woords.

899. *Hebbende twaalf poorten, betekent daar alle erkentnissen van het ware en het goede, door welke de mens in de Kerk wordt binnengeleid.* Met de poorten worden de erkentnissen van het ware en het goede vanuit het Woord aangeduid, omdat door die de mens binnengeleid wordt in de Kerk; de muur immers, in welke de poorten waren, betekent het Woord, waarover vlak boven n. 898; en in hetgeen volgt wordt gezegd *dat de twaalf poorten, twaalf paarden waren, ieder der poorten één paarl*, Vers 2I; en met de paarden worden de erkentnissen van het ware en het goede aangeduid, n. 727; dat de mens door die in de Kerk wordt binnengeleid, zoals door de poorten in de stad, is duidelijk: dat twaalf allen betekent, zie men boven in n. 348. Met de Poorten worden de erkentnissen van het ware en het goede ook aangeduid in deze plaatsen: “Ik zal uw FUNDAMENTEN stellen tot saffieren, en Ik zal tot pyroop stellen uw zonnen, en uw POORTEN tot karbonkelstenen”, Jes. LIV: II, 12. “Jehovah heeft lief de POORTEN VAN ZION boven alle habitakels van Jakob; heerlijke dingen moeten worden gezegd in u, o STAD GODS, Psalm LXXXVII: 2, 3. “Gaat in door ZIJN POORTEN in belijdenis, belijdt Hem, zegent Zijn Naam, Psalm C: 4. “Staande waren onze voeten in Uw POORTEN, o JERUZALEM; Jeruzalem is gebouwd zoals een Stad die als één samenhangt”, Psalm CXXII: 2, 3. “Loof, o Jeruzalem, Jehovah, want Hij bevestigt de grendelen uwer POORTEN, Hij zegent uw zonen in uw midden”, Psalm CXLVII: 12, 13. “Opdat ik al Uw lovingen opsomme in de POORTEN DER DOCHTERS VAN ZION”, Psalm IX: 15. “Opent de POORTEN, opdat de gerechte natie binnenga, bewarende de getrouwigheden”, Jes. XXVI: 2. Verheft de stem, opdat de POORTEN DER VORSTEN komen”, Jes. XIII: 2. “Gezegend zij die Zijn bevelen doen, en door de POORTEN mogen ingaan in de Stad”, Apoc. XXII: 14. “Heft uw hoofden op, gij POORTEN, opdat de Koning der heerlijkheid inga, Psalm XXIV: 7, 9. “De wegen Zions rouwen, al HAAR POORTEN zijn verwoest, haar priesters zuchten”. Klaagl. I: 4. “Jehudah rouwde, en haar POORTEN zijn slap geworden”, Jerem.

XIV: 2. “*Jehovah heeft gedacht te verderven den MUUR DER DOCHTER ZIONS; HAAR POORTEN zijn in de aarde verzonken*”, Klaagl. II: 8, 9. “*Die een mens doen zondigen in het Woord, en hem die bestraft, strikken leggen in de POORT, Jes. XXIX: 21. “Hij verkoos nieuwe goden; toen begon hij de POORTEN aan te vallen*”, Richt. v: 8; behalve elders, zoals in Jes. III: 25, 26; Hfdst. XIV: 31; Hfdst. XXII: 7; Hfdst. XXIV: 12; Hfdst. XXVIII: 6; Hfdst. LXII: 10; Jerem. I: 15; Hfdst. XV: 7; Hfdst. XXXI: 38, 40; Micha II: 13; Nahum III: 13; Richt. v: II. Aangezien de poorten de binnenleidende ware dingen betekenden, zijnde de erkentissen vanuit het Woord, zaten derhalve de Ouderen der Stad in de Poorten, en richtten, zoals blijkt uit Deut. XXI: 18 tot 22; Hfdst. XXII: 15; Klaagl. v: 14; Amos v: 12, 15; Zach. VIII: 16.

900. *En op de poorten twaalf Engelen, en namen daarop geschreven, welke zijn van de twaalf Stammen der zonen Israëls, betekent de Goddelijke ware en goede dingen des Hemels, zijnde ook de Goddelijke ware en goede dingen der Kerk, in die erkentissen, en eveneens de bewakingen, opdat niet iemand binnentrede tenzij hij in dezelve is vanuit den Heer.* Met de twaalf Engelen worden hier alle ware en goede dingen des Hemels aangeduid, aangezien met de Engelen in den hoogsten zin de Heer wordt aangeduid, in den gemenen zin de Hemel vanuit de Engelen, en in den bijzonderen zin de ware en de goede dingen des Hemels uit den Heer, men zie nr. 5, 170, 258, 344, 415, 465, 647, 648, 657, 718; hier de ware en goede dingen des Hemels, omdat er volgt, en namen daarop geschreven, welke zijn van de twaalf Stammen der zonen Israëls, waarmede alle ware en goede dingen der Kerk worden aangeduid, n. 349. Met op de poorten, wordt aangeduid in die erkentissen, omdat *op* in het Woord betekent *binnen*; de oorzaak hiervan is deze, dat hetgeen het hoogste is in de opeenvolgende Orde, het binnenste is in de gelijktijdige Orde, en daarom wordt de Derde Hemel zowel de hoogste als de binnenste genoemd; vandaar is het, dat op de poorten betekent in de erkentissen van het ware; met namen daarop geschreven, wordt aangeduid al het hoedanige ervan, aldus eveneens in dezelve, want al het hoedanige is vanuit de inwendige dingen in de uitwendige dingen. Dat met dezelfde woorden worden aangeduid de bewakingen opdat niet iemand in de Kerk binnentrede, tenzij hij in die erkentissen is vanuit den Heer, is duidelijk, omdat de Engelen werden gezien staande op de poorten, en eveneens de namen der Stammen Israëls daarop waren geschreven. Gezegd wordt dat de ware en de goede dingen des Hemels en der Kerk zijn in de erkentissen die vanuit het Woord zijn, door welke het binnenleiden in de Kerk geschiedt, omdat de erkentissen van het ware en het goede vanuit het Woord, wanneer daarin het geestelijke vanuit

den Hemel uit den Heer is, niet erkennenissen worden genoemd, maar ware dingen; doch indien daarin het geestelijke vanuit den Hemel uit den Heer niet is, zijn zij niets dan wetenschappelijke dingen.

901. *Van het Oosten drie poorten, van het Noorden drie poorten, van het Zuiden drie poorten, en van het Westen drie poorten, betekent dat de erkennenissen van het ware en het goede waarin het geestelijk leven is vanuit den Hemel uit den Heer, door welke geschiedt de binnenleiding in de Nieuwe Kerk, zijn voor hen die in de liefde of de aandoening van het goede zijn meer en minder, en voor hen die in de wijsheid of de aandoening van het ware zin meer en minder.* Met de poorten worden nu de erkennenissen van het ware en het goede aangeduid waarin het geestelijk leven is vanuit den Hemel uit den Heer, omdat boven de poorten de twaalf Engelen waren, en de namen der twaalf Stammen der zonen Israëls geschreven, waarmede dat leven in die erkennenissen wordt aangeduid, zoals blijkt uit hetgeen vlak boven in n. 900 is ontvouwd; dat de poorten de erkennenissen van het ware en het goede aanduiden, door welke de binnenleiding in de Nieuwe Kerk geschiedt, zie men boven in n. 899; dat het drie poorten aan het Oosten, drie aan het Noorden, drie aan het Zuiden, en drie aan het Westen waren, is omdat met het Oosten de liefde en de aandoeningen van het goede in een hogeren graad wordt aangeduid, aldus meer, en met het Westen de liefde en de aandoening van het goede in een lageren graad wordt aangeduid, aldus minder: door het Zuiden wordt de wijsheid en de aandoening van het ware aangeduid in een hogeren graad, aldus meer; en door het Noorden wordt de wijsheid en de aandoening van het ware aangeduid in een lageren graad, aldus minder; dat die dingen worden aangeduid met het Oosten, het Westen, het Zuiden, en het Noorden, is omdat de Heer de Zon der geestelijke Wereld is, en van Zijn aangezicht uit zijn het Oosten en het Westen, en aan de zijden zijn het Zuiden en het Noorden, aan de rechterzijde het Zuiden, en aan de linkerzijde het Noorden; en daarom wonen zij die meer in de liefde tot den Heer en vandaar in de aandoening zijn, in het Oosten, en zij die het minder zijn, in het Westen; en zij die meer in de wijsheid vanuit de aandoening van het ware zijn, in het Zuiden, en zij die het minder zijn, in het Noorden. Dat de woningen der Engelen in een zodanige orde zijn, zie men in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in 1758 uitgegeven, n. 141 tot 153. Dat de poorten er drie waren aan iedere streek, is omdat drie betekent allen, n. 400, 505.

902. *En de muur der Stad hebbende twaalf fundamenten, betekent dat het Woord in den zin der letter alle dingen van de leer der Nieuwe Kerk bevat.* Met den Muur der stad wordt het Woord in den zin der letter aangeduid, n. 898; en met

de twaalf fundamenten worden alle dingen van de leer der Kerk aangeduid; met de fundamenten worden de leerstellige dingen aangeduid, en met twaalf alle; ook wordt de Kerk op de leer gegrondvest, zij leert immers hoe men moet geloven en hoe men moet leven; en de leer moet nergens anders dan vanuit het Woord worden geput; dat het is vanuit den zin der letter des Woords, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 50 tot 61. Aangezien alle dingen der leer met de twaalf fundamenten van den Muur der Stad van Nova Hierosolyma worden aangeduid, en de Kerk de Kerk is vanuit de leer, wordt derhalve over haar fundamenten in het bijzonder gehandeld beneden in Vers 19, 20. In het Woord worden ettelijke malen de fundamenten der aarde genoemd, en daaronder worden niet de fundamenten der aarde verstaan, maar de fundamenten der Kerk; de Aarde immers betekent de Kerk, n. 285; en de fundamenten der Kerk zijn geen andere dan die welke vanuit het Woord zijn, en de leerstellige dingen worden genoemd; het is immers het Woord zelf hetwelk de Kerk grondvest. De leerstellige dingen vanuit het Woord worden ook met de fundamenten aangeduid in deze plaatsen: *“Hebt gij de FUNDAMENTEN DER AARDE niet verstaan”*, Jes. XL: 21. *“Ik leg Mijn woorden in uw mond om de Hemelen te planten en om de AARDE TE GRONDEN”*, Jes. LI: 16. *“Zij erkennen niet, zij verstaan niet, zij wandelen in de duisternis, alle FUNDAMENTEN DER AARDE wankelen”*, Psalm LXXXII: 5. *“Het woord van Jehovah, Die de Hemelen uitspant, en de AARDE GRONDVEST, en des mensen geest in het midden van hem formeert”*, Zach. XII: 1. *“Jehovah heeft te Zion een vuur aangestoken, hetwelk HAAR FUNDAMENTEN heeft verteerd”*, Klaagt. IV: 11. *“De goddelozen schieten in de duisternis naar de rechten van harte, omdat de FUNDAMENTEN ineensstorten”*, Psalm XI: 2, 3. *“Hoort, gij bergen, den twist van Jehovah, gij sterke FUNDAMENTEN DER AARDE, omdat de twist van Jehovah met Zijn volk is, Micha VI: 2. “De sluizen uit de hoogte zijn geopend, en de FUNDAMENTEN DER AARDE zijn geschud, de aarde is verbroken, de aarde is vaneengescheurd, de aarde is geschud”*, Jes. XXIV: 18, 19, 20; behalve elders, zoals in Jes. XIV: 32; Hfdst. XLVIII: 13; Hfdst. LI: 13; Psalm XXIV: 2; Ps. CII: 26; Ps. CIV: 5, 6; II Sam. XXII: 8, 16. Wie niet denkt dat de Aarde de Kerk betekent, kan niet anders dan hier, waar hij de fundamenten der aarde leest, louter natuurlijk, ja zelfs stoffelijk denken; evenzo als het zou zijn, indien hij niet dacht dat de Stad Hierosolyma hier de Kerk betekent, als hij leest van haar muur, fundamenten, straten, maten, en meer dingen, die in dit Hoofdstuk worden beschreven als der stad, terwijl zij toch der Kerk zijn, aldus niet stoffelijk, maar geestelijk te verstaan.

903. *En in dezelve de namen der twaalf Apostelen des Lams, betekent alle dingen der leer vanuit het Woord aangaande den Heer en aangaande het Leven volgens Zijn geboden.* Dat de namen der twaalf Apostelen des Lams in de fundamenten waren geschreven, is omdat met de twaalf Apostelen de Kerk des Heren wordt aangeduid ten aanzien van al haar dingen, n. 79, 233, 790, hier ten aanzien van alle dingen harer leer, omdat hun namen geschreven waren op de twaalf fundamenten, waarmede alle dingen der leer van Nova Hierosolyma worden aangeduid, n. 902; met de twaalf namen wordt al het hoedanige van haar aangeduid, en al het hoedanige van haar heeft betrekking op twee dingen in de Leer en vandaar in die Kerk; op den Heer en op het Leven volgens Zijn geboden; derhalve worden deze aangeduid. Dat alle dingen van de Leer van Nova Hierosolyma betrekking hebben op die twee dingen, is omdat zij de universele dingen ervan zijn, waarvan alle afzonderlijke dingen afhangen, en zij de wezenlijke dingen zijn vanuit welke alle formele dingen voortgaan; zij zijn vandaar zoals de ziel en het leven van alle dingen der leer van haar: zij zijn weliswaar twee, maar het ene kan niet van het andere worden gescheiden, want ze scheiden zou gelijk staan met den Heer van den mens, en den mens van den Heer scheiden, en dan is de Kerk er niet: deze twee zijn verbonden zoals de twee Tafelen der Wet, waarvan de ene de dingen bevat die des Heren zijn, en de andere de dingen die des mensen zijn; en daarom worden zij het verbond genoemd, en het verbond betekent de verbinding; denk eens hoe het met die Tafelen der Wet gesteld zou zijn, indien de eerste alleen voorhanden was en de andere werd afgescheurd, of indien de andere voorhanden was, en de eerste werd afgescheurd; zou het niet zijn alsof God den mens niet zag, dan wel alsof de mens God niet zag, en alsof de een van den ander terugtrad. Deze dingen zijn gezegd, opdat men wete dat alle dingen der Leer van Nova Hierosolyma betrekking hebben op de liefde tot den Heer en op de liefde jegens den naaste; de liefde tot den Heer is geloof in den Heer hebben en Zijn geboden doen; en Zijn geboden doen is de liefde jegens den naaste, aangezien Zijn geboden doen is den naaste nutten doen; dat degenen den Heer liefhebben die Zijn geboden doen, leert de Heer Zelf bij Johannes Hfdst. XIV: 21 tot 24; en dat de liefde tot God en de liefde jegens den naaste de twee geboden zijn waarvan de Wet en de Profeten afhangen, Matth. XXII: 35 tot 38; onder de Wet en de Profeten wordt het Woord in de ganse samenvatting verstaan.

904. *En hij die met mij sprak, had een gouden riet, opdat hij zou metende stad en haar poorten en haar muur, betekent dat gegeven wordt uit den Heer aan hen die in het goede der liefde zijn, het vermogen van te verstaan en te weten hoedanig*

des Heren Nieuwe Kerk is ten aanzien van de leer en haar binnenleidende ware dingen, en ten aanzien van het Woord, vanuit hetwelk zij zijn. En hij die met mij sprak, betekent den Heer vanuit den Hemel, omdat hij een Engel was van de zeven Engelen hebbende de zeven fiolen, waarover boven Vers 9; onder wien wordt verstaan de Heer, vanuit den Hemel sprekende, n. 895; met een gouden riet wordt de macht of het vermogen vanuit het goede der liefde aangeduid, met een riet de macht of het vermogen, n. 485, en met het goud het goede der liefde, n. 211, 726; met meten wordt aangeduid het hoedanige der zaak leren kennen, aldus verstaan en weten, n. 486; met de Stad, die de Heilige Hierosolyma was, wordt aangeduid de Kerk ten aanzien van de Leer, n. 879, 880; met de poorten worden de erkentissen van het ware en het goede vanuit den zin der letter des Woords aangeduid, welke vanuit het geestelijke leven daarin ware en goede dingen zijn, n. 899; en met den muur wordt het Woord aangeduid in den zin der letter, vanuit welken zij zijn, n. 898; hieruit blijkt, dat met hij die met mij sprak, had een gouden riet, opdat hij zou meten de stad en haar poorten en haar muur, wordt aangeduid dat gegeven wordt uit den Heer aan hen die in het goede der liefde zijn, het vermogen van te verstaan en te weten hoedanig des Heren Nieuwe Kerk is ten aanzien van de leer en haar binnenleidende ware dingen, en ten aanzien van het Woord, vanuit hetwelk zij zijn. Dat deze dingen worden aangeduid, kan men in het geheel niet zien in den zin der letter; daarin immers ziet men alleen dit, dat een Engel met Johannes sprekende, een gouden riet had om te meten de stad, de poorten en den muur, maar dat er toch een andere zin, die geestelijk is, aan die woorden in is, blijkt duidelijk hieruit, dat onder de Stad Hierosolyma niet de een of andere Stad wordt verstaan, maar de Kerk, en daarom duiden alle dingen die van Hierosolyma als Stad worden gezegd, zulke dingen aan als der Kerk zijn, en alle dingen der Kerk zijn in zich geestelijk. Een zodanige geestelijke zin is ook in aan de dingen die boven in Hfdst. XI worden gezegd, waar deze woorden staan: *“Mij werd een riet gegeven, een stok gelijk, en de Engel stond daarbij, zeggende: Sta op en meet den Tempel Gods en het Altaar, en degenen die daarin aanbidden”*, Vers 1. Een eendere geestelijke zin ook is gelegen in al die dingen *welke de Engel met een riet mat bij Ezechiël*, Hfdst. XL tot XLVIII. Ook in deze woorden bij Zacharia: *“Ik hief mijn ogen op, en ik zag, en zie, een man, in wiens hand een meetsnoer was; en ik zeide: Waar gaat gij heen? Hij zeide tot mij: Om Jeruzalem te meten, om te zien hoe groot haar breedte en hoe groot haar lengte”*, Hfdst. II: 1, 2. Ja zelfs is een zodanige geestelijke zin gelegen in alle dingen van den Tabernakel en in alle dingen van den Tempel in Jeruzalem, waarvan men leest dat zij

gemeten werden, en eveneens in hun maten zelf; en toch kan men niets ervan zien in den zin der letter.

905. *En de Stad lag vierhoekig, betekent de gerechtigheid in haar.* Dat de Stad vierhoekig werd gezien, is omdat het vierhoekige of het vierkant het gerechte betekent, want het driehoekige betekent het rechte, al die dingen in den laatsten graad, zijnde het natuurlijke: het vierhoekige of het vierkant betekent het gerechte, omdat het vier zijden heeft, en de vier zijden schouwen de vier streken, en evengelijk de vier streken schouwen is vanuit het gerechte alle dingen schouwen; en daarom lagen drie poorten aan iedere zijde open tot de stad, en wordt er gezegd bij Jesaja: “*Opent de poorten, opdat inga de GERECHTE NATIE bewarende de getrouwigheden*”, xxvi: 2. De Stad lag vierhoekig, opdat de lengte en de breedte ervan evengelijk zouden zijn, en met de lengte wordt het goede dier Kerk aangeduid, en met de breedte het ware ervan, en wanneer het goede en het ware evengelijk zijn, dan is er het gerechte. Vanuit deze betekenis van het vierkante is het, dat in de gewone spreektaal wordt gezegd een vierkant man, zijnde een man die niet tot deze of tot gene partij overhelt vanuit het ongerechte. Omdat het Vierkante het gerechte betekent, was derhalve het *Brandofferaltaar*, waarmede de eredienst vanuit het hemels goede en het hemels ware daaruit werd aangeduid, *vierkant*, Exod. xxvii: 1; voorts was ook het *Reukaltaar*, waarmede de eredienst vanuit het geestelijk goede en het geestelijk ware daaruit werd uitgebeeld, *vierkant*, Exod xxx: 1, 2; en eveneens was de *Borstlap des gericht*s, waarin de Urim en de Thummim was, een verdubbeld vierkant, Exod. xxviii: 15, 16; Hfdst. xxxix: 9; behalve andere dingen.

906. *Haar lengte is zo groot als de breedte, betekent dat het goede en het ware in die Kerk één maken zoals het wezen en de vorm.* Met de lengte der Stad Hierosolyma wordt het goede der Kerk aangeduid, en met de breedte ervan wordt het ware der Kerk aangeduid; dat met de breedte het ware wordt aangeduid, is boven in n. 861 vanuit het Woord getoond. Dat met de Lengte het goede wordt aangeduid, hier het goede der Kerk, is vanuit dezelfde oorzaak als waaruit de Breedte het ware betekent; de oorzaak hiervan is deze, dat de uitbreiding des Hemels van het Oosten tot het Westen wordt verstaan onder de Lengte, en de uitbreiding des Hemels van het Zuiden tot het Noorden wordt verstaan onder de Breedte; en de Engelen die in het Oosten en het Westen des Hemels wonen, zijn in het goede der liefde; en de Engelen die in het zuiden en het noorden des Hemels wonen, zijn in de ware dingen der wijsheid; men zie boven n. 901. Iets eenders is het geval met de Kerk op aarde, want elk mens die in de goede en de ware dingen der Kerk vanuit

het Woord is, is vergezelschap met de Engelen des Hemels, en woont met hen samen ten aanzien van de innerlijke dingen des gemoeds; zij die in het goede der liefde zijn, in het Oosten en Westen des Hemels, en zij die in de ware dingen der wijsheid zijn, in het Zuiden en het Noorden des Hemels: dit weet de mens weliswaar niet, maar toch komt een ieder na den dood in zijn plaats; vandaar nu is het, dat met de Lengte, wanneer over de Kerk wordt gehandeld, het goede van haar wordt aangeduid, en met de Breedte het ware van haar: dat met betrekking tot de Kerk niet kan worden gesproken van lang en breed, maar dat het kan met betrekking tot de Stad, waarmede de Kerk wordt aangeduid, is duidelijk. Dat er wordt aangeduid, dat het goede en het ware in die Kerk één maken zoals het wezen en de vorm, is omdat gezegd wordt, dat haar lengte zo groot is als de breedte; en met de lengte wordt het goede der Kerk aangeduid, en met de breedte het ware van haar, zoals gezegd is: dat zij één maken zoals het wezen en de vorm, is omdat het ware de vorm is van het goede, en het goede het wezen is van het ware, en het wezen en de vorm maken één.

907. *En hij mat de stad met het riet op twaalf duizend stadiën; de lengte en de breedte en de hoogte derzelve waren evangelijk, betekent getoond het hoedanige dier Kerk vanuit de leer, dat al haar dingen vanuit het goede der liefde waren.* Met meten met het riet wordt aangeduid het hoedanige ener zaak leren kennen, n. 904; en omdat de Engel vóór Johannes mat, wordt aangeduid dit tonen opdat hij het zou leren kennen; met de Stad, hier Hierosolyma, wordt des Heren Nieuwe Kerk ten aanzien van de leer aangeduid, n. 879, 880; met twaalf duizend stadiën worden alle goede en ware dingen dier Kerk aangeduid; dat twaalf duizend eendere dingen betekent als twaalf, en dat twaalf alle goede en ware dingen betekent, en gezegd wordt van de Kerk, zie men boven in n. 348; met de stadiën worden eendere dingen aangeduid als met de maten, en met de maten wordt het hoedanige aangeduid, n. 313, 486. Dat de lengte, de breedte, en de hoogte evangelijk worden geheten, is opdat wordt aangeduid, dat alle dingen dier Kerk vanuit het goede der liefde waren; met de lengte immers wordt het goede der liefde aangeduid, en met de breedte het ware vanuit dat goede, n. 906, en met de hoogte wordt het goede en het ware tegelijk in elken graad aangeduid, want de hoogte is van het hoogste tot het laagste, en het hoogste daalt tot het laagste neder bij graden, welke de graden van hoogte worden genoemd, waarin de Hemelen zijn van den Hoogsten of Derden tot den Laagsten of Eersten; over deze graden zie men gehandeld in DE ENGELLIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, in het Derde Deel. Dat de lengte en

de breedte en de hoogte evangelijk zijn, betekent dat alle dingen zijn vanuit het goede der liefde, is omdat de lengte, welke het goede der liefde betekent, voorafgaat, en de breedte daaraan evangelijk is, aldus zoals de lengte, voorts ook de hoogte; wat zou het anders zijn, dat de hoogte der stad 12000 stadiën was; zo zou zij onmetelijk boven de wolken uitrijzen, ja zelfs boven de lucht-atmosfeer, welker hoogte niet boven de 30 stadiën uitgaat; ja zelfs zou zij onmetelijk in den aether opklimmen naar het Zenith. Dat met die drie evangelijken wordt aangeduid dat alle dingen dier Kerk vanuit het goede der liefde zijn, blijkt ook uit hetgeen volgt, want er wordt gezegd dat *de Stad was zuiver goud, zuiver glas gelijk*, Vers 18; en eveneens dat *de straat der stad was zuiver goud evenals doorluchtig glas*, Vers 21; en met het goud wordt het goede der liefde aangeduid. Dat alle dingen des Hemels en der Kerk vanuit het goede der liefde zijn, en het goede der liefde vanuit den Heer is, zal men in het volgende Artikel zien.

908. Dat alle dingen des Hemels en der Kerk zijn vanuit het goede der liefde, en het goede der liefde is vanuit den Heer, kan men niet zien, en vandaar ook niet weten, tenzij het wordt aangetoond; dat het niet wordt geweten, omdat men het niet ziet, is omdat het goede niet in de denking van den mens binnengaat zoals het ware; het ware immers wordt in de denking gezien, omdat het is vanuit het licht des Hemels, doch het goede wordt slechts gevoeld, omdat het is vanuit de warmte des Hemels, en zelden let iemand, als hij bespiegelt over de dingen die hij denkt, op de dingen die hij voelt, maar hij let op de dingen die hij ziet: dit is de oorzaak dat de geleerden alle dingen hebben toegekend aan de denking, en niet aan de aandoening; en dat de Kerk alle dingen heeft toegekend aan het geloof, en niet aan de liefde, terwijl toch het ware, hetwelk heden in de Kerk des geloofs of het geloof wordt genoemd, slechts de vorm is van het goede, hetwelk der liefde is; men zie boven n. 875: omdat nu de mens niet het goede in zijn denking ziet, het goede immers, wordt, zoals gezegd is, slechts gevoeld, en gevoeld onder verschillende gedaante van het verkwikkelijke, en omdat de mens niet let op de dingen die hij in de denking voelt, maar op die welke hij daar ziet, noemt hij derhalve al datgene goed wat hij vanuit het verkwikkelijke voelt, en vanuit het verkwikkelijke voelt hij het boze, omdat dit is inverwekt vanuit de geboorte, en voortgaat vanuit de liefde van zich en van de wereld; dit is de oorzaak, dat men niet weet dat het goede der liefde is het al des Hemels en der Kerk, en dat dit in den mens niet is dan alleen uit den Heer, en dat het niet invloeit uit den Heer bij een ander dan bij hem die de boze dingen met de verkwikkelijke dingen ervan als zonden schuwt. Deze dingen zijn het die worden verstaan onder des Heren woorden,

dat de Wet en de Profeten afhangen van deze twee bevelen: GIJ ZULT GOD LIEFHEBBEN BOVEN ALLE DINGEN, EN DEN NAASTE ZOALS UZELF, Matth. XXII: 35 tot 40; en ik kan verzekeren, dat er niet een grein van het ware, dat in zich het ware is, bij den mens is, tenzij voor zoveel als het is vanuit het goede der liefde uit den Heer, en vandaar ook niet een grein van geloof, dat in zich het geloof is, dat is, levend, heilbrengend, en geestelijk, tenzij voor zoveel als het is vanuit de naastenliefde, die uit den Heer is. Aangezien het goede der liefde is het al des Hemels en der Kerk, zijn derhalve de algehele Hemel en de algehele Kerk door den Heer geordend volgens de aandoeningen der liefde, en niet volgens iets van denking gescheiden van die; de denking immers is de aandoening in den vorm, zoals de spraak de klank is in den vorm.

909. *En hij mat haar muur, honderd vier en veertig ellen, betekent dat getoond werd hoedanig het Woord is in die Kerk, dat vanuit hetzelfde al haar ware en goede dingen zijn.* Met hij mat, wordt aangeduid dat het hoedanige werd getoond, zoals boven in n. 907; met den muur wordt het Woord aangeduid in den zin der letter, n. 898; met honderd vier en veertig worden alle ware en goede dingen der Kerk vanuit het Woord aangeduid, n. 348; met de ellen wordt het hoedanige aangeduid, het eendere als met de maat: met 144 immers wordt iets eenders aangeduid als met 12, omdat uit 12 vermenigvuldigd met 12 of 12 maal genomen het getal 144 verrijst, en de vermenigvuldiging neemt de betekenis niet weg.

910. *De maat eens mensen, zijnde eens Engels, betekent het hoedanige der Kerk, dat zij één maakt met den Hemel.* Met de maat wordt het hoedanige der zaak aangeduid, n. 313, 486; met den Mens wordt hier de Kerk vanuit de mensen aangeduid, en met den Engel wordt de Hemel vanuit de Engelen aangeduid; vandaar wordt met de maat eens Mensen, zijnde eens Engels, het hoedanige der Kerk aangeduid, dat zij één maakt met den Hemel. Met den mens wordt in het Woord het inzicht en de wijsheid vanuit het Woord aangeduid, n. 243, en het inzicht en de wijsheid vanuit het Woord bij den mens, is de Kerk bij hem; vandaar wordt onder den mens in het concrete of in het gemeen, dat is, wanneer een gezelschap of een menigte Mens wordt genoemd, in den geestelijken zin de Kerk verstaan; vandaar is het, dat de profeten zonen des mensen werden geheten, en dat de Heer Zelf zich Zoon des mensen heeft genoemd, en de Zoon des mensen is het ware der Kerk vanuit het Woord, en wanneer over den Heer wordt gehandeld, is hij het Woord Zelf, vanuit hetwelk de Kerk is. Met den Engel worden drie dingen aangeduid: in den hoogsten zin de Heer, in den gemenen zin de Hemel of een hemels gezelschap, en in den bijzonderen zin het Goddelijk Ware; dat deze drie met den Engel worden

aangeduid, zie men in n. 5, 65, 170, 258, 342, 344, 415, 465, 644, 647, 648, 657, 718; hier wordt aangeduid de Hemel, waarmede des Heren Nieuwe Kerk één zal maken. Dat de Kerk die vanuit het Woord, aldus uit den Heer, de Kerk is, in vergezelschapping is met den Hemel, en in verbinding met den Heer, zie men boven in n. 818; anders de Kerk die niet vanuit het Woord des Heren is.

911. *En de bouw van haar muur was jaspis, betekent dat al het Goddelijk Ware des Woords in den zin der letter bij de mensen dier Kerk doorschijnend is vanuit het Goddelijk Ware in den geestelijken zin.* Met den muur wordt het Woord in den zin der letter aangeduid, n. 898; met zijn bouw wordt het al ervan aangeduid, omdat het al ervan in den bouw is; met den jaspis wordt iets eenders aangeduid als met den kostelijken steen over het algemeen, en met den kostelijken steen wordt, wanneer over het Woord wordt gehandeld, aangeduid het Goddelijk Ware des Woords in den zin der letter doorschijnend vanuit het Goddelijk Ware in den geestelijken zin, n. 231, 540, 726, 823; dat iets eenders met den jaspis wordt aangeduid, zie men boven in n. 897. Dat het dóórschijnt, is omdat het Goddelijk Ware in den zin der letter in het natuurlijk licht is, en het Goddelijk Ware in den geestelijken zin in het geestelijk licht is; en daarom wordt, wanneer bij den mens die het Woord leest, het geestelijk licht in het natuurlijk licht invloeit, dezelve verlicht, en ziet hij de ware dingen daar, want de voorwerpen van het geestelijk licht zijn de ware dingen; het Woord is ook in den zin der letter zodanig, dat hoe meer de mens wordt verlicht door den invloed van het licht des Hemels, des te meer ware dingen hij vanuit het verband en vandaar vanuit den vorm ervan ziet, en hoe meer hij die dingen aldus ziet, des te innerlijker wordt zijn redelijke geopend, want het redelijke is het receptakel zelf van het licht des Hemels.

912. *En de Stad was zuiver goud, zuiver glas gelijk, betekent dat vandaar het al dier Kerk is het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer.* Onder de Stad, of Hierosoly ma, wordt verstaan des Heren Nieuwe Kerk, ten aanzien van het al van haar, innerlijk of binnen den muur beschouwd; met het goud wordt het goede der liefde uit den Heer aangeduid, waarover aanstonds; en met zuiver glas gelijk, wordt aangeduid doorschijnend vanuit de Goddelijke Wijsheid, en omdat deze in den Hemel als licht verschijnt, en invloeit uit den Heer als Zon, wordt met zuiver glas gelijk, aangeduid invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer. Boven in n. 908 is getoond, dat alle dingen des Hemels en der Kerk vanuit het goede der liefde zijn, en het goede der liefde vanuit den Heer is; hier nu wordt gezegd dat de Stad werd gezien zoals zuiver goud, waarmede wordt aangeduid, dat het al der Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma,

het goede der liefde uit den Heer is; maar omdat het goede der liefde alleen op zichzelf of los van de ware dingen der wijsheid, niet bestaat, maar om het goede der liefde te zijn geformeerd moet zijn, en het geformeerd wordt door de ware dingen der wijsheid, zo wordt hier derhalve gezegd zuiver goud, zuiver glas gelijk; het goede der liefde immers heeft zonder de ware dingen der wijsheid niet enig hoedanige, omdat het niet enigen vorm heeft, en de vorm ervan is volgens de ware dingen ervan in hun orde en verband invloeiende tezamen met het goede der liefde uit den Heer, aldus in den mens volgens de opneming; gezegd wordt in den mens, maar verstaan wordt niet als des mensen, maar als des Heren in hem. Hieruit nu blijkt dat met de Stad, zuiver goud, zuiver glas gelijk, wordt aangeduid dat vandaar het al dier Kerk is het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer.

913. Dat het goud het goede der liefde betekent, is omdat de Metalen evenzeer als alle en de afzonderlijke dingen die in de natuurlijke Wereld verschijnen, overeenstemmen, het goud met het goede der liefde, het zilver met de ware dingen der wijsheid, het koper of het brons [*cuprum seu aes*] met het goede der naastenliefde, en het ijzer met de ware dingen des geloofs; vandaar is het, dat deze Metalen ook zijn in de geestelijke Wereld, aangezien alle dingen die daar verschijnen, overeenstemmingen zijn; zij stemmen immers overeen met de aandoeningen en vandaar met de denkingen der Engelen, welke in zich geestelijk zijn. Dat het Goud vanwege de overeenstemming het goede der liefde betekent, kan vaststaan uit deze plaatsen: “*Ik raad u, van Mij te kopen GOUD BEPROEFD MET VUUR, opdat gij verrijkt moogt zijn*”, Apoc. III: 18. “*Hoe is het GOUD verdonkerd, HET BESTE KEURGOUD verkeerd; uitgestort zijnde Stenen der heiligheid aan het hoofd van alle straten: de zonen Zions zijn gelijk geacht aan ZUIVER GOUD*”, Klaagl. IV: 1, 2. “*Hij zal de zielen der armen redden, en Hij zal hun geven van het GOUD VAN SCHEBA*”, Psalm LXXII: 14, 15. “*Voor brons zal Ik GOUD brengen, en voor ijzer zilver, en voor hout brons, en voor stenen ijzer, en Ik zal uw schatting vrede stellen, en uw drijvers gerechtigheid*”, Jes. LX: 17. “*Zie, gij zijt wis; niet enig verborgene was voor u verscholen; in uw wijsheid en in uw inzicht hebt gij u GOUD en zilver gemaakt in uw schatten; gij waart in den tuin Eden, alle kostelijke steen was uw deksel, en GOUD*”, Ezech. XXVIII: 3, 4, 13. “*Een hoop Kamelen, zij zullen u bedekken, zij allen zullen vanuit Scheba komen, GOUD en wierook zullen zij brengen, en de loven van Jehovah aankondigen*”, Jes. LX: 6, 9; Matth. II: 11. “*Ik zal dit Huis met heerlijkheid vervullen, Mijn is het zilver en Mijn is het GOUD; de heerlijkheid van dit latere Huis zal groter zijn dan van het eerdere*”, Hagg. II: 8,

9, 10. “*Dochters van Koningen zijn onder uw kostel ken; de Koningin stond aan Uw rechternhand, in het BESTE GOUD VAN OFIR, van vlechtsels van GOUD is haar kleet*”, Psalm XLV: 10, 14; Ezech. XVI: 13. “*Gij hebt genomen de vaten uws sieraads vanuit MIJN GOUD, en vanuit MIJN Zilver, welke Ik u gegeven had, en gij hebt u beelden van het manlijke gemaakt*”, Ezech. XVI: 17. “*Mijn Zilver en MIJN GOUD hebt gij genomen, en Mijn verlangenswaardige goede dingen hebt gij in uw Tempels gebracht*”, Joël III: 5. Aangezien het goud het Goede der liefde betekende, werd derhalve toen Belthshazar met zijn rijksgroten wijn dronk uit de vaten van GOUD welke waren gehaald uit den Tempel van Jeruzalem, en tevens loofde de goden van goud, zilver, brons en ijzer, op den wand geschreven, en werd hij in dien nacht gedood, Dan. v: 2 e.v.; behalve op vele andere plaatsen. Aangezien het Goud het Goede der liefde betekende, was derhalve de Ark, waarin de Wet was, overtrokken met GOUD van binnen en van buiten, Exod. XXV: 11. En waren derhalve het Verzoendeksel en de Cherubim op de Ark uit ZUIVER GOUD, Exod. XXV: 17, 18. Het Reukaltaar was uit ZUIVER GOUD, Exod. XXX: 3. Desgelijks de Kandelaar met de lampen, Exod. XXV: 31, 38; en de Tafel waarop de broden der aangezichten lagen, was overtrokken met GOUD, Exod. XXV: 23, 24. Aangezien het goud het goede der liefde betekende, het zilver het ware der wijsheid, het brons het goede der natuurlijke liefde, welke liefde de naastenliefde wordt genoemd, en het ijzer het ware des geloofs, noemden derhalve de Ouden de opeenvolgingen der tijden van de oudste af tot aan de laatste toe, de gouden, de zilveren, de bronzen en de ijzeren Eeuw; eendere dingen worden aangeduid met het beeld hetwelk aan Nebuchadnezar in den droom verscheen, *welks hoofd was GOED GOUD, borst en armen zilver, buik en dijen brons, benen ijzer, voeten deels ijzer, deels leem*, Dan. II: 32, 33; met deze dingen worden de opeenvolgende staten der Kerk in deze Wereld van de Oudste tijden tot aan den huidigen toe aangeduid; de huidige staat der Kerk wordt aldus beschreven: *dat gij gezien hebt ijzer vermengd met leem van modder; zij zullen zich door zaad des mensen vermengen, maar zij zullen het een met het ander niet samenkleven, gelijk als ijzer niet vermengd wordt met leem*, Vers 43; met het ijzer wordt, zoals is gezegd, het ware des geloofs aangeduid, maar wanneer het niet het ware des geloofs is, doch het geloof zonder het ware, dan is het ijzer vermengd met leem van modder, welke niet samenkleven; met het zaad des mensen, waarmede zich die zullen vermengen, wordt het Ware des Woords aangeduid; dit is de staat der Kerk heden ten dage; wat daarna zal geschieden, wordt daar met weinig dingen beschreven in Vers 45, maar met meer dingen in Hfdst. VII: 13 tot 18, 27.

914. *En de fundamenten van den muur der Stad waren met allen kostelijken steen versierd, betekent dat alle dingen der leer van Nova Hierosolyma, vanuit den zin der letter des Woordds genomen zijnde, bij hen die daar zijn zullen verschijnen in het licht volgens de opneming.* Met de twaalf fundamenten worden alle dingen der leer aangeduid, n. 902; met den muur wordt het Woord in den zin der letter aangeduid, n. 898; met de heilige Stad Hierosolyma, wordt des Heren Nieuwe Kerk aangeduid, n. 879, 880; met den kostelijken steen wordt het Woord in den zin der letter aangeduid, doorschijnend vanwege den geestelijken zin ervan, n. 231, 540, 726, 911; en omdat dit geschiedt volgens de opneming, wordt derhalve aangeduid dat alle dingen der leer vanuit het Woord bij hen zullen verschijnen in het licht volgens de opneming. Een elk die niet gezond denkt, kan niet geloven dat alle dingen der Nieuwe Kerk in het licht kunnen verschijnen, doch laten zij weten dat het kan, want ieder mens heeft een uiterlijke en een innerlijke denking; de innerlijke denking is in het licht des Hemels, en wordt de doorvatting genoemd, en de uiterlijke denking is in het licht der wereld; en het verstand bij ieder mens is zodanig, dat het verheven kan worden tot het licht des Hemels, en het wordt ook verheven indien hij vanuit enig verkwikkelijke het ware wil zien; dat het zo is, werd met veel ondervinding te weten gegeven, waarover men wonderbaarlijke dingen zie in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, en nog meer in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID: want het verkwikkelijke der liefde en der wijsheid verheft de denking, zodat men zoals in het licht ziet dat het zo is, hoewel men tevoren die dingen niet had gehoord; dit licht, hetwelk het gemoed verlicht, vloeit nergens anders vandaan in dan vanuit den Hemel uit den Heer; en omdat zij die uit Nova Hierosolyma zullen zijn, rechtstreeks tot den Heer zullen gaan, vloeit dat licht in langs den weg der orde, zijnde door de liefde des wils in de doorvatting des verstands. Doch zij die dat dogma bij zich hebben bevestigd dat het verstand in de Theologische dingen niets heeft te zien, maar dat men blind moet geloven wat de Kerk leert, kunnen niet enig ware in het licht zien; zij hebben immers den weg des lichts bij zich versperd: dit dogma heeft de Kerk der Hervormden vastgehouden, uit het Rooms-Katholiek Godsdienstige, hetwelk leert dat niemand behalve de Kerk zelf, waaronder zij den Paus en het Pauselijk Consistorie verstaan, het Woord heeft uit te leggen, en dat hij die niet met het geloof alle dingen der door de Kerk geleerde leer omhelst, als een Ketter moet worden beschouwd, en dat hij vervloekt is; dat het zo is, staat vast uit de slotwoorden van het Concilie van Trente, waarin alle dogma's van dat Godsdienstige zijn vastgesteld, en waar

aan het einde dit wordt gezegd: *“Toen zeide de voorzitter Moron: Gaat in vrede. Toejuichingen volgden, onder andere deze van den Kardinaal van Lotharingen en de Vaders: Allen geloven wij aldus, allen zijn wij van hetzelfde gevoelen, allen onderschrijven wij het, met hetzelfde instemmende en het omhelzende; dit is het geloof van den gezegenden Petrus en de Apostelen, dit is het geloof der Vaders, dit is het geloof der Rechtgelovigen; het zij zo; Amen, Amen, de Banvloek over de ketters al tezamen, de Banvloek, de Banvloek”*. Het zijn de besluiten van dat Concilie welke boven aan den aanvang van dit Werk in hoofdtrekken zijn aangevoerd, waarin evenwel nauwelijks één Ware is. Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men wete dat de Hervormden het blinde geloof, dat is, het van het verstand gescheiden geloof, uit dat Godsdiensstige hebben vastgehouden, en zij die na dezen dat geloof vasthouden, kunnen niet worden verlicht in de Goddelijke Ware dingen uit den Heer: zolang het verstand gevangen wordt gehouden onder de gehoorzaamheid des geloofs, of zolang het verstand daarvan wordt verwijderd de ware dingen der Kerk te zien, wordt de Theologie niets dan een zaak van het geheugen, en een zaak van het allene geheugen wordt verstrooid zoals elke zaak welke van haar oordeel is losgeslagen, en zij gaat aan haar eigen duisternis te gronde; vandaar is het, *dat zij de blinde leidlieden der blinden zijn, en wanneer de blinde den blinde leidt, zo vallen beiden in den kuil*, Matth. xv: 14; en zij zijn blind, omdat zij niet binnengaan door de deur, maar van ergens anders: Jezus zegt immers: *“Ik ben de Deur; indien iemand door Mij zal zijn ingegaan, die zal behouden worden; en hij zal ingaan en uitgaan, en weide vinden*, Joh. x: 9; weide vinden is geleerd worden, verlicht worden en gevoed worden in de Goddelijke ware dingen: allen die niet door de deur, dat is, door den Heer, binnengaan, worden *dieven en rovers* genoemd: doch zij die door de deur, dat is, door den Heer, binnengaan, worden *herders der schapen* genoemd, in hetzelfde Hfdst. x: Vers 1, 2; ga derhalve, vriend, tot den Heer, en schuw de boze dingen als zonden, en verwerp het geloof-alleen, en dan zal uw verstand geopend worden, en gij zult wonderbaarlijke dingen zien, en erdoor worden aangedaan.

915. *Het eerste fundament was jaspis, het tweede saffier, het derde chalcedon, het vierde smaragd, het vijfde sardonyx, het zesde sardius, het zevende chrysoliet, het achtste beryl, het negende topaas, het tiende chrysopraas, het elfde hyacinth, het twaalfde amethyst, betekent alle dingen dier leer vanuit den zin der letter des Woords in hun orde bij hen die onmiddellijk tot den Heer gaan, en leven volgens de geboden van den Decaloog door de boze dingen als zonden te schuwen; dezen immers en geen anderen zijn in de leer der liefde tot God, en der liefde jegens den naaste, welke twee de fundamenten zijn van den godsdienst. Dat met de twaalf*

fundamenten van den muur alle dingen der leer van Nova Hierosolyma vanuit den zin der letter des Woords worden aangeduid, zie men boven in n. 902, 914; dat met de kostelijke stenen in het algemeen worden aangeduid alle ware dingen der leer vanuit het Woord, doorschijnend door den geestelijken zin, zie men boven in n. 231s 540, 726, 911, 914; hier wordt met iederen steen een of ander aldu, dóórschijnend ware in het bijzonder aangeduid; dat het Woord in den zin der letter ten aanzien van de leerstellige dingen ervan overeenstemt met de kostelijke stenen van elk geslacht, zie men in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT, n. 43, 44, 45. Er zijn twee Kleuren in het algemeen die in de kostelijke stenen doorschijnen, de Rode Kleur en de Blanke Kleur; de overige kleuren, zoals groen, geel, blauw, en andere meer, zijn uit gene samengesteld met bemiddeling van het zwart; en met de Rode Kleur wordt het goede der liefde aangeduid, en met de Blanke Kleur wordt het ware der wijsheid aangeduid; dat de rode Kleur het goede der liefde betekent, is omdat het den oorsprong ontleent aan het vuur der zon, en het vuur van de zon der geestelijke Wereld is in zijn wezen de Goddelijke Liefde des Heren, aldus het goede der liefde; en dat de blanke Kleur het ware der wijsheid betekent, is omdat zij den oorsprong ontleent aan het licht dat uit het vuur der zon voortgaat, en dat voortgaande licht is in zijn wezen de Goddelijke Wijsheid, aldus het ware der wijsheid; en het zwarte ontleent den oorsprong aan de schaduw van gene, zijnde de onwetendheid. Maar afzonderlijk te ontvouwen wat van het goede en wat van het ware met iederen steen wordt aangeduid, zou al te ver voeren; doch nochtans zie men, om te weten wat van het goede en wat van het ware iedere steen in deze orde betekent, hetgeen boven in Hfdst. VII van Vers 5 tot 8, n. 349 tot 361, is ontvouwd, waar over de twaalf Stammen van Israël wordt gehandeld; het eendere immers wordt hier met iederen steen aangeduid, als met iederen daar genoemden Stam, aangezien met de daar beschreven twaalf Stammen evenzo alle goede en ware dingen der Kerk en der Leer van haar in hun orde worden aangeduid; en daarom wordt ook in dit Hoofdstuk, Vers 14, gezegd *dat in deze twaalf fundamenten de namen geschreven waren van de twaalf Apostelen des Lams*, en met de twaalf Apostelen worden alle dingen der leer aangaande den Heer en aangaande het leven volgens Zijn geboden aangeduid, n. 903. Met deze twaalf stenen worden ook eendere dingen aangeduid als met de twaalf kostelijke stenen in den Borstlap van Aharon, welke de Urim en Thummim werd genoemd, waarover Exod. XXVIII: 15 tot 21, welke Verzen in DE HEMELSE VERBORGENHEDEN van n. 9856 tot 9882 afzonderlijk zijn ontvouwd, met dit verschil dat in deze de namen van de twaalf Stammen Israëls waren, in gene

echter de namen van de twaalf Apostelen des Lams. Dat de fundamenten vanuit kostelijke stenen zijn, wordt ook gezegd bij Jesaja: *“O gij verdrukte, zie, Ik zal met spiesglans schikken UW STENEN, IK ZAL UW FUNDAMENTEN STELLEN IN SAFFIEREN, en uw poorten tot KARBONKELSTENEN; al uw zonen zullen van Jehovah geleerd zijn”*, LIV: II, 12, 13; onder de verdrukte wordt de Kerk verstaan welke uit den Heer bij de natiën moet worden geïnstaurerd: bij denzelfde: *“Zo zeide de Heer Jehovah: Ik zal in Zion een STEEN grondvesten, een STEEN DER BEPROEVING, een Hoek van waarde, van gegronde Grondvesting; Ik zal het gericht stellen tot richtsnoer, en de gerechtigheid tot schietlood*, XXVIII: 16, 17. Aangezien al het Ware der leer vanuit het Woord moet zijn gegroundvest op de erkenning van den Heer, wordt derhalve de Heer genoemd de STEEN ISRAËLS, Gen. XLIX: 24; *voorts de STEEN DES HOEKS welken de bouwlieden verworpen hebben*, Matth. XXI: 42; Markus XII: 10, 11; Lukas XX: 17, 18; dat de Steen des Hoeks een steen der fundamenten is, staat vast uit Jerem. LI: 26. De Heer wordt ook in het Woord op vele plaatsen de Rots [*Petra*] genoemd, en daarom verstond Hij Zichzelf onder de Rots, toen Hij zeide: *“Op deze ROTS zal Ik Mijn Kerk bouwen”*, Matth. XVI: 18, 19; en eveneens toen Hij zeide: *“wie Mijn woorden hoort en dezelve doet, is te vergelijken met een voorzichtig man, die een huis bouwt, en legt het FUNDAMENT OP DE ROTS*, Luk. VI: 47, 48; Matth. VII: 24, 25; met de Rots wordt aangeduid de Heer ten aanzien van het Goddelijk Ware des Woords. Dat alle dingen der Kerk en der Leer ervan betrekking hebben op deze twee punten: dat men onmiddellijk tot den Heer moet gaan, en dat men moet leven volgens de geboden van den Decaloog door de boze dingen als zonden te schuwen, en dat zo alle dingen der leer betrekking hebben op de liefde tot God en op de liefde jegens den naaste, zal men zien in DE LEER VAN NOVA HIEROSOLYMA AANGAANDE DE NAASTENLIEFDE, waar deze dingen in hun orde zullen worden uiteengezet.

916. *En de twaalf poorten twaalf paarlen; en een ieder der poorten was uit één paarl, betekent dat de erkenning en de erkenenis van den Heer alle erkenenissen van het ware en het goede, welke vanuit het Woord zijn, verbindt tot één, en binnenleidt in de Kerk.* Met de twaalf poorten worden de erkenenissen van het ware en het goede in hoofdtrekken aangeduid, door welke de mens in de Kerk wordt binnengeleid, n. 899, 900; met de twaalf paarlen worden ook de erkenenissen van het ware en het goede in hoofdtrekken aangeduid, n. 727; vandaar was het dat de poorten paarlen waren; dat ieder der poorten uit één paarl was, is omdat alle erkenenissen van het ware en het goede, welke met de poorten en met de paarlen worden aangeduid, betrekking hebben op één Erkentenis, welke het samenvattende ervan is, welke éne Erkentenis de

erkenntenis van den Heer is; er wordt gezegd één erkenntenis, hoewel het er meerdere zijn welke die éne erkenntenis maken; de erkenntenis immers van den Heer is de universele erkenntenis van alle dingen der leer en vandaar van alle dingen der Kerk; vanuit haar trekken alle dingen van den eredienst hun ziel en leven, want de Heer is het al in alle dingen des Hemels en der Kerk, en vandaar in alle dingen van den eredienst. Dat de erkenning en de erkenntenis van den Heer alle erkenntenissen van het ware en het goede vanuit het Woord tot één verbindt, is omdat er een verband is van alle geestelijke waarheden, en, indien gij het zoudt willen geloven, haar verband is zoals het verband van alle leden, ingewanden, en Organen van het lichaam; en daarom, zoals de ziel al die dingen in de orde en het verband samenhoudt, zodat zij niet anders dan als een éne worden gevoeld, evenzo houdt de Heer bij den mens alle geestelijke waarheden samen. Dat de Heer de Poort Zelf is, door welke men moet binnegaan in de Kerk en vandaar in den Hemel, leert Hijzelf bij Johannes: *“Ik ben de DEUR; indien iemand door Mij zal zijn binnengegaan, die zal behouden worden”*, x: 9; en dat de erkenning en de erkenntenis van Hem de paarl zelf is, wordt verstaan onder deze woorden des Heren bij Mattheus: *“Het koninkrijk der Hemelen is gelijk aan een mens handelaar zoekende schone PAARLEN, dewelke, hebbende ÉÉN KOSTBARE PAARL gevonden, ging heen en verkocht alle dingen die hij had, en kocht dezelve”*, XIII: 45, 46; de éne kostbare paarl is de erkenning en de erkenntenis van den Heer.

917. *En de straat der stad zuiver goud evenals doorluchtig glas, betekent dat al het ware dier Kerk en van haar leer is in vorm het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer.* Deze dingen zijn eender aan de dingen die boven in Vers 18 over de Stad zelf worden gezegd, namelijk dat zij was zuiver goud, zuiver glas gelijk; en dat daarmede wordt aangeduid, dat het al dier Kerk is het goede der liefde invloeiende tezamen met het licht vanuit den Hemel uit den Heer, zie men in n. 912, 913, met dit verschil dat hier wordt gezegd, dat de straat der stad zodanig is, en met de straat der stad wordt het ware van de leer der Kerk aangeduid, n. 501: dat al het ware van de leer der Kerk vanuit het Woord in vorm is het goede der liefde, zie men boven in n. 906, 908.

918. *En een tempel zag ik niet in haar, omdat de Heer God Almachtig, haar Tempel is en het Lam, betekent dat in deze Kerk niet enig Uitwendige gescheiden van het Inwendige zal zijn, omdat de Heer Zelf in Zijn Goddelijk Menselijke, uit Wien het al der Kerk is, Alleen wordt toegegaan, vereerd, en aanbeden.* Onder een tempel zag ik niet in haar, wordt niet verstaan dat er in de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, niet Tempels zullen zijn, maar dat in haar niet

een Uitwendige gescheiden van het Inwendige zal zijn; de oorzaak hiervan is deze, dat met den Tempel de Kerk ten aanzien van den eredienst wordt aangeduid, en in den oppersten zin de Heer Zelf ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, Die vereerd moet worden; men zie boven n. 191, 529, 585; en omdat het al der Kerk is uit den Heer, wordt derhalve gezegd omdat de Heer God Almachtig haar tempel is en het Lam, waarmede de Heer wordt aangeduid in Zijn Goddelijk Menselijke; onder den Heer God Almachtig wordt verstaan de Heer uit het eeuwige, Die Jehovah is, en met het Lam wordt aangeduid het Goddelijk Menselijke van Hem, zoals meermalen boven.

919. *En de Stad heeft niet van node de zon en de maan om in haar te lichten, omdat de Heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en haar Lamp het Lam, betekent dat de mensen dier Kerk niet zullen zijn in de liefde van zich en in het eigen inzicht, en vandaar in een alleen natuurlijk schijnsel, maar vanuit het Goddelijk Ware des Woords uit den Allenen Heer in het geestelijk licht.* Met de zon wordt hier aangeduid de natuurlijke liefde gescheiden van de geestelijke liefde, zijnde de liefde van zich; en met de maan wordt aangeduid het natuurlijk inzicht, voorts het natuurlijk geloof, gescheiden van het geestelijk inzicht en geloof, zijnde het eigen inzicht en het geloof uit zich; deze liefde en dit inzicht en geloof worden hier aangeduid met de zon en de maan, welke zij niet van node zullen hebben om te lichten vóór hen die in des Heren Nieuwe Kerk zullen zijn: met de Heerlijkheid Gods, welke haar verlicht, wordt het Goddelijk Ware des Woords aangeduid, n. 629; en omdat uit den Heer die verlichting is, wordt gezegd, en haar Lamp het Lam. Eendere dingen als hier worden met de volgende woorden bij Jesaja aangeduid: “*Gij zult uw muren Heil noemen, en uw poorten lof; de zon zal u niet meer zijn tot een licht overdag, en tot een glans zal u de maan niet lichten, maar Jehovah zal u zijn tot een licht der eeuwigheid, en uw God tot uw sieraad: uw Zon zal niet meer ondergaan, en uw Maan zal niet worden ingetrokken, omdat Jehovah u tot een licht der eeuwigheid zal zijn; uw volk zijn allen gerechten*”, LX: 18, 19, 20, 21; onder de zon en de maan die niet meer zullen lichten, worden de liefde van zich en het eigen inzicht verstaan; en onder de Zon en de Maan die niet meer zullen ondergaan, worden verstaan de liefde uit den Heer tot den Heer, en het inzicht, voorts het geloof uit Hem; en daarmede dat Jehovah tot een licht der eeuwigheid zal zijn, wordt iets eenders aangeduid als hier daarmede dat de Heerlijkheid Gods haar zal verlichten, en haar Lamp het Lam. Dat de Zon de liefde tot den Heer betekent, en in den tegengestelden zin de liefde van zich, zie men boven in n. 53, 414; en dat de Maan het inzicht uit den Heer en het geloof uit Hem betekent, n. 332, 413, 414; vandaar betekent de maan in den

tegengesteld en in het eigen inzicht en het geloof uit zich. Aangezien met de zon in den tegengestelden zin de liefde van zich wordt aangeduid, en met de maan het eigen inzicht en het geloof uit zich, was het derhalve een gruwel om de zon, de maan, en de sterren te aanbidden, zoals kan vaststaan bij Jerem. Hfdst. VIII: 1, 2; bij Ezechiël Hfdst. VIII: 15, 16; bij Zefanja Hfdst. I: 5; en dat die gestenigd werden, Deut. XVII: 2, 3, 5.

920. *En de natiën die gezaligd worden, zullen in haar licht wandelen, betekent dat allen die in het goede des levens zijn, en geloven in den Heer, daar zullen leven volgens de Goddelijke ware dingen, en ze van binnen in zich zullen zien, zoals het oog de voorwerpen ziet.* Met de natiën worden degenen aangeduid die in het goede des levens zijn, en eveneens zij die in het boze des levens zijn, n. 483, hier zij die in het goede des levens zijn, en geloven in den Heer, omdat er wordt gezegd, de Natiën die gezaligd worden; in het licht wandelen, betekent leven volgens de Goddelijke ware dingen, en ze van binnen in zich zien, zoals het oog de voorwerpen; de voorwerpen immers van het geestelijk gezicht, hetwelk van het innerlijk verstand is, zijn de geestelijke ware dingen, welke door hen die in dat verstand zijn, evenzo worden gezien als de natuurlijke voorwerpen voor de ogen; met het licht wordt hier aangeduid de doorvatting van het Goddelijk Ware vanuit de innerlijke verlichting uit den Heer bij hen, n. 796; en met wandelen wordt leven aangeduid, n. 167; daaruit blijkt, dat met in het licht van Nova Hierosolyma wandelen, wordt aangeduid vanuit de innerlijke verlichting de Goddelijke ware dingen doorvatten en zien, en leven volgens die. Maar dit moet worden toegelicht, omdat men niet weet wie er hier onder de Natiën worden verstaan, en wie onder de koningen, over wie in dit Vers volgt; met de natiën worden degenen aangeduid die in het goede der liefde uit den Heer zijn, welk goede het hemels goede wordt genoemd; en met de koningen worden degenen aangeduid die in de ware dingen der wijsheid vanuit het geestelijk goede uit den Heer zijn, over wie in het volgende Artikel; zij die in het hemels goede uit den Heer zijn, hebben allen de Goddelijke ware dingen aan hun leven ingeschreven, en daarom wandelen, dat is, leven zij gerecht volgens die, en eveneens zien zij die van binnen in zich, zoals het oog de voorwerpen; over hen zie men de dingen die boven in n. 120, 121, 122, 123 zijn vermeld; alle Hemelen zijn onderscheiden in twee Rijken, het Hemelse en het Geestelijke; het goede van het hemels Rijk wordt het hemels goede genoemd, zijnde het goede der liefde tot den Heer; en het goede van het geestelijk Rijk wordt het geestelijk goede genoemd, en het is het goede der wijsheid, hetwelk in zijn wezen het ware is; over deze beide Rijken zie men boven n. 647, 725, 854; iets eenders is het geval met de

Kerk; en daar zijn de mensen hemels, die gerecht volgens de geboden leven omdat het de Goddelijke Wetten zijn, zoals de burgerlijke mens leeft volgens de geboden van het gerechte, omdat het de burgerlijke wetten zijn; maar het verschil tussen hen is dit, dat de eerstgenoemde vanwege zijn leven volgens de geboden of de wetten een burger des Hemels is, voor zoveel als hij bij zich de burgerlijke wetten, welke der gerechtigheid zijn, ook tot Goddelijke wetten maakt. Zij die hier met de Natiën worden aangeduid, wie, zoals gezegd is, de Goddelijke ware dingen zijn ingeschreven, zijn degenen die worden verstaan bij Jeremia: *“Ik zal Mijn Wet in het midden van hen geven, en zal die op hun hart schrijven; en zij zullen niet meer een ieder zijn genoot, of een ieder zijn broeder, leren door te zeggen: Leert Jehovah kennen; allen immers zullen Mij leren kennen, van hun kleinste af tot hun grootste toe”*, xxxi: 33, 34.

921. *En de koningen der aarde zullen hun heerlijkheid en eer in haar brengen, betekent dat allen die in de ware dingen der wijsheid zijn vanuit het geestelijk goede, daar den Heer zullen belijden, en aan Hem zullen toekennen al het ware en al het goede, welke bij hen zijn.* Met de koningen der aarde worden degenen aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn, n. 20, 854; hier dus zij die in de ware dingen der wijsheid zijn vanuit het goede der geestelijke liefde, omdat tevoren de Natiën worden genoemd, waarmede degenen worden aangeduid die in het goede der hemelse liefde zijn, over wie in het voorgaande Artikel; met de heerlijkheid en de eer brengen in haar, of in Nova Hierosolyma, wordt aangeduid den Heer belijden en aan Hem toekennen al het ware en goede, welke bij den mens zijn, dat deze dingen worden aangeduid met de heerlijkheid en de eer brengen en geven, zie men in n. 249, 629, 693; van de heerlijkheid immers wordt gesproken met betrekking tot het Goddelijk Ware, en van de eer met betrekking tot het Goddelijk Goede des Heren, n. 249. Met de Natiën en de Koningen worden eendere dingen aangeduid als met de natiën en de volken, waarover boven n. 483; met de natiën zij die in het goede der liefde zijn, en met de volken zij die in de ware dingen der wijsheid zijn, ook in den tegengestelden zin; en daarom wordt in het Woord hier en daar gezegd natiën en koningen, zoals er gezegd wordt natiën en volken, zoals in deze plaatsen: *“ALLE KONINGEN zullen zich voor Hem nederbuigen, en ALLE NATIËN zullen Hem dienen”*, Psalm LXXII: II. *“Gij zult de melk der NATIËN zuigen, en gij zult de borsten der KONINGEN zuigen”*, Jes. LX: 16. *“VELE NATIËN en GROTE KONINGEN zullen hen doen dienen”*, Jerem. xxv: 14. *“De Heer aan uw rechter sloeg ten dage des toorns de KONINGEN; Hij heeft gericht onder de NATIËN”*, Psalm CX: 5, 6, behalve elders.

922. *En haar poorten zullen niet worden gesloten overdag, nacht immers zal daar niet zijn, betekent dat in Nova Hiersolyma bij voortduur degenen worden opgenomen die in de ware dingen vanuit het goede der liefde uit den Heer zijn, omdat daar het valse des geloofs niet is.* Daarmede dat de poorten overdag niet zullen worden gesloten, wordt aangeduid dat bij voortduur degenen worden toegelaten die willen binnengaan; met overdag wordt aangeduid bij voortduur, omdat daar altijd licht is, zoals boven in Vers 11 en 23, en niet enige nacht, zoals volgt: dat bij voortduur degenen worden opgenomen die in de ware dingen vanuit het goede der liefde uit den Heer zijn, is omdat het licht van Nova Hierosolyma het ware vanuit het goede der liefde is, en het goede der liefde uit den Heer is, zoals meermalen boven is getoond; en in dat licht kunnen geen anderen binnentreden dan zij die in de ware dingen vanuit het goede uit den Heer zijn; indien vreemden binnentreden, zo worden zij niet opgenomen, omdat zij niet samenstemmen, en dan óf zij gaan uit eigen beweging heen, omdat zij dat licht niet uithouden, óf zij worden heengezonden; daarmede dat daar niet nacht zal zijn, wordt aangeduid dat daar het valse des geloofs niet is; met den nacht immers wordt het tegengestelde van het licht aangeduid, en met het licht wordt aangeduid het ware vanuit het goede der liefde uit den Heer, zoals gezegd is; vandaar wordt met den nacht datgene aangeduid wat niet vanuit het goede der liefde uit den Heer is, en dit is het valse des geloofs; het valse des geloofs wordt ook verstaan onder den nacht bij Johannes: *“Jezus zeide: Ik moet werken de werken Gods, zolang het dag is; de NACHT komt, wanneer niemand zal kunnen werken”*, ix: 4; en bij Lukas: *“In dien NACHT zullen twee op één Bed zijn, de een zal worden aangenomen, de ander zal worden verlaten”*, xvii: 34; daar wordt gehandeld over den laatsten tijd der Kerk, wanneer er niets anders dan het valse des geloofs zal zijn; met het bed wordt de leer aangeduid, n. 137.

923. *En zij zullen de heerlijkheid en de eer der natiën in haar brengen, betekent dat zij die binnengaan, met zich brengen de belijdenis, de erkenning en het geloof, dat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en dat al het ware der Kerk en al het goede van den Godsdienst is uit Hem.* Dat met de heerlijkheid en de eer in haar brengen wordt aangeduid den Heer belijden en aan Hem toekennen al het ware en al het goede welke bij den mens zijn, zie men boven in n. 921; hier worden eendere dingen aangeduid, met dit verschil, dat zij die daar onder de koningen der aarde worden verstaan, dat met zich zullen medebrengen, hier dat zij die onder de natiën worden verstaan, het zullen doen, want er wordt gezegd, zij zullen de heerlijkheid en de eer der natiën in haar brengen, en met de Natiën worden degenen aangeduid die in het goede des levens

zijn, en geloven in den Heer, n. 920; en er wordt eveneens gehandeld over de opneming van hen die in de ware dingen vanuit het goede der liefde uit den Heer zijn, vlak boven in n. 922; daaruit volgt, dat met zij zullen de heerlijkheid en de eer der natiën in haar brengen, wordt aangeduid dat zij die binnengaan, met zich brengen de belijdenis, de erkenning en het geloof, dat de Heer is de God des Hemels en der aarde, en dat al het ware der Kerk en al het goede van den Godsdienst is uit Hem; bijna eendere dingen worden aangeduid met het volgende bij Jesaja: “*Ik zal den vrede over Jeruzalem uitbreiden, zoals een stortvloed DE HEERLIJKHEID DER NATIËN*”, LXVI: 12. Gezegd wordt het Ware der Kerk en het Goede van den Godsdienst, omdat iets anders is de Kerk, en iets anders de Godsdienst; de Kerk wordt de Kerk geheten krachtens de Leer, en de Godsdienst wordt Godsdienst geheten krachtens het Leven volgens de leer; het al der leer wordt het Ware genoemd, en eveneens is haar goede het ware, omdat zij hetzelfde slechts leert; doch het al des levens volgens die dingen welke de leer leert, wordt het goede genoemd, ook de ware dingen der leer doen is het goede; aldus wordt de Kerk en de Godsdienst onderscheiden; maar nochtans kan daar waar de leer is en niet het leven, niet van Kerk noch van Godsdienst worden gesproken, omdat de leer het leven als één met zich beschouwt, geheel en al zoals het ware en het goede, zoals het geloof en de naastenliefde, de wijsheid en de liefde, en zoals het verstand en de wil; en daarom is daar waar de leer is en niet het leven, de Kerk niet.

924. *En in haar zal niet binnengaan enig onreine, en doende gruwel en leugen, betekent dat niemand in des Heren Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, wordt opgenomen, die echtbreekt de goede dingen des Woords, en vervalst de ware dingen des Woords, en die de boze dingen doet vanuit bevestiging en zo eveneens de valse dingen.* Met niet binnengaan wordt aangeduid niet worden opgenomen, zoals boven; met het onreine wordt de geestelijke hoererie aangeduid, zijnde de echtbreking van het goede en de vervalsing van het ware des Woords, n. 702 en 728; dit is immers het onreine en het onzuivere zelf, omdat het Woord het reine en het zuivere zelf is, en dit wordt bezoedeld door de boze en de valse dingen, wanneer het verdraaid wordt; dat de echtbreuk en de hoererie overeenstemt met de echtbreking van het goede en de vervalsing van het ware des Woords, zie men in n. 134, 632; met gruwel en leugen doen, wordt aangeduid de boze dingen doen, en zo eveneens de valse dingen; met de gruwelen worden de boze dingen van elk geslacht aangeduid, vooral die welke in den Decaloog worden genoemd, n. 891; en met de leugen worden de valse dingen van elk geslacht aangeduid, hier de valse dingen van het boze, welke in zich de boze dingen zijn, aldus de valse dingen bevestigende het

boze, en deze zijn dezelfde als de bevestigde boze dingen. Dat de Leugen het valse van de leer betekent, is omdat de geestelijke leugen niet iets anders is; vandaar wordt met de leugen doen aangeduid leven volgens de valse dingen van de leer. Dat de Leugen in het Woord het valse van de leer aanduidt, kan vaststaan uit de volgende plaatsen: “Wij hebben een verbond uitgebouwen met den dood, en met de hel hebben wij een gezicht gemaakt; wij hebben de LEUGEN tot vertrouwen gesteld, en in de VALSHEID hebben wij ons verscholen”, Jes. XXVIII: 15. “Zij misleiden, de man zijn genoot, en spreken de waarheid niet, en zij leerden hun tong LEUGEN spreken”, Jerem. IX: 5. “Een volk der wederspanning is het, LEUGENACHTIGE zonen; zij willen de wet van Jehovah niet horen”, Jes. XXX: 9. “Zie, Ik ben tegen hen die dromen der LEUGEN profeteren, die ze vertellen om Mijn volk te verleiden met hun LEUGENS”, Jerem. XXIII: 32. “De waarzeggers zien LEUGEN, en zij spreken dromen der ijdelheid”, Zach. x: 2. “Zij zagen ijdelheid en voorzegging van LEUGEN; daarom dat gijlieden ijdelheid spreekt en LEUGEN ziet, daarom, zie, ben Ik tegen u, opdat Mijn hand zij tegen de profeten die LEUGEN spreken” Ezech. XIII: 6, 7, 8, 9; Hfdst. XXI: 29. “Wee der stad der bloeden, gans vol van LEUGEN en van roof”, Nahum III: 1. “In de Profeten van Jeruzalem zag Ik huiveringwekkende verstoktheid, door te echtbreken en te gaan in LEUGEN”, Jerem. XXIII: 14. “Van den profeet aan tot den priester toe doet een ieder LEUGEN”, Jerem. VIII: 10. “In Israël deden zij LEUGEN”, Hoschea VII: 1. “Gij zijt vanuit den vader den duivel; die was een mensenmoorder van den beginne, omdat DE WAARHEID NIET IN HEM is; wanneer hij de LEUGEN spreekt, zo spreekt hij vanuit zijn eigen dingen, omdat hij een LEUGEN-spreker is, en de vader derzelve”, Joh. VIII: 44; hier wordt ook onder de leugen het valse verstaan.

925. Dan alleen zij die zijn geschreven in het Boek des levens des Lams, betekent dat geen anderen in de Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma worden opgenomen, dan zij die geloven in den Heer, en leven volgens Zijn geboden in het Woord. Dat deze dingen worden aangeduid met geschreven zijn in het Boek des levens, zie men boven in n. 874, waaraan het niet nodig is hier meer dingen toe te voegen.

* * *

926. Hieraan zal ik deze GEDENKWAARDIGHEID toevoegen. Toen ik in de Ontvouwing van het Twintigste Hoofdstuk was, en nadacht over den Draak, het Beest, en den Pseudoprofeet, verscheen mij een zeker iemand, en hij vroeg: Wat overdenkt gij? Ik zeide dat het was over den Pseudoprofeet.

Toen zeide hij: Ik zal u heenvoeren tot de plaats waar degenen zijn die onder den Pseudoprofeet worden verstaan. Hij zeide dat het dezelfde zijn die in Hfdst. XIII worden verstaan onder het Beest vanuit de Aarde, hetwelk twee hoornen had, het Lam gelijk, en sprak zoals de Draak. Ik volgde hem, en zie, ik zag een schare, in welker midden Voorgangers waren, die hadden geleerd dat niets anders den mens zaligt dan het Geloof, en dat de Werken goede dingen zijn, maar niet tot het heil, en dat zij nochtans vanuit het Woord geleerd moeten worden, opdat de Leken, vooral de eenvoudigen, nauwer in de banden der gehoorzaamheid jegens de Overheden worden gehouden, en zoals vanuit godsdienst, aldus innerlijk, aangedreven worden om de zedelijke naastenliefde uit te oefenen; en toen zeide een van hen, mij ziende: Wilt gij onze Kapel zien, waarin het representatieve Beeld van ons Geloof is? Ik trad toe, en ik zag, en zie, het was prachtig; en in het midden ervan was het beeld van een Vrouw, bekleed met een scharlaken kleed, en houdende in de rechterhand een gouden munt, en in de linker een keten van paarden; maar zowel de Kapel als het Beeld waren door fantasie teweeg gebracht; de helse geesten immers kunnen door fantasieën prachtige dingen uitbeelden, door de innerlijke dingen des gemoeds toe te sluiten, en alleen de uiterlijke dingen ervan te openen; maar toen ik bemerkte dat het zulke toverijen waren, bad ik tot den Heer, en plotseling werden de innerlijke dingen van mijn gemoed geopend, en toen zag ik in plaats van de prachtige Kapel een huis vol spleten van het dak tot aan den grond toe, waarin niets samenhang, en ik zag in plaats van de vrouw in dat huis een drogbeeld hangen, welks hoofd eender was aan een draak, het lichaam zoals van een pardel, en de voeten zoals van een beer, aldus zoals het Beest uit de zee wordt beschreven, Apoc. Hfdst. XIII; en in plaats van een vloer was er een moeras waarin een menigte van kikvorsen was; en er werd mij gezegd, dat onder het moeras een grote gehouwen Steen was, waaronder het Woord goed verborgen lag; na deze dingen gezien te hebben, zeide ik tot den Toveraar: Is dit uw Kapel? En hij zeide dat het zo was; doch plotseling werd ook hem het innerlijk gezicht geopend, en zag hij eendere dingen als ik; op het zien hiervan riep hij met een groten schreeuw uit: Wat is dit, en vanwaar is dit? En ik zeide dat het is vanuit het licht vanuit den Hemel, hetwelk het hoedanige van iederen vorm opendekt, en hier het hoedanige van uw geloof gescheiden van de geestelijke naastenliefde. En terstond kwam een oostenlijke wind, en nam alles wat daar was weg, en droogde eveneens het moeras uit, en ontblootte zo den Steen waaronder het Woord lag; en na dezen woei een als het ware lentelijke warmte vanuit den Hemel, en zie, toen werd in dezelfde plaats een Tabernakel gezien,

eenvoudig ten aanzien van den uitwendigen vorm; en de Engelen die bij mij waren, zeiden: Zie, de Tabernakel van Abraham, zodanig als die geweest is toen de drie Engelen tot hem kwamen, en aankondiging deden betreffende de aanstaande geboorte van Izak. Deze Tabernakel verscheen voor de ogen eenvoudig, maar nochtans werd hij naar gelang van den invloed des lichts vanuit den Hemel al prachtiger en prachtiger; en het werd hun gegeven den Hemel te openen waarin de geestelijke Engelen waren, die in de wijsheid zijn; en toen verscheen vanwege het toen daaruit invloeiende licht die Tabernakel zoals een Tempel, eender aan den Hierosolymitaansen; en toen ik een blik naar binnen wierp, zag ik den Grondsteen, waaronder het Woord was nedergelegd, rondom bezaaid met kostelijke stenen waarvanuit als het ware een bliksem flitste naar de wanden toe, waarop vormen van Cherubim waren, en ze schoon met kleuren schakeerde. Ik bewonderde deze dingen, en de Engelen zeiden: Gij zult nog wonderbaarlijker dingen zien. En het werd hun gegeven den Derden Hemel te openen, waarin de hemelse Engelen waren, die in de liefde zijn; en toen verdween tengevolge van het daaruit invloeiende Licht die ganse Tempel, en in de plaats ervan werd de Heer Alleen gezien, staande op den Grondsteen, welke het Woord was, in een eendere beeltenis als waarin Hij gezien werd door Johannes in Apoc. Hfdst. 1. Doch omdat toen een heiligheid de innerlijke dingen van het gemoed der Engelen vervulde, tengevolge waarvan de aandrang over hen kwam om voorover op het aangezicht te vallen, werd plotseling door den Heer de weg des lichts vanuit den Derden Hemel gesloten, en werd de weg des lichts vanuit den Tweeden Hemel geopend, tengevolge waarvan terugkeerde de aanblik van den vorigen Tempel, en eveneens van den Tabernakel, maar in den Tempel. Vanuit deze dingen was het toegelicht, wat er wordt verstaan onder deze woorden in dit Hoofdstuk: “Zie, DE TABERNAKEL GODS *met de mensen, en Hij zal wonen met hen*”, Vers 3, n. 882: en onder deze: EEN TEMPEL zag ik niet in Nova Hierosolyma, omdat DE HEER GOD ALMAGHTIG HAAR TEMPEL EN HET LAM, Vers 22, n. 918.

De Apocalyps

Twee En Twintigste Hoofdstuk

1. En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, glanzend evenals kristal, uitgaande van den troon Gods en des Lams.
2. In het midden van haar straat, en van de rivier, ginds en herwaarts, de Boom des levens, makende twaalf vruchten, van maand tot maand gevende zijn vrucht, en de bladeren des booms tot medicijn der natiën.
3. En niet enig verwenste zal daar zijn; en de troon Gods en des Lams zal in haar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem bedienen.
4. En zij zullen Zijn Aangezicht zien, en Zijn Naam in hun voorhoofden.
5. En nacht zal daar niet zijn, en zij zullen geen lamp noch licht der zon van node hebben, omdat de Heer Godhen verlicht; en zij zullen regeren tot in de eeuwen der eeuwen:
6. En hij zeide tot mij: Deze woorden getrouw en waar. En de Heer God der heilige Profeten heeft Zijn Engel gezonden om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die snellijk moeten geschieden.
7. Zie, Ik kom snellijk; gezegend hij die de woorden der profetie dezes Boeks houdt.
8. En ik Johannes ziende deze dingen en horende, en toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om te aanbidden voor de voeten des Engels, die mij deze dingen toonde.
9. En hij zegt tot mij: Zie, geenszins; uw mededienstknecht immers ben ik, en uwer broederen, der profeten, en dergenen die de woorden dezes Boeks houden; aanbid God.
10. En hij zegt tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes Boeks niet, omdat de tijd nabij is.
11. De ongerechte worde nog ongerecht, en de vuile worde nog vuil; en de gerechte worde nog gerechtvaardigd, en de heilige worde nog geheiligd:
12. En zie, Ik kom snellijk, en Mijn loon met Mij, gevende een ieder zoals zijn werk zal zijn.
13. Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, de Eerste en de Laatste.
14. Gezegend zij die Zijn bevelen doen, opdat hun mogendheid zij in den Boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de Stad.

15. Buiten echter de honden en de bezweerders, en de hoereerders en de doodslagers en de afgodendienaren, en een elk liefhebbende en doende de leugen.
16. Ik, Jezus, heb Mijn Engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken; Ik ben de Wortel, en het Geslacht Davids, de blinkende en morgenlijke Ster.
17. En de geest en de bruid zeggen: Kom; en die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft: Hij kome; en die wil, neme het water des levens om niet.
18. Ik betuig immers aan een elk die hoort de woorden der profetie dezes Boeks: Indien iemand togedaan zal hebben tot deze dingen, God zal over hem toedoen de plagen die geschreven zijn in dit Boek.
19. En indien iemand weggenomen zal hebben uit de woorden des Boeks dezer profetie, God zal zijn deel wegnemen uit het Boek des levens, en uit de heilige Stad, en de dingen die geschreven zijn in dit Boek.
20. Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, ik kom snellijk, amen; ja kom, Heer Jezus.
21. De genade van onzen Heer Jezus Christus met u allen, amen.

De Geestelijke Zin.

DE INHOUD VAN HET GANSE HOOFDSTUK. Nog verder wordt die Kerk beschreven ten aanzien van het inzicht vanuit de Goddelijke Ware dingen uit den Heer, Vers 1 tot 5. Dat de Apocalyps is geopenbaard uit den Heer, en dat zij te zijner tijd onthuld moet worden, Vers 6 tot 10: aangaande de Komst des Heren en de verbinding van Hem met hen die geloven in Hem en volgens Zijn geboden leven, Vers 11 tot 17. Dat de dingen die zijn onthuld, alleszins bewaard moeten worden, vers 18, 19. De Verloving, Vers 17, 20, 21.

DE INHOUD VAN DE AFZONDERLIJKE VERZEN. En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, glanzend evenals kristal, uitgaande van den Troon Gods en des Lams, *betekent* de Apocalyps, nu ten aanzien van den geestelijken zin geopend en ontvouwd, waar de Goddelijke Ware dingen in overvloed uit den Heer zijn onthuld, voor hen die in Zijn Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn: in het midden van haar straat en van de rivier, ginds en herwaarts, de Boom des levens, makende twaalf vruchten, *betekent* dat in de binnenste dingen van de waarheden der leer en vandaar des levens in de Nieuwe Kerk de Heer is in Zijn Goddelijke Liefde, uit Wien alle goede dingen, welke de mens daar schijnbaar doet zoals vanuit zich, voortvloeien: van maand tot maand gevende zijn vrucht, *betekent* dat de Heer de goede dingen voortbrengt bij den mens volgens elken staat van het ware bij hem: en de bladeren des booms waren tot medicijn der natiën, *betekent* de redelijke ware dingen daaruit, door welke zij die in de boze dingen en daaruit in de valse dingen zijn, daartoe worden gebracht om gezond te denken en welvoeglijk te leven: en niet enig verwenste zal daar zijn, en de troon Gods en des Lams zal in haar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem bedienen, *betekent* dat in de Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, er niet enigen gescheiden van den Heer zullen zijn, omdat de Heer Zelf daar zal regeren, en zij die in de ware dingen door het Woord uit Hem zijn, en Zijn bevelen doen, met Hem zullen zijn, omdat zij verbonden zijn: en zij zullen Zijn Aangezicht zien, en Zijn Naam in hun voorhoofden, *betekent* dat zij zich tot den Heer zullen keren, en de Heer Zich tot hen, omdat zij verbonden zijn door de liefde: en nacht zal daar niet zijn, en zij zullen geen lamp noch licht der zon van node hebben, omdat de Heer hen verlicht, *betekent* dat in Nova Hierosolyma niet enig valse des geloofs zal zijn, en dat de mensen daar in de erkennissen aangaande God niet zullen zijn vanuit het natuurlijk schijnsel, zijnde vanuit het eigen inzicht, en vanuit de glorie opkomende uit den trots, maar zullen

zijn in het geestelijk licht vanuit het Woord uit den Allenen Heer: en zij zullen regeren in de eeuwen der eeuwen, *betekent* dat zij zullen zijn in het Rijk des Heren, en in de verbinding met Hem tot in het eeuwige: en hij zeide tot mij: Deze woorden getrouw en waar, *betekent* dat zij deze dingen voor zeker mogen weten, omdat de Heer Zelf het onloochenbaar heeft gezegd: en de Heer God der heilige profeten heeft Zijn Engel gezonden om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die snellijk moeten geschieden, *betekent* dat de Heer, vanuit Wien het Woord van het ene en het andere Verbond is, door den Hemel aan hen die in de ware dingen vanuit Hem zijn, de dingen heeft onthuld die zeker zullen gaan geschieden: zie, Ik kom snellijk; gezegend hij die de woorden der profetie dezes boeks houdt, *betekent* dat de Heer zeker zal komen, en het eeuwige leven zal geven aan hen die in acht nemen en doen de ware dingen of de geboden der leer van dit nu door den Heer geopende Boek: en ik, Johannes ziende deze dingen en horende, en toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om te aanbidden voor de voeten des Engels, die mij deze dingen toonde, *betekent* dat Johannes meende, dat de Engel, die door den Heer tot hem was gezonden, opdat hij in den staat des geestes zou worden gehouden, God was Die deze dingen had onthuld, terwijl het toch niet zo was, de Engel immers toonde alleen wat de Heer had geopenbaard: en hij zeide tot mij: Zie, geenszins, uw mededienstknecht immers ben ik, en uwer broederen, der profeten, en dergenen die de woorden dezes boeks houden; aanbid God, *betekent* dat de Engelen des Hemels niet moeten worden aanbeden en aangeroepen, omdat zij niets van het Goddelijke hebben, maar dat zij aan de mensen zijn vergezelschap zoals broeders aan broeders, namelijk aan degenen die in de leer van Nova Hierosolyma zijn, en de geboden ervan doen, en dat de Allene Heer in vergezelschapping met hen moet worden aanbeden: En hij zegt tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes Boeks niet, omdat de tijd nabij is, *betekent* dat de Apocalyps niet toegesloten zal zijn, maar moet worden geopend, en dat dit nodig is aan het einde der Kerk, opdat enigen gezaligd worden: de ongerechte worde nog ongerecht, en de vuile worde nog vuil, en de gerechte worde nog gerechtvaardigd, en de heilige worde nog geheiligd, *betekent* den staat van allen in het bijzonder na den dood en vóór het gericht ervan, en in het gemeen vóór het Laatste Gericht, namelijk dat van hen die in de boze dingen zijn, de goede dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de valse dingen zijn, de ware dingen zullen worden weggenomen; en omgekeerd dat van hen die in de goede dingen zijn, de boze dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de ware dingen zijn, de valse dingen zullen worden weggenomen: en zie, Ik kom snellijk, en

Mijn loon is met Mij, gevende een ieder zoals zijn werk zal zijn, *betekent* dat de Heer zeker zal komen; en dat Hijzelf de Hemel en de gelukzaligheid van het eeuwige leven is, voor een ieder volgens het geloof in Hem, en het leven volgens Zijn geboden: Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, de Eerste en de Laatste, *betekent* omdat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en door Hem alle dingen in de Hemelen en op de Aarde zijn gemaakt, en door Zijn Goddelijke Voorzienigheid worden geregeerd, en volgens haar geschieden: gezegend zij die Zijn bevelen doen, opdat hun mogendheid zij in den Boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de stad, *betekent* dat de eeuwige gelukzaligheid is voor hen die leven volgens de geboden des Heren, te dien einde dat zij in den Heer zijn en de Heer in hen door de liefde, en in Zijn Nieuwe Kerk door de erkenningen aangaande Hem: buiten echter de honden, en de bezweerders en de hoereerders, en de doodslagers en de afgodendienaren, en een elk liefhebbende en doende de leugen, *betekent* dat niet iemand in Nova Hierosolyma wordt opgenomen die de geboden van den Decaloog voor niets acht, en niet enige boze dingen daar met name als zonden genoemd schuwt, en derhalve in die leeft: Ik, Jezus, heb Mijn Engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken, *betekent* de betuiging uit den Heer vóór de ganse Christelijke Wereld, dat het waar is dat de Allene Heer de dingen heeft geopenbaard die in dit Boek geschreven zijn, alsmede die welke nu zijn geopend: Ik ben de Wortel en het Geslacht Davids, de blinkende en morgenlijke Ster, *betekent* dat Hij Zelf is de Heer Die geboren is in de Wereld, en toen het Licht was, en Die komen zal met het nieuwe Licht, hetwelk vóór Zijn Nieuwe Kerk, zijnde de Heilige Hierosolyma, zal verrijzen: en de geest en de bruid zeggen: Kom, *betekent* dat de Hemel en de Kerk de Komst des Heren verlangen: en die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft: Hij kome; en die wil, ontvang het water des levens om niet, *betekent* dat hij die iets weet aangaande de Komst des Heren, en aangaande den Nieuwen Hemel en aangaande de Nieuwe Kerk, aldus aangaande het Rijk des Heren, moge bidden dat het kome, en dat hij die de ware dingen verlangt, moge bidden dat de Heer met het licht kome, en dat hij die de ware dingen liefheeft, dan dezelve uit den Heer zal ontvangen zonder eigen inspanning: Ik betuig immers aan een elk die hoort de woorden der profetie dezes Boeks: Indien iemand togedaan zal hebben tot deze dingen, God zal over hem toedoen de plagen die geschreven zijn in dit Boek, *betekent* dat zij die de ware dingen der Leer van dit nu door den Heer geopende Boek lezen en weten, en nochtans een anderen God dan den Heer erkennen, en een ander geloof dan dat in Hem, door iets toe te voegen waardoor zij die twee punten vernietigen,

niet anders kunnen dan vergaan vanwege de valse en de boze dingen, die met de in dit Boek beschreven plagen worden aangeduid: en indien iemand weggenomen zal hebben uit de woorden des Boeks dezer profetie, God zal zijn deel wegnemen uit het Boek des Levens, en uit de heilige Stad, en de dingen die geschreven zijn in dit boek, *betekent* dat zij die de ware dingen der leer van dit nu door den Heer geopende Boek lezen en weten, en nochtans een anderen God dan den Heer erkennen, en een ander geloof dan dat in Hem, door iets weg te nemen waardoor zij die twee punten vernietigen, niet in iets kunnen wijs zijn en zich niet iets kunnen toeëigenen vanuit het Woord, noch opgenomen kunnen worden in Nova Hierosolyma, noch het lot delen met hen die in het Rijk des Heren zijn: Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom snellijk, amen; ja, kom, Heer Jezus, *betekent* den Heer, Die de Apocalyps heeft onthuld, en dezelve nu heeft geopend, dit Evangelie betuigende, dat Hij in Zijn Goddelijk Menselijke, Hetwelk Hij heeft opgenomen in de Wereld en verheerlijkt heeft, komt als Bruidegom en Echtgenoot, en dat de Kerk Hem verlangt als Bruid en Echtgenote.

De Ontvouwing.

932. *En hij toonde mij een zuivere rivier van het water des levens, glanzend evenals kristal, uitgaande van den Troon Gods en des Lams, betekent de Apocalyps nu ten aanzien van den geestelijken zin geopend en ontvouwd, waar de Goddelijke Ware dingen in overvloed uit den Heer zijn onthuld voor hen die in Zijn Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma zullen zijn.* Met de zuivere rivier van het water des levens, glanzende evenals kristal, wordt aangeduid het Goddelijk Ware des Woords in overvloed, dóórschijnend vanuit den geestelijken zin ervan, welke in het licht des Hemels is; dat met de rivier het Goddelijk Ware in overvloed wordt aangeduid, zie men in n. 409; de oorzaak hiervan is deze, dat met de wateren, uit welke een rivier is, de ware dingen worden aangeduid, n. 50, 685, 719; en met de wateren des levens die ware dingen vanuit den Heer door het Woord, waarover aanstonds; en met glanzend zoals kristal, worden aangeduid deze ware dingen dóórschijnend vanuit den geestelijken zin, welke in het licht des Hemels is, n. 897; daarmede dat die rivier werd gezien uit te gaan van den troon Gods en des Lams, wordt aangeduid dat het is vanuit den Hemel uit den Heer; met den troon immers wordt de Heer aangeduid ten aanzien van het Gericht en ten aanzien van de regering en ten aanzien van den Hemel; ten aanzien van het Gericht, n. 229, 845, 865; ten aanzien van de regering, n. 694, 808 einde: en ten aanzien van den Hemel, n. 14, 221, 222; hier dus vanuit den Hemel uit den Heer; met God en het Lam wordt hier aangeduid, zoals meermalen boven, de Heer ten aanzien van het Goddelijke Zelf *a Quo*, en ten aanzien van het Goddelijk Menselijke. Dat onder deze rivier des levens in het bijzonder worden verstaan de Goddelijke Ware dingen in overvloed, hier nu in de Apocalyps uit den Heer onthuld, blijkt uit de Verzen 6, 7, 9, 10, 14, 16, 17, 18, 19 van dit Hoofdstuk, waar over het Boek dezer profetie wordt gehandeld, en dat de dingen welke daar geschreven zijn, moeten worden bewaard, welke niet konden worden bewaard, voordat door den geestelijken zin de dingen waren onthuld welke daarin zijn bevat, omdat zij tevoren niet waren verstaan; en ook is de Apocalyps het Woord, eender aan het Profetische Woord van het Oude Testament; en in de Apocalyps zijn nu ontdekt de boze en de valse dingen der Kerk die men moet schuwen en verafschuwen, en de goede en de ware dingen der Kerk die men moet doen, vooral aangaande den Heer en aangaande het eeuwige leven uit Hem; welke dingen weliswaar bij de Profeten worden geleerd, maar niet zo klaarlijkend als bij de Evangelisten en in de Apocalyps; en de Goddelijke Ware dingen aangaande den Heer, namelijk dat Hij de God des Hemels en der Aarde

is, welke dan voortgaan uit Hem, en opgenomen worden door hen die in Nova Hierosolyma zullen zijn, over welke ware dingen in de Apocalyps wordt gehandeld, zijn het die in het bijzonder worden verstaan onder de zuivere rivier van het water des levens, glanzend evenals kristal, uitgaande vanuit den troon Gods en des Lams, zoals eveneens kan vaststaan uit deze dingen: “Jezus zeide: Een ieder die in Mij gelooft zoals de Schrift heeft gezegd, STROMEN DES LEVENDEN WATERS zullen uit zijn Buik vloeien”, Joh. VII: 38. “Jezus zeide: Wie gedronken zal hebben van het water dat Ik hem geven zal, dien zal niet dorsten tot in het eeuwige, maar het water dat Ik hem zal geven, zal in hem worden een BRON VAN WATER, SPRINGENDE TOT IN HET EEUWIGE LEVEN”, Joh. IV: 14. “Ik zal den dorstige geven uit het WATER DES LEVENS voor niet”, Apoc. XXI: 6; Hfdst. XXII: 17. “En het Lam Dat in het midden des Troons is, zal hen weiden, en hen leiden tot de LEVENDE BRONNEN DER WATEREN”, Apoc. VII: 17. “TE DIEN DAGE ZULLEN LEVENDE WATEREN VAN JERUZALEM UITGAAN; JEHOVAH ZAL TOT ÉÉN KONING ZIJN OVER DE GANSE AARDE; TE DIEN DAGE ZAL JEHOVAH ÉÉN ZIJN, EN ZIJN NAAM ÉÉN”, Zach. XIV: 8, 9; met de levende wateren of de wateren des levens worden daar de Goddelijke Ware dingen uit den Heer aangeduid.

933. *In het midden van haar straat en van de rivier, ginds en herwaarts, de boom des levens makende twaalf vruchten, betekent dat in de binnenste dingen van de waarheden der leer en vandaar des levens in de Kerk de Heer is in Zijn Goddelijke Liefde, uit Wien alle goede dingen welke de mens doet schijnbaar zoals vanuit zich, voortvloeien.* Met in het midden wordt in het binnenste aangeduid, en daaruit in alle dingen rondom, n. 44, 383; met de straat wordt het ware van de leer der Kerk aangeduid, n. 501, 917; met de rivier wordt het Goddelijk Ware in overvloed aangeduid, n. 409, 932; ginds en herwaarts betekent ter rechter en ter linker zijde, en het ware ter rechter zijde is dat wat in het heldere is, en ter linker zijde dat wat in het duistere is; het zuiden immers in den Hemel, waarmede het ware in het heldere wordt aangeduid, is ter rechter zijde, en het noorden, waarmede het ware in het duistere wordt aangeduid, is ter linker zijde, n. 901; met den Boom des levens wordt aangeduid de Heer ten aanzien van de Goddelijke Liefde, n. 89; met de vruchten worden aangeduid de goede dingen der liefde en der naastenliefde, welke de goede werken worden genoemd, waarover in het volgend Artikel; met twaalf worden alle dingen aangeduid, en het wordt gezegd van de goede en de ware dingen der Kerk, n. 348; vanuit deze dingen, tot één zin samengebracht, volgt, dat met in het midden van de straat en van de rivier, ginds en herwaarts, de boom des levens, makende twaalf vruchten, wordt aangeduid dat in de binnenste

dingen van de waarheden der leer en des levens in de Nieuwe Kerk de Heer is in Zijn Goddelijke Liefde, uit Wien alle goede dingen, die de mens doet schijnbaar zoals uit zich, voortvloeien. Dit geschiedt bij hen die onmiddellijk tot den Heer gaan, en de boze dingen schuwen omdat zij zonden zijn, aldus die in des Heren Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, zullen zijn; want zij die niet onmiddellijk tot den Heer gaan, kunnen niet met Hem worden verbonden, aldus ook niet met den Vader, en vandaar kunnen zij niet zijn in de liefde die uit het Goddelijke is; het aanzien immers verbindt, niet het alleen verstandelijk aanzien, maar het verstandelijk aanzien vanuit de aandoening des wils, en de aandoening des wils bestaat niet, tenzij de mens Zijn geboden doet; en daarom zegt de Heer: *Wie Mijn geboden doet, die heeft Mij lief, en tot hem zal Ik komen, en verblijf bij hem maken*", Joh. xiv: 21 tot 24. Gezegd wordt in de binnenste dingen van de waarheden der leer en vandaar des levens in de Nieuwe Kerk, omdat in de geestelijke dingen uit het binnenste alle dingen zijn en alle dingen voortgaan, zoals uit het vuur en het licht in het middelpunt tot de omtrekken, of zoals uit de Zon, die ook in het middelpunt is, de warmte en het licht in het heelaal; aldus geschiedt in kleinsten zoals in grootsten; omdat het binnenste van elk ware wordt aangeduid, wordt derhalve gezegd in het midden van de straat en van de rivier, en niet aan de ene en de andere zijde der rivier, hoewel dit wordt verstaan. Dat uit den Heer, als Hij in het binnenste is, alle goede dingen der liefde en der naastenliefde zijn en voortgaan, blijkt uit de woorden van den Heer Zelf bij Johannes: *"Jezus zeide: Gelijkerwijs de rank geen vrucht kan dragen van zichzelf, zo zij niet in den wijnstok zal gebleven zijn, alsoo ook gij niet, zo gij in Mij niet zult gebleven zijn: Ik ben de Wijnstok, gij de ranken; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen"*, xv: 4, 5, 6.

934. Dat de vruchten betekenen de goede dingen die de mens vanuit de liefde of de naastenliefde doet, weet men weliswaar zonder bevestiging vanuit het Woord, want de lezer verstaat onder de vruchten in het Woord niet iets anders: de oorzaak waarom onder de vruchten de goede dingen der liefde of der naastenliefde worden verstaan, is deze, dat de mens met een Boom wordt vergeleken, en ook Boom wordt genoemd, n. 89, 400. Dat de vruchten de goede dingen der liefde of der naastenliefde betekenen, welke met een gemeen woord de goede werken worden genoemd, kan vaststaan uit deze plaatsen: *"De bijl ligt aan den wortel des booms; alle BOOM die geen GOEDE VRUCHT maakt, zal uitgehouwen, en in het vuur geworpen worden"*, Matth. iii: 10; Hfdst. vii: 16 tot 20. *"Of maakt den BOOM goed en de VRUCHT goed, of maakt den BOOM rot en de VRUCHT rot; vanuit de VRUCHT wordt de*

BOOM gekend”, Matth. xii: 33; Lukas vi: 43, 44. “Alle rank die geen VRUCHT draagt, zal weggenomen worden, al die echter VRUCHT draagt, zal besneden worden opdat zij meer VRUCHT drage; die in Mij blijft en Ik in hem, die draagt VEEL VRUCHT, Joh. xv: 2 tot 8. “Maakt VRUCHTEN, der boetedoening waardig”, Matth. iii: 8. “Die in de goede aarde gezaaid is, deze is degene die het Woord hoort en daarop let en VRUCHT draagt”, Matth. xiii: 23. “Jezus zeide tot de discipelen: Ik heb u uitverkoren opdat gij VRUCHT draagt, en uw VRUCHT blijve”, Joh. xv: 16. “Iemand had een vijgeboom, geplant in zijn Wijngaard; hij kwam, VRUCHT daarop zoekende, maar vond niet; hij zegt tot den wangaardenier: Houw hem uit; wat zal hij het land onvruchtbaar maken”, Lukas xiii: 6 tot 9. Een mens heer des huizes verhuurde zijn Wijngaard aan landlieden, om zijn VRUCHTEN te ontvangen; maar zij doodden de tot hen gezonden knechten, en ten slotte den Zoon; en daarom zal Hij den Wijngaard aan anderen verhuren, die Hem VRUCHTEN op haar tijden zullen geven: aldus zal het Koninkrijk Gods van u weggenomen worden, en gegeven worden aan een Natie, makende ZIJN VRUCHTEN”, Matth. xxi: 34, 40, 41, 43: behalve in vele andere plaatsen.

935. Van maand tot maand gevende zijn vrucht, betekent dat de Heer de goede dingen voortbrengt bij den mens volgens elken staat van het ware bij hem. Met de maand wordt aangeduid de staat van des menschen leven ten aanzien van het ware, waarover aanstonds; met vrucht geven wordt aangeduid de goede dingen voortbrengen; dat de vruchten de goede dingen der liefde en der naastenliefde zijn, is boven in n. 934 getoond; en omdat de Heer ze wezenlijk bij den mens voortbrengt, hoewel de mens ze zoals uit zich doet, aldus schijnbaar, zoals boven in n. 934 is gezegd, zo staat het vast dat er wordt aangeduid dat de Heer vanuit het binnenste, als Hij daar is, die dingen voortbrengt. Maar het zal gezegd worden hoe het moet worden verstaan, dat de Heer de goede dingen der naastenliefde voortbrengt bij den mens volgens den staat van het ware bij hem; wie gelooft dat de mens het goede doet hetwelk den Heer aangenaam is, welk goede het geestelijk goede wordt genoemd, indien bij hem niet de ware dingen vanuit het Woord zijn, die bedriegt zich zeer; goede dingen zonder de ware dingen zijn niet de goede dingen, en ware dingen zonder de goede dingen zijn niet de ware dingen bij den mens, hoewel zij in zich ware dingen zijn; het goede immers zonder het ware is zoals het willijke van den mens zonder het verstand, welk willijke niet menselijk is, maar zoals dat van een beest, of zoals van een gesneden beeld dat een werkmeester in beweging zet; doch het willijke tezamen met het verstandelijke wordt menselijk volgens den staat van het verstand waardoor het tot bestaan komt: want de staat des levens van ieder mens is zodanig, dat zijn wil niet iets kan doen tenzij door het verstand,

noch het verstand iets kan denken tenzij vanuit den wil; het is iets eenders met het goede en het ware, aangezien het goede is des wils en het ware is des verstands. Hieruit blijkt, dat het goede dat de Heer bij den mens voortbrengt, is volgens staat van het ware, vanuit hetwelk het verstand is, bij hem. Dat dit daarmede wordt aangeduid, dat de Boom des levens zijn vrucht geeft van maand tot maand, is omdat met de maand de staat van het ware bij den mens wordt aangeduid: dat met alle tijden, zijnde Uren, Dagen, Weken, Maanden, Jaren, Eeuwen, staten des levens worden aangeduid, zie men in n. 476, 562; dat met de maanden worden aangeduid de staten des levens ten aanzien van de ware dingen, is omdat onder de maanden de tijden worden aangeduid welke door de Maan zijn aangegeven, en met de Maan wordt het ware des verstands en des geloofs aangeduid, n. 332, 413, 414, 919: eendere dingen worden onder de maanden verstaan in deze plaatsen: *“Gezegend door Jehovah het land van Jozef, van de kostelijke dingen der inkomsten der zon, en van de kostelijke dingen van het voortbrengsel der MANNEN”*, Deut. xxiii: 13, 14. *“Het zal geschieden van MAAND TOT MAAND, en van Sabbath tot Sabbath, dat alle vlees zal komen om zich in te krommen vóór Jehovah”*, Jes. lxvi: 23. Vanwege de betekenis van de maand, zijnde der maan, geschieden *de Slachtoffers aan de aanvangen van elke MAAND of met NIEUWE MAAN*, Num. xxix: 6; Jes. i: 14. En dan *bliezen zij ook op de bazuinen*, Num. x: 10; Psalm lxxxi: 4; en het was bevolen *dat zij de MAAND Abib zouden houden, waarop zij het Pascha vierden*, Exod. xii: 2; Deut. xvi: 1. Met de maanden worden de staten van het ware aangeduid, en in den tegengestelden zin de staten van het valse bij den mens, ook boven in de Apocalyps Hfdst. ix: 5, 10, 15; Hfdst. xi: 2; Hfdst. xiii: 5; iets eenders als hier, wordt met de maand aangeduid bij Ezech. xlvii: 12.

936. *En de bladeren des booms tot medicijn der natiën, betekent de redelijke ware dingen daaruit, door welke zij die in de boze dingen en daaruit in de valse dingen zijn, daartoe worden gebracht om gezond te denken en welvoeglijk te leven.* Met de bladeren des booms worden de redelijke ware dingen aangeduid, waarover beneden; met de natiën worden degenen aangeduid die in de goede dingen en daaruit in de ware dingen zijn, en in den tegengestelden zin degenen die in de boze dingen en daaruit in de valse dingen zijn, n. 483; hier zij die in de boze dingen en daaruit in de valse dingen zijn, omdat er wordt gezegd tot hun medicijn; en zij die in de boze en daaruit in de valse dingen zijn, kunnen niet door het Woord genezen worden, omdat zij dit niet lezen; maar zij kunnen, indien zij over oordeel beschikken, worden genezen door de redelijke ware dingen. Eendere dingen als in dit Vers worden door deze woorden bij Ezechiël aangeduid: *“Zie, wateren uitgaande van onder den dorpel des Huizes,*

vanuit welke een rivier, aan welke oever zeer veel Boom der spijszaden en herwaarts, welks BLAD niet afvalt, noch verteerd wordt; van maand tot maand wordt het herboren; waarvandaan zijn vrucht tot spijszaden is, en zijn BLAD TOT MEDICIJN”, XLVII: 1, 7, 12; ook daar aangaande de Nieuwe Kerk. Dat met de bladeren de redelijke ware dingen worden aangeduid, is omdat met den Boom de mens wordt aangeduid, n. 89, 400; en dan worden door alle dingen van den Boom de daarmee samenstemmende dingen bij den mens aangeduid, zoals met de takken, de bladeren, de bloesems, de vruchten, en de zaden; met de takken worden de zinlijke en natuurlijke ware dingen van den mens aangeduid, met de bladeren zijn redelijke ware dingen, met de bloesems de primitieve geestelijke ware dingen in het redelijke, met de vruchten de goede dingen der liefde en der naastenliefde, en met de zaden worden de laatsten en de eersten van den mens aangeduid. Dat met de bladeren de redelijke ware dingen worden aangeduid, blijkt helder uit de in de geestelijke Wereld geziene dingen; daar verschijnen immers ook Bomen met bladeren en vruchten; daar zijn Tuinen en Paradijzen vanuit dezelve; bij hen die in de goede dingen der liefde en tevens in de ware dingen der wijsheid zijn, verschijnen Vruchtbomen met een weelde van schone bladeren; doch bij hen die in ware dingen van enige wijsheid zijn, en vanuit de rede spreken, en niet in de goede dingen der liefde zijn, verschijnen Bomen vol van bladeren, maar zonder vruchten; doch bij hen die noch in de goede dingen noch in de ware dingen der wijsheid zijn, verschijnen geen bomen, tenzij ontbloeit van bladeren zodanig als in den wintertijd in de Wereld; de niet-redelijke mens is ook niet iets anders dan zulk een boom. De redelijke ware dingen zijn die welke de geestelijke ware dingen het meest van nabij opnemen; het redelijke van den mens immers is het eerste receptakel van de geestelijke waarheden, want in het redelijke van den mens is de doorvatting van het ware in den een of anderen vorm, dien de mens zelf niet ziet met de denking, zoals de dingen die onder het redelijke zijn in de lagere denking, welke zich verbindt met het uitwendig gezicht. Met de bladeren worden ook de redelijke ware dingen aangeduid in Gen. III: 7; Hfdst. VIII: II; Jes. XXXIV: 4; Jerem. VIII: 13; Hfdst. XVII: 8; Ezech. XLVII: 12; Dan. IV: 9, II; Psalm I: 3; Levit. XXVI: 36; Matth. XXI: 19; Hfdst. XXIV: 32; Markus XIII: 28; maar zij duiden aan volgens de soorten der Bomen; de bladeren van den olijfboom en den wijnstok betekenen de redelijke ware dingen vanuit het hemels en het geestelijk licht; de bladeren van den vijgeboom de redelijke ware dingen vanuit het natuurlijk licht, en de bladeren van den denneboom, den populier, den eik, den pijnboom, de redelijke dingen vanuit het zinlijk licht; de bladeren van deze bomen veroorzaken schrik in de geestelijke Wereld, als

zij door een sterken wind worden geschud; dit is het wat wordt verstaan in Levit. xxvi: 36; Job xiii: 25; de bladeren van gene bomen echter niet zozeer.

937. *En niet enig verwenste zal daar zijn, en de Troon Gods en des Lams zal in haar zijn, en Zijn dienstknechten zullen Hem bedienen, betekent dat in de Kerk, zijnde Nova Hierosolyma, er niet enigen gescheiden van den Heer zullen zijn, omdat de Heer Zelf daar zal regeren, en zij die in de ware dingen door het Woord uit Hem zijn, en Zijn bevelen doen, met Hem zullen zijn, omdat zij verbonden zijn.* Met niet enig verwenste zal daar zijn, wordt aangeduid dat niet enig boze of valse vanuit het boze, hetwelk van den Heer afscheidt, in Nova Hierosolyma zal zijn; en omdat het boze en het valse niet bestaat tenzij in een recipiënt. zijnde de mens, zo wordt aangeduid dat daar niet enigen gescheiden van den Heer zullen zijn; onder het verwenste wordt in het Woord al dat boze en valse verstaan dat den mens van den Heer afscheidt en afkeert; dan immers wordt die mens een duivel en een satan; daarmede dat de Troon Gods en des Lams in haar zal zijn, wordt aangeduid dat de Heer Zelf in die Kerk zal regeren; met den Troon immers wordt hier het Koninkrijk aangeduid, en het Koninkrijk des Heren is daar waar Hij Alleen wordt vereerd; daarmede dat Zijn dienstknechten Hem zullen bedienen, wordt aangeduid dat zij die in de ware dingen door het Woord uit den Heer zijn, met Hem zullen zijn en Zijn bevelen zullen doen, omdat zij verbonden zijn; dat met de dienstknechten des Heren degenen worden aangeduid die in de ware dingen uit Hem zijn, zie men boven in n. 3, 380; en met de bedienaren zij die in het goede uit Hem zijn, n. 128; vandaar worden met de dienstknechten die Hem zullen bedienen, degenen aangeduid die in de ware dingen vanuit het goede door het Woord uit den Heer zijn, en Zijn bevelen doen. Omdat de Kerk heden niet weet, dat de verbinding met den Heer den Hemel maakt, en dat de verbinding geschiedt door de erkenning dat Hij de God des Hemels en der Aarde is, en tegelijk door het leven volgens Zijn geboden, zal derhalve dienaangaande iets worden gezegd: wie dienaangaande niet iets weet, kan zeggen: Wat is verbinding; hoe kan erkenning en leven verbinding maken; waartoe zijn die dingen nodig; kan niet een ieder gezaligd worden vanuit allene barmhartigheid; wat is er ander middel ter zaliging nodig dan het geloof-alleen; is God niet barmhartig en almachtig? Maar laat hij weten, dat in de geestelijke Wereld de erkenenis en de erkenning alle tegenwoordigheid maken, en dat de aandoening, welke der liefde is, alle verbinding maakt; de ruimten immers daar zijn niet iets anders dan schijnbaarheden volgens de eenderheid der animi, dat is, der aandoeningen en der denkingen daaruit; en daarom als iemand een ander kent óf door diens vermaardheid, óf door het verkeer met hem, óf door gesprek, óf

door verwantschap, zo vertoont zich, als hij vanuit de idee dier kennis over hem denkt, dezelve tegenwoordig, ook al zou hij tot duizend stadiën ver weg zijn naar den schijn; en indien iemand een ander dien hij kent ook liefheeft, zo woont hij met hem in één gezelschap, en indien hij hem op binnenste wijze liefheeft, in één huis: dit is de staat van allen in de ganse geestelijke Wereld, en die staat van allen ontleent den oorsprong daaraan, dat de Heer voor een ieder tegenwoordig is volgens het Geloof, en met hem verbonden volgens de Liefde; het Geloof en des Heren tegenwoordigheid vandaar wordt gegeven door de erkenningen der waarheden vanuit het Woord, vooral aangaande den Heer Zelf daar; de Liefde echter en de verbinding vandaar wordt gegeven door het leven volgens Zijn geboden, want de Heer zegt: *“Die Mijn geboden heeft en die doet, die is het die Mij liefheeft, en Ik zal hem liefhebben, en verblijf bij hem maken”*, Joh. XIV: 21 tot 24. Maar hoe dit geschiedt, zal ook worden gezegd; De Heer heeft een ieder lief, en wil met hem verbonden worden; maar Hij kan niet worden verbonden zolang de mens in het verkwikkelijke van het boze is, zoals in het verkwikkelijke van haten en wraaknemen, in het verkwikkelijke van echtbreken en hoereren, in het verkwikkelijke van beroven of stelen onder het een of andere mom, in het verkwikkelijke van lasteren en liegen, en in de begerigheden van de liefde van zich en van de wereld; een elk immers, die in die dingen is, is in deelgenootschap met de duivels die in de Hel zijn; de Heer heeft weliswaar die ook daar lief, maar Hij kan niet met hen verbonden worden, tenzij de verkwikkelijke dingen dier boze dingen worden verwijderd, en die kunnen niet verwijderd worden door den Heer, tenzij de mens zich uitvorst, opdat hij zijn boze dingen wete, ze erkenne en belijde vóór den Heer, en daarvan wil aflaten, en zo boete doen; dit zal de mens doen zoals uit zich, omdat hij niet voelt dat hij iets doet uit den Heer; en dit wordt den mens gegeven, omdat de verbinding om verbinding te zijn, een wederkerige verbinding zal zijn van den mens met den Heer, en van den Heer met den mens: voorzoveel als dus zo de boze dingen met hun verkwikkelijke dingen worden verwijderd, voor zoveel treedt de liefde des Heren binnen, welke, als gezegd, een universele liefde jegens allen is; en dan wordt de mens uit de hel weggeleid, en in den Hemel binnengeleid. Dit moet de mens in de Wereld doen, want hoedanig de mens is in de wereld ten aanzien van den geest, zodanig blijft hij tot in het eeuwige, met dit verschil alleen, dat zijn staat volmaakter wordt, indien hij goed heeft geleefd, omdat hij dan niet is omhuld met een stoffelijk lichaam, maar geestelijk leeft in een geestelijk lichaam.

938. *En zij zullen Zijn Aangezicht zien, en Zijn Naam in hun voorhoofden, betekent dat zij zich tot den Heer zullen keren, en de Heer Zich tot hen, omdat*

zij verbonden zijn door de liefde. Onder zien het aangezicht Gods en des Lams, of des Heren, wordt niet verstaan Zijn Aangezicht zien, omdat niemand Zijn Aangezicht, zodanig als het in Zijn Goddelijke Liefde en in Zijn Goddelijke Wijsheid is, kan zien en leven, Hij is immers de Zon des Hemels en van de ganse geestelijke Wereld, want Zijn Aangezicht zien zodanig als het in Zich is, zou zijn alsof iemand in de zon zou binnentreden, door welker vuur hij in één ogenblik zou worden verteerd; doch de Heer vertoont Zich somtijds zichtbaar buiten Zijn Zon, maar dan oversluiert Hij Zich en vertoont Hij Zich aan het gezicht van hen, hetgeen geschiedt door een Engel, zoals Hij ook heeft gedaan in de Wereld voor Abraham, Hagar, Loth, Gideon, Jozua, en anderen, en daarom werden die Engelen genoemd, en ook Jehovah, de tegenwoordigheid immers van Jehovah was van verre in hen. Doch onder zij zullen Zijn aangezicht zien, wordt hier ook niet verstaan aldus Zijn Aangezicht zien, maar de ware dingen zien die in het Woord zijn uit Hem, en door dezelve Hem leren kennen en erkennen; de Goddelijke ware dingen des Woord immers maken het licht dat voortgaat uit den Heer als Zon, in welk licht de Engelen zijn; en omdat zij het licht maken, zijn zij zoals spiegels, waarin het Aangezicht des Heren wordt gezien; dat met het Aangezicht des Heren zien, wordt aangeduid zich tot Hem keren, zal beneden worden gezegd: met den Naam des Heren in hun voorhoofden, wordt aangeduid dat de Heer hen liefheeft, en hen tot Zich toekeert; met den Naam des Heren wordt de Heer Zelf aangeduid, omdat wordt aangeduid al het hoedanige van Hem, door hetwelk Hij gekend wordt, en volgens hetwelk Hij wordt vereerd, n. 81, 584; en met het voorhoofd wordt de liefde aangeduid, n. 347, 605; en met geschreven in het voorhoofd, wordt de liefde des Heren in hen aangeduid, n. 729; hieruit kan vaststaan, wat eigenlijk met die woorden wordt aangeduid. Dat er echter wordt aangeduid, dat zij zich tot den Heer keren, en de Heer Zich tot hen, is omdat de Heer allen die met Hem verbonden zijn door de liefde, aanziet in het voorhoofd, en zo hen tot Zich keert, en daarom keren de Engelen in den Hemel het aangezicht nergens anders heen, dan naar den Heer als de Zon, en dit geschiedt in elke wending van hun lichaam, hetgeen wonderbaarlijk is; vandaar is het in het gemene spraakgebruik om te zeggen, dat zij God bij voortduur voor ogen hebben; iets eenders is het geval met den geest van den mens die in de Wereld leeft, en door de liefde met den Heer verbonden is; maar over deze toekering van de aangezichten tot den Heer, zie men meer wonderbaarlijke dingen in DE ENGELLUKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELUKE WIJSHEID, n. 129 tot 144: en

in het Werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in 1758 uitgegeven, n. 17, 123, 143, 144, 151, 153, 255, 272.

939. Dat onder de Aangezichten des Heren zien niet wordt verstaan Zijn Aangezichten zien, maar Hem leren kennen en erkennen zodanig als Hij is ten aanzien van Zijn Goddelijke attributen, welke er verscheidene zijn, en dat zij die met Hem door de liefde verbonden zijn, Hem leren kennen en zo Zijn aangezicht zien, kan uit de volgende plaatsen vaststaan: “*Waar toe zijn Mij de veelheid der slachtoffers; wanneer gij zult gekomen zijn om te zien de AANGEZICHTEN VAN JEHOVAH*”, Jes. I: 11, 12. “*Mijn hart zeide: Zoek MIJN AANGEZICHTEN; UW AANGEZICHTEN, JEHOVAH, zoek ik*”, Psalm XXVII: 8. “*Wij zullen juichen de Rots onzes heils; wij zullen komen vóór ZIJN AANGEZICHTEN met belijdenis*”, Psalm XCV: 1, 2. “*Mijn ziel dorst naar den levenden God; wanneer zal ik komen om gezien te worden van de AANGEZICHTEN GODS; nog zal Ik Hem belijden; heilen zijn ZIJN AANGEZICHTEN*”, Psalm XLII: 3, 6. “*MIJN AANGEZICHTEN zullen niet ledig gezien worden*”; Exod. XXIII: 15. “*Komen om de AANGEZICHTEN VAN JEHOVAH te smeken*”, Zach. VIII: 21, 22; Malach. I: 9. “*Laat UW AANGEZICHTEN over Uw knecht schijnen*”, Psalm XXXI: 17. “*Wie toont ons het goede; verheft Gij over ons het LICHT UWER AANGEZICHTEN, JEHOVAH, Psalm IV: 7. Jehovah, in het LICHT UWER AANGEZICHTEN zullen zij wandelen*”, Psalm LXXXIV: 16; *God, doe UW AANGEZICHTEN lichten opdat wij behouden worden*”, Psalm LXXX: 4, 8, 20. “*God erbarme Zich onzer, en zegene ons, Hij doe ons ZIJN AANGEZICHTEN lichten*”, Psalm LXVII: 2. “*Jehovah zegene u, en behoede u, Jehovah doe ZIJN AANGEZICHTEN over u schijnen, en erbarme Zich uwer, Jehovah verheffe ZIJN AANGEZICHTEN over u, en geve u vrede*”, Num. VI: 24, 25, 26. “*Gij verbergt hen in het verborgene UWER AANGEZICHTEN*”, Psalm XXXI: 21. “*Gij hebt ons verborgene gesteld in het licht UWER AANGEZICHTEN*”, Psalm XC: 8. “*Jehovah sprak tot Mozes: MIJN AANGEZICHTEN zullen gaan; Mozes zeide: Indien UW AANGEZICHTEN niet gaan, doe ons van hier niet opklimmen*”, Exod. XXXIII: 14, 15. *De broden op de tafel in den Tabernakel werden de BRODEN DER AANGEZICHTEN geheten*, Exod. XXV: 30, Num. IV: 7. Meermalen wordt ook gezegd, dat Jehovah de Aangezichten heeft verborgen, voorts dat Hij ze heeft afgewend; zoals in deze plaatsen: “*Om hunlieder boosheid heb Ik MIJN AANGEZICHTEN van hen verborgen*”, Jerem. XXXIII: 5; Ezech. VII: 22. “*Uw zonden verborgen de AANGEZICHTEN GODS van ulieden*”, Jes. LIX: 2. “*HET AANGEZICHT VAN JEHOVAH zal hen voortaan niet aanzien*”, Klaagl. IV: 16. “*Jehovah zal ZIJN AANGEZICHTEN van hen verbergen, gelijk als zij hun werken hebben boos gemaakt*”, Micha III: 4. “*Gij hebt UW AANGEZICHTEN verborgen*”, Psalm

xxx: 8; Ps. XLIV: 25; Ps. CIV: 29. *“Ik zal hen verlaten, en MIJN AANGEZICHTEN van hen verbergen; door te verbergen zal Ik verbergen MIJN AANGEZICHTEN, om al het boze dat zij gedaan hebben,”* Deut. xxxi: 17, 18, behalve elders, zoals in Jes. VIII: 17; Ezech. xxxix: 23, 28, 29; Psalm XIII: 2; Ps. XXII: 25; Ps. XXVII: 8, 9; Ps. LXIX: 18; Ps. LXXXVIII: 15; Ps. CII: 3; Ps. CXLIII: 7; Deut. xxxii: 20. In den tegengestelden zin wordt met de aangezichten van Jehovah de toorn en de afkering aangeduid, ter oorzake hiervan dat de boze mens zich van den Heer afkeert, en wanneer hij zich afkeert, zo schijnt het hem toe alsof de Heer Zich afkeert en toorn, zoals vaststaat uit deze plaatsen: *“Ik heb MIJN AANGEZICHTEN gesteld tegen deze stad ten kwade”*, Jerem. XXI: 10; Hfdst. XLIV: II. *“Ik zal MIJN AANGEZICHTEN zetten tegen dien man, en hem verwoesten”*, Ezech. XIV: 7, 8. *“Ik zal MIJN AANGEZICHTEN zetten tegen hen, en het vuur zal hen verteren, wanneer Ik MIJN AANGEZICHTEN tegen hen gesteld zal hebben”*, Ezech. XV: 7. *“Wie enig bloed zal gegeten hebben, Ik zal MIJN AANGEZICHTEN tegen die ziel zetten”*, Levit. XVII: 10. *“Van het schelden UWER AANGEZICHTEN vergingen zij”*, Psalm LXXX: 17. *“DE AANGEZICHTEN VAN JEHOVAH tegen de boosdoeners”*, Psalm XXXIV: 17. *“Ik zende een Engel voor u; hoedt u voor ZIJN AANGEZICHTEN, omdat Hij uw overtreding niet verdragen zal,* Exod. XXIII: 20, 21. *“Laat Uw vijanden verstrooid worden, en Uw haters vlieden van voor UW AANGEZICHTEN”*, Num. X: 35. *“Ik zag Dengene Die op den troon zat, voor WIENS AANGEZICHT de Hemel en de Aarde wegvlood”*, Apoc. XX: II. Dat niemand den Heer kan zien zodanig als Hij in Zich is, zoals boven is gezegd, blijkt uit deze dingen: *“Jehovah zeide tot Mozes: Gij kunt MIJN AANGEZICHTEN niet zien, omdat geen mens Mij zal zien, en leven”*, Exod. XXXIII: 18 tot 23. Dat Hij toch gezien werd, en zij leefden, omdat het door een Engel geschiedde, blijkt uit Gen. XXXII: 31; Richt. XIII: 22, 23, en elders.

940. *En nacht zal daar niet zijn, en zij zullen geen lamp noch licht der zon van node hebben, omdat de Heer hen verlicht, betekent dat in Nova Hierosolyma niet enig valse des geloofs zal zijn, en dat de mensen daar in de erkenissen aangaande God niet zullen zijn vanuit het natuurlijk schijnsel, zijnde vanuit het eigen inzicht, en vanuit de glorie opkomende uit den trots, maar zullen zijn in het geestelijk licht vanuit het Woord uit den Allenen Heer.* Met nacht zal daar niet zijn, wordt iets eenders aangeduid als boven in Hfdst. XXI, waar deze dingen staan: *“Haar poorten zullen niet gesloten worden overdag, nacht immers zal daar niet zijn”*, Vers 25, waarmede wordt aangeduid, dat in Nova Hierosolyma bij voortduur degenen worden opgenomen die in de ware dingen vanuit het goede der liefde uit den Heer zijn, omdat daar het valse des geloofs niet is,

n. 922: met zij hebben geen lamp, noch het licht der zon van node, omdat de Heer God hen verlicht, wordt iets eenders aangeduid als boven in Hfdst. XXI; waar deze dingen staan: “*De stad heeft de zon en de maan niet van node om in haar te lichten, omdat de heerlijkheid Gods haar heeft verlicht, en haar Lamp het Lam*”, Vers 23, waarmede wordt aangeduid, dat de mensen dier Kerk niet zullen zijn in de liefde van zich en in het eigen inzicht, en daaruit in het alleen natuurlijk schijnsel, maar vanuit het Goddelijk ware des Woords uit den Allenen Heer in het geestelijk licht, n. 919; maar in plaats van de maan daar wordt hier lamp gezegd, en in plaats van de zon daar wordt hier het licht der zon gezegd, en met de maan wordt evenals met de lamp het natuurlijke schijnsel vanuit het eigen inzicht aangeduid, en met het licht der zon wordt aangeduid het natuurlijke schijnsel vanuit de glorie opkomende uit den trots. Maar het zal in het kort worden ontvouwd, wat het natuurlijk schijnsel vanuit de glorie opkomende uit den trots is; er bestaat een natuurlijk schijnsel vanuit de glorie opkomende uit den trots, en eveneens niet uit den trots; het schijnsel vanuit de glorie opkomende uit den trots hebben degenen die in de liefde van zich zijn, en vandaar in de boze dingen van elk geslacht, welke zij, indien zij ze niet doen uit vrees voor het verlies van den goeden roep, en eveneens indien zij ze veroordelen omdat zij tegen de zedelijkheid en tegen het gemenebest zijn, nochtans niet voor zonden houden; dezen zijn in het natuurlijk schijnsel vanuit de glorie opkomende uit den trots, want de liefde van zich in den wil is de trots in het verstand, en deze trots vanuit die liefde kan het verstand verheffen tot in het licht des Hemels; dit is den mens gegeven, opdat hij een mens zij, en opdat hij hervormd kan worden: ik heb verscheidene aartsduivels gezien en gehoord, die de verborgenheden der Engelijke wijsheid, toen zij die hoorden en lazen, zo verstonden als de Engelen zelf, maar terstond toen zij terugkeerden tot hun liefde en vandaar tot hun trots, verstonden zij niet slechts niets dienaangaande, maar zij zagen ook de tegengestelde dingen vanuit het licht der bevestiging van het valse bij zich; doch het natuurlijk schijnsel vanuit de glorie niet uit den trots, is bij hen die in het verkwikkelijke der nutten zijn vanuit de echte liefde jegens den naaste; hun natuurlijk schijnsel is eveneens een redelijk schijnsel, waarin van binnen het geestelijk licht uit den Heer is; de glorie bij hen is vanuit den glans des lichts invloeiende vanuit den Hemel, waar alle dingen glanzend en harmonisch zijn; alle nutten immers in den Hemel glanzen; vanuit deze nutten wordt de liefelijkheid in de ideeën der denking bij hen doorvat als glorie; zij treedt binnen door den wil en de goede dingen ervan in het verstand en de ware dingen ervan, en zij vertoont zich in deze.

941. *En zij zullen regeren tot in de eeuwen der eeuwen; dat dit betekent dat zij zullen zijn in het Rijk des Heren, en in de verbinding met Hem tot in het eeuwige, staat vast uit hetgeen boven in n. 284, 849, 855 is ontvouwd, waar eendere dingen staan.*

942. *En hij zeide tot mij: Deze woorden getrouw en waar, betekent dat zij deze dingen voor zeker mogen weten, omdat de Heer Zelf het onloochenbaar heeft gezegd; dit staat ook vast uit hetgeen boven in n. 886 is ontvouwd, waar eendere dingen staan.*

943. *En de Heer God der heilige Profeten heeft Zijn Engel gezonden om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die snellijk moeten geschieden, betekent dat de Heer, vanuit Wien het Woord van het ene en het andere Verbond is, door den Hemel aan hen die in de ware dingen vanuit Hem zijn, de dingen heeft onthuld die zeker zullen gaan geschieden. De Heer God der heilige Profeten, betekent den Heer vanuit Wien het Woord van het ene en het andere Verbond is; met de Profeten immers worden degenen aangeduid die de ware dingen vanuit het Woord leren, en in den abstracten zin de leer van het ware der Kerk, n. 8, 173, en in den brede zin het Woord zelf; en omdat het Woord met de heilige Profeten wordt aangeduid, wordt derhalve met hen het Woord van het ene en het andere Verbond aangeduid; Hij heeft den Engel gezonden om Zijn dienstknechten te tonen de dingen die snellijk moeten geschieden, betekent dat de Heer aan hen die in de ware dingen vanuit Hem zijn, de dingen heeft onthuld die zeker zullen gaan geschieden; met den Engel wordt hier de Hemel aangeduid, zoals boven in n. 5, 65, 644, 647, 648, 910; met de dienstknechten worden degenen aangeduid die in de ware dingen uit den Heer zijn, n. 3, 380, 937; met snellijk wordt zeker aangeduid, n. 4; vandaar wordt met die snellijk moeten geschieden, aangeduid welke zeker zullen gaan geschieden. Dat met den Engel hier de Hemel wordt aangeduid, is omdat de Heer door den Hemel sprak met Johannes, en eveneens door den Hemel sprak met de Profeten, en door den Hemel spreekt met een ieder met wien Hij spreekt; de oorzaak hiervan is deze, dat de engellijke Hemel in het gemeen zoals Één Mens is, wiens ziel en leven de Heer is, en daarom spreekt de Heer al wat Hij spreekt, door den Hemel, zoals de ziel en het gemoed des mensen door hun lichaam: dat de algehele Engellijke Hemel in één samenvatting één Mens weergeeft, en dat dit is vanuit den Heer, zie men boven in n. 5, en in het werk OVER DEN HEMEL EN DE HEL, te Londen in 1758 uitgegeven, n. 59 tot 86; en in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, n. 64 tot 69, 162 tot 164, 201 tot 204, en in DE ENGELIJKE WIJSHEID AANGAANDE DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE*

WIJSHEID, n. II, 19, 133, 288. Maar ik zal dit mysterie zeggen: De Heer spreekt door den Hemel, maar nochtans spreken niet de Engelen daar, die zelfs niet eens weten Wat de Heer spreekt, tenzij er enigen van hen bij den mens zijn, door wie de Heer vanuit den Hemel openlijk spreekt, zoals met Johannes en met enige Profeten; er is immers een invloed van den Heer door den Hemel, zoals er een invloed is van de ziel door het lichaam; weliswaar spreekt en handelt het lichaam, en wordt eveneens iets vanuit den invloed gewaar, maar nochtans bedrijft het lichaam niet wat ook vanuit zich als vanuit zich, maar het wordt gedreven; dat zodanig het spreken, ja zelfs alle invloed des Heren door den Hemel bij de mensen is, is door veel ondervinding te weten gegeven. De Engelen des Hemels en eveneens de geesten beneden de Hemelen, weten niets aangaande den mens, zomin als de mens aangaande hen, omdat de staat der geesten en der Engelen geestelijk is, en die der mensen natuurlijk is, welke beide staten enig en alleen vergezelschap worden door overeenstemmingen; en de vergezelschapping door overeenstemmingen maakt weliswaar dat zij tezamen zijn in de aandoeningen, maar niet in de denkingen, en daarom weet de een niets aangaande den ander, dat is, niet de mens iets aangaande de geesten, met wie hij is ten aanzien van de aandoeningen, noch de geesten iets aangaande den mens, want hetgeen niet in de denking is, maar alleen in de aandoening, wordt niet geweten, omdat het niet verschijnt of gezien wordt. De Allene Heer kent de denkingen der mensen.

944. *Zie, Ik kom snellijk; gezegend hij die de woorden der profetie dezes boeks houdt, betekent dat de Heer zeker zal komen, en het eeuwige leven zal geven aan hen die in acht nemen, en doen de ware dingen of de geboden der leer van dit nu door den Heer geopende Boek.* Zie, Ik kom snellijk, betekent dat de Heer zeker zal komen; met snellijk wordt zeker aangeduid, n. 4, 943; en met komen wordt aangeduid dat Hij zal komen, niet in Persoon, maar in het Woord, in hetwelk Hij zal verschijnen aan allen die vanuit Zijn Nieuwe Kerk zullen zijn; dat dit Zijn Komst in de wolken des hemels is, zie men boven in n. 24, 642, 820: gezegend hij die houdt de woorden der profetie dezes Boeks, betekent dat Hij het eeuwige leven zal geven aan hen die in acht nemen en doen de ware dingen of de geboden der leer van dit nu door den Heer geopende Boek; met gezegend wordt degene aangeduid die het eeuwige leven ontvangt, n. 639, 852; met houden wordt aangeduid in acht nemen en doen de ware dingen of de geboden; de woorden zijn de ware dingen en de geboden; met de profetie dezes Boeks wordt de leer van dit nu door den Heer geopende Boek aangeduid; de profetie is de leer, n. 8, 133, 943. Wie dit overweegt, kan zien, dat er niet wordt verstaan de woorden der profetie dezes boeks houden,

maar dat wordt aangeduid houden, dat is, in acht nemen en doen, de ware dingen of de geboden der leer die in dit nu ontvouwde Boek zijn geopend; want in de niet ontvouwde Apocalyps zijn weinig dingen die kunnen worden gehouden; het zijn immers tot dusverre niet verstante profetische dingen; tot voorbeeld diene het volgende: niet kunnen worden gehouden de dingen die worden vermeld in Hoofdstuk VI over de paarden die van het Boek uitgaan; die in Hfdst. VII over de twaalf Stammen; die in Hfdst. VIII en IX over de zeven bazuinende Engelen; die in Hfdst. X over het door Johannes verslonden Boekje; die in Hfdst. XI over de twee Getuigen die, gedood zijnde, herleefden; die in Hfdst. XII over de Vrouw en den Draak; die in Hfdst. XIII en XIV over de beide Beesten; die in Hfdst. XV en XVI over de zeven Engelen, hebbende de zeven plagen; die in Hfdst. XVII en XVIII over de Vrouw zittende op het Scharlaken Beest en over Babylon: die in Hfdst. XIX over het witte Paard en over het grote Avondmaal: die in Hfdst. XX over het Laatste Gericht: en die in Hfdst. XXI over Nova Hierosolyma als Stad: waaruit blijkt dat er niet wordt verstaan dat degenen gezegend zijn die deze woorden der profetie houden, zij zijn immers toegesloten, maar dat degenen gezegend zijn die houden, dat is, in acht nemen en doen, de ware dingen of de geboden der leer, die in dezelve zijn bevat, en nu zijn geopend; en dat deze dingen vanuit den Heer zijn, zie men in de Voorrede.

945. *En ik, Johannes ziende deze dingen en horende, en toen ik ze gehoord en gezien had, viel ik neder om te aanbidden voor de voeten des Engels, die mij deze dingen toonde, betekent dat Johannes meende, dat de Engel, die door den Heer tot hem was gezonden, opdat hij in den staat des geestes zou worden gehouden, God was Die deze dingen had onthuld, terwijl het toch niet zo was, de Engel immers toonde alleen wat de Heer had geopenbaard.* Dat Johannes meende, dat de Engel die tot hem gezonden was, God Zelf was, is duidelijk, want er wordt gezegd dat hij aan diens voeten nederviel om te aanbidden; dat het echter niet zo was, blijkt uit het volgende Vers, waar de Engel zegt dat hij zijn mededienstknecht was, aanbid God; dat die Engel door den Heer tot hem was gezonden, blijkt uit Vers 16, waar deze woorden staan: “*Ik, Jezus, heb Mijn Engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken*”. Maar de Verborgenschap die in deze dingen schuilt, is deze: De Engel werd door den Heer tot Johannes gezonden, opdat hij in den staat des geestes gehouden zou worden, en opdat hij hem in dien staat de dingen zou tonen die hij zag; want al wat Johannes zag, zag hij niet met de ogen des lichaams, maar met de ogen des geestes, zoals kan vaststaan uit de plaatsen waar hij zegt dat hij in den geest en in het gezicht was, Hfdst. I: 10; Hfdst. IX: 17; Hfdst. XVII: 3;

Hfdst. XXI: 10, aldus overal waar hij zegt gezien te hebben; en in dien staat kan niet iemand komen en daarin worden gehouden, tenzij door Engelen die dicht aan den mens worden toegevoegd, die hun geestelijken staat brengen over de innerlijke dingen van diens gemoed; zo immers wordt de mens verheven tot het licht des Hemels, en in dat licht ziet hij de dingen die in den Hemel zijn, en niet die welke in de Wereld zijn; in een eenderen staat zijn somtijds Ezechiël, Zacharia, Daniël, en de andere Profeten geweest; niet echter wanneer zij het Woord spraken; dan waren zij niet in den geest, maar in het lichaam, en hoorden zij uit Jehovah Zelf; dat is, uit den Heer, de woorden die zij schreven: die beide staten der Profeten dienen ter dege onderscheiden te worden; de Profeten zelf onderscheiden ze ook ter dege, want zij zeggen overal wanneer zij uit Jehovah het Woord schreven, dat Jehovah met hen en tot hen sprak, en zeer vaak Zeide Jehovah, Gezegde van Jehovah; doch wanneer zij in den anderen staat waren, zo zeggen zij dat zij in den geest of in het gezicht waren, zoals kan vaststaan uit deze plaatsen: “Ezechiël zeide: De GEEST hief mij op, en bracht mij terug in Chaldea tot de gevangenschap in HET GEZICHT GODS; aldus klom over mij het GEZICHT, hetwelk ik had gezien”, Hfdst. XI: 1, 24. Hij zegt dat de GEEST hem ophief, en dat hij achter zich een aardbeving hoorde, en andere dingen, Hfdst. III: 12, 14. Voorts, dat de GEEST hem ophief tussen de Aarde en den Hemel, en hem heenleidde tot Jeruzalem in de GEZICHTEN GODS, en hij gruwelen zag, Hfdst. VIII: 3 e.v.; en daarom zag hij evenzo in het Gezicht Gods of in den geest de vier Dieren, die Cherubim waren, Hfdst. I en Hfdst. X; voorts den nieuwen Tempel en de nieuwe Aarde, en den Engel die ze mat, waarover Hfdst. XL tot XLVIII; dat hij toen was in de GEZICHTEN GODS, zegt hij in Hfdst. XI: 2: en dat de Geest hem had opgeheven, Hfdst. XLIII: 5. Iets eenders is geschied met ZACHARIA, in wien toenmaals een ENGEL was toen hij den Man zag rijdende tussen de mirten, Zach. I: 8 e.v.; toen hij de vier Hoornen zag, en daarna den man in wiens hand het meetsnoer was, Hfdst. I: 18, Hfdst. II: 1, e.v.; toen hij zag Joshua, den Hogepriester, Hfdst. III: 1 e.v.; toen hij zag den Kandelaar en de twee Olijfbomen, Hfdst. IV: 1 e.v. ; toen hij zag de vliegende Boekrol en de efa, Hfdst. V: 1, 6; en toen hij zag de vier Wagens uitgaande tussen de twee bergen, en de Paarden, Hfdst. VI: 1 e.v. In een eenderen staat was DANIEL, toen hij zag de vier Beesten opklimmende vanuit de zee, Hfdst. VII: 1 e.v.; en toen hij zag de gevechten van den Ram en den Bok, Hfdst. VIII: 1 e.v.; dat hij die dingen zag in gezichten, leest men in Hfdst. VII: 1, 2, 7, 13; Hfdst. VIII: 2; Hfdst. X: 1, 7, 8: en dat de Engel Gabriël aan hem verscheen in een GEZICHT, en met hem sprak, Hfdst. IX: 21. Iets eenders is geschied met JOHANNES, toen hij de dingen zag

die hij heeft beschreven, zoals *toen hij zag den Zoon des Mensen in het midden der zeven Kandelaren; den Tabernakel, den Tempel, de Ark, het Altaar in den Hemel; den Draak en diens strijd met Michaël, de Beesten, de Vrouw zittende op het Scharlaken Beest; den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Aarde, en de heilige Hierosolyma met haar Muur, Poorten en Fundamenten*, en meer dingen: deze dingen zijn uit den Heer onthuld, maar door een Engel getoond.

946. *En hij zegt tot mij: Zie, geenszins; uw mededienstknecht immers ben ik, en uwer broederen, der profeten, en dergenen die de woorden dezes Boeks houden; aanbid God, betekent dat de Engelen des Hemels niet moeten worden aanbeden en aangeroepen, omdat zij niets van het Goddelijke hebben, maar dat zij aan de mensen zijn vergezelschaft zoals broeders aan broeders, namelijk aan degenen die in de Leer van Nova Hierosolyma zijn, en de geboden ervan doen, en dat de Allene Heer in vergezelschapping met hen moet worden aanbeden.* Met deze dingen die de Engel hier met Johannes spreekt, worden bijna eendere dingen aangeduid als met die welke hij boven in Hfdst. XIX met hem sprak, waar deze dingen staan: *“En ik viel neder voor de voeten des Engels om hem te aanbidden; en hij zeiden tot mij: Zie, geenszins, uw mededienstknecht ben ik, en uwer broederen, die de getuigenis van Jezus hebben; aanbid God”*, vers 10; en dat daarmede zulke dingen worden aangeduid, zie men boven in n. 818; met dit verschil, dat er nu wordt gezegd de mededienstknecht uwer broederen, der profeten, en dergenen die de woorden dezes Boeks houden; en met de broeders profeten worden aangeduid zij die in de leer der Nieuwe Kerk zijn, en met degenen die de woorden dezes Boeks houden, worden degenen aangeduid die in acht nemen en doen de geboden dezer leer, welke nu uit den Heer zijn geopenbaard; men zie boven n. 944.

947. *En hij zegt tot mij: Verzegel de woorden der profetie dezes Boeks niet, omdat de tijd nabij is, betekent dat de Apocalyps niet toegesloten zal zijn, maar moet worden geopend, en dat dit nodig is aan het einde der Kerk, opdat enigen gezaligd worden.* Met verzegel de woorden der profetie dezes Boeks niet, wordt aangeduid dat de Apocalyps niet toegesloten zal zijn, maar moet worden geopend, waarover aanstonds; met omdat de tijd nabij is, wordt aangeduid dat dit nodig is opdat enigen gezaligd worden; met den tijd wordt de staat aangeduid, n. 476, 562; hier de staat der Kerk, namelijk dat deze zodanig is, dat het nodig is; met nabij wordt aangeduid nodig, omdat onder nabij niet wordt verstaan nabij of het nabije van tijd, maar het nabije van staat, en het nabije van staat is noodzakelijkerwijs; dat niet het nabije van tijd wordt verstaan is duidelijk, omdat de Apocalyps is geschreven in den aanvang van de Eerste Eeuw, en de Komst des Heren, wanneer er het Laatste Gericht is,

en de Nieuwe Kerk, welke dingen hier worden verstaan onder *de tijd is nabij*, en eveneens onder *welke dingen snellijk moeten geschieden*, Vers 6, en met *Ik kom snellijk*, Vers 7, 20, nu na Zeventien Eeuwen is verschenen en tot stand gekomen: deze zelfde dingen worden ook gezegd in het Eerste Hoofdstuk, dat *die dingen snellijk moeten geschieden*, Vers 1, en dat *de tijd nabij is*, Vers 3, waarover men boven zie n. 4 en 9, waaronder eendere dingen worden verstaan. Dat niet wordt verstaan nabij of het nabije van tijd, maar het nabije van staat, zal worden toegelicht; het Woord in den zuiver geestelijken zin ontleent niet iets aan de voorstelling van tijd noch aan de voorstelling van ruimte, omdat tijden en ruimten in den Hemel weliswaar verschijnen zoals de tijden en de ruimten in de wereld, maar nochtans daar niet zijn; en daarom kunnen de Engelen de tijden en de ruimten, die daar schijnbaarheden zijn, niet anders meten dan door staten, zoals deze voortschrijden en veranderd worden; waaruit kan vaststaan, dat in den zuiver geestelijken zin onder snel en nabij niet wordt verstaan snel en nabij van tijd, maar snel en nabij van staat: dit kan weliswaar schijnen alsof het niet zo is; de oorzaak hiervan is deze, dat bij de mensen in elke idee van hun lagere denking, die louter natuurlijk is, iets is vanuit tijd en ruimte; anders is het gesteld in de idee van de hogere denking, waarin de mensen zijn wanneer zij natuurlijke, burgerlijke, zedelijke, en geestelijke zaken overwegen in het innerlijk redelijk licht; dan immers vloeit het geestelijk licht, hetwelk onttrokken is aan tijd en ruimte, in en verlicht: gij kunt dit ondervinden en zo worden bevestigd, indien gij wilt, als gij slechts let op uw denkingen; en gij zult dan eveneens bevestigd worden, dat er een hogere en een lagere denking is, aangezien de eenvoudige denking niet zichzelf kan bezien, tenzij vanuit een zekere hogere; en indien de mens niet een hogere en een lagere denking had, zou hij geen mens maar een bruto dier zijn. Dat met verzegele woorden der profetie dezes Boeks niet, wordt aangeduid dat de Apocalyps niet toegesloten zal zijn, maar moet worden geopend, is omdat met verzegele woorden wordt aangeduid toesluiten, en vandaar met niet verzegele woorden wordt aangeduid openen, en met de tijd is nabij wordt aangeduid, dat het nodig is; de Apocalyps is immers een verzegele of toegesloten Boek, zolang het niet is ontvouwd; en onder de woorden der profetie dezes Boeks worden, zoals boven in n. 944 is getoond, de ware dingen en de geboden der leer van dit door den Heer geopende Boek verstaan. Dat dit nodig is aan het einde der Kerk, opdat enigen worden gezaligd, zie men boven in n. 9. Hieruit kan vaststaan, dat met verzegele woorden der profetie dezes Boeks niet, omdat de tijd nabij is, wordt aangeduid, dat de Apocalyps niet toegesloten zal zijn,

maar moet worden geopend, en dat dit nodig is aan het einde der Kerk, opdat enigen worden gezaligd.

948. *De ongerechte worde nog ongerecht, en de vuile worde nog vuil; en de gerechte worde nog gerechtvaardigd; en de heilige worde nog geheiligd, betekent den staat van allen in het bijzonder na den dood, en vóór het gericht ervan, en in het gemeen vóór het Laatste Gericht, namelijk dat van hen die in de boze dingen zijn, de goede dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de valse dingen zijn, de ware dingen zullen worden weggenomen; en omgekeerd, dat van hen die in de goede dingen zijn, de boze dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de ware dingen zijn, de valse dingen zullen worden weggenomen.* Met den ongerechte wordt degene aangeduid die in de boze dingen is, en met den gerechte hij die in de goede dingen is, n. 668; met den vuile of den onreine wordt degene aangeduid die in de valse dingen is, n. 702, 708, 924, en met den heilige wordt degene aangeduid die in de ware dingen is, n. 173, 586, 666, 852; daaruit volgt, dat met de ongerechte worde nog ongerecht, wordt aangeduid dat hij die in de boze dingen is, nog meer in de boze dingen zal zijn, en met de vuile worde nog vuil, wordt aangeduid dat hij die in de valse dingen is, nog meer in de valse dingen zal zijn; en omgekeerd, dat met de gerechte worde nog gerechtvaardigd, wordt aangeduid dat hij die in de goede dingen is, nog meer in de goede dingen zal zijn, en met de heilige worde nog geheiligd, wordt aangeduid dat hij die in de ware dingen is, nog meer in de ware dingen zal zijn: dat echter wordt aangeduid dat van hen die in de boze dingen zijn, de goede dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de valse dingen zijn, de ware dingen zullen worden weggenomen; en dat omgekeerd van hen die in de goede dingen zijn, de boze dingen zullen worden weggenomen, en van hen die in de ware dingen zijn, de valse dingen zullen worden weggenomen, is omdat voorzoveel als van iemand die in de boze dingen is de goede dingen worden weggenomen, hij voor zoveel meer in de boze dingen is; en voorzoveel als van iemand die in de valse dingen is, de ware dingen worden weggenomen, hij voor zoveel meer in de valse dingen is; en omgekeerd, voorzoveel als van iemand die in de goede dingen is, de boze dingen worden weggenomen, hij voor zoveel meer in de goede dingen is; en voorzoveel als van iemand die in de ware dingen is, de valse dingen worden weggenomen, hij voor zoveel meer in de ware dingen is: dit of dat geschiedt met allen na den dood; zo immers worden de bozen voorbereid tot de hel, en de goeden tot den Hemel; de boze kan immers niet goede en ware dingen met zich medevoeren naar de hel; noch kan de goede boze en valse dingen met zich medevoeren tot den Hemel; zo immers zouden èn de Hemel èn de Hel in

verwarring geraken. Maar men moet ter dege weten, dat de innerlijk bozen en de innerlijk goeden worden verstaan; de innerlijk bozen immers toch kunnen uiterlijk goed zijn, zij kunnen immers zoals de goeden handelen en spreken, gelijk de huichelaars doen; en de innerlijk goeden kunnen somtijds uiterlijk boos zijn, zij kunnen immers uiterlijk boze dingen doen en valse dingen spreken, maar nochtans doen zij boete, en willen over de ware dingen worden ingelicht: dit is hetzelfde als wat de Heer zegt: *“Een ieder die heeft, dien zal gegeven worden opdat hij overvloediglijk hebbe; wie echter niet heeft, van dien zal genomen worden ook wat hij heeft”*, Matth. XIII: 12; Hfdst. XXV: 29; Markus IV: 25; Lukas VIII: 18; Hfdst. XIX: 26. Zo geschiedt met allen na den dood vóór het Gericht over hen; ook is het in het gemeen geschied met hen die op den dag van het Laatste Gericht of vergingen of gezaligd werden, want voordat dit was geschied, kon het Laatste Gericht niet gehouden worden, ter oorzaak hiervan, dat de bozen zolang zij de goede en de ware dingen behielden, met de Engelen van den Laatste Hemel verbonden waren ten aanzien van de uitwendige dingen, en toch moesten zij worden gescheiden; en dit is het, hetgeen uit den Heer is voorzeggd in Matth. XIII: 24 tot 30, en 38 tot 40, welke dingen men boven ontvouwd zie in n. 324, 329, 343, 346, 398. Hieruit kan men zien, wat in den geestelijken zin wordt aangeduid met de ongerechte worde nog ongerecht, en de vuile worde nog vuil; en de gerechte worde nog gerechtvaardigd, en de heilige worde nog geheiligd: eendere dingen worden aangeduid met de volgende woorden bij Daniël: *“Ga heen, Daniël, omdat de woorden zijn toegesloten en verzegeld tot aan den tijd van het einde: velen zullen gelouterd en gereinigd worden, goddelooslijk handelen en ook niet verstaan zullen alle goddelozen; de inzichtsvollen evenwel zullen verstaan*, XII: 9, 10.

949. *En zie, Ik kom snellijk, en Mijn loon is met Mij, gevende een ieder zoals zijn werk zal zijn, betekent dat de Heer zeker zal komen, en Zelf de Hemel en de Gelukzaligheid van het eeuwige leven is, voor een ieder volgens het geloof in Hem en het leven volgens Zijn Geboden.* Zie, Ik kom snellijk, betekent dat Hij zeker zal komen, dat is, om het Gericht te houden, en om den Nieuwen Hemel, en de Nieuwe Kerk te stichten; dat snellijk zeker is, zie men in n. 4, 943, 944, 947; Mijn loon is met Mij, betekent dat de Heer Zelf de Hemel en de Gelukzaligheid van het eeuwige leven is; dat het loon de Hemel en de eeuwige Gelukzaligheid is, zie men in n. 526; dat het de Heer Zelf is, zal men beneden zien: gevende een ieder volgens zijn werk, betekent volgens de verbinding met den Heer door het geloof in Hem en door het leven volgens Zijn geboden; dat deze dingen worden aangeduid, is omdat met de goede werken worden aangeduid de naastenliefde en het geloof in de inwendige

dingen, en tegelijk de uitwerkingen ervan in de uitwendige dingen; en omdat de naastenliefde en het geloof uit den Heer zijn, en volgens de verbinding met Hem, zo is het duidelijk, dat die dingen worden aangeduid; aldus hangen ook deze dingen met de vorige samen: dat de goede werken zijn de naastenliefde en het geloof in de inwendige dingen, en tegelijk de uitwerkingen ervan in de uitwendige, zie men boven in n. 641, 868, 871. Dat de naastenliefde en het geloof niet zijn uit den mens, maar uit den Heer, is bekend; en omdat zij uit den Heer zijn, zijn zij volgens de verbinding met Hem, en de verbinding met Hem geschiedt door het geloof in Hem en door het leven volgens Zijn geboden; onder het geloof in Hem wordt het vertrouwen verstaan dat Hij zaligt, en dit vertrouwen hebben zij die onmiddellijk tot Hem gaan, en de boze dingen als zonden schuwen; bij anderen is het niet bestaanbaar. Gezegd is dat Mijn loon is met Mij, betekent dat Hijzelf de Hemel en de Gelukzaligheid van het eeuwige leven is; het loon immers is een gezegendheid van binnen, welke de Vrede wordt genoemd, en daaruit is de uitwendige vreugde; deze zijn enig en alleen uit den Heer, en de dingen die uit den Heer zijn, zijn niet slechts uit Hem, maar zij zijn ook Hijzelf; want de Heer kan niet iets uit Zich uitzenden dan hetgeen Hijzelf is; Hij is immers Alomtegenwoordig bij ieder mens volgens de verbinding, en de verbinding is volgens de opneming, en de opneming is volgens de liefde en de wijsheid, of, indien gij het wilt, volgens de naastenliefde en het geloof; en de naastenliefde en het geloof is volgens het leven, en het leven is volgens de verafschuwing van het boze en het valse; en de verafschuwing van het boze en het valse is volgens de erkenning wat het boze en het valse is, en dan volgens de boetedoening en tegelijk het opzien tot den Heer. Dat het Loon niet slechts is uit den Heer, maar ook de Heer Zelf is, blijkt uit de plaatsen in het Woord, waar gezegd wordt dat zij die met Hem verbonden zijn, in Hem zijn en Hij in hen, zoals kan vaststaan bij Johannes Hfdst. XIV: 20, 21, 22, 23, 24; Hfdst. XV: 4, 5 e.v.; Hfdst. XVII: 19, 21, 22, 26, en elders; men zie boven n. 883; en eveneens waar gezegd wordt dat de Heilige Geest in hen is, en de Heilige Geest is de Heer; deze immers is Zijn Goddelijke Tegenwoordigheid; en eveneens wanneer gebeden wordt dat God in hen wone, hen lere, hen leide, de tong om te prediken en het lichaam om te doen wat goed is, behalve andere dergelijke dingen: de Heer is immers de Liefde Zelf en de Wijsheid Zelf, deze twee zijn niet in een plaats, maar zij zijn daar waar zij worden opgenomen, en zij zijn volgens het hoedanige der opneming; doch deze verborgenheid kan niet worden verstaan, dan alleen door hen die in de wijsheid zijn vanwege de opneming van het licht vanuit den Hemel uit den Heer; voor hen zijn de dingen die geschreven zijn

in het tweetal Werken, het ene over DE GODDELIJKE VOORZIENIGHEID, het andere over DE GODDELIJKE LIEFDE EN DE GODDELIJKE WIJSHEID, waarin is aangetoond, dat de Heer Zelf in de mensen is volgens de opneming, en niet enig Goddelijke gescheiden van Hem; de Engelen zijn in deze idee, wanneer zij in de idee zijn aangaande de Goddelijke Alomtegenwoordigheid, en ik twijfel niet, of ook enige Christenen kunnen in een eendere idee zijn.

950. *Ik ben de Alfa en de Omega, de Aanvang en het Einde, de Eerste en de Laatste, betekent omdat de Heer is de God des Hemels en der Aarde, en door Hem alle dingen in de Hemelen en op de Aarde zijn gemaakt, en door Zijn Goddelijke Voorzienigheid worden geregeerd, en volgens haar geschieden.* Dat deze en meer dingen door die woorden worden aangeduid, zie men boven in n. 888.

951. *Gezegend zij die Zijn bevelen doen, opdat hun mogendheid zij in den Boom des levens, en zij door de poorten mogen ingaan in de Stad, betekent dat de eeuwige gelukzaligheid is voor hen die leven volgens de geboden des Heren, te dien einde dat zij in den Heer zijn en de Heer in hen door de liefde, en in Zijn Nieuwe Kerk door de erkenissen aangaande Hem.* Met de gezegenden worden degenen aangeduid voor wie de gelukzaligheid van het eeuwige leven is, n. 639, 852, 944; met Zijn bevelen doen, wordt aangeduid leven volgens de geboden des Heren; opdat hun mogendheid is in den Boom des levens, betekent te dien einde dat zij zijn in den Heer en de Heer in hen door de liefde, dat is, terwille van den Heer, waarover aanstonds; met door de poorten ingaan in de Stad, wordt aangeduid opdat zij zijn in des Heren Nieuwe Kerk door de erkenissen aangaande Hem; door de poorten van den muur van Nova Hierosolyma worden de erkenissen van het goede en het ware vanuit het Woord aangeduid, n. 899, 900, 922; en omdat iedere poort één paal was, worden met de poorten voornamelijk de erkenissen aangaande den Heer aangeduid, n. 916; en met de Stad, of Hierosolyma, wordt aangeduid de Nieuwe Kerk, met de Leer ervan, n. 879, 880. Dat met opdat hun mogendheid zij in den Boom des levens, wordt aangeduid te dien einde opdat zij zijn in den Heer en de Heer in hen, of terwille van den Heer, is omdat met den Boom des levens de Heer wordt aangeduid ten aanzien van de Goddelijke Liefde, n. 89, 933; en met de mogendheid in dien Boom wordt aangeduid de mogendheid uit den Heer, omdat zij in den Heer zijn en de Heer in hen; met deze woorden wordt iets eenders aangeduid als daarmede dat zij met den Heer zullen regeren, n. 284, 849; dat zij die in den Heer zijn en de Heer in hen, in alle mogendheid zijn, dermate dat zij al wat zij willen, kunnen, zegt de Heer Zelf bij Johannes: *Die in Mij blijft, en Ik in hem, die draagt veel vrucht, omdat gij zonder Mij niet wat ook kunt doen; indien gij in Mij zult*

gebleven zijn, en Mijn woorden in u, zo wat gij zult gewild hebben, vraagt het, en het zal u geschieden", xv: 5, 7; evenzo aangaande de mogendheid, Matth. vii: 7; Markus xi: 24; Lukas xi: 9, 10; ja zelfs, bij Mattheus: *"Jezus zeide: Indien gij geloof zult gehad hebben, indien gij tot dezen berg zult gezegd hebben: Verhef u, werp u in de zee, het zal geschieden; ja zelfs al wat gij gelovende zult gevraagd hebben, zult gij ontvangen*, XXI: 21, 22; met deze woorden wordt de mogendheid beschreven van hen die in den Heer zijn; dezen willen niet iets, en zo vragen zij niet iets, tenzij uit den Heer; en al wat zij willen en vragen uit den Heer, dat geschiedt, want de Heer zegt: *zonder Mij kunt gij niet wat ook doen; blijft in Mij en Ik in u*; een zodanige mogendheid hebben de Engelen in den Hemel, zodat zij als zij slechts iets willen, het erlangen; maar nochtans willen zij niet wat ook dan hetgeen van nut is, en dit willen zij zoals uit zich, maar nochtans uit den Heer.

952. *Buiten echter de honden, en de bezweerders, en de hoereerders, en de doodslagers, en de afgodendienaren, en een elk liefhebbende en doende de leugen, betekent dat niet iemand in Nova Hierosolyma wordt opgenomen, die de geboden van den Decaloog voor niets acht, en niet enige boze dingen daar met name als zonden genoemd, schuwt, en derhalve in die leeft.* Deze dingen worden in het algemeen aangeduid met al die dingen, omdat het de geboden van den Decaloog zijn, die daar worden verstaan, zoals men kan zien uit de Ontvouwing boven in n. 892, waar eendere dingen zijn, uitgezonderd dat hier ook de honden worden genoemd, waarmede degenen worden aangeduid die in de begerigheden zijn, waarover ook in het Negende en in het Tiende gebod van den Decaloog wordt gehandeld. Met de Honden worden in het algemeen degenen aangeduid die in de begerigheden van elk geslacht zijn, en daaraan toegeven, in het bijzonder zij die in louter lichamelijke wellusten zijn, vooral zij die in den wellust van samenetingen zijn, waarin zij zich enig en alleen verlustigen; en daarom verschijnen Honden in de geestelijke Wereld vanuit hen die aan de keel en de tong hebben geofferd, en zij worden daar lichamelijke appetijten genoemd; dezulken achten, omdat zij vet van gemoed zijn, de dingen die der Kerk zijn, voor niets; derhalve wordt gezegd, dat zij buiten zullen staan, dat is, niet in des Heren Nieuwe Kerk zullen worden opgenomen. Eendere dingen worden met de Honden aangeduid in deze plaatsen in het Woord: *"Zijn uitkijzers zijn blind; zij zijn allen stomme Honden, kijkende, nederliggende, het sluimeren liefhebbende; Honden verstokt van ziel, zij weten van geen verzadiging,"* Jes. lvi: 10, 11. *"Zij tieren zoals een Hond, en zij gaan rondom in de stad, zij zwerven om te eten; indien zij niet worden verzadigd, vernachten zij aldus"*, Psalm lix: 7, 15, 16; onder de Honden

worden de minderwaardigste mensen verstaan, Job xxx: 1; 1 Sam. xxiv: 15; 11 Sam. ix: 8; 11 Kon. viii: 13; en eveneens de onreinen; en daarom wordt bij Mozes gezegd: “*Gij zult geen hoerenloon noch Hondenprijs in het Huis van Jehovah brengen ten aanzien van enige gelofte, omdat zij beiden een gruwel zijn voor Jehovah uw God*, Deut. xxiii: 18.

953. *Ik, Jezus, heb Mijn Engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken, betekent de betuiging uit den Heer vóór de ganse Christelijke Wereld, dat het waar is dat de Allene Heer de dingen heeft geopenbaard die in dit Boek geschreven zijn, alsmede die welke nu zijn geopend.* Dat de Heer Zich hier met den Naam Jezus noemt, is opdat allen in de Christelijke Wereld mogen weten, dat de Heer Zelf, die in de Wereld is geweest, de dingen die in dit Boek zijn geschreven, alsmede die welke nu zijn geopend, heeft geopenbaard; met een Engel zenden om te getuigen, wordt aangeduid de betuiging uit den Heer dat het waar is; weliswaar getuigde de Engel het, echter niet uit zich, maar uit den Heer, hetgeen helder blijkt in het volgende twintigste Vers, uit dit: “*Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom snellijk*; dat het de betuiging is dat het waar is, is omdat getuigen wordt gezegd van de waarheid, aangezien de Waarheid vanuit zich getuigt, en de Heer is de Waarheid, n. 6, 16, 490; getuigen betekent niet slechts betuigen dat het waar is, dat de Heer aan Johannes de dingen heeft geopenbaard die in dit Boek zijn beschreven, maar ook dat Hij nu heeft geopenbaard wat alle en de afzonderlijke dingen daar betekenen; dit wordt eigenlijk onder getuigen verstaan, want er wordt gezegd, dat Hij deze dingen getuigt in de Kerken, dat is, dat het ware dingen zijn, welke in de door Johannes geziene en beschreven dingen zijn vervat; getuigen immers wordt gezegd van de waarheid, zoals is gezegd: met aan ulieden deze dingen in de Kerken, wordt aangeduid vóór de ganse Christelijke Wereld, omdat daar de Kerken zijn, welke hier worden verstaan.

954. *Ik ben de Wortel en het Geslacht Davids, de blinkende en morgenlijke Ster, betekent dat Hij Zelf is de Heer Die geboren is in de Wereld, en toen het Licht was, en Die komen zal met het nieuwe Licht, hetwelk vóór Zijn Nieuwe Kerk, zijnde de Heilige Hierosolyma, zal verrijzen.* Ik ben de Wortel en het Geslacht Davids, betekent dat Hij Zelf de Heer is, Die in de wereld is geboren, aldus de Heer in Zijn Goddelijk Menselijke; vanwege dit wordt Hij de Wortel en het Geslacht Davids genoemd, en eveneens de Spruit Davids, Jerem. xxiii: 5; Hfdst. xxxiii: 15; voorts de Roede vanuit den tronk van Jischaji, en de Scheut vanuit zijn wortelen, Jes. xi: 1, 2; de blinkende en morgenlijke Ster betekent dat Hij toen het Licht was, en dat Hij zal komen met het nieuwe Licht, hetwelk zal verrijzen vóór Zijn Nieuwe Kerk, zijnde de Heilige Hierosolyma;

Hij wordt de blinkende Ster genoemd vanwege het Licht waarmede Hij in de Wereld kwam; en daarom wordt Hij ook Ster en eveneens Licht genoemd; Ster in Num. xxiv: 17; en Licht in Joh. 1: 4 tot 12; Hfdst. III: 19, 21; Hfdst. IX: 5; Hfdst. XII: 35, 36, 46; Matth. IV: 16; Lukas II: 30, 31, 32; Jes. IX: 1; Hfdst. XLIX: 6; en Hij wordt de morgenlijke Ster genoemd vanwege het Licht, hetwelk uit Hem zal verrijzen vóór Zijn Nieuwe Kerk, zijnde Nova Hierosolyma; met de Ster immers wordt aangeduid het Licht uit Hem, hetwelk in zijn wezen de Wijsheid en het Inzicht is, en met het Morgenlijke of de Morgen, wordt aangeduid Zijn Komst, en dan de Nieuwe Kerk; men zie boven n. 151.

955. *En de geest en de bruid zeggen: Kom, betekent dat de Hemel en de Kerk de Komst des Heren verlangen.* Met den geest wordt de Hemel aangeduid, met de bruid de Kerk, en met zeggen: Kom, wordt aangeduid de Komst des Heren verlangen; dat de Nieuwe Kerk, zijnde de Heilige Hierosolyma, onder de Bruid wordt verstaan, staat vast uit Hfdst. XXI: 2, 9, 10; men zie n. 881, 895; en dat onder den Geest de Hemel wordt verstaan, is omdat de engellijke geesten worden verstaan, uit wie de Nieuwe Hemel is, over wie in Hfdst. XIV: 1 tot 7; Hfdst. XIX: 1 tot 9; Hfdst. XX: 4, 5. Onder de Kerk, welke hier Bruid wordt genoemd, wordt niet de Kerk verstaan uit hen die in de valse dingen des geloofs zijn, maar de Kerk uit hen die in de ware dingen des geloofs zijn; dezen immers verlangen het licht, bijgevolg de Komst des Heren, zoals boven, n. 954.

956. *En die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft: Hij kome; en die wil, ontvang het water des levens om niet, betekent dat hij die iets weet aangaande de Komst des Heren, en aangaande den Nieuwen Hemel en aangaande de Nieuwe Kerk, aldus aangaande het Rijk des Heren, moge bidden dat het kome, en dat hij die de ware dingen verlangt, moge bidden dat de Heer met het licht kome, en dat hij die de ware dingen liefheeft, dan dezelve uit den Heer zal ontvangen zonder eigen inspanning.* Met die hoort, zegge: Kom, wordt aangeduid wie iets hoort en vandaar weet aangaande de Komst des Heren, en aangaande den Nieuwen Hemel en aangaande de Nieuwe Kerk, aldus aangaande het Rijk des Heren, moge bidden dat het kome; met die dorst heeft, zegge: Hij kome, wordt aangeduid wie het Rijk des Heren verlangt, en dan de ware dingen, moge bidden dat de Heer met het licht kome; met die wil, ontvang het water des levens om niet, wordt aangeduid dat wie vanuit de liefde de ware dingen wil leren en ze zich toeëigenen, dezelve zal ontvangen uit den Heer zonder eigen inspanning; met willen wordt liefhebben aangeduid, omdat de mens datgene liefheeft, wat hij van harte wil, en datgene van harte wil wat hij liefheeft; met het water des levens worden aangeduid de Goddelijke ware dingen door

het Woord vanuit den Heer, n. 932; en met om niet, wordt aangeduid zonder eigen inspanning. Eendere dingen als in dit Vers worden met deze dingen in het Gebed des Heren aangeduid: *Uw Koninkrijk kome, Uw Wil geschiede, gelijk in den Hemel also ook op de Aarde*, n. 839; het koninkrijk des Heren is de Kerk die één maakt met den Hemel; en daarom wordt nu gezegd: die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft, kome. Dat dorsten betekent de ware dingen verlangen, staat vast uit deze dingen: *“Ik zal wateren uitgieten op den DORSTIGE, Ik zal Mijn geest uitgieten op uw zaad”*, Jes. XLIV: 3. *“EEN ELK DIE DORST HEEFT, ga tot de wateren, koopt zonder zilver wijn en melk”*, Jes. LV: 1. *“Jezus riep, zeggende: Zo iemand GEDORST zal hebben, die kome tot Mij en drinke: een ieder die in Mij gelooft, stromen des levenden waters zullen uit zijn buik vloeien”*, Joh. VII: 37, 38. *“Mijn ZIEL DORST naar den levenden God”*, Psalm LXII: 3. *“God, mijn God, Gij; MIJN ZIEL DORST naar U, afgemat zijnde zonder wateren”*, Psalm LXIII: 2. *“Gezegend die naar de gerechtigheid DORSTEN”*, Matth. v: 6. *“Ik zal den DORSTIGE geven uit de bron van het water des levens om niet”*, Apoc. XXI: 6: waarmede wordt aangeduid, dat de Heer aan hen die de ware dingen verlangen vanuit enig geestelijk nut, zal geven vanuit Zich door het Woord alle dingen die aan dat nut bevorderlijk zijn. Dat met den dorst en met dorsten ook wordt aangeduid vergaan tengevolge van gebrek aan het ware, staat vast uit deze plaatsen: *“Mijn volk zal verbannen worden vanwege niet-erkenning; zijn menigte is droog van DORST”*, Jes. v: 13. *“De dwaze spreekt dwaasheid, en zijn hart doet ongerechtigheid; en de ziel van den DORSTIGE doet hij drank ontbreken”*, Jes. XXXII: 6. *“De armen en de nooddruftigen zoeken water, maar er is geen; hun tong versmacht van DORST; Ik, Jehovah zal hen verhoren”*, Jes. XLI: 17. *“Twist met uw moeder, opdat Ik haar niet naakt uitstrobe, en haar dode door DORST”*, Hoschea II: 2, 3; de Moeder daar is de Kerk. *“Zie, de dagen zullen komen, waarop Ik een honger in het land zal zenden, niet een honger naar brood, noch DORST naar wateren, maar om te horen de woorden van Jehovah: te dien dage zullen de schone maagden en de jongelingen van DORST versmachten”*, Amos VIII: II, 13. Doch geen gebrek aan het ware hebben, wordt aangeduid met niet dorsten, in deze plaatsen: *“Jezus zeide: Wie van het water drinkt, dat Ik hem geven zal, dien zal niet DORSTEN tot in het eeuwige”*, Joh. IV: 13, 14, 15. *“Jezus zeide: Die in Mij gelooft, zal nimmermeer DORSTEN”*, Joh. VI: 35. *“Jehovah heeft Jakob verlost; dan zullen zij niet DORSTEN, Hij zal wateren uit de Rots voor hen doen uitvloeien”*, Jes. XLVIII: 20, 21.

957. *Ik betuig immers aan een elk die hoort de woorden der Profetie dezes Boeks: Indien iemand toegedaan zal hebben tot deze dingen, God zal over hem toedoen de plagen die geschreven zijn in dit Boek, betekent dat zij die de ware dingen*

der Leer van dit nu door den Heer geopende Boek lezen en weten, en nochtans een anderen God dan de Heer erkennen, en een ander geloof dan dat in Hem, door iets toe te voegen waardoor zij die twee punten vernietigen, niet anders kunnen dan vergaan vanwege de valse en de boze dingen, die met de in dit Boek beschreven plagen worden aangeduid. Met de woorden der Profetie dezes Boeks horen, wordt aangeduid de ware dingen der leer van dit nu door den Heer geopende Boek lezen en weten, men zie boven n. 944; met aan deze dingen toevoegen, wordt aangeduid door iets toe te voegen waardoor zij die ware dingen vernietigen, waarover aanstonds; met de plagen die in dit Boek beschreven zijn, worden de valse en de boze dingen aangeduid, die met de in dit Boek beschreven plagen worden aangeduid, waarover in Hfdst. xv en xvi; dat de plagen betekenen de valse en de boze dingen, welke degenen hebben die het Beest van den Draak en den Pseudoprofeet aanbidden, zie men in n. 456, 657, 673, 676, 677, 683, 690, 691, 699, 708, 718; het beest van den Draak en de Pseudoprofeet zijn zij die het geloof-alleen zonder de goede werken zaligmakend maken. Het zijn twee dingen in dit Profetische Boek, waarop alle dingen ervan betrekking hebben; het eerste is dit, dat men geen anderen God moet erkennen dan den Heer; en het tweede is dit, dat men geen ander geloof moet erkennen dan dat in den Heer; wie deze dingen weet, en nochtans met bedoeling iets daaraan toevoegt wat ze vernietigt, kan niet anders dan in valse en boze dingen zijn, en vanwege die vergaan, aangezien niet vanuit een anderen God dan vanuit den Heer, noch door een ander geloof dan dat in den Heer, het goede wordt gegeven dat der liefde is, en het ware dat des geloofs is, en vandaar de gelukzaligheid van het eeuwige leven, zoals de Heer Zelf bij de Evangelisten in vele plaatsen leert; men zie boven n. 553. Dat dit wordt aangeduid, en niet dat God de in Hfdst. xv en xvi beschreven plagen zal toevoegen op hem die iets toevoegt aan de woorden der Profetie dezes Boeks, kan een ieder uit zijn eigen oordeel zien; dit kan immers een onschuldige doen, en eveneens kunnen velen het doen vanuit een goed doel, alsmede vanuit onwetendheid daaromtrent wat er wordt aangeduid; de Apocalyps was immers tot dusver als het ware een toegesloten of mystiek Boek, en daarom kan een ieder zien, dat er wordt verstaan dat niet iets moet worden toegevoegd of weggenomen, wat de ware dingen der leer in dit nu door den Heer geopende Boek vernietigt, welke ware dingen op die twee punten betrekking hebben; en daarom ook volgen deze woorden in een reeks na deze: *“Jezus zond Zijn Engel om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken: Ik ben de Wortel en het Geslacht Davids, de blinkende en morgenlijke ster; en de geest en de bruid zeggen: Kom; en die hoort, zegge: Kom; en die dorst heeft,*

kome; en die wil, ontvang het water des levens om niet, Vers 16, 17; waarmede wordt aangeduid, dat de Heer in Zijn Goddelijk Menselijke zal komen, en het eeuwige leven zal geven aan hen, die Hem erkennen; en daarom ook volgen in de reeks deze woorden: Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom snellijk, amen; ja kom, Heer Jezus, Vers 20; waaruit blijkt, dat geen andere dingen worden verstaan. Ook is Toedoen een profetisch woord, hetwelk vernietigen betekent, zoals in Psalm cxx: 3, en elders: hieruit nu kan men zien, wat er met de dingen die in dit Vers, en die in het volgende zijn, wordt aangeduid.

958. *En indien iemand weggenomen zal hebben uit de woorden des Boeks dezer profetie, God zal zijn deel wegnemen uit het Boek des levens, en uit de heilige Stad, en de dingen die geschreven zijn in dit Boek, betekent dat zij die de ware dingen der leer van dit nu door den Heer geopende Boek lezen en weten, en nochtans een anderen God dan den Heer erkennen, en een ander geloof dan dat in Hem, door iets weg te nemen waardoor zij die twee punten vernietigen, niet in iets kunnen wijs zijn en zich niet iets kunnen toeëigenen vanuit het Woord, noch opgenomen kunnen worden in Nova Hierosolyma, noch het lot delen met hen die in het Rijk des Heren zijn.* Met deze dingen worden eendere dingen aangeduid als met die welke boven staan, alleen dat het hier wordt gezegd van hen die wegnemen, en daar van hen die toedoen, bijgevolg van hen die door òf toe te doen, òf weg te nemen, die twee Ware dingen vernietigen; met het deel wegnemen uit het Boek des levens, wordt aangeduid dat zij niet in iets kunnen wijs zijn of zich niet iets kunnen toeëigenen vanuit het Woord; het Boek des levens is het Woord en eveneens de Heer ten aanzien van het Woord, n. 256, 469, 874, 925; de oorzaak hiervan is deze, dat de Heer het Woord is; het Woord handelt immers over Hem Alleen, zoals in de TWEE LEREN VAN NOVA HIEROSOLYMA, de ene AANGAANDE DEN HEER, en de andere AANGAANDE DE GEWIJDE SCHRIFT ten volle is getoond; en daarom kunnen zij die niet onmiddellijk tot den Heer gaan, niet enig echt ware vanuit het Woord zien: met het deel wegnemen vanuit de heilige Stad, wordt aangeduid vanuit de Nieuwe Kerk, zijnde de heilige Hierosolyma; in haar immers wordt niemand opgenomen die niet tot den Allenen Heer gaat: met het deel wegnemen uit de dingen die in dit Boek geschreven zijn, wordt aangeduid geen deel hebben met hen die in het Rijk des Heren zijn, want alle dingen die in dit Boek geschreven zijn, betreffen den Nieuwen Hemel en de Nieuwe Kerk, welke het Rijk des Heren maken, als einddoel; en het is het einddoel, waarop alle dingen die in het Boek geschreven zijn, betrekking hebben.

959. Opdat men wete, dat onder deze woorden niet wordt verstaan hij die wegneemt vanuit de woorden van dit Boek zoals het geschreven is in den zin

der letter, maar hij die wegneemt vanuit de ware dingen der leer, welke zijn in den geestelijken zin ervan, zal ik zeggen vanwaar dit is: Het Woord, hetwelk uit den Heer is gedichteerd, is heengegaan door de Hemelen van Zijn hemels Rijk en door de Hemelen van Zijn geestelijk Rijk, en zo gekomen tot den mens, door wien het geschreven is; en daarom is het Woord in zijn eersten oorsprong zuiver Goddelijk; terwijl dit heenging door de Hemelen van het hemels Rijk des Heren, was het Goddelijk hemels, en terwijl het heenging door het geestelijk Rijk des Heren, was het Goddelijk geestelijk; en toen het tot den mens kwam, werd het Goddelijk natuurlijk; vandaar is het, dat de natuurlijke zin des Woords in zich den geestelijken Zin bevat, en deze den hemelsen Zin, en de ene en de andere den zuiver Goddelijken Zin, welke niet voor enig mens, en zelfs niet voor enig Engel openligt. Deze dingen zijn aangevoerd, opdat men kan zien, dat onder niet zal iets worden toegedaan of weggenomen uit de dingen die in de Apocalyps geschreven zijn, in den Hemel wordt verstaan, dat niet iets uit de ware dingen der leer aangaande den Heer en aangaande het geloof in Hem zal worden toegedaan of weggenomen; dit immers is de zin, en aangaande *het leven volgens Zijn geboden*, waaruit de zin der letter is, zoals is gezegd.

960. *Die deze dingen getuigt, zegt: Ja, Ik kom snellijk, amen; ja, kom, Heer Jezus, betekent den Heer, Die de Apocalyps heeft onthuld, en dezelve nu heeft geopend, dit Evangelie betuigende dat Hij in Zijn Goddelijk Menselijke, Hetwelk Hij heeft opgenomen in de Wereld, en verheerlijkt heeft, komt als Bruidegom en Echtgenoot, en dat de Kerk Hem verlangt als Bruid en Echtgenote.* Boven zegt de Heer: *Ik, Jezus, heb Mijn Engel gezonden om ulieden deze dingen te getuigen in de Kerken*, Vers 16 van dit Hoofdstuk, en dat daarmee wordt aangeduid de betuiging door den Heer vóór de ganse Christelijke Wereld, dat het waar is dat de Allene Heer de dingen heeft geopenbaard die in dit Boek zijn geschreven, en die nu geopend zijn, zie men boven in n. 953; daaruit blijkt, dat onder: *Die deze dingen getuigt, zegt*, wordt verstaan De Heer, die de Apocalyps heeft onthuld en haar nu, betuigende, heeft geopend; dat het is betuigende dit Evangelie, is omdat Hij hier verklaart Zijn Komst, Zijn Rijk, en Zijn Geestelijk Huwelijk met de Kerk; Hij zegt immers: *Ja, Ik kom snellijk, amen; ja, kom, Heer Jezus*, en met het Evangelie wordt de Komst des Heren tot Zijn Rijk aangeduid; men zie n. 478, 553, 626, 664; dat het hier is tot het Geestelijk Huwelijk met de Kerk, is omdat deze Nieuwe Kerk wordt genoemd Bruid en Echtgenote, en de Heer Bruidegom en de Echtgenoot van haar, boven in Hfdst. xix: 7, 8, 9; Hfdst. xxi: 2, 9, 10; en Hfdst. xxii: 17; en hier aan het einde van het Boek spreekt de Heer en spreekt de Kerk, zoals

een bruidegom en een bruid; de Heer spreekt deze dingen: *Ja, Ik kom snellijk, amen*; en de Kerk spreekt deze dingen: *Ja, kom, Heer Jezus*, hetgeen zijn de woorden der Verloving tot het Geestelijke Huwelijk. Dat de Heer zal komen in het Goddelijk Menselijke, hetwelk Hij heeft opgenomen in de Wereld en heeft verheerlijkt, staat hieruit vast, dat Hij Zich *met den naam Jezus noemt*, en zegt dat *Hij is de Wortel en het Geslacht Davids*, Vers 16, en dat de Kerk hier zegt: *Kom, Heer Jezus*; men zie boven n. 953, 954.

* * *

961. Hieraan zal ik twee GEDENKWAARDIGHEDEN toevoegen. De eerste is deze: Eens viel ik, uit den slaap ontwaakt zijnde, in een diepe overpeinzing aangaande God; en toen ik omhoog schouwde, zag ik boven mij in den Hemel een allerblinkendst wit Licht in ovalen vorm; en toen ik den blik op dat Licht vestigde, trok het Licht zich aan de zijden terug, en ging het in de omtrekken binnen, en toen, zie, lag de Hemel voor mij open, en zag ik enige prachtige dingen, en Engelen staande in een cirkelvorm aan de zuidelijke zijde der opening, en met elkander in gesprek; en omdat ik werd ontstoken met het verlangen om te horen wat zij spraken, werd het mij derhalve gegeven eerst den klank te horen, welke vol was van de hemelse liefde, en daarna de spraak, welke vol was van de wijsheid vanuit die liefde. Zij spraken onder elkander over den ENEN GOD, over de VERBINDING MET HEM, en over de ZALIGING daarvandaan: Zij spraken onuitsprekelijke dingen, waarvan de meeste niet kunnen vallen in de woorden van enige natuurlijke Taal; maar omdat ik ettelijke malen in het samenzijn met de Engelen in den Hemel Zelf was geweest, en toen in een eendere spraakmet hen, omdat ik in een eenderen staat was, kon ik hen derhalve nu verstaan, en aan hun gesprek enige dingen ontnemen, welke redelijk kunnen worden uitgedrukt met de woorden van een natuurlijke Taal; zij zeiden dat het GODDELIJK ZIJN IS EEN, HETZELFDE, HET ZELF, EN ONDEELBAAR; aldus eveneens het Goddelijk Wezen, omdat het Goddelijk Zijn is het Goddelijk Wezen, aldus eveneens God, omdat het Goddelijk Wezen, hetwelk ook is het Goddelijk Zijn, God is. Deze dingen lichtten zij toe met geestelijke ideeën, door te zeggen dat het Goddelijk Zijn niet kan vallen in verscheidenen, waarvan een ieder het Goddelijk Zijn heeft, en evenwel Dit kan zijn Een, Hetzelfde, het Zelf, en Ondeelbaar; een ieder immers zou denken vanuit zijn Zijn vanuit zich en door zich; indien hij dan ook tegelijk vanuit de anderen en door de anderen eensgezind dacht, zo zouden het meerdere eensgezinde Goden zijn, en niet Één God; want de

Eensgezindheid stemt, omdat zij de instemming van verscheidenen is, en tegelijk van een ieder vanuit zich en door zich, niet samen met de Eenheid Gods, maar met een meervoudigheid – zij zeiden niet van GODEN, omdat zij het niet konden, het Licht immers des Hemels, vanuit hetwelk hun denking was, en in hetwelk hun gesprek voortging, verzette zich daartegen; zij zeiden ook, dat wanneer zij Goden zouden willen uitspreken, en een elk als een Persoon op zichzelf, de poging om het uit te spreken terstond vanzelf valt in Één, ja zelfs in één Enigen God: aan deze dingen voegden zij toe, dat het Goddelijke Zijn is het Goddelijke Zijn in Zich, niet uit Zich, omdat uit Zich stelt een Zijn in Zich *a Quo*, aldus stelt een God uit God, hetgeen niet bestaat; hetgeen uit God is, wordt niet God genoemd, maar het wordt het Goddelijke genoemd; wat immers is God uit God, aldus wat God uit God geboren uit het eeuwige, en wat God uit God door God geboren uit het eeuwige voortgaande, anders dan woorden waaraan hoegenaamd niets van het Licht vanuit den Hemel in is? Anders is het gesteld in den Heer Jezus Christus; in Hem is het Goddelijk Zijn Zelf *a Quo*, Waarmede in den mens de ziel overeenstemt; is het Goddelijk Menselijke, Waarmede in den mens het lichaam overeenstemt; en is het Goddelijke, voortgaande, Waarmede in den mens de werkzaamheid overeenstemt; dit Drievuldige is één, omdat vanuit het Goddelijke *a Quo* is het Goddelijk Menselijke, en vandaar vanuit het Goddelijke *a Quo* door het Goddelijk Menselijke is het Goddelijke, voortgaande: Derhalve is ook in iederen Engel en in iederen Mens, omdat zij Beelden zijn, een ziel, een lichaam en een werkzaamheid, welke één maken, aangezien vanuit de ziel het lichaam is, en vanuit de ziel door het lichaam de werkzaamheid is. Verder zeiden zij, dat het Goddelijke Zijn, hetwelk in Zich God is, HETZELFDE is, niet Hetzelfde enkelvoudig, maar Oneindig, dat is, Hetzelfde uit het eeuwige tot in het eeuwige; het is Hetzelfde overal, en Hetzelfde bij een ieder en in een ieder, maar dat al het verschillende en veranderlijke is in den opnemende; de staat van den opnemende maakt dit. Dat Goddelijke Zijn, zijnde God in Zich, is het ZELF, lichtten zij aldus toe: God is het Zelf, omdat Hij is de Liefde Zelf, de Wijsheid Zelf, het Goede Zelf, het Ware Zelf, het Leven Zelf; en indien deze niet waren het Zelf in God, zouden zij niet iets zijn in den Hemel en in de Wereld, omdat er niet iets ervan zou zijn dat betrekking heeft op het Zelf; elk hoedanige krijgt zijn hoedanige daarvandaan dat er een Zelf is vanuit hetwelk het is, en waarop het om zodanig te zijn, betrekking heeft. Dit Zelf, zijnde het Goddelijke Zijn, is niet in een Plaats, maar bij hen en in hen die in een plaats zijn, volgens de opneming, aangezien met betrekking tot de Liefde en de Wijsheid, en

tot het Goede en het Ware, welke zijn het Zelf in God, ja zelfs God Zelf, niet kan worden gesproken van plaats, of van een voortschrijding van plaats tot plaats, maar zijnde zonder plaats, vanwaar de Alomtegenwoordigheid: en daarom zegt de Heer *dat Hij in het midden van hen is; voorts Hij in hen is, en zij in Hem zijn.* Doch omdat Hij niet door iemand kan worden opgenomen zodanig als Hij in Zich is, verschijnt Hij zodanig als Hij is in Zich, als Zon boven de Engellijke Hemelen; het daaruit voortgaande als Licht is Hijzelf ten aanzien van de wijsheid, en als Warmte is Hijzelf ten aanzien van de Liefde: Hijzelf is niet de Zon, maar de het naast van Hem uitgaande Goddelijke Liefde en Goddelijke Wijsheid rondom Hem verschijnen vóór de Engelen als Zon; Hijzelf in de Zon is de Mens; Hij is onze Heer Jezus Christus zowel ten aanzien van het Goddelijke *a Quo*, als ten aanzien van het Goddelijk Menselijke, aangezien het Zelf, zijnde de Liefde Zelf en de Wijsheid Zelf, was de ziel voor Hem uit den Vader, aldus het Goddelijk Leven, zijnde het Leven in zich; anders in ieder mens; in hem is de ziel niet het leven, maar het opnemende van het leven; de Heer leert dit ook, door te zeggen: *Ik ben de Weg, de Waarheid, en het Leven; en elders: Gelijkerwijs de Vader het Leven heeft in Zich Zelf, aldus heeft Hij ook den Zoon gegeven het Leven te hebben in Zich Zelf;* het Leven in zichzelf is God. Hieraan voegden zij toe, dat hij die in enig geestelijk licht is, hieruit kan doorvatten, dat het Goddelijk Zijn, hetwelk ook het Goddelijk Wezen is, omdat het is *Één*, Hetzelfde, het Zelf, en vandaar Ondeelbaar, niet bestaanbaar is in verscheidenen; en dat dit, indien men zeide dat het bestaanbaar was, klaarblijkende tegenstrijdigheden in bijvoegsels zouden zijn.

Nadat ik deze dingen had gehoord, werden de Engelen in mijn denking de gemene ideeën der Christelijke Kerk gewaar aangaande een Drievuldigheid van Personen in een Eenheid, en hun Eenheid in een Drievuldigheid aangaande God, voorts ook aangaande de Geboorte van een Zoon Gods uit het eeuwige; en toen zeiden zij: Wat denkt gij? Denkt gij die dingen niet vanuit het natuurlijk Licht, waarmede ons geestelijk Licht niet samenstemt; en daarom, indien gij de ideeën van die denking niet verwijdert, zo sluiten wij voor u den Hemel, en gaan wij heen. Maar toen zeide ik tot hen: Treedt, ik bid u, dieper in mijn denking binnen, en misschien zult gij een samenstemming zien. En zij deden aldus, en zij zagen, dat ik onder de drie Personen versta de Drie Goddelijke Attributen, voortgaande, zijnde de Schepping, de Zaliging, en de Hervorming, en dat die Attributen zijn van *Één* God; en dat Ik onder de Geboorte van een Zoon Gods uit het eeuwige, versta de Geboorte van Hemzelf uit het eeuwige voorzien en waarin is voorzien in den tijd; en toen

vertelde ik, dat ik mijn natuurlijke denking aangaande de Drievuldigheid en de Eenheid van Personen, en aangaande de Geboorte van een Zoon Gods uit het eeuwige, had vanuit de Leer des geloofs der Kerk, welke van Athanasius den naam heeft, en dat die Leer juist en recht is, als men slechts voor de Drievuldigheid van Personen in de plaats daar de Drievuldigheid des Persoons verstaat, welke er enig en alleen is in den Heer Jezus Christus, en men voor de Geboorte van een Zoon Gods uit het eeuwige, verstaat de Geboorte van Hemzelf, uit het eeuwige voorzien en waarin is voorzien in den tijd, omdat Hij ten aanzien van het Menselijke, dat Hij in den tijd opnam, openlijk de Zoon Gods wordt genoemd. Toen zeiden de Engelen: Goed. En zij verzochten om vanuit hun mond te zeggen, dat indien iemand niet tot den God Zelf des Hemels en der Aarde gaat, hij niet in den Hemel kan komen, omdat de Hemel de Hemel is vanuit Dien Enigen God, en dat Die God is Jezus Christus, Die is Jehovah de Heer, uit het eeuwige de Schepper, in den tijd de Heiland, en tot in het eeuwige de Hervormer, aldus Die tegelijk is Vader, Zoon, en Heilige Geest. Na deze dingen keerde het te voren geziene hemelse Licht over de opening terug, en liet zich daaruit geleidelijk neder, en vervulde de innerlijke dingen van mijn gemoed, en verlichtte mijn natuurlijke ideeën aangaande de Eenheid en de Drievuldigheid Gods; en ik zag toen de dienaangaande in het begin opgevatte ideeën, welke louter natuurlijk waren geweest, afgescheiden zoals het kaf van het koren wordt afgescheiden bij het schudden van de wan, en weggevoerd als door een wind naar het noorden des Hemels, en verstrooid.

962. TWEDE GEDENKWAARDIGHEID. Aangezien het mij uit den Heer is gegeven, om de wonderbaarlijke dingen te zien die in de Hemelen en onder de Hemelen zijn, zo moet ik op bevel mededelen hetgeen werd gezien. Gezien werd een prachtig Paleis, en in het Binnenste ervan een Tempel; in het midden van dezen Tempel was een Tafel van goud, waarop het Woord lag; daarnaast stond een tweekant Engelen: rondom de Tafel stonden zetels in driedubbele rij; de Zetels van de eerste rij waren bedekt met een zijden doek van purperen kleur; de Zetels van de tweede rij met een zijden doek van hemelsblauwe kleur; en de Zetels van de derde rij met een witten doek: onder het dak hoog boven de Tafel verscheen een uitgespreid Gordijn, flitsend van kostbare stenen, van welker glans een straling uitschoot zoals van een Regenboog wanneer de Hemel na een regen opklaart. Opeens verschenen toen op de zetels even zovelen uit de Geestelijkheid gezeten, allen bekleed met het kleed der Priesterlijke Bediening. Aan de ene zijde was een Schatkamer waar een Engel wachter stond, en daarin lagen in een schone orde blinkende Gewaden.

Het was een CONCILIE, samengeroepen uit den Heer; en ik hoorde een stem vanuit den Hemel zeggen: BERAADSLAAGT. Maar zij zeiden: Over welke dingen? Er werd gezegd: Over DEN HEER, en over den HEILIGEN GEEST. Doch toen zij hierover dachten, waren zij niet in verlichting; weswege zij daarom smeekten. En toen daalde Licht neder vanuit den Hemel, hetwelk eerst hun Achterhoofden bescheen, en daarna hun Slapen, en ten slotte hun Aangezichten; en toen maakten zij een aanvang; en, zoals het bevolen was, eerst over DEN HEER, en het eerste punt van Voorleggingen en Gedachtenwisseling was: Wie nam het Menselijke aan in de Maagd Maria? En de Engel staande aan de Tafel waarop het Woord lag, las voor hen deze dingen bij Lukas: *“De Engel zeide tot Maria: Zie, gij zult ontvangen in de Baarmoeder, en een Zoon baren; en gij zult Zijn Naam noemen JEZUS: Deze zal groot zijn, en Hij zal de ZOON DES ALLERHOOGSTEN genoemd worden. En Maria zeide tot den Engel: Hoe zal dit geschieden aangezien ik geen man bekenne; en de Engel, antwoordende, zeide: DE HEILIGE GEEST ZAL OVER U KOMEN, EN DE KRACHT DES ALLERHOOGSTEN ZAL U OVERSCHADUWEN; weswege het HEILIGE dat uit u geboren wordt, zal GODS ZOON genoemd worden”*, Hfdst. I: Vers 31, 32, 34, 35: voorts ook die bij Mattheus Hfdst. I: Vers 20 tot 25, en die daar in Vers 25 las hij met luider stem. Behalve deze plaatsen las hij er meerdere uit de Evangelisten, waar de Heer ten aanzien van Zijn Menselijke de ZOON GODS wordt genoemd, en waar Hijzelf vanuit Zijn Menselijke Jehovah ZIJN VADER noemt; alsmede uit de Profeten, waar voorzgd wordt dat Jehovah Zelf in de wereld zou komen, waaronder ook deze twee; bij Jesaja: *“Te dien dage zal gezegd worden: Zie, DEZE IS ONZE GOD, Dien wij hebben verwacht opdat Hij ons bevrijde; DEZE IS JEHOVAH, Dien wij hebben verwacht; laten wij opspringen en ons verblijden in Zijn Heil”*, xxv: 9. *“Een stem des roependen in de woestijn: Bereidt den weg voor JEHOVAH, effent in de wildernis een pad voor ONZEN GOD; de Heerlijkheid van JEHOVAH zal immers onthuld worden, en zij zullen zien, alle vlees tegelijk; zie, DE HEER JEHOVIH KOMT IN DEN STERKE; zoals een herder zal Hij Zijn kudde weiden”*, Jes. xl: 3, 5, 10, 11. En de Engel zeide: Aangezien Jehovah Zelf in de Wereld is gekomen, en het Menselijke heeft aangenomen, en daardoor de mensen heeft Gezaligd en Verlost, wordt Hij derhalve bij de Profeten de Heiland en de Verlosser genoemd; en toen las hij voor hen deze volgende dingen: *“Slechts alleen onder u is God, en ANDERS GEEN GOD MEER; voorwaar, Gij zijt een verborgen GOD, DE GOD ISRAËLS, DE HEILAND”*, Jes. xlv: 14, 15. *“Ben Ik niet Jehovah, en er is GEEN GOD MEER BEHALVE MIJ; geen gerechte God en HEILAND BEHALVE MIJ”*, Jes. xlv: 21, 22. IK JEHOVAH, EN BEHALVE MIJ IS ER GEEN HEILAND, Jes. xliii: 11. *Ik, Jehovah*

*uw God, en een God behalve Mij zult gij niet erkennen, en GEEN HEILAND BEHALVE MIJ, Hoschea XIII: 4. Opdat alle Vlees wete dat IK JEHOVAH, UW HEILAND EN UW VERLOSSER BEN, Jes. XLIX: 26; Hfdst. LX: 16. WAT ONZEN VERLOSSER BETREFT, JEHOVAH ZEBAOTH ZIJN NAAM, Jes. XLVII: 4. HUN VERLOSSER IS STERK; JEHOVAH ZEBAOTH ZIJN NAAM, Jerem. I: 34. JEHOVAH, MIJN ROTS EN MIJN VERLOSSER, Psalm XIX: 15. Zo zeide JEHOVAH, UW VERLOSSER, de Heilige Israëls: Ik ben Jehovah, uw God, Jes. XLVIII: 17; Hfdst. XLIII: 14; Hfdst. XLIX: 7; Hfdst. LIV: 8. GIJ, JEHOVAH, ONZE VADER, ONZE VERLOSSER van de eeuw aan Uw Naam, Jes. LXIII: 16. Zo zeide JEHOVAH, UW VERLOSSER: Ik ben Jehovah, Die alle dingen doe, en Alleen uit Mijzelf, Jes. XLIV: 24. Zo zeide Jehovah, de Koning van Israël, en ZIJN VERLOSSER, JEHOVAH ZEBAOTH, Ik de Eerste en de Laatste, en behalve Mij geen God, Jes. XLIV: 6. Jehovah Zebaoth Zijn Naam, en uw VERLOSSER, de Heilige Israëls; DE GOD DER GANSE AARDE ZAL HIJ GENOEMD WORDEN, Jes. LIV: 5. Zie, de dagen komen, wanneer Ik aan David een gerechte Spruit zal opwekken, Die als Koning zal regeren, en dit is Zijn Naam: JEHOVAH, ONZE GERECHTIGHEID, Jerem. XXIII: 5, 6; Hfdst. XXXIII: 15, 16. Te dien dage zal JEHOVAH zijn tot Koning over de ganse Aarde; TE DIEN DAGE ZAL JEHOVAH ÉÉN ZIJN, EN ZIJN NAAM ÉÉN, Zach. XIV: 9. Uit deze en gene dingen, bevestigd zijnde, zeiden zij die op de Zetels zaten eensgezind, dat Jehovah Zelf het Menselijke heeft aangenomen om de mensen te zaligen en te verlossen. Maar toen werd een stem gehoord vanuit de Rooms-Katholieken, die zich verborgen hadden in een hoek van den Tempel, zeggende: Hoe kan Jehovah de Vader Mens worden; is Hij niet de Schepper van het heelal? En een dergenen die op de Zetels der tweede rij zaten, keerde zich om, en zeide: Wie dan? En die vanuit den hoek antwoordde: De Zoon uit het eeuwige. Maar hij kreeg ten antwoord: Is niet de Zoon uit het eeuwige volgens uw belijdenis ook de Schepper van het heelal? En wat is een Zoon of God geboren uit het eeuwige; en hoe kan het Goddelijk Wezen, hetwelk Één en Ondeelbaar is, gescheiden worden, en iets ervan nederdalen en het Menselijke aannemen, en niet tegelijk het Ganse Wezen? De tweede Gedachtenwisseling aangaande DEN HEER was: Zijn zo niet God Vader en Hijzelf één, zoals de Ziel en het Lichaam één zijn? Zij zeiden, dat dit de gevolgtrekking is, omdat uit den Vader de Ziel is; en toen las een dergenen die op de zetels in de derde rij zaten, het volgende voor uit de Geloofsbelijdenis die de Athanasiaanse wordt genoemd: “*Hoewel onze Heer Jezus Christus, de Zoon Gods, God en Mens is, zijn het nochtans niet twee, maar is Hij Één Christus, ja zelfs is Hij geheel en al Één ; Hij is ÉÉN PERSOON; aangezien ZOALS ZIEL EN LICHAAM ÉÉN MENS MAKEN, ALDUS IS GOD EN MENS ÉÉN**

CHRISTUS; de voorlezer zeide, dat dit Geloof is aanvaard in de algehele Christelijke Wereld, ook door de Rooms-Katholieken; en zij zeiden toen: Wat is er meer nodig? God Vader en Hij zijn Één zoals Ziel en Lichaam één zijn. En zij zeiden: Omdat het zo is, zien wij dat het Menselijke des Heren Goddelijk is, omdat het het Menselijke van Jehovah is; voorts dat men tot den Heer ten aanzien van het Goddelijk Menselijke moet gaan, en dat men zo en niet anders tot het Goddelijke kan gaan dat Vader wordt genoemd; dit hun besluit bevestigde de Engel met nog meer dingen vanuit het Woord, waaronder de volgende waren; bij Jesaja: *Een Knaap is ons geboren, en een Zoon is ons gegeven, Wiens Naam is Wonderlijk, Raad, GOD, HELD, VADER DER EEUWIGHEID, Vorst des vredes*, IX: 5. Bij denzelfde: GIJ ZIJT ONZE VADER, *Abraham kende ons niet, en Israël erkent ons niet*; GIJ, JEHOVAH, ONZE VADER, ONZE VERLOSSER VAN DE EEUW AAN UW NAAM, LXIII: 16. En bij Johannes: *Jezus zeide: Die in Mij gelooft, gelooft in Hem Die Mij gezonden heeft; en DIE MIJ ZIET, ZIET HEM DIE MIJ GEZONDEN HEEFT*; Joh. XII: 44, 45. *“Filippus zeide tot Jezus: Toon ons den Vader. Jezus zeide tot hem: DIE MIJ GEZIEN HEEFT, DIE HEEFT DEN VADER GEZIEN; hoe zegt gij dan: Toon ons den Vader; gelooft gij NIET DAT IK IN DEN VADER BEN, EN DE VADER IN MIJ IS; GELOOFT MIJ DAT IK IN DEN VADER BEN EN DE VADER IN MIJ IS*, Joh. XIV: 8, 9, 10, 11; en ten slotte dit: *“JEZUS ZEIDE: IK BEN DE WEG, DE WAARHEID, EN HET LEVEN; NIEMAND KOMT TOT DEN VADER DAN DOOR MIJ*, Joh. XIV: 6. Na deze dingen gehoord te hebben, zeiden allen met één mond en hart, dat het Menselijke des Heren Goddelijk is, en dat men tot Dit moet gaan om tot den Vader te gaan, aangezien Jehovah God, Die de Heer uit het eeuwige is, door Hetzelve Zich in de Wereld heeft gezonden, en Zich zichtbaar heeft gemaakt voor de ogen der mensen, en zo toegankelijk; desgelijks heeft Hij Zich zichtbaar en zo toegankelijk gemaakt in den Menselijken Vorm voor de Ouden, maar toen door een Engel.

Daarna volgde de beraadslaging over DEN HEILIGEN GEEST; en eerst werd de voorstelling van verscheidenen ontdekt aangaande God den Vader, den Zoon, en den Heiligen Geest, welke was alsof God de Vader in de hoogte zat, en de Zoon aan Zijn rechterhand, en zij van Zich den Heiligen Geest uitzonden om de mensen te verlichten en te leren; doch toen werd een stem vanuit den Hemel gehoord, zeggende: Wij houden die denkvoorstelling niet uit; wie weet niet dat Jehovah God Alomtegenwoordig is; wie dit weet en erkent, zal ook erkennen dat Hijzelf verlicht en leert, en dat er niet een bemiddelende God is, die van Hemzelf, en te minder van de twee, is onderscheiden zoals een persoon van een persoon; en laat daarom de vorige

voorstelling worden verwijderd, die ijdel is, en laat deze worden opgenomen, die de juiste is, en gij zult dit helder zien. Maar toen werd wederom een stem gehoord vanuit de Rooms-Katholieken, die zich in een hoek van den Tempel hadden verborgen, zeggende: Wat is dan de Heilige Geest, die in het Woord genoemd wordt bij de Evangelisten en bij Paulus, door welken zovele geleerden uit de Geestelijkheid, vooral uit de onze, zeggen geleid te worden; wie ontkent heden ten dage in de Christelijke Wereld den Heiligen Geest en Zijn werking? Hierop keerde een van hen die op de Zetels van de tweede rij zaten, zich om, en zeide: De Heilige Geest is het Goddelijke, voortgaande uit Jehovah den Heer; gij zegt dat de Heilige Geest een Persoon op zichzelf en een God op zichzelf is, maar wat is een Persoon uitgaande en voortgaande uit een Persoon anders dan een uitgaande en voortgaande werking; niet kan een persoon vanuit een anderen door een anderen uitgaan en voortgaan, maar de werking kan het; of, wat is God uitgaande en voortgaande uit God anders dan het Goddelijke, uitgaande en voortgaande; niet kan één God uit een anderen door een anderen uitgaan en voortgaan, maar het Goddelijke kan het; is niet het Goddelijk Wezen Een en Ondeelbaar, en omdat het Goddelijk Wezen of Goddelijk Zijn God is, is niet God Een en Ondeelbaar? Na deze dingen gehoord te hebben, kwamen zij die op de zetels zaten eensgezind tot het besluit, dat de Heilige Geest niet is een Persoon op zichzelf, noch een God op zichzelf, maar dat de Heilige Geest is het Goddelijke Heilige, uitgaande en voortgaande vanuit den Enigen Alomtegenwoordigen God, Die de Heer is. Op deze dingen zeiden de Engelen, staande aan de gouden Tafel, waarop het Woord lag: GOED; men leest nergens in het Oude Verbond dat de Profeten het Woord hebben gesproken vanuit den Heiligen Geest, maar vanuit Jehovah den Heer; en waar in het Nieuwe Verbond de Heilige Geest wordt gezegd, wordt het Goddelijke, voortgaande, verstaan, zijnde het Goddelijke verlichtende, lerende, levendmakende, hervormende, en wederverwekkende. Daarna volgde de tweede Gedachtenwisseling over DEN HEILIGEN GEEST, welke deze was: Uit Wien gaat het Goddelijke, hetwelk de Heilige Geest wordt genoemd, voort, vanuit het Goddelijke hetwelk de Vader wordt genoemd, dan wel vanuit het Goddelijk Menselijke hetwelk de Zoon wordt genoemd? En toen zij dit overwogen, flitste een licht vanuit den Hemel hen tegen, vanuit hetwelk zij zagen, dat het Heilig Goddelijke, hetwelk onder den Heiligen Geest wordt verstaan, voortgaat vanuit het Goddelijke in den Heer door Zijn verheerlijkt Menselijke, zijnde het Goddelijk Menselijke, vergelijkenderwijze zoals al het actieve voortgaat vanuit de ziel door het lichaam bij den mens: dit bevestigde de aan de Tafel staande Engel vanuit het

Woord met deze dingen: *Dien de Vader gezonden heeft, Die spreekt de woorden Gods; NIET MET MATE GAF HIJ HEM DEN GEEST; de Vader heeft den Zoon lief, en heeft alle dingen in Zijn hand gegeven, Joh. III: 34, 35. Een roede zal uitgaan van den tronk van Jischaji; op Hem zal rusten DE GEEST VAN JEHOVAH, DE GEEST DER WIJSHEID EN DES INZICHTS, DE GEEST DES RAADS EN DER KRACHT, Jes. XI: 1, 2. Dat de GEEST VAN JEHOVAH op Hem gegeven was, en dat die in Hem was, Jes. XLII: 1; Hfdst. LIX: 19, 20; Hfdst. LXI: 1; Lukas IV: 18. Wanneer de HEILIGE GEEST zal gekomen zijn, DIEN IK U ZENDEN ZAL UIT DEN VADER, Joh. XV: 26. Die zal Mij verheerlijken, omdat Hij VANUIT HET MIJNE zal ontvangen, en het ulieden zal verkondigen: alle dingen die de Vader heeft, zijn de Mijne, daarom heb Ik dit gezegd, dat Hij VANUIT HET MIJNE zal ontvangen en het ulieden verkondigen, Joh. XVI: 14, 15. Indien Ik heengegaan zal zijn, zo zal Ik den Parakleet tot ulieden zenden, Joh. XVI: 7; de Parakleet is de Heilige Geest, Joh. XIV: 26. DE HEILIGE GEEST WAS NOG NIET, OMDAT JEZUS NOG NIET VERHEERLIJKT WAS, Joh. VII: 39. Na de verheerlijking blies Jezus in de discipelen, en zeide tot hen: ONTVANGT DEN HEILIGEN GEEST, Joh. XX: 22. Aangezien de Goddelijke Werking des Heren vanuit Zijn Goddelijke Alomtegenwoordigheid onder den Heiligen Geest wordt verstaan, zeide derhalve de Heer ook toen Hij tot de Discipelen sprak over den Heiligen Geest, dien Hij uit den Vader zal zenden: *Ik zal ulieden niet wezen laten; IK GA HEEN EN IK KOM TOT ULIEDEN; en in dien dag zult gij bekennen, dat Ik in Mijn Vader ben, en gijlieden in Mij, en Ik in ulieden, Joh. XIV: 18, 20, 28; en vlak voordat Hij uit de Wereld heenging, zeide Hij: Zie, Ik ben met ulieden al de dagen tot aan de Voleinding der eeuw, Matth. XXVIII: 20.* Na deze dingen voor hen gelezen te hebben, zeide de Engel: Uit deze en tal van andere plaatsen vanuit het Woord blijkt, dat het Goddelijke dat de Heilige Geest wordt genoemd, voortgaat vanuit het Goddelijke in den Heer door Zijn Goddelijk Menselijke. Op deze woorden zeiden zij die op de Zetels zaten: Dit is de Goddelijke Waarheid. Tenslotte werd een Besluit opgesteld, zijnde dit: Vanuit hetgeen in dit Concilie is beraadslaagd, hebben wij helder gezien en erkennen wij vandaar als de Heilige Waarheid, dat in onzen Heer Jezus Christus de Goddelijke Drievuldigheid is, zijnde het Goddelijke *a Quo*, Hetwelk Vader wordt genoemd, het Goddelijk Menselijke, Hetwelk de Zoon is, en het Goddelijke, voortgaande, Hetwelk de Heilige Geest is: aldus is er Eén God in de Kerk.*

Nadat deze dingen in dat grootse Concilie waren besloten, stonden zij op; en de Engel wachter kwam uit de Schatkamer, en bracht voor een ieder van hen die op de Zetels hadden gezeten, blinkende Klederen, hier en daar met

gouden draden doorweven, en hij zeide: Ontvangt de BRUILOFTSKLEDEREN: en zij werden heengeleid in heerlijkheid tot den Nieuwen Christelijken Hemel, met welke de Kerk des Heren op Aarde, zijnde Nova Hierosolyma, verbonden zal zijn.

Apoc. XXII: 21.

DE GENADE VAN ONZEN HEER JEZUS CHRISTUS MET U ALLEN: AMEN.

